

บทที่ 2

การศึกษานโยบายส่งเสริมการอ่าน

การศึกษานโยบายส่งเสริมการอ่านจะศึกษาของประเทศไทย เปรียบเทียบกับต่างประเทศ จำนวน 5 ประเทศ คือ ประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศสวีเดน ประเทศญี่ปุ่น ประเทศสาธารณรัฐเกาหลี และประเทศเวียดนาม โดยการศึกษาในส่วนนี้จะดำเนินการโดยอาศัยการวิจัยเอกสาร (Desk Research) จากแหล่งข้อมูลทั้งในประเทศและต่างประเทศ ห้องสมุดสถาบันการศึกษา หน่วยงานภาครัฐและเอกชน สมาคม และองค์กรต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งในรูปแบบข้อมูลเอกสาร ข้อมูลจากเว็บไซต์ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ ซึ่งให้เห็นถึงนโยบายและกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของในประเทศและต่างประเทศได้อย่างชัดเจน

ขอบเขตของการศึกษา ศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับนโยบายและกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของแต่ละประเทศข้างต้น ในช่วง 20 ปี (พ.ศ.2531-พ.ศ.2551) โดยแยกศึกษาแต่ละประเทศ เรียงลำดับเหตุการณ์ย้อนหลังจากอดีตตั้งแต่ พ.ศ.2531 จนถึง พ.ศ.2551 ในประเด็นต่อไปนี้

1. การศึกษานโยบายส่งเสริมการอ่านของรัฐบาลแต่ละประเทศ ในแง่ของ
 - องค์กรภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับนโยบายส่งเสริมการอ่าน
 - การออกกฎหมาย คำสั่ง ข้อบังคับ ที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน
 - วาระแห่งชาติที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน
 - กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน และรายละเอียดของกิจกรรม
 - การรณรงค์ด้านการอ่าน
 - การผลักดันและส่งเสริมการอ่านโดยผ่าน 1. ระบบการศึกษา 2. ระบบห้องสมุดประชาชน
2. ศึกษา นโยบายส่งเสริมการอ่านขององค์กรภาคเอกชนในแต่ละประเทศ ที่ตอบสนองต่อนโยบายด้านการอ่านของรัฐบาลเกี่ยวกับ
 - องค์กรภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน สถาบัน มูลนิธิต่างๆ
 - บทบาทและกิจกรรมส่งเสริมการอ่านขององค์กรต่างๆ
3. ศึกษาการปรับตัวของผู้ประกอบการที่ตอบสนองต่อนโยบายด้านการอ่านหนังสือของรัฐบาลเกี่ยวกับ
 - ผู้จำหน่ายปัจจัยการผลิต - ตัวแทนจำหน่าย
 - โรงพิมพ์ - ร้านหนังสือ

- สำนักพิมพ์ - ระบบการกระจายหนังสือ
- นักเขียน - ร้านหนังสือเช่า

4. ทักษะ ทักษะการอ่านและซื้อหนังสือของคนในแต่ละประเทศ รวมทั้งปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการอ่านและซื้อหนังสือ ประกอบด้วยกลุ่ม

- พ่อแม่ ญาติพี่น้อง ผู้ปกครอง
- เด็ก นักเรียน นักศึกษา ประชาชนทั่วไป
- ครู บรรณารักษ์

5. ตัวชี้วัดความสำเร็จหรือความล้มเหลวของนโยบายและกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการอ่าน

- ภาคการผลิต เช่น การขยายตัวของสำนักพิมพ์ จำนวนหนังสือออกใหม่
- ภาคการกระจายหนังสือ เช่น จำนวนร้านหนังสือที่เพิ่มขึ้น จำนวนประชากรต่อร้านหนังสือ
- ภาคการศึกษา เช่น งบประมาณด้านการศึกษา ต่อ GDP
- ผู้อ่านหนังสือ เช่น อัตราการอ่านหนังสือต่อคนต่อปี การใช้เวลาอ่านหนังสือ อัตราการซื้อหนังสือ
- สังคม เช่น ทักษะ ค่านิยม เกี่ยวกับการอ่านหนังสือ การรับสื่อ

โดยจะศึกษานโยบายส่งเสริมการอ่านของไทยและต่างประเทศในช่วง 20 ปี (พ.ศ.2531 – พ.ศ. 2551) เรียงลำดับ ดังนี้

นโยบายส่งเสริมการอ่านของประเทศไทย

นโยบายส่งเสริมการอ่านของประเทศไทย แบ่งการศึกษาเป็น 6 เรื่อง คือ

1. การศึกษานโยบายส่งเสริมการอ่าน
2. องค์กรที่เกี่ยวข้องกับนโยบายส่งเสริมการอ่าน
3. ผลการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับนโยบายส่งเสริมการอ่านของภาครัฐ
4. การปรับตัวของผู้ประกอบการที่ตอบสนองต่อนโยบายส่งเสริมการอ่าน
5. ทักษะและพฤติกรรมการอ่านและซื้อหนังสือ รวมทั้งปัจจัยที่ส่งผลต่อการอ่านและซื้อหนังสือ
6. ตัวชี้วัดความสำเร็จหรือความล้มเหลวของนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการอ่าน

1. การศึกษานโยบายส่งเสริมการอ่าน จะศึกษาจาก

- 1.1 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติและแผนการศึกษาแห่งชาติ
- 1.2 การแถลงนโยบายการศึกษาของคณะรัฐมนตรี
- 1.3 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
โดยแต่ละข้อมีรายละเอียด ดังนี้

1.1 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติและแผนการศึกษาแห่งชาติ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติและแผนการศึกษาแห่งชาติของประเทศไทยกำหนดขึ้นเพื่อเป็นแนวทางในการจัดการศึกษาทั่วประเทศ ซึ่งในช่วง พ.ศ.2531-พ.ศ.2551 แผนการศึกษาของประเทศไทยก็ได้มีการพัฒนาปรับเปลี่ยนเพื่อตอบสนองความต้องการของสังคมและการพัฒนาประเทศ ซึ่งแต่ละแผนได้มีการกำหนดการส่งเสริมการอ่านไว้ในบางส่วน โดยแผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2535 ซึ่งเป็นแผนที่ได้มีการปรับปรุงระบบการศึกษาเพื่อให้สามารถสนองตอบความต้องการและความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วของสังคมไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถพัฒนาพลเมืองของประเทศให้มีคุณภาพและปรับตัวได้อย่างรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงต่างๆ และสามารถสร้างสรรค์สังคมไทยให้เจริญก้าวหน้าและเกิดความสมดุลในการพัฒนาประเทศ ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ซึ่งความมุ่งหมายของแผนการศึกษาแห่งชาติฉบับนี้ได้มีการระบุเกี่ยวกับการส่งเสริมการอ่านไว้ว่า “บุคคลที่ได้รับการศึกษาพึงมีพฤติกรรมทางสังคมที่ดีงาม ทั้งในการทำงานและการอยู่ร่วมกันในครอบครัว องค์กร และสังคม รู้จักการช่วยเหลือเกื้อกูลประโยชน์แก่กันและกัน โดยไม่เห็นแก่ตัว มีความสามารถและทักษะในการติดต่อสื่อสารกับบุคคลอื่น สามารถใช้ภาษาไทยได้อย่างถูกต้องเหมาะสม รวมทั้งสามารถใช้ภาษาต่างประเทศเพื่อการติดต่อสื่อสารกับนานาประเทศได้ สามารถธำรงรักษาเอกลักษณ์และวัฒนธรรมที่ดีงามของไทย” และมีแนวนโยบายการศึกษาโดยเน้นว่า “ส่งเสริมให้ผู้เรียนทุกระดับรวมทั้งประชาชนโดยทั่วไป มีความรู้ความสามารถในการใช้ภาษาไทยได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมเพื่อการสื่อสาร เพื่อสร้างสรรค์และพัฒนาความคิดและองค์ความรู้และเพื่อธำรงรักษาวัฒนธรรมของชาติ”

จะเห็นได้ว่าแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2535 ได้เสริมบางเรื่องเพิ่มเติมจากแผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520 ที่ไม่ได้กล่าวถึงการส่งเสริมการอ่านโดยตรงแต่มีแนวนโยบายการศึกษาให้ประชาชนชาวไทยทุกคนสามารถใช้ภาษาไทยได้เป็นอย่างดี แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2535 จึงกล่าวถึงการพัฒนาบุคคลใน 4 ด้าน คือ ด้านปัญญา ด้านจิตใจ ด้านร่างกาย และด้านสังคม โดยให้มีความสามารถและทักษะในการติดต่อสื่อสารกับบุคคลอื่น สามารถใช้ภาษาไทยได้อย่างถูกต้องเหมาะสม รวมทั้งสามารถใช้ภาษาต่างประเทศเพื่อการติดต่อสื่อสารกับนานาประเทศได้ โดยกำหนด

เป็นแนวนโยบายการศึกษาว่าจะส่งเสริมให้ผู้เรียนทุกระดับ รวมทั้งประชาชนโดยทั่วไปมีความรู้ความสามารถในการใช้ภาษาไทยได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม เพื่อการสื่อสาร ซึ่งจะพบว่าถ้าผู้เรียนและประชาชนจะมีความสามารถในการใช้ภาษาไทยซึ่งจะต้องประกอบไปด้วย การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน จึงเสมือนมีนโยบายส่งเสริมการอ่านทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศกำหนดไว้

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้เพิ่มเติมเนื้อหาเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษา ซึ่งเนื้อหาที่เพิ่มเติมนี้ได้เขียนเกี่ยวกับการส่งเสริมการอ่านในแนวทางการจัดการศึกษาว่า “การจัดการศึกษาทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ต้องเน้นความสำคัญ ทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษาในเรื่องต่อไปนี้ ข้อที่ 4 ความรู้ และทักษะด้านคณิตศาสตร์ และด้านภาษา เน้นการใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้อง” ในมาตราที่ 24 ของพระราชบัญญัติกล่าวอีกว่า “จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง” เห็นได้ชัดเจนว่า พระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 นับเป็นพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการศึกษาฉบับแรก ที่กล่าวถึง การส่งเสริมการอ่านในมาตรา 24 โดยให้ผู้เรียน รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 (แก้ไขเพิ่มเติมปีพ.ศ. 2545) เป็นแผนที่ยุ่งเน้นให้สังคมมีการพัฒนาเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ ประชาชนมีโอกาสเท่าเทียมกันทางการศึกษา และมีปัญญาเป็นทุนในการสร้างรายได้ ซึ่งมีความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์การพัฒนาระยะยาว 20 ปี ของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 ซึ่งแผนการศึกษาฉบับนี้มีวัตถุประสงค์คือ การพัฒนาคนอย่างรอบด้านและสมดุล การสร้างสังคมคุณธรรม ภูมิปัญญาและการเรียนรู้ และพัฒนาสภาพแวดล้อมของสังคม ซึ่งแนวทงนโยบายที่มีความเกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการอ่านคือแนวนโยบายการดำเนินการพัฒนาสังคมแห่งการเรียนรู้ เพื่อสร้างเสริมความรู้ ความคิด ความประพฤติ และคุณธรรมของคน ซึ่งกรอบในการดำเนินงานนั้นชัดเจนในการให้ทุกคนในสังคมสามารถถึงแหล่งความรู้ได้สะดวกและง่าย ซึ่งมีกรอบการดำเนินงานดังนี้

- จัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ มีความหลากหลาย ยืดหยุ่น เปิดกว้าง และเข้าถึงได้ง่ายสำหรับทุกคน
- ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยพัฒนาครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาตลอดชีวิต รวมทั้งการสนับสนุนให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตลอดชีวิต
- พัฒนาแหล่งเรียนรู้ให้ครอบคลุมวิทยาการที่หลากหลายสำหรับการศึกษาทั้งในและนอกระบบ และตามอัธยาศัย และสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ตลอดชีวิตตั้งแต่วัยชุมชนจนถึงระดับชาติ

- พัฒนาข้อมูลสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต

1.2 การแถลงนโยบายการศึกษาของคณะรัฐมนตรี

ศึกษานโยบายส่งเสริมการอ่านจากคำแถลงนโยบายรัฐบาลต่อรัฐสภาตั้งแต่คณะรัฐมนตรี
คณะที่ 44 จนถึงปัจจุบันคือ คณะที่ 59 ดังนี้

**คณะรัฐมนตรี คณะที่ 44 พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ เป็นนายกรัฐมนตรี ตั้งแต่วันที่ 5
สิงหาคม พ.ศ.2529 – 4 สิงหาคม พ.ศ.2531 แถลงนโยบาย เมื่อวันที่ 27 สิงหาคม พ.ศ.
2529**

การศึกษา

1. จะจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชากรทุกเพศทุกวัยโดยเน้นความเสมอภาคและการกระจายโอกาสทางการศึกษา
2. จะจัดการศึกษาในระดับต่างๆ ดังนี้ ระดับก่อนประถมศึกษา จะขยายการศึกษาระดับอนุบาลในชนบท ระดับมัธยมศึกษา จะสนับสนุนให้นักเรียนได้เรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาให้มากขึ้น
3. จะส่งเสริมการค้าและการวิจัยที่สามารถนำผลมาใช้ในการแก้ไขปัญหาของประเทศและการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน
4. จะปรับปรุงโครงสร้างระบบการบริหารและการจัดการศึกษาทุกระดับทุกประเทศให้มีเอกภาพ ประสานสัมพันธ์กันทั้งระดับนโยบายและระดับปฏิบัติ
5. จะส่งเสริมให้สถาบันและหน่วยงานทางการศึกษาเป็นศูนย์บริการด้านการศึกษา วิชาชีพ ศิลปะ วัฒนธรรม กีฬา พลาณามัย นันทนาการ และข่าวสารเพื่อให้บริการแก่นักเรียน นิสิต นักศึกษา และประชาชน
6. จะส่งเสริมให้เอกชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยรัฐจะสนับสนุนให้สถานศึกษาเอกชนปรับปรุงคุณภาพการศึกษาให้สูงขึ้นและจะสนับสนุนให้สถาบันทางการเงินให้ความช่วยเหลือแก่สถานศึกษาเอกชน
7. จะส่งเสริมให้ผู้สอนและข้าราชการในทุกระดับการศึกษา และทุกประเภทได้รับการยกย่อง เชิดชู เพื่อให้มีความก้าวหน้า ขวัญ กำลังใจ และความมั่นคงในอาชีพ
8. จะจัดตั้งกองทุนเพื่อสนับสนุนการศึกษาของเยาวชนผู้ยากไร้ในชนบทและชุมชนแออัด

คณะรัฐมนตรี คณะที่ 45 พลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ เป็นนายกรัฐมนตรี ตั้งแต่วันที่ 4 สิงหาคม พ.ศ.2531 – 9 ธันวาคม พ.ศ.2533 แลงนโยบาย เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ 25 สิงหาคม พ.ศ.2531

การศึกษา

1. กระจายโอกาสทางการศึกษาให้ประชาชนอย่างทั่วถึง
2. ส่งเสริมให้เอกชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามากยิ่งขึ้น
3. เร่งรัดการส่งเสริมการขยายโอกาสทางการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา โดยจะจัดควบคู่ไปกับการขยายการศึกษาภาคบังคับและการเตรียมพื้นฐานอาชีพให้กับนักเรียนทุกระดับ
4. สร้างทัศนคติด้านความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์และการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข
5. สนับสนุนการวิจัยค้นคว้าเพื่อเสริมสร้างความก้าวหน้าทางวิชาการเพื่อนำผลมาใช้ในการพัฒนาประเทศและปรับปรุงคุณภาพชีวิตของประชาชน

คณะรัฐมนตรี คณะที่ 46 พลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ เป็นนายกรัฐมนตรี ตั้งแต่วันที่ 9 ธันวาคม พ.ศ.2533 – 23 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2534 แลงนโยบาย เมื่อวันที่ 9 มกราคม พ.ศ.2534

การศึกษา

รัฐบาลมุ่งให้ความสำคัญต่อการเร่งขยายโอกาสการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาเพื่อเป็นฐานการขยายการศึกษาภาคบังคับ จาก 6 ปี เป็น 9 ปี ตลอดทั้งปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอนให้มีเนื้อหาสาระเหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นควบคู่ไปกับการเพิ่มพูนความรู้ผ่านระบบสื่อสารมวลชนต่างๆ

คณะรัฐมนตรี คณะที่ 47 นายอานันท์ ปันยารชุน เป็นนายกรัฐมนตรี 2 มีนาคม พ.ศ.2534 – 7 เมษายน พ.ศ.2535 แลงนโยบายวันพฤหัสบดีที่ 4 เมษายน พ.ศ.2534

การศึกษา

จะปรับปรุงระบบการศึกษาให้สามารถพัฒนาศักยภาพมนุษย์ รวมทั้งด้านจริยธรรมและคุณธรรม เพื่อตอบสนองความต้องการของประเทศ โดยมีแนวทางดังนี้

1. เร่งขยายโอกาสและบริการทางการศึกษาในและนอกระบบให้กว้างขวางและทั่วถึงเพื่อยกระดับการศึกษาพื้นฐานให้ถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้นเป็นอย่างต่ำ รวมทั้งขยายการศึกษาปฐมวัยในชนบทเพิ่มขึ้น

2. พัฒนาระบบบริหารสถาบันอุดมศึกษาของรัฐให้มีความเป็นอิสระคล่องตัว มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
3. วางมาตรการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนอาจารย์ที่มีคุณภาพ โดยเฉพาะในสาขาวิชาที่มีความต้องการสูง
4. เร่งรัดการศึกษาและการฝึกอบรมด้านอาชีพทั้งในและนอกระบบโรงเรียน เพื่อแก้ปัญหาการขาดแคลนแรงงานฝีมือที่จะสนับสนุนการพัฒนาประเทศ
5. พัฒนาหน่วยงานทางการศึกษาในส่วนกลางส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่นให้มีความคล่องตัวในการบริหารการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม

คณะรัฐมนตรี คณะที่ 48 พลเอกสุจินดา คราประยูร เป็นนายกรัฐมนตรี 7 เมษายน พ.ศ. 2535 – 10 มิถุนายน พ.ศ.2535 แลงนโยบาย เมื่อวันที่ 6 พฤษภาคม พ.ศ.2535

การศึกษา

รัฐบาลให้ความสำคัญกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในการพัฒนาประเทศ โดยจะปรับปรุงระบบการศึกษา หลักสูตรการเรียนการสอน และคุณภาพของสถาบันการศึกษาต่างๆ เพื่อพัฒนาผู้ศึกษาให้ประจักษ์ในคุณค่าของความเป็นมนุษย์และเพื่อสร้างคุณภาพชีวิตของประชาชน โดยจะดำเนินการดังนี้

1. เร่งเสริมสร้างและขยายโอกาสทางการศึกษา ทั้งในและนอกระบบการศึกษาเพื่อยกระดับการศึกษาภาคบังคับให้ถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
2. กำหนดมาตรการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนครูอาจารย์ที่มีคุณภาพโดยปรับปรุงกฎระเบียบต่างๆ
3. เร่งรัดพัฒนาการผลิตกำลังคนในสาขาวิชาการและวิชาชีพที่มีคุณภาพอย่างเพียงพอเพื่อแก้ไขปัญหาการขาดแคลนแรงงาน
4. สนับสนุนงานวิจัยและพัฒนาเพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพและความก้าวหน้าทางวิชาการในด้านเทคโนโลยีที่เหมาะสมต่อการพัฒนาประเทศ
5. ปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอนให้มีเนื้อหาสาระทางวิชาการ ศิลปวัฒนธรรม และประเพณีที่เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นควบคู่ไปกับการเพิ่มพูนความรู้โดยใช้ระบบสื่อสารมวลชน
6. เสริมสร้างสวัสดิการ ขวัญ และกำลังใจแก่ครู อาจารย์ทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาคให้มีความมั่นคงในอาชีพ โดยเฉพาะในพื้นที่ชนบทห่างไกล
7. ส่งเสริมการกระจายโอกาสทางการศึกษาในระดับอุดมศึกษาให้สอดคล้องกับการกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาคและชนบท

คณะรัฐมนตรี คณะที่ 49 นายอานันท์ ปันยารชุน เป็นนายกรัฐมนตรี ตั้งแต่วันที่ 10 มิถุนายน พ.ศ.2535 – 23 กันยายน พ.ศ.2535 แลงนโยบาย เมื่อวันที่จันทร์ที่ 22 มิถุนายน พ.ศ.2535

การศึกษา

1. ดำเนินการทุกวิถีทางเพื่อรักษาเสถียรภาพและความมั่นคงภายใน
 2. เร่งดำเนินการแก้ปัญหาความเดือดร้อนเฉพาะหน้าของประชาชน
 3. ดำเนินมาตรการต่าง ๆ เพื่อฟื้นฟูและเสริมสร้างความมั่นใจแก่ประชาชน และนานาประเทศ
 4. สานต่อนโยบายด้านการกระจายรายได้และการพัฒนาเกษตรกรรมและชนบท
 5. เร่งดำเนินการ โครงการสาธารณูปโภค สาธารณูปการต่างๆ ที่ริเริ่มไว้แล้วให้รู้คหน้าต่อไป
 6. เร่งดำเนินการ โครงการต่างๆ เนื่องในวโรกาสเฉลิมพระชนมพรรษา 5 รอบ ของสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ
 7. ส่งเสริมและคุ้มครองป้องกันสิทธิเสรีภาพของประชาชนให้ตระหนักในความสำคัญและบทบาทของตนในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
- นอกจากนี้ รัฐบาลจะปฏิบัติตามและเร่งรัดดำเนินการให้เป็นไปตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติต่อไป

คณะรัฐมนตรี คณะที่ 50 นายชวน หลีกภัย เป็นนายกรัฐมนตรี ตั้งแต่วันที่ 23 กันยายน พ.ศ.2535 – 13 กรกฎาคม พ.ศ.2538 แลงนโยบาย เมื่อวันที่พุธที่ 21 ตุลาคม พ.ศ.2535

การศึกษา

1. เร่งขยายโอกาสการศึกษาในระดับก่อนประถมศึกษาในทุกรูปแบบให้ทั่วถึง โดยมุ่งเน้นการพัฒนาความพร้อมทุกด้านให้แก่เด็กก่อนเข้าเรียนชั้นประถมศึกษา
2. เร่งขยายการศึกษาขั้นพื้นฐานจาก 6 ปี เป็น 9 ปี
3. พัฒนาคุณภาพการศึกษาทุกระดับ ทุกประเภททั้งในด้านเนื้อหาสาระและกระบวนการเรียนรู้โดยเฉพะอย่างยิ่งการศึกษาด้านคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีอันเป็นฐานสำคัญต่อการประดิษฐ์คิดค้นสิ่งใหม่ที่เป็น และเหมาะสมต่อการพัฒนาประเทศ
4. เร่งอบรมปลูกฝังให้ประชาชนมีจิตสำนึกถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของสังคมประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

5. จัดให้มีการศึกษาและฝึกอบรมอาชีพทั้งในและนอกระบบโรงเรียน เพื่อพัฒนาคุณภาพฝีมือแรงงานทุกระดับ
6. ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการใช้ทรัพยากรจากองค์กรภาครัฐและเอกชน สถานประกอบการ ชุมชน และแหล่งภูมิปัญญาท้องถิ่น ให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและแลกเปลี่ยนข่าวสารการเรียนรู้
7. กระจายอำนาจการบริหารการศึกษาจากส่วนกลางไปสู่ส่วนภูมิภาค
8. ส่งเสริมให้สถาบันอุดมศึกษาทุกสังกัดมีความคล่องตัวและมีความเป็นอิสระเพื่อความเป็นเลิศทางวิชาการ
9. ส่งเสริมให้สถาบันการศึกษาทั้งของรัฐและเอกชนมีบทบาทในการพัฒนาท้องถิ่นและประเทศชาติ
10. ส่งเสริมบทบาทเอกชนในการร่วมจัดการศึกษาในทุกระดับให้มากยิ่งขึ้น
11. พัฒนามาตรฐานวิชาชีพครูและมาตรฐานบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นวิชาชีพอย่างแท้จริง
12. ปรับปรุงสวัสดิการที่เหมาะสมให้แก่บุคลากรในสถาบันการศึกษาทุกระดับเพื่อสร้างขวัญกำลังใจ และความภาคภูมิใจในอาชีพ
13. ขยายกองทุนอาหารกลางวันให้ทั่วถึงในระดับก่อนประถมศึกษา และระดับประถมศึกษา

คณะรัฐมนตรี คณะที่ 51 นายบรรหาร ศิลปอาชา เป็นนายกรัฐมนตรี ตั้งแต่วันที่ 13 กรกฎาคม พ.ศ.2538 – 25 พฤศจิกายน พ.ศ.2539 แลลงนโยบาย เมื่อวันที่ 26 กรกฎาคม พ.ศ.2538

รัฐบาลมีเจตนารมณ์ที่จะพัฒนาคน ในฐานะเป็นจุดศูนย์กลางของการพัฒนาทั้งปวง โดยขยายการศึกษาภาคบังคับพื้นฐาน พร้อมด้วยสวัสดิการอื่นๆ ที่จำเป็น การให้องค์กรปกครองท้องถิ่นเข้ามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและวิถีชีวิตความเป็นอยู่ในท้องถิ่น ส่งเสริมการศึกษานอกระบบโรงเรียนโดยการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยเพื่อขยายการศึกษาให้เข้าถึงชนบทที่ห่างไกลได้อย่างทั่วถึง และปรับปรุงสวัสดิการให้แก่ครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาทุกระดับ

คณะรัฐมนตรี คณะที่ 52 พลเอกชวลิต ยงใจยุทธ เป็นนายกรัฐมนตรี ตั้งแต่วันที่ 25 พฤศจิกายน พ.ศ.2539 – 9 พฤศจิกายน พ.ศ.2540 แลงนโยบาย เมื่อวันที่ 11 ธันวาคม พ.ศ.2539

รัฐบาลมุ่งมั่นที่จะพัฒนาคุณภาพการศึกษาและขยายโอกาสให้ทั่วถึงคนทุกกลุ่ม เพื่อให้การศึกษาเป็นกระบวนการพัฒนาคนให้มีขีดความสามารถเต็มตามศักยภาพ มีคุณภาพชีวิตที่ดี และเป็นแรงผลักดันที่สำคัญต่อการพัฒนาประเทศให้เจริญรุ่งเรือง

คณะรัฐมนตรี คณะที่ 53 นายชวน หลีกภัย เป็นนายกรัฐมนตรี ตั้งแต่วันที่ 9 พฤศจิกายน พ.ศ.2540 – 17 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2544 แลงนโยบายต่อรัฐสภา เมื่อวันที่ 20 พฤศจิกายน พ.ศ.2540

การศึกษา

1. กำหนดแผนการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปี ที่รัฐจะจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย
2. จัดให้มีกฎหมายการศึกษาแห่งชาติ
3. สนับสนุนให้เอกชน องค์กรวิชาชีพและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
4. ให้ความรู้แก่พ่อแม่และครอบครัว ในการวางรากฐานเบื้องต้นของชีวิตและเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กก่อนเข้าเรียนชั้นประถม
5. ส่งเสริมให้สถาบันการศึกษาเอกชนมีอิสระในการบริหารจัดการอย่างมีคุณภาพโดยเน้นบทบาทของรัฐในการส่งเสริมและสนับสนุน และจะนำระบบคุ้มครองการศึกษามาใช้เพื่ออุดหนุนการศึกษาเอกชน
6. เร่งพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ผู้เรียนได้เรียนอย่างมีความสุข มีพัฒนาการรอบด้าน โดยเฉพาะมีคุณธรรม และมีความสามารถในการเรียนรู้ตลอดชีวิตด้วยตนเอง จัดให้มีมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ และระบบการประเมินและประกันคุณภาพทางการศึกษาเพื่อพัฒนาการศึกษาไทยให้มีมาตรฐานเป็นเลิศ
7. เร่งพัฒนาวิชาชีพครูให้เป็นวิชาชีพที่ได้รับการยกย่องเพื่อให้ครูได้ทำงานอย่างมีเกียรติ
8. ส่งเสริมให้สถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่มีความพร้อมสามารถดำเนินการอย่างมีอิสระด้านงบประมาณและการบริหารจัดการ
9. กระจายโอกาสทางการศึกษาในระดับอุดมศึกษา

10. กระจายโอกาสทางด้านอุดมศึกษาไปยังส่วนภูมิภาคโดยการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้

คณะรัฐมนตรี คณะที่ 54 พันตำรวจโท ดร.ทักษิณ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรี ตั้งแต่วันที่ 17 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2544 – 11 มีนาคม พ.ศ.2548 แลงนโยบาย เมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2544

การศึกษา

รัฐบาลจะปฏิรูปการศึกษาตามเจตนารมณ์แห่งรัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 เพื่อพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งความรู้ อันเป็นเงื่อนไขไปสู่ระบบเศรษฐกิจฐานความรู้ให้คนไทยทั้งปวงได้รับโอกาสเท่าเทียมกันที่จะเรียนรู้และฝึกอบรมได้ตลอดชีวิต และมีปัญหาเป็นทุนไว้สร้างแรงงานและสร้างรายได้ และนำประเทศให้รอดพ้นจากวิกฤตเศรษฐกิจและสังคมโดยยึดหลักการศึกษาสังคมสร้างชาติ สร้างคน และสร้างงาน ดังนี้

1. เร่งจัดให้มีระบบและโครงสร้างทางการศึกษาที่มีคุณภาพเป็นประโยชน์ต่อประชาชนทั้งปวงอย่างแท้จริง
2. คุณภาพ ประสิทธิภาพ และความเที่ยงธรรมในการบริหารจัดการศึกษาทุกประเภทและทุกระดับ ตั้งแต่ระดับปฐมวัยจนถึงอุดมศึกษา
3. พัฒนาระบบเทคโนโลยีทางการศึกษาและเครือข่ายสารสนเทศ เพื่อเพิ่มและกระจายโอกาสทางการศึกษา ให้คนไทยทั้งในเมืองและชนบท
4. จัดให้มีวิทยาลัยชุมชน โดยเฉพาะในจังหวัดที่ยังขาดแคลนสถาบันอุดมศึกษา
5. ส่งเสริมและสนับสนุนให้ทุกฝ่ายร่วมรับผิดชอบการจัดการศึกษาและฝึกอบรม โดยรัฐเป็นผู้วางระบบ นโยบาย กำกับคุณภาพมาตรฐาน สนับสนุนและระดมทรัพยากร เตรียมความพร้อมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน เครือข่ายครอบครัว และอื่นๆ รวมทั้งการจัดการศึกษาเพื่อคนพิการหรือทุพพลภาพ และผู้ด้อยโอกาส
6. สนับสนุนให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการศึกษาในกลุ่มประเทศเพื่อนบ้าน
7. ส่งเสริมให้เกิดบูรณาการทางการศึกษา ศาสนา ศิลปวัฒนธรรมและกีฬา ในการให้การศึกษารวมแก่เด็กและเยาวชน
8. ปฏิรูปการเรียนรู้ โดยยึดหลักผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง หลักการเรียนรู้ด้วยตนเอง และหลักการเรียนรู้ตลอดชีวิต เน้นพลังความคิดสร้างสรรค์ การสร้างนิสัยรักการอ่าน การจัดให้มีห้องสมุด ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน และสื่อการเรียนรู้ประเภทต่างๆ อย่างทั่วถึง

9. ส่งเสริมวิชาชีพครูให้มีศักดิ์ศรี เป็นที่ยอมรับนับถือ และไว้วางใจจากสาธารณชน รวมทั้งพัฒนาและผลิตครูที่มีคุณภาพและคุณธรรม
10. ปรับปรุงหลักสูตรการศึกษา เพื่อให้เด็กและเยาวชนมีวินัย ใฝ่กิจ และทำงานเป็น
11. ให้โอกาสแก่ผู้สำเร็จการศึกษาภาคบังคับหรือมัธยมปลาย ผู้ว่างงาน และผู้สูงอายุ ได้ฝึกงานอาชีพอย่างน้อย 1 อาชีพ พร้อมทั้งส่งเสริมให้เป็นผู้ประกอบการอิสระได้
12. ปฏิรูปการอาชีวศึกษาให้มีคุณภาพอย่างยั่งยืน และพัฒนาถึงระดับปริญญาตรี เพื่อตอบสนองต่อภาคเกษตร อุตสาหกรรมและภาคบริการ รวมทั้งสนับสนุนให้ผู้เรียนได้เข้าฝึกทักษะในสถานประกอบการ

ข้อคิดเห็น จากการศึกษาของแต่ละคณะรัฐมนตรี ที่แถลงต่อรัฐสภา พบว่าคณะรัฐมนตรีคณะที่ 54 ซึ่งมีพันตำรวจโท ดร.ทักษิณ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรี นับเป็นครั้งแรกที่ได้กล่าวถึงเรื่องการอ่านไว้ในนโยบายเกี่ยวกับการศึกษา โดยกล่าวไว้ในข้อ 8 ให้มีการสร้างนิสัยรักการอ่าน การจัดให้มีห้องสมุด ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน และสื่อการเรียนรู้ประเภทต่างๆ อย่างทั่วถึง และใน พ.ศ.2546 รัฐบาลได้ประกาศให้เป็นปีแห่งการส่งเสริมการอ่านและการเรียนรู้เพื่อเฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในมงคลวโรกาสทรงเจริญพระชนมายุ 48 พรรษา

คณะรัฐมนตรี คณะที่ 55 พันตำรวจโท ดร.ทักษิณ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรี ตั้งแต่วันที่ 11 มีนาคม พ.ศ.2548 – 19 กันยายน พ.ศ.2549 แถลงต่อรัฐสภา เมื่อวันที่ 23 มีนาคม พ.ศ. 2548

การศึกษา

รัฐบาลจะเร่งรัดการปฏิรูปการศึกษาและกระบวนการเรียนการสอนทุกรูปแบบ สำหรับผู้ที่อยู่ในวัยศึกษา ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม และสนับสนุนให้มีกระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยคำนึงถึงคุณค่าของลักษณะเฉพาะเอกลักษณ์ของท้องถิ่น รัฐบาลจะส่งเสริมนิสัยรักการอ่านหนังสืออย่างจริงจัง ตั้งแต่เด็กจนตลอดชีวิต เพื่อรองรับสังคมเศรษฐกิจบนฐานความรู้พัฒนาทักษะ และการเรียนรู้เทคโนโลยีใหม่ๆ ในช่วงวัยทำงานอย่างเป็นระบบ และพัฒนามาตรฐานวิชาชีพของแรงงานเยาวชนไทยทุกคนจะได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างน้อย 12 ปี โดยรัฐบาลจะจัดตั้งกองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ที่ผูกกับรายได้ในอนาคต หรือไอซีแอล (ICL)

การนำนโยบายด้านการศึกษารัฐบาลสู่การปฏิบัติ

กระทรวงศึกษาธิการเกี่ยวข้องเป็นอย่างมากในเรื่อง การพัฒนาคนและสังคมที่มีคุณภาพ ซึ่งประกอบไปด้วยยุทธศาสตร์หลัก 5 เรื่อง ดังนี้

1. การสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต
2. พัฒนาคนให้มีความรู้คู่คุณธรรมและจริยธรรม
3. การอนุรักษ์สืบทอดประเพณี วัฒนธรรมที่ดีงาม และพัฒนาภูมิปัญญาให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม
4. การเสริมสร้างสุขภาพของประชาชนอย่างครบวงจรและมีคุณภาพมาตรฐาน เสริมสร้างความมั่นคงของชีวิตและสังคม
5. การเตรียมความพร้อมแก่สังคมเพื่อให้ผู้สูงอายุเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าของระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

ข้อคิดเห็น เนื่องจากพันตำรวจโท ดร.ทักษิณ ชินวัตร ได้บริหารประเทศต่ออีกวาระหนึ่ง ดังนั้นใน คำแถลงนโยบายต่อรัฐสภาจึงมีการกล่าวถึง นโยบายที่เกี่ยวกับการอ่านไว้อย่างชัดเจนว่า รัฐบาลจะส่งเสริมนิสัยรักการอ่านหนังสืออย่างจริงจัง ตั้งแต่เด็กจนตลอดชีวิต

คณะรัฐมนตรี คณะที่ 56 พลเอกสุรยุทธ์ จุลานนท์ เป็นนายกรัฐมนตรี ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ.2549 – 29 มกราคม พ.ศ.2551 แถลงต่อรัฐสภา เมื่อวันศุกร์ที่ 3 พฤศจิกายน พ.ศ.2549

การศึกษา

เร่งรัดการปฏิรูปการศึกษา โดยยึดคุณธรรมนำความรู้ ขยายโอกาสทางการศึกษาของประชาชน ให้กว้างขวางและทั่วถึง เสริมสร้างความตระหนักในคุณค่าของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ความเสมอภาค สันติวิธี วิถีชีวิตประชาธิปไตย พัฒนาคนโดยใช้คุณธรรมเป็นพื้นฐานของกระบวนการเรียนรู้ ที่เชื่อมโยงความร่วมมือของสถาบันครอบครัว ชุมชน สถาบัน ศาสนา และสถาบันการศึกษา จัดการศึกษาที่เน้นการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่ สถานศึกษา และท้องถิ่น รวมทั้งการมีส่วนร่วมของประชาชน และภาคเอกชน

คณะรัฐมนตรี คณะที่ 57 นายสมัคร สุนทรเวช เป็นนายกรัฐมนตรี ตั้งแต่วันที่ 29 มกราคม พ.ศ.2551 – 9 กันยายน พ.ศ.2551 แลงต่อรัฐสภา เมื่อวันที่ 18 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2551

การศึกษา

1. ยกกระดับคุณภาพการศึกษาของคนไทยอย่างบูรณาการและสอดคล้องกันตั้งแต่ระดับปฐมวัยจนถึงอุดมศึกษาทั้งในและนอกระบบการศึกษา และสร้างระบบการเรียนรู้ตลอดชีวิต
2. พัฒนาหลักสูตร ปรับระบบการผลิตและพัฒนาครูให้มีคุณภาพและคุณธรรมอย่างทั่วถึงต่อเนื่อง และก้าวทันการเปลี่ยนแปลงในยุคโลกาภิวัตน์
3. ส่งเสริมการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพการเรียน การสอน และการเรียนรู้อย่างจริงจัง
4. ดำเนินการให้บุคคลมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษา 12 ปี โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย
5. สนับสนุนการผลิตและพัฒนากำลังคนให้สอดคล้องการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างภาคการผลิตและบริการ และเร่งผลิตกำลังคนระดับอาชีวศึกษาให้มีคุณภาพเพื่อสนับสนุนความสามารถในการแข่งขันของประเทศในสาขาต่างๆ เช่น ปิโตรเคมี ซอฟต์แวร์ อาหาร สิ่งทอ บริการสุขภาพและการท่องเที่ยว และการบริหารจัดการขนส่งสินค้าและบริการ เป็นต้น
6. ขยายบทบาทของระบบการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ผ่านองค์กรต่างๆ เช่น สำนักงานบริหารจัดการองค์ความรู้ ระบบห้องสมุดสมัยใหม่ หรืออุทยานการเรียนรู้ พิพิธภัณฑ์เพื่อการเรียนรู้แห่งชาติ ศูนย์สร้างสรรค์งานออกแบบ ศูนย์พัฒนาด้านกีฬา ดนตรี ศิลปะ ศูนย์บำบัดและพัฒนาศักยภาพของบุคคลออทิสติก เด็กสมาธิสั้น และผู้ด้อยโอกาสอื่นๆ ศูนย์การเรียนรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

คณะรัฐมนตรี คณะที่ 58 นายสมชาย วงศ์สวัสดิ์ เป็นนายกรัฐมนตรี ตั้งแต่วันที่ 9 กันยายน พ.ศ.2551 – 2 ธันวาคม พ.ศ.2551 แลงต่อรัฐสภา เมื่อวันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ.2551

การศึกษา

1. ลงทุนเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาทั้งระบบ ครอบคลุมการพัฒนาครู หลักสูตร สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ
2. จัดให้คนไทยทุกคนมีโอกาสรับการศึกษาไม่น้อยกว่า 12 ปี โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย
3. ปรับระบบการผลิตและพัฒนาครูให้มีคุณภาพและคุณธรรม มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีรายได้ค่าตอบแทนและสวัสดิการที่เหมาะสม
4. ส่งเสริมการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้อย่างจริงจัง

5. พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานสถาบันอุดมศึกษาให้มีความเป็นเลิศด้านการศึกษาวิจัยและสร้างสรรค์นวัตกรรม การให้บริการวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง และการผลิตและพัฒนากำลังคนให้สอดคล้องกับเปลี่ยนแปลงโครงสร้างภาคการผลิตและบริการ
6. ส่งเสริมสนับสนุนการกระจายอำนาจการจัดการศึกษาไปยังเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา รวมทั้งการมีส่วนร่วมของภาคเอกชนในการจัดการศึกษาอย่างกว้างขวาง
7. ส่งเสริมกลไกการบริหารจัดการศึกษาทั้งระบบ โดยครอบคลุมระบบการวางแผนการบริหารจัดการ การกำกับดูแล และการติดตามประเมินผล เพื่อนำข้อมูลต่างๆ มาใช้ในการปรับกลยุทธ์ของการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

คณะรัฐมนตรี คณะที่ 59 นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ เป็นนายกรัฐมนตรี ตั้งแต่วันที่ 17 ธันวาคม พ.ศ.2551 – ปัจจุบัน แลงต่อรัฐสภา เมื่อวันที่ 29 ธันวาคม พ.ศ.2551

การศึกษา

1. ปฏิรูปการศึกษาทั้งระบบ โดยปฏิรูปโครงสร้างและการบริหารจัดการ ปรับปรุงกฎหมายให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ และระดมทรัพยากรเพื่อการปรับปรุงการบริหารจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานจนถึงระดับอุดมศึกษา การพัฒนาครู พัฒนาระบบการคัดเลือกเข้าสู่มหาวิทยาลัย พัฒนาหลักสูตร รวมทั้งปรับหลักสูตรวิชาแกนหลักรวมถึงวิชาประวัติศาสตร์ ปรับปรุงสื่อการเรียนการสอน พัฒนาทักษะในการคิดวิเคราะห์ ปรับบทบาทการศึกษานอกโรงเรียนเป็นสำนักงานการศึกษาตลอดชีวิต
2. ส่งเสริมให้ภาคเอกชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาทั้งระบบ โดยมุ่งเน้นในระดับอาชีวศึกษา และอุดมศึกษา
3. พัฒนาครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้ได้ครูดี ครูเก่ง มีคุณธรรม มีคุณภาพ และมีวิถีสานะสูงขึ้นไป ลดภาระงานครูที่ไม่เกี่ยวกับการเรียนการสอนตาม โครงการคืนครูให้นักเรียน
4. จัดให้ทุกคนมีโอกาสได้รับการศึกษาฟรี 15 ปี ตั้งแต่ระดับอนุบาลไปจนถึงมัธยมศึกษาตอนปลาย
5. ยกกระดับคุณภาพมาตรฐานการศึกษาระดับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษาไปสู่ความเป็นเลิศ
6. ปรับปรุงระบบการบริหารจัดการกองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา
7. ส่งเสริมให้เด็ก เยาวชน และประชาชนใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีสารสนเทศเชิงสร้างสรรค์อย่างชาญฉลาด เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้
8. เร่งรัดการลงทุนด้านการศึกษาและการเรียนรู้อย่างบูรณาการในทุกระดับการศึกษาและในชุมชน

สรุปได้ว่า นโยบายด้านการศึกษาของคณะรัฐมนตรีแต่ละยุคสามารถสะท้อนภาพรวมของแนวนโยบาย ในการบริหารประเทศด้านต่างๆ ซึ่งหากมองในแนวนโยบายการศึกษาแล้วจะพบว่าในบางรัฐบาลได้ส่งเสริมเกี่ยวกับการอ่านในนโยบายอย่างชัดเจน หนึ่งในแนวนโยบายการศึกษาที่มีความชัดเจนเรื่องส่งเสริมการอ่านจะอยู่ในช่วง พ.ศ.2544 ซึ่งในขณะนั้นรัฐบาลได้วางแนวนโยบายการศึกษาโดยปฏิรูปการศึกษาตามเจตนารมณ์แห่งรัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 เพื่อพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งความรู้ อันเป็นเงื่อนไขไปสู่ระบบเศรษฐกิจฐานความรู้ให้คนไทยทั้งปวงได้รับโอกาสเท่าเทียมกันที่จะเรียนรู้และฝึกอบรมได้ตลอดชีวิต และมีปัญหาเป็นทุนไว้สร้างแรงงานและสร้างรายได้ และนำประเทศให้รอดพ้นจากวิกฤตเศรษฐกิจและสังคม โดยยึดหลักการศึกษารสร้างชาติ สร้างคน และสร้างงาน ซึ่งการปฏิรูปทางการศึกษาในครั้งนี้ได้สร้างแนวทางในการส่งเสริมการอ่านไว้ ซึ่งนโยบายระบุดังนี้ “ปฏิรูปการเรียนรู้ โดยยึดหลักผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง หลักการเรียนรู้ด้วยตนเอง และหลักการเรียนรู้ตลอดชีวิต เน้นพลังความคิดสร้างสรรค์ การสร้างนิสัยรักการอ่าน การจัดทำห้องสมุด ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน และสื่อการเรียนรู้ประเภทต่างๆ อย่างทั่วถึง” นับว่าเป็นครั้งแรกที่ได้สะท้อนให้เห็นถึงความมุ่งมั่นในการส่งเสริมการอ่าน

ต่อมา พ.ศ.2548 รัฐบาลได้สานต่อนโยบายการศึกษาเดิม โดยรัฐบาลจะเร่งรัดการปฏิรูปการศึกษาและกระบวนการเรียนการสอนทุกรูปแบบ สำหรับผู้ที่อยู่ในวัยศึกษา ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม และสนับสนุนให้มีกระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยคำนึงถึงคุณค่าของลักษณะเฉพาะเอกลักษณ์ของท้องถิ่น รัฐบาลจะส่งเสริมนิสัยรักการอ่านหนังสืออย่างจริงจัง ตั้งแต่เด็กจนตลอดชีวิต เพื่อรองรับสังคมเศรษฐกิจฐานความรู้ พัฒนาทักษะ และการเรียนรู้เทคโนโลยีใหม่ๆ ในช่วงวัยทำงานอย่างเป็นระบบ และพัฒนามาตรฐานวิชาชีพของแรงงานเยาวชนไทยทุกคนจะได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างน้อย 12 ปี โดยรัฐบาลจะจัดตั้งกองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ที่ผูกกับรายได้ในอนาคต

1.3 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ศึกษานโยบายส่งเสริมการอ่านจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ คือ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ หลักในการพัฒนาประเทศในด้านเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งจัดทำโดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้มีการจัดทำทั้งหมด 10 ฉบับ ตั้งแต่ พ.ศ.2506 โดยแต่ละแผนมีการเน้นความสอดคล้องของการพัฒนาเศรษฐกิจควบคู่กับการพัฒนาสังคม ซึ่งนโยบายการส่งเสริมการอ่านจะแทรกอยู่ในด้านการศึกษาของแผนดังกล่าวดังนี้

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 6 (พ.ศ.2530-พ.ศ.2534) ได้เน้นให้ความสำคัญกับการเพิ่มประสิทธิภาพ โดยอาศัยการใช้เทคโนโลยี และการส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพ

รวมทั้งการปรับปรุงระบบการบริหารให้เอื้ออำนวยต่อการพัฒนามากยิ่งขึ้น แม้ว่าในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 1-5 ที่ผ่านมามีได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาสังคม โดยเน้นการให้บริการพื้นฐานต่างๆ เป็นสำคัญก็ตาม แต่เมื่อได้พิจารณาในรายละเอียดแล้วจะเห็นได้ว่าแนวทางการพัฒนาสังคมในระยะที่ผ่านมา ยังมีลักษณะไม่ประสานและสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกับการพัฒนาเศรษฐกิจและขาดความสัมพันธ์เชื่อมโยงในการดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายร่วมกันระหว่างการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในแนวดังกล่าวอย่างเต็มที่ แต่ปัญหาทางด้านสังคมบางเรื่องกลับรุนแรงและมีความสลับซับซ้อนเพิ่มขึ้น จึงจำเป็นที่จะต้องมีการพิจารณาปรับปรุงแนวทางการพัฒนาสังคมเสียใหม่ ซึ่งแผนพัฒนาฯ ฉบับนี้ได้สะท้อนความสำคัญในด้านการพัฒนาบุคคลว่า เป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาคนให้มีความยั่งยืน

ต่อมาในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (พ.ศ.2535 – พ.ศ.2539) จะเน้นที่การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ คุณภาพชีวิต และสิ่งแวดล้อม เป็นเรื่องเกี่ยวข้องกับคน ซึ่งเป็นทั้งผู้กำหนด ผู้สนับสนุน ให้กระบวนการพัฒนาดำเนินตามเป้าหมายที่กำหนดไว้โดยคนจะเป็นผู้รับประโยชน์ และรับผลกระทบจากการพัฒนานั้นโดยตรง ดังนั้นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ คุณภาพชีวิต และสิ่งแวดล้อมจึงมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่ง ที่จะก่อให้เกิดความสมดุลในการพัฒนาทั้งในเชิงปริมาณ คุณภาพ และความเป็นธรรมในสังคม ซึ่งหนึ่งของแนวนโยบายนั้น ได้มีการระบุไว้ว่า “ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพชีวิตให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของคนในกลุ่มอายุต่างๆ ตั้งแต่วัยเด็กและเยาวชนวัยทำงานไปจนถึงวัยสูงอายุ โดยการให้การศึกษาดูแลชีวิต” เห็นได้ว่าแนวนโยบายการของแผนฯ จะเริ่มเน้นที่การเรียนรู้ของประชาชนอย่างต่อเนื่อง

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ.2540 – พ.ศ.2544) ได้เน้นนโยบายการพัฒนาศักยภาพของคนไทยทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน ตั้งแต่การเตรียมความพร้อมเด็กปฐมวัยไปจนถึงตลอดชีวิต ให้สามารถคิด วิเคราะห์บนหลักของเหตุผล มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีโลกทัศน์กว้าง สามารถเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต และสามารถเผชิญกับสถานการณ์ใหม่ ตลอดจนมีประสิทธิภาพในกระบวนการผลิต และสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ซึ่งหนึ่งในแนวนโยบายนั้นได้ระบุไว้ว่า “ปฏิรูปกระบวนการเรียนการสอนให้ผู้เรียนรู้จักคิด วิเคราะห์อย่างมีเหตุผล มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รู้จักการค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมและมีการฝึกปฏิบัติจากประสบการณ์จริง พร้อมทั้งปรับปรุงเนื้อหาสาระวิชาและกระบวนการเรียนรู้ในวิชาสำคัญที่เป็นนโยบายเร่งด่วน เช่น คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาและคอมพิวเตอร์ ควบคู่กับจัดให้มีสื่อและอุปกรณ์ที่จำเป็นต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างเพียงพอตลอดทั้งการนำเทคโนโลยีมาใช้ในกระบวนการเรียนการสอนอย่างเหมาะสม” “กระตุ้นและสนับสนุนการค้นคว้าหาความรู้ผ่านหนังสือและแหล่งการเรียนรู้ในชุมชน ควบคู่กับการใช้มาตรการภาษีสนับสนุนให้มีหนังสือ อุปกรณ์ส่งเสริมการเรียนรู้และอุปกรณ์กีฬาที่มีคุณภาพและราคาถูก” และ “ส่งเสริมการจัดการศึกษาที่ให้ทางเลือกหลากหลายตาม

ความเหมาะสมสำหรับกลุ่มเป้าหมายต่างๆ ทั้งในระบบและนอกระบบโรงเรียน ควบคู่ไปกับการพัฒนาระบบการถ่ายโอนหน่วยกิตที่เชื่อมต่อได้ทุกระดับ และส่งเสริมการศึกษาเพื่อการอ่านออกเขียนได้ โดยเน้นกลุ่มเป้าหมายสตรีที่ด้อยโอกาส” เห็นได้ว่าแนวนโยบายการศึกษาในแผนพัฒนาฉบับนี้ได้กล่าวถึงการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยมีการส่งเสริมการศึกษาเพื่อการอ่านออกเขียนได้ แต่มุ่งเน้นไปที่กลุ่มสตรีที่ด้อยโอกาส

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ.2545–พ.ศ.2549) เป็นแผนที่แสดงถึงยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพคนและการคุ้มครองทางสังคมที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาคนไทยทุกคนให้มีคุณภาพ มีสุขภาพแข็งแรง เป็นคนเก่ง คนดี มีระเบียบวินัย ู้หน้าที่ มีความซื่อสัตย์สุจริต รับผิดชอบต่อสังคมส่วนรวมและมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น การเสริมสร้างความเข้มแข็งของกลไกทางสังคมทุกระดับ โดยเฉพาะสถาบันครอบครัว องค์กรทางศาสนา องค์กรส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน สื่อมวลชน และประชาชน เพื่อให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาพลังปัญญา ศิลธรรมและวัฒนธรรมของคนไทย รวมทั้งพัฒนาการบริหารจัดการหลักประกันทางสังคมที่มีอยู่ให้มีประสิทธิภาพครอบคลุมประชาชนทุกคนและพัฒนาระบบโครงข่ายการคุ้มครองทางสังคมเพื่อช่วยเหลือกลุ่มคนยากจนและผู้ด้อยโอกาสให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างเหมาะสมและพึ่งตนเองได้ในระยะยาว ตลอดจนเสริมสร้างสภาพแวดล้อมและพัฒนา กลไกที่ทำให้ประชาชนมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน โดยเฉพาะการแก้ไขปัญหายาเสพติดและปัญหาอาชญากรรม การที่จะสามารถทำได้เช่นนั้น รัฐบาลจึงได้มีแนวพัฒนาดังนี้ “การพัฒนาคนให้มีคุณภาพและรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง โดยพัฒนาให้ประชาชนสามารถสร้างเสริมสุขภาพด้วยตนเอง ภายใต้ระบบสุขภาพที่มีความหลากหลายเป็นองค์รวม มีคุณภาพ ประสิทธิภาพและเป็นธรรม มีการปฏิรูปการศึกษา การเรียนรู้ตลอดชีวิต การฝึกอบรมและพัฒนาทักษะที่ทำให้คนไทยทุกคนได้รับการพัฒนาอย่างสมดุลทั้งด้านคุณธรรม วิชาการ คุณภาพและมาตรฐานฝีมือแรงงาน รวมทั้งตระหนักในความสำคัญที่จะพัฒนาตนเองให้เต็มตามศักยภาพ” โดยมีแนวทางที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. ปรับปรุงการจัดหลักสูตรให้มีความหลากหลาย ยืดหยุ่น สามารถปรับให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น โดยเพิ่มเนื้อหาสาระที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ เช่น ภาษาอังกฤษ เทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นต้น รวมทั้งเนื้อหาสาระทางด้านศีลธรรม วัฒนธรรม และประวัติศาสตร์อย่างจริงจัง

2. สนับสนุนให้ครอบครัว ชุมชน องค์กรพัฒนาเอกชน และสถาบันทางศาสนา มีบทบาทในการจัดการศึกษามากขึ้น เพื่อสร้างทางเลือกที่มีความสอดคล้องกับศักยภาพ และความพร้อมของผู้เรียนในแต่ละพื้นที่และกลุ่มเป้าหมายได้อย่างหลากหลายและเหมาะสม

3. ใช้สื่อเพื่อการศึกษาทุกรูปแบบให้กระจายสู่ประชาชนทุกกลุ่มเป้าหมาย โดยเฉพาะกลุ่มผู้ด้อยโอกาส เช่น คนพิการ คนที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกล เป็นต้น รวมทั้งการพัฒนาระบบเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศที่เชื่อมโยงกับแหล่งเรียนรู้ต่างๆ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550–พ.ศ.2554) ได้กำหนดขึ้นบนพื้นฐานการเสริมสร้างทุนของประเทศทั้งทุนทางสังคม ทุนเศรษฐกิจ และทุนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เข้มแข็งอย่างต่อเนื่อง ยึด “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” และอัญเชิญ “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” มาเป็นแนวทางปฏิบัติ เพื่อมุ่งสู่ “สังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน”

การพัฒนาทางการศึกษาขยายตัวเชิงปริมาณอย่างรวดเร็ว จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของคนไทยเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง เป็น 8.5 ปี ใน พ.ศ.2548 แต่ต่ำกว่าประเทศในแถบเอเชียที่มีจำนวนปีการศึกษาเฉลี่ย 10-12 ปี อัตราส่วนนักเรียนต่อประชากรเพิ่มขึ้นทุกระดับ การเข้าเรียนระดับมัธยมศึกษาเพิ่มขึ้นเป็น ร้อยละ 71.2 ระดับปริญญาตรีเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 44.3 แต่คุณภาพการเรียนเป็นเรื่องที่ต้องให้ความสำคัญสูง ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา 4 วิชาหลัก (ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์) ต่ำกว่าร้อยละ 50 มาโดยตลอด รวมทั้งยังขาดความเข้มแข็งในด้านความรู้และทักษะพื้นฐานในการทำงานด้านการคิด วิเคราะห์และสร้างสรรค์ ทักษะการอ่านของนักเรียนไทยส่วนใหญ่มีค่าไม่เกินระดับ 2 จากทั้งหมด 5 ระดับ

จากการประเมินสถานะคนและสังคมไทยประกอบกับบริบทการเปลี่ยนแปลงที่จะมีผลกระทบต่อการพัฒนาในอนาคต ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพคนและสังคมไทยสู่สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ จึงมุ่งพัฒนาคนและสังคมไทยครอบคลุม 3 เรื่องหลัก คือ

1. การพัฒนาคนไทยให้มีคุณธรรมนำความรู้ โดยพัฒนาจิตใจควบคู่กับการพัฒนาการเรียนรู้ของคนทุกกลุ่มทุกวัยตลอดชีวิตตั้งแต่วัยเด็กให้มีความรู้พื้นฐานเข้มแข็ง มีทักษะชีวิต พัฒนาสมรรถนะทักษะของกำลังแรงงานให้สอดคล้องกับความต้องการ

2. การเสริมสร้างสุขภาพคนไทยให้มีสุขภาพแข็งแรงทั้งกายและใจ เน้นการพัฒนาระบบสุขภาพอย่างครบวงจร มุ่งการดูแลสุขภาพเชิงป้องกัน การฟื้นฟูสภาพร่างกายและจิตใจ เสริมสร้างคนไทยให้มีความมั่นคงทางอาหารและการบริโภคอาหารที่ปลอดภัย ลด ละ เลิกพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพ และ

3. การเสริมสร้างคนไทยให้อยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างสันติสุข โดยเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีของคนในสังคมบนฐานของความมีเหตุมีผล ดำรงชีวิตอย่างมั่นคงทั้งในระดับครอบครัวและชุมชน พัฒนาระบบการคุ้มครองทางเศรษฐกิจและสังคมที่หลากหลายและครอบคลุมทั่วถึง สร้างโอกาสในการเข้าถึงแหล่งทุน ส่งเสริมการค้าวิถีที่มีความปลอดภัย น่ายุ่ บนพื้นฐานของความยุติธรรมในสังคม

เสริมสร้างกระบวนการยุติธรรมแบบบูรณาการและการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจังควบคู่กับการเสริมสร้างจิตสำนึกด้านสิทธิและหน้าที่ของพลเมืองและความตระหนักถึงคุณค่าและเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์เพื่อลดความขัดแย้ง

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550 – พ.ศ.2554) นี้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการอ่าน โดยระบุที่แนวนโยบายว่าการสร้างและพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีความพร้อมด้านสติปัญญา อารมณ์ และศีลธรรม ภายใต้ระบบการศึกษาที่มุ่งการเรียนรู้ทั้งทางปฏิบัติและวิชาการ โดยพัฒนาหลักสูตรทั้งในและนอกระบบให้หลากหลายสอดคล้องกับพัฒนาการทางสมองที่บูรณาการเรื่องศีลธรรม ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และการลดความขัดแย้งแบบสันติวิธี เป็นการสร้างความรู้ ความเข้าใจในรากเหง้าของตน และเรียนรู้การอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข พัฒนาสื่อการเรียนการสอนที่จูงใจให้เด็กสนใจ และใฝ่รู้ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นเครื่องมือ และพัฒนาคุณภาพครูให้รู้เท่าทันวิทยาการสมัยใหม่ นอกจากนี้ยังมีการเน้นให้เกิดการพัฒนาการเรียนรู้ตลอดชีวิต ส่งเสริมให้คนไทยได้เรียนรู้อย่างต่อเนื่อง สามารถเข้าถึงแหล่งความรู้ทั้งที่เป็นวิทยาการสมัยใหม่ วัฒนธรรมและภูมิปัญญา ที่มุ่งสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ตลอดชีวิต ส่งเสริมให้จัดการเรียนรู้ในหลากหลายรูปแบบ และปรับสภาพแวดล้อมให้เอื้ออำนวยกับการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ โดยเปิดพื้นที่ทั้งสถานศึกษาและชุมชนให้เป็นสถานที่เรียนรู้ของคนในชุมชน โดยจัดกิจกรรมหลังเวลาเรียนในโรงเรียน ขยายหลักสูตรสำหรับคนทั่วไปในมหาวิทยาลัยและวิทยาลัย เพิ่มการใช้ประโยชน์พื้นที่สาธารณะเพื่อการเรียนรู้ อาทิ ห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ ศูนย์การเรียนรู้ ศูนย์กีฬา และพัฒนาหลักสูตรการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น โดยสำรวจความต้องการของผู้เรียน จัดหลักสูตรที่มุ่งให้ปราชญ์ ผู้รู้ในพื้นที่เป็นผู้สอน มีหลักสูตรสำหรับผู้นำการเรียนรู้เพื่อเป็นผู้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ เช่น นักการศึกษา ผู้ฝึกกีฬา ผู้นำเยาวชน บรรณารักษ์ ห้องสมุด ผู้ดูแลพิพิธภัณฑ์ อาสาสมัคร เป็นต้น ส่วนบทบาทภาคีการพัฒนาได้กำหนดให้สถาบันครอบครัวปลูกฝังนิสัยใฝ่รู้รักการอ่าน สนับสนุนการเรียนรู้ตามศักยภาพ และความสนใจอย่างต่อเนื่อง

ดังนั้นจึงเห็นได้ว่าแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 มียุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพคนและสังคมไทยสู่สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ โดยมุ่งพัฒนาคนไทยให้มีคุณธรรม นำความรู้ เสริมสร้างสุขภาวะคนไทยให้มีสุขภาพแข็งแรงทั้งร่างกายและจิตใจและอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างสันติสุข ซึ่งมีแนวทางการพัฒนาการเรียนรู้ตลอดชีวิต และเน้นไปที่สถาบันครอบครัวที่ต้องปลูกฝังนิสัยใฝ่รู้รักการอ่าน จึงเป็นแผนฯ ที่มีกล่าวถึงการส่งเสริมการอ่านที่เขียนไว้อย่างชัดเจน เพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และนโยบายรัฐบาลด้านการศึกษาในช่วงดังกล่าว ที่ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการอ่านที่เป็นรูปธรรมที่สุด

นอกจากนี้ การประกาศให้ “การอ่านเป็นวาระแห่งชาติ” จะเป็นการให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการอ่านที่ได้มีการกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติและแผนการศึกษาแห่งชาติ

การแถลงนโยบายการศึกษาของคณะรัฐมนตรี และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยตั้งแต่ พ.ศ.2530 – พ.ศ.2545 ยังไม่มีการสนับสนุนให้การอ่านเป็นวาระแห่งชาติ จนกระทั่ง พ.ศ.2546 ในยุครัฐบาลของ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรี ได้กำหนดให้ พ.ศ.2546 เป็น “ปีแห่งการส่งเสริมการอ่านและการเรียนรู้” โดยนายปองพล อดิเรกสาร รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ พร้อมนางสิริกร มณีรินทร์ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ร่วมกันเปิดโครงการ “พ.ศ.2546 ปีแห่งการส่งเสริมการอ่านและการเรียนรู้” เฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในวโรกาสทรงเจริญพระชนมายุ 48 พรรษา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.2545)

โครงการส่งเสริมการอ่านนี้ได้ร่วมมือกับ โรงเรียน เขตพื้นที่การศึกษา และชุมชน ร่วมกันสนับสนุนและจัดกิจกรรม “ส่งเสริมการอ่าน” ทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียน โดยมีแนวทางดังนี้

1. จัดกิจกรรม “วางทูกงานอ่านทุกคน”
2. จัดกิจกรรม “ส่งเสริมการอ่าน” ทั้งในและนอกห้องเรียนอย่างหลากหลายและสม่ำเสมอ
3. ส่งเสริมให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการอ่าน
4. สร้างแรงจูงใจและชี้แนะให้พ่อแม่ ผู้ปกครองส่งเสริมให้เด็กมีนิสัย “รักการอ่าน”
5. พัฒนาการอ่านของนักเรียนตามลำดับ ตั้งแต่ระดับ อ่านออก อ่านเป็น อ่านสม่ำเสมอ

จนกระทั่งอ่านเป็นนิสัย

นอกจากนี้ มีการเสนอ “มาตรการ 10 ประการ” เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้สำหรับกลุ่มสาระการเรียนรู้ 5 กลุ่ม สาระหลัก ได้แก่ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ซึ่งนำไปสู่การเรียนรู้อื่นๆ (หนังสือโครงการ “2546 ปีแห่งการส่งเสริมการอ่านและการเรียนรู้”. 2546)

จนกระทั่ง พ.ศ.2552 คณะรัฐมนตรีได้มีการพิจารณาให้การอ่านเป็นวาระแห่งชาติ โดยในวันที่ 29 มีนาคม พ.ศ.2552 นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี กล่าวผ่านรายการ “เชื่อมั่นประเทศไทยกับนายกฯ อภิสิทธิ์” ถึงนโยบายเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนว่า “ได้ร่วมมือกับสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ(สสส.) ในเรื่องการสร้างพื้นที่สร้างสรรค์สำหรับเด็กและเยาวชนเพราะถือเป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนาคุณภาพชีวิตและแก้ไขปัญหาเสพติด ซึ่งจะใช้สวนสาธารณะในกรุงเทพมหานคร และในหัวเมืองใหญ่ๆของประเทศไทย มีการปิดถนนให้เด็กเดินและทำกิจกรรมที่สร้างสรรค์เพิ่มขึ้น และการเปิดพื้นที่สื่อรณรงค์เรื่องการส่งเสริมการอ่าน

นายอภิสิทธิ์ได้กล่าวว่า “วันที่ 2 เมษายนนี้ ที่เป็นวันพระราชสมภพของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จะมีการประกาศเป็นวาระแห่งชาติในเรื่องการส่งเสริมการอ่านและจะสนับสนุน โครงการหนังสือเล่มแรก เพื่อให้ประชาชนทุกคนรอบครัวปลูกฝังนิสัยรักการอ่านของเด็กตั้งแต่แรกเกิด” (สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ. 2552) และนอกจากนี้ยังมีโครงการ

คลื่นวิทยุสีขาวที่เป็นรายการสำหรับเด็กและเยาวชน ซึ่งขณะนี้นายสาทิตย์ วงศ์หนองเตย รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ได้จัดสรรคลื่น FM 105 MHz ไว้รองรับ โดยจะเริ่มดำเนินการตั้งแต่เดือนเมษายนเป็นต้นไป

2. องค์การที่เกี่ยวข้องกับนโยบายส่งเสริมการอ่าน

องค์การที่เกี่ยวข้องกับนโยบายส่งเสริมการอ่านจะสามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

2.1 องค์การภาครัฐและรัฐวิสาหกิจ

2.2 องค์การภาคเอกชน

และนอกจากนี้ยังจะพิจารณาถึงกิจกรรมการส่งเสริมการอ่านในระดับชาติซึ่งได้มีหน่วยงานทั้งรัฐและเอกชนร่วมกันจัดงาน

2.1 องค์การภาครัฐและรัฐวิสาหกิจ

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งเดิมนั้นมีชื่อว่ากรมวิชาการ นับได้ว่าเป็นผู้มีส่วนในการขับเคลื่อนที่สำคัญของนโยบายส่งเสริมการอ่านให้เป็นโครงการที่เกิดขึ้นจริง (ศรีรัตน์ เจริญกลิ่นจันทร์. 2536)

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการเป็นอีกหน่วยงานหนึ่งที่มีบทบาทสำคัญต่อการปลูกฝังนิสัยรักการอ่านให้กับคนไทย และเห็นความสำคัญของการอ่าน จึงได้จัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อส่งเสริมการอ่านอย่างจริงจังตั้งแต่ พ.ศ.2528 โดยเริ่ม “โครงการรณรงค์เพื่อส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน” ซึ่งภายใต้โครงการดังกล่าว ได้มีการส่งเสริมให้โรงเรียนจัดกิจกรรม ส่งเสริมการอ่านอย่างกว้างขวางและต่อเนื่อง ทั้งนี้ได้มีการฝึกอบรมให้ความรู้แก่ ครู อาจารย์ และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการอ่านให้นักเรียน รวมทั้งผลิตเอกสารที่ให้ความรู้ในเรื่องดังกล่าว เผยแพร่แก่โรงเรียนเป็นระยะๆ และดำเนิน โครงการสำคัญๆ 5 โครงการ ซึ่งแต่ละโครงการมีรายละเอียดดังต่อไปนี้ (กรมวิชาการ 2529 : 101-106, 447-453, 473-474)

1. โครงการประชุมปฏิบัติการรณรงค์เพื่อส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน

วัตถุประสงค์

1. วัตถุประสงค์ทั่วไป

1.1 เพื่อให้บุคคลทั่วไปเกิดความสำนึกในความสำคัญของการอ่านและเห็นว่าการจำเป็นต้องดำเนินการส่งเสริมการอ่านให้เกิดความรักการอ่านโดยทั่วไป

1.2 เพื่อให้ผู้ซึ่งมีบทบาทโดยตรงในการสอนอ่านและสร้างนิสัยรักการอ่านได้
แลกเปลี่ยนประสบการณ์และหาวิธีส่งเสริมการอ่านให้ได้ผล

2. วัตถุประสงค์เฉพาะของการประชุม

2.1 ให้ผู้เข้าประชุมมีความเข้าใจอันถูกต้องเกี่ยวกับการอ่านสามารถชี้แจงให้ผู้อ่าน
เข้าใจได้

2.2 สามารถปฏิบัติวิธีส่งเสริมการอ่านอย่างน้อย 3 วิธี

2.3 สามารถอบรมสั่งสอนวิธีส่งเสริมการอ่านให้แก่ผู้อื่นเพื่อนำไปปฏิบัติได้

2.4 สามารถสร้างอุปกรณ์เพื่อส่งเสริมการอ่านได้

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. จะมีผู้ซึ่งรู้จักวิธีส่งเสริมการอ่านและสามารถฝึกอบรมผู้อื่นให้รู้จักวิธีส่งเสริมการ
อ่าน 400 คน ซึ่งจะไปอบรมนักศึกษา ผู้นำชุมชน หรือผู้นำกลุ่มเยาวชนให้รู้จักส่งเสริมการอ่านอีกเป็น
จำนวนมาก

2. จะมีผู้เข้าใจความสำคัญของการอ่านและอ่านหนังสือเพิ่มขึ้น ทั้งจะมีการสนับสนุน
การอ่านด้วยวิธีการต่างๆ มากขึ้น

3. สังคมไทยจะเป็นสังคมของผู้อ่านหนังสือโดยมีวิจารณ์ญาณและรู้จักเลือกอ่าน เป็น
การจัดหนังสือที่ไร้สารประโยชน์และเป็นการเร่งรัดพัฒนาบุคลากรและสังคมด้วย

ผู้รับผิดชอบโครงการศูนย์พัฒนาหนังสือ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

สังเขปหัวข้อการประชุมปฏิบัติการ

บรรยายภาคทฤษฎี

1. ทฤษฎีเกี่ยวกับการอ่าน
2. กระบวนการอ่าน
3. องค์การเพื่อสร้างสังคมการอ่าน
4. การสร้างสังคมการอ่าน
5. วิธีสร้างความสนใจในการอ่าน
6. กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน

บรรยายสาธิตและปฏิบัติ

1. การเล่านิทานที่นำไปสู่การอ่าน
2. การอ่านหนังสือให้ฟัง

3. การเสนอหนังสือ

4. การแนะแนวการอ่านและโครงการอ่านหนังสือดี

2. โครงการรณรงค์เพื่อส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อปลูกฝังนิสัยรักการอ่านให้เกิดขึ้นในหมู่นักเรียน รักษาไว้และพัฒนาทักษะแห่งการอ่านออกให้ใช้ได้ตลอดไป

2. เพื่อจูงใจให้เห็นประโยชน์ของการอ่านหนังสือที่ดี

3. เพื่อแนะนำการอ่านหนังสือชนิดต่างๆ แนะนำการอ่านเพื่อพัฒนาความรู้และสติปัญญา การอ่านโดยวิจารณ์

4. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการอ่าน พิจารณาหาทางแก้ไขอุปสรรค เพื่อสร้างสังคมผู้อ่านหนังสือ ให้แต่ละคนในสังคมรู้จักพัฒนาตนเองและพัฒนาสังคมด้วยการอ่าน

ผู้รับผิดชอบในการดำเนินงาน

1. กรมวิชาการ ด้วยความร่วมมือของกรมที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน เช่น กรมสามัญศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กรมการศึกษานอกโรงเรียน สมาคม เช่น สมาคมพัฒนาการอ่านของเด็ก สมาคมการอ่านแห่งประเทศไทย สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ เป็นต้น

2. เพื่อความสะดวกในการประสานงานและร่วมมือในการวางโครงการและดำเนินการตามโครงการ จะมีการจัดตั้งคณะกรรมการในระดับกระทรวงขึ้นคณะหนึ่ง โดยปลัดกระทรวงศึกษาธิการเป็นประธานหรือที่ปรึกษา ประกอบด้วยผู้แทนของกรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ผู้แทนของสมาคมหรือองค์การเอกชน คณะกรรมการนี้มีหน้าที่กำหนดนโยบายแนวดำเนินงาน อนุมัติโครงการดำเนินงาน ประสานงานและหาทางสนับสนุนทางการเงิน กรมวิชาการทำหน้าที่กรรมการและเลขานุการ

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. จะมีผู้อ่านหนังสือเพิ่มขึ้นทุกวัย ทุกระดับ สังคมไทยจะเป็นสังคมของผู้อ่านที่รู้จักอ่านหนังสือโดยมีวิจารณ์และรู้จักเลือกอ่าน

2. คุณภาพของหนังสือจะดีขึ้น

3. เด็กไทยจะมีนิสัยรักการอ่านอย่างถาวร สามารถใช้การอ่านเพื่อพัฒนาตนเอง และพัฒนาสังคมได้ตามเป้าหมายที่วางไว้

3. โครงการประกวดการอ่านร้อยแก้ว

วัตถุประสงค์

1. เพื่อชักจูงให้เกิดการอ่านอย่างกว้างขวางแพร่หลายในหมู่นักเรียนในระบบโรงเรียน
2. เพื่อให้นักเรียนรู้จักวิธีอ่าน การเลือกอ่านและอ่านเพื่อพัฒนาความรู้และสติปัญญา การอ่านโดยมีวิจารณญาณ
3. เพื่อให้ครู ผู้ปกครอง บรรณารักษ์ นักเรียน เห็นคุณค่า ความสำคัญและความจำเป็นของการอ่านหนังสือที่ดี
4. เพื่อปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน รักษาไว้ให้คงอยู่และพัฒนาทักษะในการอ่านเพื่อใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันของตนเองและสังคม

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. นักเรียนในระบบโรงเรียนสนใจการอ่านและอ่านอย่างมีวิจารณญาณมากยิ่งขึ้น
2. สร้างสังคมการอ่านในหมู่นักเรียนให้คงอยู่ตลอดไป
3. ครู อาจารย์ บรรณารักษ์และผู้ปกครองสนใจในการส่งเสริมให้เด็กมีนิสัยรักการอ่านมากยิ่งขึ้น

4. โครงการสัมมนาระดับชาติว่าด้วยการณรงค์เพื่อพัฒนาการอ่าน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้เข้าสัมมนาได้รับความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาการอ่าน
2. เพื่อหาแนวทางและเทคนิควิธีการที่สามารถแก้ไขปัญหาและอุปสรรคของการพัฒนาการอ่านและวิธีการสร้างสังคมการอ่าน
3. เพื่อนำแนวความคิดนี้ไปประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการอ่านของหน่วยงานต่างๆ เพื่อพัฒนาชีวิตและสังคมได้
4. เพื่อหาแนวทาง แนวความคิดและรูปแบบเพื่อขยายงานพัฒนาการอ่านทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคออกไปอย่างกว้างขวาง

ผู้รับผิดชอบในการดำเนินงานสัมมนา

ศูนย์พัฒนาหนังสือ กรมวิชาการ ด้วยความร่วมมือของส่วนราชการต่างๆ ในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ตลอดจนสมาคมและหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้แนวทางการส่งเสริมการพัฒนาการอ่าน การจัดอุปสรรคในการพัฒนาการอ่าน

2. ได้กิจกรรมที่ควรดำเนินการเพื่อส่งเสริมการพัฒนาการอ่านในระดับภูมิภาค (ในจังหวัดที่กำหนด)
3. ร่วมมือและประสานงานในการดำเนินงานพัฒนาการอ่านระหว่างส่วนราชการ สมาคม และหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

5. โครงการงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ

โครงการนี้เป็นโครงการที่กรมวิชาการรับผิดชอบดำเนินการต่อเนื่องจากสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย ซึ่งได้รับมอบหมายให้จัด “งานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ” ขึ้นเป็นปีแรกและครั้งแรกในประเทศ (Thailand’s National Book Week) งานสัปดาห์หนังสือแห่งชาตินี้เป็นกิจกรรมส่วนหนึ่งของการฉลองปีหนังสือระหว่างชาติ 2515 ตามคำเชิญชวนขององค์การศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (ยูเนสโก) ที่ขอร้องให้บรรดาประเทศสมาชิกร่วมฉลองปีหนังสือระหว่างชาติ 2515 ด้วยการช่วยกันจัดกิจกรรมอันเหมาะสมและดำเนินการหลายๆ อย่าง เพื่อเน้นให้รัฐบาลองค์การระหว่างประเทศ สถาบัน สมาคมและประชาชนทั่วไป ได้เห็นถึงความสำคัญแห่งบทบาทของหนังสือต่อสังคม องค์การยูเนสโกได้สรุปแนวการจัดกิจกรรมและดำเนินการไว้ 4 ประการ คือ

1. การสนับสนุนช่วยเหลือประชาสัมพันธ์และการแปลหนังสือโดยเคารพต่อสิทธิของผู้แต่ง
2. ส่งเสริมการผลิต การจำหน่ายและเผยแพร่หนังสือ รวมทั้งการพัฒนาห้องสมุดต่างๆ
3. การส่งเสริมนิสัยรักการอ่านหนังสือ
4. การส่งเสริมผลิตหนังสือที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษา และสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างชาติ และความร่วมมืออย่างสันติระหว่างชาติ

สัปดาห์หนังสือแห่งชาติที่สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยจัดขึ้นมีกิจกรรมต่างๆ ดังต่อไปนี้ (โครงการสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ 2515 : 87-92)

1. การประกวดเกี่ยวกับหนังสือ
 - 1.1 การประกวดการอ่าน
 - 1.2 การประกวดการเขียนแสดงความคิดเห็นเรื่องหนังสือ
 - 1.3 แข่งขันตอบปัญหา
2. จัดร้านจำหน่ายหนังสือและสิ่งที่เกี่ยวข้องกับหนังสือ
 - 2.1 จัดร้านจำหน่ายหนังสือในราคาถูกเป็นพิเศษ
 - 2.2 จัดร้านจำหน่ายสิ่งของอย่างอื่นที่เกี่ยวข้องกับหนังสือ เช่น ที่คั่นหนังสือ ที่กั้นหนังสือบนชั้น ร้านจำหน่ายสิ่งของที่มีกล่าวไว้ในหนังสือ เช่น หนังสือวรรณคดีไทย ได้แก่ ร้านอาหาร

ไทยในวรรณคดี ร้านต้นไม้ในวรรณคดี ตลอดจนร้านจำหน่ายสิ่งของที่มีหนังสือคู่มือในการทำจำหน่ายด้วย เช่น ดอกไม้ประดิษฐ์ เครื่องแต่งกาย ขนม เป็นต้น

3. นิทรรศการหนังสือ โดยเน้นให้เห็นความสำคัญของหนังสือในชีวิตประจำวันและให้เห็นว่ามีหนังสือสำหรับทุกคนในบ้าน

4. รายการเพื่อส่งเสริมความสนใจในหนังสือ

4.1 รายการพบปะนักเขียน

4.2 งานสัปดาห์กิจกรรมสำหรับเด็ก เช่น เล่นิทาน แสดงหุ่น แนะนำหนังสือที่น่าอ่าน ภาพยนตร์ที่ทำจากเรื่องในหนังสือ

4.3 อภิปราย บรรยายและสาธิตเกี่ยวกับประโยชน์ของหนังสือ

4.4 แสดงบทละคร คนตรีที่ได้รับจากวรรณคดี

หนังสือแห่งชาติครั้งแรกนี้ได้รับความร่วมมือร่วมใจจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นอย่างดีทั้งในภาครัฐบาลและเอกชน ที่สำคัญประชาชนให้ความสนใจงานนี้อย่างคาดไม่ถึง พร้อมกับฝากความวิตกและห่วงใยว่า งานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติเช่นนี้จะมีการจัดขึ้นในปีต่อๆ ไปอีกหรือไม่ และมีกิจกรรมต่างๆ เช่น ครั้งแรกหรือไม่ และด้วยกำลังใจอันนี้ทำให้สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ จัดงานนี้ขึ้นอย่างสม่ำเสมอตลอดมา ในที่สุดจึงเห็นสมควรมอบงานนี้ให้แก่ศูนย์พัฒนาหนังสือแห่งชาติ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ เป็นผู้ดำเนินการต่อไป โดยสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ เป็นผู้ให้ความช่วยเหลือ หากนับรวมตั้งแต่ปี พ.ศ.2515 ถึง พ.ศ.2531 งานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติได้จัดมาทั้งหมด 17 ครั้ง ในแต่ละครั้งมีวัตถุประสงค์หลักคือ เพื่อสนับสนุน และส่งเสริมการเขียน การผลิต การจัดพิมพ์ การเผยแพร่ การจำหน่ายหนังสือและการอ่านหนังสือ รวมทั้งการแนะนำคุณประโยชน์ของหนังสือและจัดแหล่งแสดงหนังสือขนาดใหญ่ให้ประชาชนชม และเลือกซื้อในราคาถูก

การปลูกฝังนิสัยรักการอ่านตามโครงการทั้ง 5 โครงการของกรมวิชาการ คงได้ผลไม่ดีเท่าที่ควร หากขาดวัสดุสำหรับอ่านที่สำคัญ คือ หนังสือ ดังนั้น กรมวิชาการจึงได้กำหนด นโยบายและแผนพัฒนาหนังสือแห่งชาติ ขึ้นเสนอคณะรัฐมนตรี และคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบในหลักการ เมื่อวันที่ 6 ตุลาคม พ.ศ.2530 โดยมอบให้ศูนย์พัฒนาหนังสือ กรมวิชาการ เป็นองค์กรประสานงานตามนโยบายและแผนพัฒนาหนังสือ (คณะกรรมการพัฒนาหนังสือในคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ 2531 : 1-11)

หลังจาก พ.ศ.2530 สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษาดำเนินกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่ต่อเนื่องกัน โดยได้เริ่มโครงการหลักดังต่อไปนี้

1. โครงการประชุมปฏิบัติการรณรงค์เพื่อส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน
2. โครงการรณรงค์เพื่อส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน

3. โครงการประกวดการอ่านร้อยแก้ว
4. โครงการงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ
5. โครงการสัมมนาระดับชาติว่าด้วยการรณรงค์เพื่อพัฒนาการอ่าน
6. โครงการศูนย์พัฒนากิจกรรมส่งเสริมการอ่าน
7. โครงการ ปีแห่งการส่งเสริมการอ่านและการเรียนรู้ เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
8. โครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงศึกษาธิการ แต่เดิมนั้นชื่อกรมการศึกษานอกโรงเรียน หลังจากที่ประชาชนสามารถอ่านหนังสือออกแล้ว บทบาทและหน้าที่สำคัญอีกประการหนึ่งของกรมการศึกษานอกโรงเรียนก็คือ การสร้างนิสัยรักการอ่านให้กับประชาชนคนไทย ซึ่งได้ทำอย่างจริงจังและต่อเนื่องมาโดยตลอด ด้วยวิธีการต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. จัดตั้งห้องสมุดประชาชนประจำจังหวัดและอำเภอต่างๆ ตลอดจนจัดตั้งที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน เพื่อเป็นแหล่งบริการวัสดุการอ่านและเป็นแหล่งปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน โดยจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่เหมาะสม ดังสถิติมีห้องสมุดประชาชนจังหวัด 72 แห่ง ห้องสมุดประชาชนอำเภอ 336 แห่ง ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านอีก 27,919 แห่งทั่วประเทศ (คำปราศรัยของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการเนื่องในวันการศึกษานอกโรงเรียน 8 กันยายน 2530 : 6)

2. จัดตั้งห้องสมุดเคลื่อนที่ วัสดุและสิ่งพิมพ์จากห้องสมุดประชาชนจังหวัด อำเภอ หรือส่วนกลาง นำไปบริการความรู้ที่เป็นประโยชน์แก่ประชาชน ห้องสมุดเคลื่อนที่ที่สามารถดำเนินการได้ทั้งทางบกและทางน้ำ ผู้ให้บริการอาจจะเปลี่ยนใช้ชื่ออื่นตามความเหมาะสม เช่น ตู้หนังสือเคลื่อนที่ หีบหนังสือสู่ประตูบ้านหรือหนังสือมีขา เป็นต้น ทางน้ำก็จะใช้เรือออกไปตามลำน้ำ เพื่อบริการประชาชนที่อาศัยอยู่ตามริมแม่น้ำลำคลอง วิธีนี้ทำให้ชาวบ้านตื่นตัวและเห็นคุณค่าของหนังสือ

3. เพิ่มปริมาณวัสดุการอ่านที่มีคุณภาพ เหมาะสมและตรงกับความต้องการของประชาชนแต่ละท้องถิ่น โดยร่วมมือกับหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน ด้วยวิธีการต่างๆ ดังต่อไปนี้
(ก่อ สวัสดิ์พาณิชย์, 2530 : 50)

- 3.1 แจกจ่ายหนังสือชุดหนึ่ง (24 เรื่อง) ซึ่งพัฒนาขึ้น โดยเฉพาะเพื่อผู้เริ่มรู้หนังสือ ให้แก่ทุกหมู่บ้านที่จบโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือแห่งชาติ

3.2 ดำเนินการขอรับบริจาคหนังสือจากสาธารณชนทั่วไป โดยวิธีการจัดตั้งผู้รับบริจาคหนังสือตามแหล่งชุมชนต่างๆ หรือการเคาะประตูตามบ้านด้วยการนัดหมายล่วงหน้า และการรณรงค์ตามสื่อสารมวลชนต่างๆ ปรากฏว่าระหว่างเดือนกรกฎาคม พ.ศ.2528-มิถุนายน พ.ศ.2529 กรมการศึกษานอกโรงเรียนสามารถรวบรวมหนังสือได้ถึงสิบล้านกว่าเล่ม ต่อมาหนังสือเหล่านี้ได้ถูกแจกจ่ายไปยังที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านต่างๆ ในชนบท

3.3 การจัดอบรมผู้นำท้องถิ่น ครูและพระภิกษุ ให้สามารถผลิตสิ่งพิมพ์ง่ายๆ ได้ในท้องถิ่นของตน

3.4 ชักชวนให้วัดพุทธศาสนาจัดตั้งที่อ่านหนังสือขึ้นในวัดของตน เพื่อบริการให้แก่ชุมชนรอบๆ ในปัจจุบันมีวัดจำนวน 4,000 แห่งที่จัดตั้งที่อ่านหนังสือขึ้นและประมาณครึ่งหนึ่งของวัดเหล่านี้ที่ได้รับบริจาคหนังสือจากแหล่งต่างๆ

3.5 ติดต่อทาบทามหน่วยงานต่างๆ ให้ตระหนักถึงความจำเป็นในการจัดหาสิ่งพิมพ์สำหรับผู้พึ่งรู้หนังสือ ช่วยกันผลิตสิ่งพิมพ์ที่มีเนื้อหาต่างๆ เหมาะสมกับกลุ่มคนเหล่านี้ เพื่อแจกจ่ายออกไปให้ได้อ่านกันอย่างทั่วถึง

3.6 จัดตั้ง “มูลนิธิหนังสือคู่ชุมชน” ขึ้นภายในกรมการศึกษานอกโรงเรียน เพื่อกระตุ้นให้บริษัทผลิตหนังสือหันมาสนับสนุนผู้อ่านในชนบท มูลนิธินี้ยังได้เป็นผู้จัดพิมพ์หนังสือที่ได้รับการเลือกสรรแล้ว เพื่อเสนอให้มีการจัดซื้อหรือบริจาคหนังสือดังกล่าวให้แก่ผู้อ่านในชนบท

3.7 จัดโครงการพัฒนาและผลิตสิ่งพิมพ์สำหรับชนบท กรมการศึกษานอกโรงเรียนร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ โดยการสนับสนุนจากองค์การยูนิเซฟ โครงการนี้จัดขึ้นเพื่อส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาทั้งในระบบและนอกระบบโรงเรียน รวมทั้งชุมชนในอันที่จะใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์มากที่สุด ตลอดทั้งเป็นการเสริมสร้างการทำงานร่วมกันในชุมชน ให้รู้จักคิด รู้จักทำงานร่วมกัน จนเกิดความมั่นใจพึ่งตนเองได้ จึงได้กำหนดหลักการดำเนินงานในการพัฒนาและผลิตสิ่งพิมพ์สำหรับชนบท โดยให้ครู นักเรียน กลุ่มผู้นำและกลุ่มต่างๆ ในหมู่บ้าน รวมทั้งชาวบ้านในชุมชนนั้นร่วมกันดำเนินการสำรวจแสวงหาข้อมูลสำหรับจัดทำสิ่งพิมพ์ต้นฉบับ เพื่อให้ชุมชนของตนมีสิ่งพิมพ์ที่ผลิตขึ้นด้วยเนื้อหาที่อยู่ในความสนใจเป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีพในท้องถิ่น ใช้ภาษาต่างๆ ให้ผู้ใหญ่และเด็กได้อ่านอย่างสม่ำเสมอ ในระยะเริ่มแรกนี้จะจัดทำใน 14 จังหวัด คือ ร้อยเอ็ด สุรินทร์ ชัยภูมิ เชียงใหม่ น่าน นครสวรรค์ เพชรบูรณ์ กำแพงเพชร นครศรีธรรมราช พัทลุง มหาสารคาม ขอนแก่น กาฬสินธุ์ และอุดรธานี โดยใช้งบประมาณขององค์การยูนิเซฟทั้งหมด และได้งบประมาณสมทบจากองค์การศึกษาศาสตร์แห่งสหประชาชาติด้วย

การจัดการศึกษาต่อเนื่องเป็นการจัดให้ชาวบ้านได้มีโอกาสใช้ทักษะการรู้หนังสือและนำมาใช้ในชีวิตประจำวัน ยกเว้นทักษะการรู้หนังสือและสามารถดัดแปลงความรู้ต่างๆ ให้เหมาะสมกับความ

จำเป็นส่วนตัวและชุมชน การจัดการศึกษาต่อเนื่องไม่ควรเน้นแต่เฉพาะการให้ข้อมูลทางด้านวิชาการแต่ประการเดียว จะต้องให้ความเพลิดเพลินและเพื่อนันทนาการไปในตัว ซึ่งจากการสำรวจความสนใจของชาวบ้านในการเลือกซื้อหนังสืออ่าน ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดอ่างทอง พบว่าหนังสือที่ชาวบ้านต้องการให้ซื้อได้แก่ กฎหมายชาวบ้าน คู่มือการเกษตร คู่มือการป้องกันและรักษาโรค และยังมีเงินเหลือเพียงเล็กน้อยเพื่อซื้อหนังสือการ์ตูนและหนังสืออื่นๆ สำหรับเด็ก ผลปรากฏว่าหลังจากเวลาผ่านไป 4 เดือน หนังสือที่ถูกขอยืมหรืออ่านมากที่สุดคือ หนังสือการ์ตูนและผู้ขอยืมก็คือผู้ใหญ่ ส่วนหนังสืออื่นๆ ไม่มีใครแตะต้อง ดังนั้นในการส่งเสริมนิสัยให้รักการอ่านนั้นจำเป็นต้องใช้สื่อผสมระหว่างสื่อที่ให้ความบันเทิงควบคู่ไปกับสื่อที่ให้ความรู้ การจัดการศึกษาต่อเนื่องซึ่งเกี่ยวข้องกับการอ่าน จึงจำเป็นต้องปรับให้เข้ากับวิถีชีวิตของประชาชนกลุ่มเป้าหมายอย่างแท้จริง (ก่อ สวัสดิ์พาณิชย์. 2530 : 52)

พ.ศ.2530 เป็นต้นมาได้เริ่มโครงการที่เน้นทางด้านการสร้างนิสัยรักการอ่านให้กับประชาชนทั่วไปโดยผ่านกิจกรรมต่างๆ (ศรีรัตน์ เจริญกลิ่นจันทร์. 2536) ดังนี้

1. การจัดตั้งห้องสมุดประชาชนประจำจังหวัดต่างๆ เพื่อเป็นแหล่งบริการวัสดุการอ่านและเป็นแหล่งปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน
2. การจัดตั้งห้องสมุดเคลื่อนที่ โดยนำเอาวัสดุการอ่านและสิ่งพิมพ์จากห้องสมุดประชาชนไปกระจายยังท้องถิ่น
3. การเพิ่มปริมาณวัสดุการอ่านที่มีคุณภาพ โดยร่วมมือกับภาคเอกชนในการจัดหาวัสดุการอ่าน
4. การจัดการศึกษาต่อเนื่องโดยใช้ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนเป็นแหล่งกระจายความรู้
5. การจัดสร้างห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์เพื่อเป็นช่องทางการในการอ่านหนังสืออีกทางหนึ่ง

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เกิดจากการที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่2) พ.ศ.2545 และพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2546 ได้กำหนดว่าการบริหารและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ยึดเขตพื้นที่การศึกษา โดยคำนึงถึงปริมาณสถานศึกษา จำนวนประชากร วัฒนธรรม และความเหมาะสมด้านอื่นด้วย เว้นแต่การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานตามกฎหมายว่าด้วยการอาชีวศึกษา ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของสภาการศึกษาแห่งชาติ มีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดเขตพื้นที่การศึกษา ซึ่งในปัจจุบันนี้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ได้ลงนามประกาศจัดตั้งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแล้วจำนวน 175 เขต ในแง่ของการส่งเสริมการอ่านแล้วสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเป็นผู้รับนโยบายจากทาง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการอ่านในโรงเรียนและห้องสมุดในแต่ละเขตพื้นที่การศึกษา (ศรีรัตน์ เจริญกลิ่นจันทร์. 2536. และหนังสือโครงการ “2546 ปีแห่งการส่งเสริมการอ่านและการเรียนรู้”. 2546)

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ

เป็นหน่วยงานของรัฐที่มีใช้ส่วนราชการ หรือรัฐวิสาหกิจ จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ พ.ศ.2544 อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของนายกรัฐมนตรี มีรายได้จากภาษีสรรพสามิตยาสูบและสุราในอัตราร้อยละ 2 ต่อปี ทำหน้าที่ จุดประกาย กระตุ้น สนับสนุน ประสานความร่วมมือ เพื่อให้คนไทยริเริ่มกิจกรรมหรือโครงการสร้างเสริมสุขภาพโดยไม่จำกัดกรอบวิธีการ และยินดีเปิดรับแนวทาง ปฏิบัติการใหม่ๆ ที่เป็น ความคิดสร้างสรรค์สามารถนำไปสู่การขยายค่านิยม และการสร้างพฤติกรรมสร้างเสริมสุขภาพแก่ประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพและกว้างขวาง นับเป็นองค์กรด้านสุขภาพรูปแบบใหม่ที่สอดคล้องกับมติของสมัชชาสุขภาพโลก ด้านการสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (World Health Assembly Resolution 12.8 : Health Promotion and Health Life-Style)

หน่วยงานนี้ได้ทำการส่งเสริมการอ่านโดยมีพื้นฐานว่าจะต้องพัฒนาพลังปัญญาคู่ไปกับพลังสังคมและพลังนโยบาย โดยพลังปัญญานี้ได้แก่ การขยายพื้นที่ทางปัญญา (wisdom space) อย่างกว้างขวาง ในการสร้างเสริมสุขภาพให้บรรลุผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพจำเป็นต้องมีองค์ความรู้ที่เพียงพอจากทุกภาคส่วนของสังคม รวมทั้ง พัฒนาความรู้ต่อเนื่องให้เท่าทันสถานการณ์ เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายและบริบทองค์ความรู้ (body of knowledge) ประกอบกับกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของฝ่ายต่างๆ ทำให้มีการขยายพื้นที่ทางปัญญา และก่อให้เกิดพลังทางปัญญาที่ยิ่งใหญ่ในการสร้างเสริมสุขภาพ ดังนั้นกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่สำนักงานฯ ได้ทำมาตั้งแต่เริ่มก่อตั้งนั้นจะมีการสนับสนุนด้านทุนและด้านอุปกรณ์หรือสิ่งของเพื่อให้มีการขับเคลื่อนกิจกรรมได้ (สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ. 2550)

สำนักงานอุทยานการเรียนรู้

สำนักงานอุทยานการเรียนรู้เกิดจากมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 13 มกราคม พ.ศ.2547 ระบุว่า สำนักงานอุทยานการเรียนรู้ ได้รับความเห็นชอบจัดตั้งให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ ที่มีบรรยากาศสร้างสรรค์ ทันสมัย สะดวกในการเข้าถึง และให้บริการ เพื่อปลูกฝังนิสัย รักการอ่าน ด้วยการเรียนรู้ด้วยตนเอง และการเข้าร่วมกิจกรรมสร้างสรรค์ที่หลากหลายและเป็นห้องสมุดที่มีมากกว่าหนังสือ คณะทำงานของอุทยานการเรียนรู้ ได้ศึกษาเรื่องราวของการทำห้องสมุดให้มีชีวิตในประเทศต่างๆ ซึ่งเห็นพ้องกันว่า การอ่านหนังสือเป็นพื้นฐานสำคัญยิ่งของการเรียนรู้ ตามมาด้วยการปฏิบัติให้รู้

และจากการระดมความคิดร่วมกับเครือข่าย ทั้งผู้ใหญ่ และเยาวชน ซึ่งช่วยให้คณะทำงานตกผลึกความคิดในเรื่องของแนวทางการจัดตั้ง ที่จะปลูกจิตวิญญาณ รักการอ่านหนังสือ ด้วยกิจกรรมสนุกสนาน และหลากหลายทางศิลปวัฒนธรรม ที่ตรงกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย ดังนั้นอุทยานการเรียนรู้ต้นแบบ (TK Park) จึงได้ถือกำเนิดขึ้นครั้งแรกเมื่อวันที่ 24 มกราคม พ.ศ.2548 ณ เซ็นทรัลเวิลด์ ฟลาซ่า ชั้น 6 โดยเปิดให้บริการเพื่อรองรับความต้องการไร้ขีดจำกัดของเยาวชน โดยเป็นห้องสมุดที่มีทั้งหนังสือ ข้อมูล สื่อมัลติมีเดีย หลากหลายรูปแบบ มีพื้นที่กิจกรรมอเนกประสงค์ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ เป็นพื้นที่สำหรับการสื่อสารทางศิลปวัฒนธรรม และยังมีบรรยากาศที่สร้างสรรค์และเพลิดเพลินกับการเรียนรู้ ทั้งยังมีโครงสร้างและรูปแบบทางสถาปัตยกรรมที่เข้ากับโลกสมัยใหม่ ซึ่งเป็นของเยาวชนยุคปัจจุบันอย่างแท้จริง (สำนักงานอุทยานการเรียนรู้. 2551) โดยตั้งแต่ พ.ศ.2547 เป็นต้นมา หน่วยงานนี้ก็กลายเป็นหน่วยงานอีกหน่วยงานหนึ่งซึ่งมีความสำคัญในการส่งเสริมการอ่าน โดยเน้นกิจกรรมที่ทำให้คนไทยรักการอ่านและการเรียนรู้อย่างจริงจัง

2.2 องค์กรภาคเอกชน

มูลนิธิรักษ์เด็ก

โครงการที่สำคัญของมูลนิธิ ได้แก่

(1) โครงการนิตยสารเพื่อนเด็กและระบบสื่อสารออนไลน์ ดำเนินการโดยมูลนิธิรักษ์เด็ก สนับสนุนโดยองค์การทุนเพื่อเด็กแห่งสหประชาชาติ (UNICEF) เป็นโครงการของเด็ก 6 ขวบขึ้นไป มูลนิธิรักษ์เด็กได้พัฒนานิตยสารเพื่อนเด็กจากจุลสาร “เพื่อนเกลอ” ออกเผยแพร่ใน พ.ศ.2545-พ.ศ. 2547 เป็นเครื่องมือสำหรับโรงเรียนที่จะเข้าถึงและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เป็นสื่อกลางเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียน ครู ศึกษานิเทศก์ และผู้ที่เกี่ยวข้อง ต่อมาพัฒนาเป็นจดหมายข่าวเพื่อนเด็ก ออกเผยแพร่ พ.ศ.2548-พ.ศ.2549 ผลิตจดหมายข่าวและระบบการสื่อสารออนไลน์ให้เป็นสื่อนำเสนอสถานการณ์และปัญหาเด็กที่อยู่ในภาวะยากลำบาก และเป็นเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้

พ.ศ.2550-พ.ศ.2551 มูลนิธิรักษ์เด็กได้จัดทำนิตยสาร “เพื่อนเด็ก” เป็นนิตยสารราย 2 เดือน ส่งถึงโรงเรียนที่อยู่ภายใต้แผนงานโรงเรียนเพื่อนเด็กแห่งประเทศไทย จำนวนกว่า 1,000 แห่ง ทั้งในภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้ รวมทั้งพัฒนาเป็นระบบสื่อสารออนไลน์ www.rakdek.or.th มีวัตถุประสงค์เพื่อเร่งรัดความรู้ ทักษะชีวิตและทักษะชีวิตของนักเรียนผ่านการอ่านและการเรียนรู้ เป็นเวทีแสดงความคิดเห็นที่เสริมสร้างการมีส่วนร่วมของนักเรียนและให้ความรู้ลึกเป็นเจ้าของ “แผนงานโรงเรียนเพื่อนเด็กแห่งประเทศไทย” กลุ่มเป้าหมายคือเด็กนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 6 และมัธยมศึกษาปีที่ 1-3

(2) โครงการผลิตสื่อสำหรับปฏิบัติงานและรณรงค์เผยแพร่เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยดำเนินการโดยมูลนิธิรักเด็ก สนับสนุนโดย Johnson & Johnson และ Save the Children (USA) โครงการเพื่อเด็กอายุ 0-6 ปี

โครงการผลิตสื่อสำหรับปฏิบัติงานและรณรงค์เผยแพร่เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย ภายใต้โครงการเสริมสร้างความเข้มแข็งโรงเรียนและชุมชนในการพัฒนาเด็กปฐมวัย (J&J-ECD) อำเภอปางมะผ้า จังหวัดแม่ฮ่องสอน จัดทำขึ้นเพื่อผลิตสื่อท้องถิ่น 4 กลุ่มชาติพันธุ์ ได้แก่ กลุ่มชาติพันธุ์ลีซู (ลีซอ) ลาหู่ (มุเซอ) กะเหรี่ยง (ปะกาเกอญอ) และไทยใหญ่ (ไต) สำหรับปฏิบัติงานและรณรงค์เผยแพร่การพัฒนาเด็กปฐมวัย รวมถึงบทบาทของครอบครัวและชุมชนในการพัฒนาเด็ก ที่สอดคล้องกับบริบทวัฒนธรรมของชุมชน ดำเนินงานกับกลุ่มพ่อแม่อาสา ครูก่อนประถมศึกษา และผู้ดูแลเด็ก และหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาเด็กปฐมวัยในท้องถิ่น

เนื้อหาของสื่อเกี่ยวกับการดูแลผู้หญิงตั้งครรภ์ พัฒนาการของเด็กแรกเกิดถึง 6 ปี สิทธิเด็ก บทบาทครอบครัว และการส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็ก โดยเทคนิคการเล่านิทานเพื่อส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัย การจัดสภาพแวดล้อมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย

มูลนิธิสื่อชาวบ้านมะขามป้อม

มูลนิธิสื่อชาวบ้านมะขามป้อม มีกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ได้แก่

(1) แผนงานส่งเสริมการอ่านระดับตำบล โครงการปลูกต้นรัก (การอ่าน) ที่เชียงดาว มูลนิธิสื่อชาวบ้านมะขามป้อม เล็งเห็นว่าการส่งเสริมให้เยาวชนหันมาสนใจการอ่านเป็นเรื่องสำคัญเพราะการอ่านมีความสำคัญต่อการพัฒนาสมอง อีกทั้งยังช่วยให้เยาวชนได้ทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น ซึ่งเป็นการปลูกจิตสำนึกที่ดีให้กับเยาวชน ดังนั้น แผนงานกิจกรรมส่งเสริมการรักการอ่านระดับตำบล เป็นโครงการที่จะส่งเสริมการพัฒนาร่างกายและจิตใจ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญต่อการเติบโต เพื่อเป็นพลเมืองที่มีสุขภาพดีทั้งด้านจิตใจ ร่างกาย และสติปัญญา ส่งผลให้สังคมมีความสุขยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ เพื่อจัดทำโครงการต้นแบบการส่งเสริมการอ่านในระดับตำบล ที่สามารถขยายผลไปยังชุมชนอื่นๆ ได้ต่อไป โดยโครงการ “ชวนการละอ่อนฮักการอ่าน” สร้างความตระหนักเรื่องความสำคัญของการอ่านสำหรับเด็กให้แก่ภาคีเครือข่ายตำบล สนับสนุนให้เกิดพื้นที่การอ่านที่สะดวก ผลักดันให้เกิด “วันรักการอ่าน” ในตำบล กลุ่มเป้าหมายและพื้นที่ดำเนินงานคือนักเรียนแกนนำส่งเสริมการอ่าน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 จากโรงเรียนในเขตตำบลเชียงดาว จำนวน 9 โรงเรียน รวม 45 คน คุณครู และบรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชน รวมทั้งสิ้นจำนวน 20 คน และจะส่งผลต่อเนื่องนักเรียนในโรงเรียนเป้าหมาย จำนวนประมาณ 2,500 คน ครอบครัวและประชาชนทั่วไปใน

ชุมชน ประมาณ 200 ครอบครัว องค์กรพัฒนาเอกชนและภาคเอกชนต่างๆ ในตำบล ประมาณ 15 องค์กร และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 5 องค์กร

(2) โครงการศูนย์สื่อเพื่อการพัฒนาเด็ก ดำเนินการโดยมูลนิธิสงเคราะห์เด็กยากจน ซี.ซี.เอฟ. ประเทศไทย ร่วมกับมูลนิธิสื่อชาวบ้านมะขามป้อม ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โดยเป็นกิจกรรมที่ดำเนินการกับโรงเรียน จำนวน 117 โรงเรียน ใน 9 จังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งประกอบด้วย บุรีรัมย์ ร้อยเอ็ด นครราชสีมา มหาสารคาม และมัธยมศึกษาปีที่ 2 เพื่อสร้างเด็ก + สร้างคน + สร้างทีม สามารถเปิดโอกาสให้เด็กลุกขึ้นมาเป็นผู้ทำกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในโรงเรียนด้วยตัวเอง โดยที่เด็กเขียนโครงการเองพร้อมทั้ง ดำเนินกิจกรรมด้วยเครื่องมือ ในการรณรงค์ที่หลากหลายด้วยตัวเอง ผ่านการสนับสนุนของครู

มีกิจกรรมในโครงการ 4 กิจกรรม ประกอบด้วย

(2.1) กิจกรรมการประชุมเชิงปฏิบัติการครูพี่เลี้ยง “ขบวนการนอนหนังสือ” เพื่อแนะนำแนวทางและพัฒนาเทคนิคการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่น่าสนใจให้กับครู พี่เลี้ยงในโครงการ

(2.2) กิจกรรมค่ายแกนนำเยาวชน “ขบวนการนอนหนังสือ” ตอน “สร้างชีวิตผลิตนิทาน” เพื่อสร้างแกนนำนักเรียนในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน และพัฒนาโครงการขยายผลในโรงเรียนหลังจากการอบรมเสร็จสิ้น

(2.3) กิจกรรมการติดตามการขยายผลในโรงเรียน เป็นกิจกรรมการประชุมนิเทศและติดตามผล มีวิธีการจัดสรร คนทำงานที่ดี + คนที่มาทำงานมีจุดมุ่งหมาย ในการทำงาน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องส่งเสริมการอ่าน / ละคร / หุ่น หรือต้องการเรียนรู้กระบวนการทำงาน แบบมะขามป้อม

(2.4) กิจกรรมค่ายสรุปบทเรียน เป็นกิจกรรมค่ายเยาวชน

(3) โครงการเด็กไทยหัวใจรักการอ่าน ดำเนินงานใน 7 โรงเรียน จังหวัดนครพนม มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างแรงบันดาลใจในการรักการอ่าน สนับสนุนเด็กๆ ให้เกิดการเรียนรู้รอบด้าน เสริมสร้างทักษะการเล่าเรื่องที่ถูกต้องและน่าสนใจ และเพื่อพัฒนาศักยภาพของครู ในการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ดำเนินการโดยการอบรมเชิงปฏิบัติการ “คุณครูของหนู” จำนวน 35 คน เพื่อสอนเครื่องมือที่ใช้ในการทำกิจกรรมเพื่อเด็ก และจัดทำ “ค่าย...อ่านสนุก” ให้นักเรียนแกนนำ จำนวน 70 คน ให้สามารถอ่านและการเล่านิทานจากพี่สู่น้อง

มูลนิธิไทยรัฐ

มูลนิธิไทยรัฐ ดำเนินงานโครงการส่งเสริมการอ่าน ได้แก่

(1) โครงการสัปดาห์ส่งเสริมการอ่านหนังสือพิมพ์ในโรงเรียน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ร่วมกับมูลนิธิไทยรัฐ เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนในสังกัด สพฐ. มีความสนใจในการอ่านหนังสือ และมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์มากยิ่งขึ้น โดยใช้หนังสือพิมพ์เป็นสื่อการเรียนการสอน

(2) โครงการพัฒนาศักยภาพบุคลากรโรงเรียนไทยรัฐวิทยา มูลนิธิไทยรัฐได้จัดการอบรมการส่งเสริมปัญหาด้วยการอ่าน หรือส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน โดยร่วมมือกับสมาคมผู้บริหารโรงเรียนไทยรัฐ และสมาคมครูโรงเรียนไทยรัฐวิทยาทั้ง 4 ภาค จัดอบรมการสอนภาษาไทย ในหัวข้อ “ยุทธศาสตร์การสอนภาษาไทยในยุคปัจจุบัน” วัตถุประสงค์เพื่อให้บุคลากรในโรงเรียนไทยรัฐวิทยา และโรงเรียนใกล้เคียง ทั้ง 4 ภาค ได้รับการอบรมความรู้และประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอน การสร้างนิสัยรักการอ่าน และสามารถผลิตสื่อการสอนได้อย่างง่ายและประหยัด

บริษัท แพลน ฟอว์ คิดส์ จำกัด

บริษัท แพลน ฟอว์ คิดส์ จำกัด ให้ความสำคัญในการส่งเสริมการอ่านและพัฒนาการของเด็กในแต่ละช่วงวัย จึงได้ผลิตหนังสือและสื่อคุณภาพเพื่อพัฒนาเด็กและครอบครัว ได้แก่ คู่มือการเลี้ยงดูเด็กสำหรับพ่อแม่ หนังสือนิทานภาพ หนังสือเทคนิคพิเศษ หนังสือแบบฝึกหัด หนังสืออ้างอิงและสารานุกรม นอกจากนี้บริษัทได้จัดทำโครงการเพื่อรณรงค์ปลูกฝังให้เด็กและเยาวชนเป็นคนรักการอ่าน ได้แก่

(1) โครงการนิทานเพื่อนรัก เป็นนิทานรายเดือนเพื่อส่งเสริมการอ่านสำหรับเด็กปฐมวัยถึงประถมศึกษาตอนต้น มุ่งเน้นส่งเสริมการอ่านและการเรียนรู้ของเด็ก กระตุ้นให้เด็กมีนิสัยรักการอ่านตามแนวทางเรียนรู้ภาษาอย่างธรรมชาติแบบองค์รวม (Whole Language) ที่เน้นการบูรณาการทักษะด้านต่างๆ ทั้งการฟัง พูด อ่าน และเขียน โดยมีเนื้อหาที่หลากหลาย เช่น วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ การเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น การปลูกฝังจิตสำนึกในการมีส่วนร่วมต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ตลอดจนส่งเสริมพฤติกรรมสร้างสรรค์ต่อสังคม นิทานทุกเรื่องที่ผ่านมาผ่านการคัดสรรและกลั่นกรองจากนักวิชาการศึกษาด้านปฐมวัย และนักเขียนนิทานเด็กให้เหมาะสมกับพัฒนาการและวุฒิภาวะของเด็กช่วงวัย 3-6 ปี

(2) โครงการคาราวานนิทานเพื่อนรัก เป็นการจัดคณะนักเล่านิทานเข้าไปให้ความรู้และความบันเทิงแก่เด็กนักเรียนระดับอนุบาลที่โรงเรียน เพื่อส่งเสริมการอ่าน เด็กๆ จะได้รับ “สมุดบันทึกการ

อ่านของหนู” เพื่อให้เด็กบันทึกการอ่านอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ พร้อมทั้งคู่มือส่งเสริมลูกรักให้เป็น
นักอ่านสำหรับผู้ปกครอง เพื่อให้ตระหนักถึงบทบาทร่วมในการส่งเสริมนิสัยการรักการอ่านของเด็ก

(3) โครงการส่งเสริมลูกรักให้เป็นนักอ่าน โครงการส่งเสริมลูกรักให้เป็นนักอ่าน จัดขึ้นตาม
แนวคิด “หนังสือ...พลังสร้างสรรค์ทางการศึกษา” โดยดำเนินการจัดทำกิจกรรมรณรงค์ส่งเสริมการ
อ่านให้แก่เด็กปฐมวัยซึ่งยึดหลักการประสานความร่วมมือระหว่างบ้านและโรงเรียน ซึ่งได้จัดทำ
หนังสือ ดังนี้ คู่มือส่งเสริมลูกรักให้เป็นนักอ่านสำหรับผู้ปกครอง เพื่อสร้างความเข้าใจในวิธีการ
ส่งเสริมให้ลูกรักให้เป็นนักอ่านตั้งแต่วัยเยาว์ สมุดบันทึกการอ่านของฉัน สำหรับเด็กนักเรียน เพื่อให้
เด็กบันทึกสถิติการอ่านหนังสือ โดยเน้นที่พฤติกรรมและความต่อเนื่องในการอ่าน

(4) สื่อรายการวิทยุนิทานเพื่อนรัก รายการวิทยุสำหรับเด็กและเยาวชน รายการนิทานเพื่อนรัก
นวัตกรรมใหม่ของการส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กไทยด้วยสื่อวิทยุ

รายการวิทยุนิทานเพื่อนรัก เป็นหนึ่งในโครงการหลักของบริษัท แพลน ฟอรั คิตส์ จำกัด
ที่มุ่งส่งเสริมการรักการอ่านสำหรับเด็กปฐมวัยถึงชั้นประถมศึกษาตอนต้นให้ต่อเนื่องไปจนโต ถือเป็น
นวัตกรรมแห่งการปลูกฝังนิสัยรักการอ่านที่เริ่มต้นจากเด็กปฐมวัย เป็นสื่อในการพัฒนาความฉลาดทาง
ปัญญา ความฉลาดทางอารมณ์ รวมถึงทักษะด้านต่างๆ รวมทั้งความคิดสร้างสรรค์โดยใช้หลักการ
เรียนรู้แบบภาษาธรรมชาติ เนื้อหาในรายการสอดคล้องกับหน่วยการเรียนรู้ในการดูแลตนเองและคนรอบข้าง
อย่างมีความฉลาดทางอารมณ์และเปี่ยมด้วยคุณธรรมจริยธรรม ซึ่งเป็นรากฐานอันดีของวิธีการปลูกฝัง
เด็กให้เติบโตเป็นคนดีมีคุณภาพ

(5) โครงการนักอ่านตัวน้อย เนื่องจากการต้องการรณรงค์ส่งเสริมให้เด็กรักการอ่านเกิดขึ้นใน
สังคมไทย มูลนิธิหนังสือเพื่อเด็ก และบริษัท แพลน ฟอรั คิตส์ จำกัด ผู้ผลิตและจำหน่ายหนังสือและ
สื่อคุณภาพเพื่อพัฒนาเด็กและครอบครัวได้ตระหนักถึงคุณประโยชน์ของการอ่าน อีกทั้งต้องการเป็น
สื่อกลางช่วยสานความสัมพันธ์ระหว่างร้านหนังสือกับนักอ่านรุ่นเยาว์ และตั้งใจที่จะกระตุ้นให้ร้าน
หนังสือเห็นความสำคัญของหนังสือเด็กให้มากยิ่งขึ้น จึงริเริ่มตั้งโครงการ “นักอ่าน ตัวน้อย” ขึ้นภายใต้
แนวความคิด “แบ่งฝัน ปีนอ่าน....จากหนูคู่เพื่อนผู้ด้อยโอกาส”

บริษัท นานมีบุ๊คส์ จำกัด

บริษัท นานมีบุ๊คส์ จำกัด มีโครงการ ดังนี้

(1) โครงการเล่มโปรดบุ๊คคลับ บริษัท นานมีบุ๊คส์ จำกัด ได้ร่วมกับตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) และกระทรวงศึกษาธิการ (ซึ่งขณะนั้นทาง
กระทรวงศึกษาธิการได้ดำเนินโครงการ “วางทุกคน อ่านทุกคน”) ตั้งแต่ พ.ศ.2544 บริษัทได้ดำเนินการ
ปลูกฝังนิสัยรักการอ่านให้แก่เยาวชนที่มุ่งเข้าสู่โรงเรียนในโครงการเล่มโปรดบุ๊คคลับ “เด็กไทยรวมใจ

อ่านถวายเป็นหลวง 60 ล้านเล่ม” รูปแบบโครงการคือการค้นหานักเรียนที่เป็นยอดนักอ่าน ซึ่งเป็นนักเรียนตั้งแต่ระดับอนุบาล – มัธยมศึกษาปีที่ 6 นักศึกษาอาชีวศึกษา นักศึกษา กศน. และประชาชน เป้าหมายให้เด็กไทยอ่านหนังสือให้ได้ 60 ล้านเล่ม ภายใน พ.ศ.2549 เพื่อให้เด็กได้ทำความคิดถวายเป็นราชสักการะแด่ในหลวง เด็กไทยอ่านหนังสือที่ชอบและบันทึกความประทับใจหรือประโยชน์ที่ได้รับ โดยครูหรือผู้ปกครองเซ็นรับรองการอ่านและสำหรับประชาชนสามารถแจ้งความประสงค์เข้าร่วมโครงการกับห้องสมุดประชาชน อ่านหนังสือและบันทึกความประทับใจในหนังสือที่อ่าน โดยมีบรรณารักษ์ห้องสมุดเป็นผู้รับรองการอ่านของนักเรียน ครู และผู้ปกครอง ทุกคนที่สมัครเข้าร่วมโครงการและอ่านหนังสือได้ตามกำหนดจะได้รับประกาศนียบัตรจากโครงการ โดยระดับอนุบาลอ่านครบ 20 เล่มขึ้นไป ระดับประถมศึกษาอ่านครบ 40 เล่ม ขึ้นไป ระดับมัธยมศึกษา ครู ผู้ปกครอง และนักศึกษา กศน. อ่านครบ 60 เล่มขึ้นไป อีกทั้งจัดให้มีการแข่งขันระดับบุคคล และระดับสถานศึกษาด้วย ผลการดำเนินงานมีโรงเรียนสมัครเข้าร่วมโครงการ 6,820 โรงเรียน นักเรียน 2.6 ล้านคน

สำหรับ พ.ศ. 2550 บริษัท นานมีบุ๊ค จำกัด ได้ร่วมกับกระทรวงศึกษาธิการ ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และบริษัท ผลิภัณฑ์กระดาษไทย จำกัด ได้ร่วมจัดโครงการเล่มโปรดบุ๊คลับปีที่ 7 “เด็กไทยรวมใจอ่านถวายเป็นหลวง 80 พรรษา” เพื่อเป็นการปลูกฝังนิสัยรักการอ่านอย่างต่อเนื่อง เป้าหมายโรงเรียนเข้าร่วมโครงการ 8,000 โรงเรียน นักเรียนและประชาชน 4 ล้านคน

มูลนิธิหนังสือเพื่อไทย

มูลนิธิหนังสือเพื่อไทยได้จัดทำโครงการหนังสือเรียนภาษาอังกฤษสำหรับห้องสมุดในประเทศไทย ตั้งแต่ พ.ศ. 2487 มูลนิธิเอเชีย ได้บริจาคหนังสือภาษาอังกฤษเป็นจำนวน 2.5 ล้านเล่ม ให้แก่ห้องสมุดทั่วประเทศ และนับตั้งแต่ พ.ศ.2535 เป็นต้นมา การบริจาคหนังสือภาษาอังกฤษดังกล่าวได้ดำเนินการผ่านมูลนิธิหนังสือเพื่อไทย โดยมูลนิธิหนังสือเพื่อไทยจะได้รับหนังสือจากมูลนิธิเอเชีย สหรัฐอเมริกา ประมาณ 6 ครั้งต่อปี หน่วยงานที่มีห้องสมุดที่เปิดบริการแก่บุคคลในหน่วยงาน หรือบุคคลอื่น สามารถเลือกหนังสือภาษาอังกฤษเพื่อให้ตรงกับความต้องการของผู้อ่านและรับบริจาคหนังสือไปได้ ร้อยละ 70 ของกลุ่มเป้าหมายของมูลนิธิหนังสือเพื่อไทย คือกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษาในพื้นที่ห่างไกล โรงเรียนศาสนาอิสลาม หน่วยงานภาครัฐ และห้องสมุดที่ถูกทำลายโดยภัยพิบัติ ระหว่าง พ.ศ.2547–พ.ศ.2549 มูลนิธิหนังสือเพื่อไทยได้บริจาคหนังสือเป็นจำนวนมากกว่า 239,000 เล่ม

บริษัท ซีพีออลล์ จำกัด (มหาชน)

บริษัท ซีพีออลล์ จำกัด (มหาชน) มีโครงการส่งเสริมการอ่าน ดังนี้

(1) โครงการโรงเรียนรักการอ่าน บริษัท ซีพีออลล์ จำกัด (มหาชน) ประสานความร่วมมือกับสำนักงานศึกษากรุงเทพมหานคร ดำเนินโครงการโรงเรียนรักการอ่านอย่างสืบเนื่องมาตั้งแต่พ.ศ. 2545 เพื่อกระตุ้นและปลูกฝังให้นักเรียนในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครมีนิสัยรักการอ่าน และใช้การอ่านเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนส่งเสริมให้บุคคลที่เกี่ยวข้องกับเยาวชนทุกฝ่าย เช่น ครอบครัว ชุมชน ตระหนักในความสำคัญของการส่งเสริมการอ่านและการสนับสนุนส่งเสริมอย่างเต็มศักยภาพ จากการดำเนินงาน 5 ปี มีโรงเรียนผ่านเกณฑ์รักการอ่านทั้งสิ้น 421 แห่ง จาก 435 แห่ง และคาดว่าใน พ.ศ.2552 โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครทั้งหมดจะผ่านเกณฑ์ประเมิน

พ.ศ. 2549 – พ.ศ.2550 ได้ขยายผลสู่โครงการ “โรงเรียนรักการอ่านยอดเยี่ยม” โดยเปิดโอกาสให้โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานครที่ได้รับป้ายโรงเรียนรักการอ่าน 385 โรงเรียน เข้ารับการคัดเลือกให้ได้รับป้ายโรงเรียนรักการอ่านยอดเยี่ยม

(2) โครงการค่ายครอบครัวสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ปี 2547–2550 บริษัทฯ ได้ประสานความร่วมมือกับสำนักงานศึกษากรุงเทพมหานคร เพื่อดำเนินโครงการค่ายครอบครัวสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมความรักความอบอุ่นในครอบครัว การทำกิจกรรมการเรียนรู้ของเด็กและผู้ปกครอง การทำกิจกรรมยังแหล่งเรียนรู้นอกห้องเรียนและเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง โดยจัดรูปแบบกิจกรรมที่หลากหลาย อาทิ การบรรยายโดยผู้เชี่ยวชาญสำหรับกลุ่มครูอาจารย์และผู้ปกครอง ฐานการเรียนรู้สำหรับเยาวชน กิจกรรมทัศนศึกษา เป็นต้น

(3) โครงการค่ายส่งเสริมการอ่านการเรียนรู้ในส่วนภูมิภาค พ.ศ.2547 - พ.ศ.2550 บริษัทฯ ได้ประสานความร่วมมือกับกระทรวงศึกษาธิการ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ตลอดจนหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนอื่นๆ เพื่อดำเนินโครงการค่ายส่งเสริมการอ่านการเรียนรู้สำหรับเยาวชนและครูอาจารย์ในส่วนภูมิภาค มีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างให้เยาวชน และครูอาจารย์ตระหนักถึงความสำคัญและคุณประโยชน์ของการมีนิสัยรักการอ่าน รักการเรียนรู้ โดยแสวงหาความรู้จากแหล่งการเรียนรู้ในท้องถิ่น ตลอดจนเห็นคุณค่าของมรดกวัฒนธรรม และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและเปิดโอกาสให้เกิดการเรียนรู้ด้านการอนุรักษ์ธรรมชาติเชิงการท่องเที่ยว สิ่งแวดล้อมตลอดจนด้านศิลปวัฒนธรรม ซึ่งคนไทยทุกคนควรมีความภาคภูมิใจและหวงแหนรักษาไว้ให้ยั่งยืน

(4) โครงการชุมชนรักการอ่านส่วนภูมิภาค พ.ศ.2551 บริษัทฯ ได้ประสานความร่วมมือกับสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดลำปาง สำนักงานจังหวัดอุบลราชธานี และจังหวัดกาญจนบุรี ดำเนินโครงการชุมชนรักการอ่าน มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้

บุคคลที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย เช่น องค์กรส่วนปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน ครอบครัว ตระหนักถึงความสำคัญของการส่งเสริมการอ่านและให้การสนับสนุนส่งเสริมอย่างเต็มศักยภาพ

ทั้งนี้ จะทำการคัดเลือกชุมชนเป้าหมายในเขตพื้นที่ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคตะวันตก ภาคละ 1 จังหวัด ให้เข้าร่วมโครงการและจัดการประกวดชุมชนรักการอ่านดีเด่นเพื่อสร้างต้นแบบ “ชุมชนรักการอ่าน” ที่เป็นรูปธรรม อันจะเป็นต้นแบบในการขยายผลไปยังชุมชนอื่นๆ ต่อไป

(5) โครงการประกวดหนังสือดีเด่นรางวัลเซเว่นบุ๊กอวอร์ด บริษัทฯ ได้ริเริ่มจัดโครงการประกวดหนังสือดีเด่นรางวัลเซเว่นบุ๊กอวอร์ด พ.ศ.2547 จะดำเนินการสืบเนื่องถึงปัจจุบัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเชิดชูนักเรียนคุณภาพ ส่งเสริมให้เยาวชนพัฒนาตนเองด้านการอ่าน การเขียนและการสร้างสรรค์ผลงานคุณภาพ

(6) โครงการกล้าวรรณกรรม พ.ศ.2547 บริษัทฯ ได้ประสานความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และสมาคมนักเขียนแห่งประเทศไทย เพื่อดำเนินโครงการ “กล้าวรรณกรรม” อันเป็นการขยายผลมาจากการดำเนินโครงการประกวดหนังสือดีเด่นรางวัล “เซเว่นบุ๊ก อวอร์ด” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมเยาวชนไทยที่มีทักษะด้านการเขียนได้พัฒนาตนในเชิงคุณภาพ อีกทั้งส่งเสริมให้เกิดเครือข่ายและสัมพันธภาพที่ดีระหว่างเยาวชน นักเรียน วิทยากรและองค์กรวรรณกรรมต่อไป ต่อมา พ.ศ.2549 ได้ขยายผลไปสู่กลุ่มครูที่ปรึกษาด้านภาษาไทย เพื่อส่งเสริมให้ครูอาจารย์มีความรู้ความเข้าใจ และมีเทคนิคในการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย อีกทั้งนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับไปขยายผลในสถานศึกษาร่วมกับนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการต่อไป

(7) โครงการค่ายการ์ตูน 7-11 ถอดรหัสนักวาดการ์ตูนในฝัน พ.ศ.2547 บริษัทฯ ร่วมกับสมาคมนักเขียนไทย และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จัดโครงการค่ายการ์ตูน 7-11 ถอดรหัสนักวาดการ์ตูนในฝัน จัดพร้อมกับโครงการกล้าวรรณกรรม เพื่อให้เด็กที่มีทักษะด้านการเขียนและการวาดทำงานร่วมกัน อันเป็นการขยายผลต่อ โครงการประกวดหนังสือดีเด่น รางวัลเซเว่นบุ๊กอวอร์ด

มูลนิธิซิเมนต์ไทย

มูลนิธิซิเมนต์ไทยมีความเชื่อว่า การเตรียมความพร้อมเพื่อการพัฒนาเด็กโดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กในช่วงปฐมวัย (แรกเกิด – 6 ปี) เนื่องจากมีการพิสูจน์แล้วว่าสมองของเด็กในช่วงนี้เป็นช่วงที่ดีที่สุดสำหรับการพัฒนา หากสมองได้รับการกระตุ้นอย่างเหมาะสมและต่อเนื่อง การเล่นนิทาน และการอ่านหนังสือให้เด็กวัยนี้ฟังอย่างสม่ำเสมอ เป็นกระบวนการทรงพลังที่สุดอย่างหนึ่งในการพัฒนาสมองของเด็ก อีกทั้งเป็นการเสริมสร้างความรัก ความผูกพันในครอบครัว ทำให้เด็กได้รับรู้ถึงความรัก ความ

อบอุ่น ความผูกพันในครอบครัว และยังเป็นการเตรียมความพร้อมในการเรียนรู้เรื่องต่างๆ และฝึกให้เด็กๆ มีจินตนาการความคิดสร้างสรรค์ มีอารมณ์และสมาธิที่มั่นคงมากขึ้น

มูลนิธิซิเมนต์ไทยได้สร้างวัฒนธรรมการเลี้ยงลูกด้วยหนังสือ ให้แพร่หลายในสังคมไทย โดยดำเนินการและสนับสนุนโครงการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยด้วยหนังสือ ได้แก่

(1) โครงการวิจัยและพัฒนากระบวนการนำโครงการหนังสือเล่มแรกมาใช้ในบริบทของสังคมไทย สืบเนื่องจากโครงการนำร่องหนังสือเล่มแรกสำหรับเด็ก 6-12 เดือน พ.ศ.2546 ที่ได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2548 และ พ.ศ.2549 ได้ให้การสนับสนุนเพื่อการขยายผล โดยจัดทำกระบวนการนำโครงการหนังสือเล่มแรก (Bookstart) มาใช้ในบริบทสังคมไทย การดำเนินงานคือมุ่งเน้นหาช่องทางที่เหมาะสมในการนำแนวคิด และกระบวนการ Bookstart เข้าสู่กลุ่มเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งให้พ่อแม่ทุกคนที่มีลูกในช่วงปฐมวัยตระหนักถึงความสำคัญของการเล่านิทาน อ่านหนังสือให้เด็กฟังว่าเป็นส่วนสำคัญต่อการพัฒนาเด็กปฐมวัย

(2) โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการให้แก่ผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตั้งแต่ พ.ศ.2548 มูลนิธิซิเมนต์ไทย ได้ร่วมมือกับองค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น จัดอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อสร้างผู้ฝึกสอนด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย ให้แก่ผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในหลายพื้นที่ เช่น ในภาคเหนือพื้นที่ดอยตุง จังหวัดเชียงราย พื้นที่อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี พื้นที่ตำบลวังศาลา อำเภอบางมุง จังหวัดกาญจนบุรี พื้นที่ตำบลมาบตาพุด จังหวัดระยอง และในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อให้ นำความรู้ที่ได้รับไปถ่ายทอด เผยแพร่ ให้กับผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอื่นๆ รวมทั้ง พ่อแม่ ผู้ปกครอง ในพื้นที่ให้เกิดความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างถูกต้องและเป็นระบบต่อไป

(3) โครงการเทศกาลนิทานในสวน มูลนิธิซิเมนต์ไทย ได้ร่วมมือกับมูลนิธิหนังสือเพื่อเด็กและกรุงเทพมหานคร จัดกิจกรรม “เทศกาลนิทานในสวน” ในช่วงเดือนธันวาคมถึงเดือนกุมภาพันธ์ของทุกปี ณ สวนสาธารณะในเขตกรุงเทพมหานคร คือสวนลุมพินี เขตปทุมวัน และสวนวชิรเบญจทัศ (สวนรถไฟ) เขตจตุจักร เพื่อให้พ่อแม่ ผู้ใหญ่ ชุมชนและสังคม ได้รับรู้กระบวนการและตระหนักถึงความสำคัญของการเล่านิทาน การอ่านหนังสือให้เด็กฟัง รวมทั้งเพื่อเป็นการสร้างความยั่งยืนให้เกิดขึ้น จนกลายเป็นวัฒนธรรมอย่างหนึ่งในการเลี้ยงดูเด็ก

(4) โครงการสร้างนักประพันธ์หนังสือสำหรับเด็ก หนังสือเด็กในที่นี้ หมายถึงหนังสือภาพสำหรับเด็ก (picture book) ซึ่งเป็นหนังสือเล่มแรกๆ ของเด็ก เป็นหนังสือที่อาจสร้างความประทับใจให้เด็กไปยาวนานตลอดชีวิต และนอกจากคุณสมบัติของความเป็นหนังสือที่มองเห็นเป็นรูปธรรมแล้ว หนังสือภาพสำหรับเด็กยังเป็นเครื่องมือการสื่อสารระหว่างเด็กกับผู้ใหญ่ เป็นเครื่องมือในการร้อยรัด

ความรักระหว่างมนุษย์ต่อมนุษย์ เป็นโลกทั้งใบของเด็ก หากเด็กๆ ได้มีโอกาสสัมผัสหนังสือที่ดี และเป็นที่ยื่นขอบตั้งแต่เยาว์วัยแล้ว ย่อมทำให้เด็กมีทัศนคติที่ดีต่อหนังสือต่อไป อันนำมาซึ่งความคิดที่เปิดกว้างในทุกด้าน และใช้การอ่านเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งในการไฝหาคำรู้และความบันเทิง

(5) โครงการโปสเตอร์วันหนังสือเด็กแห่งชาติและวันหนังสือเด็กนานาชาติ ตามที่คณะกรรมการนานาชาติด้านหนังสือเด็กและเยาวชน (International Board on Books for Young People-IBBY) ได้กำหนดให้วันที่ 2 เมษายน ของทุกปี เป็นวันหนังสือเด็กนานาชาติ นับตั้งแต่ พ.ศ.2510 เป็นต้นมานั้น โดยกิจกรรมหลักของ IBBY คือ จัดทำโปสเตอร์เพื่อรณรงค์ส่งเสริมการอ่านสำหรับเด็กและเยาวชน โดยทำการคัดเลือกหนึ่งในประเทศสมาชิกที่เสนอตัวเป็นเจ้าภาพในการจัดทำโปสเตอร์ดังกล่าว กำหนดคำขวัญ และให้นักประพันธ์ผู้มีชื่อเสียงในประเทศเป็นผู้เขียนสารส่งถึงเด็กๆ ทั่วโลก รวมทั้งให้ศิลปินผู้มีชื่อเสียงและมีผลงานโดดเด่นเป็นที่ประจักษ์ในประเทศเป็นผู้จัดทำภาพ และประชาสัมพันธ์

(6) โครงการสารคดีรณรงค์เผยแพร่การพัฒนาเด็กปฐมวัยด้วยหนังสือ (รายการพลังนักอ่าน) ตามที่มูลนิธิซิเมนต์ไทย ได้ดำเนินโครงการเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยด้วยหนังสือกว่า 3 ปีที่ผ่านมา นั้น พบว่า พ่อแม่ ผู้ปกครองและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย เริ่มให้ความสนใจและตระหนักถึงความสำคัญมากขึ้น อย่างไรก็ตาม การรับรู้ข้างต้นยังคงจำกัดอยู่เฉพาะในพื้นที่ที่มูลนิธิดำเนินกิจกรรมไปแล้วเท่านั้น ซึ่งถือว่าน้อยมากหากเทียบกับกลุ่มเป้าหมายของโครงการที่เกี่ยวข้องทั่วประเทศ พ.ศ.2551 จึงจัดทำโครงการรณรงค์เพื่อการเผยแพร่การพัฒนาเด็กปฐมวัยด้วยหนังสือ (Campaign) โดยผลิตและเผยแพร่สารคดีสู่สาธารณะในรูปแบบสารคดีสั้นจำนวน 60 ตอน ความยาวตอนละ 1 นาที ออกอากาศผ่านสื่อโทรทัศน์ เพื่อสร้างการรับรู้และความเข้าใจให้พ่อแม่ ผู้ปกครอง ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย (แรกเกิด – 6 ปี) ได้รับรู้อย่างกว้างขวางและตระหนักถึงความสำคัญของการเล่านิทาน อ่านหนังสือให้เด็กฟังว่าเป็น ส่วนสำคัญต่อพัฒนาการของเด็กปฐมวัย รวมทั้งเพื่อสร้างความยั่งยืนให้เกิดขึ้นจนกลายเป็นวัฒนธรรมอย่างหนึ่งในการเลี้ยงดูเด็กต่อไป

มูลนิธิหนังสือเพื่อเด็ก

มูลนิธิหนังสือเพื่อเด็ก เป็นองค์กรที่ไม่แสวงหากำไรของกลุ่มคนในประเทศไทย ซึ่งปวารณาตน เพื่อนำหนังสือสู่เด็ก นำเด็กสู่หนังสือ ก่อตั้งเมื่อปี พ.ศ.2544 เป็นหนึ่งในสมาชิกของ The International Board on Books for Young People (IBBY) โดยได้รับการสนับสนุนจากสมาคมผู้จัดพิมพ์และผู้จำหน่ายหนังสือแห่งประเทศไทย การทำงานของมูลนิธิหนังสือเพื่อเด็กเชื่อว่าหนังสือ คือ รากฐานที่สำคัญยิ่งในการเสริมสร้างทรัพยากรบุคคลให้มีนิสัยใฝ่รู้ใฝ่เรียน สามารถนำประสบการณ์จากการอ่าน

มาเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาและพัฒนาตนเองให้มีคุณภาพ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาสังคมและประเทศชาติ

การดำเนินงานต่างๆ ของมูลนิธิหนังสือเพื่อเด็ก เพื่อเป็นองค์กรที่เสมือนสะพานแห่งน้ำใจสู่โครงการช่วยเหลือ ครอบครัว และสังคมไทยได้พัฒนา มีโครงการ ได้แก่

(1) โครงการหนังสือเล่มแรก (Bookstart Thailand) มุ่งเน้นเรื่องการให้ความสุขแก่เด็กด้วยหนังสือ โดยให้พ่อแม่ ลูกใช้เวลาด้วยกันอย่างมีความสุขโดยมีหนังสือเป็นสื่อกลาง เป็นการสร้างพื้นฐานการอ่านและสานสัมพันธ์ในครอบครัว อีกทั้งยังปลูกฝังและส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตด้วยนิสัยรักการอ่าน สนับสนุนให้พ่อแม่มีความสุขร่วมกันในโลกของหนังสือ โดยพ่อแม่อ่านหนังสือ ให้ลูกฟังตั้งแต่อายุ 6 เดือน เป็นการสร้างสายใยรักในครอบครัว ทำให้พ่อแม่ลูกมีความสัมพันธ์อย่างอบอุ่นมากยิ่งขึ้น ดำเนินการในยะลา สงขลา นครราชสีมา ราชบุรี นครศรีธรรมราช เลย เชียงใหม่ ระยอง นครปฐม ปทุมธานี กรุงเทพมหานคร

พ.ศ.2548 มูลนิธิซิเมนต์ไทย สนับสนุนให้ทำเพิ่มอีก 802 ครอบครัว แต่ส่วนใหญ่จะเป็นการให้ทุนปีเดียว พ.ศ.2550 นี้ มูลนิธิหนังสือเพื่อเด็ก ร่วมกับ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุขและสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ได้ขยายฐาน Bookstart เพื่อเพิ่มนิสัยรักการอ่านในวัยเยาว์ กระตุ้นพัฒนาการรอบด้านของเด็ก และสร้างสายสัมพันธ์รักในครอบครัว โดยจะดำเนินโครงการหนังสือเล่มแรก Bookstart นำร่องใน 6 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดนครศรีธรรมราช จังหวัดยะลา จังหวัดระยอง และกรุงเทพฯ โดยจะมอบชุดหนังสือเล่มแรกในกลุ่มพ่อแม่ที่มีลูกอายุ 6-9 เดือน จำนวน 2,400 คน

(2) วารสารหนังสือเพื่อเด็ก (ThaiBBY Journal) จัดทำวารสารหนังสือเพื่อเด็ก ออกตามวาระปีละ 4 เล่ม (3 เดือนต่อ 1 เล่ม) ให้เป็นสื่อกลางเผยแพร่ข่าวสารข้อมูลและความคิด สร้างสรรค์ด้านวรรณกรรมสำหรับเด็ก รวมถึงกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ทั้งในประเทศและต่างประเทศ รวมถึงการนำเสนอหนังสือดีที่เหมาะสมกับทุกเพศทุกวัย ถือเป็นเวทีในการสร้างนักเขียนและนักกิจกรรมด้านเด็ก เพื่อเป็นองค์กรความรู้ให้พ่อแม่ และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กและสังคมได้รับรู้อย่างกว้างขวางถึงความสำคัญของการอ่านหนังสือ

(3) โครงการสนับสนุนห้องสมุดสำหรับเด็กด้อยโอกาส สนับสนุนการจัดหาหนังสือที่เหมาะสมสำหรับเด็กแต่ละวัยและจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านแก่กลุ่มเด็กด้อยโอกาส มีโครงการสร้างวัฒนธรรมการอ่านในสถานพินิจในกรุงเทพมหานครสนับสนุนให้เยาวชนในสถานพินิจใช้เวลาว่างและสร้างสำนึกที่ดีด้วยการอ่านหนังสือและผลิตหนังสือเพื่ออ่านร่วมกัน

(4) โครงการคัดเลือกหนังสือสำหรับเด็กเพื่อรับรางวัล (ThaiBBY Honor List Awards) เพื่อมอบรางวัลแก่ผู้จัดทำหนังสือภาพ หนังสือเยาวชนดีเด่น ในงานประชุม IBBY Congress ที่โคเปนเฮเกน

ประเทศเดนมาร์ก เป็นโครงการที่จัดทำทุกสองปี หนังสือที่ได้รับการคัดเลือกจะเป็นตัวแทนจากประเทศไทย และได้บรรจุชื่ออยู่ใน IBBY Honour List โดยแบ่งออกเป็น 3 ประเภทคือ หนังสือภาพ หนังสือเยาวชน และหนังสือแปล

(5) โครงการห้องสมุดในสวน เป็นความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน โดยมีมูลนิธิหนังสือเพื่อเด็กเป็นสื่อกลางในการจัดหาพื้นที่สำหรับห้องสมุด จัดหาหนังสือที่มีคุณภาพสำหรับเด็ก และจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน จัดตั้งห้องสมุดเด็กโดยการจัดหาหนังสือที่เหมาะสมกับเด็กวัย 0-6 ปี เพื่อให้ครูและพี่เลี้ยงเด็ก ใช้เป็นกระบวนการในการสอนศิลปกรรมพื้นฐานที่โรงเรียนและให้เด็กนำไปให้พ่อแม่อ่านให้ฟังที่บ้าน เพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัว ได้แก่ พื้นที่ดำเนินการจังหวัดเชียงใหม่ พิษณุโลก ปัตตานี ยะลา นราธิวาส

(6) โครงการร่วมกับเครือข่ายต่างๆ

(7) อาสาสมัครนักอ่าน สร้างทักษะการอ่านแก่เด็ก เยาวชนและประชาชนทั่วไป อ่านได้...อ่านดี...อ่านดัง... ฟังชัด แล้วพากัน ไปอ่านหนังสือให้ผู้ด้อยโอกาสในสังคมฟัง เช่น ผู้พิการทางสายตา เด็กในชุมชนแออัดและคนชราในสถานสงเคราะห์ พื้นที่ดำเนินการ ในกรุงเทพมหานคร หรือโครงการหนุนนอสนักเล่านิทาน ส่งเสริมให้เด็กที่ได้รับการเลี้ยงดูและบ่มเพาะด้วยนิทาน จนเกิดความสุข ได้มานำเสนอนิทานที่ตนรักมาแล้วเพื่อให้คนอื่นเกิดความสุขด้วยกัน พื้นที่ดำเนินการในพิษณุโลก และโครงการสร้างนักเล่านิทานและนักอ่านหนังสือมีอาชีพสร้างทักษะการเล่านิทานและการอ่านหนังสือให้กับพ่อแม่ ครู และผู้ดูแลเด็ก เพื่อใช้นิทานและหนังสือเป็นสื่อในการพัฒนาเด็ก อย่างเป็นองค์รวม พื้นที่ดำเนินการ : ยะลา

(8) สนับสนุนการจัดงานเทศกาลหนังสือเด็กและเยาวชน (Book Festival for Young People) เพื่อนำเสนอการดำเนินงานของมูลนิธิหนังสือเพื่อเด็ก ในด้านการส่งเสริมการอ่านในเด็กครอบครัว และชุมชนที่เป็นรูปธรรมแก่สาธารณชน

(9) จัดอบรมการเขียน การวาดภาพประกอบ ตลอดจนการผลิตหนังสือสำหรับเด็กนิทานเพื่อการพัฒนาเด็ก สนับสนุนให้เกิด “นิทานเล่มเล็กที่เด็กๆ ทำ” ด้วยการฝึกทักษะ การเขียนนิทาน การวาดภาพประกอบ และการผลิตหนังสือด้วยตัวเอง แล้วนำไปเล่าให้น้องฟังดำเนินการในจังหวัดพิษณุโลก

(10) สนับสนุนโครงการวิจัยด้านการอ่านและวรรณกรรมสำหรับเด็ก

(11) สนับสนุนให้มี “วันหนังสือเพื่อเด็ก” (Children’s Book Day) ในวันที่ 2 เมษายน ของทุกปี

สมาคมไทสร้างสรรค์

สมาคมไทสร้างสรรค์ดำเนินกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ดังนี้

(1) **นิตยสารเด็กไท** เป็นนิตยสารราย 2 เดือน เริ่มดำเนินการตั้งแต่ พ.ศ.2544 เนื้อหาโดยทั่วไป เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย มีเป้าหมายสำคัญที่พัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การสร้างและพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชน ในระหว่าง พ.ศ.2548 – พ.ศ.2549 ได้จัดทำสารในเรื่องการอ่าน การส่งเสริมการเล่านิทาน การอ่านหนังสือ

(2) **โครงการเล่านิทานอ่านหนังสือ** มีวัตถุประสงค์เพื่อการพัฒนาเด็กปฐมวัย เป้าหมายชุมชน 60 แห่ง และศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 40 แห่ง เด็กเล็กกว่า 2,000 คน ได้รับดำเนินการโครงการนิทานเพื่อน้อง ได้สร้างความเปลี่ยนแปลงต่อเด็กเล็ก ครูพี่เลี้ยง พ่อแม่ ผู้ปกครอง และชุมชน ให้ได้รับและสัมผัสถึงพลังของการเล่านิทานอ่านหนังสือ รวมทั้งจัดตั้งห้องสมุดนาร่อง ชื่อห้องสมุดสวนดอกคูณ จังหวัดขอนแก่น

โรงแรมโอเรียนเต็ล

โรงแรมโอเรียนเต็ลได้เริ่มมีการส่งเสริมการอ่าน ผ่านทางการจัดทำรางวัลซีไรต์ ซึ่งเป็นรางวัลที่ให้แก่กวีเขียนดีเด่นในภูมิภาคอาเซียน รางวัลนี้ได้เกิดขึ้น พ.ศ. 2522 โดยฝ่ายบริหารของโรงแรมโอเรียนเต็ลได้ริเริ่มรางวัลนี้ เนื่องจากโรงแรมโอเรียนเต็ลมีประวัติเกี่ยวข้องกับนักเขียนชั้นนำของโลกมาเป็นเวลาช้านาน จะเห็นได้จากการที่อาคารเก่าแก่ของโรงแรมที่ชื่อว่า “ตึกนักเขียน” (AUTHORS’ RESIDENCE) อันประกอบด้วยห้องชุดพิเศษโดยใช้ชื่อนักเขียนคนสำคัญที่เคยมาพัก ฝ่ายบริหารของโรงแรมโอเรียนเต็ลจึงได้ร่วมปรึกษากับ บริษัท การบินไทย และกลุ่มบริษัทในเครืออิตัลไทย จัดตั้งรางวัลวรรณกรรมนี้ขึ้น โดยมีพระวรวงศ์เธอพระองค์เจ้าเปรมบุรฉัตร ทรงเป็นประธานและได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีจากสมาคมนักเขียนแห่งประเทศไทย และสมาคมภาษาและหนังสือแห่งประเทศไทย หัวข้อในการหารือในครั้งนั้น คือ การส่งเสริมสนับสนุนนักเขียนในกลุ่มอาเซียนทั้ง 5 ประเทศ ได้แก่ อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ และ ไทย และการเผยแพร่ให้โลกรู้ถึงวัฒนธรรมทางวรรณกรรมของภูมิภาคนี้ ต่อมาได้มีประเทศต่างๆในกลุ่มอาเซียนทยอยเข้าร่วมงานซีไรต์ จนครบสิบประเทศ ในการจัดงานนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้เป็นที่รู้จักถึงความสามารถด้านสร้างสรรค์ของนักเขียนในกลุ่มประเทศอาเซียน และให้ทราบถึงโอกาสทางวรรณกรรม ทรัพย์สินทางปัญญา วรรณศิลป์แห่งกลุ่มประเทศอาเซียน นอกจากนี้ยังเป็นการส่งเสริมความเข้าใจและสัมพันธ์ภาพอันดีในหมู่นักเขียนและประชาชนทั่วไปในกลุ่มประเทศอาเซียน (เว็บไซต์รางวัลซีไรต์. 2545) ซึ่งจากการส่งเสริมให้นักเขียนได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรตินี้เองได้สะท้อนให้เห็นถึงการส่งเสริมให้นักเขียนผลิต

งานวรรณกรรมที่ดีและน่าสนใจให้ออกมามากยิ่งขึ้น ซึ่งในประเด็นนี้เองก็ได้เป็นการจูงประกายให้คนไทยสนใจการอ่านมากยิ่งขึ้น

บริษัท ผลิตภัณฑ์กระดาษไทย จำกัด

บริษัท ผลิตภัณฑ์กระดาษไทย จำกัดเป็นบริษัทผู้ผลิตกระดาษพิมพ์และเขียนในธุรกิจเยื่อและกระดาษ กลุ่มธุรกิจกระดาษและบรรจุภัณฑ์ เครื่องซิเมนต์ไทย ก่อตั้ง พ.ศ. 2526 ด้วยทุนจดทะเบียน 1,200 ล้านบาท ไทยเปเปอร์เป็นบริษัทที่ใช้วัตถุดิบที่มีคุณภาพสูง และมีการควบคุมขั้นตอนการผลิตด้วยระบบคอมพิวเตอร์ DCS (Distributed Control System) จึงทำให้ไทยเปเปอร์ เป็นผู้ผลิตกระดาษคุณภาพออกสู่ตลาดมาเป็นเวลากว่า 20 ปี ซึ่งพิสูจน์ได้จากการเป็นผู้ผลิตรายแรกของอุตสาหกรรมในประเทศไทยที่ได้รับ การรับรองมาตรฐาน ISO 9002, 14001, TIS 18001, Deming Application Prize และ Thailand Quality Award (TQA) และไทยเปเปอร์ยังเป็นผู้ผลิตที่ให้ความสำคัญกับความพึงพอใจของลูกค้าเป็น หลัก เนื่องด้วยไทยเปเปอร์ต้องการก้าวเดินและเติบโตไปพร้อมกับลูกค้า ซึ่งสามารถยืนยันความสำเร็จของนโยบายดังกล่าวได้จากการเป็นผู้นำในตลาดในปัจจุบัน (บริษัท ผลิตภัณฑ์กระดาษไทย จำกัด. 2548)

โครงการของบริษัทฯ ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการอ่าน จะเป็นการให้ความร่วมมือกับภาครัฐและเอกชนในการสนับสนุนการทำกิจกรรม ซึ่งเน้นไปทางด้านการออกสิ่งพิมพ์และการแสดงนวัตกรรม ในงานแสดงหนังสือต่างๆ และการมีส่วนร่วมในการจัดงานแสดงหนังสือ

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยได้ดำเนินโครงการที่มุ่งหวังยกระดับ และพัฒนาคุณภาพการศึกษาไทย ทั้งโดยผ่านโครงการของสถาบันพัฒนาความรู้ตลาดทุน และการสนับสนุนองค์กฤษฎนิธิที่ทำโครงการเกี่ยวเนื่องกับการศึกษาซึ่งโครงการที่เกี่ยวข้องกับการอ่านนั้นจะมี 2 โครงการ (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. 2550) คือ

1. ห้องสมุดเสริมปัญญา (คลองจั่น) ที่กองทุนตลาดหลักทรัพย์ฯ 30 ปีเพื่อสังคม สนับสนุนงบประมาณ ซึ่งตลาดหลักทรัพย์ฯ ร่วมกับสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย เปิดให้บริการแก่เยาวชนและชุมชนบริเวณการเคหะคลองจั่น ตั้งแต่เดือนกรกฎาคม 2549 นับเป็นห้องสมุดชุมชนต้นแบบ ที่เน้นการออกแบบที่ทันสมัย และบริการหนังสือที่หลากหลาย โดยเปิดให้บริการทุกวัน ถึงเวลา 21.00 น. เพื่อให้มีเวลาให้บริการที่ยาวนานกว่าห้องสมุดชุมชนทั่วไป

2. ห้องสมุดชุมชน ร.ร. วัดเลขธรรมกิตติ์ จ.นครนายก เพื่อให้นักเรียนของโรงเรียน ซึ่งขาดแคลนงบประมาณสำหรับการจัดทำห้องสมุดและซื้อหนังสือ และคอมพิวเตอร์ได้มีสถานที่สำหรับค้นคว้าหาความรู้ และเปิดโลกทัศน์ให้กว้างขวางขึ้น

มูลนิธิอมตะ

มูลนิธิอมตะ ได้จัด “รางวัลอมตะอวอร์ด” โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อยกย่อง นักเขียนไทยที่มีความสามารถให้ปรากฏ และเป็นกำลังใจแก่นักเขียนผู้สร้างสรรค์ผลงาน ที่ทรงคุณค่า อันควรแก่การนำเสนอเพื่อเผยแพร่ชื่อเสียงสู่สังคมไทยและสากล หลักเกณฑ์ในการพิจารณารางวัล ได้แก่เป็นนักเขียนสัญชาติไทย มีชีวิตอยู่ในวันที่ทำการเสนอชื่อ, มีผลงานตีพิมพ์เป็นภาษาไทยเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า 20 ปี และมีผลงานเขียนดังกล่าวต้องมีคุณค่าสร้างสรรค์สังคมและมวลมนุษยชาติ ผลงานผู้ได้รับรางวัล “นักเขียนอมตะ” จะได้รับเงินสนับสนุน 1,000,000 บาท(หนึ่งล้านบาทถ้วน) พร้อมเหรียญทองคำ และสลักรูป “นางอินทร์” ต้นตระกูลกรมดิษฐ์ และใบประกาศเกียรติคุณมูลนิธิอมตะได้จัดตั้งคณะกรรมการคัดสรรเพื่อพิจารณามอบรางวัลให้แก่ักเขียน เป็นประจำทุกปีอย่างต่อเนื่องโดยมีประธานกรรมการในการคัดสรรคือ ศาสตราจารย์ คุณหญิงแม้นมาส ชวลิต (มูลนิธิอมตะ. 2549) ซึ่งลักษณะกิจกรรมของมูลนิธิฯ ก็ได้ส่งเสริมให้นักเขียนมีงานวรรณกรรมที่ทรงคุณค่ามากยิ่งขึ้น และได้กระตุ้นนักเขียนโดยใช้รางวัลที่เป็นเงิน ซึ่งรางวัลอมตะอวอร์ด ได้ผลักดันให้เกิดการส่งเสริมการอ่านทางอ้อมโดยดำเนินการผ่านนักเขียนนั่นเอง

มูลนิธิศึกษาเอเชีย

มูลนิธิศึกษาเอเชียก่อตั้งขึ้นอย่างเป็นทางการในฐานะองค์กรพัฒนาเอกชนและองค์กรสาธารณกุศลในปี 2535 โดยมีพันธกิจหลักเพื่อช่วยเหลือคนยากจนและด้อยโอกาส ซึ่งส่วนใหญ่เป็นเด็กและเยาวชน ให้มีชีวิตและความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นกว่าเดิม โครงการส่วนใหญ่ของมูลนิธิฯ จะเกี่ยวกับการให้การศึกษ, การอนุรักษ์ประเพณีและ วัฒนธรรม, การฝึกอาชีพ, กิจกรรมพัฒนาชุมชนและสิ่งแวดล้อม โดยจัดขึ้นตามชุมชนแออัด ชนบทและชุมชนที่ได้รับผลกระทบจากภัยพิบัติหรือภัยธรรมชาติ เช่น คลื่นยักษ์สึนามิ เป็นต้น

โครงการที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการอ่านของมูลนิธิฯ (มูลนิธิศึกษาเอเชีย.2549) จะเน้นในการให้การศึกษเป็นหลักเนื่องจากการศึกษาจะทำให้เด็กยากจนสามารถประสบความสำเร็จได้ด้วยศักยภาพของตนเอง และเพื่อให้พวกเขามีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมแทนที่จะต้องดิ้นรนต่อสู้ไปตามสภาพสภาวะ โครงการการให้การศึกษแก่เด็กยากจนและด้อยโอกาสได้แก่กิจกรรมห้องสมุดชุมชน ห้องสมุดเคลื่อนที่ และกล่องหนังสือ นอกจากนี้ ทางมูลนิธิฯ ยังจัดกิจกรรมฝึกอบรมต่างๆ ให้แก่

บุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการสอนเด็กคือยโโอกาสเหล่านี้ เช่น ครูพี่เลี้ยง, บรรณารักษ์และผู้ดูแลเด็กเล็ก เป็นต้น

สมาคมผู้จัดพิมพ์และผู้จำหน่ายหนังสือแห่งประเทศไทย

สมาคมผู้จัดพิมพ์และผู้จำหน่ายหนังสือแห่งประเทศไทยจัดตั้งขึ้น พ.ศ.2502 โดยนักการศึกษา กลุ่มหนึ่งประกอบด้วย ฯพณฯ อภัย จันทวิมล ม.ล.มานิจ ชุมสาย นายกำธร สติรกุล ผู้อำนวยการค้าของครุสภา มีความปรารถนาพัฒนากิจการพิมพ์ของไทยให้ก้าวหน้าทัดเทียมอารยประเทศ แต่ขณะนั้นสำนักพิมพ์ทั้งหลายต่างอยู่ต่างคนต่างพิมพ์ ม.ล.มานิจ ชุมสาย ซึ่งประกอบกิจการพิมพ์อยู่ด้วยจึงอาสาเป็นคนกลางนำความปรารถนาดีจากหน่วยราชการกับสำนักพิมพ์ให้มาพบกัน โดยร่วมกันก่อตั้ง สมาคมผู้จัดพิมพ์และผู้จำหน่ายหนังสือแห่งประเทศไทย ขึ้น โดยทางสมาคมฯ ได้มีกิจกรรมที่ส่งเสริมการอ่าน (สมาคมผู้จัดพิมพ์และผู้จำหน่ายหนังสือแห่งประเทศไทย. 2546) ดังนี้

1. จัดงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติและสัปดาห์หนังสือนานาชาติ
2. จัดงานมหกรรมหนังสือระดับชาติ
3. จัดงานเทศกาลหนังสือเด็กและเยาวชน
4. จัดการอบรมและสัมมนาให้ความรู้แก่สมาชิก
5. จัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านต่างๆ ร่วมกับพันธมิตร
6. จัดตั้งมูลนิธิหนังสือเพื่อเด็ก โดยให้เงินสนับสนุนแรกเริ่มในการก่อตั้ง 200,000 บาท

เพื่อกระตุ้นและแรงจูงใจให้เด็กและเยาวชน ตลอดจนสังคมโดยรวมได้ตระหนักถึงความสำคัญของการอ่าน อีกทั้งส่งเสริมให้มีการผลิตหนังสือเด็กและเยาวชนที่มีคุณภาพ ด้วยการพัฒนานักเขียน นักวาดภาพประกอบของไทย

สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย

สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยได้ทำหน้าที่เพื่อส่งเสริมความสามัคคีและเพื่อสงเคราะห์ซึ่งกันและกันในระหว่างสมาชิก ส่งเสริมการศึกษาและเผยแพร่วิทยาการ ส่งเสริมสถาบันห้องสมุดทั่วประเทศเพื่อให้เจริญวัฒนาถาวรยิ่งขึ้น การแลกเปลี่ยนความรู้ กับสมาคมห้องสมุดอื่นๆ ทั้งในและนอกประเทศ รักษาผลประโยชน์ของบรรณารักษ์และส่งเสริมฐานะของบรรณารักษ์ให้มั่นคง เป็นแหล่งกลางสำหรับรับการสนับสนุนจากบุคคลหรือองค์กรใดๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ส่วนใหญ่ของสมาคมฯ ให้ความคิดเห็นในการจัดห้องสมุดแก่บุคคลหรือนิติบุคคล หรือองค์กรใดๆ ซึ่งประสงค์จะดำเนินการจัดตั้งห้องสมุด รวมทั้งรายได้จากการจำหน่ายวัสดุ ครุภัณฑ์ห้องสมุด (สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย. 2550)

โครงการสำคัญๆ ที่สมาคมฯ ได้ดำเนินการเพื่อสนับสนุนการอ่าน มีดังนี้

1. โครงการสำรวจความสนใจในการอ่านของไทยมุสลิมใน 4 จังหวัดภาคใต้ ที่มาของโครงการเกิดขึ้นเมื่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ได้เสด็จเยี่ยมพสกนิกรภาคใต้ โดยเฉพาะ 4 จังหวัด คือ ยะลา ปัตตานี นราธิวาส และสตูล ปรากฏว่าราษฎรส่วนใหญ่ไม่เข้าใจภาษาไทย และไม่สามารถทำการติดต่อได้เท่าที่ควร และในวันที่ 23 มีนาคม พ.ศ.2502 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ได้พระราชทานพระราชดำริส ฐ คุรุสัสมนาคาร จังหวัดยะลา มีใจความว่า "การศึกษามีสำคัญมาก ให้พยายามจัดให้ดี ให้พลเมืองสามารถพูดภาษาไทยได้ แม้จะพูดได้ไม่มากนัก เพียงแต่พอรู้เรื่องก็ยังดี เพราะเท่าที่ผ่านมาราวนี้มีผู้ไม่รู้ภาษาไทย ต้องใช้ล่ามแปล ควรพูดให้เข้าใจกันได้ เพื่อสะดวกในการติดต่อซึ่งกันและกัน" สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ รับสนองพระราชดำริ จึงได้ทำโครงการเพื่อส่งเสริมการศึกษาภาษาไทย เมื่อ พ.ศ.2504 โดยมูลนิธิเอเชียเป็นผู้สนับสนุนด้านการเงิน

2. โครงการปรับปรุงห้องสมุดโรงเรียน เป็นโครงการร่วมกับกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อปรับปรุงห้องสมุดโรงเรียนมัธยมในส่วนกลางให้ได้มาตรฐาน โรงเรียนที่จะปรับปรุงคือ โรงเรียนที่มีห้องสมุดอยู่แล้ว มีบรรณารักษ์ที่มีวุฒิชั้นปริญญา และทำหน้าที่บรรณารักษ์อย่างเดียว ทางโรงเรียนพร้อมที่จะให้ความร่วมมือทางการเงินเป็นบางส่วน โดยมีเงินอุดหนุนตามแนวทางที่จะดำเนินการปรับปรุง

3. โครงการอบรมนักเรียนช่วยงานห้องสมุด เนื่องจากห้องสมุดโรงเรียนโดยทั่วไปจะมีบรรณารักษ์ทำงานเพียงคนเดียว ทำให้การทำงานไม่ได้ผลเท่าที่ควร ดังนั้นสมาคมฯ จึงจัดโครงการอบรมนักเรียนช่วยงานห้องสมุด

4. โครงการจัดนิทรรศการหนังสือสำหรับเด็กและผู้เยาว์ จัดขึ้นเพื่อชักจูง สนับสนุนเด็กให้รู้จักหนังสือ สนใจหนังสือและใช้ให้เป็น ประโยชน์ ส่งเสริมให้รักการอ่าน และเพื่อเป็นการช่วยครูและผู้ปกครองได้รู้จักหนังสือ สมาคมฯ จึงได้จัดทำรายชื่อหนังสือพร้อมบรรณนิทัศน์ บทคัดย่อ เผยแพร่ให้ครู นักเรียน และผู้สนใจ โดยจะหมุนเวียนไปยังจังหวัดต่าง ๆ ทั่วประเทศ ได้รับความช่วยเหลือทางการเงินจากองค์การยูเนสโกและมูลนิธิเอเชีย

5. โครงการจัดงานสัปดาห์ห้องสมุด โครงการนี้จัดเป็นครั้งแรกเมื่อพ.ศ.2519 โดยขอให้ทุกห้องสมุดจัดงานขึ้นพร้อมกันเป็นประจำทุกปี เพื่อแนะนำให้ผู้รู้และคนทั่วไป รู้จักห้องสมุด ตลอดจนวิธีใช้ เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาตนเองและบ้านเมือง วัตถุประสงค์ของโครงการฯ เพื่อเชิญชวนให้ประชาชนสนใจการอ่านหนังสือและการใช้ห้องสมุด และเพื่อให้โอกาสนักเรียน นักศึกษา ครู อาจารย์ และประชาชนทั่วไปมีส่วนร่วมในกิจการของสมาคมฯ ประการสุดท้ายก็เพื่อให้ผู้บริหารและผู้รับผิดชอบในการดำเนินงานห้องสมุดพิจารณาปรับปรุงห้องสมุดให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพตาม

มาตรฐานสากล โดยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี องค์อุปถัมภ์ได้ทรงพระเมตตาประทาน “คำขวัญห้องสมุด” ให้กับสมาคมฯ

6. โครงการจัดงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ จัดเนื่องในโอกาสเฉลิมฉลองปีหนังสือสากลเมื่อพ.ศ.2515 องค์การยูเนสโก ให้ความช่วยเหลือและเพื่อให้สมกับการเป็นสัปดาห์หนังสือแห่งชาติสมาคมฯ จึงมีนโยบายให้ห้องสมุดทุกจังหวัด จัดงานขึ้นพร้อมกันโดยมอบเงินให้ทุกจังหวัดจำนวนหนึ่ง ในขณะเดียวกันทางจังหวัดก็ให้เงินสมทบด้วย ทำให้งานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ พ.ศ.2518 ประสบความสำเร็จเป็นอย่างดี และเพื่อให้โครงการนี้เป็นโครงการต่อเนื่อง สมาคมฯจึงเสนอให้กระทรวงศึกษาธิการ รับโครงการนี้ไปดำเนินการร่วมกับโครงการศูนย์พัฒนาหนังสือแห่งชาติของกระทรวงศึกษาธิการ

7. โครงการประกาศเกียรติคุณแก่ผู้มีอุปการคุณและสนับสนุนกิจการห้องสมุด โครงการฯ นี้เริ่มเมื่อพ.ศ.2524 เพื่อเป็นการตอบแทนกรรมกรของสมาคมฯ และผู้สนับสนุนกิจการห้องสมุดโดยมอบ “โล่ห่” แสดงความระลึกถึงและขอบคุณที่ได้มีส่วนร่วมในการก่อตั้ง หรือช่วยพัฒนากิจการของสมาคมฯ

8. โครงการคัดเลือกห้องสมุดดีเด่น โครงการฯ นี้ เริ่มดำเนินการตั้งแต่ พ.ศ. 2524 ประเภทของห้องสมุดดีเด่นที่คัดเลือก และได้รับรางวัลแล้ว คือ ห้องสมุดโรงเรียน ห้องสมุดประชาชน และห้องสมุดเฉพาะ

9. โครงการเผยแพร่วิทยานิพนธ์ทางวิทยุโทรทัศน์ เป็นโครงการแนะนำหนังสือและกิจกรรมสำคัญๆ เพื่อให้บรรณารักษ์และประชาชนทั่วไป ได้รู้จักหนังสือดี ตลอดจนกิจกรรมที่น่าสนใจของสมาคมฯ

10. โครงการวิจัยบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ เกิดขึ้นเพราะการวิจัยมีความสำคัญต่อวิชาชีพบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ เพราะนอกจากจะทำให้เกิดการพัฒนาทางวิชาการแล้ว ยังสามารถนำมาใช้ในการพัฒนาวิชาชีพในการวางแผนและการตัดสินใจ

สมาคมนักเขียนแห่งประเทศไทย

สมาคมนักเขียนแห่งประเทศไทยเกิดขึ้น พ.ศ.2511 ถือเอาวันที่ 5 พฤษภาคม ซึ่งเป็นวันฉัตรมงคล และเป็นวันมงคล เป็นวันของนักเขียน เพื่อร่วมชุมนุมกันเป็นประจำทุกปีมาจนปัจจุบัน มีวัตถุประสงค์ 5 ข้อคือ

1. เพื่อส่งเสริมความเจริญก้าวหน้าในด้านการเขียน ให้ได้มาซึ่งสิ่งที่มีคุณค่าในวรรณศิลป์
2. เพื่อเชิดชูยกย่องวรรณกรรมที่มีคุณค่าของนักเขียน และเผยแพร่ให้เป็นที่ประจักษ์
3. เพื่อส่งเสริมและคุ้มครองสวัสดิภาพและความมั่นคงของนักเขียน

4. เพื่อเป็นที่ชุมนุมพบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ ตลอดจนส่งเสริมความเข้าใจอันดีระหว่างนักเขียนไทยและนักเขียนนานาชาติ

5. เพื่อเชิดชูและร่วมมือกันในการเผยแพร่วัฒนธรรมด้านวรรณกรรมของมนุษยชาติ โดยปราศจากการแบ่งแยกเชื้อชาติ

ลักษณะกิจกรรมการส่งเสริมการอ่านที่สมาคมมีการส่งเสริม (สมาคมนักเขียนแห่งประเทศไทย, 2550) ได้แก่ โครงการสัมมนานักอ่านสัญภูมิภาค ประจำปี 2551 ร่วมกับ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต เพื่อเปิดโอกาสให้นักอ่าน นักวิจารณ์ บรรณาธิการ และนักเขียนในภูมิภาคต่างๆ ได้พบปะแลกเปลี่ยนสนทนากัน เพื่อเปิดโลกทัศน์ในการมองชีวิตให้กว้างขวางยิ่งขึ้น และอีกกิจกรรมหนึ่งคือ เสวนาสำรวจใจนักอ่านแฟนพันธุ์แท้ “อ่านอะไร ทำไมจึงอ่าน อ่านแล้วได้อะไร” โดยกำหนดให้มีการเสวนาสำรวจใจนักอ่านเป็นกลุ่มตามความสนใจ

สมาคมนักแปลและล่ามแห่งประเทศไทย

สมาคมนักแปลและล่ามแห่งประเทศไทย เป็นสมาคมวิชาชีพ สมาชิกประกอบด้วยนักแปล ล่าม สำนักพิมพ์ และบุคคล องค์กรที่เกี่ยวข้องกับการแปลและล่าม ตลอดจนบุคคลทั่วไป องค์กรที่สนใจการแปลและล่าม โดยมีวัตถุประสงค์หลักคือ การเป็นศูนย์กลางของนักแปลและล่าม รวมทั้งผู้ที่เกี่ยวข้องด้านการแปลและล่าม คุ้มครองสิทธิประโยชน์และพัฒนามาตรฐานของนักแปลและล่าม ประสานความร่วมมือและประโยชน์ร่วมกันระหว่างองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการแปลและล่าม ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ทั้งในประเทศและต่างประเทศ (สมาคมนักแปลและล่ามแห่งประเทศไทย, 2540) ซึ่งกิจกรรมส่วนใหญ่ของสมาคมจะเกี่ยวข้องกับการพัฒนาทักษะการแปลสิ่งพิมพ์ ไม่ว่าจะเป็นหนังสือ เอกสารทางธุรกิจ เอกสารกฎหมาย และบทภาพยนตร์ เป็นต้น มีหนังสือจากต่างประเทศที่มีการแปลเป็นภาษาไทยที่อ่านได้เข้าใจมากขึ้น นับว่าเป็นการส่งเสริมการอ่านในทางอ้อม

การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านระดับชาติ

กิจกรรมยอดนิยมในการกระตุ้นให้เกิดการอ่านหนังสือให้มากขึ้นกิจกรรมหนึ่ง คืองานสัปดาห์หนังสือ ซึ่งเป็นงานที่แสดงสินค้าเกี่ยวกับสิ่งพิมพ์ที่เป็นหนังสือ วารสาร นิตยสาร การ์ตูนฯ โดยในประเทศไทยนั้นได้มีการจัดงานในลักษณะนี้อยู่นับตั้งแต่ พ.ศ. 2515 เป็นต้นมา นอกจากในระดับชาติแล้วในระดับห้องสมุดของสถานศึกษาก็ได้มีการจัดแบบนี้นี้เช่นกัน โดยที่ผ่านมามีการร่วมมือกันระหว่างภาครัฐและเอกชน รวมถึงองค์กรไม่หวังผลกำไรเป็นผู้ร่วมสนับสนุนงานนี้

งานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติและงานสัปดาห์หนังสือนานาชาติ

งานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ เริ่มจัดขึ้นเป็นครั้งแรก พ.ศ.2515 โดยกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, คณะกรรมการพัฒนาหนังสือแห่งชาติ และ สมาคมผู้จัดพิมพ์และผู้จำหน่ายหนังสือแห่งประเทศไทย ร่วมกันจัดขึ้น โดยตั้งแต่ครั้งที่ 1 ได้จัดงานขึ้นที่ บริเวณคุรุสภาและถนน ถูกหลวง ข้างกระทรวงศึกษาธิการ และได้กราบทูลเชิญ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนิน ทรงเป็นองค์ประธานเปิดงาน เป็นประจำทุกปี ต่อมา พ.ศ.2546 ได้ย้ายสถานที่จัดงาน ไปยังศูนย์การประชุมแห่งชาติสิริกิติ์ และพร้อมกันนั้น ได้จัดงานสัปดาห์หนังสือนานาชาติ (Bangkok International Book Fair) ควบคู่ไป โดยมีจุดประสงค์เพื่อรณรงค์ส่งเสริมให้คนไทยตั้งแต่เด็ก เยาวชนตลอดจนผู้ใหญ่ทุกอาชีพเห็นถึงความสำคัญของการอ่าน และอ่านหนังสืออย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งส่งเสริมให้พ่อแม่ ผู้ปกครอง ครู และบรรณารักษ์รู้เทคนิควิธีการส่งเสริมการอ่านแก่เด็กและเยาวชนอย่างเหมาะสมและได้ผล และยังเป็นโอกาสให้คนไทยได้เห็นหนังสือจากนานาชาติ เป็นการเปิดโลกทัศน์ให้เห็นถึงการพัฒนาและเติบโตของโลกหนังสือของต่างประเทศ ส่งเสริมให้สำนักพิมพ์ในประเทศไทยเกิดความตื่นตัวปรับปรุงพัฒนาการผลิตหนังสือ ให้มีคุณภาพ มีความหลากหลายที่เป็นประโยชน์ต่อผู้อ่าน และการพัฒนาประเทศในทุกด้าน ตลอดจนเรียนรู้และปฏิบัติตามกฎหมายลิขสิทธิ์อย่างถูกต้อง (งานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ, 2551)

งานเทศกาลหนังสือเด็กและเยาวชน

งานเทศกาลหนังสือเด็กและเยาวชนได้เริ่มครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. 2545 จะจัดอยู่ในช่วงเดือน กรกฎาคมของทุกปี อันเป็นช่วงที่เยาวชนไทยอยู่ในช่วงเปิดภาคเรียน มีระยะเวลาในการจัดงาน 5-6 วัน โดยมีจุดประสงค์เพื่อกระตุ้นให้เด็กและเยาวชนตระหนักถึงความสำคัญของการอ่านหนังสือและการเรียนรู้ ตลอดจนเป็นการสร้างความรู้ ความเข้าใจให้แก่ครูและผู้ปกครองในการส่งเสริมการอ่าน ตลอดจนสร้างสภาพแวดล้อมให้เด็กและเยาวชนมีความสุขกับการอ่านหนังสือและการเรียนรู้ อันจะนำไปสู่นิสัยใฝ่เรียนรู้รักการอ่าน ซึ่งจะเป็พื้นฐานสำคัญของการพัฒนาคนในชาติต่อไปในอนาคต

งานมหกรรมหนังสือระดับชาติ

งานมหกรรมหนังสือระดับชาติจัดขึ้นครั้งแรกเมื่อ พ.ศ.2539 เป็นงานที่จัดขึ้นเพื่อการพัฒนา และสร้างความร่วมมือของผู้ที่เกี่ยวข้องในการทำหนังสือ ไม่ว่าจะเป็นนักแปล นักวาดภาพประกอบ สำนักพิมพ์ โรงพิมพ์ ซึ่งจุดเด่นของงานคือการจัดให้มีเวทีสัมมนาเฉพาะผู้ที่ทำหนังสือได้พบปะพูดคุย เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร จุดประสงค์ของงานนี้เพื่อสร้างนิสัยและบรรยากาศของการอ่านหนังสือ

ให้กับเด็ก เยาวชนและประชาชน ส่งเสริมให้วงการหนังสือ ทั้งสำนักพิมพ์ การจัดจำหน่ายและร้านค้า มีการพัฒนาหนังสือที่ดี มีคุณภาพออกสู่ตลาดเพิ่มมากขึ้น จัดแสดงและแนะนำหนังสือที่ดีมีคุณค่าให้กับประชาชน เปิดโอกาสให้ผู้อ่านได้มาชมหนังสือที่หลากหลายของสำนักพิมพ์ต่างๆและเลือกซื้อหนังสือในราคาพิเศษ นอกจากนี้ยังให้พ่อแม่ผู้ปกครอง ครูอาจารย์ นักเรียนนักศึกษาตลอดจนเด็กและเยาวชน ได้ตื่นตากับสื่อ เพื่อการศึกษาที่หลากหลาย ทั้งสื่อการศึกษาทางอิเล็กทรอนิกส์และสื่อการศึกษาในรูปแบบอื่นๆ งานแสดงหนังสือนี้ยังเป็นการช่วยให้สมาชิกที่เป็นสำนักพิมพ์มีโอกาสเสนอผลงานต่อผู้อ่านและร้านหนังสือและสร้างโอกาสการติดต่อธุรกิจได้โดยตรงกับสำนักพิมพ์ (มหกรรมหนังสือระดับชาติ. 2551)

โดยสรุป องค์กรที่มีการส่งเสริมการอ่านอย่างจริงจังมีอยู่หลายองค์กรซึ่งแต่ละองค์กรนั้นต่างก็มีแนวทางในการส่งเสริมแตกต่างกัน หากเป็นองค์กรธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจสิ่งพิมพ์ก็จะมีลักษณะการส่งเสริมที่สอดคล้องกับการทำธุรกิจ หากเป็นองค์กรธุรกิจขนาดใหญ่จะเน้นในเรื่องการกระจายหนังสือและเพิ่มช่องทางให้แก่เยาวชนชนบทในการเข้าถึงหนังสือ หากเป็นลักษณะของสมาคมต่างๆ และองค์กรไม่หวังผลกำไรก็จะมีส่งเสริมการอ่านผ่านการทำกิจกรรมต่างๆ โดยเน้นให้มีการอ่านหนังสือมากขึ้น จากการตระหนักถึงความจำเป็นในการกระตุ้นการอ่านของคนไทย จึงทำให้หน่วยงานภาครัฐและเอกชนมีการร่วมมือกัน เพื่อเพิ่มศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ โดยการจัดกิจกรรมเพื่อรณรงค์การอ่านให้มากขึ้น โดยสร้างเครือข่ายพันธมิตรที่ส่งเสริมเกี่ยวกับการอ่านโดยเฉพาะ

3. ผลการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับนโยบายส่งเสริมการอ่านของภาครัฐ

3.1 การดำเนินงานและผลการดำเนินงานหน่วยงานภาครัฐ พ.ศ.2549 – พ.ศ. 2551

(จирพรณ ปุณณเกษม 2551 : 10 – 26)

1. แนวคิด ยุทธศาสตร์การสร้างเสริมปัญญาด้วยการอ่านภาครัฐ

รัฐบาลได้ตระหนักถึงความสำคัญของการอ่านและการปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน ซึ่งเป็นฐานสร้างสังคมไทยเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ จึงมีการสนับสนุนการดำเนินงานด้านการศึกษาของประเทศในการสร้างเสริมปัญญาด้วยการอ่านอย่างต่อเนื่อง และได้รับความร่วมมือทั้งภาครัฐและภาคเอกชนในการพยายามส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน ซึ่งจะนำเสนอแผนยุทธศาสตร์การส่งเสริมนิสัยรักการอ่านภาครัฐ โดยกระทรวงศึกษาธิการ

แผนยุทธศาสตร์การส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน ภาครัฐ (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ 2550 : 6-9)

กระทรวงศึกษาธิการ โดยสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งได้รับงบประมาณดำเนินการ จึงประสานกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน

ทั้ง 2 หน่วยงานเป็นแผนยุทธศาสตร์การดำเนินงานโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน กระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ 2549 ประกอบด้วย แผนกลยุทธ์ 3 แผน และกิจกรรมหลัก 18 กิจกรรม

วิสัยทัศน์ ส่งเสริม สนับสนุน ประสานงานการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน

วัตถุประสงค์

1. เสริมสร้างพื้นฐานค่านิยมที่ดีต่อการอ่านให้กับเด็ก เยาวชน และประชาชนทั่วไป
2. ส่งเสริม ปรับปรุง พัฒนาห้องสมุด/แหล่งเรียนรู้
3. เผยแพร่วิสัยทัศน์จากการอ่านหนังสือพระราชานิพนธ์อันทรงคุณค่า

เป้าหมาย

1. เด็ก เยาวชน ประชาชนมีพฤติกรรมการอ่านผ่านสื่อต่างๆ ที่หลากหลาย
2. ประสานภาคีเอกชน/มูลนิธิ/องค์กร/ประชาชนทั่วไปสร้างเสริมฐานพัฒนาการอ่านและการเรียนรู้
3. เถลิงพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ภูมิพลอดุลยเดช และสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

กลยุทธ์ดำเนินการ/กิจกรรม/เจ้าภาพหลัก

แผนกลยุทธ์ที่ 1 แผนส่งเสริม สนับสนุนจัดกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านสู่เด็ก เยาวชน และประชาชนทั่วไป ลักษณะกิจกรรมมุ่งสร้างพื้นฐานค่านิยมที่ดีต่อการอ่าน ประกอบด้วย การจัดกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านในหน่วยงาน/สถานศึกษา

- จัดกิจกรรมรณรงค์ส่งเสริมนิสัยรักการอ่านระดับเขตพื้นที่การศึกษาทุกเขตพื้นที่ โดยความร่วมมือระหว่าง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (สพท.) กับภาคเอกชน และสถาบันอุดมศึกษา เช่น จัดสัปดาห์รักการอ่าน ค่ายกรอบครัวรักการอ่าน รณรงค์ชุมชนซื้อหนังสือบริจาคแก่ห้องสมุด แข่งขันประกวดเกี่ยวกับการอ่าน เป็นต้น (สพฐ.)

- คัดเลือกสถานศึกษา สพท. ละ 20 แห่ง รวม 3,500 แห่ง จัดกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ตลอดปี (สพฐ.)

- จัดกิจกรรมรณรงค์ “เสมารักการอ่าน” รูปแบบจัดทำใบความรู้ บทความผ่านเว็บไซต์ จัดมุมรักการอ่าน (กศน.)

การจัดกิจกรรมส่งเสริมสร้างนิสัยรักการอ่านสำหรับเด็กและเยาวชน

- จัดมหกรรมรักการอ่าน 4 ภูมิภาค เน้นพัฒนาทางวิชาการ เพิ่มพูนความรู้และพัฒนาทักษะแก่ครูผู้ทำหน้าที่บรรณารักษ์ และครูผู้สอนกลุ่มสาระต่างๆ เกี่ยวกับเทคนิคพัฒนาทักษะการอ่านเร็ว การอ่านเชิงวิเคราะห์ การเขียนและการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านลักษณะห้องสมุด มีชีวิต และประกวดแข่งขันกิจกรรมที่สร้างเสริมนิสัยรักการอ่านและความสามารถของเด็กด้านการอ่านและการเขียน (สป. ร่วมกับ สพฐ. โดย สพท. เจ้าภาพแต่ละภูมิภาค)

การจัดกิจกรรมยกย่องแบบอย่างที่ดีจากการอ่านและการเรียนรู้

- ประกวดคัดเลือกครู นักเรียน และผู้บริหาร “รักการอ่านยอดเยี่ยม” ระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับชาติ (สพฐ.)

- ประกวดคัดเลือก สพท. ที่ส่งเสริมการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษายอดเยี่ยม (สพฐ.)

แผนกลยุทธ์ที่ 2 แผนส่งเสริม ปรับปรุง พัฒนาแหล่งการเรียนรู้ ลักษณะกิจกรรมพัฒนาห้องสมุด สถานศึกษา ห้องสมุดประชาชน หรือแหล่งเรียนรู้อย่างเป็นระบบ ตอบสนองความต้องการกลุ่มผู้อ่านในพื้นที่ ประกอบด้วย

การส่งเสริมสนับสนุนการศึกษาพัฒนาการบริหารจัดการห้องสมุด

- คัดเลือกสถานศึกษาขนาดเล็กและขนาดกลางที่มีห้องสมุดและพร้อมพัฒนาเป็นห้องสมุดมีชีวิต รวม 1,750 แห่ง แบ่งเป็นเขตพื้นที่การศึกษาละ 10 แห่ง เพื่อรับจัดสรรงบประมาณเป็นโรงเรียนเครือข่ายจัดพัฒนาห้องสมุดมีชีวิตในเขตพื้นที่การศึกษา แห่งละ 50,000 บาท รวม 500,000 บาท ต่อหนึ่งเขตพื้นที่ (สพฐ.)

- จัดประกวดห้องสมุดหรือมุมหนังสือในสถานศึกษายอดเยี่ยมระดับเขตพื้นที่การศึกษาระดับชาติ แบ่งเป็นสถานศึกษาขนาดเล็ก กลาง และใหญ่ ระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษา (สพฐ.)

- จัดทำหนังสือ “คู่มือจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านระดับประถมศึกษา” เพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ทรงครองสิริราชสมบัติครบ 60 ปี (สป. โดย สช.)

การส่งเสริมสนับสนุนสร้างเครือข่ายแกนนำพัฒนาห้องสมุดชีวิต

- ประชุมอบรมพัฒนาครูบรรณารักษ์ ครูผู้สอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ และศึกษานิเทศก์เพื่อเป็นเครือข่ายแกนนำการจัดการห้องสมุดชีวิตและจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในระดับเขตพื้นที่การศึกษา 175 เขตๆ ละ 10 คน รวม 1,750 คน (สพฐ.)

- อบรมพัฒนาครูและบรรณารักษ์เกี่ยวกับการบริหารจัดการงานห้องสมุดรูปแบบทันสมัย หรือ Automated Library, Living Library (สป. โดย สตผ. และ กศน. ร่วมกับ สำนักงานอุทยานการเรียนรู้ หรือ TK Park) และจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านใน Reading Room หรือศูนย์การเรียนรู้วังจันทร์เกษม

การส่งเสริมพัฒนาห้องสมุดประชาชน/แหล่งเรียนรู้

- ประชุมเสวนาภาคีเครือข่าย อบจ./อบต. เทศบาล หน่วยงานภาคเอกชนร่วมแสวงหาความร่วมมือสนับสนุนสื่อและหนังสือทันสมัยมีคุณภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหนังสือพระราชนิพนธ์ฯ บริจาคให้แก่ห้องสมุดประชาชน ห้องสมุดโรงเรียน เพื่อส่งเสริมการอ่านอย่างมีประสิทธิภาพ (สป. โดยสำนักตรวจราชการและติดตามประเมินผล และศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน 75 แห่งทั่วประเทศ)

- กิจกรรม “Bookstart” สร้างสายใยรักในครอบครัวผ่านสื่อการอ่าน (สป. โดย กศน.)

- กิจกรรมส่งเสริมการอ่านในเรือห้องสมุด กับแหล่งเรียนรู้ในชุมชนสองฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา (สป. โดย กศน.)

แผนกลยุทธ์ที่ 3 แผนภาคีประชาสัมพันธ์ส่งเสริมนิสัยรักการอ่านเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ภูมิพลอดุลยเดช และสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ลักษณะกิจกรรม เผยแพร่วิสัยทัศน์จากการอ่าน ประกอบด้วย

- จัดทำรายการโทรทัศน์/วิทยุ และจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์/โปสเตอร์/สปอต รณรงค์นิสัยรักการอ่าน และจัดพิมพ์เอกสารเสริมความรู้ (สพฐ.)

- จัดกิจกรรม “เด็กไทยรวมใจอ่านถวายในหลวง” (สป. ร่วมกับ บริษัท นานามีบุ๊กส์ จำกัด ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และบริษัท ดับเบิลเอ จำกัด)

- จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์โครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน ศธ. (สป. โดย สตผ. และกลุ่มสารสนเทศ ร่วมกับ กรมประชาสัมพันธ์)

- กิจกรรมยกย่องหน่วยงานภาครัฐและเอกชนแบบอย่างที่ดีจากการอ่านและเผยแพร่พระราชนิพนธ์ชุดเสด็จต่างประเทศผ่านสื่อต่างๆ (สป. โดย สตผ. และกลุ่มสารนิเทศ ร่วมกับ กรมประชาสัมพันธ์)

3.2 ผลการดำเนินงานส่งเสริมการอ่านในภาพรวมของกระทรวงศึกษาธิการ

ผลดำเนินงานของหน่วยงานต่างๆ ในกระทรวงศึกษาธิการตามแผนยุทธศาสตร์การดำเนินงานโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน กระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ 2549

ประกอบด้วย แผนกลยุทธ์ 3 แผน และกิจกรรมหลัก 18 กิจกรรม (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ 2550 : ก-๗)

แผนกลยุทธ์ที่ 1 แผนการส่งเสริมสนับสนุนจัดกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านสู่เด็ก เยาวชน และประชาชนทั่วไป วัตถุประสงค์มุ่งสร้างพื้นฐานค่านิยมที่ดีต่อการอ่านสู่เด็ก เยาวชนและประชาชนทั่วไป

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา 175 เขต รมรงค์และเผยแพร่การจัดกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านแทรกเป็นส่วนหนึ่งในการกิจของหน่วยงานทางการศึกษา/สถานศึกษา สามารถเสริมสร้างความตระหนักและเน้นย้ำความสำคัญ คุณค่า คุณประโยชน์การมีนิสัยรักการอ่านแก่กลุ่มเป้าหมาย

2. สนับสนุนโรงเรียนแกนนำจัดกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ทุกช่วงชั้น ตลอดปีการศึกษา จำนวน 3,500 โรงเรียน เป็นการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านด้วยการบูรณาการการอ่านเป็นส่วนหนึ่งในการจัดการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ เพื่อให้นักเรียนเกิดซึมซับและเคยชินกับการอ่าน

3. รมรงค์ “เสมารักการอ่าน” ส่งผลให้ข้าราชการ เจ้าหน้าที่ ลูกจ้างกระทรวงศึกษาธิการ และประชาชนที่อยู่ใกล้เคียง เฉลี่ยวันละ 80 คน ได้รับรู้ข่าวสารทันสมัยไปพัฒนาตนเอง พัฒนางานเป็นการรักษา ค่านิยมที่ดีต่อการอ่านอย่างต่อเนื่อง

4. จัดงาน “มหกรรมรักการอ่าน 4 ภูมิภาค” ส่งผลให้เด็ก เยาวชน ผู้ปกครอง ครู อาจารย์ ผู้บริหารสถานศึกษา หน่วยงานภาครัฐ และประชาชนทั่วไป เฉลี่ยภูมิภาคละ 30,000 คน ได้เห็นคุณค่า คุณประโยชน์การอ่านที่เกิดขึ้นกับตนเอง บุตร-หลาน ครอบครัว และชุมชน รวมทั้งได้รับการเสริมสร้างพัฒนาทักษะการบริหารจัดการและการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในห้องสมุดให้มีชีวิต เป็นการเสริมสร้างพัฒนาห้องสมุดซึ่งเป็นแหล่งความรู้ใกล้ชิดกับทุกกลุ่มเป้าหมายให้เข้มแข็ง ตลอดจนสร้างพลังภาคีภาครัฐระดับท้องถิ่น เอกชน มูลนิธิ สมาคม ศูนย์หนังสือ ฯลฯ ร่วมรักษาเสริมสร้างนิสัยรักการอ่านสู่ชุมชนซึ่งเป็นฐานสังคมแห่งการเรียนรู้อย่างยั่งยืน

5. คัดเลือกนักเรียน ครู ผู้บริหาร และโรงเรียน “รักการอ่านยอดเยี่ยม” ระดับเขตพื้นที่การศึกษา 175 เขต เป็นการสร้างเครือข่ายร่วมปลูกฝังนิสัยรักการอ่านแก่เด็ก เยาวชน ประชาชนทั่วไป

แผนกลยุทธ์ที่ 2 แผนส่งเสริม ปรับปรุง พัฒนาแหล่งการเรียนรู้ วัตถุประสงค์พัฒนาห้องสมุด สถานศึกษา/ประชาชน หรือแหล่งเรียนรู้ สนองความต้องการกลุ่มผู้อ่านในพื้นที่

1. โรงเรียนแกนนำร่วมพัฒนาห้องสมุดให้มีชีวิตทั้งโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง รวม 1,750 โรงเรียน เป็นการกระตุ้นและเป็นแบบอย่างการจัดกิจกรรมและการพัฒนาห้องสมุดให้มีชีวิตแก่ห้องสมุดแห่งอื่น

2. ประกวด “ห้องสมุดยอดเยี่ยม” โรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และ “มุมหนังสือในโรงเรียนยอดเยี่ยม” โรงเรียนขนาดเล็ก ระดับเขตพื้นที่การศึกษา เป็นการพัฒนาสร้างสรรค์ห้องสมุดให้มีชีวิตและสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ เพื่อปลูกฝังนิสัยรักการอ่านตั้งแต่วัยเด็ก

3. จัดซื้อหนังสือให้โรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 12,000 โรงเรียน ใช้ในการจัดกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านเป็นการสนับสนุนการพัฒนาห้องสมุด

4. ผลิต “คู่มือจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านระดับประถมศึกษา” แก่โรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา จำนวน 1,500 โรงเรียน ประกอบการบูรณาการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านกับการจัดการการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ

5. อบรมครูบรรณารักษ์จากโรงเรียนแกนนำส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและโรงเรียนแกนนำจัดการห้องสมุดมีชีวิต จำนวน 5,250 โรงเรียน เป็นเครือข่ายแกนนำและจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านระดับเขตพื้นที่การศึกษา

6. อบรมพัฒนาบุคลากรห้องสมุดประชาชน 163 คน และประกวดห้องสมุดประชาชนมีชีวิต จำนวน 180 แห่ง โดยความร่วมมือระหว่างสำนักบริหารงานการศึกษาออกโรงเรียนกับสำนักงานอุทยานการเรียนรู้ต้นแบบ (TK Park)

7. จัดศูนย์การเรียนรู้วังจันทร์เกษมขึ้นในกระทรวงศึกษาธิการ เป็นแหล่งการเรียนรู้รูปแบบใหม่ทันสมัย มีกิจกรรมหลากหลายเสมือนห้องสมุดมีชีวิต ซึ่งมีข้าราชการ เจ้าหน้าที่ ลูกจ้างกระทรวงศึกษาธิการ และประชาชนทั่วไปมาใช้บริหารเฉลี่ยวันละ 200 คน

8. เสวนาภาคีเครือข่ายร่วมใจให้ห้องสมุดประชาชน ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด 74 แห่ง จัดประชุมร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคเอกชนเพื่อเป็นเครือข่ายร่วมจัดซื้อ/จัดหาหนังสือหรือสื่อที่มีคุณภาพทันสมัย สอดคล้องกับความต้องการกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่

9. จัดกิจกรรม Bookstart ซึ่งพ่อ แม่ ผู้ปกครองในเขตบริการห้องสมุดประชาชนจังหวัดห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” และหอรัชมังคลาภิเษก ร่วมจัดกิจกรรม 4,340 คน สร้างความตื่นตัวให้กับกลุ่มเป้าหมายด้วยกิจกรรมใหม่ของห้องสมุด “สองมือแม่ทำ สร้างสายใยรักในครอบครัวผ่านสื่อการอ่าน”

10. จัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในศูนย์การเรียนรู้เคลื่อนที่ทางน้ำ ประชาชนทั่วไป เยาวชน และนักศึกษาสำนักบริหารงานการศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดนนทบุรี มาใช้บริการ 11,700 คน และพึงพอใจมากกับการเรียนรู้ที่สร้างความเข้าใจและเห็นคุณค่าสิ่งที่เรียนรู้ได้อย่างลึกซึ้งยิ่งกว่าอ่านหนังสือเพียงอย่างเดียว

แผนกลยุทธ์ที่ 3 แผนภาคีประชาสัมพันธ์ส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ภูมิพลอดุลยเดช และสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี วัดอุประสงค์ เผยแพร่วิสัยทัศน์จากการอ่านพระราชนิพนธ์อันทรงคุณค่า

1. ผลิตหนังสือ “การเสริมสร้างนิสัยรักการอ่าน : นโยบาย/มาตรการ/แนวทางการดำเนินงาน” จำนวน 100,000 เล่ม เผยแพร่ สพท. และโรงเรียนใช้เป็นแนวทางการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านนำไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม และจัดทำเอกสาร “หลักเกณฑ์ และแนวทางการคัดเลือกนักเรียน ครู ผู้บริหาร โรงเรียนรักการอ่าน ห้องสมุดและมุมหนังสือในโรงเรียน” จำนวน 200 เล่ม เป็นการประชาสัมพันธ์การจัดกิจกรรมส่งเสริมรักการอ่านของกระทรวงศึกษาธิการ

2. จัดกิจกรรม “เด็กไทยรวมใจอ่าน ถวายในหลวง 60 ล้านเล่ม” และประชาสัมพันธ์โครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน กระทรวงศึกษาธิการ โดยที่มีนักเรียนระดับอนุบาล ประถมศึกษา มัธยมศึกษา นักศึกษา กศน. และประชาชนทั่วไปสมัครเข้าร่วมกิจกรรมนับถึงสิงหาคม พศ.2549 ประมาณ 2.6 ล้านคน เป็นการกระตุ้นการอ่านหนังสือและแสดงพลังความร่วมมือของภาคีเอกชนที่ได้ร่วมประชาสัมพันธ์โครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน ในรายการต่างๆ ทางสถานีวิทยุโทรทัศน์ อาทิ รายการแฟนพันธุ์แท้ รายการขบวนการนักอ่าน รายการวิทยุครอบครัวสุขสันต์ รายการทางทีวีช่อง UBC 97 Money Channel รวมทั้งเผยแพร่ผ่านเว็บไซต์ www.60MillionbooksForKing.com

3. เผยแพร่บทพระราชนิพนธ์ชุดเสด็จต่างประเทศฯ จำนวน 15 ชุดๆ ละ 33 รายการ ให้แก่ห้องสมุดยอดเยี่ยมระดับภาค 5 แห่ง ห้องสมุดสถานศึกษายอดเยี่ยมระดับเขตพื้นที่การศึกษา 8 แห่ง แหล่งการเรียนรู้วังจันทน์เกษม และคณะเลขานุการการประสานงานโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของกระทรวงศึกษาธิการ แห่งละ 1 ชุด เป็นการสร้างเสริมวิสัยทัศน์การอ่านแก่ผู้มาใช้บริการห้องสมุด น้อมนำเป็นตัวอย่างพัฒนาตน พัฒนาสังคมแห่งการเรียนรู้ และประกอบการดำเนินงานโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน กระทรวงศึกษาธิการ

3.3 ผลการดำเนินงานโครงการสำคัญของกระทรวงศึกษาธิการ

3.3.1 โครงการหนังสือเล่มแรก

โครงการหนังสือเล่มแรก Bookstart Thailand เริ่มต้นขึ้นใน พ.ศ.2546 ซึ่งเป็นปีที่รัฐบาลโดยกระทรวงศึกษาธิการประกาศให้เป็นปีแห่งการอ่าน โดยการเริ่มของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ร่วมกับมูลนิธิหนังสือเพื่อเด็ก (ThaiBBY) ได้ดำเนินการ โครงการวิจัยและพัฒนา รูปแบบการส่งเสริมนิสัยรักหนังสือในเด็กอายุต่ำกว่า 1 ปี ภายใต้โครงการหนังสือเล่มแรก (Bookstart) คือ กระบวนการส่งเสริมให้พ่อแม่มีความสุขกับลูกน้อย โดยมีหนังสือเป็นสื่อสานสายใยในครอบครัว และสร้างพื้นฐานการศึกษาตั้งแต่วัยเยาว์ นั้นหมายถึงผู้ใหญ่ทุกคนพึงตระหนักรู้ว่า “วัยเด็กเล็ก” โดยเฉพาะในช่วงปีแรกของชีวิต เป็นช่วงวัยที่พึงเพาะกล้าเมล็ดพันธุ์แห่งการอ่านในเด็กด้วยการจัดกระบวนการในการกระตุ้นให้เด็กเห็นความสำคัญของการอ่านอย่างต่อเนื่อง และสม่ำเสมอ จนเป็นนิสัย

ตัวอย่างเครื่องมือวิจัย (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา 2548 : 27) คือชุดหนังสือเล่มแรกสำหรับเด็กอายุต่ำกว่า 1 ปี ประกอบด้วย

- ถุงผ้าโครงการหนังสือเล่มแรก
- คู่มือพ่อแม่ “หนูชอบหนังสือ”
- เอกสารแนะนำโครงการหนังสือเล่มแรก
- หนังสือภาพ “น้องหมีเล่นกับพ่อ”
- หนังสือคำกลอน “แมงมุมลาย”
- ตุ๊กตาช้างทำจากผ้า

Bookstart Thailand มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและพัฒนา รูปแบบการปลูกฝังนิสัยการรักหนังสือให้แก่เด็กอายุ ตั้งแต่ 6 เดือน – 6 ปี โดยเป็นการวิจัยและพัฒนาแบบต่อเนื่องกลุ่มเป้าหมายคือ พ่อแม่ และผู้เลี้ยงดูเด็กจำนวน 106 คน

3.3.2 โครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านโดยสำนักงานคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สำนักงานคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) โดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา 175 เขต ได้จัดทำโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน

จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่ตอบหนังสือและส่งข้อมูลมีทั้งสิ้น 71 เขตจาก 175 เขต คิดเป็นร้อยละ 41 ของเขตพื้นที่การศึกษา มีสาระสำคัญดังนี้

สพฐ.ได้กำหนดนโยบายเพื่อพัฒนานิสัยรักการอ่าน ดังนี้

นโยบายที่ 1 สร้างจิตสำนึกและแรงจูงใจให้นักเรียน ครู ผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรทางการศึกษา

นโยบายที่ 2 ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านทั้งในระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับโรงเรียนอย่างต่อเนื่องหลากหลายและสม่ำเสมอ

นโยบายที่ 3 ส่งเสริมและสนับสนุนให้พัฒนาห้องสมุดเป็นแหล่งการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ

นโยบายที่ 4 ส่งเสริมและสนับสนุนให้ใช้การอ่านในกระบวนการเรียนรู้ ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ และทุกระดับชั้นการศึกษา

นอกจากนี้ หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มาตรฐานการอ่าน : “ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาและสร้างวิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน” โครงการหลักของ สพฐ. คือโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านที่ทุกเขตพื้นที่การศึกษา 175 เขต รับผิดชอบ (ซึ่งแต่ละเขตมีโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดประมาณ 150-200 โรงเรียน) มีวัตถุประสงค์

1. สร้างความตระหนักให้นักเรียน ครู ผู้บริหาร และบุคลากรทางการศึกษาเห็นความสำคัญของการอ่าน
2. กระตุ้นและปลุกฝังให้นักเรียน ครู ผู้บริหารสถานศึกษา และบุคลากรทางการศึกษามีนิสัยรักการอ่านหนังสือ
3. เสริมสร้างความเข้มแข็ง และส่งเสริมสนับสนุนให้โรงเรียนแกนนำส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน และโรงเรียนพัฒนาห้องสมุดมีชีวิตให้สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ
4. เพื่อยกย่องเชิดชูเกียรตินักเรียนที่มีนิสัยรักการอ่าน และยกย่องครูผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่าน
5. เพื่อประชาสัมพันธ์ รณรงค์ส่งเสริมให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่าน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเห็นความสำคัญ และมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน
6. เพื่อแสวงหาความร่วมมือจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ในการจัดกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน

โครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน มีตัวอย่างกิจกรรมของเขตพื้นที่การศึกษา ได้แก่

1. สนับสนุนส่งเสริมให้โรงเรียนแกนนำส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน จัดทำแผนการจัดการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้
2. จัดทำบัญชีคำภาษาพื้นฐานที่ใช้ในการเรียนการสอนภาษาไทย ชุดพัฒนาการอ่านภาษาไทยของทุกชั้นในระดับประถมศึกษา
3. ศึกษาวิจัยพฤติกรรมกรรมการอ่านของนักเรียนและประเมินความสามารถด้านการอ่านของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 และช่วงชั้นปีที่ 3 และรายงานผลต่อ สพฐ.
4. สนับสนุนส่งเสริมให้โรงเรียนแกนนำห้องสมุดมีชีวิต มีการพัฒนาห้องสมุดให้มีคุณภาพ
5. ศึกษารองจัดกลุ่มโรงเรียนแกนนำส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน และโรงเรียน แกนนำห้องสมุดมีชีวิต ให้มีการพัฒนาให้เป็นโรงเรียนต้นแบบ และร่วมกับโรงเรียนต้นแบบ และร่วมกับโรงเรียนต้นแบบขยายผลสู่เครือข่าย
6. จัดประกวดโรงเรียนส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและห้องสมุดมีชีวิต
7. พัฒนาครูบรรณารักษ์ในโรงเรียนแกนนำและเครือข่าย จัดสัมมนาเพื่อเปิดโอกาส/เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้
8. จัดให้มีแหล่งเรียนรู้ (ศูนย์ข้อมูลสารสนเทศ) ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน
9. ประชาสัมพันธ์รณรงค์ส่งเสริมให้นักเรียน ครู ผู้บริหาร ผู้ปกครองและผู้ที่เกี่ยวข้องเห็นความสำคัญและมีเจตคติที่ดีต่อการอ่าน สร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง ชุมชน รวมทั้งหน่วยงานและองค์กรต่างๆ ให้มีส่วนร่วมในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านให้นักเรียน

3.3.3 โครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านโดยสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

จากการให้ข้อมูลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำนวน 17 แห่ง สถานศึกษาเห็นความสำคัญของการอ่านในการเป็นเครื่องมือของการแสวงหาความรู้ และประเมินว่านักศึกษาในระดับอาชีวศึกษามีปัญหาเรื่องการพูดภาษาไทยไม่ชัดเจนและไม่รักการอ่าน หน่วยงานหลักที่รับผิดชอบในการจัดโครงการส่งเสริมการอ่านคือห้องสมุดและศูนย์บริการวิชาการ และได้รับความร่วมมือจากคณาจารย์ผู้สอนในทุกวิชาและนักศึกษาเองเป็นอย่างดี ตัวอย่างโครงการและ กิจกรรมที่ดำเนินการในสถานศึกษาได้แก่

1. โครงการอาชีพะร่วมใจอ่านถวายนในหลวง ดำเนินการให้นักศึกษาเลือกอ่านเรื่อง
ที่ประทับใจ ทำการบันทึกการอ่าน แล้วแรงบันดาลใจจากการอ่านที่ทำให้ปฏิบัติ ถวายนในหลวง
2. โครงการยอคนักอ่าน ให้นักศึกษาเลือกอ่านเรื่องและทำการบันทึกการอ่าน
ส่งอาจารย์ แล้วจัดให้มีการให้รางวัลในรูปแบบและวิธีการต่างๆ เช่น ประเมินจากใบบันทึกการอ่าน
และให้รางวัลเป็นรายเดือน หรือจัดให้มีการแข่งขันตอบคำถามเกี่ยวกับประเด็นที่กำหนด ฐูรอบ ฐูลึก
อ่านสารานุกรมไทย แฟนพันธุ์แท้ เป็นต้น
3. โครงการวันภาษาไทย หรืองานสัปดาห์ห้องสมุด เป็นการรวมกิจกรรมส่งเสริม
การอ่านเพื่อการรณรงค์ให้นักศึกษาที่อ่านดีแล้วมาร่วมงาน มีการแข่งขันตอบคำถาม นิทรรศการให้
ความรู้ และเกมต่างๆ
4. พัฒนาห้องสมุดให้มีหนังสือดีๆ มากขึ้น จัดห้องสมุดมีชีวิต
5. จัดบรรยายภาคส่งเสริมการอ่าน โดยให้มีมุมอ่าน มุมแนะนำหนังสือใหม่
บุปเฟนุ้ค ห้องสมุดเคลื่อนที่ กระจายความรู้ บอร์ดคำศัพท์วันละคำ ทั้งนี้เน้นให้นักศึกษามีส่วนร่วมใน
การดำเนินงาน
6. หมดภาษาพัฒนาเยาวชน จัดทำแบบฝึกหัดออกเสียง เปิดร้านหมอภาษา
7. จัดทำวารสารสถานศึกษา โดยความร่วมมือของนักศึกษา
8. พัฒนาคุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการสอนภาษา และคุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริม
การอ่าน

3.3.4 โครงการห้องสมุด สำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียน (กสน.) สำนักงาน
ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ มีพันธกิจในการดำเนินโครงการรณรงค์การรู้หนังสือ
และมีส่วนในการลดจำนวนผู้ไม่รู้หนังสือจนปัจจุบันเหลือประมาณร้อยละ 5 โดยมีภารกิจในการพัฒนา
และส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ตามอธยาศัยสำหรับประชาชนทั้งในและนอกรั้วโรงเรียน ตั้งแต่เด็กจนถึง
ผู้สูงอายุ มีกิจกรรมหลักสำคัญประการหนึ่งในการสนับสนุนการพัฒนาและดำเนินการห้องสมุด
ประชาชน จำนวน 848 แห่งทั่วประเทศเป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต และต่อยอคการอ่านการ
แสวงหาความรู้ และการศึกษาตลอดชีวิต รวมทั้งส่งเสริมให้สภาพการรู้หนังสือยั่งยืนและเชื่อมโยงกับ
การมีนิสัยรักการอ่านอย่างต่อเนื่อง

พ.ศ. 2548 เป็นต้นมา สำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียน โดยศูนย์ส่งเสริม
การศึกษาตามอธยาศัย ได้ดำเนินงานพัฒนากิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ในห้องสมุดประชาชนด้วย
เทคนิคต่างๆ ตามแนว “ห้องสมุดมีชีวิต” อาทิ หนังสือทำมือ หนังสือเก่าทำใหม่ หนังสือนิทาน
ป้อป้อพ การเล่านิทานประกอบหุ่นมือและเทคนิคการวาดภาพตามจินตนาการและรวบรวมนิทาน

พื้นบ้านจัดทำหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (e-Book) รวมทั้งการจัดกิจกรรมที่หลากหลายเชิงวิชาการให้ ความรู้เรื่องการอ่าน การแสวงหาความรู้ โครงการ “หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (e-Book)” และโครงการ “ห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ (e-Library)” ซึ่งมีกิจกรรม “ชวนคิดชวนอ่าน (Reading & Activity Zone)” แนะนำหนังสือ สื่อและของเล่นส่งเสริมการอ่านการเรียนรู้สำหรับเด็ก เยาวชน และผู้ใหญ่ เป็นต้น

เครือข่ายและการบริหารจัดการเครือข่ายของสำนักบริหารงานการศึกษาออก โรงเรียน เพื่อสร้างเสริมปัญญาด้วยการอ่าน ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด (75 แห่ง) องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานภาคเอกชน อาทิ สสส. มูลนิธิหนังสือเพื่อเด็ก สมาคมผู้จัดพิมพ์ และผู้จำหน่ายหนังสือแห่งประเทศไทย สมาคมห้องสมุดในพระราชูปถัมภ์ สมเด็จพระเทพ รัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เป็นต้น

งาน/โครงการที่เกี่ยวกับการสร้างเสริมปัญญาด้วยการอ่าน หรือการส่งเสริมนิสัย รักการอ่าน การผลิตสื่อต่างๆ พ.ศ. 2549 – พ.ศ.2551

พ.ศ. 2549

1. ร่วมจัดกิจกรรมในโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน พ.ศ. 2549
 - 1.1 โครงการเสวนาภาคีเครือข่ายร่วมใจให้ห้องสมุดประชาชน
2. โครงการพัฒนาห้องสมุดประชาชน ตามแนวคิด “ห้องสมุดมีชีวิต”
3. จัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการแก่บรรณรักษ์ห้องสมุดประชาชน นำร่องโครงการ “หนังสือเล่มแรก” (Bookstart)

พ.ศ. 2550

1. ร่วมจัดนิทรรศการ “เมืองห้องสมุดสมัยใหม่” ในงานมหกรรมนักอ่าน ณ อิมแพคเมืองทองธานี (มิถุนายน)
2. โครงการ “80 นิทานไทย สร้างสานคุณธรรม”
3. โครงการพัฒนาห้องสมุดประชาชน ตามแนวคิด “ห้องสมุดมีชีวิต” (ขยายพื้นที่)

พ.ศ. 2551

1. โครงการพัฒนาห้องสมุดประชาชน ตามแนวคิด “ห้องสมุดมีชีวิต” (ต่อเนื่อง)
2. จัดงาน มหกรรมนักอ่าน (กันยายน)

3.3.5 โครงการส่งเสริมโรงเรียนเอกชน สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษา เอกชน สำนักปลัดกระทรวงศึกษาธิการ มุ่งส่งเสริมให้นักเรียนในโรงเรียนเอกชนมีนิสัยรักการอ่าน เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ได้คนดี มีปัญญา มีความสุข มีทักษะในการค้นคว้าหาความรู้จากแหล่ง

เรียนรู้ที่มีอยู่มากมาย โดยที่สำนักบริหารงานฯ มีภารกิจต้องดูแลเด็กและเยาวชนในโรงเรียนเอกชนทั้งในระบบ และนอกระบบ

เพื่อดำเนินการตามแผนยุทธศาสตร์การส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน พ.ศ. 2549 สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จัดทำโครงการเกี่ยวกับการสร้างเสริมปัญญาด้วยการอ่านในปีงบประมาณ 2549 – 2551 ได้แก่

1. โครงการส่งเสริมการอ่าน โดยจัดพิมพ์หนังสือ “คู่มือการจัดกิจกรรมการส่งเสริมการอ่าน” ระดับประถมศึกษา เพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงครองสิริราชสมบัติครบ 60 พรรษา
2. จัดพิมพ์หนังสือสนับสนุนให้โรงเรียนเอกชนประเภทการศึกษาพิเศษ และการศึกษาสงเคราะห์
3. จัดประชุมสัมมนาครูบรรณารักษ์ จำนวน 250 คน เพื่อนำเนื้อหาความรู้จากสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน มาจัดเป็นกิจกรรม และเกมต่างๆ เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนรักการอ่าน
4. ร่วมจัดงานมหกรรมนักอ่าน 4 ภูมิภาค
5. โครงการรินน้ำใจให้น้องชวาใต้
6. โครงการประกวดร้องเพลงอานาซีภาษาไทย
7. โครงการประกวดการอ่านอัลกุรอาน
8. โครงการอบรมครูภาษาไทย
9. โครงการแข่งขันการอ่านภาษาไทย
10. โครงการจัดสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอน

3.3.6 การจัดงาน “มหกรรมนักอ่าน เปิดประตูโลกใหม่ เปิดใจให้เรียนรู้” เป็นกิจกรรมหนึ่งในการยกระดับคุณภาพมาตรฐานการศึกษา และส่งเสริมสังคมไทยเป็นสังคมฐานความรู้ด้วยความร่วมมือของหน่วยงานในกระทรวงศึกษาธิการ อันได้แก่ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา สถานศึกษา ภาคเอกชน บริษัท สมาคม มูลนิธิต่างๆ จำนวน 14 แห่งและภาคีเครือข่าย ทำงานในรูปแบบการทำงานของคณะกรรมการบริหารโครงการมหกรรมรักการอ่าน และคณะอนุกรรมการจัดงานมหกรรมนักอ่าน

โดยมุ่งกลุ่มเป้าหมายและวัตถุประสงค์การจัดงาน 3 ประการ กล่าวคือ (1) เพื่อปลูกฝังและสร้างแรงบันดาลใจให้แก่เด็กและเยาวชนมีนิสัยเป็นนักอ่าน เพื่อกระตุ้นให้เด็กและเยาวชนเป็นนักอ่านอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (2) เสริมสร้าง พัฒนาทักษะครูบรรณารักษ์ ครูผู้สอนเกี่ยวกับการ

บริหารจัดการ และการจัดกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านในห้องสมุด และ (3) พ่อแม่ผู้ปกครองและประชาชนทั่วไปได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้แนวทาง/วิธีการร่วมปลูกฝัง ส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและสร้างแรงบันดาลใจให้เด็ก เยาวชนมีนิสัยเป็นนักอ่าน

ผลการจัดงานวันที่ 13–17 มิถุนายน พ.ศ.2550 รวม 5 วัน มีเด็ก เยาวชน ครู ผู้บริหาร พ่อ แม่ ผู้ปกครองและประชาชนทั่วไปมาร่วมงานมากกว่า 256,000 คน และสามารถประมวลวิทยากรเสริมสร้างนักอ่านได้เป็น 2 กลุ่มคือ

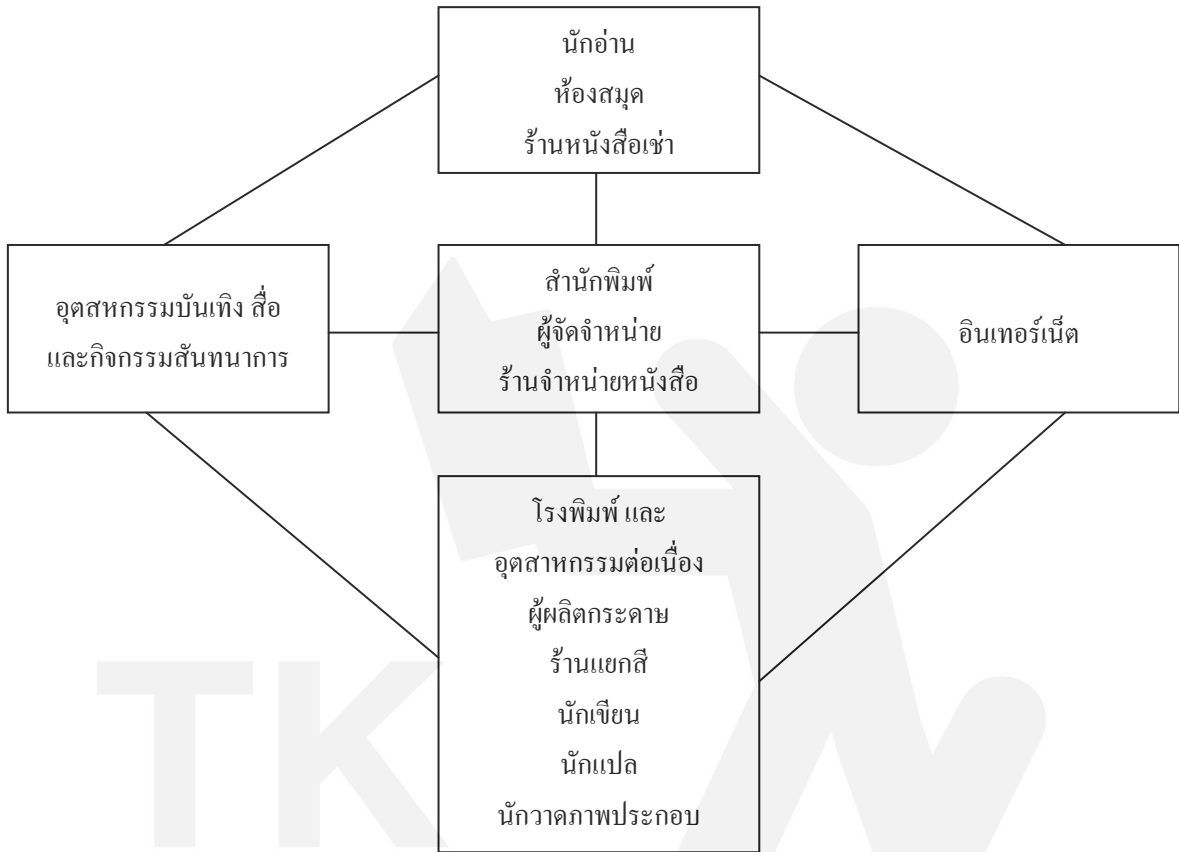
- กลุ่มที่เสริมสร้างและพัฒนาทักษะการอ่าน และร่วมภาคีเครือข่ายสร้างความตระหนักให้กับสถาบันครอบครัว เด็กและเยาวชนได้แสวงหาความรู้ แสดงศักยภาพการอ่านและแรงบันดาลใจเป็นนักอ่าน
- กลุ่มที่เสริมสร้างพัฒนาทักษะครูบรรณารักษ์ ครูผู้สอน ด้านการบริหารจัดการ การจัดกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านในห้องสมุด ด้วยการอบรมสัมมนา 10 ห้อง 38 หัวเรื่อง

4. การปรับตัวของผู้ประกอบการที่ตอบสนองต่อนโยบายส่งเสริมการอ่าน

4.1 ภาพรวมในปัจจุบัน

โครงสร้างอุตสาหกรรมหนังสือเล่มในประเทศไทยจะประกอบด้วย กลุ่มสำนักพิมพ์ ผู้จัดจำหน่าย และร้านขายหนังสือ จะเป็นผู้ที่อยู่ในอุตสาหกรรมหนังสือเล่มโดยตรง โดยมีนักวาดภาพประกอบ นักแปล นักเขียน ร้านแยกสี ผู้ผลิตกระดาษ โรงพิมพ์ และอุตสาหกรรมต่อเนื่อง เป็นกลุ่มที่อยู่ในด้านอุปทาน และนักอ่านหรือผู้ซื้อ ห้องสมุด และร้านเช่าหนังสือ เป็นกลุ่มที่อยู่ด้านอุปสงค์ เนื่องจากการแข่งขันข้ามอุตสาหกรรมอันได้แก่ อุตสาหกรรมบันเทิง สื่อ และกิจกรรมสันทนาการต่างๆ มีผลกระทบต่อธุรกิจหนังสือเล่มได้ เนื่องจากสื่อโทรทัศน์ ภาพยนตร์ วิทยุ หรือVCD/DVD ได้เข้ามาในสังคมไทยและเป็นที่นิยมมาก ประกอบกับคนไทยชอบที่จะฟังหรือดูมากกว่าอ่าน

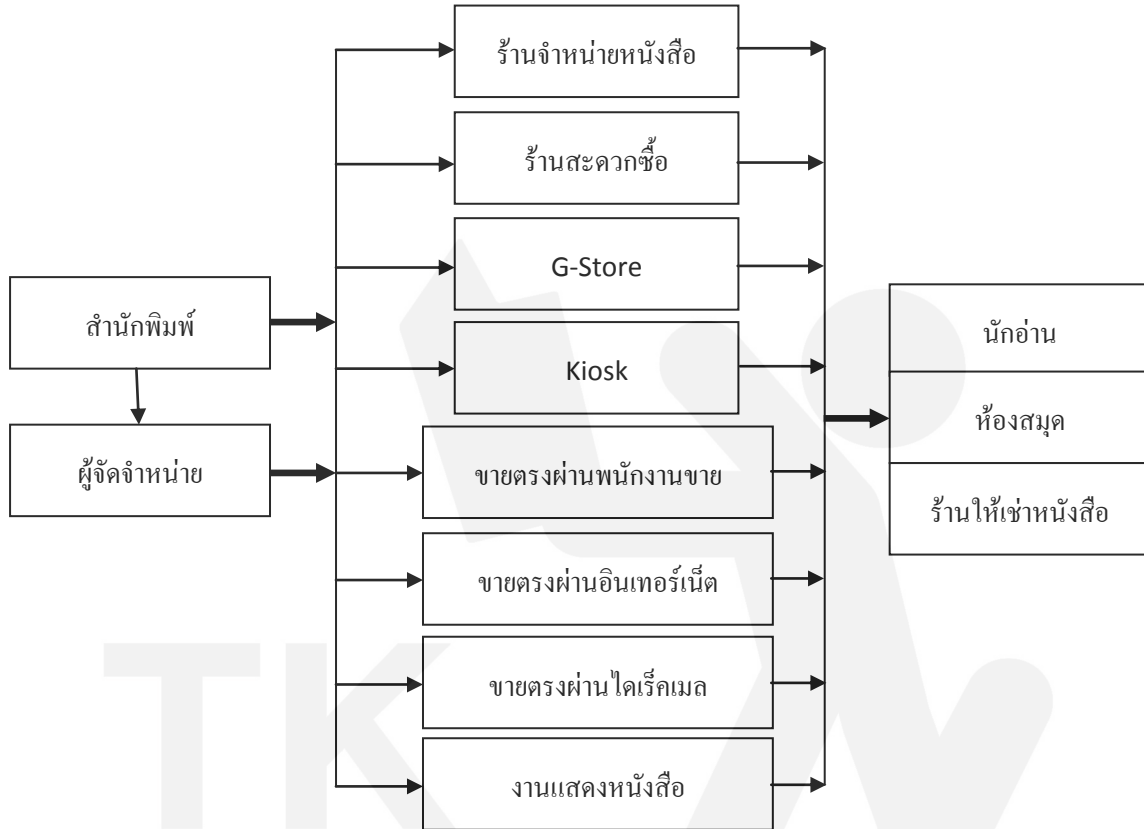
ภาพที่ 1 แสดงโครงสร้างอุตสาหกรรมสิ่งพิมพ์

ในขณะที่อินเทอร์เน็ตได้ก่อให้เกิดสินค้าทดแทนกับหนังสือเล่ม แต่ช่วยให้มีการกระจายตัวของความรู้มากยิ่งขึ้น โดยเปลี่ยนรูปแบบในการอ่านจากบนกระดาษเป็นอินเทอร์เน็ตแทน นอกจากนี้หน่วยธุรกิจที่เป็นสำนักพิมพ์อาจมีหลายบทบาท โดยเฉพาะสำนักพิมพ์ขนาดใหญ่ เช่น บริษัทซีเอ็ดยูเคชั่น จำกัด (มหาชน), บริษัท อมรินทร์ พริ้นท์ติ้ง แอนด์ พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน) และบริษัท สยามอินเตอร์มัลติมีเดีย จำกัด (มหาชน) จะเป็นทั้งสำนักพิมพ์ ผู้จัดจำหน่าย และร้านจำหน่ายหนังสือครบวงจร (สมาคมผู้จัดพิมพ์และผู้จำหน่ายหนังสือแห่งประเทศไทย, 2549)

ด้านช่องทางการจำหน่ายหนังสือ สำนักพิมพ์มีทางเลือกค่อนข้างมากในการจำหน่ายหนังสือเล่มไปยังช่องทางทั้งทางตรงและทางอ้อม ซึ่งสำนักพิมพ์ขนาดเล็กที่ขาดความชำนาญในการตลาด จะมอบหน้าที่การขายหนังสือที่ดีที่สุดพิมพ์ให้ผู้จัดจำหน่าย ในขณะที่สำนักพิมพ์ขนาดกลางและขนาดใหญ่เลือกที่จะจัดจำหน่ายเอง เนื่องจากความประหยัดต่อขนาดในการกระจายสินค้าและประสิทธิภาพในการทำการตลาด

ภาพที่ 2 แสดงช่องทางการกระจายหนังสือ

4.2 อุตสาหกรรมเยื่อกระดาษและกระดาษ (พ.ศ.2544 – พ.ศ.2551)

การผลิตเยื่อกระดาษ กระดาษ และกระดาษแข็ง เป็นอุตสาหกรรมที่เน้นการใช้ทุนเป็นหลัก เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม และความได้เปรียบในการแข่งขัน จากความจำเป็นที่ต้องการปัจจัยทุนและเทคโนโลยีในระดับสูงนี้ ส่งผลให้อุตสาหกรรมการผลิตเยื่อกระดาษ และกระดาษ (บางชนิด) มีลักษณะเป็นตลาดผู้ขายน้อยราย โดยภาพรวมแล้วอุตสาหกรรมเยื่อกระดาษและกระดาษไม่ได้รับผลกระทบจากนโยบายส่งเสริมการอ่านโดยตรง แต่จะเป็นนโยบายส่งเสริมการลงทุนจากรัฐบาลในการลงทุนกับอุตสาหกรรมนี้เป็นส่วนใหญ่

พ.ศ.2544 อุตสาหกรรมเยื่อกระดาษเป็นอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีและเงินลงทุนสูง มีลักษณะเป็นตลาดผู้ผลิตน้อยรายเพียงแค่ 5 ราย โดยได้รับการส่งเสริมการลงทุนจาก BOI ทุกราย ซึ่งกว่าร้อยละ 80 เป็นการผลิตเยื่อจากไม้ยูคาลิปตัส มีกำลังการผลิตทั้งสิ้น 0.9 ล้านตัน และมีอัตราการใช้กำลังการผลิตอยู่ในระดับร้อยละ 90-98 ซึ่งในภูมิภาคเอเชียยังมีผู้ผลิตรายอื่นคือ จีน ญี่ปุ่น อินโดนีเซีย และอินเดีย ในด้านโครงสร้างตลาด ปริมาณความต้องการในประเทศมีประมาณ 1.053 ล้านตัน โดยที่ 0.79 ล้านตันสามารถหาได้จากผู้ผลิตในประเทศ แต่อีก 0.263 ล้านตัน จำเป็นต้องนำเข้าเนื่องจากผู้ผลิต

ในไทยไม่สามารถผลิตได้ ทำให้ยังคงมีอุปทานส่วนเกินในส่วนของการผลิตเยื่อกระดาษชนิดใยสั้นในประเทศ แต่การผลิตเยื่อกระดาษของไทยถือว่ามียุคภาพที่จะเติบโตต่อไป เนื่องจากความได้เปรียบด้านวัตถุดิบ ซึ่งเป็นป่าปลูกโดยเฉพาะยูคาลิปตัส มีคุณภาพสูงกว่าการผลิตเยื่อกระดาษที่ส่วนใหญ่เป็นการผลิตจากวัตถุดิบไม้ธรรมชาติ (สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม. 2552)

พ.ศ. 2545 การผลิตกระดาษ ส่วนใหญ่เป็นการสนองความต้องการในประเทศเป็นหลัก เนื่องจากความต้องการใช้กระดาษขยายตัวเพิ่มขึ้นตามจำนวนประชากรและโอกาสทางการศึกษา ขณะที่การผลิตเยื่อกระดาษ (ชนิดใยสั้น) สามารถส่งออกไปตลาดต่างประเทศทำรายได้ปีละหลายพันล้านบาท โดยมีตลาดส่งออกที่สำคัญ คือ จีน รองลงไปเป็นตลาดแถบเอเชีย การผลิตเยื่อกระดาษ ของไทยถือว่ามียุคภาพค่อนข้างดี เนื่องจากสามารถผลิตเยื่อกระดาษจากไม้ยูคาลิปตัส ซึ่งมีคุณภาพสูงกว่าเยื่อกระดาษจากไม้ชนิดอื่น (สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม. 2552)

พ.ศ.2546 ธุรกิจการผลิตกระดาษ ได้ขยายตัวเพิ่มขึ้น ในระดับร้อยละ 11.5 สาเหตุเนื่องจากการขยายตัวในอุตสาหกรรมเกี่ยวเนื่อง ประกอบกับความต้องการในประเทศผู้นำเข้าสำคัญของไทย ได้แก่ มาเลเซีย จีน และฮ่องกง ซึ่งปริมาณการผลิตภายในประเทศไม่เพียงพอต่อการบริโภค ส่งผลให้มีความต้องการเยื่อกระดาษจากผู้ผลิตในกลุ่มอาเซียนและจากไทยเพิ่มขึ้น ทั้งนี้คู่แข่งสำคัญในตลาดส่งออกของไทย ได้แก่ อินโดนีเซีย ซึ่งมีความสามารถผลิตเยื่อกระดาษได้ทั้งเยื่อใยสั้นและเยื่อใยยาว และนอกจากนั้นยังมีต้นทุนการผลิตที่ต่ำกว่าไทยมาก ทั้งนี้ปริมาณการผลิตของไทยส่วนใหญ่จะสนองความต้องการภายในประเทศเป็นหลัก อย่างไรก็ตามปริมาณการผลิตยังคงสูงกว่าความต้องการภายในประเทศ (สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม. 2552)

พ.ศ.2547 ภาวะการผลิตเยื่อกระดาษ และกระดาษชนิดต่างๆ พ.ศ.2547 โดยรวม เพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 8.96 เมื่อเทียบกับปีก่อน โดยเฉพาะในส่วนของเยื่อกระดาษที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 26.89 เมื่อเทียบกับปีก่อน ทั้งนี้เนื่องจากเศรษฐกิจของประเทศจีนดีขึ้นทำให้มีความต้องการใช้เยื่อกระดาษเพิ่มสูงขึ้น ดังนั้นประเทศไทยจึงสามารถส่งออกเยื่อกระดาษไปยังประเทศจีนได้เพิ่มสูงขึ้น (สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม. 2552)

พ.ศ.2548 จากการสำรวจอุตสาหกรรมผลิตเยื่อกระดาษพิจารณาจากกลุ่มผู้ผลิตที่สำรวจตามขนาดพบว่า กลุ่มที่มีสัดส่วนสูงที่สุดคือ กลุ่มผู้ผลิตขนาดใหญ่ โดยมีสัดส่วนร้อยละ 36.11 ของกลุ่มผู้ผลิตทั้งหมดในอุตสาหกรรมนี้ ส่วนกลุ่มผู้ผลิตขนาดกลางและขนาดเล็กมีสัดส่วนดังนี้คือ ร้อยละ 30.56 และ 33.33 ตามลำดับ (สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม. 2552)

พ.ศ. 2549 ภาวะการผลิตเยื่อกระดาษและกระดาษ มีปริมาณการผลิต 0.9 และ 3.5 ล้านตันตามลำดับ เมื่อเทียบกับปีก่อนเพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ 6.9 และ 2.8 ตามลำดับ เนื่องจากจีน มีความต้องการใช้เยื่อกระดาษเพิ่มขึ้นเป็นผลมาจากเศรษฐกิจขยายตัว และความต้องการใช้กระดาษในประเทศ

สูงขึ้นเช่นเดียวกัน โดยมีปัจจัยสนับสนุนคือ 1) การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา 2) งานพระราชพิธีฉลองสิริราชสมบัติครบ 60 ปี งานมหกรรมพืชสวนโลกเฉลิมพระเกียรติฯ ซึ่งมีการจัดพิมพ์หนังสือเกี่ยวกับงานดังกล่าวเพื่อเก็บสะสมและเป็นที่ระลึก รวมทั้งการส่งไปรษณียบัตรอวยพรพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว 3) เทศกาลฟุตบอลโลก โดยประชาชนจัดส่งไปรษณียบัตรร่วมทวยผลแชมป์บอลโลกจำนวนมาก 4) อุตสาหกรรมหลายกลุ่มขยายตัว โดยใช้กระดาษเป็นวัตถุดิบสำหรับผลิตกล่องและบรรจุภัณฑ์ห่อหุ้มและขนส่งสินค้า (สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม, 2552)

พ.ศ.2550 อัตราการผลิตในปีเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.6 เนื่องจากปัจจัยสนับสนุนสำคัญที่ทำให้การผลิตเยื่อกระดาษและกระดาษประเภทต่าง ๆ เพิ่มขึ้น คือ การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และการจัดทำรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับใหม่ ส่งผลให้มีการสั่งพิมพ์สื่อโฆษณา และเอกสารประกอบการพิจารณาของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อเผยแพร่ให้กับประชาชน รวมทั้งงานเฉลิมพระเกียรติเนื่องในมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 80 พรรษา ทำให้มีการสั่งพิมพ์หนังสือ การ์ด ปฏิทิน และอื่นๆ ที่เกี่ยวกับงานดังกล่าวเพื่อเก็บสะสมและเป็นที่ระลึก ประกอบกับอุตสาหกรรมหลายกลุ่มของประเทศมีการขยายตัว เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ กระตุ้นให้เกิดความต้องการกระดาษและบรรจุภัณฑ์ เพื่อนำมาบรรจุ ห่อหุ้ม และขนส่งสินค้าเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ประเทศจีนยังคงมีความต้องการใช้เยื่อกระดาษสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง เพื่อรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจ (สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม, 2552)

พ.ศ.2551 ภาวะการผลิตเยื่อกระดาษ คาดว่าจะลดลงจากปีก่อน ส่วนกระดาษคาดว่า จะชะลอตัวจากปีก่อน โดยอัตราการใช้กำลังการผลิตทั้งเยื่อกระดาษ และกระดาษ คาดว่าจะลดลงจากปีก่อน เนื่องจากปัจจัยลบจากภาวะเศรษฐกิจทั้งภายในประเทศและต่างประเทศชะลอตัว ความไม่แน่นอนทางการเมืองในประเทศ ประกอบกับต้นทุนการผลิตสูงขึ้น ส่งผลให้ผู้ผลิตลดกำลังการผลิต เพื่อควบคุมสต็อกสินค้าให้มีการหมุนเวียนเร็วขึ้น (สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม, 2552)

4.3 ธุรกิจสำนักพิมพ์ (พ.ศ.2546 – พ.ศ.2551)

ธุรกิจสำนักพิมพ์ เป็นธุรกิจที่มีการขยายตัวอย่างต่อเนื่อง นับจากวิกฤติเศรษฐกิจของประเทศ พ.ศ. 2538 โดยสังเกตจากปริมาณและประเภทสิ่งพิมพ์ โดยจำนวนที่มีการตีพิมพ์มากขึ้นและความหลากหลายของประเภทหนังสือที่เพิ่มมากขึ้น ซึ่งส่วนหนึ่งเกิดจากนโยบายของภาครัฐที่ส่งเสริมให้คนไทยมีนิสัยรักการอ่านมากขึ้น ประกอบกับการขยายตัวของจำนวนร้านหนังสือ และการเข้าถึงผู้บริโภคมากขึ้น ส่งผลให้คนไทยรักการอ่านตามไปด้วย จากเหตุผลดังกล่าวจึงมีแนวโน้มการขยายตัว ถึงแม้ว่าในช่วงจะยังเติบโตน้อยลงก็ตาม อย่างเช่นปัญหาจากภาวะเศรษฐกิจถดถอยและความไม่มั่นคงทางการเมืองส่งผลกระทบเชิงลบต่อความมั่นใจของผู้บริโภคในประเทศซึ่งสังเกตได้จาก

ยอดจำหน่ายหนังสือพ.ศ. 2551 มีอัตราการเติบโตที่ลดลง (สมาคมผู้จัดพิมพ์และผู้จำหน่ายหนังสือแห่งประเทศไทย, 2551)

ตารางที่ 1 ขนาดและจำนวนสำนักพิมพ์ในประเทศไทย

(หน่วย : แห่ง)

ขนาดสำนักพิมพ์	2546	2547	2548	2549	2550	2551
ใหญ่ (< 100 ล้านบาท)	20	25	30	36	36	36
กลาง (< 30 ล้านบาท)	44	54	65	61	50	50
เล็ก (> 30 ล้านบาท)	310	354	380	395	405	426
รวม	374	433	475	492	491	512

ที่มา : สมาคมผู้จัดพิมพ์และผู้จำหน่ายหนังสือแห่งประเทศไทย

ตารางที่ 2 ยอดจำหน่ายหนังสือแบ่งตามขนาดสำนักพิมพ์

(หน่วย : พันล้านบาท)

ขนาดสำนักพิมพ์	2546	2547	2548	2549	2550	2551
ใหญ่ (< 100 ล้านบาท)	6	7.5	8.7	10.6	11.3	11.7
กลาง (< 30 ล้านบาท)	2.5	6.5	4.2	4.2	4.4	4.5
เล็ก (> 30 ล้านบาท)	2	2.1	2.1	2.8	2.6	2.7
รวม	10.5	13.1	15.0	17.6	18.3	18.9

ที่มา : สมาคมผู้จัดพิมพ์และผู้จำหน่ายหนังสือแห่งประเทศไทย

4.4 ธุรกิจร้านหนังสือ (พ.ศ.2534 – พ.ศ.2551)

พ.ศ.2534 – พ.ศ.2539 เป็นช่วงที่สำนักพิมพ์และร้านจำหน่ายหนังสือมีจำนวน เพิ่มขึ้น เนื่องจากการแข่งขันและตัวอย่างของผู้ที่ประสบความสำเร็จในธุรกิจสิ่งพิมพ์ ประกอบกับเศรษฐกิจที่เจริญเติบโตและสังคมได้ตระหนักถึงความสำคัญของการเรียนรู้ และการนำความรู้ไปใช้ในการดำเนินชีวิต นอกจากนี้หนังสือยังเป็นสิ่งจำเป็นเนื่องจากความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยียังมีอยู่จำกัด ทำให้การเข้าถึงความรู้และข้อมูลยังจำกัดอยู่ในขอบเขตของสิ่งพิมพ์ รวมทั้งประชากรที่มีระดับการศึกษาโดยเฉลี่ยเพิ่มสูงขึ้น

พ.ศ.2540 – พ.ศ.2543 จากสภาวะการชะลอตัวของเศรษฐกิจในประเทศส่งผลให้ธุรกิจการจำหน่ายหนังสือเริ่มลดลงและมีการปิดตัวค่อนข้างมาก ซึ่งตรงกับช่วงที่รัฐบาลยังไม่มีนโยบายในการส่งเสริมการอ่านให้กับประชาชน ส่วนธุรกิจร้านหนังสือที่ยังมีการดำเนินการหรือขยายสาขาสามารถทำได้โดยการใช้เงินทุนของกิจการเอง ถึงแม้ว่ารัฐบาลจะไม่มีนโยบายส่งเสริมการอ่าน แต่ก็ได้มีการสนับสนุนให้ประชาชนได้รับการศึกษาสูงขึ้น ทำให้ประชาชนมีการใฝ่รู้มากขึ้น พร้อมกับความต้องการหนังสือที่เพิ่มขึ้น

พ.ศ.2544 – พ.ศ.2550 มีการขยายตัวของธุรกิจหนังสือร้อยละ 10 ถึงร้อยละ 15 เนื่องจากรัฐบาลสนับสนุนให้ประชาชน มีความรู้ในระดับที่สูงขึ้น วารสารเชิงวิชาการเริ่มเป็นที่ต้องการมากขึ้น และการขยายตัวของห้างสรรพสินค้าทำให้ร้านหนังสือใหม่ๆ เริ่มเกิดขึ้นเป็นจำนวนมากทั้งที่เป็นการขยายสาขาและการเปิดกิจการใหม่

สภาวะเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศไทย พ.ศ.2551 ที่ผ่านมา ยังคงเป็นช่วงเวลาทีภาวะเศรษฐกิจชะลอตัวลง เพราะประสบปัญหาหลายด้านพร้อมกัน จึงส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นของผู้บริโภคภายในประเทศ และการลงทุนของนักลงทุน อย่างไรก็ตาม ธุรกิจหนังสือ พ.ศ.2551 ยังคงมีการเติบโตอย่างต่อเนื่อง แม้คาดว่าจะมีการเติบโตที่ชะลอตัวลงเช่นเดียวกับธุรกิจค้าปลีกอื่น โดยแรงผลักดันการเติบโตที่สำคัญมาจากการที่มีร้านหนังสือเครือข่ายเปิดเพิ่มขึ้นมากกว่าปกติ พ.ศ.2550 และ พ.ศ.2551 โดยเฉพาะร้านหนังสือสะดวกซื้อขนาดเล็ก ที่เปิดโดยผู้ประกอบการรายใหญ่ที่ดำเนินธุรกิจร้านสะดวกซื้อ รวมทั้งมีการเปิดร้านหนังสือเครือข่ายอย่างต่อเนื่องทั้งของบริษัทเอง และของผู้ประกอบการรายอื่น ประกอบกับการเติบโตของสำนักพิมพ์ขนาดเล็กและขนาดกลางมากขึ้น ส่วนปริมาณหนังสือใหม่ที่ผลิตขึ้น พ.ศ.2551 ที่ส่งเข้าสู่ระบบร้านหนังสือ คาดว่ามีจำนวนเฉลี่ยประมาณ 36.60 เล่มต่อวัน ซึ่งเพิ่มขึ้นกว่า พ.ศ.2550 ที่มีหนังสือออกใหม่เฉลี่ยประมาณ 31.40 เล่มต่อวัน โดยสำนักพิมพ์มีความระมัดระวังการผลิตหนังสือให้ตรงกับความต้องการของตลาดมากขึ้น ซึ่งจะส่งผลดีให้ธุรกิจหนังสือมีประสิทธิภาพการจำหน่ายดีขึ้นในอนาคต

จากนโยบายของรัฐบาลที่มีการส่งเสริมการอ่านในหมู่ประชาชน โดยมุ่งเน้นกลุ่มเยาวชน ทำให้ธุรกิจร้านหนังสือเป็นธุรกิจที่มีการขยายตัวมากขึ้นธุรกิจหนึ่ง ซึ่งผู้ประกอบการสำนักพิมพ์รายใหญ่หลายรายได้ให้ความสนใจและเข้าร่วมธุรกิจนี้มากขึ้น นอกจากนี้การเข้ามาของร้านหนังสือขนาดเล็ก เช่น Book Smile ทำให้ผู้บริโภคมีโอกาสในการเข้าถึงหนังสือมากยิ่งขึ้น

ตารางที่ 3 จำนวนร้านหนังสือในประเทศไทย

(หน่วย : แห่ง)

	2546	2547	2548	2549	2550	2551
จำนวนร้านหนังสือ	678	759	848	955	1,913	2,483

ที่มา : สมาคมผู้จัดพิมพ์และผู้จำหน่ายหนังสือแห่งประเทศไทย

โดยสรุป ธุรกิจสิ่งพิมพ์ของประเทศไทยนั้นเป็นในลักษณะของการดึง หมายถึงเมื่อประชาชนต้องการอ่านหนังสือประเภทใดประเภทหนึ่งแล้ว ทางสำนักพิมพ์ก็จะมีการพิมพ์หนังสือที่มีเนื้อหาประเภทนั้นออกมาทันที ทำให้ทางโรงพิมพ์และสำนักพิมพ์ต้องมีการพิมพ์หนังสือและสิ่งเยื่อกระดาษเข้ามา อย่างไรก็ดี จากข้อมูลที่สมาคมผู้จัดพิมพ์และผู้จำหน่ายหนังสือแห่งประเทศไทยได้ทำการวิเคราะห์ในเรื่องการพัฒนารัฐกิจที่เกี่ยวข้องกับสิ่งพิมพ์ พ.ศ. 2550 ได้ให้ความเห็นไว้ว่า “ตลอดเวลาที่ผ่านมารัฐบาลยังไม่มียุทธศาสตร์สนับสนุนธุรกิจการผลิตหนังสือหรือสำนักพิมพ์ มีแต่สนับสนุนธุรกิจการพิมพ์หรือโรงพิมพ์เท่านั้น ทั้งนี้เนื่องจากความไม่เข้าใจความแตกต่างระหว่างสำนักพิมพ์ซึ่งเป็นวงการหนังสือโดยตรง เป็นผู้คิดค้นสร้างสรรค์ภูมิปัญญาให้คนในสังคมในรูปแบบหนังสือ ขณะที่โรงพิมพ์ซึ่งเป็นอุตสาหกรรมที่มีหน้าที่รับพิมพ์งานตามที่สำนักพิมพ์ได้จัดทำรูปแบบเรียบร้อยแล้ว”

5. ทักษะและพฤติกรรมการอ่านและซื้อหนังสือ รวมทั้งปัจจัยที่ส่งผลต่อการอ่านและซื้อหนังสือ

สำนักงานสถิติแห่งชาติศึกษาพฤติกรรมการอ่าน พ.ศ. 2530 และ พ.ศ.2538 วิจัยเกี่ยวกับการอ่านหนังสือพิมพ์ ต่อมา พ.ศ. 2546 พ.ศ.2548 และพ.ศ.2551 วิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมการอ่านโดยตรง ซึ่งผลของการวิจัยทั้ง 5 เล่มมีดังนี้

วิจัยการอ่านหนังสือพิมพ์ พ.ศ.2530 พบว่าร้อยละ 34.5 ครั้วเรือนในราชอาณาจักรอ่านหนังสือพิมพ์ โดยส่วนใหญ่จะเป็นกลุ่มที่อยู่ในเทศบาลร้อยละ 60.1 และช่วงอายุที่อ่านมากที่สุดได้แก่ ช่วง 30 – 39 ปี ช่วง 20 – 29 ปี และช่วง 40 – 49 ปี ตามลำดับ เมื่อพิจารณาในแง่ของระดับการศึกษาพบว่า ประชากรที่มีการศึกษาระดับอุดมศึกษา อ่านหนังสือพิมพ์เป็นประจำร้อยละ 94.0 และหากเป็นนอกเขตเทศบาล กลุ่มที่อ่านหนังสือมากที่สุดคือระดับอาชีวศึกษา ในการซื้อหนังสือพิมพ์อ่านนั้นพบว่าครัวเรือนส่วนใหญ่ร้อยละ 60.9 ไม่ซื้อหนังสือพิมพ์แต่จะอาศัยการอ่านนอกร้านได้แก่ ที่ทำงาน ร้านอาหาร ร้านกาแฟ บริษัท และห้างร้าน ในด้านเนื้อหาของหนังสือพิมพ์ที่อ่านมากที่สุดพบว่าร้อยละ 88.2 ชอบอ่านข่าว รองลงมาคือความรู้และสารคดี ร้อยละ 4.9 และในจำนวนของหนังสือพิมพ์ที่อ่านในแต่ละวันพบว่าร้อยละ 52.0 ของครัวเรือนอ่านหนังสือพิมพ์เพียงแค่วันละฉบับเท่านั้น

การวิจัยการอ่านหนังสือพิมพ์ พ.ศ.2538 พบว่าร้อยละ 41.1 ของครัวเรือนในราชอาณาจักรอ่านหนังสือพิมพ์ โดยส่วนใหญ่จะเป็กลุ่มที่อยู่ในเทศบาลร้อยละ 68.6 และช่วงอายุที่อ่านมากที่สุดได้แก่ช่วง 15–19 ปี ช่วง 20–24 ปี และช่วง 35–39 ปี ตามลำดับ เมื่อพิจารณาระดับการศึกษาพบว่าประชากรที่มีการศึกษาระดับอุดมศึกษา และระดับฝึกหัดครูอ่านหนังสือพิมพ์เป็นประจำถึงร้อยละ 96.0 และหากเป็นนอกเขตเทศบาล กลุ่มที่อ่านหนังสือมากที่สุดคือระดับอุดมศึกษา และระดับฝึกหัดครู ในการซื้อหนังสือพิมพ์อ่านนั้นพบว่าครัวเรือนส่วนใหญ่ร้อยละ 48.0 ไม่ซื้อหนังสือพิมพ์แต่จะอาศัยการอ่านของบุคคลอื่นหรือสถานที่อื่นและร้อยละ 30.4 ของครัวเรือนทั้งหมดซื้อหนังสือพิมพ์อ่านเองในด้านเนื้อหาของหนังสือพิมพ์ที่อ่านมากที่สุดพบว่าร้อยละ 96.4 ชอบอ่านข่าว รองลงมาคือความรู้และสารคดี ร้อยละ 4.9 และในจำนวนของหนังสือพิมพ์ที่อ่านในแต่ละวันพบว่าร้อยละ 64.7 ของครัวเรือนอ่านหนังสือพิมพ์เพียงแ้ววันละฉบับเท่านั้น

การสำรวจการอ่านหนังสือของประชากร พ.ศ.2546 พบว่าร้อยละ 61.2 เป็นผู้ที่สามารถอ่านหนังสือได้ และประชากรที่อยู่ในกรุงเทพมหานครเป็นผู้อ่านหนังสือสูงสุด ร้อยละ 81.6 ด้านประเภทของหนังสือที่นิยมอ่านพบว่าหนังสือพิมพ์เป็นสิ่งพิมพ์ที่ได้รับความนิยมในการอ่านมากที่สุดถึงร้อยละ 66.0 รองลงมาคือนวนิยาย การ์ตูน และหนังสืออ่านเล่น ร้อยละ 44.6 และอ่านตำราเรียนตามหลักสูตรร้อยละ 40.0 และยังพบอีกว่ากลุ่มเด็กอายุ 6 – 14 ปี มากกว่าร้อยละ 95.0 อ่านตำราเรียนตามหลักสูตรในด้านช่วงอายุ กลุ่มเยาวชน ร้อยละ 62.1 อ่านนวนิยาย กลุ่มวัยทำงาน 25–59 ปี อ่านหนังสือพิมพ์ร้อยละ 85.1 ด้านเนื้อหาสาระที่อ่านพบว่า ร้อยละ 46.3 ของผู้ที่อ่านหนังสือได้จะอ่านข่าว รองลงมาคือสารบันเทิง ร้อยละ 23.8 สารคดีความรู้ ร้อยละ 21.9 ด้านสถานที่อ่านหนังสือที่อ่านหนังสือร้อยละ 45.5 อ่านที่บ้าน ร้อยละ 19.4 อ่านที่ทำงาน ร้อยละ 12.8 อ่านตามสถานที่เอกชน ได้แก่ ร้านค้า และร้านเสริมสวย ร้อยละ 4.0 อ่านที่ห้องสมุด และร้อยละ 0.2 อ่านขณะโดยสารรถหรือเรือ

ประชาชนที่ไม่อ่านหนังสือส่วนใหญ่ ร้อยละ 57.4 ให้เหตุผลว่าชอบฟังวิทยุหรือดูทีวีมากกว่า ร้อยละ 48.1 ให้เหตุผลว่าไม่มีเวลาอ่าน ร้อยละ 45.5 ให้เหตุผลว่าไม่ชอบหรือสนใจการอ่าน นอกจากนี้เด็กอายุ 10 – 14 ปี ให้เหตุผลว่าไม่ชอบหรือสนใจการอ่านสูงถึงร้อยละ 60.9

จากข้อคิดเห็นในแบบสำรวจเรื่องการส่งเสริมการอ่าน พบว่าร้อยละ 40.3 ของประชาชนทั้งหมดเห็นว่าหนังสือควรมีราคาถูกลงกว่านี้ ร้อยละ 35.9 เห็นว่าควรมีห้องสมุดประจำชุมชนหรือหมู่บ้าน และร้อยละ 22.9 เห็นว่าควรให้พ่อแม่ปลูกฝังให้เด็กรักการอ่าน

การสำรวจการอ่านหนังสือของประชากร พ.ศ.2548 พบว่ากลุ่มวัยเด็กอายุ 10–14 ปี มีอัตราการอ่านหนังสือมากที่สุด ร้อยละ 95.2 เนื่องจากอยู่ในช่วงกำลังศึกษาภาคบังคับ รองลงคือกลุ่มเยาวชน 15-24 ปี ร้อยละ 83.1 ผู้ที่มีการศึกษาในระดับอุดมศึกษา ร้อยละ 96.3 จะอ่านหนังสือมากกว่ากลุ่มระดับการศึกษาอื่น และผู้ที่จบการศึกษาระดับประถมจะอ่านหนังสือน้อยที่สุด ด้านประเภทหนังสือที่อ่าน

หนังสือพิมพ์ยังคงเป็นสิ่งพิมพ์ที่อ่านมากที่สุดคือร้อยละ 72.9 รองลงมาร้อยละ 45.4 เป็นนวนิยาย การ์ตูน หนังสืออ่านเล่น ส่วนตำราเรียนคิดเป็นร้อยละ 34.4 สำหรับการอ่านจากอินเทอร์เน็ตมีผู้ให้ความสนใจในการอ่าน ร้อยละ 10.2 เนื้อหาของหนังสือที่ประชาชนให้ความสนใจในการอ่านมากที่สุดคือ ข่าวสาร ร้อยละ 45.6 รองลงมาคือ สารความบันเทิง ร้อยละ 25.6

สำหรับผู้ที่ไม่อ่านหนังสือนั้น คิดเป็นจำนวนร้อยละ 30.9 โดยเหตุผลที่ไม่ต้องการอ่านหนังสือตอบว่าชอบดูทีวีมากที่สุด รองลงมาคือไม่มีเวลาอ่าน ไม่ชอบหรือสนใจที่จะอ่าน อ่านไม่ออก ทูพพลภาพ เป็นต้น

ผู้ที่ตอบแบบสัมภาษณ์ได้ให้ความเห็นในการส่งเสริมการอ่านหนังสือในประเทศไทยว่าควรมีห้องสมุดประจำหมู่บ้านหรือชุมชน หนังสือควรมีราคาถูกลง ควรมีเนื้อหาสาระที่น่าสนใจ สามารถหาซื้อได้ง่าย และควรส่งเสริมให้เด็กอ่านหนังสือโดยพ่อแม่เป็นผู้ปลูกฝัง

การสำรวจการอ่านหนังสือของประชากร พ.ศ. 2551 พบว่าคนไทยอายุตั้งแต่ 6 ปีขึ้นไปมีอัตราการอ่านหนังสือร้อยละ 66.3 เมื่อพิจารณาอัตราการอ่านหนังสือตามเขตการปกครองและภาค พบว่าประชากรที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลมีอัตราการอ่านหนังสือสูงกว่านอกเขตเทศบาล ร้อยละ 77.7 และ 61.2 ตามลำดับ กรุงเทพมหานครมีอัตราการอ่านหนังสือสูงที่สุดร้อยละ 85.8 และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีอัตราการอ่านหนังสือต่ำสุด ร้อยละ 58.2 การอ่านหนังสือของประชากรมีความแตกต่างกันตามวัยโดยที่ กลุ่มวัยเด็ก มีอัตราการอ่านหนังสือสูงสุด รองลงมาคือกลุ่มเยาวชน กลุ่มวัยทำงาน และต่ำสุดคือกลุ่มวัยสูงอายุ ร้อยละ 81.5 78.6 64.3 และ 39.3 ตามลำดับ และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างการสำรวจที่ผ่านมาพบว่า การอ่านหนังสือของกลุ่มวัยสูงอายุมิแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นในขณะที่กลุ่มอื่นมีแนวโน้มลดลง ซึ่งอาจเป็นเพราะมีสื่ออื่นที่น่าสนใจกว่า เช่น โทรทัศน์ เกม เป็นต้น ด้านประเภทของหนังสือนั้น หนังสือพิมพ์เป็นประเภทของหนังสือที่มีผู้อ่านสูงสุด คือ ร้อยละ 71.0 รองลงมาคือ นวนิยาย/การ์ตูน/หนังสืออ่านเล่น และนิตยสาร ร้อยละ 38.8 และ 35.4 ตามลำดับ สำหรับแบบเรียน/ตำราเรียนตามหลักสูตร ตำรา/หนังสือ/เอกสารที่ให้ความรู้ วารสาร/เอกสาร ประเภทอื่นๆ ที่ออกเป็นประจำ และหนังสือ/เอกสาร เกี่ยวกับคำสอนทางศาสนา มีสัดส่วนใกล้เคียงกันคือประมาณ ร้อยละ 24-29 และหนังสือประเภทอื่นๆ อีกร้อยละ 4.4 นอกจากนี้คนที่มีวัยแตกต่างกัน มีความสนใจเลือกประเภท หนังสือที่อ่านแตกต่างกัน โดยวัยเด็กอ่านแบบเรียน/ตำราเรียนตามหลักสูตรสูงสุดร้อยละ 82.0 รองลงมา คือ นวนิยาย/การ์ตูน/หนังสืออ่านเล่น สำหรับวัยอื่นส่วนใหญ่อ่านหนังสือพิมพ์ รองลงมาจะเลือกประเภทหนังสือที่อ่านแตกต่างกันตามวัย คือ วัยเยาวชนอ่านนวนิยาย/ การ์ตูน/หนังสืออ่านเล่น วัยทำงานอ่านนิตยสาร และวัยสูงอายุอ่านหนังสือ/เอกสารเกี่ยวกับคำสอนทางศาสนา ส่วนเนื้อหาสาระที่ผู้อ่านหนังสือชอบอ่านมากที่สุดคือ ข่าว รองลงมา คือ บันเทิง สารคดี/ความรู้ทั่วไปและ

ความรู้วิชาการ ร้อยละ 50.9 39.1 31.9 และ 24.5 ตามลำดับ ส่วนเนื้อหาสาระที่มีผู้อ่านเพียงเล็กน้อย คือ ความคิดเห็น/วิเคราะห์ โฆษณา และอื่นๆ

เป็นที่น่าสังเกตว่าคนไทยอายุตั้งแต่ 6 ปีขึ้นไปที่อ่านหนังสือในช่วงนอกเวลาเรียน/นอกเวลาทำงานทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์มีจำนวน 3.2 ล้านคน หรือคิดเป็นร้อยละ 8.1 ของผู้อ่านหนังสือทั้งสิ้น โดยพบว่า อัตราการอ่านหนังสือทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์มีความแตกต่างกันตามวัย เขตการปกครอง และภาคต่างๆ ของประเทศ

จากการสำรวจความคิดเห็นของประชากรที่มีอายุตั้งแต่ 6 ปีขึ้นไป เกี่ยวกับวิธีการรณรงค์ให้คนรักการอ่านหนังสือ พบว่า วิธีการรณรงค์ที่ได้รับการเสนอแนะมากที่สุด 5 ลำดับแรกคือ หนังสือควรมีราคาถูกลง ร้อยละ 28.7 หนังสือควรมีเนื้อหาสาระน่าสนใจ ร้อยละ 22.0 ควรมีห้องสมุดประจำหมู่บ้านหรือชุมชน ร้อยละ 19.8 ส่งเสริมให้พ่อแม่ปลูกฝังให้เด็กรักการอ่านหนังสือ ร้อยละ 19.3 และภาษาที่ใช้ในหนังสือควรรู้ภาษาง่าย ๆ สื่อให้ทุกคนสามารถเข้าใจได้ ร้อยละ 13.1

ตารางที่ 4 ร้อยละของครอบครัวที่อ่านหนังสือพิมพ์

เขตพื้นที่	พ.ศ. 2530	พ.ศ.2538
ทั่วราชอาณาจักร	34.5	41.1
ในเขตเทศบาล	60.1	68.1
นอกเขตเทศบาล	28.4	34.2
กรุงเทพมหานคร	57.3	68.1

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

จากตารางที่ 4 ได้แสดงถึงร้อยละของครอบครัวที่อ่านหนังสือพิมพ์ในปี พ.ศ.2530 และ 2538 พบว่าครอบครัวที่อ่านหนังสือพิมพ์มีปริมาณมากขึ้น ทุกเขตพื้นที่โดยเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.6, 8.0, 5.8 และ 10.8 ตามลำดับ เป็นที่น่าสังเกตว่าครอบครัวที่อ่านหนังสือเพิ่มขึ้นมากที่สุดจะอาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 5 ร้อยละของช่วงอายุในและนอกเขตเทศบาลที่อ่านหนังสือพิมพ์

ช่วงอายุ (ปี)	พ.ศ. 2530		พ.ศ.2538	
	ในเขตเทศบาล	นอกเขตเทศบาล	ในเขตเทศบาล	นอกเขตเทศบาล
7-10	10.6	2.0	6.1	4.7
11-14	40.4	14.1	38.5	20.3
15-19	59.8	26.0	67.4	48.8
20-24	65.6	23.6	65.0	39.9
25-29	64.2	25.0	66.8	39.3
30-34	66.4	23.8	62.6	38.6
35-39	65.5	21.2	68.7	34.4
40-49	62.4	18.9	71.5	28.9
50-59	55.1	13.5	62.4	23.6
60 ขึ้นไป	30.9	6.6	35.7	11.4

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

จากตารางที่ 5 ได้แสดงถึงร้อยละของช่วงอายุในและนอกเขตเทศบาลที่อ่านหนังสือพิมพ์ในปี พ.ศ.2530 และ 2538 พบว่าทุกช่วงอายุมีปริมาณการอ่านมากขึ้นทั้งในและนอกเขตเทศบาล แต่หากจะพิจารณาโดยละเอียดแล้วพบว่าเกือบทุกช่วงอายุนอกเขตเทศบาลจะมีอัตราการอ่านหนังสือเพิ่มขึ้นมากกว่าประชากรที่อยู่ในเขตเทศบาล โดยในเขตเทศบาลนั้นประชากรที่มีอายุ 40-49 ปี จะเป็นผู้อ่านหนังสือเพิ่มขึ้นมากที่สุด ตรงกันข้ามกับประชากรที่อยู่นอกเขตเทศบาลที่กลุ่มอายุ 15-19 ปี มีอัตราการเพิ่มขึ้นของการอ่านหนังสือพิมพ์มากกว่า

ตารางที่ 6 ร้อยละของระดับการศึกษาในและนอกเขตเทศบาลที่อ่านหนังสือพิมพ์

ระดับการศึกษา	พ.ศ. 2530		พ.ศ.2538	
	ในเขตเทศบาล	นอกเขตเทศบาล	ในเขตเทศบาล	นอกเขตเทศบาล
ไม่มีการศึกษา	9.1	0.8	14.2	1.5
ประถมศึกษา	46.4	15.7	45.4	26.9
มัธยมศึกษา	76.3	55.0	77.2	64.4
อุดมศึกษา	96.1	88.2	97.1	95.6
ฝึกหัดครู	90.7	90.0	97.1	95.7
อาชีวศึกษา	66.2	95.1	90.6	86.2

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

จากตารางที่ 6 ได้แสดงถึงร้อยละของระดับการศึกษาในและนอกเขตเทศบาลที่อ่านหนังสือพิมพ์ในปี พ.ศ.2530 และ 2538 พบว่า ในปี พ.ศ.2538 ประชากรที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษาในเขตเทศบาลมีอัตราที่ลดลง แต่ประชากรนอกเขตเทศบาลมีอัตราการอ่านหนังสือพิมพ์เพิ่มมากขึ้น หากเปรียบเทียบกับประชากรที่มีระดับการศึกษาในระดับอาชีวศึกษาทั้ง 2 เขต พบว่าในเขตเทศบาลจะมีอัตราการอ่านหนังสือพิมพ์มากขึ้นร้อยละ 24.4 แต่นอกเขตเทศบาลมีอัตราการอ่านที่ลดลง

ตารางที่ 7 ร้อยละของอาชีพในและนอกเขตเทศบาลที่อ่านหนังสือพิมพ์

อาชีพ	พ.ศ. 2530		พ.ศ.2538	
	ในเขตเทศบาล	นอกเขตเทศบาล	ในเขตเทศบาล	นอกเขตเทศบาล
ผู้ปฏิบัติงานที่ใช้วิชาชีพ/วิชาการ	92.8	88.1	95.2	92.4
ผู้ปฏิบัติงานบริหาร ธุรกิจ และ จัดดำเนินการ	88.5	71.7	94.1	85.0
ผู้ปฏิบัติงานเสมียน	84.2	81.6	90.9	76.9
ผู้ปฏิบัติงานอาชีพการค้า	57.1	37.1	57.4	46.9
ผู้ปฏิบัติงานการเกษตร	34.7	12.0	45.1	20.9
ผู้ปฏิบัติงานการบริการ	61.1	60.7	60.4	65.6

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

จากตารางที่ 7 ได้แสดงถึงร้อยละของอาชีพในและนอกเขตเทศบาลที่อ่านหนังสือพิมพ์ในปี พ.ศ.2530 และ 2538 พบว่า ผู้ที่ปฏิบัติงานที่ใช้วิชาชีพหรือใช้วิชาการในการทำงานจะอ่านหนังสือมากที่สุด และผู้ปฏิบัติงานด้านการเกษตรจะอ่านหนังสือพืมน้อยที่สุด โดยภาพรวมแล้วเกือบทุกกลุ่มอาชีพในและนอกเขตเทศบาลมีอัตราการอ่านที่เพิ่มขึ้น ยกเว้นผู้ที่ทำงานเป็นเสมียนนอกเขตเทศบาล และผู้ปฏิบัติงานการบริการในเขตเทศบาลที่มีอัตราการอ่านลดลง

ตารางที่ 8 ร้อยละของบุคคลในและนอกเขตเทศบาลที่ซื้อหนังสือพิมพ์อ่าน

พฤติกรรมการซื้อสิ่งพิมพ์	พ.ศ. 2530		พ.ศ.2538	
	ในเขตเทศบาล	นอกเขตเทศบาล	ในเขตเทศบาล	นอกเขตเทศบาล
ซื้อหนังสือพิมพ์อ่าน	63.7	26.8	45.9	22.6
ไม่ซื้อหนังสือพิมพ์อ่าน	36.3	73.2	54.1	77.4

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

จากตารางที่ 8 ได้แสดงถึงร้อยละของบุคคลในและนอกเขตเทศบาลที่ซื้อหนังสือพิมพ์อ่านในปี พ.ศ. 2530 และ 2538 พบว่า ประชากรทั้งในและนอกเขตเทศบาลมีแนวโน้มการซื้อหนังสือพืมน้อยลง โดยที่ประชากรในเขตเทศบาลมีอัตราการซื้อหนังสือพิมพ์มากที่สุด

ตารางที่ 9 ร้อยละของบุคคลในและนอกเขตเทศบาลที่อ่านหนังสือพิมพ์

จำนวนหนังสือพิมพ์ที่อ่าน	พ.ศ. 2530		พ.ศ.2538	
	ในเขตเทศบาล	นอกเขตเทศบาล	ในเขตเทศบาล	นอกเขตเทศบาล
1 ฉบับ	51.5	52.2	61.9	66.1
2ฉบับ	34.8	37.9	29.3	28.3
มากกว่า 2 ฉบับ	13.7	9.9	8.8	5.6

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

จากตารางที่ 9 ได้แสดงถึงร้อยละของบุคคลในและนอกเขตเทศบาลที่อ่านหนังสือพิมพ์ในปี พ.ศ. 2530 และ 2538 พบว่า ประชากรทั้งในเขตและนอกเขตเทศบาลไม่นิยมอ่านหนังสือพิมพ์มากกว่า 1 ฉบับ โดยที่อัตราการอ่านหนังสือพิมพ์เพียงฉบับเดียวสูงขึ้นทั้งในและนอกเขตเทศบาล

ตารางที่ 10 ร้อยละของบุคคลในและนอกเขตเทศบาลที่อ่านเนื้อหาของหนังสือพิมพ์

เนื้อหาหนังสือพิมพ์	พ.ศ. 2530		พ.ศ.2538	
	ในเขตเทศบาล	นอกเขตเทศบาล	ในเขตเทศบาล	นอกเขตเทศบาล
ข่าว	86.4	89.1	98.6	98.4
ความรู้หรือสารคดี	5.5	4.6	n/a	n/a
ทัศนะหรือความคิดเห็น	4.6	2.9	n/a	n/a
บันเทิง	2.2	2.7	n/a	n/a
ธุรกิจและโฆษณา	1.3	0.5	n/a	n/a

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

จากตารางที่ 10 ได้แสดงถึงร้อยละของบุคคลในและนอกเขตเทศบาลที่อ่านเนื้อหาของหนังสือพิมพ์ในปี พ.ศ. 2530 และ 2538 แต่เนื่องจากข้อมูลที่มีอยู่อย่างจำกัดจึงทำให้ทราบเพียงแค่ว่า ประชากรที่อยู่ในเขตและนอกเขตเทศบาลนิยมอ่านเนื้อหาประเภทข่าวเพิ่มมากขึ้น

ตารางที่ 11 ร้อยละของประชากรที่อ่านหนังสือ

เขตพื้นที่	พ.ศ. 2546	พ.ศ. 2548	พ.ศ. 2551
ทั่วราชอาณาจักร	61.2	69.1	66.3
ในเขตเทศบาล	74.4	79.2	77.7
นอกเขตเทศบาล	54.7	64.2	61.2
กรุงเทพมหานคร	81.6	82.6	85.8

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

จากตารางที่ 11 ได้แสดงถึงร้อยละของประชากรที่อ่านหนังสือในปี พ.ศ. 2546, 2548 และ 2551 พบว่า ประชากรทั่วราชอาณาจักรมีการอ่านหนังสือเพิ่มมากขึ้นในปีพ.ศ. 2548 แต่มีอัตราการลดลงในปีพ.ศ. 2551 ซึ่งประชากรที่อยู่ในและนอกเขตเทศบาลมีแนวโน้มการอ่านหนังสือลักษณะเช่นเดียวกัน เว้นแต่ ประชากรในเขตกรุงเทพมหานครที่มีอัตราการอ่านหนังสือเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ

ตารางที่ 12 ร้อยละของประชากรตามระดับการศึกษาที่อ่านหนังสือ

ระดับการศึกษา	พ.ศ. 2546	พ.ศ. 2548*	พ.ศ. 2551**
ไม่ได้รับการศึกษา	5.1	61.8	15.0
ประถมศึกษาปีที่ 6	58.0		66.3
มัธยมศึกษาตอนต้น	79.4	83.1	79.4
มัธยมศึกษาตอนปลาย	85.1	88.6	83.4
อาชีวศึกษา	89.8	96.3	85.8
ปริญญาตรี	95.9		95.6
ปริญญาโท	99.5		
ปริญญาเอก	99.4		

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

* เนื่องจากการสำรวจการอ่านหนังสือของประชากร พ.ศ.2548 มีการแสดงผลออกมาโดยแบ่งกลุ่มประชากรเป็น 4 กลุ่มคือ 1) กลุ่มที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าประถมศึกษาปีที่ 6 2) กลุ่มที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น 3) กลุ่มที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย 4) กลุ่มที่มีระดับการศึกษาตั้งแต่อาชีวศึกษาขึ้นไป

** เนื่องจากการสำรวจการอ่านหนังสือของประชากร พ.ศ.2551 มีการแสดงผลออกมาโดยแบ่งกลุ่มประชากรเป็น 6 กลุ่มคือ 1) กลุ่มไม่ได้รับการศึกษา 2) กลุ่มที่มีระดับการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 6 3) กลุ่มที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น 4) กลุ่มที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย 5) กลุ่มที่มีระดับการศึกษาระดับอาชีวศึกษา 6) กลุ่มที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี

จากตารางที่ 12 ได้แสดงถึงร้อยละของประชากรตามระดับการศึกษาที่อ่านหนังสือในปี พ.ศ. 2546, 2548 และ 2551 พบว่า ประชากรที่มีการศึกษาดั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นจนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลายจะมีอัตราการอ่านเพิ่มสูงขึ้นในปี พ.ศ. 2548 และจะลดต่ำลงในปี พ.ศ. 2551

ตารางที่ 13 ร้อยละของอายุประชากรกับการอ่านหนังสือ

อายุ	พ.ศ. 2546	พ.ศ. 2548	พ.ศ. 2551
6-14 ปี	84.5	87.7	81.5
15-24 ปี	80.4	83.1	78.6
25-59 ปี	54.3	65.0	64.3
60 ปีขึ้นไป	24.4	37.4	39.3

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

จากตารางที่ 13 ได้แสดงถึงร้อยละของอายุประชากรกับการอ่านหนังสือในปี พ.ศ. 2546, 2548 และ 2551 พบว่า ประชากรในช่วงอายุ 6-14 ปี, 15-24 ปี และ 25-49 ปี มีอัตราการอ่านเพิ่มขึ้นในปี พ.ศ. 2548 และลดลงในปี พ.ศ. 2551 เป็นที่น่าสังเกตว่ากลุ่มประชากรที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไปจะมีอัตราการอ่านหนังสือเพิ่มมากขึ้นตามลำดับ

ตารางที่ 14 ร้อยละของประชากรจำแนกตามเนื้อหาสาระในการอ่าน

เนื้อหาสาระในการอ่าน	พ.ศ. 2546	พ.ศ. 2548*	พ.ศ. 2551
ข่าว	46.3	45.8	50.9
บันเทิง	23.8	25.6	39.1
ความคิดเห็น/วิเคราะห์	0.8	6.2	4.8
ธุรกิจ/โฆษณา	0.6		1.3

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

* เนื่องจากการสำรวจการอ่านหนังสือของประชากร พ.ศ. 2548 ได้แบ่งเนื้อหาของหนังสือออกเป็น 3 ประเภทคือ ข่าวสาร บันเทิง และความคิดเห็น/วิเคราะห์และอื่นๆ

จากตารางที่ 14 ได้แสดงถึงร้อยละของประชากรจำแนกตามเนื้อหาสาระในการอ่านในปี พ.ศ. 2546, 2548 และ 2551 พบว่า เนื้อหาหนังสือด้านข่าวสารเป็นเนื้อหาที่ประชากรชื่นชอบที่จะอ่านมากที่สุดทั้ง 3 ปี รองลงมาคือเนื้อหาด้านความบันเทิงซึ่งในช่วงปีพ.ศ.2548 ถึง พ.ศ.2551 มีอัตราที่สูงขึ้นกว่าเดิมมาก

ตารางที่ 15 ร้อยละของประชากรตามสถานภาพการทำงานกับการอ่านหนังสือ

อาชีพ	พ.ศ. 2546	พ.ศ. 2548	พ.ศ. 2551
ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	94.8	95.8	n/a
พนักงาน/ลูกจ้างเอกชน	70.9	76.1	
ค้าขาย/ประกอบธุรกิจส่วนตัว	62.3	73.6	
เกษตรกร	34.4	48.1	
รับจ้างทั่วไป	42.1	49.3	
นักเรียน/นักศึกษา	89.0	96.4	
แม่บ้าน/ไม่ได้ประกอบอาชีพ	41.1	49.2	

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

จากตารางที่ 15 ได้แสดงถึงร้อยละของของประชากรตามสถานภาพการทำงานกับการอ่านหนังสือในปี พ.ศ. 2546, 2548 และ 2551 พบว่า ประชากรทุกกลุ่มอาชีพมีการอ่านหนังสือเพิ่มมากขึ้น และประชากรที่มีอาชีพข้าราชการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ มีอัตราการอ่านหนังสือมากที่สุด

โดยสรุปพฤติกรรมการอ่าน จะกระจุกตัวอยู่ในเขตเมืองหรือเขตเทศบาลเนื่องจากมีช่องทางในการเข้าถึงหนังสือได้หลายทาง สอดคล้องกับระดับการศึกษา ประชาชนในเขตเทศบาลและนอกเทศบาล มีระดับการศึกษามากขึ้น อัตราการอ่านก็สูงขึ้นตามลำดับ แต่สิ่งหนึ่งที่น่าเป็นห่วงคือ เยาวชนเริ่มมีการอ่านหนังสือน้อยลง

6. ตัวชี้วัดความสำเร็จหรือความล้มเหลวของนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการอ่าน

จากการที่รัฐบาล หน่วยงานรัฐ และเอกชนได้ร่วมกันขับเคลื่อนนโยบายส่งเสริมการอ่านให้เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรมแล้ว ผลจากการส่งเสริมการอ่านสามารถที่จะพิจารณาได้หลายด้าน ซึ่งคณะผู้วิจัยจึงได้สรุปดัชนีชี้วัดต่างๆ ที่สามารถบ่งบอกถึงผลลัพธ์ในการส่งเสริมการอ่านแบ่งเป็น 3 ประเภท คือ 1.การอ่านหนังสือและหนังสือพิมพ์ 2.การกระจายหนังสือและการผลิต และ 3.การศึกษา

ตารางที่ 16 สรุปตัวชี้วัดความสำเร็จและความล้มเหลวของนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการอ่าน

ดัชนีชี้วัด	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	
1. การอ่านหนังสือและหนังสือพิมพ์																							
อัตราการอ่านนอกเวลาเรียน (ร้อยละ)																	61.2		69.1				66.3
การอ่านหนังสือของเด็กเล็ก (ร้อยละ)																	87.7		78.1				86.5
การอ่านหนังสือของเยาวชน (ร้อยละ)																	83.1		83.1				78.6
การอ่านหนังสือของวัยทำงาน (ร้อยละ)																	54.3		65.0				64.3
การอ่านหนังสือของวัยสูงอายุ (ร้อยละ)																	24.4		37.4				39.3
การอ่านหนังสือนอกเวลาเรียนในอินเทอร์เน็ต (ร้อยละ)																	9.8		10.0				45.3

ตารางที่ 16 สรุปตัวชี้วัดความสำเร็จและความล้มเหลวของนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการอ่าน (ต่อ)

ดัชนีชี้วัด	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	
เวลาเฉลี่ยในการอ่านหนังสือ (นาที)																			51				39
อัตราการอ่านหนังสือพิมพ์ของครัวเรือน (ร้อยละ)	34.5								41.1														
จำนวนหนังสือพิมพ์ที่อ่านมากกว่า 1 ฉบับ (ร้อยละ)	48.0								35.3														
การใช้เวลาว่างในการอ่านหนังสือต่อปี (เล่ม/คน/ปี)																				2	2		
อัตราการอ่านหนังสือ (บรรทัด/วัน/คน)																	210			360			

ตารางที่ 16 สรุปตัวชี้วัดความสำเร็จและความล้มเหลวของนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการอ่าน (ต่อ)

ดัชนีชี้วัด	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	
2. การกระจายหนังสือและการผลิต																							
จำนวนสำนักพิมพ์																	374	433	475	492	491	512	
จำนวนร้านหนังสือ																	678	759	848	955	1,913	2,483	
จำนวนหนังสือออกใหม่ต่อวัน (เล่ม)																	27.7	30.4	31.9	40.1	36.8	36.6	
จำนวนหนังสือออกใหม่เฉลี่ยต่อสำนักพิมพ์ต่อปี (เล่ม)																	27	25	24	29	27	26	
ยอดจำหน่ายหนังสือเปรียบเทียบกับ อัตราการซื้อหนังสือต่อรายหัว (เล่ม)																	0.18	0.21	0.22	0.18	0.23	0.23	

ตารางที่ 16 สรุปตัวชี้วัดความสำเร็จและความล้มเหลวของนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการอ่าน (ต่อ)

ดัชนีชี้วัด	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51
จำนวนประชากรต่อ 1 ร้านหนังสือ (คน)																	93,313	81,651	73,606	67,677	32,952	25,387
การใช้เงินในการซื้อหนังสือต่อปี (บาท)																				260		
3. การศึกษา																						
Youth literacy rate (Percentage)				98.1														98.0				
Adult illiteracy rate (Percentage)				7.6					5.9					4.5			4.0					
PISA (คะแนน)														432			420			417		

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

สมาคมผู้จัดพิมพ์และผู้จำหน่ายแห่งประเทศไทย

PISA

UNESCO

จากตารางที่ 16 ซึ่งเป็นตารางที่แสดงถึงตัวชี้วัดความสำเร็จและความล้มเหลวของนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการอ่าน โดยได้แบ่งออกมาเป็น 3 หัวข้อคือ 1.การอ่านหนังสือและหนังสือพิมพ์ 2.การกระจายหนังสือและการผลิต และ 3.การศึกษา ซึ่งทั้ง 3 หัวข้อนี้สามารถที่แสดงให้เห็นถึงลักษณะการอ่านที่เปลี่ยนไปของประชาชน การตอบสนองต่อการจำนวนผู้อ่านที่เพิ่มมากขึ้น และคุณภาพทางการศึกษาซึ่งสามารถแสดงให้เห็นถึงคุณภาพของนโยบายที่มีออกมา

การอ่านหนังสือและหนังสือพิมพ์

สำนักงานสถิติแห่งชาติได้มีการสำรวจการอ่านหนังสือของคนไทยหลายครั้ง ในปีพ.ศ.2530 และ พ.ศ.2538 ได้ทำวิจัยเกี่ยวกับการอ่านหนังสือพิมพ์ ต่อมา พ.ศ. 2546 พ.ศ.2548 และพ.ศ.2551 ได้ทำวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมการอ่านหนังสือ โดยผลการวิจัยทั้ง 5 ปีนี้สามารถที่จะนำเอาผลการวิจัยบางส่วนออกมาเพื่อวัดประสิทธิภาพการอ่านของประชากรประเทศไทยดังนี้

- อัตราการอ่านหนังสือ เป็นอัตราส่วนร้อยละของประชากรที่อ่านหนังสือ ซึ่งแสดงถึงจำนวนประชากรที่ให้ความสำคัญกับการอ่าน โดยประชากรที่วราชอาณาจักรมีการอ่านหนังสือเพิ่มมากขึ้นในปีพ.ศ. 2548 แต่มีอัตราลดลงในปีพ.ศ. 2551 (อ้างอิงจากตารางที่ 11)
- เวลาเฉลี่ยในการอ่านหนังสือ เป็นอัตราส่วนที่แสดงระยะเวลาในการอ่านหนังสือภายในหนึ่งวันโดยเฉลี่ย โดยจะมีมาตรวัดเป็นนาที ซึ่งในปีพ.ศ. 2548 ประชากรมีการอ่านหนังสือโดยเฉลี่ย 51 นาที ซึ่งลดลงในปี พ.ศ.2551 โดยเวลาเฉลี่ยในการอ่านหนังสือเหลือเพียง 39 นาที โดยนำข้อมูลมาจากการสำรวจพฤติกรรมการอ่านหนังสือของประชากรปี 2548 และปี 2551
- การอ่านหนังสือนอกเวลาเรียนในอินเทอร์เน็ต เป็นอัตราส่วนแสดงการใช้สื่ออินเทอร์เน็ตในการอ่านเนื้อหาหรือข้อมูลภายในหนึ่งวันโดยเฉลี่ย ซึ่งจากการเก็บข้อมูลพบว่ามีนักเรียนที่อ่านหนังสือจากอินเทอร์เน็ตร้อยละ 45.3 โดยนำข้อมูลมาจากการสำรวจพฤติกรรมการอ่านหนังสือของประชากรปี 2551
- การอ่านหนังสือของเด็กเล็ก เป็นอัตราส่วนที่แสดงถึงการอ่านของเด็กนอกเวลาเรียน ซึ่งรวมถึงการเล่าเรื่องหรือนิทานให้เด็กฟังด้วย พบว่าเด็กเล็กมีการอ่านหนังสือค่อนข้างมาโดยได้รับข้อมูลจากการอ่านหนังสือและการเล่าเรื่องถึงร้อยละ 87.7 (ในปีพ.ศ.2546), ร้อยละ 78.1 (ในปีพ.ศ. 2548), และร้อยละ 86.5 (ในปีพ.ศ. 2551) โดยนำข้อมูลมาจากการสำรวจพฤติกรรมการอ่านหนังสือของประชากรปี 2546, ปี 2548 และปี 2551
- อัตราการอ่านหนังสือพิมพ์ของครัวเรือน เป็นอัตราส่วนร้อยละของครอบครัวที่มีบุคคลอ่านหนังสือพิมพ์ เป็นมาตรวัดที่ใช้ในช่วงก่อนปีพ.ศ. 2538 ที่ทราบถึงการอ่านของประชากร

ไทย โดยพบว่ามีค่าร้อยละที่มากขึ้นจากในปีพ.ศ. 2530 ที่มีประชากรอ่านหนังสือพิมพ์เพียงร้อยละ 34.5 เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 41.1 ในปีพ.ศ. 2538 โดยนำข้อมูลมาจากการวิจัยการอ่านหนังสือพิมพ์ พ.ศ. 2530 และ พ.ศ.2538

- จำนวนฉบับของหนังสือพิมพ์ที่อ่านของครอบครัว เป็นอัตราส่วนร้อยละของครอบครัวที่อ่านหนังสือพิมพ์ โดยจำแนกเป็นจำนวนฉบับของหนังสือพิมพ์ โดยครอบครัวที่มีการอ่านหนังสือพิมพ์ ในปีพ.ศ. 2530 มากกว่า 1 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 48.0 แต่ในปีพ.ศ.2538 กลับลดลงเหลือร้อยละ 35.3 โดยนำข้อมูลมาจากการวิจัยการอ่านหนังสือพิมพ์ พ.ศ.2530 และ พ.ศ.2538

การกระจายหนังสือและการผลิต

การที่ภาครัฐมีนโยบายในกาส่งเสริมการอ่านที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรมได้ส่งผลทำให้ประชาชนมีความต้องการอ่านหนังสือมากยิ่งขึ้น ซึ่งภาคธุรกิจได้มีการตอบสนองโดยการกระจายร้านหนังสือไปยังพื้นที่ต่างๆ ในประเทศและการผลิตสิ่งพิมพ์เพิ่มขึ้น จากรายงานของสมาคมผู้จัดพิมพ์และผู้จำหน่ายแห่งประเทศไทยในปีพ.ศ.2546–พ.ศ.2551 ได้แสดงให้เห็นถึงความเคลื่อนไหวของธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการกระจายหนังสือและการผลิตหนังสือ แต่ในรายงานฉบับนี้ไม่ได้มีการระบุชัดเจนว่านโยบายส่งเสริมการอ่านของรัฐบาลมีส่วนในการกระตุ้นให้ธุรกิจตัดสินใจเพิ่มกิจกรรมทางธุรกิจที่สนับสนุนต่อนโยบายดังกล่าว โดยมีสถิติที่ใช้ในการอธิบายแสดงให้เห็นถึงกิจกรรมในการกระจายหนังสือและการผลิตของภาคธุรกิจในช่วงปีพ.ศ.2546–พ.ศ.2551 ดังนี้

- จำนวนสำนักพิมพ์จะแสดงถึงจำนวนของสำนักพิมพ์ที่เพิ่มขึ้นเมื่อเทียบเป็นปี ซึ่งสะท้อนถึงการเพิ่มอัตราการผลิตของหนังสือที่เพิ่มมากขึ้น ซึ่งจากการเก็บข้อมูลของสมาคมผู้จัดพิมพ์และผู้จำหน่ายแห่งประเทศไทยในช่วงปีพ.ศ.2546 – พ.ศ.2551 พบว่า มีจำนวนเพิ่มขึ้นตามลำดับ
- จำนวนร้านหนังสือจะแสดงถึงจำนวนของร้านหนังสือที่เพิ่มขึ้นเมื่อเทียบเป็นปี ซึ่งสะท้อนถึงการเพิ่มอัตราการกระจายตัวของแหล่งหนังสือโดยการซื้อ ซึ่งจากการเก็บข้อมูลของสมาคมผู้จัดพิมพ์และผู้จำหน่ายแห่งประเทศไทยในช่วงปีพ.ศ.2546–พ.ศ.2551 พบว่า มีจำนวนร้านหนังสือเพิ่มมากขึ้นโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในปี พ.ศ.2550 ที่จำนวนร้านหนังสือเพิ่มเป็นเท่าตัว
- จำนวนหนังสือออกใหม่ต่อวัน จะแสดงถึงปริมาณของหนังสือใหม่ที่ออกโดยเทียบกับจำนวนวันทำการ ซึ่งจะสะท้อนให้เห็นถึงปริมาณเนื้อหาหรือสาระในหนังสือใหม่ที่ออกมา ซึ่งจากการเก็บข้อมูลของสมาคมผู้จัดพิมพ์และผู้จำหน่ายแห่งประเทศไทย ในช่วงปีพ.ศ.

2546 – พ.ศ.2551 พบว่า ในปีพ.ศ.2549 เป็นปีที่มีการออกหนังสือใหม่สูงที่สุดประมาณ 40.1 เล่มต่อวัน

- จำนวนหนังสือออกใหม่เฉลี่ยต่อสำนักพิมพ์ต่อปี จะแสดงถึงปริมาณที่สำนักพิมพ์ทุกขนาดจะพิมพ์หนังสือใหม่โดยเฉลี่ย ซึ่งจะสะท้อนถึงจำนวนหนังสือใหม่ที่ถูกผลิตออกมาสู่ตลาดหนังสือโดยมีมาตรวัดเป็นเล่ม ซึ่งจากการเก็บข้อมูลของสมาคมผู้จัดพิมพ์และผู้จำหน่ายแห่งประเทศไทยในช่วงปีพ.ศ.2546 – พ.ศ.2551 พบว่า ในปีพ.ศ.2549 เป็นปีที่มีการออกหนังสือใหม่สูงที่สุดประมาณ 29 เล่มต่อวัน
- ยอดจำหน่ายหนังสือเปรียบเทียบกับอัตราการซื้อหนังสือต่อรายหัว จะแสดงให้เห็นถึงจำนวนหนังสือที่ถูกซื้อรายบุคคล ซึ่งจะสะท้อนให้เห็นถึงความต้องการในการซื้อหนังสืออ่านรายบุคคล ซึ่งจากการเก็บข้อมูลของสมาคมผู้จัดพิมพ์และผู้จำหน่ายแห่งประเทศไทยในช่วงปีพ.ศ.2546 – พ.ศ.2551 พบว่า ในปีพ.ศ.2550 และปีพ.ศ.2551 ประชาชนมีการใช้จ่ายในการซื้อหนังสือใหม่ประมาณ 0.23 เล่มต่อคนต่อปี
- จำนวนประชากรต่อ 1 ร้านหนังสือ จะแสดงถึงร้านหนังสือ 1 ร้านต่อจำนวนประชากร จะแสดงให้เห็นถึงการกระจายตัวของหนังสือที่ประชาชนจะสามารถซื้ออ่านได้ ซึ่งจากการเก็บข้อมูลของสมาคมผู้จัดพิมพ์และผู้จำหน่ายแห่งประเทศไทยในช่วงปีพ.ศ.2546 – พ.ศ.2551 พบว่า มีจำนวนที่เพิ่มขึ้นเป็นลำดับ โดยในปีพ.ศ.2551 ร้านหนังสือหนึ่งร้านต่อประชากร 25,387 คน

การศึกษา

ในระดับนานาชาติ UNESCO (the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization) หรือองค์การการศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ ถือว่าเป็นผู้ที่สนับสนุนในด้านการศึกษา, สังคม และวัฒนธรรมของประเทศต่างๆ โดยเฉพาะทางด้านการศึกษาที่มีการทำกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ ซึ่งรวมถึงกิจกรรมที่ทำให้ประชากรในประเทศนั้นรู้หนังสือ เพื่อเป็นการวัดความสำเร็จทางการศึกษา UNESCO จึงได้มีการวัดความรู้หนังสือของประชากรในประเทศนั้น โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่มคือเยาวชนและผู้ใหญ่ ซึ่งบ่งบอกว่าประชากรในประเทศนั้นสามารถอ่านหนังสือได้หรือไม่ นอกจากนี้ PISA (Programme for International Student Assessment) ถือว่าเป็นโครงการประเมินผลการศึกษาของประเทศสมาชิก OECD เพื่อสำรวจว่าระบบการศึกษาที่เตรียมไว้ให้ประชากรเพียงพอสำหรับจะใช้ชีวิตและมีส่วนร่วมในสังคม โดยวัดที่ความสามารถในการใช้ภาษาของแต่ละประเทศ นับว่าเป็นเครื่องมือที่ดีในการวัดทักษะการใช้ภาษาโดยรวมไปถึงการอ่านด้วย

อัตราการอ่านหนังสือได้ของเยาวชน

อัตราการอ่านหนังสือได้ของเยาวชน (Youth literacy rate) คือ สัดส่วนเปอร์เซ็นต์ของประชากรช่วงอายุ 15-24 ปี ที่สามารถเข้าใจในการอ่านและเขียนประโยคสั้นๆ หรือประโยคธรรมดาที่ใช้ในชีวิตประจำวัน ซึ่งจะสะท้อนให้เห็นถึงระดับการศึกษาของเยาวชน ที่มาของตัวชี้วัดนี้มาจากการสำรวจขององค์การการศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO) (UN Common Database (UNESCO). 2550) ซึ่ง UNESCO ประเทศไทยได้มีการเก็บข้อมูล 2 ปี คือ พ.ศ.2533 และพ.ศ.2547 พบว่าอัตราการอ่านหนังสือได้ของเยาวชนอยู่ที่ร้อยละ 98.1 และร้อยละ 98.0 ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่าประเทศไทยมีเยาวชนอายุ 15-24 ปี ที่สามารถเข้าใจในการอ่านและเขียนประโยคธรรมดาที่ใช้ในชีวิตประจำวันได้ในอัตราสูง

อัตราการอ่านหนังสือไม่ได้ของผู้ใหญ่

อัตราการอ่านหนังสือไม่ได้ของผู้ใหญ่ (Adult illiteracy rate) คือ สัดส่วนเปอร์เซ็นต์ของประชากรที่อายุมากกว่า 15 ปี ขึ้นไป ที่ไม่สามารถเข้าใจในการอ่านและเขียนประโยคสั้นๆ หรือประโยคธรรมดาที่ใช้ในชีวิตประจำวัน ซึ่งจะสะท้อนให้เห็นถึงระดับของการเข้าศึกษาในระบบการศึกษาและการสำเร็จการศึกษา ตัวชี้วัดนี้มาจากการสำรวจขององค์การการศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO) (UN Common Database (UNESCO). 2550) UNESCO ประเทศไทยได้มีการเก็บข้อมูล 4 ปี คือ พ.ศ.2533, พ.ศ.2538, พ.ศ.2543, และพ.ศ.2546 พบว่าอัตราการอ่านหนังสือไม่ได้ของผู้ใหญ่อยู่ที่ร้อยละ 7.6, ร้อยละ 5.9, ร้อยละ 4.5, และร้อยละ 4.0 ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่าประเทศไทยมีประชากรที่อายุมากกว่า 15 ปี ขึ้นไป ที่ไม่สามารถเข้าใจในการอ่านและเขียนประโยคที่ใช้ในชีวิตประจำวันลดน้อยลงเป็นลำดับ

PISA

PISA (Programme for International Student Assessment) เป็นโครงการประเมินผลการศึกษาของประเทศสมาชิก OECD เพื่อสำรวจว่าระบบการศึกษาที่เตรียมไว้ให้ประชากรเพียงพอสำหรับจะใช้ชีวิตและมีส่วนร่วมในสังคมในอนาคตได้เพียงใด PISA ประเมินการรู้หนังสือ (Literacy) ซึ่งเน้นที่สมรรถนะของนักเรียนที่จะใช้ความรู้และทักษะ เพื่อเผชิญกับโลกในชีวิตจริง หรือการเตรียมตัวเป็นประชาชนในอนาคต มากกว่าการเรียนรู้ตามหลักสูตรในโรงเรียน และประเมินสามด้าน คือ ด้านการอ่าน (Reading Literacy) ด้านคณิตศาสตร์ (Mathematics Literacy) และวิทยาศาสตร์ (Scientific Literacy) นอกจากนี้ ยังมีการสำรวจข้อมูลจากแบบสอบถามข้อมูลพื้นฐาน โดยนักเรียน ครูและผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้ตอบ (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. 2548)

นักเรียนได้รับข้อความต่างๆ หลากหลายแบบด้วยกันให้อ่าน แล้วให้ตอบว่ามีความเข้าใจอย่างไร และสามารถจะใช้สาระจากสิ่งที่ได้อ่านในลักษณะต่างๆ กัน ได้อย่างไร ซึ่ง PISA เลือกใช้ การประเมินใน 3 ลักษณะ ได้แก่

1. รูปแบบของสิ่งที่อ่าน PISA ประเมินการรู้เรื่องจากการอ่านข้อความแบบต่อเนื่อง ให้จำแนกข้อความแบบต่าง ๆ กัน เช่น การบอก การพรรณนา การโต้แย้ง นอกจากนี้ ยังมีข้อเขียนที่ไม่ใช่ข้อความต่อเนื่อง ได้แก่ การอ่านรายการ ตาราง แบบฟอร์ม กราฟ และแผนผัง เป็นต้น ทั้งนี้ ได้ยึดสิ่งที่นักเรียนได้พบเห็นในโรงเรียน และจะต้องใช้ในชีวิตจริงเมื่อโตเป็นผู้ใหญ่

2. ด้านต่างๆ ของการอ่าน เนื่องจาก PISA ให้ความสำคัญกับ “การอ่านเพื่อการเรียน” มากกว่า “การเรียนเพื่อการอ่าน” นักเรียนจึงไม่ถูกประเมินการอ่านธรรมดา (อ่านออก อ่านได้คล่อง แบ่งวรรคตอน ถูก ฯลฯ) เพราะถือว่านักเรียนอายุ 15 ปี จะต้องมียุทธศาสตร์เหล่านั้นมาแล้วเป็นอย่างดี แต่ PISA จะให้นักเรียนแสดงออกถึง

- ความสามารถที่จะสกัดเอาสาระของสิ่งที่ได้อ่าน (Retrieving information)
- ความเข้าใจข้อความที่ได้อ่าน สามารถตีความ แปลความสิ่งที่ได้อ่าน (Interpretation)
- คิดวิเคราะห์เนื้อหาและรูปแบบของข้อความที่เกี่ยวข้องกับสิ่งอื่นในชีวิตหรือในโลกที่อยู่ พร้อมทั้งความสามารถในการประเมินข้อความที่ได้อ่าน และสามารถโต้แย้งได้จากมุมมองของตน (Reflection and Evaluation)

3. การใช้การอ่าน PISA ประเมินความสามารถในการอ่าน ที่สอดคล้องกับลักษณะของข้อเขียน เช่น ใช้ นิยาย จดหมาย หรือชีวประวัติ เพื่อการใช้ประโยชน์ส่วนตัว ใช้เอกสารราชการหรือประกาศแจ้งความเพื่อสาธารณประโยชน์ ใช้รายงานหรือคู่มือต่างๆ เพื่อการทำงานอาชีพ ใช้ตำราหรือหนังสือเรียน เพื่อการศึกษา เป็นต้น

การรายงานผล ความสามารถในการอ่านของนักเรียนจะรายงานในรูปของการอ่านรวมทุกด้าน (Combined Reading) ซึ่งในรายงานที่จะอ้างถึงต่อไปนี้จะเรียกว่า การอ่าน และการอ่านที่แยกเป็นด้านต่าง ๆ เป็น 3 ด้าน ได้แก่ (1) การสกัดสาระจากการอ่าน ที่นักเรียนต้องมองหาสาระในข้อความ ซึ่งต่อไปจะอ้างถึงโดยใช้คำว่า สาระ (2) การตีความจากข้อความที่อ่าน ซึ่งนักเรียนต้องตีความหมายและอ้างอิงจากข้อความ ซึ่งต่อไปจะเรียกว่า ตีความ และ (3) การสะท้อนให้เห็นการคิดวิเคราะห์และการประเมินสิ่งที่ได้อ่านที่นักเรียนต้องเชื่อมโยงสิ่งที่ได้อ่านกับความรู้และประสบการณ์ของตน และกับสิ่งที่ป็นจริงในสังคมสิ่งแวดล้อมที่ตนอยู่

เพื่อให้สามารถเปรียบเทียบระดับความแตกต่างของความรู้และทักษะในการอ่านของนักเรียน จึงมีการจำแนกระดับการอ่านของนักเรียน ทั้งการอ่านรวมและการอ่านด้านต่างๆ ไว้เป็น 5 ระดับด้วยกัน ตามความสามารถที่นักเรียนแสดงออก โดยใช้เกณฑ์ ความรู้และทักษะของระดับต่างๆ ดังนี้

ระดับ 5 (คะแนนสูงกว่า 625)นักเรียนที่มีความสามารถในการอ่านถึงระดับ 5 ผู้ที่สามารถในการอ่านสิ่งที่ยากและซับซ้อน เช่น แสดงว่าสามารถจัดการกับข้อมูลหรือสาระที่ยากๆ และที่ไม่ค่อยพบในข้อเขียนธรรมดาทั่วๆ ไป แสดงให้เห็นว่าสามารถเข้าใจข้อเขียน สามารถอิงสาระในข้อเขียนได้ตรงกับงานที่ต้องทำ และสามารถวิเคราะห์และประเมินการเขียนอย่างวิพากษ์วิจารณ์ สามารถสร้างสมมติฐานจากสิ่งที่อ่าน และดึงเอาความรู้เฉพาะมาสร้างเป็นแนวคิดของตนได้

ระดับ 4 (คะแนนระหว่าง 625 – 553) นักเรียนที่มีความชำนาญในการอ่านอยู่ที่ระดับ 4 มีความชำนาญในการอ่านในระดับค่อนข้างยาก

ระดับ 3 (คะแนนระหว่าง 552 – 481) นักเรียนที่มีความชำนาญในการอ่านอยู่ที่ระดับ 3 มีความชำนาญในการอ่านในระดับยากขึ้น

ระดับ 2 (คะแนนระหว่าง 480 – 408) นักเรียนที่มีความชำนาญในการอ่านอยู่ที่ระดับ 2 มีความชำนาญในการอ่านในระดับพื้นฐานๆ กล่าวคือ สามารถอ่านและจับสาระได้ต่อเมื่อข้อความค่อนข้างตรงไปตรงมา สามารถอ้างอิงหรือเปรียบเทียบได้ในระดับต่ำ

ระดับ 1 (คะแนนระหว่าง 407 – 335) การอ่านระดับที่ง่ายที่สุด PISA ถือว่าเป็นการอ่านระดับ 1 เช่น การบอกระยะสำคัญได้เพียง 1 อย่าง หรือบอกรายละเอียดของข้อเขียน หรือสามารถเชื่อมโยงข้อเขียนที่ได้อ่านกับที่เกี่ยวข้องหรือไม่เกี่ยวข้อง กับชีวิตของตน

ผลการสำรวจของ PISA ในประเทศไทยโดยจัดทำขึ้นในปีพ.ศ.2543, พ.ศ.2546, และพ.ศ.2549 พบว่านักเรียนไทยได้คะแนน 432, 420, และ 417 ตามลำดับ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความสามารถของนักเรียนที่มีความชำนาญในการอ่านได้ลดน้อยลง

จากตารางที่ 16 ที่แสดงถึงตัวชี้วัดความสำเร็จหรือความล้มเหลวของแต่ละนโยบายและโครงการที่มีการจัดทำโดยกระทรวงศึกษาธิการ รวมไปถึงการณรงค์และการจัดโครงการส่งเสริมการอ่านของหน่วยงานเอกชนและการปรับตัวของผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องกับสิ่งพิมพ์ ซึ่งจากข้อมูลของสำนักงานสถิติแห่งชาติที่มีการทำสถิติเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการอ่านของประชากรไทยในปีพ.ศ. 2546 2548 และ 2551 ได้ให้ข้อมูลที่สำคัญดังต่อไปนี้

ปีพ.ศ.2546

เป็นปีที่คณะรัฐมนตรีและกระทรวงศึกษาธิการได้จัดโครงการ "พ.ศ.2546 ปีแห่งการส่งเสริมการอ่านและการเรียนรู้" เฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในวโรกาสทรงเจริญพระชนมายุ 48 พรรษา ซึ่งมี 3 กิจกรรมหลักคือกิจกรรมวางทุกงานอ่านทุกคน การพัฒนาการเรียนรู้ทั้ง 5 ด้าน (ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม)

และกิจกรรมการส่งเสริมการอ่านต่างๆ โดยทุกโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาจะต้องปฏิบัติตามกิจกรรมทั้ง 3 อย่างนี้ นี่ถือว่าเป็นจุดเริ่มต้นของการรณรงค์การอ่านให้ออกมาเป็นรูปธรรมและชัดเจนในระดับประเทศมากที่สุด

ส่วนภาคเอกชนก็ได้มีความกระตือรือร้นที่จะทำกิจกรรมส่งเสริมการอ่านเพื่อสนองต่อโครงการฯ ของรัฐดังกล่าว เช่น มูลนิธิรักเด็กได้ออกจดหมาย “เพื่อนเกลอ” เพื่อเป็นเครื่องมือสำหรับโรงเรียนที่จะเข้าถึงและแลกเปลี่ยนวิธีการเรียนรู้ เป็นสื่อกลางเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียน ครู ศึกษานิเทศก์ และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการอ่านของเด็ก และบริษัท นานามีบุ๊กส์ จำกัด ได้ดำเนินการโครงการเล่มโปรดบุคคลตัวอย่างจริงจังก่อน เป็นต้น

เมื่อพิจารณาถึงการขยายตัวของธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับสิ่งพิมพ์พบว่า จำนวนสำนักพิมพ์และร้านหนังสือเพิ่มขึ้นเป็น 374 แห่งและ 678 ร้าน ตามลำดับ มีหนังสือออกใหม่ประมาณ 27.7 เล่มต่อวันต่อปี และอัตราจำนวนประชากรต่อร้านหนังสืออยู่ที่ 1 ร้านต่อ 93,313 คน

ในปีดังกล่าวพฤติกรรมกรรมการอ่านของประชากรไทยแสดงว่าประชาชนมีการอ่านหนังสือนอกเวลาทั่วทั้งประเทศคิดเป็นร้อยละ 61.2 ของประชากรทั้งหมด ซึ่งเมื่อดูภาพรวมแล้วพบว่าเด็กเล็ก (อายุต่ำกว่า 6 ปี) มีการอ่านหนังสือมากที่สุดร้อยละ 87.7 รองลงมาคือเยาวชน วัยทำงาน และวัยสูงอายุ (ร้อยละ 83.1, 54.3 และ 24.4 ตามลำดับ) ประชากรมีการอ่านหนังสือนอกเวลาผ่านอินเทอร์เน็ตไม่สูงนัก เพียงแค่ร้อยละ 9.8 ซึ่งจะเห็นได้ว่าโครงการส่งเสริมการอ่านในปีนี้ได้สร้างแนวทางของกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่เป็นแบบอย่างในปีต่อไป ซึ่งสามารถที่จะเปรียบเทียบผลของการทำกิจกรรมดังกล่าวได้ในปีพ.ศ.2548

ปีพ.ศ.2548

หลังจากที่ภาครัฐได้ประกาศให้ปีพ.ศ. 2546 เป็นปีแห่งการส่งเสริมการอ่านและการเรียนรู้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาได้นำเอากิจกรรมที่เคยมีการจัดทำในปีดังกล่าวแล้วประสบความสำเร็จมาทำขึ้นอีก ซึ่งทำให้กิจกรรมส่งเสริมการอ่านนั้นมีความต่อเนื่องกันตั้งแต่ปีพ.ศ.2546 – พ.ศ.2548 ประกอบกับการเกิดขึ้นของสำนักงานอุทยานการเรียนรู้ (TK Park) ที่ได้มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านตลอดสัปดาห์แรกที่เปิดให้บริการ และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ ได้จัดโครงการเมืองหนังสือสุขภาพ สสส. เพื่อปลูกฝังและกระตุ้นให้ประชาชนรู้จักดูแลสุขภาพของตนเอง และส่งเสริมนิสัยรักการอ่านอีกด้วย

ด้านภาคเอกชน เช่น บริษัท, สมาคม และมูลนิธิ ได้เข้ามาส่งเสริมการอ่านของเยาวชนมากขึ้นกว่าในอดีตและขยายช่องทางในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านเพิ่มขึ้น เช่น มูลนิธิหนังสือเพื่อไทยจัดโครงการหนังสือเรียนภาษาอังกฤษสำหรับห้องสมุดในประเทศไทย ซึ่งหนังสือภาษาอังกฤษนี้จะได้รับ

จากมูลนิธิเอเชียที่ประเทศสหรัฐอเมริกา โดยกลุ่มเป้าหมายการบริจาคครั้งนี้คือกลุ่มโรงเรียน ประถมศึกษาและมัธยมศึกษาในพื้นที่ห่างไกล มูลนิธิซิเมนต์ไทย สนับสนุนโครงการหนังสือเล่มแรก ใน 6 จังหวัดน่านอง ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดนครศรีธรรมราช จังหวัดยะลา จังหวัดระยอง และกรุงเทพฯ เป็นต้น

เมื่อพิจารณาถึงการขยายตัวของธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับสิ่งพิมพ์พบว่า จำนวนสำนักพิมพ์และร้านหนังสือเพิ่มขึ้นเป็น 475 แห่งและ 848 ร้าน ตามลำดับ มีหนังสือออกใหม่ประมาณ 30.4 เล่มต่อวันต่อปี และอัตราจำนวนประชากรต่อร้านหนังสืออยู่ที่ 1 ร้านต่อ 73,606 คน

ในปีดังกล่าวพฤติกรรมกรรมการอ่านของประชากรไทยแสดงว่าประชากรมีการอ่านหนังสือ นอกเวลาทั่วทั้งประเทศคิดเป็นร้อยละ 69.1 ซึ่งเมื่อดูภาพรวมแล้วพบว่าเยาวชนมีการอ่านหนังสือ มากที่สุดร้อยละ 83.1 รองลงมาคือเด็กเล็ก วัยทำงาน และวัยสูงอายุ (ร้อยละ 78.1, 65.0 และ 37.4 ตามลำดับ) ประชากรมีการอ่านหนังสือนอกเวลาผ่านอินเทอร์เน็ตไม่สูงนักเพียงแค่ร้อยละ 10.0 เวลาเฉลี่ยในการอ่านหนังสืออยู่ที่ 39 นาที ซึ่งจากผลดังกล่าวอาจสรุปได้ว่าความต่อเนื่องของกิจกรรมการอ่านที่เป็นไปในแนวทางเดียวกันระหว่างปีพ.ศ.2546 – พ.ศ.2548 ส่งผลให้นโยบายส่งเสริมการอ่านมีผลต่อ พฤติกรรมการอ่านของประชากรไทยในทิศทางที่ดีขึ้น ประกอบกับการตั้งองค์กรพิเศษคือสำนักงาน อุทยานการเรียนรู้เข้ามาส่งเสริมการอ่านและการเรียนรู้ และการส่งเสริมของภาคเอกชนที่มากขึ้นก็ยิ่ง ส่งผลให้พฤติกรรมการอ่านหนังสือในปีที่ดีกว่าในปีพ.ศ.2546 เช่นเดียวกัน

ปีพ.ศ. 2551

ภาครัฐมีการจัดการกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในระดับประเทศโดยใช้ชื่อว่า “มหกรรมรักการอ่าน” ซึ่งเป็นการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านโดยใช้เวลา 5 วัน ณ ศูนย์แสดงสินค้าและการประชุม อิมแพ็ค เมืองทองธานี พร้อมกันนั้นยังมีการออกนโยบายให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทุกเขตบรรจุ กิจกรรมส่งเสริมการอ่านเป็นโครงการของแต่ละโรงเรียน

ด้านภาคเอกชนได้มีบริษัท สมาคม และมูลนิธิเข้ามาส่งเสริมการอ่านของเยาวชนเพิ่มมากกว่า ทุกปีเช่น มูลนิธิรักเด็กได้จัดทำนิตยสาร “เพื่อนเด็ก” เป็นนิตยสารราย 2 เดือน ส่งถึงโรงเรียนที่อยู่ ภายใต้อำนวยการโรงเรียนเพื่อนเด็กแห่งประเทศไทย จำนวนกว่า 1,000 แห่ง ทั้งในภาคเหนือ ภาค ตะวันออกเฉียงเหนือและภาคใต้ มูลนิธิสื่อชาวบ้านมะขามป้อมจัดโครงการต้นแบบการส่งเสริม การอ่านในระดับตำบลที่สามารถขยายผลไปยังชุมชนอื่นๆ โดยโครงการต้นแบบนี้ได้จัดขึ้นในอำเภอ เชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ และบริษัท ซีพีออลล์ จำกัด (มหาชน) ได้ประสานความร่วมมือกับ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดลำปาง จังหวัดอุบลราชธานี และจังหวัดกาญจนบุรี ดำเนินโครงการชุมชนรักการอ่าน เป็นต้น

เมื่อพิจารณาถึงการขยายตัวของธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับสิ่งพิมพ์พบว่า จำนวนสำนักพิมพ์และร้านหนังสือเพิ่มขึ้นเป็น 512 แห่งและ 2,483 ร้าน ตามลำดับ มีหนังสือออกใหม่ประมาณ 36.6 เล่มต่อวันต่อปี และอัตราจำนวนประชากรต่อร้านหนังสืออยู่ที่ 1 ร้านต่อ 25,387 คน

ในปีดังกล่าวพฤติกรรมการอ่านของไทยแสดงว่าประชาชนมีการอ่านหนังสือนอกเวลาทั่วทั้งประเทศคิดเป็นร้อยละ 66.3 ซึ่งเมื่อคุณภาพรวมแล้วพบว่าเด็กเล็ก(อายุต่ำกว่า 6 ปี) มีการอ่านหนังสือมากที่สุดร้อยละ 86.5 รองลงมาคือเยาวชน วัยทำงาน และวัยสูงอายุ (ร้อยละ 78.6, 64.3 และ 39.3 ตามลำดับ) เป็นที่น่าประหลาดใจว่าประชากรที่อ่านหนังสือนอกเวลาในอินเทอร์เน็ตสูงขึ้นมาถึงร้อยละ 45.3 แต่เวลาในการอ่านหนังสือกลับสั้นลงเพียงแค่ 39 นาทีต่อวันโดยเฉลี่ย อาจจะกล่าวได้ว่าความร่วมมือของภาครัฐ ภาคธุรกิจ และองค์กรไม่หวังผลกำไรต่างๆ ได้ผลักดันให้เกิดผลดังกล่าว แต่เมื่อนำผลมาเปรียบเทียบกับปีพ.ศ. 2546 และ พ.ศ.2548 แล้วจะพบว่าพฤติกรรมการอ่านของไทยจะลดลงเล็กน้อยจากปีพ.ศ.2548 ซึ่งสาเหตุนั้นยังไม่สามารถที่จะระบุได้แน่ชัดเนื่องจากคุณภาพของข้อมูลที่มีอย่างจำกัด แต่คณะผู้วิจัยมีความเห็นว่านโยบายการอ่านในปีพ.ศ.2551 ไม่ได้ล้มเหลวเพียงแต่เกิดจากความไม่ต่อเนื่องของนโยบายส่งเสริมการอ่านทำให้พฤติกรรมการอ่านของไทยมีอัตราที่ลดลงเล็กน้อย

สรุปได้ว่าประเทศไทยได้เริ่มให้ความสำคัญกับการอ่านช่วงก่อนปี พ.ศ.2530 ซึ่งในขณะนั้นพบว่าทักษะการใช้ภาษาไทยของเยาวชนและเด็กนักเรียนอยู่ในระดับต่ำ เป็นเหตุให้นักวิชาการ ครู อาจารย์ และนักการเมือง ได้เริ่มตระหนักถึงความสำคัญของการส่งเสริมทักษะการใช้ภาษาไทยผ่านการอ่านหนังสือและวรรณกรรมโดยการอ่านนั้นจะช่วยให้ผู้ที่จะอ่านนั้นซึมซับวิธีการใช้ภาษาอย่างสละสลวยและถูกต้อง จากจุดเริ่มต้นที่ต้องการให้เยาวชนไทยใช้ภาษาไทยได้อย่างถูกต้องมาสู่การส่งเสริมการอ่านอย่างจริงจังที่เกิดขึ้นในช่วงปี พ.ศ.2535 ที่รัฐบาลได้เริ่มพูดถึงการอ่านในแผนการศึกษาแห่งชาติ ปีพ.ศ.2535 โดยการอ่านนั้นเป็นเพียงหนึ่งในทักษะการสื่อสารที่จะต้องรู้ภาษาไทยอย่างถูกต้อง ต่อมาพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ได้เริ่มเน้นการอ่านว่าเป็นวิธีที่จะทำให้ได้รับความรู้เพิ่มเติม เพื่อให้เป็นผู้ที่มีศักยภาพมากยิ่งขึ้น และหากพิจารณาจากการแถลงนโยบายการศึกษาของคณะรัฐมนตรีในรัฐบาลยุคต่างๆ ก็จะพบว่าตั้งแต่ปี พ.ศ.2542 เป็นต้นมา รัฐบาลมุ่งหวังที่จะสร้างให้ประเทศไทยมีสังคมที่เรียกว่า “สังคมแห่งการเรียนรู้” ซึ่งหนึ่งในองค์ประกอบของสังคมแห่งการเรียนรู้คือคนในสังคมมีความใฝ่รู้อยู่เสมอ การที่ผู้คนจะเพิ่มพูนความรู้ของตัวเองได้นั้นก็จะต้องมีการอ่านเข้ามาเกี่ยวข้อง และต่อมาในพ.ศ.2548 แผนนโยบายของรัฐบาลก็ได้เริ่มเน้นถึงการเรียนรู้ที่เรียกว่า “การเรียนรู้ตลอดชีวิต” ซึ่งแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติมีการระบุไว้เพื่อตอกย้ำถึงความสำคัญของการศึกษา หากจะศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมมากขึ้นการอ่านก็ยังเป็นวิธีหนึ่งในการได้รับความรู้โดยไม่จำกัดสถานที่ เวลา และอายุของผู้เรียน และในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ 10 ซึ่งบังคับใช้

ในระหว่างปีพ.ศ.2550 – พ.ศ. 2551 ได้มีการขยายช่องทางในการเรียนรู้และเพิ่มความหลากหลายของความรู้ที่ประชาชนทุกเพศทุกวัยสามารถเข้าถึงได้ นอกจากนี้ยังได้มีการนำเอาสถาบันครอบครัวมาเป็นกลไกในการสร้างนิสัยรักการอ่านตั้งแต่เด็กอีกด้วย โดยคณะรัฐมนตรีซึ่งมีนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ เป็นนายกรัฐมนตรีได้ประกาศในปีพ.ศ. 2552 ว่าจะสนับสนุนและส่งเสริมให้การอ่านเป็นวาระแห่งชาติ โดยได้เน้นโครงการหนังสือเล่มแรก (Book Start Project) เป็นโครงการแรกที่จะมีการปฏิบัติ

หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการอ่านของประเทศไทยนั้นจะอยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของกระทรวงศึกษาธิการซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบในการออกนโยบายและพระราชบัญญัติการศึกษา โดยหน่วยงานสนับสนุนนโยบายการอ่าน ได้แก่ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษาและสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ซึ่งต่อมารัฐบาลได้มีการจัดตั้งสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพและสำนักงานอุทยานการเรียนรู้ขึ้นมาเป็นองค์กรพิเศษซึ่งหนึ่งในแนวทางการบริหารองค์กรได้มีการกล่าวถึงการส่งเสริมการเรียนรู้และการอ่าน นอกจากนี้ยังมีหน่วยงานเอกชนได้ให้ความร่วมมือกับภาครัฐในการส่งเสริมการอ่านและจัดโครงการส่งเสริมการอ่านขึ้นมาเองอีกด้วย

การณรงค์การอ่านที่เห็นชัดมากที่สุดจะอยู่ในช่วงปีพ.ศ.2546 ซึ่งรัฐบาลได้ประกาศเป็น “ปีแห่งการส่งเสริมการอ่านและการเรียนรู้” และได้มีโครงการที่เป็นรูปธรรมที่ส่งเสริมการอ่านอย่างจริงจังโดยใช้ชื่อโครงการว่า “พ.ศ.2546 ปีแห่งการส่งเสริมการอ่านและการเรียนรู้” เถลิงพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในวโรกาสทรงเจริญพระชนมายุ 48 พรรษา ซึ่งแนวทางของโครงการนี้ได้เน้นไปที่กลุ่มเยาวชนและนักเรียนที่จะต้องมีการนำกิจกรรมการอ่านมาแทรกในกิจกรรมประจำวันของแต่ละคนโดยจะให้อ่านหนังสือทั่วไปนอกเวลาเรียน หลังจากที่โครงการนี้ประสบความสำเร็จในระดับหนึ่ง รัฐบาลในยุคต่อมาก็มีแนวนโยบายส่งเสริมการอ่านต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน

นโยบายส่งเสริมการอ่านของประเทศสหรัฐอเมริกา (ค.ศ.1988 - ค.ศ.2009)

สหรัฐอเมริกาเป็นประเทศพัฒนาแล้วที่ประชากรของประเทศมีคุณภาพชีวิตที่ดีในทุกๆ ด้าน เนื่องจากการส่งเสริมทั้งจากภาครัฐและภาคเอกชนในการผลักดันประเทศให้ก้าวไปข้างหน้า ด้วยเทคโนโลยีที่ทันสมัย ระบบการศึกษาที่เข้มแข็ง การออกพระราชบัญญัติ กฎหมายและนโยบายต่างๆ ที่ส่งเสริมให้ประชากรชาวอเมริกันเรียนรู้และอ่านออกเขียนได้ในระดับดีถึงดีมาก เพื่อพัฒนาศักยภาพของประชากรในประเทศให้สามารถแข่งขันได้ในตลาดแรงงานระดับสากล

ผลลัพธ์ที่ได้จากการส่งเสริมในทุกด้านทั้งจากภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรอิสระ ทำให้ปัจจุบันประชากรชาวอเมริกันมีอัตราการอ่านออกเขียนได้ที่เพิ่มสูงขึ้นเป็นร้อยละ 99¹ นั่นคือ มีประชากรชาวอเมริกันหนึ่งคนจาก 100 คน เท่านั้นที่ไม่สามารถอ่านและเขียนหนังสือได้ ซึ่งจากเดิมอัตราการอ่านออกเขียนได้ของประเทศสหรัฐอเมริกาใน ค.ศ.1964 อยู่ที่ร้อยละ 73² เท่านั้น ทั้งนี้อัตราการอ่านออกเขียนได้ของประเทศสหรัฐอเมริกาในปัจจุบันอยู่ในระดับเดียวกับประเทศพัฒนาแล้วอื่นๆ ด้วยเช่นกัน อาทิเช่น ประเทศออสเตรเลีย เบลเยียม สวีเดน ญี่ปุ่น สาธารณรัฐเกาหลี และประเทศอังกฤษ เป็นต้น

ประเทศสหรัฐอเมริกานอกจากจะเป็นประเทศที่ประชากรมีอัตราการอ่านออกเขียนได้ในระดับสูงแล้ว ยังถูกมองว่าเป็นประเทศที่มีประชากรรักการอ่านหนังสือมากในลำดับต้นๆ ของโลก ดังนั้น งานวิจัยชิ้นนี้ได้ศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลทำให้ประชากรในประเทศสหรัฐอเมริกามีอัตราการอ่านออกเขียนได้ที่เพิ่มสูงขึ้นและสร้างเสริมพฤติกรรมรักการอ่านของคนในประเทศ โดยหัวข้อที่ได้ทำการศึกษาได้แก่ นโยบายส่งเสริมการอ่านผ่านองค์กรต่างๆ และการออกกฎหมายของรัฐบาล นโยบายส่งเสริมการอ่านขององค์กรเอกชนที่ตอบสนองต่อนโยบายด้านการอ่านของรัฐบาล การศึกษา การปรับตัวของผู้ประกอบการในสหรัฐฯที่ตอบสนองต่อนโยบายด้านการอ่านของรัฐบาล การศึกษาทัศนคติ พฤติกรรมการอ่านและซื้อหนังสือของคนอเมริกัน พร้อมปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการอ่านและการซื้อหนังสือ และตัวชี้วัดความสำเร็จหรือความล้มเหลวของนโยบายและกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการอ่าน

¹ ข้อมูลจาก Nationmaster.com – American Education Statistics 2008

² ข้อมูลจาก Army Test, http://www.at-iskgainesville.info/WhatWorks/HomeLiteracy_USHistory.pdf

ประเทศสหรัฐอเมริกา มีนโยบายการส่งเสริมการอ่านผ่านองค์กรต่างๆ และการออกกฎหมาย ดังนี้

1. ศูนย์กลางภาครัฐ (State Center)

จัดตั้งขึ้น ค.ศ.1984 โดยมีสมาชิกทั้งหมด 50 รัฐ และในมลรัฐโคลัมเบียของสหรัฐอเมริกา จะต้องมียุทธศาสตร์ของตนเองที่ทำหน้าที่ส่งเสริมการอ่านให้เกิดขึ้นเป็นวัฒนธรรมและสืบทอดกันไป เหมือนกับมรดกทางวัฒนธรรมอย่างหนึ่งภายในรัฐของตน

2. ห้องสมุดประชาชน (Library of Congress)

เป็นองค์กรของภาครัฐที่เข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริมการอ่านของเด็กผ่านห้องสมุด ซึ่งเครือข่ายห้องสมุดในชุมชนที่อยู่ในรัฐต่างๆ ถึง 50 รัฐ รวมถึงมลรัฐโคลัมเบียของสหรัฐด้วยเช่นกัน นอกจากนี้ห้องสมุดยังมีองค์กรเอกชนที่เข้าร่วมเป็นพันธมิตรในการช่วยสนับสนุนรัฐบาลในการสร้างการรักการอ่านให้กับประชาชนมากกว่า 80 องค์กร โดยห้องสมุดประชาชน มีหน้าที่ในการกระตุ้นประชาชนให้รักการอ่านผ่านศูนย์ชื่อ The Center for the Book โดยโครงการนี้ได้เริ่มก่อตั้งมาตั้งแต่ ค.ศ. 1977 เพื่อสนับสนุนให้เป็นศูนย์กลางการอ่านหนังสือของประชาชน ทั้งนี้ศูนย์ดังกล่าวได้รับเงินทุนสนับสนุนจากรัฐบาลและองค์กรภายนอกอื่นๆ ปีละ 150,000 ดอลลาร์

การประชาสัมพันธ์ศูนย์ห้องสมุดประชาชน

ทางศูนย์มีเว็บไซต์ในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับโครงการส่งเสริมการอ่านของห้องสมุด พร้อมกับการให้ข้อมูลแก่องค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนในการช่วยแนะนำและประชาสัมพันธ์หนังสือ ส่งเสริมการอ่านออกเขียนได้และการจัดกิจกรรมต่างๆ ผ่านเว็บไซต์รวมทั้งการจัดเทศกาลหนังสือนานาชาติทั้งในสหรัฐอเมริกาและในต่างประเทศ ทางศูนย์ยังได้มีวิธีการโฆษณาหนังสือใหม่ในห้องสมุดผ่านโครงการ Books & Beyond ซึ่งเป็นโครงการที่ต่อเนื่องมาไม่ต่ำกว่า 10 ปี กล่าวคือโครงการดังกล่าวได้ริเริ่มใน ค.ศ.1996 โดยโครงการจะเชิญผู้แต่งหนังสือมาที่ศูนย์เพื่อแนะนำและประชาสัมพันธ์หนังสือของตนเองพร้อมกับแจกจ่ายเซ็นลงในหนังสือเป็นที่ระลึกให้กับผู้อ่านด้วยเช่นกัน

ในแต่ละปีทางศูนย์ห้องสมุด ได้รณรงค์และมีโครงการต่างๆ เพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กและเยาวชน ดังต่อไปนี้

ค.ศ.1981 รณรงค์ “U.S. International Book Programs 1981” เป็นการนำเสนอโครงการของ 31 หน่วยงานของรัฐบาล รวมถึงหน่วยงานระดับนานาชาติที่เกี่ยวข้อง

ค.ศ.1983 รณรงค์ การอ่านกับชีวิตที่ประสบความสำเร็จ “Reading and Successful Living: The Family School Partnership”

ค.ศ.1986 ณรงค์ชุมชนหนังสือ “The Community of the Book: A Directory of Selected Organizations and Programs” เป็น โปรแกรมที่ให้กรอบการสร้างสรรค์ชุมชนหนังสือ

ค.ศ.1987 มีการจัดทำรายชื่อเครือข่าย “ปีแห่งการอ่าน” (Year of the Reader)

The Center for the Book ได้จัดทำรายชื่อเครือข่ายเพื่อสนับสนุน “ปีแห่งการอ่าน” ซึ่งถือเป็นการณรงค์ที่ออกมาสนับสนุนการอ่านของชาติ

ค.ศ.1989 ทำเนียบขาวโดยสตรีหมายเลขหนึ่ง Barbara Bush รับเป็นเจ้าภาพ โครงการ “ปีแห่งนักอ่านรุ่นใหม่” (Year of The Young Reader)

ค.ศ.1991 ทำเนียบขาวให้พนักงาน The Center for the Book แจกสติ๊กเกอร์ “I’m Going to Be a Lifetime Reader” ให้กับประชาชนมากกว่า 6,000 ใบ

ค.ศ.1993 The Center for the Book ได้ตีพิมพ์รายงานการณรงค์การอ่านแห่งชาติ (National Reading Promotion Campaign) ชื่อเรื่อง Developing Lifetime Readers

ค.ศ.1994 เป็นปีแรกที่ The Center for the Book ได้จัดงาน “วันแห่งการแลกเปลี่ยนความคิด” (Idea Exchange Day) งานนี้จะทำให้ได้แนวคิดร่วมกันในการผลักดันส่งเสริมใน 4 ส่วน ได้แก่ หนังสือ(Books) การอ่าน(Reading) การอ่านออกเขียนได้ (Literacy) และห้องสมุด (Library)

ค.ศ.1996 หนังสือเปลี่ยนชีวิต (Books Change Lives)

เป็นโครงการเชิญชวนนักเรียนระดับมัธยมปลายเขียนเรียงความในหัวข้อหนังสือเปลี่ยนชีวิตได้อย่างไร (Books Change Lives) จัดโดย North Texas Association of Phi Beta Kappa โดยผู้ชนะการเขียนเรียงความจะได้รับเงินทุนการศึกษา 1,000 ดอลลาร์ เป็นรางวัลตอบแทน

ค.ศ.1997 นางงามอเมริกัน (Miss USA) เป็นโฆษกอย่างเป็นทางการในการแถลงโครงการ “การสร้างชนชาตินักอ่าน” (Building a Nation of Readers)

เป็นการเชิญชวนครอบครัว โรงเรียน ห้องสมุด สถานศึกษา องค์กรภาครัฐจากส่วนกลาง และท้องถิ่น สหภาพแรงงาน และบุคคลทั่วไปที่สนใจเข้าร่วมโครงการสร้างชนชาตินักอ่าน เพื่อเป็นการส่งเสริมการอ่านของประชาชนทุกรุ่นให้อ่านหนังสือมากขึ้น โดยโครงการนี้ประกอบด้วยกิจกรรมต่างๆ มากมาย อาทิเช่น สอนคนให้อ่านเป็น ตั้งเป้าหมายการอ่านหนังสือให้กับครอบครัว สัมผัสสมาชิกหนังสือและนิตยสารเป็นของขวัญให้กับประชาชน การแนะนำหนังสือน่าอ่าน โปรแกรมวางแผนการอ่านหนังสือช่วงฤดูร้อน ให้ความรู้ในการจัดงานสัปดาห์หนังสือ การประสานงานกับโรงเรียนในชุมชน ให้ช่วยสนับสนุนโครงการอ่านหนังสือ รวมถึงการมอบหนังสือให้เป็นของกำนัลทางธุรกิจ โดยโครงการการสร้างชนชาตินักอ่านได้รับการสนับสนุนโดยบริษัท Pizza Hut (Eric, 1997) ทั้งนี้มี Miss USA เป็นโฆษกอย่างเป็นทางการในการแถลงโครงการ การสร้างชนชาตินักอ่าน

ค.ศ. 1998 โครงการหนึ่งเล่มหนึ่งชุมชน One Book One Community

โครงการนี้เริ่มต้นใน ค.ศ.1998 เมื่อ Nancy Pearl ผู้บริหารระดับสูงของ Washington Center for the Book ในห้องสมุดในเมือง Seattle ได้จุดประกายความคิดที่ว่า “จะเป็นอย่างไรถ้าชาวซีแอตเทิลได้อ่านหนังสือดีๆเล่มเดียวกันด้วยเงินกองทุนของ Lila Wallace ริตเตอร์ ไรต์เตอร์” โดยโครงการนี้จะส่งเสริมให้แต่ละรัฐ มีหนังสือที่ให้อ่านในหมู่ประชาชนคล้ายกับหลักความคิดเดียวกันกับสินค้า OTOP ในประเทศไทย คือ 1 รัฐต้องมีหนังสืออ่าน 1 เล่ม เช่น ค.ศ.2005–2006 ให้อ่านหนังสือ Catch me if you can ในรัฐอินเดียน่าและ หนังสือ Things Fall Apart ในรัฐนิวยอร์ก หนังสือ Death in the Family ในรัฐเทนเนสซี และ Five people you meet in heaven ในหลายๆ รัฐ เช่น รัฐโคโลราโด รัฐแคลิฟอร์เนีย และอื่นๆ อีกมากมาย ทั้งนี้หนังสือมากมายหลายเล่มที่ถูกนำมาทำเป็นภาพยนตร์ในระดับฮอลลีวูดที่ได้รับความนิยมอย่างสูงด้วยเช่นกัน

โครงการนี้ได้รับการสนับสนุนจากองค์กรท้องถิ่นหลายๆ องค์กร โดยได้มีการเชิญให้สมาชิกในชุมชนอ่านนวนิยายเรื่อง “The Sweet Hereafter” ของ Russell Banks ทั้งนี้โครงการ One Book จะถูกจัดหมวดหมู่ดัชนีเพื่อค้นหาข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตทั้งในระดับรัฐ เมือง ผู้เขียน ชื่อเรื่อง เพื่อให้ง่ายต่อการเข้าถึงข้อมูล จำนวนผู้สนใจเข้าร่วมเป็นสมาชิกมีจำนวนมากขึ้นอย่างรวดเร็วจาก 63 เมืองใน 30 รัฐใน ค.ศ. 2002 เป็น 350 เมืองใน 50 รัฐ ใน ค.ศ. 2005 จำนวนหัวเรื่องก็ได้เพิ่มจำนวนขึ้นเรื่อยๆ พร้อมทั้งมีการปรับให้ทันสมัยอยู่เสมอ นอกจากนั้น แนวคิด One Book ได้ถูกสนับสนุนโดย ALA (American Library Association) จัดให้มีอบรมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) อบรมตัวแทนจากชุมชนต่างๆ หากชุมชนใดไม่ได้เข้าร่วมอบรม ALA ก็มีการส่ง Diskette แนะนำโครงการที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับวิธีการที่นำไปสู่การขยายตัวของ การอ่านในชุมชน อีกทั้งมีการจัดให้เกิดการระดมสมองผ่านช่องทางเกี่ยวกับการกระตุ้นให้เกิดการขยายการอ่านออกไปให้กว้างขวาง

หัวข้อส่งเสริมการอ่านของห้องสมุดประชาชนใน ค.ศ. 2001 – 2003

สตรีหมายเลขหนึ่ง ณ เวลานั้นคือ นางลอรา บุช ได้เป็นประธานกิตติมศักดิ์ ในการสนับสนุนการอ่านของเยาวชนภายใต้โครงการอ่านหนังสือ *Telling America's Stories (บอกเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับอเมริกาประเทศของเรา)* เนื่องจากนางลอรา บุช ได้เล็งเห็นว่าประวัติศาสตร์ของประเทศอเมริกามีความน่าสนใจที่จะให้เด็กๆศึกษาค้นคว้า จึงได้ตั้งโครงการนี้ขึ้นเพื่อให้เยาวชนได้อ่านหนังสือที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ของชาติ โดยคาดหวังว่าให้เยาวชนตระหนักถึงคุณค่าของการอ่านและกระตุ้นให้คนอเมริกันทุกรัฐทุกรัฐได้อ่านหนังสือกันมากขึ้น ทั้งนี้โครงการอ่านหนังสือ Telling America's Stories ถูกใช้เป็นหัวข้อส่งเสริมการอ่านของห้องสมุดประชาชนเป็นเวลา 3 ปี กล่าวคือ ตั้งแต่ ค.ศ.2001–2003 โดยให้โรงเรียน ห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ และศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์ของชาติ เข้ามามีส่วนร่วมในโครงการนี้ด้วย อย่างไรก็ตาม โครงการนี้ได้รับการสนับสนุนจากศูนย์ห้องสมุดใน

รัฐต่างๆ ใน 42 รัฐ และในมลรัฐโคลัมเบียด้วยเช่นกัน นอกจากนี้ทาง The Center for the Book ได้
อบรมเชิงปฏิบัติการ “Great Ideas for Promotion Reading” โดยได้รับเกียรติจาก นางลอรา บุษ เป็น
ประธานด้วยเช่นกัน

หัวข้อและโครงการส่งเสริมการอ่านอื่นๆ ของห้องสมุด ใน ค.ศ. 2001 – ค.ศ.2003

1. **Books & Beyond** เป็นการจัดตั้งเวทีเสวนาของนักเขียนหนังสือที่เพิ่งตีพิมพ์ โดย
จัดการเสวนาที่ห้องสมุด
2. **Letters About Literature** เป็นโครงการสนับสนุนการอ่านและเขียนหนังสือของชาติ
สำหรับเด็กและเยาวชน ซึ่งศูนย์ห้องสมุดท้องถิ่นในรัฐต่างๆ เข้าร่วมจำนวนมาก
3. **Mother Goose Programs** เป็นโครงการสนับสนุนการอ่านของครอบครัวและ
วิทยาศาสตร์ของครอบครัว เป็นโครงการที่จัดตั้งโดยศูนย์ห้องสมุดในเมือง Vermont (The Vermont
Center for the Book)
4. **Read More About It** รวบรวมรายการหนังสือที่น่าอ่านสำหรับเยาวชนและประชาชน
ทั่วไปในศูนย์ห้องสมุด โดยนำเสนอรายการหนังสือดังกล่าวผ่านสื่อโทรทัศน์ วิทยุ นิทรรศการ และ
เว็บไซต์ของห้องสมุด
5. **River of Words** เป็นการแข่งขันทบทวนและศิลปะเพื่อสิ่งแวดล้อมสำหรับ
เยาวชน เพื่อให้เยาวชนตระหนักและมีความเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและธรรมชาติ
6. **Telling America's Stories** เป็นหัวข้อส่งเสริมการอ่านระดับชาติที่จัดต่อเนื่องกันมา
หลายปี โดยประชาชนและเยาวชนที่สนใจเข้ามาเล่าเรื่องเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ของชาติโดยมีอดีตรัฐ
หมายเลขหนึ่งของสหรัฐอเมริกาเป็นประธานของโครงการนี้

• โครงการส่งเสริมการอ่านของห้องสมุด ใน ค.ศ. 2007

หัวข้อ Letters About Literatures

เป็นโครงการการแข่งขันชิงเงินรางวัลการอ่านและการเขียนเรียงความระดับชาติ
สำหรับเยาวชนและผู้ใหญ่ที่ยังอายุน้อยและเป็นโครงการที่ต่อเนื่องเป็นระยะเวลานาน เป็นโครงการที่มี
นักเรียนและนักศึกษาเข้าร่วมโครงการทั้งสิ้น 55,000 คนจากทั่วประเทศ โดยเงินรางวัลได้รับการ
สนับสนุนจากร้านค้าต่างๆ ในแต่ละรัฐมานานกว่า 3 ปีติดต่อกัน โดยผู้ชนะจำนวน 6 คน และครอบครัว
จะได้มีโอกาสในการเข้าร่วมงานเทศกาลหนังสือแห่งชาติ (National Book Festival) และให้นักเรียนที่
ชนะการเขียนจดหมาย อ่านจดหมายที่ตนเองเขียนให้ผู้ร่วมงานเทศกาลหนังสือแห่งชาติได้ฟัง ทั้งนี้ใน
การจัดเทศกาลหนังสือแห่งชาติ The Center for the Book ได้ติดต่อนักเขียนและสำนักพิมพ์ต่างๆ
จำนวนมากเพื่อค้นหาแนวทางในการพัฒนาโครงการสร้างนักเขียนให้กับเยาวชนในอนาคต

- หัวข้อส่งเสริมการอ่านสำหรับเยาวชนของ The Center For the Book ใน ค.ศ. 2007

- หัวข้อ Library’s Lifelong Literacy

ทางศูนย์ของห้องสมุดได้ออกแนวทางสนับสนุนการอ่านระดับชาติ โดยมีวัตถุประสงค์ในการกระตุ้นและดึงดูดความสนใจของคนทุกรุ่นในประเทศให้หันมาอ่านหนังสือมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้หัวข้อการส่งเสริมการอ่านดังกล่าวเป็นแนวทางที่องค์กรภาคเอกชนต่างๆ โรงเรียนในชุมชน ห้องสมุดชุมชน ใช้ในการส่งเสริมการอ่านให้กับเยาวชนและคนทุกกลุ่มในรัฐต่างๆ ด้วย โดยหัวข้อการส่งเสริมการอ่านดังกล่าวมีจุดยืนที่ชัดเจนที่ต้องการให้คนอเมริกันทุกคนเล็งเห็นความสำคัญของหนังสือและความสำคัญของการอ่านที่มีต่อโลกในทุกวันนี้

- กิจกรรมเด่นอื่นๆ ของ The Center For the Book ใน ค.ศ. 2007

1. การให้เยาวชนเข้าร่วมแข่งขันการเขียนจดหมายระดับชาติ (Letters About Literature) ซึ่งเป็นโครงการสนับสนุนการอ่านและเขียนหนังสือให้กับเยาวชน

2. มีส่วนร่วมต่อความสำเร็จของการจัดเทศกาลหนังสือนานาชาติ (The 2007 National Book Festival)

3. ตีพิมพ์หนังสือ 2 ภาษา (Bilingual Volume) ชื่อเรื่อง การสร้างประเทศของนักอ่านผ่านประสบการณ์ แนวคิดและตัวอย่าง (Building Nations of Readers: Experience, Ideas, and Examples) โดยหนังสือได้กล่าวถึงการส่งเสริมการอ่านและวิธีการส่งเสริมให้คนรักการอ่านในประเทศสหราชอาณาจักร สหพันธรัฐรัสเซีย และสหรัฐอเมริกา

4. โครงการส่งเสริมการอ่านที่เกิดจากความร่วมมือของทางศูนย์ ภาครัฐและภาคเอกชนทั้งหมด 54 องค์กร โดยองค์กรเหล่านี้ได้มีส่วนร่วมในการจัดงานมหกรรมหนังสือแห่งชาติและมีส่วนร่วมในการอบรมเชิงปฏิบัติการต่างๆ ดังนี้

- 4.1 “U.S International Book Program” เป็นโครงการที่ก่อตั้งขึ้นตั้งแต่ ค.ศ.1981 เป็นการนำเสนอโครงการของ 31 หน่วยงานของรัฐบาล รวมถึง หน่วยงานระดับนานาชาติที่เกี่ยวข้อง

- 4.2 “Reading and Successful Living”: The Family-School Partnership 1983” ชีวิตสำเร็จด้วยการอ่าน ซึ่งเป็นโครงการที่เริ่มตั้งแต่ ค.ศ. 1983 และยังคงดำเนินมาจนถึงปัจจุบัน

- 4.3 “The Community of The Book” เป็นโปรแกรมที่ให้กรอบการสร้างสรรคชุมชนหนังสือหรือชุมชนการอ่านแก่ 89 องค์กรเอกชน

3. องค์กรภาครัฐอื่นๆ ที่สนับสนุนการอ่าน

- 3.1 National Institute for Literacy เป็นสถาบันของภาครัฐที่เข้ามาทำหน้าที่ในการดูแลและส่งเสริมการอ่านของเด็ก เยาวชน และผู้ใหญ่ โดยสถาบันนี้ได้รับการสนับสนุนจาก

กระทรวงศึกษาธิการ (Department of Education) กระทรวงแรงงาน (Department of Labor) และ กระทรวงสาธารณสุขและมนุษย์ (Department of Health and Human Services) ในการทำวิจัย หาวิธีการส่งเสริมด้านการอ่านออกเขียนได้ของประชากร และการจัดทำนโยบายด้านการอ่านออกเขียนได้ ทั้งนี้ สถาบันได้ก่อตั้งขึ้นใน ค.ศ.1991 ตามพระราชบัญญัติ The National Literacy Act (NLA) และ ค.ศ.1998 สถาบันนี้ได้รับการอนุมัติอีกครั้งตามพระราชบัญญัติ The Workforce Investment Act (WIA) ทั้งนี้สภาkongเกรสได้เล็งเห็นว่าแรงงานที่มีคุณภาพต้องได้รับการพัฒนาทักษะพื้นฐานที่ดีในการประกอบอาชีพ นอกจากนี้ สถาบันนี้ดำเนินงานอยู่ภายใต้กฎหมาย The No Child Left Behind (NCLB) Law ในการช่วยเด็ก เยาวชน และผู้ใหญ่เรียนรู้การอ่าน โดยการทำวิจัยเชิงวิทยาศาสตร์ในการหาวิธีการส่งเสริมพัฒนาการอ่านออกเขียนได้ของมนุษย์ หาแนวทางในการแก้ไขปัญหาด้านการอ่านของประชากร พร้อมกับการให้ความรู้แก่ผู้ปกครองในการสอนการอ่านและพัฒนาการอ่านให้กับเด็กและสมาชิกในครอบครัว ทั้งนี้ทางสถาบันได้ร่วมมือกับสถาบัน The National Institute of Child Health and Human Development (NICHD) ในการพัฒนาการอ่านออกเขียนได้ของเด็กและเยาวชนตามกฎหมาย Literacy Involves Families Together (LIFT) Law อีกด้วยเช่นกัน

3.2 The National Institute of Child Health and Human Development (NICHD)

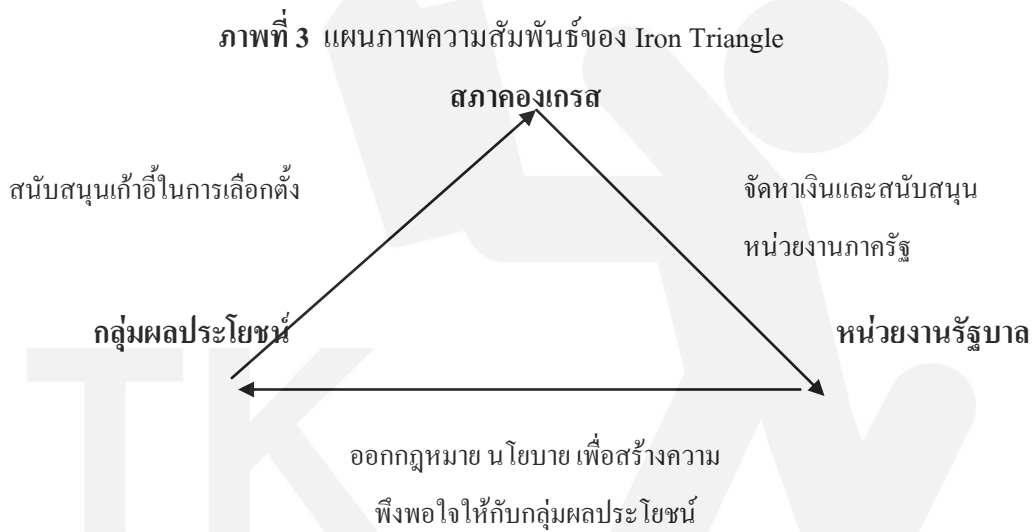
สถาบัน NICHD ก่อตั้งขึ้นมาเพื่อพัฒนาศักยภาพของมนุษย์และดูแลสุขภาพของเด็ก โดยเน้นการทำวิจัยเพื่อทำความเข้าใจในการพัฒนาเด็กทุกพลภาพ นอกจากนี้ผลงานวิจัยของสถาบัน NICHD ได้นำมาใช้หาแนวทางพัฒนาสุขภาพของเด็ก ผู้ใหญ่ ครอบครัว และสังคม และหาวิธีการพัฒนาการอ่านออกเขียนได้ของเด็กและผู้ใหญ่ด้วยเช่นกัน

4. การออกกฎหมาย คำสั่ง ข้อบังคับ ที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน

การออกกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาและการอ่านนั้นเกิดจากการลงมติเห็นชอบของกลุ่ม 3 กลุ่มด้วยกันที่เรียกว่า “Iron Triangle” ทั้งนี้ Iron Triangle เป็นคำอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่ม 3 กลุ่มด้วยกัน ประกอบด้วย กลุ่มสมาชิกสภาkongเกรส (The Congressional Committee) หน่วยงานรัฐบาล (Government Agencies) และกลุ่มผลประโยชน์ (Interest Group) โดยกลุ่มแต่ละกลุ่มมีหน้าที่ดังต่อไปนี้

- สมาชิกสภาkongเกรส มีบทบาทควบคุมหน่วยงานรัฐบาล (The Federal Agencies) ผ่านการจัดหาแหล่งเงินทุนเพื่อสนับสนุนการทำงานของหน่วยงานรัฐบาลดังกล่าวอีกทีหนึ่ง
- กลุ่มผลประโยชน์ มีบทบาทสนับสนุนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรให้ได้เก้าอี้ในสภาkongเกรส ทั้งนี้กลุ่มผลประโยชน์คาดหวังว่าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ได้รับการสนับสนุนจากตัวเองจะเอื้อประโยชน์ในการดำเนินธุรกิจให้กับกลุ่มผลประโยชน์ผ่านการออกกฎหมายต่างๆ

- **หน่วยงานรัฐบาล** เป็นอีกหน่วยงานภาครัฐที่ได้รับการกดดันจากกลุ่มผลประโยชน์ เนื่องจากหน่วยงานรัฐบาลทำหน้าที่ในการออกกฎควบคุมภาคอุตสาหกรรมต่างๆและการค้า ดังนั้น หน่วยงานรัฐบาลจึงพยายามร่างกฎ นโยบาย ข้อบังคับที่เอื้อผลประโยชน์ให้กับกลุ่มผลประโยชน์ซึ่งส่วนใหญ่เป็นองค์กรเอกชน อย่างไรก็ตามนโยบายที่ออกมาจากภาครัฐในบางครั้งส่วนมากมีประโยชน์เฉพาะบางกลุ่มเท่านั้น ทำให้ประชากรในประเทศสหรัฐอเมริกาส่วนใหญ่อาจไม่ได้รับประโยชน์จากนโยบายต่างๆของภาครัฐเท่าที่ควร

การออกกฎหมาย คำสั่ง ข้อบังคับ และนโยบายการอ่านจากภาครัฐระหว่าง ค.ศ. 1988 – ค.ศ.2000

ค.ศ.1988 มีการออกโครงการอ่านออกเขียนได้สำหรับครอบครัว (The Even Start Family Literacy Program) ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของพระราชบัญญัติการศึกษาระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้น (the Elementary and Secondary Education Act) โดยพระราชบัญญัติและโครงการนี้ได้กล่าวถึงการบริการทางการศึกษาและในด้านอื่นๆ แก่ผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับต่ำหรือไม่ได้จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยจะเน้นให้ความรู้แก่ผู้ปกครองในการสอนบุตรหลานทางด้านวิชาพื้นฐานเบื้องต้นที่เด็กควรต้องเรียนรู้และสอนการเป็นพ่อแม่ที่ดีให้กับผู้ปกครองเหล่านั้น นอกจากนี้โครงการดังกล่าวมีบริการเสริมอื่นๆ เพิ่มเติม อาทิเช่น บริการดูแลเด็กเล็กให้ระหว่างพ่อแม่ของเด็กไม่อยู่ และบริการรถรับส่งสำหรับผู้ปกครองเมื่อเข้าร่วมโครงการ (อ้างอิง Library of Congress, <http://ecip.loc.gov/>)

ค.ศ.1990–2000 มีการปรับเปลี่ยนนโยบายทางการศึกษา และกลุ่มองค์กรซึ่งเป็นกลุ่มผลประโยชน์ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาก็มีเพิ่มมากขึ้นจาก 563 องค์กรเป็น 1,312 องค์กร ไม่ว่าจะเป็น

องค์กรธุรกิจ ประชาชน และองค์กรต่างๆ ซึ่งกลุ่มผลประโยชน์เหล่านี้มีส่วนร่วมต่อการกำหนดนโยบายการศึกษา โดยได้เสนอข้อคิดเห็น และเป้าหมายต่อการออกนโยบายการศึกษา

นโยบายการศึกษานี้ การอ่านได้สะท้อนภาพของการเปลี่ยนแปลงในบริบทที่สำคัญต่อการกำหนดนโยบาย ความสำเร็จของการพัฒนาการอ่านของประชาชน ถูกนำมาเป็นสาระสำคัญของการสะท้อนภาวะการกินคืออยู่ดีของชาติ ตัวอย่างเช่น ใน ค.ศ.1989 ประธานาธิบดีบุชและเจ้าหน้าที่ระดับสูงในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาของสหรัฐฯ ได้กล่าวอย่างเป็นทางการว่า “ค.ศ.2000 ประชากรผู้ใหญ่ทุกคนของสหรัฐฯ ต้องอ่านออกเขียนได้รวมถึงต้องเป็นผู้มีคุณสมบัติ ความรู้ ทักษะที่จำเป็นที่จะทำให้สามารถแข่งขันในระบบเศรษฐกิจของโลกปัจจุบันได้ อีกทั้งต้องมีสิทธิและหน้าที่ความรับผิดชอบในฐานะประชาชนด้วย นอกจากนี้ในขณะเดียวกันก็มีความพยายามในการผลักดันให้เกิดนโยบายการอ่านขึ้นโดยยกระดับความสำคัญขึ้นเป็นระดับสำคัญอย่างยิ่ง”

ค.ศ.1991 The National Literacy Act of 1991 (NLA) พระราชบัญญัติในการส่งเสริมการอ่านออกเขียนได้ของอเมริกัน โดยเน้นให้ประชาชนชาวอเมริกันทุกคนต้องอ่าน เขียน และพูดภาษาอังกฤษได้ทุกคน

ค.ศ.1994 พบข้อเท็จจริงประการหนึ่ง โดย The National Assessment of Educational Program (NAEP) ว่าร้อยละ 40 ของนักเรียนอเมริกันในระดับเกรดสี่ มีระดับการอ่านที่ต่ำกว่าพื้นฐาน และยังพบข้อเท็จจริงอีกประการหนึ่งว่า จากรายงาน ค.ศ. 1992 -1994 ระดับการอ่านของนักเรียนเกรด 12 ลดลงอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งเป็นสัญญาณว่า อเมริกาไม่สามารถบรรลุเป้าหมายแห่งชาติในเรื่องของการอ่านได้ตามที่ประธานาธิบดีบุชได้บอกไว้ จากข้อเท็จจริงเหล่านี้นำไปสู่ความวิตกกังวลของอเมริกา ทำให้ผู้ที่มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและประชาชนตระหนักว่า อเมริกากำลังตกอยู่ในวิกฤตการณ์การอ่านของชาติว่าจำเป็นจะต้องดำเนินการบางอย่างเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านของเด็กนักเรียน และสำหรับโครงการส่งเสริมการอ่านของเด็กอนุบาล (Kindergarten) และเด็กประถม (Elementary Grades) ได้แก่ โครงการ Title I, Special Education, Bilingual Education, Head Start, Even Start โดยได้รับเงินทุนสนับสนุนการฝึกพูด อ่าน เขียนของเด็กจากภาครัฐเช่นเดียวกัน (Sinclair & Gutman, 1994)

ค.ศ.1996 ประเด็นการอ่านได้ถูกหยิบยกเป็นประเด็นสำคัญระดับชาติ ซึ่งเป็นผลมาจากการค้นพบข้อเท็จจริงของ NAEP ปี ค.ศ.1994 ที่ได้กล่าวมาแล้ว ประธานาธิบดี คลินตัน ในขณะที่รณรงค์หาเสียงสำหรับการเลือกตั้ง ได้เปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นสนับสนุนเขาในเรื่องนี้ โดยระบุว่า เด็กอเมริกันทุกคนจะต้องอ่านออกในช่วงวัยเรียนเกรดสี่ และเด็กทุกๆคนจะต้องถูกแก้ไขปัญหาการอ่าน และในปี ค.ศ.1997 ประธานาธิบดี คลินตัน ได้ต่อยอดนโยบายนี้โดยการจัดให้มีโครงการทดสอบการอ่านขึ้น นอกจากนี้ประธานาธิบดี คลินตัน ได้เสนอโครงการ American Reads ซึ่งเป็นโครงการตีวงจรมจากอาสาสมัครที่ต้องการช่วยให้เด็กอเมริกันทุกคนสามารถอ่านหนังสือได้ภายในเกรดสี่ พร้อม

กับให้มีการจัดสอบการอ่านของประชาชนทั่วไป โดยให้ประชาชนสมัครเข้าทำการทำสอบอย่างสมัครใจ อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ว่าการที่ประธานาธิบดีคลินตัน พยายามอย่างยิ่งที่จะผลักดัน โครงการ “American Reads” แต่ก็ไม่มีหน่วยงานใดจากภาครัฐที่เข้ามาพัฒนาส่งเสริมการอ่านออกเขียนได้ของโครงการนี้อย่างแท้จริง เนื่องจาก แนวคิดที่จะส่งเสริมการอ่านของภาครัฐที่มีอยู่แล้วนั้นเป็น โครงการที่ส่งเสริมการอ่านของผู้ใหญ่ ตามชื่อโครงการ “Adult Education Programs” ซึ่งหลายๆ หน่วยงานคิดว่าเป็นโครงการที่ซ้ำซ้อนกันอยู่ ทำให้โครงการ American Reads และการทดสอบความสามารถด้านการอ่านของประชาชนถูกต่อต้านโดยกลุ่ม R-PA (Representative Bill Goodling) ประธานกรรมการดูแลการศึกษาที่บ้านและแรงงาน (Chair of House Education and Workforce Committee) และกลุ่มผลประโยชน์อื่น เช่น องค์กรที่ดูแลด้านการศึกษาระดับประถม (National Association of Elementary School Principals และ American Association of School Administrators) เป็นต้น โดยกลุ่มบุคคลและองค์กรเหล่านี้เล็งเห็นว่ารัฐบาลควรนำเงินที่สนับสนุนโครงการ American Reads มาใช้ในการเปลี่ยนแปลงวิธีการสอนให้เด็กอ่านหนังสือในโรงเรียนหรือนำมาเงินมาใช้ในการอบรมครูที่สอนเด็กให้อ่านออกเขียนได้แทน (Sims, 1999) และในขณะเดียวกันสมาคมคนแอฟริกัน-อเมริกันและสมาคมชาวละตินอเมริกันในสหรัฐอเมริกา มองว่าการทดสอบการอ่านเป็นสิ่งที่ไม่ยุติธรรมสำหรับเด็กที่มาจากชนชาติอื่น เนื่องจากแบบทดสอบดังกล่าวถูกจัดทำขึ้นเป็นภาษาอังกฤษ ทำให้เด็กที่มาจากชนชาติอื่นได้คะแนนน้อยกว่าที่เป็นจริง และพรรคร่วมรัฐบาล (Coalition) จากพรรค Republicans และ Democrats ได้ยื่นเสนอผ่านสภาองเกรสเพื่อลดบทบาทของแบบทดสอบนี้ลง ในปี ค.ศ.1998 ตามพระราชบัญญัติการอ่าน Reading Excellence Act (P.L. 105)

ค.ศ.1998 สถาบันพัฒนาศักยภาพของมนุษย์และดูแลสุขภาพเด็กแห่งชาติ (The National Institute of Child Health and Human Development – NICHD) และกลุ่มผลประโยชน์จากสภาคณะกรรมการวิจัยป้องกันปัญหาการอ่านในเด็กแห่งชาติ (The National Research Council’s Committee on Preventing Reading Difficulties in Young Children) ได้ทำวิจัยร่วมกันเพื่อหาแนวทางในการออกพระราชบัญญัติ Reading Excellence Act (P.L. 105-277) โดยพระราชบัญญัตินี้ได้กล่าวถึง ประชาชนชาวอเมริกันทุกคนต้องอ่าน เขียน และพูดภาษาอังกฤษได้ ประมวลและแก้ปัญหาได้ในระดับดี เพื่อเป็นพื้นฐานที่ดีในการประกอบอาชีพและการใช้ชีวิตในสังคม พระราชบัญญัตินี้ได้ผ่านสภาองเกรส ในปี ค.ศ.1998 และได้รับเงินทุนสนับสนุนจากรัฐบาลในการทำกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในหลายๆ กิจกรรมด้วยกัน อาทิเช่น การเปลี่ยนแนวทางการสอนของอาจารย์ ในการสอนการอ่านหนังสือให้กับเด็ก โดยเงินทุนดังกล่าวจะถูกส่งผ่านไปยัง โรงเรียนของรัฐในชุมชนและผ่านไปตามตัวแทนต่างๆ (Local Agencies) ในชุมชน และปีค.ศ.เดียวกันรัฐบาลได้ออกพระราชบัญญัติ **The Workforce Investment Act of 1998** โดยพระราชบัญญัตินี้เกิดขึ้นเพื่อผลักดันด้านการศึกษาของประชากรผู้ใหญ่และเยาวชนให้

เป็นประชากรที่มีคุณภาพ เพื่อเป็นพื้นฐานที่ดีในการทำงาน การประกอบอาชีพ การใช้ชีวิตในสังคมและการอยู่ร่วมกันภายในครอบครัว (Sims, 1999)

ในปีเดียวกันพระราชบัญญัติการอ่านออกเขียนได้เกี่ยวข้องกับทุกครอบครัว หรือ **Literacy Involves Families Together Act (LIFT)** พระราชบัญญัตินี้มีเป้าหมายหลักในการพัฒนาคุณภาพของบริการที่จัดให้แก่ประชาชนตามโครงการอ่านออกเขียนได้สำหรับครอบครัว (The Even Start Family Literacy Program) พระราชบัญญัติ LIFT ได้สนับสนุนให้โครงการ The Even Start Family Literacy Program มีการสอนหนังสือให้กับเด็กเพิ่มเติมนอกเหนือจากการให้ความรู้ในวิธีการสอนเด็กให้แก่พ่อแม่ของเด็ก ทั้งนี้พระราชบัญญัติ LIFT ได้ถูกเพิ่มเติมขึ้นหลังจากได้ออกพระราชบัญญัติ Reading Excellence Act แล้ว (อ้างอิง Library of Congress, <http://ecip.loc.gov/>)

นอกจากนี้พระราชบัญญัติ Reading Excellence Act ได้เป็นแม่บทที่ผลักดันให้เกิดพระราชบัญญัติ **Adult Education and Family Literacy Act of 1998** อีกทีหนึ่ง โดยพระราชบัญญัติ Adult Education and Family Literacy Act of 1998 เป็นพระราชบัญญัติที่เน้นการศึกษาของประชากรผู้ใหญ่ในสหรัฐฯและการอ่านออกเขียนได้ของครอบครัวชาวอเมริกัน

การออกกฎหมาย คำสั่ง ข้อบังคับ และนโยบายการอ่านจากภาครัฐ (ค.ศ. 2001 – ค.ศ.2009)

ค.ศ.2001 ได้ออกพระราชบัญญัติ **The No Child Left Behind Act of 2001 (NCLB)** โดยพระราชบัญญัตินี้ตั้งกติกามีวัตถุประสงค์ในการส่งเสริมการอ่าน ดังนี้

- เพื่อพัฒนาทักษะและเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจทางด้าน Phonemes (หน่วยเสียงเป็นหน่วยที่เล็กที่สุดในภาษา) ด้านการออกเสียงของคำ ซึ่งเป็นการปูพื้นฐานด้านภาษาที่ดีแก่ประชาชน
- เพื่อพัฒนาความสามารถของประชาชนในการเดาความหมายของคำที่ไม่คุ้นเคย
- เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านหนังสือได้อย่างคล่องแคล่ว
- เพื่อสร้างความเข้าใจด้านคำศัพท์มากขึ้น
- เพื่อค้นหาแนวทางในการสร้างแรงจูงใจในการอ่านให้กับประชาชน

ค.ศ. 2007 **Reauthorization of Adult Education and Family Literacy Act of 2007** มีการนำพระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษาและการอ่านออกเขียนได้ของครอบครัวชาวอเมริกันมาเพื่อใช้กระตุ้นการอ่านออกเขียนได้และส่งเสริมการศึกษาของประชากรผู้ใหญ่ในสหรัฐฯอีกครั้งหนึ่ง

การพัฒนาระบบห้องสมุด

ค.ศ. 1977 สหรัฐอเมริกาเป็นประเทศที่มีระบบห้องสมุดที่เข้มแข็งมาอย่างยาวนานโดยระบบห้องสมุดประชาชน (Library of Congress) เป็นห้องสมุดที่มีวัตถุประสงค์ในการส่งเสริมการอ่านของเด็กและเยาวชนผ่านห้องสมุด

ค.ศ. 1984 ห้องสมุดประชาชนมีการจัดตั้งศูนย์ The Center for the Books ซึ่งมีเครือข่ายอยู่ใน 50 รัฐรวมถึง มลรัฐโคลัมเบีย เพื่อเป็นศูนย์กลางการอ่านหนังสือของประชาชน และในปีเดียวกันได้มีการจัดตั้งสมาคมห้องสมุด American Library Association (ALA) เพื่อเป็นสมาคมที่เข้ามาดูแลห้องสมุดทั่วประเทศ (<http://www.read.gov/cfb/index.html>)

ค.ศ. 1994 จัดตั้งห้องสมุดเพื่อคนแอฟริกัน-อเมริกันชื่อว่า The Auburn Avenue Research Library on African-American Culture and History เพื่อเป็นศูนย์ห้องสมุดประชาชนสำหรับคนแอฟริกัน-อเมริกันในสหรัฐอเมริกา

ค.ศ. 2002 ได้เปิดห้องสมุดประชาชนเพื่อคนแอฟริกัน-อเมริกันเพิ่มขึ้นในรัฐฟลอริดา เพื่อส่งเสริมการอ่านและวัฒนธรรมของคนแอฟริกัน-อเมริกันในสหรัฐอเมริกา

ค.ศ. 2007 ได้เปิดห้องสมุดประชาชนเพื่อคนแอฟริกัน-อเมริกันในรัฐโคโลราโด แคนเวอร์

การศึกษา นโยบายส่งเสริมการอ่านขององค์กรภาคเอกชนในสหรัฐอเมริกาที่ตอบสนองต่อนโยบายด้านการอ่านของรัฐบาลสหรัฐอเมริกา (ค.ศ.1988 - ค.ศ.2009)

ดังที่ได้กล่าวไว้ในข้างต้น กลุ่มผลประโยชน์ (Interest Group) ซึ่งได้แก่องค์กรต่างๆ ที่สนับสนุนนโยบายการอ่านของรัฐบาล ไม่ว่าจะเป็นกลุ่มธุรกิจ สถาบัน องค์กรเอกชน กลุ่มบุคคลที่สนใจ ไม่ว่าจะกลุ่มหรือองค์กรพวกนี้จะจัดตั้งเป็นทางการหรือไม่ ทั้งนี้กลุ่มเหล่านี้มีอิทธิพลต่อนโยบายของภาครัฐด้วยกันทั้งสิ้น (Baumgartner & Leech, 1998; Hrebener, 1997; Kollman, 1998) นอกจากนี้กลุ่มผลประโยชน์เหล่านี้ยังมีผลกระทบต่อข้อกำหนดนโยบายการศึกษาของรัฐบาลด้วยเช่นกัน (Baumgartner & Leech, 1998) ซึ่งกลุ่มผลประโยชน์เหล่านี้จะมีจำนวนสมาชิกเพิ่มขึ้นทุกๆ ปี ได้แก่ องค์กรอิสระ สมาคม/สหภาพอาจารย์และครู องค์กรดูแลการศึกษาขั้นพื้นฐานตั้งแต่เกรด 1 ถึง เกรด 12 (เรียกว่า กลุ่ม K-12 Education Associations) ภาคธุรกิจ กลุ่มประชาชน กลุ่ม Think Tanks และสื่อต่างๆ ที่มีบทบาทในการกำหนดนโยบายการอ่านและการศึกษา เนื่องจากกลุ่มผลประโยชน์เหล่านี้มีเงินทุนมีเจ้าหน้าที่ประจำที่มีความรู้ในเรื่องการจัดการภายในระบบการเมืองของประเทศ และกลุ่มผลประโยชน์เหล่านี้มุ่งมั่นที่จะเปลี่ยนแปลงนโยบายของภาครัฐ โดยใช้วิธีการต่างๆ ที่จะดึงดูดความสนใจของกลุ่มบุคคลที่จัดทำนโยบาย (Policymakers) และกลุ่มผลประโยชน์เป็นกลุ่มที่มีความ

แน่นแฟ้นและมีวิธีการติดต่อสื่อสารกัน กระจายข่าว หรือกิจกรรมระหว่างสมาชิกภายในกลุ่มในหลายๆ ทางเช่น อีเมลล์ อินเทอร์เน็ต แฟกซ์ เป็นต้น

นอกจากนั้นเนื่องด้วยความสัมพันธ์ทางการเมืองตามที่ได้กล่าวไว้ใน Iron Triangle ทั้งหน่วยงานรัฐบาลและกลุ่มผลประโยชน์ทำให้การร่างนโยบายด้านการศึกษาและนโยบายการอ่าน กลายเป็นหัวข้อที่เปิดกว้างมากขึ้นสำหรับประชาชน โดยมีการจัดตั้งเครือข่ายของกลุ่มคนที่มีความรู้ในเรื่องการจัดทำนโยบาย เช่น พนักงานจากภาครัฐ ผู้ออกกฎหมาย นักธุรกิจ ผู้ทำการแนะนำชักชวนสมาชิกรัฐสภา (Lobbyists) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อตอบสนองความต้องการของตนเองเป็นหลัก

ทั้งนี้องค์กรที่เป็นกลุ่มผลประโยชน์ (Interest groups) ที่มีอิทธิพลต่อการจัดทำนโยบายการอ่านของรัฐบาลสหรัฐอเมริกา ได้แก่

- สมาคมการอ่านนานาชาติ (International Reading Association (IRA))
- สภาครูภาษาอังกฤษแห่งชาติ (The National Council of Teachers of English (NCTE))
- สหพันธ์ครูอเมริกัน (The American Federation of Teachers (AFT))
- สมาคมการศึกษาแห่งชาติ (The National Education Association (NEA))
- สถาบันเพื่อพัฒนาศักยภาพของมนุษย์และดูแลสุขภาพของเด็กแห่งชาติ (The National Institute of Child Health and Human Development (NICHD))
- มูลนิธิเพื่อสิทธิการอ่านแห่งชาติ (The National Right to Read Foundation)
- หนังสือพิมพ์ The Los Angeles Times

ส่วนองค์กรเอกชนอื่นๆ ที่เข้าร่วมโครงการ The Center for the Book ของห้องสมุด เพื่อกระตุ้นการรับรู้ ความสนใจของสังคมต่อหนังสือ การอ่าน การรู้หนังสือและห้องสมุดให้มากขึ้น ได้มีการจัดแบ่งหมวดหมู่ขององค์กรเอกชนอื่นๆ ที่เข้าร่วมโครงการกับ The Center for the Book ดังต่อไปนี้

- องค์กรที่จำหน่ายหนังสือและส่งเสริมการอ่านระดับนานาชาติ
- ประวัติศาสตร์หนังสือออนไลน์ (Book History Online) ของประเทศเนเธอร์แลนด์
- คณะกรรมการดูแลหนังสือเพื่อเยาวชน (International Board on Books for Young People (IBBY))
- สหพันธ์ของสมาคมและสถาบันห้องสมุดนานาชาติ (International Federation of Library Associations and Institutions (IFLA))
- สมาคมการอ่านนานาชาติ (International Reading Association (IRA))
- และศูนย์ The Center for The Book ในต่างประเทศ

- องค์กรที่จำหน่ายหนังสือและส่งเสริมการอ่านภายในประเทศสหรัฐอเมริกา
 - สภานักหนังสือเด็ก (Children's Book Council, Inc.)
 - มูลนิธิหนังสือแห่งชาติ (National Book Foundation)
 - บริษัทการอ่านคือพื้นฐานที่สำคัญ (Reading Is Fundamental, Inc. (RIF))
 - คณะกรรมการดูแลหนังสือสำหรับเด็กชาวอเมริกัน (United States Board on Books for Young People (USBBY))
 - สมาคมหนังสือเพื่อผู้หญิงแห่งชาติ (Women's National Book Association)
- องค์กรที่จำหน่ายและส่งเสริมหนังสือศิลปะ
 - สถาบันศิลปะกราฟิกอเมริกา (American Institute of Graphic Arts)
 - ศูนย์หนังสือศิลปะ (Center for Book Arts)
- องค์กรเพื่อการวิพากษ์หนังสือ
 - สมาคมกลุ่มผู้อ่านหนังสือและผู้นำ (Association of Book Group Readers and Leaders)
 - มูลนิธิหนังสือดี (Great Books Foundation)
- องค์กรเพื่อเพิ่มช่องทางกระจายและบริจาคหนังสือ
 - มูลนิธิหนังสือสำหรับเด็ก (Books For Kids Foundation)
 - ธนาคารหนังสือนานาชาติ (International Book Bank, Inc.)
 - มูลนิธิสะพานแห่งหนังสือ (Bridge of Books Foundation)
- องค์กรเพื่อส่งเสริมการอ่านวรรณกรรม
 - สมาคมวรรณกรรมอเมริกัน (American Literature Association)
 - สมาคมวรรณกรรมเด็ก (Children's Literature Association)
 - สภานิตยสารวรรณกรรมและโรงพิมพ์ (Council of Literary Magazines and Presses)
 - กองทุนเพื่อศิลปะแห่งชาติ (National Endowment for the Arts (NEA))
- องค์กรเพื่อการวิจัยทางด้านหนังสือ
 - ศูนย์บาราโฮนาเพื่อการศึกษาหนังสือภาษาสเปนสำหรับเด็กและวัยรุ่น (Barahona Center for the Study of Books in Spanish for Children and Adolescents)
 - กลุ่มเพื่อการศึกษาอุตสาหกรรมหนังสือ (Book Industry Study Group, Inc.)
 - ศูนย์หนังสือเด็ก (Center for Children's Books)
- องค์กรเพื่อการตีพิมพ์หนังสือ
 - สมาคมผู้พิมพ์หนังสืออเมริกัน (Association of American Publishers)

- สมาคมโรงพิมพ์หนังสือมหาวิทยาลัยอเมริกัน (Association of American University Presses, Inc.)
- สมาคมผู้พิมพ์หนังสือนานาชาติ (International Publishers Association)

การศึกษาการปรับตัวของผู้ประกอบการในสหรัฐอเมริกาที่ตอบสนองต่อนโยบายด้านการอ่านหนังสือของรัฐบาลสหรัฐอเมริกา (ค.ศ.1988 - ค.ศ.2009)

การปรับตัวของอุตสาหกรรมสิ่งพิมพ์

อุตสาหกรรมสิ่งพิมพ์มีการปรับตัวอย่างมากในเรื่องของรูปแบบการผลิตและจำหน่ายหนังสือ โดยการเปลี่ยนแปลงของอุตสาหกรรมสิ่งพิมพ์เกิดขึ้นอย่างชัดเจนในช่วง ค.ศ.1980 เป็นต้นมา ซึ่งเป็นปีเดียวกันกับภาวะเศรษฐกิจในสหรัฐอเมริกาเริ่มถดถอยลง ธุรกิจสิ่งพิมพ์ขนาดใหญ่และขนาดเล็กมีความจำเป็นต้องลดต้นทุนในการผลิตลงมา และในขณะเดียวกันธุรกิจสิ่งพิมพ์ขนาดใหญ่หลายๆกิจการตัดสินใจเข้าควบกิจการขนาดเล็กเพื่อให้ได้มาซึ่งการประหยัดที่เกิดจากขนาด (Economies of Scale) ทำให้ธุรกิจสิ่งพิมพ์ขนาดใหญ่สามารถลดต้นทุนในการผลิตลงมาได้และได้กำไรมากขึ้นในช่วงที่ภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ

นอกจากนั้นในช่วง ค.ศ.1990 เป็นต้นมา รัฐบาลสหรัฐอเมริกาได้ตระหนักถึงความสำคัญของการอ่านมากขึ้นในเด็กและเยาวชน เนื่องจากอัตราการอ่านออกเขียนได้ของเด็กนักเรียนในสหรัฐเริ่มต่ำลง ตัวอย่างเช่น ร้อยละ 40 ของนักเรียนเกรดสี่ในช่วง ค.ศ.1994 ถึง ค.ศ.1998 ได้คะแนนต่ำกว่ามาตรฐานที่ทาง The National Assessment of Educational Progress (NAEP) กำหนดไว้ในการทดสอบการอ่านออกเขียนได้ของเด็ก และมากกว่าร้อยละ 10 ของเด็กนักเรียนเกรดสี่ มีปัญหาด้านการอ่านขั้นรุนแรงจนไม่สามารถเข้าร่วมการทดสอบที่จัดขึ้นได้ ทั้งนี้เนื่องจากเด็กที่มีปัญหาด้านการอ่านออกเขียนได้ส่วนใหญ่มีฐานะค่อนข้างยากจนหรือเป็นกลุ่มชนชาติอื่นที่อาศัยอยู่ในสหรัฐอเมริกา (G. Reid Lyon, 1999) และพระราชบัญญัติ Reading Excellence Act (P.L. 105 -277) ผ่านสภาคองเกรส ค.ศ.1998 ทำให้แนวทางในการธุรกิจสิ่งพิมพ์ในสหรัฐอเมริกาจำเป็นต้องปรับตัว โดยหาแนวทางใหม่ๆ ในการลดต้นทุนการผลิตเพื่อตอบสนองนโยบายภาครัฐให้เด็กและเยาวชนได้อ่านหนังสือมากขึ้นในอนาคต

ดังนั้นธุรกิจสิ่งพิมพ์มีการเปลี่ยนรูปแบบการผลิตสิ่งพิมพ์และการจำหน่ายหนังสือในหลายรูปแบบด้วยกัน เช่น การเข้าควบกิจการธุรกิจสิ่งพิมพ์ขนาดเล็ก ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีอินเทอร์เน็ตที่เป็นแหล่งข้อมูลแห่งใหม่ให้กับผู้อ่านหนังสือและการเกิดขึ้นของเครือข่ายสังคม (Social Networking) การกำเนิดของยุคหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-Books) ยุคผู้อ่านหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-Readers) และการพัฒนาเทคโนโลยี Print-on-Demand (POD) ที่ทำให้ธุรกิจสิ่งพิมพ์ขนาดย่อมสามารถตีคู่ธุรกิจโรงพิมพ์ขนาดใหญ่ได้เช่นกัน สิ่งเหล่านี้ทำให้ธุรกิจสิ่งพิมพ์ในสหรัฐอเมริกาหันมา

ผลิตในรูปแบบหนังสืออิเล็กทรอนิกส์และจำหน่ายหนังสือผ่านระบบออนไลน์มากขึ้นเพื่อตอบสนองกับความต้องการของตลาดและมีต้นทุนในการผลิตที่ต่ำกว่า

ในด้านการจัดจำหน่ายหนังสือในช่วงสองทศวรรษที่ผ่านมา ธุรกิจสิ่งพิมพ์ได้ให้พ่อค้าขายส่งผู้จัดจำหน่ายหนังสือ และพ่อค้าขายปลีกหนังสือ เป็นผู้กำหนดราคาสินค้า โดยราคาขายส่งจะมีราคาขายถูกกว่าราคาขายปลีกร้อยละ 50 และให้ผู้ซื้อหนังสือสามารถคืนหนังสือได้หากต้องการ สำหรับช่องทางจำหน่ายหนังสือออนไลน์ ในช่วง 20 ปีที่ผ่านมา ได้เกิดเว็บไซต์ต่างๆ ขึ้นมากมายที่ทำหน้าที่เป็นตัวกลางในการจัดจำหน่ายหนังสือทั่วไปและหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-Books) โดยเว็บไซต์ที่ได้รับความนิยมมากที่สุดคือ Amazon.com ซึ่งประกาศตัวเองว่าเป็นเว็บไซต์ที่ทุกคนสามารถหาได้ทุกสิ่ง “All Things to All mankind” ซึ่งเว็บไซต์จำหน่ายหนังสืออย่าง Amazon.com มีบทบาทในการลดบทบาทของธุรกิจสิ่งพิมพ์ ผู้จัดจำหน่าย และพ่อค้าคนกลาง ซึ่งธุรกิจจำหน่ายหนังสือออนไลน์เช่นนี้แม้ว่าจะเป็นธุรกิจที่อยู่ในช่วงเริ่มต้น แต่จุดเปลี่ยนการจัดจำหน่ายหนังสือจากรูปแบบเดิมมาเป็นรูปแบบใหม่นอกจากนั้นผู้เขียนหนังสือยังสามารถติดต่อเว็บไซต์เหล่านี้ได้โดยตรงในการตีพิมพ์หนังสือของตนเองในอนาคต (Rooney, 2008)

ทัศนคติและพฤติกรรมการอ่านและซื้อหนังสือของคนอเมริกัน และปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการอ่านและซื้อหนังสือ ค.ศ. 1988 - ค.ศ.2009

ค.ศ.1978 จากการศึกษาข้อมูลพฤติกรรมการอ่านของคนอเมริกันพบว่า

ร้อยละ 45 ของคนอเมริกันไม่อ่านหนังสือเลย

ร้อยละ 95 ของคนอเมริกันชอบฟังวิทยุ โดยจะฟังวิทยุอย่างน้อย 1 ชั่วโมงต่อวัน

ร้อยละ 81 ของคนอเมริกันอ่านหนังสือพิมพ์ทุกวัน

นอกจากนั้นในการสำรวจถึงสิ่งที่คนอเมริกันต้องการทำในช่วงเวลาว่างของตนเอง พบว่า

ร้อยละ 33 ของคนอเมริกันนิยมอ่านหนังสือ

ร้อยละ 26 ของคนอเมริกันออกไปเที่ยวกับเพื่อน

ร้อยละ 21 ของคนอเมริกันจะไปเล่นกีฬา

ร้อยละ 12 ของคนอเมริกันดูทีวีที่บ้าน (Roper Poll,1980)

ทั้งนี้จากผลการสำรวจของสำนักงานสถิติของประเทศสหรัฐอเมริกาพบว่า คนอเมริกันอ่านหนังสือประมาณ 16 เล่มต่อปี (Statistical Abstract of The U.S.)

ค.ศ.1990 คนอเมริกันซื้อหนังสือคิดเป็นร้อยละ 5.7 ของค่าใช้จ่ายเพื่อความบันเทิง ในขณะที่ค่าใช้จ่ายเพื่อซื้อสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น ออดิโอ (Audio) วิดีโอ คอมพิวเตอร์ และซอฟต์แวร์ คิดเป็นร้อยละ 6 ของค่าใช้จ่ายเพื่อความบันเทิง และเมื่อเปรียบเทียบกับ ค.ศ.2002 คนอเมริกันใช้จ่ายเพื่อซื้อสื่อ

อิเล็กทรอนิกส์เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 24 ในขณะที่การใช้จ่ายเพื่อซื้อหนังสือลดลงเป็นร้อยละ 5.6 ของค่าใช้จ่ายเพื่อความบันเทิงโดยเฉลี่ย (National Endowment for the Arts, 2004)

ค.ศ.1994 ได้มีการสำรวจพฤติกรรมการซื้อและอ่านหนังสือของคนอเมริกันพบว่าร้อยละ 57 ของผู้หญิงอเมริกันอ่านหนังสือ ในขณะที่ผู้ชายอเมริกันร้อยละ 42 อ่านหนังสือ ทั้งนี้ประชากรชาวอเมริกันร้อยละ 55 เป็นเพศหญิง โดยร้อยละ 59 ของหนังสือประเภทนิยายจะถูกซื้อโดยผู้หญิงและร้อยละ 41 ของหนังสือจะถูกซื้อโดยผู้ชาย สำหรับหนังสือประเภทอื่นๆนอกเหนือจากนิยาย ผู้หญิงซื้อหนังสือประเภทนี้มากถึงร้อยละ 53 ในขณะที่ผู้ชายจะซื้อที่ร้อยละ 47

ค.ศ.1996 – 1997 ได้มีการส่งเสริมให้กลุ่มคนอเมริกันที่มีรายได้น้อยทั้งคนอเมริกันผิวขาวคนแอฟริกัน-อเมริกัน และคนละตินอเมริกัน หันมาดูแลเรื่องการอ่านออกเขียนได้ของเด็กและสมาชิกภายในครอบครัวมากขึ้น เนื่องจากการผลทดสอบความสามารถในการอ่านออกเขียนได้ของเด็กและเยาวชนของกลุ่มคนแอฟริกัน-อเมริกัน และกลุ่มคนละตินอเมริกันอยู่ในระดับที่ต่ำกว่าเด็กและเยาวชนที่มาจากกลุ่มคนอเมริกันผิวขาว และเด็กและเยาวชนที่มาจากครอบครัวที่มีรายได้น้อยจะได้รับผลการทดสอบความสามารถในการอ่านออกเขียนได้ต่ำกว่าเด็กและเยาวชนที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะดีเช่นกัน ทั้งนี้การส่งเสริมด้านการอ่านเริ่มต้นโดยผู้ปกครองของเด็กจะอ่านหนังสือให้เด็กฟังมากกว่าสามครั้งในหนึ่งสัปดาห์ หรือ อ่านหนังสือหรือนิทานก่อนนอนให้เด็กฟัง 3.4 คืนในหนึ่งสัปดาห์ จากพฤติกรรมที่เปลี่ยนไปของการเอาใจใส่ของผู้ปกครองที่มีต่อบุตรหลานมากขึ้นทำให้เด็กและเยาวชนที่มาจากครอบครัวที่มีรายได้น้อยมีพฤติกรรมการอ่านหนังสือเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดีขึ้น จะเห็นได้ว่าร้อยละ 61 ของเด็กและเยาวชนที่ได้รับการเอาใจใส่จากผู้ปกครองมีหนังสือที่ตนเองสนใจและครอบครองหนังสือมากกว่า 10 เล่ม (National Institute for Literacy, 1997)

ทั้งนี้จากการที่คนอเมริกันให้ความสนใจต่อการอ่านหนังสือของเด็กและเยาวชนมากขึ้น จากการสำรวจของ Publishers Weekly พบว่า คนที่ซื้อหนังสือให้เด็กอ่าน ได้แก่

- ร้อยละ 33.9 แม่ของเด็ก
- ร้อยละ 20 ครู อาจารย์ของเด็ก
- ร้อยละ 13.7 ตัวเด็กเอง
- ร้อยละ 11.6 ปู่ ย่า ตา ยายของเด็ก
- ร้อยละ 7.8 พ่อของเด็ก
- ร้อยละ 4.4 เพื่อน
- ร้อยละ 4.3 ญาติของเด็ก

ค.ศ.1998 จากการศึกษาของ The Early Childhood Longitudinal Study ได้ศึกษาความสัมพันธ์ของพฤติกรรมการอ่านของเด็กอนุบาลกับระดับการศึกษาของผู้ปกครอง พบว่าร้อยละ 66 ของเด็กนักเรียนชั้นอนุบาลมีความสามารถทางการอ่านในระดับดีถึงดีมากจะมีผู้ปกครองที่มีการศึกษาค่อนข้างดี กล่าวคืออย่างน้อยระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่าถึงจำนวนร้อยละ 86 และมีเพียงแค่ร้อยละ 14 ของเด็กนักเรียนชั้นอนุบาลเท่านั้นที่มีผู้ปกครองที่มีการศึกษาดำกว่าระดับมัธยมปลาย นอกจากนี้ ค.ศ.เดียวกัน ทางสถาบัน NAEP ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ของระดับการศึกษาของผู้ปกครองกับผลการทดสอบความสามารถในการอ่านจากเด็กและเยาวชน 3 กลุ่ม คือ 9 ปี 13 ปี และ 17 ปี พบว่า เด็กและเยาวชนทั้ง 3 กลุ่ม ที่มีผู้ปกครองที่มีการศึกษาสูงกว่าระดับมัธยมปลายได้รับคะแนนจากการทดสอบอยู่ในระดับดีมาก (National Institute for Literacy, 1998)

ค.ศ.1999 จากการสำรวจการศึกษาของ The National Household Education Survey พบว่า เด็กอายุระหว่าง 3 ถึง 5 ปี ที่ยังไม่ได้เข้าโรงเรียนอนุบาลจะได้รับการปลูกฝังให้รักการอ่านจากกิจกรรมต่างๆ ที่เกิดขึ้นภายในครอบครัว อาทิเช่น

ร้อยละ 36 ของเด็กเข้าห้องสมุดอย่างน้อยสัปดาห์ละหนึ่งครั้งพร้อมกับสมาชิกในครอบครัว

ร้อยละ 64 ของเด็กได้รับการสอนจากสมาชิกภายในครอบครัวเรื่องตัวอักษรภาษาอังกฤษ คำศัพท์ และตัวเลขต่างๆ มากกว่าสามครั้งขึ้นไปในหนึ่งสัปดาห์

ร้อยละ 81 ของเด็กได้ฟังสมาชิกภายในครอบครัวอ่านหนังสือมากกว่าสามครั้งขึ้นไปในหนึ่งสัปดาห์

ร้อยละ 50 ของเด็กได้ฟังการเล่าเรื่อง (Tell a story) จากสมาชิกในครอบครัวมากกว่าสามครั้งในหนึ่งสัปดาห์

(อ้างอิง: The National Household Education Survey, 1999)

และจากการสำรวจของของ National Endowment for the Arts ภายใต้หัวข้อ Reading at Risk พบว่า เด็กอเมริกันใช้เวลาอยู่กับการดูโทรทัศน์มากขึ้น กล่าวคือ เด็กอเมริกันที่ไม่ชอบการอ่านมักใช้เวลาในการดูโทรทัศน์แทนการอ่านหนังสือ ทั้งนี้ในครอบครัวชาวอเมริกันแต่ละครัวเรือนจะมีโทรทัศน์ 2.9 เครื่อง มีเครื่องเล่น VCRs 1.8 เครื่อง เครื่องเล่นซีดี 2.1 เครื่อง เครื่องเล่นวิดีโอเกม 1.4 เครื่อง และคอมพิวเตอร์ 1 เครื่อง โดยเฉลี่ย (National Endowment for the Arts, 2004)

และ ค.ศ.เดียวกัน ทางสถาบัน National Household Education Survey ได้ทำการสำรวจพฤติกรรมการอ่านของคนอเมริกัน พบว่าร้อยละ 50 ของประชากรผู้ใหญ่ที่มีอายุมากกว่า 25 ปีขึ้นไปอ่านหนังสือพิมพ์อย่างน้อยสัปดาห์ละครั้ง อ่านนิตยสารหนึ่งเล่มหรือมากกว่านั้นเป็นประจำสม่ำเสมอ และอ่านหนังสืออย่างน้อยหนึ่งเล่มในช่วงระยะเวลา 6 เดือน (National Institute for Literacy, 1999)

ค.ศ.2002 จากการสำรวจกิจกรรมที่คนอเมริกันทำในยามว่าง พบว่าร้อยละ 40 ของคนอเมริกันเลือกที่จะอ่านหนังสือในยามว่าง และร้อยละ 27 ของคนอเมริกันเลือกที่จะหาข้อมูลและเล่นอินเทอร์เน็ต

นอกจากนี้ จากผลการสำรวจและเก็บข้อมูลเรื่อง Reading at Risk ของ National Endowment for the Arts ซึ่งตีพิมพ์ ค.ศ.2004 พบว่าร้อยละของประชากรผู้ใหญ่ชาวอเมริกันมีการอ่านหนังสือวรรณกรรมลดน้อยลงกว่าเดิมมากภายในระยะเวลา 20 ปีที่ผ่านมา ทั้งนี้ประเภทของวรรณกรรม ได้แก่ นิยาย (Novel) เรื่องสั้น (Short Stories) บทกวีนิพนธ์ (Poetry) และการอ่านบทละคร (Play) ดังข้อมูลที่ปรากฏในตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ 17 แสดงการเปรียบเทียบการอ่านวรรณกรรมของประชากรผู้ใหญ่ชาวอเมริกันระหว่าง ค.ศ.1992 – 2002

รายการ	ค.ศ.1982	ค.ศ.1992	ค.ศ.2002
ร้อยละของประชากรผู้ใหญ่ชาวอเมริกันที่อ่านวรรณกรรม	56.9	54.0	46.7
จำนวนของประชากรผู้ใหญ่ชาวอเมริกันที่อ่านวรรณกรรม (ล้านคน)	96	100	96

ที่มา : Reading at Risk, National Endowment for the Arts, 2004

- น้อยกว่าครึ่งหนึ่งของประชากรผู้ใหญ่ชาวอเมริกันทั้งหมดภายในประเทศอ่านวรรณกรรม
- จำนวนผู้อ่านวรรณกรรมตกลงร้อยละ 10 ในรอบ 20 ปีที่ผ่านมา
- เนื่องจากจำนวนคนอเมริกันที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว 40 ล้านคนในช่วงรอบ 20 ปีที่ผ่านมา มีผลทำให้จำนวนนักอ่านวรรณกรรมในสหรัฐอเมริกาอยู่ในระดับคงที่ที่ 96 ล้านคนโดยเฉลี่ยทุกๆ ที่ร้อยละ โดยรวมของผู้อ่านวรรณกรรมลดลง

ตารางที่ 18 แสดงการอ่านวรรณกรรมที่ลดลงของประชากรผู้ใหญ่ชาวอเมริกันเมื่อเทียบกับหนังสือประเภทอื่นๆ ระหว่าง ค.ศ.1992 – 2002

ประเภทหนังสือ	ร้อยละของประชากรผู้ใหญ่ใน		ร้อยละที่ลดลงระหว่าง ค.ศ. 1992 – ค.ศ.2002
	ค.ศ.1992	ค.ศ.2002	
อ่านหนังสือทั่วไป	60.9	56.6	- 7 %
อ่านวรรณกรรม	54.0	46.7	- 14 %

ที่มา : Reading at Risk, National Endowment for the Arts, 2004

- การอ่านหนังสือของประชากรผู้ใหญ่ชาวอเมริกันลดลงทั้งหนังสือทั่วไปและวรรณกรรม
- ประชากรผู้ใหญ่ชาวอเมริกันอ่านหนังสือทั่วไปลดลงร้อยละ 7 และอ่านวรรณกรรมลดลงถึง ร้อยละ 14 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าวัฒนธรรมการอ่านวรรณกรรมเสื่อมถอยลง

ตารางที่ 19 แสดงการเปรียบเทียบการอ่านวรรณกรรมของเพศหญิงและเพศชายระหว่าง ค.ศ.1982 – 2002

เพศ	ร้อยละของประชากรผู้ใหญ่ที่อ่านวรรณกรรม		
	ค.ศ.1982	ค.ศ.1992	ค.ศ.2002
ชาย	49.1	47.4	37.6
หญิง	63.0	60.3	55.1

ที่มา : Reading at Risk, National Endowment for the Arts, 2004)

- เพศหญิงอ่านวรรณกรรมมากกว่าเพศชาย แต่อย่างไรก็ตามร้อยละการอ่านวรรณกรรมของทั้งกลุ่มคนทั้งสองเพศกำลังลดลงอย่างมากในช่วงระยะเวลา 20 ปี
- มีประชากรผู้ใหญ่ชาวอเมริกันเพศชายเพียง 1 ใน 3 เท่านั้นที่อ่านวรรณกรรม
- การอ่านวรรณกรรมของประชากรผู้ใหญ่ชาวอเมริกันเพศหญิงกำลังมีจำนวนที่ลดลงอย่างมากเช่นเดียวกัน

ตารางที่ 20 แสดงการเปรียบเทียบการอ่านวรรณกรรมของเยาวชนและประชากรผู้ใหญ่ชาวอเมริกัน โดยแบ่งตามช่วงอายุระหว่าง ค.ศ.1982 – 2002

ช่วงอายุ	ร้อยละการอ่านวรรณกรรม		
	ค.ศ.1982	ค.ศ.1992	ค.ศ.2002
18 - 24	59.8	53.3	42.8
25 - 34	62.1	54.6	47.7
ตั้งแต่ 34 ปีขึ้นไป	56.9	54.0	46.7

ที่มา : Reading at Risk, National Endowment for the Arts, 2004

- ในช่วง 20 ปีที่ผ่านมา เยาวชนอเมริกันระหว่างช่วงอายุ 18-34 ปี อ่านวรรณกรรมลดน้อยลง
- เยาวชนชาวอเมริกันระหว่างช่วงอายุ 18 - 24 ปี อ่านวรรณกรรมลดลงมากร้อยละ 28 ในขณะที่ชาวอเมริกันช่วงอายุ 25 – 34 ปี ลดลงร้อยละ 23 และชาวอเมริกันที่มีอายุมากกว่า 34 ปีขึ้นไปมีอัตราการอ่านวรรณกรรมที่ลดลงร้อยละ 18

ตารางที่ 21 แสดงการเปรียบเทียบการอ่านวรรณกรรมของคนอเมริกันแบ่งตามระดับการศึกษาระหว่างปี 1982 - 2002

ระดับการศึกษา	ร้อยละการอ่านวรรณกรรม		
	ค.ศ.1982	ค.ศ.1992	ค.ศ.2002
ประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้น	21.2	17.3	14.0
มัธยมศึกษาตอนปลาย	38.8	34.5	23.3
จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	54.2	49.0	37.7
ระดับปริญญาตรี	72.9	65.0	52.9
สูงกว่าระดับปริญญาตรีขึ้นไป	82.1	74.6	66.7

ที่มา : Reading at Risk, National Endowment for the Arts, 2004

จากตารางสรุปได้ว่า การอ่านวรรณกรรมของคนอเมริกันกำลังลดลงอย่างต่อเนื่องในช่วงระยะเวลา 20 ปีที่ผ่านมา โดยคนอเมริกันที่มีระดับการศึกษาสูงมีการอ่านวรรณกรรมมากกว่าคนอเมริกันที่มีระดับการศึกษาในระดับที่ต่ำกว่า

ทั้งนี้ จากผลการสำรวจ ค.ศ.2002 ของ National Endowment for the Arts ยังพบอีกว่า ชาวอเมริกันไม่ถึงกึ่งหนึ่งอ่านวรรณกรรมเพื่อความบันเทิง วัฒนธรรมการอ่านของคนอเมริกันที่ลดลงนี้ ส่วนใหญ่จะเกิดขึ้นในหมู่เยาวชน และจากผลการสำรวจยังชี้ให้เห็นว่าจำนวนผู้อ่านวรรณกรรมลดลง ร้อยละ 10 ในช่วง ค.ศ.1982 - ค.ศ.2002 แต่ปัจจุบันอัตราการอ่านก็ยังคงลดลง ทั้งนี้อัตราการอ่าน หนังสือของคนอเมริกันลดลงมีสาเหตุจากการแทรกแซงของสื่อบันเทิงสมัยใหม่ อาทิเช่น ภาพยนตร์ โทรทัศน์ อินเทอร์เน็ต วิดีโอเกม และอื่นๆ Professor Scott Elliot จาก Whitman English Department กล่าวว่าเหตุที่คนอเมริกันสนใจอ่านวรรณกรรมลดลง เนื่องจากสื่อวรรณกรรมไม่สามารถแข่งขันกับ สื่อบันเทิงที่มาในรูปแบบจอ (Screen) ได้ เมื่อคนมีเวลาว่างลดน้อยลงก็จะใช้การดูกับการฟังแทนการอ่าน นอกจากนี้การอ่านวรรณกรรมที่ลดลงยังมีผลต่อวัฒนธรรมที่เรียกว่า Image-Oriented Culture กล่าวคือ คนเลิกรับรู้หรือสร้างประสบการณ์ต่างๆผ่านจอมากกว่าหนังสือ หนังสือที่ประสบความสำเร็จมากที่สุดในทุกวันนี้จะต้องถูกนำไปสร้างเป็นภาพยนตร์ ซึ่งก็เป็นช่องทางหรือกลยุทธ์การหาเงินของธุรกิจ ในปัจจุบันด้วยเช่นกัน

ในปัจจุบันการอ่านวรรณกรรมของเยาวชนอเมริกันที่ลดลงส่วนหนึ่งเกิดจากหนังสือที่มี จำหน่ายในท้องตลาดไม่สามารถต่อสู้กับวัฒนธรรมป๊อป (Pop Culture) ได้ เนื่องจากโลกของเราใน ทุกวันนี้คำนึงถึงแต่เรื่องของเงินตรา (Money-Obsessed World) และการได้มาซึ่งอำนาจ (Power) ทำให้ หนังสือที่คนอเมริกันอ่านส่วนใหญ่จึงเป็นหนังสือประเภท How to อาทิเช่น วิธีการหาเงิน หาที่ทำกิน หาที่อยู่อาศัย และอื่นๆ ส่วนหนังสือวรรณกรรมที่มีคุณค่าจรรโลงใจและหนังสือประเทืองปัญญาได้เริ่ม สูญหายไป สิ่งเหล่านี้ทำให้เกิดวัฒนธรรมใหม่ในหมู่คนอเมริกัน คือ วัฒนธรรมการตกอยู่ในความ หวาดกลัว (Fear-Obsessed Culture) (Lauren Beebe, 2008)

ทั้งนี้สำหรับหนังสือนิยายที่ได้รับความนิยมจากผู้อ่านชาวอเมริกันตั้งแต่ ค.ศ.1995-2002 ได้แก่ ร้อยละ 92 หนังสือนิยายรักโรแมนติก (Romances)

ร้อยละ 79 หนังสือนิยายสำหรับเด็ก (Children's fiction)

ร้อยละ 79 หนังสือนิยายร่วมสมัย (Contemporary fiction)

ร้อยละ 55 หนังสือตลก (Humor)

นอกจากนั้น หนังสือสำหรับเด็ก (Children's Books) ขายได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 4 ใน ค.ศ.2002 เป็น 201.1 ล้านเล่ม ใน 6 เดือนแรกของปี ซึ่งแสดงให้เห็นว่าพ่อแม่ ผู้ปกครองให้ความสำคัญกับการอ่าน หนังสือของเด็กมากยิ่งขึ้น (Ipsos-NPD's Children's BookTrends)

ค.ศ.2004 พ่อแม่ชาวอเมริกันส่วนใหญ่เล็งเห็นว่าเด็กแรกเกิดจนถึงอายุ 5 ปี เป็นช่วงอายุที่สำคัญที่สุดในการที่จะทำให้เด็กได้เรียนรู้สิ่งต่างๆ รอบกาย ดังนั้นพ่อแม่ชาวอเมริกันส่วนใหญ่ จึงพยายามอย่างมากที่จะให้เด็กเรียนรู้ผ่านสื่อต่างๆเช่น คอมพิวเตอร์ ป้ายโฆษณา วิทยู มือถือ หรือ

โฆษณาต่างๆ ในห้างสรรพสินค้า พ่อแม่ชาวอเมริกันต้องการให้ลูกเรียนรู้ให้ได้มากที่สุดเท่าที่เป็นไปได้ และให้เวลาในการสอนสิ่งต่างๆ ให้กับลูกมากที่สุดเท่าที่เป็นไปได้เช่นกัน นอกจากนี้พ่อแม่ชาวอเมริกันซื้อหนังสือและตุ๊กตาเพื่อการศึกษาให้กับเด็ก อ่านหนังสือให้ลูกฟังก่อนนอน เพื่อให้เกิดการพัฒนาการเรียนรู้และการอ่านของลูกในอนาคต (Lee, Lea, 2004)

ค.ศ.2008 ได้มีการสำรวจพฤติกรรมกรรมการอ่านของคนอเมริกันพบว่า

- 1 ใน 3 ของผู้ที่จบการศึกษาระดับมัธยมปลายไม่เคยอ่านหนังสืออื่นๆอีกเลยหลังจากที่เรียนจบการศึกษา

- ร้อยละ 42 ของผู้ที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรีไม่เคยอ่านหนังสืออื่นๆ อีกเลยหลังจากที่เรียนจบการศึกษา

- ร้อยละ 80 ของครอบครัวอเมริกัน ไม่ได้ซื้อหนังสือหรืออ่านหนังสือเลยใน ค.ศ.2007

- ร้อยละ 70 ของประชากรผู้ใหญ่ในสหรัฐอเมริกาไม่เคยไปร้านขายหนังสือในช่วงระยะเวลา 5 ปีที่ผ่านมา

- ร้อยละ 57 ของหนังสือใหม่ที่ถูกตีพิมพ์และนำออกจำหน่ายไม่ได้รับการอ่านจบเล่ม

- ร้อยละ 70 ของหนังสือที่ตีพิมพ์ไม่ได้สร้างกำไร

(อ้างอิง: Jerold Jenkins, 2008 from www.jenkinsgroupinc.com)

- ร้อยละ 53 ของคนอเมริกันอ่านหนังสือนิยายหรือเรื่องที่แต่งขึ้นมา (Fiction) และร้อยละ43 อ่านหนังสือจากเรื่องจริง (Non-Fiction) ซึ่งประเภทของหนังสือนิยาย (Fiction) ที่ได้รับความนิยมมากที่สุด คือ หนังสือลึกลับและสืบสวน

- ร้อยละ 55 ของหนังสือนิยาย (Fiction) ถูกซื้อโดยผู้หญิง และร้อยละ 45 ซื้อโดยผู้ชาย

- (อ้างอิง: Publishers Weekly, 2008)

- ในแต่ละวัน คนอเมริกันใช้เวลาดูทีวี 4 ชั่วโมง ฟังวิทยุ 3 ชั่วโมง และใช้เวลาในการอ่านนิตยสาร 14 นาที ต่อวัน

(อ้างอิง: Veronis, Suhler & Associates Investment Banker, 2008)

ตัวชี้วัดความสำเร็จหรือความล้มเหลวของนโยบายและกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการอ่าน

ยอดขายของหนังสือของสหรัฐอเมริกาเพิ่มมากขึ้นทุกปี โดยเริ่มมีการเก็บสถิติการบริโภคหนังสือของคนอเมริกันอย่างชัดเจนตั้งแต่ ค.ศ.1977 เป็นต้นมา โดยมีการเก็บข้อมูลการซื้อหนังสือและพฤติกรรมกรรมการอ่านหนังสือของคนอเมริกันแบ่งตามประเภทของหนังสือต่างๆ ดังนี้

กลุ่มหนังสือสำหรับเด็ก

ค.ศ.1995 ยอดขายหนังสือสำหรับเด็กเพิ่มขึ้นเป็น 1.25 พันล้านดอลลาร์จากการขายหนังสือทั้งหมด 511 ล้านเล่ม ในขณะที่ยอดขายหนังสือสำหรับเด็ก ค.ศ.1986 มีเพียงแค่ 386.2 ล้านดอลลาร์จากหนังสือทั้งหมด 250 ล้านเล่ม และ ค.ศ.1977 เพียงแค่ 162.1 ล้านดอลลาร์

ค.ศ.1996 สำหรับสถานที่จัดจำหน่ายหนังสือสำหรับเด็ก พบว่า

- คนนิยมซื้อหนังสือสำหรับเด็กที่ร้าน Discount Store มากที่สุด (ร้อยละ29)
- ซื้อจากชมรมนักอ่านหนังสือ³ (Book Club) (ร้อยละ18)
- ซื้อจากร้านขายหนังสือเครือข่ายขนาดใหญ่ (ร้อยละ10)
- ซื้อจากร้านอาหารและร้านขายยา (ร้อยละ7)
- ซื้อจากร้านขายหนังสือรายย่อย (ร้อยละ6)
- ซื้อทางไปรษณีย์ (ร้อยละ6)
- ซื้อจากร้านขายของเล่น (ร้อยละ5)
- ซื้อจากร้านค้าทั่วไป (ร้อยละ3)
- ซื้อจากคลังหนังสือ (Warehouse/Price Club) (ร้อยละ2)
- แหล่งอื่นๆ (ร้อยละ15)

นอกจากนั้น ค.ศ. 2001 คนอเมริกันใช้จ่ายมากถึง 766 ล้านดอลลาร์ ในการซื้อหนังสือเด็กถึง 194 ล้านเล่มในช่วง 6 เดือนแรก

กลุ่มหนังสือสำหรับเยาวชน

ค.ศ. 1996 จากการสำรวจของ Publishers Weekly Survey of Bookstores พบว่า ร้อยละ55 ของหนังสือสำหรับเยาวชนที่ถูกซื้อเป็นหนังสือประเภทนิยาย (Fiction) และร้อยละ 25 เป็นหนังสือสีสันทและกิจกรรม (Coloring/Activity) (Consumer Research Study on Book Purchasing)

ค.ศ. 2002 ยอดขายสำหรับหนังสือเรียนของเด็กและเยาวชนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาจนถึงระดับมัธยมปลาย (EL-HI) เติบโตขึ้นถึง 1.53 พันล้านเหรียญสหรัฐ ประกอบด้วย หนังสือวิทยาศาสตร์ 72.2 ล้านเหรียญสหรัฐ คณิตศาสตร์ 99.3 ล้านเหรียญสหรัฐ การศึกษาด้านสังคมศาสตร์ (Social Studies)

³ ชมรมนักอ่านหนังสือ (Book Club) คือ กลุ่มบุคคลที่รักการอ่านหนังสือจัดตั้งชมรมเพื่อเป็นสถานที่ทำกิจกรรมต่างๆรวมกันระหว่างสมาชิกของชมรม อาทิเช่น การวิจารณ์หนังสือ การขายหนังสือให้กับสมาชิกในชมรม โดยสมาชิกในชมรมจะได้รับส่วนลดในการซื้อหนังสือด้วยเช่นกัน

108.4 ด้านเหรียญสหรัฐ และหนังสือเพื่อการอ่านภาษาอังกฤษและศิลปะทางภาษา (Reading English and Language Arts) 609.2 ด้านเหรียญสหรัฐ

ยอดตีพิมพ์หนังสือ

ค.ศ.2000 มีหนังสือหนังสือที่ได้รับการตีพิมพ์ทั้งหมด 122,000 เรื่อง (Titles)

ค.ศ.2001 มีหนังสือทั้งหมด 135,000 เรื่องที่ได้รับการตีพิมพ์

ค.ศ.2002 มีหนังสือทั้งหมด 150,000 เรื่องทั้งหนังสือใหม่และหนังสือที่ถูกตีพิมพ์ซ้ำ โดยแบ่งเป็นหนังสือประเภทนิยาย (Fiction) 17,000 เรื่อง และหนังสือสำหรับเยาวชน (Bookmarket.com)

โดยที่โรงพิมพ์ในสหรัฐอเมริกาผลิตหนังสือเรื่องใหม่ 65,000 เรื่องโดยเฉลี่ยในแต่ละปี

ค.ศ.2003 มีหนังสือที่ได้รับการตีพิมพ์ทั้งหมด 120,000 เรื่องในสหรัฐอเมริกา (bookwire.com)

ค.ศ.2006 – 2007 มีหนังสือและสิ่งพิมพ์ใหม่เกิดขึ้นประมาณ 291,922 เล่มใน 1 ปี (เพิ่มจาก ค.ศ. 2005 ร้อยละ 3.2 หรือเพิ่มขึ้นประมาณ 9,422 เรื่องจากปี 2005) (R.R. Bowker) 10,000 เรื่อง

เวลาที่ใช้ในการอ่านหนังสือของคนอเมริกัน

ค.ศ.1996 จากการศึกษาการอ่านหนังสือของคนอเมริกันพบว่า คนอเมริกันอ่านหนังสือโดยเฉลี่ย 123 ชั่วโมงต่อปี (Communications Industry Forecast, 1996)

ค.ศ.2001 คนอเมริกันอ่านหนังสือน้อยลงเหลือเพียง 109 ชั่วโมงต่อปี (Communications Industry Forecast, 2001)

ค.ศ.2005 คนอเมริกันอ่านหนังสือวันละ 20 นาที หรือ 121.67 ชั่วโมงต่อปี โดยผู้ชายอ่านหนังสือโดยเฉลี่ย 0.29 ชั่วโมงต่อวัน และผู้หญิงใช้เวลา 0.39 ชั่วโมงต่อวัน ซึ่งเวลาดังกล่าวรวมเวลาที่ใช้ในการอ่านตามสื่ออิเล็กทรอนิกส์ด้วยเช่นกัน (the Bureau of Labor Statistics, 2006)

ค.ศ.2008 คนอเมริกันอ่านหนังสือน้อยลงกว่าในอดีต ในปีปัจจุบันเหลือเพียง 102 ชั่วโมงต่อปี โดยใช้เวลาดูโทรทัศน์มากขึ้นถึง 153 ชั่วโมงต่อเดือน หรือ ประมาณ 32 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ซึ่งเพิ่มมาจากปี ค.ศ. 2007 ถึงร้อยละ 1.9 และใช้เวลาในการเล่นอินเทอร์เน็ตมากขึ้นครั้งละ 27 นาที 57 วินาทีในหนึ่งวันโดยเฉลี่ย ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปี ค.ศ.2007 ถึงร้อยละ 4.6 และมีแนวโน้มจะเพิ่มมากขึ้นทุกๆ ปี (Nielsen Research, 2009)

ทั้งนี้เนื่องจากคนอเมริกันมีทางเลือกในการบริโภคข้อมูลมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งอินเทอร์เน็ตก็เป็นอีกทางเลือกหนึ่งที่คนอเมริกันนิยมใช้กันมากในการค้นหาข้อมูล การหาความรู้ใหม่ๆ เพื่อความบันเทิง หรือการเข้าสู่สังคมออนไลน์ ดังนั้นการที่คนอเมริกันใช้เวลาในการอ่านหนังสือน้อยลงเป็นการบอกให้ทราบถึงสื่ออิเล็กทรอนิกส์เริ่มเข้ามามีบทบาทอย่างชัดเจนในการลดเวลาการอ่าน

หนังสือของคนอเมริกัน ซึ่งมีหลักฐานชี้ชัดจากยอดขายหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่เพิ่มสูงขึ้นถึงร้อยละ 55.7 ระหว่างปี ค.ศ.2002 - ค.ศ.2007

นักเขียนหน้าใหม่ในอเมริกา

จำนวนนักเขียนในอเมริกาได้เพิ่มสูงขึ้นเรื่อยๆ ในแต่ละปี

ค.ศ.2002 มีนักเขียนและนักประพันธ์ (Writers and Authors) ในประเทศโดยรวมนับเฉพาะที่รับการจ้างงานให้เขียนหนังสืออยู่ทั้งสิ้นโดยประมาณ 120,000 คน

ค.ศ.2006 เพิ่มขึ้นเป็น 135,000 คน และทางสำนักงานสถิติแรงงานแห่งชาติสหรัฐฯ ได้ประมาณการว่าในปี ค.ศ.2016 จะมีจำนวนของนักเขียนในอเมริกาเพิ่มสูงขึ้นถึง 153,000 คน ที่จะได้รับ การจ้างงานให้เขียนหนังสือในสหรัฐอเมริกา (Bureau of Labor Statistics, 2006)

การส่งออกและการนำเข้าหนังสือ

อเมริกาส่งออกหนังสือเพิ่มขึ้นค.ศ.2005 โดยเพิ่มขึ้นร้อยละ 8.8 คิดเป็นมูลค่า 1.58 พันล้านเหรียญสหรัฐ ในขณะที่เดียวกันอเมริกามีหนังสือนำเข้ามีมูลค่าถึง 1.66 พันล้านเหรียญ หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.8 (อ้างอิง : U.S. Commerce Department; Buch and Buch handel in Zahlen 2005)

จำนวนโรงพิมพ์ในสหรัฐอเมริกา

มีจำนวนโรงพิมพ์ทั้งหมดในอเมริกาประมาณ 73,000 โรงพิมพ์ ซึ่งในจำนวนนี้ประกอบด้วยโรงพิมพ์ขนาดย่อม 53,000 โรงพิมพ์ (อ้างอิง : <http://www.booksusa.de>)

จำนวนร้านจำหน่ายหนังสือ

มีร้านจำหน่ายหนังสือทั้งหมด 5,238 ร้าน โดยมีเพียง 2,363 ร้านเป็นสมาชิกของ The American Booksellers Association

(อ้างอิง : American Book Trade Directory 2006; The American Booksellers Association)

ยอดขายต่อหนึ่งร้านหนังสือ

ร้านจำหน่ายหนังสือที่มีเครือข่ายขนาดใหญ่ 3 ลำดับในอเมริกา ได้แก่

- Borders
- Barnes & Noble
- Books-a-Million

ซึ่งร้านขายหนังสือทั้ง 3 ร้านนี้จำหน่ายหนังสือมากกว่า 3 ใน 4 ของหนังสือในสหรัฐอเมริกา และร้อยละ 37 ของยอดขายหนังสือของอเมริกามาจากเทศกาลหนังสือ ค.ศ.2002 และอีกร้อยละ 15 ของยอดขายจำหน่ายหนังสือจากร้านขายหนังสือทั่วไป และอีกร้อยละ 22 มาจากร้านขายหนังสือที่มีเครือข่ายขนาดใหญ่ นอกจากนี้ ชมรมนักอ่านหนังสือ (Book Club) มียอดขายที่ร้อยละ 19 และอีกร้อยละ 87 เป็นยอดขายจำหน่ายหนังสือผ่านอินเทอร์เน็ต

ที่มา : IPSOS-NPD Ipsos Insight Marketing Research

เทศกาลหนังสือ (Book Fair)

BookExpo America (BEA) มีการจัดเทศกาลหนังสือขึ้นทุกๆปีโดยเลือกใช้สถานที่จัดแตกต่างกันออกไปในแต่ละปี

ค.ศ.2007 BookExpo America จัดเทศกาลหนังสือที่เมืองวอชิงตัน ดี.ซี. และมีผู้เข้าชมงานมากกว่า 37,000 คนจาก 80 ประเทศทั่วโลก

ค.ศ.2008 จัดที่นครลอสแอนเจลิส ในวันที่ 29 พ.ค. ถึง 1 มิ.ย. โดยมีโรงพิมพ์เข้าร่วมงานมากกว่า 2,000 โรงพิมพ์ (อ้างอิง: BookExpo America)

ยอดขายจำหน่ายหนังสือ

ค.ศ.1995 ยอดขายโดยรวมของตลาดอยู่ที่ประมาณ 25.5 พันล้านเหรียญสหรัฐ โดยยอดขายจำหน่ายหนังสือของสหรัฐอเมริกา ค.ศ.1995 อยู่ที่อันดับที่ 1 ของโลก โดยมีประเทศญี่ปุ่นเป็นอันดับที่ 2 ด้วยยอดขายจำหน่ายหนังสือ 10.5 พันล้านเหรียญสหรัฐ และเยอรมันอยู่อันดับที่ 3 ด้วยยอดขาย 10 พันล้านเหรียญสหรัฐ ส่วนประเทศที่อยู่อันดับรองลงมาได้แก่ สหราชอาณาจักร สเปน สาธารณรัฐเกาหลี บราซิล อิตาลี และสถานีรัฐประชาชนจีน (Bookmarket.com)

ค.ศ.1996 ยอดขายหนังสือโดยรวมของตลาดตกลงมาอยู่ที่ประมาณ 20.26 พันล้านเหรียญสหรัฐ (Bookmarket.com)

ค.ศ.2005-ค.ศ.2007 จากการรายงานของ Association of American Publisher (AAP) รายงานว่ายอดขายโดยรวมของตลาดเพิ่มสูงขึ้นมาก โดยในปีค.ศ.2007 Association of American Publisher (AAP) ซึ่งเป็นองค์กรที่ทำหน้าที่ประมาณการและบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับยอดขายหนังสือในสหรัฐอเมริกา ได้รับข้อมูลสถิติมาจากรฐานข้อมูลส่วนกลางของภาครัฐและได้มาจากสำนักพิมพ์ 81 แห่งในสหรัฐอเมริกาถึงยอดขายของสำนักพิมพ์ค้นพบว่าสำนักพิมพ์มียอดขายหนังสือสุทธิอยู่ที่ 25 พันล้านเหรียญ หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.2 จาก ค.ศ.2006 และยังเพิ่มขึ้นจาก ค.ศ.2002 ถึงร้อยละ 2.5

หนังสือสำหรับผู้ใหญ่และเยาวชนเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.0 จาก ค.ศ.2006 เป็น 8.5 พันล้านเหรียญ และคาดว่าจะมีอัตราการเติบโตขึ้นเป็นร้อยละ 3.6 ปีถัดไป สำหรับหนังสือที่มียอดขายของหนังสือที่เติบโตมากที่สุดมาจากหนังสือสำหรับผู้ใหญ่ปกแข็ง (Adult hardbound book) ซึ่งยอดขายโตขึ้นร้อยละ 7.8 จากปีที่แล้ว และมียอดขายโดยรวมของหนังสือนี้ 2.8 พันล้านเหรียญ และคาดว่าจะมีการเติบโตต่อไปเรื่อยๆ ร้อยละ 3.4 ส่วนหนังสือสำหรับผู้ใหญ่ปกอ่อน (Adult paperbound) เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.2 จาก ค.ศ.2006 เป็น 2.3 พันล้านเหรียญหรือมีอัตราโตต่อปีร้อยละ 4.0

ทั้งนี้สำหรับหนังสือเด็กและเยาวชนกลับมียอดตกลงถึงร้อยละ 0.5 จาก ค.ศ.2006 เป็น 2.0 พันล้านเหรียญ และยอดขายหนังสือสำหรับเด็กและเยาวชนแบบปกอ่อน กลับเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 4.1 เป็น 1.4 พันล้านเหรียญจาก ค.ศ.2006 อย่างไรก็ตาม หนังสือสำหรับเยาวชนคาดว่าจะขายดีเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ ในอนาคต เนื่องจากเด็กและเยาวชนได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐอย่างต่อเนื่องในการอ่านหนังสือ และทำให้ Association of American Publisher (AAP) คาดการณ์ว่า ยอดขายหนังสือประเภทนี้จะเติบโตขึ้นอีก ร้อยละ 4.6 สำหรับหนังสือปกแข็ง (Hardbound book) และร้อยละ 2.1 สำหรับปกอ่อน (Paperbound book) จากปีค.ศ.2002

สำหรับยอดจำหน่ายหนังสือออดิโอ (Audio books) ถือว่าค.ศ.2007 เป็นปีทองของการขายหนังสือประเภทนี้ เนื่องจากยอดขายเพิ่มขึ้นร้อยละ 19.8 จาก ค.ศ.2006 เป็น 213 พันล้านเหรียญ ซึ่งนับว่าเป็นยอดจำหน่ายที่สูงมาก และอัตราการเติบโตของยอดขายอย่างต่อเนื่องร้อยละ 8.8 ต่อปี และ ค.ศ.2007 ยอดขายหนังสือเกี่ยวกับศาสนาเพิ่มสูงมากขึ้นเช่นกัน โดยเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.2 หรือ 783 พันล้านเหรียญและเมื่อมีอัตราเติบโตของยอดขายหนังสือเกี่ยวกับศาสนาอยู่ที่ร้อยละ 7.1 สำหรับหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) ก็มียอดขายสูงขึ้นเช่นกัน โดยเพิ่มจากร้อยละ 23.6 จาก ค.ศ.2006 หรือคิดเป็นมูลค่าเท่ากับ 67 ล้านเหรียญ แต่ทั้งนี้มีอัตราการเติบโตถึงร้อยละ 55.7 จาก ค.ศ.2002 ซึ่งนับว่าเป็นการเติบโตแบบก้าวกระโดด

ถึงแม้ว่าหนังสือแต่ละประเภทส่วนใหญ่จะมียอดขายเพิ่มขึ้นจาก ค.ศ.2006 แต่ตลาดขายหนังสือส่ง (Mass Market Paper Books) กลับมองเห็นว่า ค.ศ.2007 ยอดขายของตลาดโดยรวมอาจตกลงเล็กน้อย ร้อยละ 2.0 หรือตกลงไป 1.1 พันล้านเหรียญ และยอดขายผ่านร้านหนังสืออาจตกลงร้อยละ 2.8

สำหรับหนังสือเรียนและเพื่อการศึกษา กล่าวคือ ยอดขายของ K-12 (ตั้งแต่ชั้นประถมจนถึงมัธยมปลาย) เพิ่มสูงขึ้นมากร้อยละ 2.7 หรือเพิ่มขึ้น 6.4 พันล้านเหรียญจาก ค.ศ.2006 และคาดว่าจะมีอัตราการเติบโตอย่างต่อเนื่องร้อยละ 4.0

ที่มา : Publishing Industry Statistics 2007, Association of American Publisher (AAP)

ตารางที่ 22 แสดงรายได้จากการจำหน่ายหนังสือระหว่าง ค.ศ.2002–ค.ศ.2007 (Estimated Net Sales in Dollar)

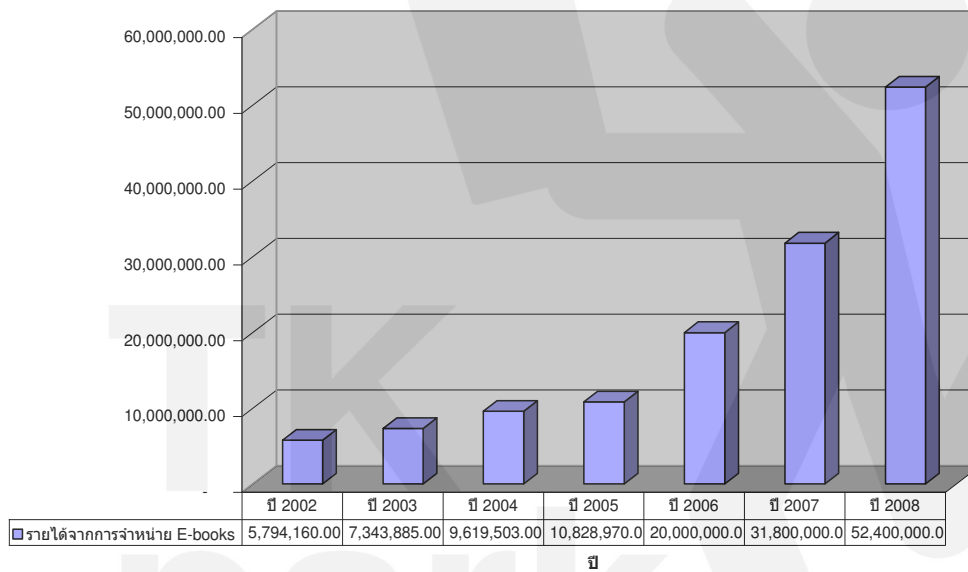
ประเภทหนังสือ	ค.ศ.2002	ค.ศ.2005	ค.ศ.2007	อัตราการเติบโตระหว่าง ค.ศ.2002-ค.ศ.2007
หนังสือปกแข็งสำหรับผู้ใหญ่ (Adult Hardbound)	2,371,553	2,495,175	2,800,080	3.4%
หนังสือปกอ่อนสำหรับผู้ใหญ่ (Adult Paperbound)	1,876,620	2,099,187	2,282,173	4.0%
หนังสือปกแข็งสำหรับเด็กและเยาวชน (Juvenile Hardbound)	1,636,248	2,100,456	2,048,155	4.6%
หนังสือปกอ่อนสำหรับเด็กและเยาวชน (Juvenile Paperbound)	1,259,767	1,348,653	1,395,524	2.1%
จำหน่ายหนังสือผ่านชมรมนักอ่านหนังสือและ ทางไปรษณีย์ (Book clubs and Mail Order)	852,384	659,290	621,605	-6.1%
หนังสือขายส่ง (Mass Market Paperback)	1,216,710	1,091,759	1,119,140	-1.7%
หนังสือผ่านสื่อออดิโอ (Audio books)	143,410	206,299	218,230	8.8%
หนังสือเกี่ยวกับศาสนาและปรัชญา (Religious)	556,799	829,273	783,411	7.1%
หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-books)	7,337	43,832	67,233	55.7%
หนังสือสำหรับผู้เชี่ยวชาญ (Professional)	3,155,191	3,300,812	3,474,656	1.9%
หนังสือเรียนสำหรับเด็กประถมศึกษาถึงมัธยม ตอนปลาย (EI-Hi หรือ K-12 Education)	5,795,044	6,570,175	6,356,211	1.9%
หนังสือเพื่อการศึกษาในระดับสูง (Higher Education)	3,025,029	3,359,429	3,677,970	4.0%
หนังสือประเภทอื่นๆ (Others)	136,488	158,558	115,185	-3.3%
รวมทั้งหมด	22,032,580	24,262,898	24,959,573	2.5%

ที่มา : Association of American Publisher (AAP), 2007

จากตาราง พบว่า หนังสือเกือบทุกชนิดมียอดขายที่เพิ่มสูงขึ้นในช่วงระหว่าง ค.ศ.2002–ค.ศ. 2007 แต่สิ่งหนึ่งที่น่าสนใจ ก็คือ ยอดการจำหน่ายหนังสือออดิโอ (Audiobooks) และยอดจำหน่ายหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-books) อัตราการเติบโตรวดเร็วอย่างก้าวกระโดด กล่าวคือยอดจำหน่ายหนังสือออดิโอ มีอัตราการเติบโตของยอดขายร้อยละ 8.8 และ หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ร้อยละ 55.7 ในขณะที่ยอดจำหน่ายหนังสือปกแข็งและปกอ่อนเพิ่มสูงขึ้นเช่นกันแต่ในสัดส่วนที่ไม่มากนัก โดยอัตราการเติบโตของยอดขายของหนังสือปกแข็งและปกอ่อนทั้งสำหรับเด็ก เยาวชนและผู้ใหญ่มีอัตราการเติบโตน้อยกว่าอัตราการเติบโตของยอดจำหน่ายของหนังสือออดิโอ และหนังสืออิเล็กทรอนิกส์

(E-books) เป็นอย่างมาก นอกจากนี้ หนังสือประเภทปรัชญาและศาสนาเป็นหนังสืออีกประเภทหนึ่งที่มีอัตราการเติบโตของยอดขายที่เพิ่มสูงขึ้นถึงร้อยละ 7.1 ภายในระยะเวลา 5 ปีที่ผ่านมา นั่นพอจะแสดงให้เห็นว่าคนอเมริกันในปัจจุบันเริ่มให้ความสนใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาและศาสนามาใช้เป็นหลักในการดำรงชีวิตมากขึ้นเช่นกัน

ภาพที่ 4 แสดงยอดขายจำหน่ายหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-books) ระหว่าง ค.ศ.2002 – ค.ศ.2008

ที่มา : Association of American Publisher (AAP), 2008

จากภาพที่ 4 แสดงให้เห็นว่าอัตราการบริโภคหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เริ่มมีจำนวนมากขึ้นนับตั้งแต่ค.ศ.2002 ที่มียอดขายเพียง 5.8 ล้านดอลลาร์ จนถึง ค.ศ.2008 ยอดจำหน่ายของหนังสือ E-books ได้เพิ่มสูงขึ้นอย่างรวดเร็วเป็น 52.4 ล้านดอลลาร์ ซึ่งหลายๆสำนักพิมพ์ได้คาดการณ์ไว้ว่าธุรกิจสิ่งพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์ในอนาคตจะเป็นที่นิยมในท้องตลาดมากขึ้นและคาดการณ์ไว้ว่าในไตรมาสแรก ของ ค.ศ. 2009 ยอดจำหน่ายของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์อาจเพิ่มขึ้นอีก 15.5 ล้านดอลลาร์

การประเมินทักษะการอ่านหนังสือของเด็กและเยาวชนตั้งแต่ ค.ศ.1971 ถึง - 2004

ทั้งนี้ทางสถาบัน NAEP ได้ประเมินทักษะการอ่านหนังสือของเด็กและเยาวชนอายุตั้งแต่ 9 ถึง 17 ปี โดยทำการประเมินผลจากกลุ่มนักเรียนด้วยตัวเลขระหว่าง 0 ถึง 500 เด็กนักเรียนที่ได้ผลการ

ประเมินอยู่ในระดับคะแนน 150 เป็นเด็กนักเรียนที่สามารถอ่านจับใจความได้เพียงเล็กน้อย ส่วนเด็กนักเรียนที่มีผลการประเมินอยู่ในระดับคะแนน 200 เป็นนักเรียนที่สามารถอ่านจับใจความได้ค่อนข้างดี สามารถรวบรวมความคิดที่ได้จากการอ่านและสามารถสรุปในสิ่งที่ตนเองอ่านได้ สำหรับเด็กนักเรียนที่มีระดับคะแนน 250 มีความสามารถในการค้นคว้าหาข้อมูลที่ต้องการรู้ได้ด้วยตนเอง มีความสามารถในการเชื่อมโยงแนวคิดต่างๆ และสามารถกล่าวถึงเรื่องราวเกี่ยวกับวรรณกรรม วิทยาศาสตร์และสังคมศาสตร์ได้เป็นอย่างดี และเด็กนักเรียนที่มีระดับคะแนนสูงกว่า 300 คะแนน เป็นเด็กนักเรียนที่มีความสามารถในการค้นหา ทำความเข้าใจ สรุปความ และสามารถอธิบายข้อมูลและวรรณกรรมที่มีความซับซ้อนได้ดีมาก อย่างไรก็ตามการทดสอบของ NAEP ดังกล่าวไม่ได้รวมเด็กนักเรียนที่มีปัญหาด้านภาษาอังกฤษหรือบุคคลไร้สมรรถภาพ ทั้งนี้การประเมินทักษะการอ่านของเด็กนักเรียนจะถูกแบ่งออกด้วยเกณฑ์ 2 ประการ คือ แบ่งตามช่วงอายุ 9 ปี 13 ปี และ 17 ปี และแบ่งตามเชื้อชาติของเด็กนักเรียน

ผลที่ได้จากการทดสอบทักษะการอ่านของเด็กนักเรียนทั่วประเทศพบว่าในปี ค.ศ.2004 เด็กนักเรียนอายุ 9 และ 13 ปีได้รับคะแนนโดยเฉลี่ยจากการทดสอบสูงกว่าในปี ค.ศ.1971 และเด็กนักเรียนอายุ 17 ปีขึ้นไปได้รับคะแนนโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับเดียวกันกับคะแนนที่ได้รับ ในปี ค.ศ. 1971

หากแบ่งผลการประเมินตามเชื้อชาติของเด็กนักเรียนพบว่า เด็กแอฟริกัน-อเมริกันโดยเฉลี่ยทุกช่วงอายุได้รับผลการทดสอบในปี ค.ศ.2004 ดีขึ้นกว่าในปี ค.ศ.1971 กล่าวคือ โดยเฉลี่ยเด็กแอฟริกัน-อเมริกันที่อายุ 9 ปี ได้รับคะแนนการอ่านดีขึ้น และเด็กแอฟริกัน-อเมริกันที่อายุ 13 ปี และ 17 ปี ก็ได้รับคะแนนจากการทดสอบเพิ่มสูงขึ้นด้วยเช่นกัน สำหรับเด็กอเมริกันผิวขาวทุกช่วงอายุก็ได้รับคะแนนโดยเฉลี่ยเพิ่มสูงขึ้นต่อเนื่องนับจากปี ค.ศ.1971 และสำหรับเด็กชนชาติอื่นที่ใช้ภาษาสเปนเป็นภาษาดั้งเดิมก็ได้รับผลการประเมินสูงในปี ค.ศ.2004 ด้วยเช่นกัน

อุทยานการเรียนรู้

ตารางที่ 23 คะแนนเฉลี่ยการอ่านหนังสือของเด็กนักเรียนแบ่งตามอายุ เพศ และเชื้อชาติ ตั้งแต่ ค.ศ. 1971 – ค.ศ.2004

เพศและเชื้อชาติ	1971	1975	1980	1984	1990	1994	1999	2004
เด็กนักเรียนอายุ 9 ปีขึ้นไป								
โดยรวม	208	210	215	211	209	211	212	219
เพศชาย	201	204	210	207	204	207	209	216
เพศหญิง	214	216	220	214	215	215	215	221
เชื้อชาติ								
เด็กอเมริกันผิวขาว	214	217	221	218	217	218	221	226
เด็กแอฟริกัน-อเมริกัน	170	181	189	186	182	185	186	200
เด็กชนชาติอื่นที่ใช้ภาษาสเปน	(1)	183	190	187	189	186	193	205
เด็กนักเรียนอายุ 13 ปีขึ้นไป								
โดยรวม	255	256	258	257	257	258	259	259
เพศชาย	250	250	254	253	251	251	254	254
เพศหญิง	261	262	263	262	263	266	265	264
เชื้อชาติ								
เด็กอเมริกันผิวขาว	261	262	264	263	262	265	267	266
เด็กแอฟริกัน-อเมริกัน	222	226	233	236	241	234	238	244
เด็กชนชาติอื่นที่ใช้ภาษาสเปน	(1)	232	237	240	238	235	244	242
เด็กนักเรียนอายุ 17 ปีขึ้นไป								
โดยรวม	285	286	285	289	290	288	288	285
เพศชาย	279	280	282	284	284	282	281	278
เพศหญิง	291	291	289	294	296	295	295	292
เชื้อชาติ								
เด็กอเมริกันผิวขาว	291	293	293	295	297	296	295	293
เด็กแอฟริกัน-อเมริกัน	239	241	243	264	267	266	264	264
เด็กชนชาติอื่นที่ใช้ภาษาสเปน	(1)	252	261	268	275	263	271	264

หมายเหตุ (1) คะแนนการทดสอบการอ่านหนังสือของเด็กชนชาติอื่นที่ใช้ภาษาสเปนเป็นภาษาดั้งเดิมยังไม่ได้รับการจัดเก็บในปี ค.ศ. 1971

ที่มา: U.S. Department of Education, National Center for Education Statistics, Digest of Education Statistics, 2005 (NCES 2006-030)

อัตราการอ่านออกเขียนได้ของประชากรตั้งแต่ค.ศ. 1988 – ค.ศ. 2008

ค.ศ.1964 – 1973 มีการสำรวจอัตราการอ่านออกเขียนได้ของประชากรชาวอเมริกันทั่วทั้งประเทศโดยกองทัพสหรัฐฯ พบว่า ประชากรชาวอเมริกันส่วนใหญ่สามารถอ่านและเขียนหนังสือได้แล้ว มีเพียงประชากรบางกลุ่มซึ่งอยู่ในพื้นที่ที่ห่างไกลอ่านออกเขียนได้ในระดับต่ำหรือไม่ได้เลย ทั้งนี้ อัตราการอ่านออกเขียนได้ของประชากรสหรัฐฯอยู่ที่ร้อยละ 73 ของประชากรทั้งหมดภายในประเทศ (อ้างอิง: Army Test, http://www.at-riskginesville.info/WhatWorks/HomeLiteracy_USHistory.pdf)

ค.ศ.1994 – ค.ศ.1995 มีการสำรวจอัตราการอ่านออกเขียนได้ของประชากรอเมริกันอายุ 16 –65 ปีเปรียบเทียบกับประชากรในประเทศอื่นๆที่ช่วงอายุเดียวกัน เรียกว่า International Adult Literacy Survey (IALS) ซึ่งการสำรวจนี้เกิดจากความร่วมมือของหลายฝ่ายด้วยกัน อาทิเช่น องค์กรภาครัฐ สถาบันเก็บข้อมูลทางสถิติของชาติ สถาบันวิจัย และ The Organization for Economic Co-operation and Development (OECD) โดยผลของการสำรวจได้แบ่งระดับความสามารถในการอ่านออกเขียนได้ของประชากรในแต่ละประเทศออกเป็น 5 ระดับด้วยกัน โดยระดับที่หนึ่งเป็นระดับความสามารถในการอ่านออกเขียนได้ที่ต่ำที่สุดและระดับที่สี่และห้าเป็นระดับที่แสดงความสามารถในการอ่านออกเขียนได้ที่ดีที่สุด

ตารางที่ 24 แสดงการเปรียบเทียบระดับความสามารถในการอ่านออกเขียนได้ของประชากรชาวอเมริกันและชาติอื่นๆ ค.ศ.1994 – ค.ศ.1995

ระดับที่ 1	ระดับที่ 2	ระดับที่ 3	ระดับที่ 4/5
โปแลนด์ - 42.6%	สวีตเซอร์แลนด์ – 35.7% (พูดภาษาเยอรมัน)	เนเธอร์แลนด์ – 44.1%	สวีเดน – 32.4%
ไอร์แลนด์ – 22.6%	โปแลนด์ – 34.5%	สวีเดน – 39.7%	แคนาดา – 22.7%
สหราชอาณาจักร – 21.8%	เยอรมัน – 34.2%	เบลเยียม – 39.0%	สหรัฐอเมริกา – 21.1%
สหรัฐอเมริกา – 20.7%	สวีตเซอร์แลนด์ – 33.7% (พูดภาษาฝรั่งเศส)	สวีตเซอร์แลนด์ – 38.6% (พูดภาษาฝรั่งเศส)	นิวซีแลนด์ – 19.2%

ระดับที่1	ระดับที่2	ระดับที่3	ระดับที่4/5
สวีตเซอร์แลนด์ – 19.3% (พูดภาษาฝรั่งเศส)	สหราชอาณาจักร – 30.3%	เยอรมัน – 38.0%	ออสเตรเลีย – 18.9%
เบลเยียม – 18.4 %	เนเธอร์แลนด์ – 30.1%	ออสเตรเลีย – 36.9%	สหราชอาณาจักร – 16.6%
นิวซีแลนด์ – 18.4%	ไอร์แลนด์ – 29.8%	สวีตเซอร์แลนด์ – 36.1% (พูดภาษาเยอรมัน)	เนเธอร์แลนด์ – 15.3%
สวีตเซอร์แลนด์ – 17.6% (พูดภาษาเยอรมัน)	เบลเยียม – 28.2 %	แคนาดา – 35.1%	เบลเยียม – 14.3%
ออสเตรเลีย – 17.0%	นิวซีแลนด์ – 27.3%	นิวซีแลนด์ – 35.0%	ไอร์แลนด์ – 13.5%
แคนาดา – 16.6%	ออสเตรเลีย – 27.1%	ไอร์แลนด์ – 34.1%	เยอรมัน – 13.4%
เยอรมัน – 14.4%	สหรัฐอเมริกา – 25.9%	สหรัฐอเมริกา – 32.4%	สวีตเซอร์แลนด์ – 10.0% (พูดภาษาฝรั่งเศส)
เนเธอร์แลนด์ – 10.5%	แคนาดา – 25.6%	สหราชอาณาจักร – 31.3%	สวีตเซอร์แลนด์ – 8.9% (พูดภาษาเยอรมัน)
สวีเดน – 7.5%	สวีเดน – 20.3%	โปแลนด์ – 19.8 %	โปแลนด์ – 3.1 %

ที่มา : National Institute for Literacy from http://nifl.gov/nifl/facts/reading_facts.html

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากรางข้างต้น พบว่า ประชากรผู้ใหญ่ในสหรัฐอเมริกาที่มีความสามารถในการอ่านออกเขียนได้ในระดับที่หนึ่งซึ่งเป็นระดับต่ำสุดคิดเป็นจำนวนร้อยละ 20.7 ของประชากรทั้งหมดในสหรัฐอเมริกา หรือกล่าวได้ว่าเป็นลำดับที่ 4 จากประเทศที่ทำการสำรวจทั้งหมด และในขณะเดียวกันสหรัฐอเมริกาเองมีประชากรผู้ใหญ่ที่อ่านออกเขียนได้ในระดับดีถึงดีมากซึ่งอยู่ในระดับที่สี่และห้า อยู่ที่ร้อยละ 21.1 ของจำนวนประชากรทั้งหมดในประเทศ หรือกล่าวได้ว่าเป็น

ลำดับที่ 3 จากประเทศทั้งหมดที่ทำการสำรวจ รองจากประเทศสวีเดนซึ่งเป็นประเทศที่มีประชากรผู้อ่านออกเขียนได้ในระดับดีมากจำนวนมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 32.4 ของประชากรชาวสวีเดนทั้งหมดในประเทศ ส่วนประเทศแคนาดาเป็นประเทศอันดับที่ 2 ในกลุ่มที่มีประชากรอ่านออกเขียนได้ในระดับที่ดีมากเช่นเดียวกัน

ใน ค.ศ.1996 ประชากรในสหรัฐอเมริกามีอัตราการอ่านออกเขียนได้ที่ร้อยละ 95.5 (อ้างอิง: Asian New Weeks, 1996) ของประชากรทั้งหมดภายในประเทศ และเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องเป็นอัตราร้อยละ 97 ในปี ค.ศ.1999 และ ค.ศ.2003 อยู่ที่ร้อยละ 99 (อ้างอิง: Nationmaster.com)

จากการวิจัยความก้าวหน้าทางศึกษา ค.ศ.2000 ของสถาบัน The National Assessment of Educational Progress (NAEP) หรือที่ถูกรเรียกว่า “The Nation’s Report Card” พบว่า มากกว่าสองในสามหรือร้อยละ 68 ของนักเรียนเกรดสี่ของสหรัฐอเมริกาไม่สามารถอ่านหนังสือได้ดี นอกจากนั้น ร้อยละ 40 ของเด็กนักเรียนเกรดสี่ ร้อยละ 30 ของนักเรียนเกรดแปด และร้อยละ 25 ของนักเรียนเกรด 12 สอบตกการอ่าน ของการทดสอบการอ่านขั้นพื้นฐานของ NAEP ทั้งนี้อย่างไรก็ตามปัญหาการอ่านหลักๆ ของสหรัฐอเมริกาไม่ได้อยู่ที่กลุ่มเด็กนักเรียน แต่ปัญหาอยู่ที่ประชากรผู้ใหญ่ในสหรัฐอเมริกานั้นไม่สามารถอ่านออกเขียนได้ดีเท่าที่ควร กล่าวคือ คนอเมริกัน 41 ล้าน จากประชากรผู้ใหญ่ทั้งหมด 191 ล้านคน ใน ค.ศ.2000 ไม่สามารถอ่านออกเขียนได้หรืออยู่ที่ระดับ 1 (ระดับ 1 หมายถึง ความสามารถในการอ่านออกเขียนได้ในระดับที่ต่ำที่สุดตามการวัดผลของสถาบัน NAEP) ซึ่งผู้ใหญ่ที่มีความสามารถในการอ่านออกเขียนได้ในระดับที่ 1 จะไม่สามารถกรอกใบสมัครต่างๆ ได้เช่นกรอกใบสมัครประกันสังคม หรือการกรอกใบสมัครงาน เป็นต้น นอกจากนั้นยังไม่สามารถอ่านหนังสือพิมพ์รายวันได้ ไม่สามารถเขียนจดหมาย หรืออ่านวิธีการใช้ยานพาหนะต่างๆ ได้ ซึ่งความสามารถในการอ่านออกเขียนได้ในระดับต่ำ ทำให้พวกเขาไม่บรรลุเป้าหมายในชีวิตและไม่สามารถพัฒนาความรู้ของตนเองได้เช่นกัน (The National Institute for Literacy, 1998) และร้อยละ 25 ของประชากรผู้ใหญ่ในสหรัฐอเมริกาอ่านหนังสือได้ที่ระดับเดียวกับนักเรียนเกรดห้า หรือต่ำกว่า ซึ่งนั่นอาจจะไม่เพียงพอที่จะทำให้พวกเขาได้รับค่าแรงขั้นต่ำในการจ้างงาน (Sum, 1999)

ทางสถาบัน NAEP ได้ทำการทดสอบนักเรียนเกรดสี่ถึงความสามารถในการอ่านกับพฤติกรรมการอ่านหนังสือของเด็ก พบว่าร้อยละ 87 ของนักเรียนที่อ่านหนังสือเพื่อความบันเทิงมากกว่าหนึ่งครั้งต่อเดือนจะได้ผลการทดสอบด้านการอ่านอยู่ในระดับดี (Proficient) ในขณะที่นักเรียนที่ไม่เคยหรือแทบจะไม่อ่านหนังสือเพื่อความบันเทิงเลยจะได้รับผลการทดสอบในระดับพื้นฐาน (Basic) และนักเรียนที่อ่านหนังสือทุกวันไม่ว่าจะเป็นหนังสือประเภทใดก็ตามจะได้รับคะแนนสูงสุด นอกจากนั้นร้อยละ 68 ของนักเรียนที่มีหนังสืออ่านหลากหลายประเภทได้คะแนนจากการทดสอบที่ระดับดี (Proficient) ในขณะที่นักเรียนที่มีหนังสืออ่าน 2-3 ประเภทได้คะแนนที่ระดับพื้นฐาน (Basic) เท่านั้น และสำหรับ

นักเรียนที่มีหนังสือมากกว่า 4 ประเภทขึ้นไปได้รับคะแนนจากการทดสอบการอ่านสูงสุด ในการทดสอบนักเรียนเกรดสี่ยังพบอีกว่าร้อยละ 83 ของนักเรียนที่อ่านหนังสือเพิ่มเติมที่บ้านหลังจากกลับจากโรงเรียนมากกว่าหนึ่งครั้งต่อเดือนได้รับผลการทดสอบในระดับดี (Proficient) ส่วนนักเรียนที่ไม่อ่านหนังสือหรือแทบจะไม่อ่านหนังสือเลยหลังจากกลับจากโรงเรียนได้รับผลคะแนนในระดับพื้นฐาน (Basic) เท่านั้น (National Institute for Literacy, 2000)

ตารางที่ 25 แสดงสถิติเปรียบเทียบร้อยละของงบประมาณที่รัฐบาลใช้ในสนับสนุนระบบการศึกษาของคนอเมริกันระหว่าง ก่อนปีค.ศ.1980 ค.ศ.2000 และ ค.ศ.2008

ประเภทดัชนี	ก่อนปี ค.ศ.1980	ค.ศ.2000	ค.ศ.2008
อัตราการใช้จ่ายเพื่อการศึกษา ตามร้อยละของ GDP (Education Spending As Percentage of GDP)	น้อยกว่า 4.82	5.42	5.7 (อันดับที่ 39 จาก 132 ประเทศ)
อัตราการใช้จ่ายเพื่อการศึกษาของรัฐบาล ตามร้อยละของ GNI Education Expenditure of Government (As Percentage of GNI)	-	-	15.3 (อันดับที่ 25 จาก 127 ประเทศ)
อัตราการใช้จ่ายเพื่อการศึกษาของรัฐบาล ตามร้อยละของค่าใช้จ่ายของรัฐบาล Education Spending (% of Total Government Expenditure)	-	-	17.1 (อันดับที่ 38 จาก 96 ประเทศ)
อัตราการใช้จ่ายเพื่อการศึกษาของนักเรียนระดับประถมศึกษา Education Spending (% Primary)	-	-	39.5 (อันดับที่ 53 จาก 110 ประเทศ)
อัตราการใช้จ่ายเพื่อการศึกษาของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา Education Spending (% Secondary)	-	-	35.3 (อันดับที่ 52 จาก 107 ประเทศ)
อัตราการใช้จ่ายเพื่อการศึกษาของนักเรียนระดับปริญญาตรีเป็นต้นไป Education Spending (% Tertiary)	-	-	25.2 (อันดับที่ 25 จาก 108 ประเทศ)
อัตราร้อยละของประชากรผู้ใหญ่ที่มีความสามารถด้านการอ่านออกเขียนได้ในระดับดีมาก (Literacy of Adults at High Literacy Level)	-	-	19 (อันดับที่ 9 จาก 17 ประเทศ)

ประเภทดัชนี	ก่อนปี ค.ศ.1980	ค.ศ.2000	ค.ศ.2008
อัตราร้อยละของประชากรผู้ใหญ่ที่มีความสามารถด้านการอ่านออกเขียนได้ในระดับปานกลาง (Literacy of Adults at Moderate Literacy Level)	-	-	31.4 (อันดับที่ 13 จาก 17 ประเทศ)
อัตราร้อยละของประชากรผู้ใหญ่ที่มีความสามารถด้านการอ่านออกเขียนได้ในระดับต่ำ (Literacy of Adults at Low Literacy Level)	-	-	49.6 (อันดับที่ 7 จาก 17 ประเทศ)
อัตราร้อยละของผู้หญิงที่สามารถอ่านออกเขียนได้ (Literacy of Female)	-	97	99 (อันดับที่ 17 จาก 157 ประเทศ)
อัตราร้อยละของผู้ชายที่สามารถอ่านออกเขียนได้ (Literacy of Male)	-	97	99 (อันดับที่ 28 จาก 156 ประเทศ)
อัตราร้อยละของประชากรอเมริกันที่สามารถอ่านออกเขียนได้ (Literacy of Total Population)	73 *	97	99 (อันดับที่ 20 จาก 160 ประเทศ)

ที่มา: * Army Test, http://www.at-riskgainesville.info/WhatWorks/HomeLiteracy_USHistory.pdf

และข้อมูลทั้งหมดจาก NationMaster – American Education Statistics, 2008

ประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นประเทศหนึ่งที่มีประชากรจำนวนมากและมีจำนวนเพิ่มขึ้นอยู่ทุกๆ ปี โดยในปี ค.ศ. 1980 สหรัฐอเมริกามีจำนวนประชากรโดยประมาณ 229 ล้านคน และปี ค.ศ.2008 จำนวนประชากรของสหรัฐอเมริกาเพิ่มขึ้นเป็น 304 ล้านคนโดยประมาณ (ที่มา: Population Division of the Department of Economic and Social Affairs of the United Nations Secretariat, World Population Prospects: The 2008 Revision) ทั้งนี้ในช่วงระยะเวลา 28 ปีที่ผ่านมา รัฐบาลสหรัฐฯ ได้ให้ความสำคัญในเรื่องการศึกษาของประชากรในประเทศเป็นอย่างมาก ดังจะเห็นได้จากการที่รัฐบาลสหรัฐฯ มีอัตราการใช้จ่ายเพื่อการศึกษา (Education Spending As Percentage of GDP) เพื่อส่งเสริมการศึกษาของเด็กเยาวชน และผู้ใหญ่เพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่องจากร้อยละ 4.82 ของ GDP ใน ค.ศ.1980 เป็นร้อยละ 5.7 ของ GDP ใน ค.ศ.2008 เพื่อให้สอดคล้องกับจำนวนของประชากรที่เพิ่มสูงขึ้นในแต่ละปี นอกจากนี้ อัตรารายได้ของประเทศก็เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลกระทบต่อค่าครองชีพที่สูงขึ้นของประชากร ซึ่งเป็นเหตุให้การใช้จ่ายด้านการศึกษาของรัฐบาลสหรัฐฯเพิ่มสูงขึ้นด้วยเช่นกัน พร้อมกันนี้รัฐบาลสหรัฐฯ ยังได้แบ่งงบประมาณของประเทศมาใช้ในการส่งเสริมกิจกรรมห้องสมุดและพัฒนาห้องสมุด

ภายในประเทศ โดยประเทศสหรัฐอเมริกาใช้อัตราการใช้จ่ายสำหรับห้องสมุด (GDP Spending on Library) มากกว่า 12,000 ล้านดอลลาร์ ตั้งแต่ปี ค.ศ. 2000 เป็นต้นมา ซึ่งการใช้จ่ายสำหรับห้องสมุดของรัฐบาลสหรัฐฯดังกล่าวถือว่าสูงเป็นอันดับหนึ่งของโลก โดยมีประเทศญี่ปุ่นและสหราชอาณาจักรเป็นอันดับที่ 2 โดยมีการใช้จ่ายถึง 3,200 ล้านดอลลาร์ และอันดับที่ 3 ได้แก่ประเทศอิตาลีและฝรั่งเศสที่มีการใช้จ่ายสำหรับห้องสมุดอยู่ที่ 1,600 ล้านดอลลาร์ (<http://www.USgovernmentspending.com>)

ทั้งนี้จากลงทุนด้านการศึกษาและส่งเสริมการใช้ห้องสมุดของรัฐบาลอย่างต่อเนื่องในทุกๆ ปี และการส่งเสริมการอ่านขององค์กรเอกชน ก็ถือว่าสหรัฐอเมริกาเป็นประเทศที่ประสบความสำเร็จในการส่งเสริมการอ่านในระดับหนึ่ง กล่าวคือ ประชากรภายในประเทศสามารถอ่านออกเขียนได้เพิ่มมากขึ้นจากร้อยละ 73 ของจำนวนประชากรภายในประเทศในปี ค.ศ. 1980 มาเป็นร้อยละ 99 ภายในระยะเวลา 28 ปี ทั้งนี้อัตราการอ่านออกเขียนได้ของประเทศสหรัฐอเมริกาอยู่ในลำดับที่ 20 ของโลก ซึ่งเป็นระดับเดียวกันกับประเทศอื่นที่เจริญแล้วเช่นกัน อาทิเช่น ออสเตรเลีย เบลเยียม แคนาดา เดนมาร์ก ฟินแลนด์ ฝรั่งเศส ไอร์แลนด์ ญี่ปุ่น สาธารณรัฐเกาหลี นิวซีแลนด์ นอร์เวย์ สวีเดน และอังกฤษ เป็นต้น (The United Nations Development Programme Report, 2008)

อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ว่าอัตราการอ่านออกเขียนได้ของคนอเมริกันเพิ่มสูงขึ้นถึงร้อยละ 99 ของจำนวนประชากร ซึ่งเป็นอัตราที่น่าพึงพอใจสำหรับความพยายามในการส่งเสริมการอ่านออกเขียนได้ของภาครัฐและเอกชนมาตลอด แต่สื่ออิเล็กทรอนิกส์ก็ได้เข้ามามีบทบาทอย่างมากต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการอ่านหนังสือของคนอเมริกันด้วยเช่นกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเทคโนโลยีหน้าจอ (Screen) เช่น โทรศัพท์ และอินเทอร์เน็ต ที่มีส่วนเข้ามาลดเวลาการอ่านหนังสือของเด็ก เยาวชน และประชากรผู้ใหญ่ลงจนทำให้ดูเหมือนว่าการรณรงค์ส่งเสริมการอ่านในประเทศสหรัฐฯ สำเร็จเพียงแค่ส่วนหนึ่งเท่านั้นเอง

อุทยานการเรียนรู้

นโยบายส่งเสริมการอ่านของประเทศสวีเดน

ประเทศสวีเดนจัดเป็นประเทศที่น่าสนใจประเทศหนึ่งในการศึกษาถึงแนวทางการพัฒนา นโยบายและกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ซึ่งนับว่าประสบความสำเร็จอย่างมาก โดยสวีเดนมีอัตราการอ่านออกเขียนได้ของประชากรอยู่ในระดับร้อยละ 99.0 (ข้อมูลจาก The United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization UNESCO : ปี 2007) การศึกษาจะศึกษาจากข้อมูลที่ปรากฏในบทความ การวิจัย เอกสารต่างๆ ดังนี้

งานวิจัยเกี่ยวกับการอ่านในสวีเดน (Reading Research in Sweden)

ความสนใจในการทำการวิจัยด้านการอ่านได้หยั่งรากฝังลึกอยู่ในสังคมชาวสวีเดน โดยมองย้อนกลับไปทีนีสัยด้านการอ่านที่มีการขับเคลื่อนด้านนี้เป็นเวลากว่า 100 ปี ตั้งแต่ช่วงกลางยุค ค.ศ.1960 มหาวิทยาลัย Uppsala ได้รับเลือกให้เป็นสถาบันที่จะดำเนินการศึกษาค้นคว้าวิจัยด้านการอ่านในเชิงลึกอย่างสอดคล้องกับการขับเคลื่อนทางสังคม

วัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้เพื่อศึกษาจากการเริ่มต้นของศตวรรษ 1900 จนถึงปัจจุบัน เกี่ยวกับการวิจัยด้านการอ่านและนโยบายการอ่านออกเขียนได้ของชาวสวีเดน (Swedish literary policy and reading research) ตัวอย่างการวิจัยจะพบได้ในวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับปริญญาเอก นอกจากนี้ มีการวิจัยเกี่ยวกับการอ่านเพื่อการศึกษา (Education) ความเพลิดเพลิน (pleasure) การผจญภัยกำลังเพื่อเอกภาพแห่งวิชาชีพ (solidarity) และเพื่อการเปลี่ยนแปลงสังคม

งานวิทยานิพนธ์ได้รับการคัดเลือกจากนักสังคมวิทยาที่ศึกษาทางด้านการอ่านออกเขียนได้แห่งมหาวิทยาลัย Uppsala ได้ระบุถึงความปรารถนาที่ชัดเจนของการขับเคลื่อนของชาวสวีเดนในยุคต้นๆ ที่ใช้การอ่านเป็นเครื่องมือที่เข้าถึงความเท่าเทียมกันกับชนชั้นกลางโดยการเน้นเป้าหมายเพื่อที่จะได้รับความเท่าเทียมกันทั้งในด้านอุปนิสัยเชิงวัฒนธรรม (Culture Habits and reading needs) และความต้องการอ่าน ซึ่งจะเห็นได้จากการขับเคลื่อนนโยบายเชิงวัฒนธรรมที่เรียกว่า นโยบายการอ่านออกเขียนได้ (Literary policy) ไปทั่วทั้งประเทศอย่างต่อเนื่อง ซึ่งมีการอภิปรายกันอย่างกว้างขวางและถูกบรรจุไว้ในเป้าหมายทางการเมืองของสวีเดน

ในช่วงนี้สวีเดนมีคนที่อ่านเพื่อความเพลิดเพลินและเพื่อการพัฒนาตนเองอยู่เป็นจำนวนมาก มีการขับเคลื่อนทางด้านการศึกษาของผู้ใหญ่ (Adult Education Movement) ในลักษณะที่การอ่านอยู่ในกลุ่มกับคนอื่นๆ เป็นการสร้างมุมมองที่ใหม่และกว้างขวางขึ้นสำหรับปัจเจกบุคคล

ผู้วิจัยได้เห็นว่าเมล็ดพันธุ์แห่งนโยบายการอ่านออกเขียนได้ของสวีเดนได้ถูกหว่านลงบนพื้นดินตั้งแต่ตอนต้นของศตวรรษที่ 20 ประชาชนชาวสวีเดนได้มีการเรียนรู้อย่างกระตือรือร้น มีการประเมินคุณภาพของหนังสือ ตลอดจนมีจิตวิญญาณของการต่อสู้เพื่อสร้างแรงบันดาลใจสู่การเรียนรู้

ประมาณ ค.ศ.1910 ได้เกิดการขับเคลื่อนเพื่อต่อต้าน dirty literature⁴ ในสวีเดน วรรณกรรมพวกนี้มาจากสหรัฐอเมริกาในรูปแบบที่เป็นการดูหมิ่นการจำหน่ายที่ร้านหนังสือ Nick Carter โดยร้านหนังสือแห่งนี้พยายามที่จะผลักดันให้แรงงานวัยหนุ่มสาวชาวสวีเดนเริ่มต้นอ่านวรรณกรรมที่ร้านนี้ กล่าวว่าเป็นวรรณกรรมที่มีคุณค่า (Literature of value) ศาสตราจารย์ Ulf Boëthius แห่งมหาวิทยาลัย Stockholm ได้เขียนวิทยานิพนธ์ และท่านได้ให้ความกระจ่างชัดเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายของการอ่านแก่มวลชนรวมทั้งเงื่อนไขเชิงวัฒนธรรมในระดับที่เท่าเทียมกันของชนชั้นกลาง

นโยบายด้านการอ่านในสวีเดนมีจุดเริ่มต้นตั้งแต่ ค.ศ.1905 โดยได้รับการสนับสนุนทางการเงินครั้งแรกจากห้องสมุดประชาชนของรัฐ ในช่วงปลาย ค.ศ.1960 ก่อนที่กระทรวงศึกษาธิการและวิทยาศาสตร์จะสั่งการให้ดำเนินการวิจัยครั้งใหญ่ในชื่อที่เรียกว่า Litteraturutredningen หรือรายงานการสำรวจวรรณกรรมซึ่งมีเป็นพันๆ หน้า แยกเป็น 5 volumes วัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัยก็คือเพื่อที่จะแนะนำวิธีการบริโภค การจำแนกแจกจ่าย และการผลิตวรรณกรรมในประเทศสวีเดน ในประเด็นแห่งความเป็นจริงของการวิจัย ครั้งนี้ก็คือการวิจัยเกี่ยวกับหนังสือและอุปนิสัยการอ่านของคนในสวีเดน การวิจัยนี้ทำโดยศาสตราจารย์ Maj Klasson ซึ่งศึกษาเกี่ยวกับห้องสมุดประชาชนทุกแห่งในสวีเดน การได้มาและการเสาะหาหนังสือ ค.ศ.1970 ท่านได้วิเคราะห์กลุ่มเป้าหมาย สาขาวิชา ราคาหนังสือและบรรณาธิการ

ห้าปีต่อมาได้มีงานวิจัยสำรวจห้องสมุดประชาชนครั้งใหญ่ชื่อว่า Folkbiblioteksutredningen ด้วยเหตุผลหลักว่านักหนังสือพิมพ์และนักประพันธ์ต่างก็กล่าวโจมตีเกี่ยวกับการเสื่อมถอยลงในด้านคุณภาพของวรรณกรรม จากผลการวิจัยทำให้ต่อมาได้มีการจัดหมวดหมู่หนังสือที่มีคุณภาพประมาณ 3,000 เรื่อง ทุกๆ เรื่องที่ได้รับการคัดเลือกล้วนต้องให้เหตุผลประกอบได้ หมวดวรรณกรรมประเภทนวนิยายจะถูกคัดเลือกกว่าเรื่องใดดีหรือไม่ดี โดยพิจารณาจากปริมาณการยืม ทั้งนี้การดำเนินการได้รับการอนุเคราะห์จากบรรณารักษ์ที่มีประสบการณ์ หนึ่งในบรรดาผลการวิจัยที่ได้รับในครั้งนั้นก็คือห้องสมุดประชาชนมิได้จัดลำดับการได้มาของวรรณกรรมประเภทบันเทิงคดีที่เป็นที่นิยม ซึ่งอยู่ในอัตราการหมุนเวียนถึงร้อยละ 75 ของประเภทวรรณกรรม ในที่สุดผลการวิจัยสามารถพิสูจน์ได้ว่าข้อกล่าวหาที่ว่าห้องสมุดประชาชนได้ก่อให้เกิดความเสื่อมถอยอย่างรวดเร็ว นั้นผิดพลาด การวิจัยครั้งนี้ได้กลายมาเป็นพื้นฐานการวิจัยที่ให้ผลลัพธ์ถึงแนวทางที่ห้องสมุดประชาชนควรจะดำเนินการด้านการบริหารจัดการกับวรรณกรรมอันเป็นผลที่สำคัญต่อวรรณกรรมและนโยบายการอ่าน (Literature and reading policy) ซึ่งได้เติบโตขึ้นอย่างช้าๆ ในสังคมสวีเดน

⁴ เป็นวรรณกรรมที่ส่อเค้าออกมาในเนื้อเรื่องที่มีความรุนแรง กระตุ้นหรือเร้าอารมณ์ผู้อ่าน

จากปลายยุค ค.ศ.1960 รวมถึง 60 ปีก่อนหน้านั้นสวีเดนเน้นประเด็นหลักว่า “จะดำเนินการอย่างไรกับการกระจายหรือการเผยแพร่วรรณกรรมที่มีคุณค่าไปสู่ปัจเจกบุคคลให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้?” ซึ่งก็คือตั้งคมสวีเดนกับห้องสมุดทั่วประเทศได้รับการคาดหวัง เพื่อให้ได้มาซึ่งความเท่าเทียมกันในช่องทางการกระจายวรรณกรรมอันทรงคุณค่าไม่ว่าภูมิหลังทางสังคมหรือทรัพยากรทางเศรษฐศาสตร์จะเป็นลักษณะใด แต่ทว่าก็ยังมิอุปสรรคข้อจำกัดสำหรับนโยบายการอ่าน ซึ่งได้แก่ ความอิสระของเทศบาลสวีเดนที่จะดำเนินการใดๆ กับห้องสมุดตามความต้องการ

สืบเนื่องจากยังคงมีความแตกต่างในอุปนิสัยด้านการอ่านซึ่งขึ้นอยู่กับการศึกษา ฉะนั้นจึงมีความแตกต่างของชั้นเรียนในการเข้าถึงการอ่าน แม้ว่าจะมีนโยบายเชิงวัฒนธรรมซึ่งรัฐบาลได้ดำเนินการมาหลายปี เพื่อให้การสนับสนุนทางการเงินแก่วรรณกรรม

ค.ศ.1997 รัฐบาลได้ออกนโยบาย “งานวิจัยด้านการอ่าน (Reading research) กับหัวข้อเรื่อง “Boken I Tiden” ซึ่งตอนกลางเรื่องได้ชี้ถึงยุคใหม่ คือ หนังสือในยุคของเว็บ ต่อมากระทรวงวัฒนธรรมและรัฐมนตรีจากพรรคสังคมนิยมได้ดำเนินการวิจัย และออกกฎหมายห้องสมุด (Library Law) โดยมีข้อกำหนดให้เทศบาลเมืองจัดให้มีห้องสมุดประชาชน โดยเฉพาะในกฎหมายการอ่านรวมทั้งการส่งเสริมการอ่านได้ระบุไว้ว่าเป็นพันธกิจหลักที่สำคัญมากที่สุดของห้องสมุด

ภายหลังจากการชะงักงันถึง 25 ปี ของ Norwegian Model⁵ พร้อมกับการแจกฟรีของวรรณกรรมอันทรงคุณค่า และความพยายามที่จะกระจายไปยังห้องสมุดประชาชนของสวีเดน บัดนี้แนวทางทั้งหมดได้รับการสนับสนุนจากรัฐ เพื่อการส่งเสริมวรรณกรรม

นอกจากนี้การวิจัยยังพบว่า ปราชญ์ทางวรรณกรรม ซึ่งเป็นศาสตราจารย์ของโรงเรียนพาณิชย์ที่ Jonkoping ผู้ซึ่งใช้การอ่านเป็นวิธีการศึกษาและเพิ่มพูนทักษะความรู้ของนักเรียน ได้พบว่านักเรียนเป็นพวกค้อยทางด้านกรอ่านออกเขียนได้ เป็นกลุ่มผู้อ่านที่แ่ นอกจากนี้ได้มอบหมายให้นักศึกษาอ่านวรรณกรรม 120 เรื่อง ในระหว่างการศึกษาปริญญาโทการจัดการธุรกิจ (MBA) ขณะที่ช่วงเวลาเดียวกันนี้กิจกรรมทางการศึกษาด้านห้องสมุดสวีเดนส่วนใหญ่ก็มีความอ่อนด้อยและถดถอยทางด้านกรอ่านวรรณกรรม

ในปี ค.ศ. 2000 Catharina Stenberg อาจารย์อาวุโสภาควิชาการศึกษาสารสนเทศและบรรณารักษ์แห่งมหาวิทยาลัย Boras โดยความร่วมมือกับมหาวิทยาลัย Gothenburg ได้ทำการวิจัยด้านการอ่านในสวีเดน ในปี ค.ศ.2001 และได้ให้ข้อคิดเห็นว่าห้องสมุดเป็นสถานที่ที่มีบทบาทในการเป็นสถาบันหลักที่มีความสำคัญต่อการอ่าน การส่งเสริมการอ่านและการค้นคว้าวิจัยทางด้านกรอ่าน ในตอนต้นศตวรรษที่ 20 ชาวสวีเดนวัยหนุ่มสาวได้ร่วมกันต่อสู้เพื่อสิทธิในการเรียนและเพื่อความ

⁵ Norwegian model เป็นแบบจำลองที่รัฐบาลประเทศนอร์เวย์นำมาดำเนินการเพื่อการขับเคลื่อนวัฒนธรรมและการศึกษาแก่ประชาชนในประเทศให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี

เท่าเทียมกันในสังคม และความพยายาม ที่จะสร้างห้องสมุดของพวกเขาขึ้นมา การเคลื่อนไหวต่างๆ เหล่านี้เป็นพลังผลักดันไปสู่เป้าหมายการค้นคว้าวิจัยด้านการอ่าน ดังนั้นในปัจจุบันนักวิจัยด้านการอ่าน จึงมีความต้องการที่จะรู้ถึงวิธีการซื้อหนังสือ การส่งเสริมการอ่าน การกระจายการขอยืมหนังสือ

การวิจัยมีเป้าหมายที่จะศึกษาถึงภาพลักษณ์ของนิสัยเชิงวัฒนธรรมของชาวสวีเดน ทั้งนี้ การศึกษามีการดำเนินการ โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างบุคคลที่มีอายุตั้งแต่ 9 ปีถึง 79 ปี ครอบคลุมทั่วประเทศ การวิจัยนี้ได้รับการตีพิมพ์ภายใต้ชื่อของ Cultural Barometer 2000 (Kulturbarometern 2000) ผลการวิจัยได้ค้นพบว่า การแวะเวียนเข้าห้องสมุดและการอ่านหนังสือจัดเป็นวัฒนธรรมหลักที่สำคัญของชาวสวีเดน และมีข้อมูลสรุปว่า

- มากกว่าร้อยละ 80 อ่านหนังสือเพื่อความเพลิดเพลินอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง
- ค.ศ.2000 ประมาณร้อยละ 70 ของกลุ่มตัวอย่างอายุจาก 9 ปีถึง 79 ปี มักจะเข้าไปใช้บริการในห้องสมุด
- ในทุกๆ ส่วนของกลุ่มชนชั้นแรงงานในประเทศมักจะไปที่ห้องสมุดประชาชน
- สตรีในสวีเดนอ่านหนังสือมากกว่าบุรุษ และในสวีเดนจำนวนคนที่มีการศึกษาสูงมีมากกว่า คนที่มีการศึกษาต่ำ
- ประชาชนในเมืองใหญ่ๆ มีอัตราการอ่านมากกว่า
- การอ่านของคนอาวุโสมีอัตราเพิ่มสูงขึ้น

ความก้าวหน้าของการขับเคลื่อนทางการอ่านในปัจจุบันนี้

(Growing Reading Movement Today)

ค.ศ.2000 ได้มีความก้าวหน้าของการขับเคลื่อนทางการอ่าน (Läs rörelsen) ซึ่งได้รับการสนับสนุนโดยองค์กรนับร้อยแห่งจากห้องสมุดประชาชน จากองค์กรห้องสมุดในพระบรมราชูปถัมภ์ของราชวงศ์สวีเดนที่มีต่อสำนักพิมพ์มากมายหลายแห่ง จากบรรดาเหล่าบรรณาธิการ และจากกลุ่มที่ดำเนินการขับเคลื่อนทางการศึกษาอันเป็นที่รู้จัก การอ่านในสวีเดนมีความแตกต่างกันมากขึ้นในชั้นเรียน จากการวิจัยพบว่านักเรียนที่จบการศึกษาที่ใช้เวลาเรียนทั้งหมด 9 ปี มีจำนวนร้อยละ 20 เป็นผู้ซึ่งไม่มีความรู้เพียงพอที่จะอ่านหรือเขียนได้ดี ประเด็นนี้ได้กลายมาเป็นอุปสรรคต่อการเจริญเติบโตของประชาธิปไตย แม้ว่าสวีเดนจะมีประเพณีอันยาวนานของการศึกษาที่มุ่งเน้นนโยบายการอ่านก็ตาม การขับเคลื่อนทางการอ่านครั้งใหม่นี้ส่งผลกระทบต่อการดำเนินการกระตุ้นส่งเสริมการอ่านทั่วประเทศอย่างมาก

นอกจากนี้ผลการวิจัยของศาสตราจารย์ Johan Svedjedal แห่งมหาวิทยาลัย Uppsala เกี่ยวกับการอ่านที่น่าสนใจมากที่สุด เขาได้นำเสนอถึงการรับมือกับรูปแบบการเปลี่ยนแปลงในยุคของเว็บ

(The age of the web) ในหนังสือชื่อ “The Literary Web and The Last Book” ซึ่งได้นำเสนอความคิดที่เรียกว่าห้องสมุดในพื้นที่มักจะดำเนินการควบคุมเนื้อหาสารสนเทศทั้งหมดของหนังสือให้มีการรวมและโยงเนื้อหาของหนังสือหลายๆ เล่มเข้าด้วยกันเป็นแบบลูกโซ่ ดูเหมือนว่าอินเทอร์เน็ตจะเข้ามาเพื่อตอบสนองความเป็นไปได้แบบนี้

การปฏิวัติทางเทคโนโลยียังมีส่วนเกี่ยวข้องกับความเสี่ยงอื่นๆ ที่ตามมาดังจะเห็นได้จากทางเลือกของการตีพิมพ์ในบ้าน โดยใช้ระบบดิจิทัล (digital home publishing) ซึ่งในทางกลับกันได้กลายเป็นภัยแห่งความหายนะทางสภาพแวดล้อมต่อวัฒนธรรมการพิมพ์ เป็นการง่ายที่จะเขียน พิมพ์ ขาย หนังสือของคุณเอง ที่บ้าน พิมพ์จำนวนตามอุปสงค์ที่เกิดขึ้น

ได้มีการถกเถียงกันถึงปัญหาต่างๆ ซ้ำแล้วซ้ำเล่า ได้แก่ คำถามว่า “สถานการณ์ดังกล่าวแบบนี้ส่งผลกระทบต่อนโยบายอย่างไร?” “สถานการณ์ดังกล่าวจะมีอิทธิพลต่อการวิจัยการอ่านอย่างไร?” พร้อมกันนี้ก็ยังมีความกังวลเกี่ยวกับความเสี่ยงที่เกี่ยวกับการส่งเสริมการอ่านและการวิจัยการอ่านเกิดขึ้นควบคู่กันอีก ฉะนั้นในภาคส่วนการอ่านของ IFLA⁶ ได้ตัดสินใจที่เมือง Boston สิงหาคม ค.ศ.2001 ที่จะดำเนินการจัดโปรแกรมดำเนินนโยบายหนังสือใหม่ (New Book Policy) พร้อมด้วยการศึกษาดูอย่างมากมาย จากนานาชาติรวมทั้งการจัด Workshop ทางด้านการส่งเสริมการอ่านในเมือง Glasgow ขึ้นใน ค.ศ.2002 และในเมือง Berlin ค.ศ.2003 เกี่ยวกับหัวข้อหลักที่ว่า “ผลกระทบของอินเทอร์เน็ตต่อการอ่าน (The Impact of Internet on Reading)

สวีเดนมีสถาบันการเงินสำหรับอุตสาหกรรมหนังสือ (The Book Industry Finance Institute : BFI) องค์กรนี้เป็นสถาบันที่พัฒนาและให้สินเชื่อในตลาดหนังสือของสวีเดน โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะให้ความช่วยเหลือผู้ขายหนังสือด้วยคำแนะนำทางด้านการลงทุนและการสนับสนุนทางการเงิน BFI ได้ดำเนินการบริหารจัดการ โครงการให้การสนับสนุนและช่วยเหลือของรัฐบาลแก่ผู้ขายหนังสือตั้งแต่ ค.ศ.1977 ซึ่งเป็นปีที่โครงการนี้ดำเนินการเป็นครั้งแรก วัตถุประสงค์หลักขององค์กรนี้เพื่อรักษาและเสริมสร้างความแข็งแกร่งให้แก่เครือข่ายของร้านหนังสือในสวีเดนอย่างต่อเนื่องและเพิ่มพูนช่องทางเข้าถึงวรรณกรรมอันทรงคุณค่าที่นำเสนอโดยร้านหนังสือ

รัฐบาลต้องการให้ BFI ทำหน้าที่ควบคุมกำกับติดตามพัฒนาการในตลาดหนังสือ โดยเฉพาะกับร้านหนังสือ การรับมอบหมายนโยบายนี้ BFI จะต้องยื่นรายงานเป็นระยะๆ และรายงานประจำปีต่อรัฐบาลเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาตลาดหนังสือ BFI ได้ระบุว่ามีความต้องการอย่างยิ่งสำหรับสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการในตลาดหนังสือในช่วง 25 ปีที่แล้ว ตามด้วยการยกเลิกกฎระเบียบข้อบังคับใน ค.ศ.1970

⁶ IFLA : The International Federation of Library Associations and Institutions

การวิจัยด้านการอ่านและการเขียน

จากบทความซึ่งเป็นบทสรุปของการทำวิจัยเรื่อง “The Book Reading and Writing : Research and Proven Experience (2007) ขององค์กรเพื่อปรับปรุงโรงเรียนแห่งชาติสวีเดน ซึ่งผู้วิจัยชาวสวีดิช ได้แก่ Caroline Libeg, Kenneth Hyltenstam, Mats Myrberg และ Clas – Uno Frykholm การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ ที่จะวิจัยกลุ่มเป้าหมายอันได้แก่ ครู นักการศึกษา และอื่นๆ ที่มีความสนใจในการปรับปรุงโรงเรียน

กลุ่มนักวิจัยข้างต้นเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญในทฤษฎีการพัฒนาการอ่านออกเขียนได้ และแนวคิดในวงกว้างของ plurilingualism ซึ่งเป็นความต้องการพิเศษของเด็กๆ ในการเรียนรู้การอ่านและการเขียน รวมทั้งผลที่ตามมาจากการศึกษาเล่าเรียนในรูปแบบการสะสมความรู้

สำหรับแนวคิดพื้นฐานในหลักสูตรชั้นประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษาของสวีเดน จะเน้นการนำเสนอสภาพแวดล้อมของการเรียนรู้ที่สมบูรณ์แบบและมีลักษณะจูงใจผู้เรียน เป็นสถานที่ที่เด็กๆ จะได้บ่มเพาะและพัฒนาทักษะความรู้และประสบการณ์

การตระหนักถึงความสำคัญของภาษาและการอ่านออกเขียนได้

การพัฒนาทางด้านภาษาของเด็กจะเกิดขึ้นได้จากการใช้ เด็กจะเรียนรู้ภาษาจากสิ่งแวดล้อมรอบตัวเขา ซึ่งเป็นพื้นฐานของการเรียนรู้ด้านการอ่านและการเขียน โดยมีสื่อใหม่ๆ เช่น โทรทัศน์ วิทยุ และคอมพิวเตอร์ ที่จะช่วยให้เด็กได้สร้างสรรค์ทางด้านภาษา ภายใต้สภาพแวดล้อมของการเรียนรู้ที่หลากหลายและสมบูรณ์แบบ ทั้งนี้ผู้ที่มิบทบาทสำคัญในการช่วยเด็กๆ ให้มีความสามารถพัฒนาด้านการอ่านและเขียนก็คือ พี่เลี้ยงเด็ก ครูพี่เลี้ยง โรงเรียน สถานรับเลี้ยงเด็ก โรงเรียนอนุบาล ห้องสมุด รวมทั้งผู้ปกครอง

การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านและการเขียน

สวีเดนมีการตระหนักถึงความสำคัญของการออกเสียงสำหรับการเรียนรู้ของเด็กด้านการอ่านและการเขียน รวมทั้งการสนทนา ความสามารถของเด็กที่จะสื่อสารและเข้าใจมากขึ้นเพียงเล็กน้อยเกี่ยวกับตัวเองและโลกก็นับว่าเป็นบริบทที่มีคุณค่าแห่งความหมายของการเริ่มต้นที่จะพัฒนาทางภาษาคำถามสำคัญ 4 ข้อ เพื่อนำไปสู่แนวทางการพัฒนาด้านการอ่านและการเขียน

1. อะไรคือขอบเขตสำหรับวัฒนธรรมในสังคม? การเข้าถึงหนังสือ การอ่าน การเขียน
2. ทักษะจิตของการอ่านและการเขียนได้แก่อะไร? นักเขียนมีความคิดว่าการอ่านหนังสือ น่าสนใจไหม? คำว่า “การอ่านออกเขียนได้” มีความหมายต่อชีวิตประจำวันของนักเรียนไหม?
3. นักเรียนมีความรู้ในวิชาที่เรียนไหม? คุณค่าของวิชานั้นได้แก่อะไร?

4. ระดับความสามารถหรือศักยภาพของตัวผู้อ่านและตัวผู้ประพันธ์คือ? คุณมีประสบการณ์การฝึกพูด และเขียนในลักษณะใด?

ทั้งนี้ในสวีเดนจะมีมิติความสำคัญที่เน้นให้เด็กๆ เรียนและเข้าใจในทุกวิชาเท่าๆกับความสำคัญของภาษาและการพัฒนาความรู้ ภายใต้อันที่เห็นว่า “ภาษามีบทบาทเป็นตัวกลางที่สำคัญในการเรียนและเข้าใจในทุกวิชา”

ภาษาสวีดิชเป็นภาษาที่สอง

มากกว่า 2 ทศวรรษที่ผ่านมา ประเทศสวีเดนเป็นประเทศที่มีความหลากหลายทางด้านวัฒนธรรมและพหุภาษา เกือบจะร้อยละ 15 ของนักเรียนระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษาในปัจจุบันของประเทศสวีเดนต่างก็มีการใช้ภาษาท้องถิ่นของตนเองนอกเหนือจากการใช้ภาษาสวีดิช นักเรียนกลุ่มนี้ต่างก็มีความหลากหลายทางด้านภาษา วัฒนธรรม และเชื้อชาติ เด็กๆ ชาวสวีดิชได้เรียนการออกเสียงในภาษาแม่ของเขาในช่วง 3-4 ปีแรก ขณะที่เรียนไวยากรณ์ภาษาและคำศัพท์เมื่อตอนอายุ 4-5 ปี ก่อนที่เด็กจะเริ่มเข้าโรงเรียน เด็กส่วนใหญ่ต่างก็รู้หลักในการสนทนา และวิธีการเล่าเรื่อง ซึ่งสิ่งนี้เป็นรากฐานของการใช้ภาษาตลอดชีวิต

ปัญหาด้านการอ่านและการเขียน

เกือบร้อยละ 5 ของวัยหนุ่มสาวและผู้ใหญ่ที่มีปัญหาการอ่านและเขียนหนังสือ บางครั้งอาจเป็นเพราะว่าพวกเขาได้เผชิญกับวงจรการเรียนรู้ที่ไม่ดีในระยะแรกเริ่มของการศึกษาที่โรงเรียน จึงทำให้พวกเขาหลีกเลี่ยงการอ่านหรือเลือกอ่านแต่บทเรียนง่ายๆ ขาดแรงจูงใจที่จะพัฒนาการใช้ภาษา หรือสมองของตนเอง ความสามารถด้านการอ่านสามารถอธิบายได้ในลักษณะของการรวมตัวในการถอดรหัสหรือการตีความ เพื่อเกิดแรงจูงใจและความเข้าใจในการเรียนภาษา ซึ่งจัดว่าเป็น 3 องค์ประกอบหลักที่จะนำไปสู่ความสามารถด้านการอ่านและการเขียน

องค์ประกอบของปัญหาด้านการอ่านและเขียนของเด็กนักเรียนในประเทศสวีเดน ได้แก่

1. โรงเรียน โดยเฉพาะปัจจัยสภาพแวดล้อมของการเรียนในชั้นเรียน
2. ความสามารถหรือศักยภาพของครูในด้านระดับการใช้ภาษา
3. ครอบครัว ซึ่งเป็นปัจจัยหลักสำคัญต่อการอ่าน การสร้างนิสัยรักการอ่าน และวิธีการเข้าสู่การอ่านหนังสือพิมพ์และหนังสือ
4. ปัจเจกบุคคล ซึ่งอาจจะมีปัญหาความสับสนด้านการใช้ภาษา สมาธิ และการฟัง

แนวทางการพัฒนาด้านการอ่านและการเขียน

กล่าวได้ว่าเป็นหน้าที่และความรับผิดชอบของครูที่จะประเมินผลพัฒนาการด้านการอ่านและการเขียนของเด็ก คอยหมั่นสังเกตความก้าวหน้าของนักเรียน และเมื่อพบความล้มเหลวเกิดขึ้น ครูต้องรีบค้นหาสาเหตุว่าเป็นเพราะเหตุใด

องค์กรการศึกษาแห่งชาติสวีเดน (Swedish National Agency for Education) ได้ออกแบบฟอร์มเอกสารการประเมินเพื่อระบุได้เลยว่านักเรียนคนใดมีปัญหาด้านการสะกดคำ การตีความ การออกเสียง การอ่าน ซึ่งเกี่ยวข้องกับ การเข้าใจเบื้องต้น แนวคิดหลัก การรับรู้ การตีความหรือถอดรหัสคำ การสร้างประโยค การวิเคราะห์ การเรียงลำดับคำในประโยค แต่ทั้งนี้ก็ขึ้นอยู่กับศักยภาพด้านความจำของผู้อ่านที่จะทำให้กระบวนการทั้งหมดดำเนินการไปด้วยกันได้โดยมีประสิทธิภาพ

แนวทางการสร้างแรงผลักดันสู่สังคมของการอ่านและการเขียน

การที่คนทุกคนในโลกนี้จะมีความรู้ความสามารถด้านการอ่านและการเขียนได้อย่างกว้างขวางและลึกซึ้ง ปัจจัยด้านโรงเรียนนับได้ว่าเป็นองค์หลักสำคัญที่มีหน้าที่ความรับผิดชอบในการสร้างแรงบันดาลใจให้กับผู้เรียน โดยใช้บริบทของกิจกรรมการอ่านและเขียนเป็นจำนวนมาก อย่างมีคุณค่าและน่าสนใจ รวมทั้งต้องให้ความสนใจอย่างจริงจังกับตำราเรียนที่ใช้ และหลักสูตรความสามารถด้านการอ่าน และการเขียนมักจะกระตุ้นความสนใจส่วนบุคคลของแต่ละคน รวมทั้งท้าทายความสามารถแห่งตนเองในการนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป

ผลที่ตามมาอย่างต่อเนื่องของการสอน

งานวิจัยหลายๆ เล่มได้ระบุว่าภาษาและการใช้ภาษาของเด็กๆ นั้นขึ้นกับเงื่อนไขทางสังคมและวัฒนธรรม หรือหมายความว่าวัฒนธรรมของโรงเรียนในระดับกลาง สามารถกลายเป็นปัญหาได้และต้องการครูที่มีคุณลักษณะเป็นทั้งนักสังเกตการณ์ที่ดีและเป็นผู้ฟังที่ดี

การใช้ภาษาและการคิดมักจะถูกกระตุ้นโดยสภาพแวดล้อมเชิงสร้างสรรค์ ซึ่งเด็กๆ เรียนรู้ได้ด้วยความรู้สึกรักของตัวเองและในบริบทแห่งหน้าที่ โรงเรียนจึงต้องผลักดันอย่างจริงจัง เกี่ยวกับการเสริมสร้างสภาพแวดล้อมที่สร้างสรรค์การอ่านและการเขียน รวมทั้งภาษาพูด วิธีการพูด วิธีการเขียน การศึกษาจากรูปภาพ บทละคร ภาพยนตร์และเพลง ตลอดจนการเตรียมสถานที่ ซึ่งมีส่วนในการสร้างสรรค์การอ่านและการเขียนอื่นๆ อาทิ ห้องสมุด หนังสือและคอมพิวเตอร์

นอกจากนี้ยังมีองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดของปัจจัยความสำเร็จของนักเรียนในโรงเรียนคือ ปัจจัยของสภาพแวดล้อมที่บ้านประกอบกับการติดตามอย่างใกล้ชิดโดยครู ครูที่มีประสิทธิภาพมากที่สุดต้องสามารถเสริมสร้างสภาพแวดล้อมที่ดีและเหมาะสมต่อการเรียนรู้ภาษา มีโครงสร้างการสอน

ที่ชัดเจน จัดห้องเรียนให้เป็นห้องเรียนที่มีความสะดวกสบายต่อการอ่าน และรู้จักสร้างแรงกระตุ้นให้เด็กนักเรียนได้ฝึกคิดด้วยตัวของเขาเอง

ครูที่มีศักยภาพและประสบความสำเร็จในการขับเคลื่อนด้านการอ่านแก่เด็กนักเรียนมักจะมอบหมายให้เด็กอ่านหนังสืออย่างน้อย 20 นาทีต่อวัน โดยใช้หนังสือที่เป็นประเภทวรรณกรรมเยาวชน (youth literature) วิทยุ และโทรทัศน์ประกอบการเรียนการสอน มีการบูรณาการการอ่านเข้ากับการเขียน ดำเนินการพัฒนาภูมิหลังความรู้ของเด็กนักเรียนโดยการใช้แผนที่ทางความคิด (mind map) และสื่อวิดีโอต่างๆ เหล่านี้โดยเชื่อมโยงกับบทเรียนที่เป็นไวยากรณ์ที่ใช้ในการเขียนต่อไป ขนาดของชั้นเรียนจัดว่ามีความสำคัญน้อยกว่าวิธีการเรียนการสอน (work method) อย่างไรก็ตามองค์ประกอบปัจจัยด้านการอ่าน การสังเกตอย่างต่อเนื่อง และการติดตามความก้าวหน้ายังคงเป็นศูนย์กลางหลักในการพัฒนาภาษาทางการศึกษา ซึ่งหมายความว่าในหลักสูตรการเรียนการสอนของชาวสวีเดนนั้นเน้นหลัก ความต้องการ (wanting) ความท้าทาย (daring) และความสามารถที่จะแสดงออก (being able to express) ในสิ่งที่ทุกคนปรารถนาอย่างแท้จริงในบริบทของคำพูด และการเขียน

Hanzek, Magnusson และ Murat ได้ร่วมกันทำวิจัยในเรื่องวิธีการที่จะดำเนินการเพื่อให้วัยรุ่นในประเทศสวีเดนอ่านหนังสือ ทั้งนี้การศึกษาจะเน้นเรื่องความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและห้องสมุด (How to get young teenagers to read – A cooperation between school and library) งานวิจัยนี้กล่าวว่าการ ค.ศ.2005 มีการอภิปรายเกี่ยวกับความสามารถในการอ่านที่ลดลง โดยเฉพาะผลการศึกษาระดับชาติหรือ NU03 ได้ระบุว่านักเรียนประมาณร้อยละ 8 ออกจากโรงเรียนโดยปราศจากความสามารถในการอ่านที่ดี

ความสามารถในการอ่านจัดว่าเป็นหนึ่งทักษะของบรรดาทักษะที่สำคัญมากที่สุดสำหรับแต่ละบุคคล ความสำเร็จของมนุษย์เราที่จะดำรงชีวิตอยู่ในทุกวันนี้ก็ขึ้นอยู่กับความสามารถในการอ่าน ฉะนั้นภาระงานที่สำคัญมากที่สุด ในโรงเรียนทุกวันนี้ก็คือการสร้างสรรคับรรยายาศที่ดีเพื่อพัฒนาการทางภาษา โดยเฉพาะพัฒนาการเขียนและการอ่านของวัยรุ่นสวีเดนเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่อง ผู้มีบทบาทต่อการพัฒนาการอ่านของกลุ่มวัยรุ่นมากที่สุดคือ ครู ครูจะต้องเป็นผู้หาหัวข้อหลักๆ ของการอ่านที่สามารถสร้างแรงดึงดูด และแรงบันดาลใจให้นักเรียนอยากอ่านหนังสือ

ตลาดหนังสือของสวีเดน

ตลาดหนังสือของสวีเดนก่อน ค.ศ.1970 (The Swedish book market before 1970)

ก่อน ค.ศ.1970 ตลาดหนังสือของสวีเดนมีลักษณะการตั้งราคาแบบคงที่ (Fixed prices) มีการควบคุมแหล่งขายหนังสือและผู้ขายหนังสือมีกรรมสิทธิ์เฉพาะที่จะขายหนังสือได้เหนือกว่าราคาที่ถูกกำหนดในระดับคงที่ ธุรกิจอุตสาหกรรมผู้ผลิตหนังสือต่างก็มีอิสระที่จะสร้างข้อกำหนดในการขายปลีกหนังสือเองได้ กรรมสิทธิ์เฉพาะเป็นผลในกระบวนการทางกฎหมายซึ่งผู้ขายมีการแบ่งออกเป็นกลุ่มๆ

ตามขนาด จำนวนและประเภทของหนังสือ นอกจากนี้ยังมีการขายปลีกหนังสือในอัตราส่วนที่เล็กลง ซึ่งประกอบไปด้วยหนังสือปกอ่อน (Paperbacks) และหนังสือต่างๆ ในราคาที่ต่ำ หนังสือมีการขายตรงอย่างต่อเนื่อง แต่มีการจำกัดในเรื่องปริมาณหนังสือที่มาก ชมรมหนังสือไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการขาย แต่เกี่ยวข้องกับการพิมพ์ซ้ำได้

การเปลี่ยนเป็นตลาดหนังสือเสรี (Transition to a free book market)

รัฐบาลสวีเดนได้ตัดสินใจที่จะล้มเลิกแนวทางการดำเนินการเดิมๆ ของอุตสาหกรรม ผู้ผลิตหนังสือ ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่ ค.ศ.1970 คือการให้โอกาสแก่อุตสาหกรรมผู้ผลิตหนังสือเตรียมการเพื่อการเปลี่ยนแปลงอันเป็นผลมาจากการตัดสินใจครั้งนี้ ข้อตกลงดังกล่าวมีวัตถุประสงค์ที่จะรักษาเครือข่ายที่ต่อเนื่องของร้านหนังสือ และเป็นข้อตกลงที่ได้รับการยอมรับโดยองค์กรที่ดูแลด้านการแข่งขันของสวีเดน ในช่วงนั้นข้อตกลงมีผลต่อร้านหนังสือจำนวน 300 ร้าน และสำนักพิมพ์ประมาณ 60 แห่ง ซึ่งเป็นกลุ่มที่มาเจรจากำหนดข้อตกลงร่วมกัน

ค.ศ.1970 : วิกฤตการณ์ในตลาดหนังสือของสวีเดน

ค.ศ.1970 ตลาดหนังสือของสวีเดนมีความผันผวนอย่างรุนแรง จำนวนสำนักพิมพ์ลดลงและราคาหนังสือเพิ่มสูงขึ้น ยอดขายหนังสือตกลง ในช่วงแห่งวิกฤตนี้เองชาวสวีเดน มีการอภิปรายถกเถียงกัน เพื่อความพยายามในการค้นหาทางออกของการแก้ปัญหาวิกฤติด้านการอ่าน ส่วนหนึ่งของการอภิปรายได้ใช้ Norwegian model กล่าวคือ ในประเทศนอร์เวย์มีการดำเนินระบบที่รัฐให้หลักประกันทางเศรษฐศาสตร์ที่จะแจกจ่ายหัวข้อของหนังสือบันเทิงคดีไปสู่ห้องสมุดประชาชนโดยไม่คิดค่าใช้จ่ายใดๆ อย่างไรก็ตามระบบนี้ยังไม่ได้ถูกนำมาใช้ในสวีเดนใน ค.ศ.1970 ซึ่งระบบนี้คือการแจกจ่ายหนังสือไปยังห้องสมุดประชาชนโดยไม่คิดค่าใช้จ่าย เพื่อที่จะเอื้อต่อการอ่านอย่างมีคุณภาพและมีการกระจายอย่างกว้างขวาง ในทางกลับกันสวีเดนได้ดำเนินการในแนวทางที่ตรงกันข้ามคือ การใช้นโยบายการตั้งราคาแบบอิสระ (Free Pricing)

ในช่วงนี้เกิดการประท้วงเพื่อคัดค้านราคาหนังสือที่ไม่เป็นไปตามข้อกำหนด บรรณาธิการเกิดความหวาดผวาคือการรวมตัวกันของสำนักพิมพ์ใหญ่ๆ และจุดจบแห่งอวสานของสำนักพิมพ์เล็กๆ ทางเลือกของการอ่านออกเขียนได้ก็จะถดถอยด้อยลง สำนักบรรณารักษ์แห่งชาติสวีเดนเกรงว่าจะเกิดการเสื่อมถอยทางด้านวัฒนธรรม ในช่วงนี้ได้เกิดข้อตกลงเกี่ยวกับตลาดหนังสือในแนวทางใหม่ๆ ได้แก่การจัดตั้งชมรมหนังสือที่เน้นคุณภาพเชิงพาณิชย์ ซึ่งสามารถขายวรรณกรรมประเภทนวนิยายได้ในราคาครึ่งหนึ่งของราคาขายปลีกในร้านหนังสือ ปรากฏการณ์ครั้งนี้ไม่ได้เกิดขึ้นแต่ในสวีเดนเท่านั้น แต่อีกห้าปีต่อมาใน ค.ศ.1975 ทางรัฐบาลสวีเดนได้เสนอให้การอุดหนุนทางการเงินเป็นพิเศษแก่

สำนักพิมพ์เกี่ยวกับหมวดวรรณกรรมที่มีคุณภาพ ซึ่งทางรัฐบาลสวีเดนมีจุดมุ่งหมายที่จะเผยแพร่การอ่านอันทรงคุณภาพไปสู่ประชาชนให้มากที่สุด ทั้งนี้ ห้องสมุดยังคงต้องซื้อหนังสือแต่ในราคาที่ลดลง

ตลาดหนังสือของประเทศสวีเดนภายหลัง ค.ศ. 1970

หากพิจารณาที่จำนวนพลเมืองแล้ว สวีเดนจัดเป็นประเทศที่เล็กๆ ประเทศหนึ่ง การที่จะรักษาความหลากหลายของการตีพิมพ์หนังสือในภาษาของชนกลุ่มน้อยของพลเมืองที่อยู่อาศัยเป็นจำนวน 8 ล้านคนก็เป็นเรื่องที่ยาก อันเป็นผลมาจากพัฒนาการอย่างรวดเร็วของสื่อมวลชนชาติที่มีต่อการรวมตัวที่เพิ่มขึ้นของสำนักพิมพ์

เป้าหมายของนโยบายด้านการอ่านในสวีเดนคือการสร้างสรรค์สร้างวรรณกรรมอันทรงคุณภาพต่อคนทุกคน แม้ว่าเขาเหล่านั้นจะพักอาศัยอยู่ห่างจากสต็อกโฮล์มหรือเมืองใหญ่อื่นๆ ดังจะเห็นได้ว่ามีร้านหนังสือ ห้องสมุด ตลอดจนการกระจายหนังสืออย่างแพร่หลายในทุกๆ พื้นที่ ที่มีประชากรอาศัยอยู่ โดยเฉพาะในเขตเทศบาล 289 แห่งของประเทศสวีเดนมีร้านหนังสืออยู่ถึง 400 ร้าน มีชมรมหนังสืออยู่มากมาย ห้องสมุดประชาชนอีก 1,500 หน่วย ห้องสมุดโรงเรียน รวมทั้งร้านหนังสือเคลื่อนที่เล็กๆ มากกว่า 100 ร้าน ทั้งนี้การดำเนินเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ที่จะมีสำนักพิมพ์อันทรงคุณภาพ หรือการตอบสนองความต้องการและความพึงพอใจในการอ่านที่หลากหลายมิใช่ภารกิจที่ง่าย ๆ เลย รัฐบาลมีการอุดหนุนเงินสนับสนุนเพื่อจะส่งเสริมความหลากหลายและคุณภาพ โดยมีกลุ่มเล็กๆ และคนวัยหนุ่มสาวเป็นกลุ่มเป้าหมายหลักที่สำคัญ

บทบาทของคอมพิวเตอร์ที่ได้เริ่มเข้ามาแทนที่หนังสือ และได้ส่งผลกระทบต่อในระยะยาวให้หนังสือมีราคาถูกลงและหาได้ทั่วไปมากขึ้น หนังสือตกอยู่ในสภาวะการแข่งขันที่รุนแรงกับสื่ออื่นๆ โดยเฉพาะประเภทการอ่านเชิงสันทนาการ ผู้คนมักใช้เวลาในการอ่านหนังสือน้อยกว่าการดูโทรทัศน์ ฟังวิทยุ

จำนวนนวนิยายที่ได้รับการตีพิมพ์และจำหน่ายมีปริมาณน้อย ยอดขายโดยเฉลี่ยต่อเรื่องในสวีเดนมีปริมาณลดลงในรอบ 10 ปีที่ผ่านมาราวๆ 1,000 เล่ม ซึ่งเป็นการเอื้ออำนวยให้หนังสือที่มียอดจำหน่ายดีที่สุดในปีหนึ่งไม่ก็เล่มนำไปสู่การผูกขาดการขายจากยอดขายโดยรวม ช่องว่างระหว่างหนังสือที่มีออกจำหน่ายสูงสุดกับวรรณกรรมที่มีคุณภาพซึ่งตีพิมพ์ในจำนวนน้อยก็มีช่องว่างห่างกันมาก

มีการใช้สื่อต่างๆ เพื่อส่งเสริมตัวผู้ประพันธ์มากกว่าตัวหนังสือ หนังสือที่มียอดจำหน่ายดีที่สุดในปีหนึ่งก็จะถูกนำไปสร้างในขอบเขตที่ไปด้วยกันได้กับภาพยนตร์ ทีวี และหน่วยงานโฆษณา

เมื่อ 25 ปีที่ผ่านมาได้เกิดการเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ขึ้นในตลาดหนังสือ โครงสร้างของสำนักพิมพ์ในปัจจุบันเกิดจากการรวมตัวกันของสำนักพิมพ์เล็กๆ ซึ่งต่างจากแบบเดิมคือ เป็นการรวมกลุ่มระหว่างสำนักพิมพ์ขนาดใหญ่และขนาดกลาง

ตลาดค้าปลีกของหนังสือก็มีการเปลี่ยนแปลงด้วย กลุ่มร้านหนังสือส่วนใหญ่ก็เป็นส่วนของเครือข่ายร้านหนังสือ ซึ่งมีการนำเอาวิธีการที่ทันสมัยหรือการค้าปลีกทางอินเทอร์เน็ตเข้ามาใช้ในการดำเนินธุรกิจการค้าหนังสือ อันเป็นอีกปรากฏการณ์ของการขายให้แก่ลูกค้าที่ไม่มีเวลาหรือไม่สะดวกที่จะซื้อหา

นอกจากนี้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ก็ได้เข้ามามีบทบาทต่อวิธีการตีพิมพ์หนังสือแบบใหม่ในรูปแบบของ E-book หรือหนังสือแบบอิเล็กทรอนิกส์

ผลกระทบของการเปลี่ยนผ่านครั้งนี้ค่อยๆ ปรากฏในรูปแบบของการแข่งขันด้านราคาที่สูงขึ้น และการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของตลาดหนังสือโดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงเป็นตลาดหนังสือเสรี เนื่องจากในช่วงนั้นยังไม่มีข้อตกลงที่จะนำมาบังคับใช้เป็นมาตรฐานกับตลาดหนังสือ สภาพการตลาดได้ถูกกำหนดโดยกฎระเบียบทดแทนโดยข้อตกลงที่สร้างขึ้นระหว่างสำนักพิมพ์กับผู้ขายหนังสือแต่ละแห่งหรือกับกลุ่มผู้ขายหนังสือ รวมทั้งการปฏิบัติที่เป็นมาตรฐานด้วย

ผลกระทบต่อจำนวนร้านหนังสือ (Effect in the number of bookshops)

แม้ว่าการแข่งขันด้านช่องทางการจัดจำหน่าย และราคาหนังสือจะเพิ่มสูงขึ้น จำนวนร้านหนังสือในสวีเดนก็มิได้ลดลง จำนวนร้านหนังสือที่มีการจำแนกประเภทตามข้อตกลงของอุตสาหกรรมผู้ผลิตหนังสือ ค.ศ.1970 มีจำนวน 298 แห่ง พอสิ้นสุดข้อตกลง ค.ศ.1992 จำนวนร้านหนังสือลดลงเหลือ 239 แห่ง ลดลง 59 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 20 การลดลงของร้านหนังสือได้เกิดขึ้นในทุกๆ ท้องถิ่นที่มีประชากรน้อยกว่า 10,000 คน และยังมีผลต่อเนื่องขยายไปสู่เมืองใหญ่ๆ ค.ศ.1970 ร้านหนังสือที่อยู่ในท้องถิ่นเล็กๆ ได้เปลี่ยนไปสู่รูปแบบร้านหนังสืออื่นๆ เช่น ร้านหนังสือที่เน้นการบริการ (service bookshops) หรือร้านหนังสือที่ให้บริการหนังสือเฉพาะทางแก่ลูกค้า (special bookshops) ซึ่งจำนวนหนังสือทั้งหมดก็ยังคงเท่าเดิม ปัจจุบันคาดกันว่ามีประมาณ 400 แห่ง

การตั้งร้านหนังสือทางภูมิศาสตร์เป็นไปได้ด้วยดีและสะท้อนถึงโครงสร้างประชากรในประเทศ อย่างไรก็ตาม จำนวนร้อยละ 25 ของเขตเทศบาล 288 แห่งในสวีเดนไม่มีร้านหนังสือ ความเป็นไปได้ของร้านหนังสือในเทศบาลเมืองหลายแห่งจึงเกิดข้อจำกัดขึ้นเนื่องจากจำนวนประชากร

ร้านหนังสือแห่งใหม่

จาก ค.ศ. 1978 ถึง ค.ศ. 2001 จำนวนสมาชิกในสมาคมผู้จำหน่ายหนังสือแห่งสวีเดนได้มีอัตราลดลงไม่กี่ครั้งในทุกๆปีอย่างไรก็ตามใน ค.ศ.2002 ทางสมาคมได้ต้อนรับสมาชิกใหม่ 10 ราย และใน ค.ศ.2003 อีก 24 ราย สมาชิกใหม่เหล่านี้ไม่ใช่เป็นพวกร้านค้าใหม่ๆ แต่ก็เป็นตัวชีวิตที่ชัดเจนว่าการ

ลดลงของภาษีมูลค่าเพิ่มเป็นสาเหตุต่อการเปลี่ยนแปลงแนวโน้มของจำนวนร้านหนังสือในประเทศสวีเดน

ในช่วงเวลาเดียวกันห้างสรรพสินค้าและห้างแบบ hyper market ก็มีการขายหนังสือได้ในจำนวนที่มากขึ้น และหนังสือกลายเป็นสิ่งที่สามารถหาซื้อได้ในร้านค้าซึ่งมิได้จำหน่ายหนังสือมาก่อนเลย ยอดจำหน่ายหนังสือทางอินเทอร์เน็ตก็เพิ่มขึ้นอย่างมากด้วย ภาษีมูลค่าเพิ่มที่ลดลงต่ำลงมีผลทำให้ผู้อ่านหนังสือในสวีเดนได้ซื้อหนังสืออย่างง่ายขายมากยิ่งขึ้น

การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างตลาดหนังสือ (Structural Changes within the Book Market)

จากตลาดหนังสือเสรี ทำให้เกิดการพัฒนาและความร่วมมือมากขึ้นระหว่างร้านหนังสือและร้านเครือข่ายในรูปแบบต่างๆ ซึ่งร้านเหล่านี้ไม่มีการเชื่อมโยงหรือประสานโดยตรงกับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว การเป็นเจ้าของธุรกิจขายหนังสือในประเทศสวีเดนนับว่าเป็นธุรกิจที่เล็กมาก ธุรกิจขายหนังสือ 2 แห่งซึ่งมีหลายสาขา คือ Akademibokhandeln (สหกรณ์แห่งสวีเดนเป็นเจ้าของ) มีศูนย์จำหน่าย 27 แห่ง และ Wettergrens Bokhandeln AB ซึ่งมีศูนย์จำหน่าย 7 แห่ง รวมประมาณร้อยละ 15 ของตลาดค้าปลีกหนังสือ

รูปแบบต่างๆ ไปของร้านเครือข่ายหนังสืออาสาสมัคร (voluntary chain) รูปแบบร้านจำหน่ายเจ้าของคนเดียว (individually owned outlets) ซึ่งทั้งหมดจะมีการดำเนินการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ร้านที่ใหญ่ที่สุด คือ Bokia มีร้านเครือข่ายถึง 104 ร้าน นอกจากนี้ก็มีร้านเครือข่ายอีก 2-3 แห่ง คือที่ Julbocken ซึ่งเป็นร้านที่ใหญ่ที่สุดมีร้านเครือข่ายถึง 32 ร้าน อย่างไรก็ตามตลาดหนังสือเสรีก็มีส่วนทำให้ยอดขายปลีกของหนังสือเจริญเติบโตมากขึ้นนอกเหนือจากร้านหนังสือ ห้างสรรพสินค้า ซูเปอร์มาร์เก็ต รวมทั้งผู้ค้าปลีกอื่นๆ ต่างก็สวมบทบาทสำคัญด้วย และจำนวนของศูนย์จำหน่ายหนังสือได้ขยายตัวเพิ่มสูงขึ้นซึ่งก็เป็นช่องทางที่จะเข้าถึงหนังสือได้มากขึ้น ส่วนแบ่งตลาดค้าปลีกหนังสือทั้งหมดของผู้ขายหนังสือประมาณร้อยละ 70 มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ ซึ่งนับว่ามีบทบาทสำคัญในการกระจายหนังสือและเป็นการเพิ่มช่องทางเข้าถึงหนังสือของผู้บริโภค

ชมรมหนังสือ (Book Clubs)

พัฒนาการที่แข็งแกร่งของชมรมหนังสือในสวีเดนในช่วง ค.ศ.1970 สามารถอธิบายได้ว่าเป็นผลมาจากปัจจัยหลายประการ อุตสาหกรรมการพิมพ์หนังสือของสวีเดนได้ฟื้นตัวจากวิกฤติที่รุนแรงมากที่สุดราวๆ ปี1970 มีการเปลี่ยนแปลงอย่างทั่วหน้าในการตีพิมพ์ โครงสร้างบริษัท และการจัดองค์กรซึ่งมีผลต่อการตลาด งานบรรณาธิการ และการควบคุมต้นทุน ในปี 1970 การตั้งราคาหนังสือคงที่ได้ถูกยกเลิกไปและมีการเปิดตลาดหนังสือเสรีแทนที่

มีการเปิดตัวชมรมหนังสือใหม่ๆ เช่น Månadens Bok, Bonniers Bokklubb และ Bra Böcker ซึ่งชมรมหนังสือต่างๆ เหล่านี้ต่างก็มีความมุ่งมั่นอย่างแรงกล้าที่จะปรับปรุงช่องทางใหม่ๆ สืบเนื่องจากผู้จำหน่ายหนังสือดั้งเดิมได้ดำเนินการปรับปรุงอย่างช้ามากที่จะเปลี่ยนแปลงตลาด ชมรมหนังสือได้รับผลประโยชน์ จึงทำให้พวกเขาต่างก็ได้รับส่วนแบ่งตลาดที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว จนกระทั่งต้น ค.ศ. 1980 ยุคแห่งการขยายตัวได้สิ้นสุดลง และในมุมมองของชมรมหนังสือตลาดซึ่งมีความอึดตัวเป็นการเปิดโอกาสใหม่ที่เป็นไปได้สำหรับผู้จำหน่ายหนังสือที่จะได้รับส่วนที่พวกเขาสูญเสียไปกลับคืนมา

แนวโน้มระหว่างประเทศ (The international trend)

ในเวลาเดียวกับที่ตลาดของชมรมหนังสือในสวีเดนมีการอ่อนแอลงพัฒนาการอันนี้สามารถเห็นได้เหมือนในกลุ่มประเทศอื่นๆ ที่เห็นได้ชัดก็ในประเทศอเมริกา แต่ในยุโรปชมรมหนังสือได้กลายมาเป็นผู้จำหน่ายทางด้านหนังสือมากยิ่งขึ้น

ในกลุ่มประเทศ Nordic อื่นๆ อย่างไรก็ตามชมรมหนังสือยังคงมีอิทธิพลอย่างมากๆ ต่อยอดขายหนังสือที่มีชื่อเรื่องใหม่ๆ และดึงดูดผู้อ่าน ทั้งในเดนมาร์ค และนอร์เวย์ ซึ่งมีข้อตกลงทางการค้าระหว่างกันก็ได้มีการใช้ราคาหนังสือคงที่ อันนำไปสู่ความขัดแย้งระหว่างผู้จำหน่ายหนังสือ และสำนักพิมพ์ที่เป็นเจ้าของชมรมหนังสือเองด้วย ผู้จำหน่ายหนังสือไม่ยอมรับว่าหนังสือชื่อเรื่องใหม่ๆ จะมียอดขายที่สูงมาก และถูกนำมาขายในราคาที่ต่ำกว่าแก่สมาชิกสมาคมหนังสือ และต่ำกว่าราคาที่ผู้จำหน่ายหนังสือได้ถูกบังคับจากสำนักพิมพ์ให้ขายในราคารั้นๆ

ชมรมหนังสือแห่งสวีเดน (The Swedish book clubs)

พัฒนาในช่วง 1970 และ 1980 ทำให้ชมรมหนังสือมีสถานภาพและตำแหน่งที่แข็งแกร่งในตลาดหนังสือแห่งสวีเดน และแม้แต่ตามมาตรฐานระหว่างประเทศ ซึ่งมันก็มีความยากในการสรรหาสมาชิกใหม่ๆ และมาตรการที่จะรักษาสมาชิกให้คงอยู่ และได้รับการพัฒนา ได้มีการนำเอาเทคโนโลยีใหม่ๆ มาใช้ในการดำเนินการเพื่อจะตอบสนองความต้องการของสมาชิกชมรมหนังสือใหม่ๆ ซึ่งได้เริ่มต้นตอบสนองความต้องการใหม่ๆ และชมรมเหล่านี้มักจะได้รับดำเนินการโดยสำนักพิมพ์ที่ชำนาญการ โดยเฉพาะ และมีการมองว่าชมรมหนังสือก็เป็นอีกหนึ่งช่องทางของการกระจายหนังสือ

ชมรมหนังสือและการลดภาษีมูลค่าเพิ่ม (Book clubs and the reduced VAT)

ชมรมหนังสือในสวีเดนมีสำนักพิมพ์เป็นเจ้าของ โดยมีการก่อตั้งอย่างเป็นระบบอย่างมาก ฉะนั้น โอกาสความเป็นไปได้ที่จะวางแผนและติดตามการตัดสินใจจากส่วนกลาง ซึ่งเกี่ยวข้องกับการลดภาษีมูลค่าเพิ่มก็มีมาก

การบริหารส่วนกลางมีการตัดสินใจเกี่ยวกับการลดราคาและเรื่องทุกอย่างโดยเสนอต่อคณะกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้งชมรมหนังสือบางแห่งมีการลดราคาหนังสือ โดยมีerkัดเลือกหนังสือหลักๆ เพิ่มมากขึ้นอีกด้วย ประเด็นนี้จึงนำไปสู่การอภิปรายภายในคณะกรรมการการดูแลราคาหนังสือ ซึ่งเกี่ยวข้องกับหัวเรื่องแต่ละเรื่องไม่ว่าจะมีขนาดใหญ่ในการตีพิมพ์แค่ไหน ทุกหัวเรื่องได้รับบุว่าสิ่งที่ทำอยู่ไม่จัดว่าเป็นการคำนวณราคาหนังสือ ความถี่และจำนวนต้องได้รับการพิจารณา เมื่อผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงราคาต่อระดับของผู้บริโภคได้ถูกคำนวณ

การลดจำนวนลงเป็นพิเศษต่อการเลือกสรรหนังสือหลักๆ มิได้ดำเนินการเพื่อที่จะได้จัดการลดปริมาณหัวเรื่องอื่นๆ ให้น้อยลง จุดเน้นที่เน้นหนังสือหลักๆ สำคัญๆ ก็ด้วยเหตุผลของการตัดสินใจทางการตลาด โดยอยู่บนพื้นฐานแห่งหลักผลประโยชน์แก่สมาชิกที่ตั้งหน้ารอคอยหนังสือเหล่านี้

การเลือกชื่อเรื่อง (Title selection)

ชมรมหนังสือมีความรู้อย่างมากเกี่ยวกับตลาดหนังสือ อาทิเช่น ประเภทหนังสือที่สมาชิกรู้สึกสนใจ สิ่งที่สมาชิกริเตรียมที่จะจ่ายสิ่งที่เสนอเป็นพิเศษและดึงดูดผู้ซื้อ วิธีการนำเสนอหนังสือ layout ที่ต้องการของวารสารสมาชิก ความหลากหลายต่างๆ เหล่านี้มีการเปลี่ยนแปลงอย่างคงที่จึงมักได้รับการวิเคราะห์อย่างต่อเนื่อง

โดยธรรมชาติการมีทางเลือกที่เป็นไปได้หลายทางจัดเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง และทางชมรมหนังสือมักจะมองหาทางออกใหม่ๆ อยู่ หนึ่งในบรรดาข้อจำกัดที่สำคัญมากที่สุดก็คือ เรื่องราคาซึ่งสมาชิกเต็มใจจ่ายเพื่อได้มา ซึ่งหนังสือประเภทหรือหมวดต่างๆ หนังสือที่ดึงดูดใจหลายเล่ม โดยเฉพาะประเภทที่มีใช้นวนิยายจะไม่ได้รับการคัดเลือกจากชมรมอย่างง่ายๆ เนื่องจากว่าราคาหนังสือซึ่งมักมีราคาแพงจนเกินไป บ่อยครั้งที่มีการทดสอบเรื่องระดับราคา และควรได้รับความสนใจที่เพิ่มมากขึ้นสำหรับประเภทของหนังสือในราคาที่สูงขึ้น การจัดแบ่งประเภทก็เพิ่มมากขึ้นด้วย

ดังนั้น การนำเสนอหนังสือของชมรมหนังสือได้มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เมื่อภาษีมูลค่าเพิ่มลดลง และทางชมรมหนังสือได้ให้พื้นที่สำหรับหนังสือเพิ่มมากขึ้น ซึ่งก็มีการจัดสรรประเภท หมวดหมู่หนังสือแยกออกมาโดยเฉพาะและมีราคาแพงมากกว่าเดิม ดังจะเห็นตัวอย่างได้ในชมรมหนังสือส่วนใหญ่

การตลาด (Marketing)

การแข่งขันด้านราคาจัดเป็นองค์ประกอบของการใช้ความพยายามทางการตลาดในระดับปกติ โดยชมรมหนังสือ และโดยทั่วไปทางชมรมหนังสือก็มีได้ต้องการที่จะพลาดโอกาสในการแข่งหรือบอกกล่าวบรรดาสมาชิกของชมรมเกี่ยวกับระดับราคาที่ลดลง ทุกๆ ชมรมมักจะทำการเตือนให้สมาชิกได้รับรู้ถึงราคาราคาหนังสือที่ลดต่ำลง

ประสิทธิผลของการดำเนินการของชมรมหนังสือดังกล่าวได้ส่งผลให้ยอดขายเพิ่มสูงขึ้น

การพิมพ์หนังสือ (Book publishing)

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับนานาประเทศ จะเห็นได้ว่ายอดพิมพ์หนังสือในประเทศสวีเดนมีจำนวนมาก หากมีการจัดอันดับกัน ในยุโรปโดยพิจารณาจากสัดส่วนการพิมพ์กับจำนวนประชากร ประเทศสวีเดนจะเป็นอันดับ 1 โดยเฉพาะหนังสือที่มีใช้ประเภทบันเทิงคดีมีการพิมพ์มากกว่าร้อยละ 60

สำนักพิมพ์ (Publishing houses)

ปัจจุบันมีกลุ่มสำนักพิมพ์ขนาดใหญ่ๆ อยู่ 6 แห่ง ได้แก่ Bonnier, Liber, Raben, Natur och Kultur, Bra Bocker และ Verbum นอกจากสำนักพิมพ์ทั้ง 6 แห่งข้างต้น ยังมีสำนักพิมพ์หลากหลายขนาดอีกมากมาย ซึ่งตีความได้ว่าจำนวนสำนักพิมพ์ที่มีชื่อเสียงในสวีเดนมีจำนวนมากกว่าประเทศอื่นๆ ถ้ามีการเปรียบเทียบกัน

ตลาดหนังสือของสวีเดน ปี ค.ศ. 2007

ยอดขายหนังสือแก่ผู้ค้าปลีกของสมาคมสำนักพิมพ์แห่งสวีเดนมีอัตราเพิ่มสูงขึ้นทั้งหมดร้อยละ 4 ในปี ค.ศ. 2007 นับตั้งแต่ปลายปี ค.ศ. 1990 ยอดขายของสมาชิกสำนักพิมพ์มียอดขายที่เพิ่มขึ้นคงที่ทุกปี ในปี ค.ศ. 2007 ยอดขายเพิ่มสูงขึ้นเล็กน้อย เมื่อเปรียบเทียบกับปี ค.ศ. 2006 จำนวนหนังสือใหม่ทั้งหมดได้ถูกจำหน่ายสูงถึง 28 ล้านเล่มในปี ค.ศ. 2007 ยอดขายหนังสือที่ได้รับการตีพิมพ์เดิม มียอดจำหน่ายถึง 45.6 ล้านเล่ม จำนวนเล่มโดยเฉลี่ยที่ขายต่อปกสูงถึง 6,000 เล่ม โดยที่จำนวนหนังสือที่ได้รับการตีพิมพ์ในท้องตลาดเพิ่มสูงขึ้น จำนวนของสิ่งพิมพ์ที่ได้รับการตีพิมพ์และจำนวนเล่มที่ได้รับการจำหน่ายมีอัตราสูงขึ้นเล็กน้อย เมื่อเทียบกับปี ค.ศ. 2006 โดยเฉลี่ยจำนวนหนังสือที่ตีพิมพ์ต่อปกเป็นจำนวน 8,500 เล่ม ในปี ค.ศ. 2007 เพิ่มขึ้นประมาณ 300 เล่ม เมื่อเทียบกับปี ค.ศ.2006 ยอดจำหน่ายที่เพิ่มสูงขึ้นในปี ค.ศ. 2007 มิได้หมายความว่ากำไรของสำนักพิมพ์จะเพิ่มสูงขึ้น ในทางกลับกันการ

แข่งขันที่เพิ่มขึ้นก็กลับทำให้มาร์จิ้น⁷ ลดลง ยอดขายให้กับร้านหนังสือและผู้ค้าปลีกมีจำนวนลดลงเรื่อยๆ ร้อยละ 12 เนื่องจากมีผู้ค้าปลีกทางอินเทอร์เน็ตเข้ามาแทนที่ ยอดจำหน่ายหนังสือให้กับห้างสรรพสินค้า รวมทั้งชมรมหนังสือตกลง ในปี ค.ศ.2007 ห้องสมุดเพิ่มการซื้อหนังสือผ่าน Bibliotekstjänst ยอดจำหน่ายแก่ต่างประเทศของสมาชิกสำนักพิมพ์เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ร้อยละ 13 ในปี ค.ศ.2007 ยอดขายพิเศษในช่วงฤดูใบไม้ผลิต่อปีลดลงราวร้อยละ 8 ในปี ค.ศ. 2007

ยอดตีพิมพ์และจำหน่ายหนังสือนวนิยายทั่วไปของสวีเดน ยังคงไปได้ดีและมีอัตราเพิ่มสูงขึ้น จำนวนเล่มที่ถูกจำหน่ายเพิ่มขึ้นเกือบ 5 ล้านเล่ม ในปี ค.ศ.2007 เมื่อเปรียบเทียบกับปี ค.ศ. 2006 เป็นการสะท้อนให้เห็นว่านักเขียนชาวสวีดิช กลายเป็นนักเขียนที่ได้รับความนิยมจากผู้อ่านมากขึ้น

ขณะที่การจัดพิมพ์หนังสือสำหรับเด็กและกลุ่มวัยผู้ใหญ่วัยหนุ่มสาว ในปี ค.ศ.2007 มีอัตราเพิ่มสูงขึ้นถึง 63 ปก เมื่อเทียบกับปี ค.ศ. 2006

ทางสมาคมสำนักพิมพ์แห่งสวีเดนประมาณการว่า จำนวนหนังสือทั้งหมดที่ได้รับการจำหน่ายต่อปีในสวีเดนมีมากถึง 80 ล้านเล่ม ตัวเลขจำนวนนี้รวมยอดจัดพิมพ์หนังสือทั้งหมดสำหรับสำนักพิมพ์สวีเดนและหนังสือที่นำเข้า มูลค่าตลาดหนังสือสวีเดนทั้งหมดในมูลค่าของผู้บริโภคได้รับการประมาณการว่ามีเป็นจำนวน 7 พันล้าน SEK⁸

ภาพรวมของสถิติตลาดหนังสือ

ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1973 – ค.ศ.1974 ทางสมาคมสำนักพิมพ์หนังสือแห่งสวีเดน มีการดำเนินจัดทำรายงานทางด้านสถิติที่ครอบคลุมยอดจำหน่ายหนังสือ และยอดตีพิมพ์หนังสือของกลุ่มสมาชิกสำนักพิมพ์ ในรายงานฉบับนี้ทางสมาคมดำเนินการนำเสนอสถิติของตลาดหนังสือสวีเดนอย่างต่อเนื่องเป็นปีที่ 35 สำหรับปี ค.ศ. 2007 สมาคมสำนักพิมพ์ได้ดำเนินการจัดทำรายงานฉบับข้อมูลที่สมบูรณ์แบบ สำนักพิมพ์ต่างๆ ได้ระบุว่ายอดสั่งซื้อวรรณกรรมทั่วไปสำหรับสมาชิกทุกคนเพิ่มสูงขึ้นถึงร้อยละ 99.8

⁷ กำไรขั้นต้น = รายได้จากการขายสินค้า – ต้นทุนของสินค้า โดยต้นทุนนี้ไม่รวมถึงค่าใช้จ่ายในการขายและการบริหารงาน

⁸ SEK มาจาก The Swedish Krona เป็นชื่อที่ใช้เรียกอัตราสกุลเงินของประเทศสวีเดนสกุลเงินของประเทศสวีเดน (Swedish Krona, SEK)

การบริโภคหนังสือและอุปนิสัยรักการอ่าน (Book Consumption and Reading Habits)

กล่าวได้ว่า สวีเดนเป็นชาติแห่งนักอ่าน (a nation of readers) คนสวีดิชมักอ่านนวนิยาย หนังสือเฉพาะสาขา และหนังสือทางด้านเทคนิค หนังสือพิมพ์และวารสาร มีการประมาณการว่าแต่ละวันประชากรประมาณร้อยละ 40 มีการอ่านหนังสือ

การศึกษาวิจัยที่หลากหลายเกี่ยวกับผู้อ่านและอุปนิสัยการอ่าน พบว่าคนสวีเดนนิยมอ่านหนังสือ และปริมาณการอ่านก็เพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง หรืออย่างน้อยที่สุดปริมาณก็คงที่อย่างต่อเนื่อง คิดเป็นจำนวนร้อยละ 44 ของประชากรที่มีการอ่านหนังสือ ยอดจำหน่ายหนังสือในภาพรวมจะเห็นได้ว่ามีอัตราเพิ่มสูงขึ้นเห็นได้ชัด ค.ศ.1970 อาจจะเป็นผลที่เกิดจากการเปลี่ยนกฎเกณฑ์ในท้องตลาดและหนังสือสามารถเข้าถึงประชาชนได้มากขึ้นโดยช่องทางการค้าปลีกและช่องทางใหม่ๆ แม้ว่าจะเผชิญกับบรรยากาศของการแข่งขัน ร้านหนังสือก็ยังสามารถรักษาระดับยอดขายหนังสือบนเทรนด์ที่ต่างๆ ไป และรักษาตำแหน่งทางการตลาดในลักษณะที่เป็นช่องทางการขายที่สำคัญที่สุดสำหรับสำนักพิมพ์ หรืออีกนัยหนึ่งเนื่องจากการขายหนังสือได้หย่อนกฎเกณฑ์ลงและเทศบาลมีการสั่งซื้อโดยตรงจากสำนักพิมพ์ ยอดขายหนังสือเรียนของร้านหนังสือมีจำนวนลดลง นอกจากนี้สืบเนื่องจากอัตราการแข่งขันเพิ่มสูงขึ้นจึงมีผลให้ผู้ขายได้กำไรน้อยลงกว่าในอดีตที่ผ่านมา มีการประมาณการว่าใน ค.ศ.1995 การบริโภคหรือการซื้อหนังสือ รวมทั้งหนังสือที่ใช้เรียนในโรงเรียนมีจำนวนต่ำกว่า 6 ล้าน SEK

สรุปได้ว่า ตลาดหนังสือในประเทศสวีเดนได้ดำเนินการเปลี่ยนแปลงมามากกว่า 25 ปีแล้ว โดยข้อเท็จจริงที่ว่าจุดเปลี่ยนผ่านไปสู่การเป็นตลาดเสรี ซึ่งมีการเตรียมการมาหลายปีและได้เกิดขึ้นในหลากหลายขั้นตอนอันเป็นประเด็นหลักสำคัญในการขับเคลื่อนตลาดหนังสือของสวีเดน สู่การเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ แม้ว่าร้านหนังสือจะสูญเสียตำแหน่งทางการตลาดที่เป็นเอกลักษณ์ แต่ร้านหนังสือก็ยังคงมีการกระจายสินค้าที่ดีทั่วประเทศ แน่แน่นอนว่าตลาดหนังสือเสรีไม่เพียงแต่จะดำเนินบทบาทสำคัญในการพัฒนาช่องทางการกระจายหนังสืออื่นๆ แต่ยังคงเป็นองค์ประกอบหลักที่สำคัญของการพัฒนาไปสู่ความทันสมัยของร้านหนังสือที่มีประสิทธิภาพสูงสุด นอกจากนี้เทคโนโลยีใหม่ๆ ยังได้มีส่วนช่วยให้หนังสือต่างๆ เข้าถึงประชาชนทุกคนได้ ตลอดจนการอ่านหนังสือของคนสวีเดนก็อยู่ในระดับที่สูงด้วย

ราคาหนังสือ

The National Price and Cartel Office ของสวีเดนเป็นหน่วยงานที่ดำเนินการศึกษาการเพิ่มขึ้นของราคาหนังสือเป็นเวลามากกว่า 10 ปี ภายหลังจากการนำระบบราคาเสรีมาใช้และมีผลออกมาว่าการเจริญเติบโตของราคาหนังสือมิได้แตกต่างไปจากราคาสินค้าอื่นๆ ที่เป็นผลมาจากดัชนีราคาผู้บริโภค

อย่างไรก็ตามการที่ชมรมหนังสือเสนอขายหนังสือในราคาต่ำลงเท่ากับว่าราคาหนังสือโดยทั่วไปโดยเฉลี่ยจะมีราคาที่สูงขึ้นสำหรับผู้บริโภค

สวีเดนมีการตั้งราคาหรือมีการกำหนดราคาหนังสือเป็นราคาแบบเสรี (free price) ซึ่งได้แก่พ่อค้าปลีกตั้งราคาหนังสือ โดยคำนวณจากราคาที่จ่ายให้กับสำนักพิมพ์ ร้านหนังสือและช่องทางการจัดจำหน่ายอื่นๆ ที่ขายหนังสือในราคาที่แตกต่างกัน

ระบบการดำเนินการสำหรับหนังสือที่ทั้งสำนักพิมพ์และผู้ขายหนังสือใช้เป็นระบบที่ดำเนินการมาตั้งแต่ศตวรรษที่ 19 จากข้อถกเถียงกันของกระทรวงวัฒนธรรมและกระทรวงศึกษาธิการทางรัฐบาลและรัฐสภาสวีเดนเห็นควรที่จะนำเอาระบบการแข่งขันเสรี (free competition) ในรูปแบบการกำหนดราคาเสรีมาใช้ในตลาดหนังสือ

ค.ศ.1953 สวีเดนได้ออกกฎหมายใหม่เพื่อรองรับการส่งเสริมการแข่งขัน โดยมีการระงับหรือสั่งห้ามผู้ผลิตหนังสือจากการตัดสินใจ หรือแม้แต่การใช้ความพยายามที่จะครอบงำ การตั้งราคาของผู้ค้าปลีก ค.ศ.1965 ได้มีการตัดสินใจอย่างเด็ดขาดว่าสำนักพิมพ์และผู้ขายหนังสือต้องเชื่อถือและปฏิบัติตามกฎหมาย ฉะนั้นการกำหนดราคาหนังสือแบบคงที่จึงขัดต่อกฎหมายตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน ค.ศ.1970 เป็นต้นไป

ข้อตกลงทางการค้าระหว่างสำนักพิมพ์และสมาคมผู้ขายหนังสือได้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่เริ่มต้น ทั้งนี้ทั้ง 2 ฝ่ายได้พยายามคงไว้ซึ่งเงื่อนไขเดิมให้มากที่สุดเท่าที่เป็นไปได้ภายใต้โครงสร้างกฎหมายใหม่ ข้อตกลงประกอบด้วยเงินค่าสมัครสมาชิก ส่วนลดประจำปีและจำนวนสต็อกขั้นต่ำสำหรับผู้ขายหนังสือ ราคาขายปลีกตามข้อตกลงได้ถูกนำมาใช้จนกระทั่ง ค.ศ.1977 ในช่วงนั้นการแข่งขันเริ่มสูงขึ้นและเป็นการขับเคลื่อนกันระหว่างผู้ขายหนังสือและชมรมหนังสือ

ผู้ขายหนังสือได้เริ่มให้ความร่วมมือ และเครือข่ายร้านขายหนังสือ (bookstore chains) ก็มีความเจริญเติบโตขยายตัวเพิ่มขึ้น ในช่วง ค.ศ.1980 ซึ่งนำไปสู่ความต้องการในเงื่อนไขต่างๆ ที่ดีขึ้น ส่วนลดมากขึ้นและการสนับสนุนเพื่อการใช้ความพยายามทางการตลาด ดังนั้นข้อตกลงการค้าทั่วไประหว่างสำนักพิมพ์และสมาคมผู้ขายหนังสือ จึงถูกยกเลิกไปใน ค.ศ.1992

หนังสือที่ใช้เรียนในโรงเรียนได้รับการจัดหาโดยเทศบาลชุมชน การกระจายหนังสือเปลี่ยนมือจากผู้ขายหนังสือเป็นตัวแทนจัดจำหน่ายหนังสือเฉพาะทาง (Special distributors) หรือไม่ก็มีการกระจายโดยตรงจากสำนักพิมพ์ไปยังเทศบาลชุมชน ในปัจจุบันไม่มีการกระจายหนังสือโดยผ่านผู้ขายหนังสือ

ปัจจุบันผู้ขายหนังสือมีประมาณร้อยละ 40 ของตลาดหนังสือทั้งหมด มีเครือข่ายหนังสืออยู่ทั้งหมด 4 เครือข่าย ครอบคลุมมากกว่าร้อยละ 80 ของตลาดผู้ขายหนังสือ เครือข่ายที่ใหญ่ที่สุด ได้แก่ Akademibokhandeln เครือข่ายที่เหลือได้แก่ Bokia, JB-Gruppen และ Ugglan ซึ่งเป็นเครือข่าย

อาสาสมัครกับบริษัทที่เป็นเอกเทศ ส่วนอินเทอร์เน็ตก็มีส่วนแบ่งตลาดอยู่ประมาณร้อยละ 8 และกำลังเติบโตขึ้นเรื่อยๆ

ภาษีมูลค่าเพิ่มและผลกระทบ

ประเทศเดนมาร์ก และประเทศสวีเดนจัดเป็นสองประเทศที่มีอัตราภาษีมูลค่าเพิ่มที่สูงที่สุดสำหรับหนังสือคือ อยู่ที่อัตราร้อยละ 25 ซึ่งประเทศอื่นๆ ในยุโรปมีการลด VAT หรือบางประเทศก็ไม่เก็บเลย โดยทั่วไปแล้วภาษีที่เรียกเก็บในจำนวนที่สูงจะมีผลให้ระดับราคาสินค้าสูงขึ้นด้วย มีการประมาณว่ารัฐบาลสวีเดนมีรายได้จาก VAT ที่เก็บจากอุตสาหกรรมหนังสือเป็นจำนวนถึง 700–800 ล้าน SEK

ต่อมาในเดือนธันวาคม ปี ค.ศ. 2002 สมาคมผู้จัดพิมพ์หนังสือและรัฐบาลได้ตัดสินใจลดภาษีมูลค่าเพิ่มลงเหลือร้อยละ 6 เพื่อเป็นเครื่องมือในการสนับสนุนและส่งเสริมการอ่านแก่ประชาชน

ในกรณีการลดภาษีมูลค่าเพิ่มส่งผลกระทบต่อด้านวัฒนธรรมและด้านการเมืองก็จำเป็นที่สำนักพิมพ์ ผู้ค้าปลีกหนังสือ ชมรมหนังสือ ร้านค้าหนังสือใหญ่ๆ รวมทั้งผู้เกี่ยวข้องอื่นๆ ต้องเข้ามามีส่วนร่วม

การลดภาษีมูลค่าเพิ่มครั้งนี้ได้ส่งผลต่อแนวโน้มราคาหนังสือ วารสาร และหนังสือประเภทอื่นๆ นอกจากนี้จุดมุ่งหมายหลักๆ ก็เพื่อเป็นหลักประกันทางด้านผลประโยชน์อย่างเต็มที่ให้แก่ลูกค้า รวมทั้งเพื่อเป็นการให้ผลประโยชน์แก่ผู้อ่านที่เพิ่มสูงขึ้นด้วย

สรุปได้ว่า การลดภาษีมูลค่าเพิ่มของหนังสือในครั้งนี้ ได้นำไปสู่การเพิ่มปริมาณการซื้อหนังสือของลูกค้าให้สูงขึ้นอย่างยิ่ง ขณะเดียวกันทำให้อัตราผลตอบแทนสำหรับผู้ขายเพิ่มขึ้นร้อยละ 20 รวมทั้งการเพิ่มขึ้นของส่วนแบ่งตลาดด้วย

แนวโน้มตลาดหนังสือที่น่าพึงพอใจ (The favorable trend)

การลดอัตราภาษีมูลค่าเพิ่มได้ส่งผลให้แนวโน้มของอุตสาหกรรมการผลิตหนังสือมีแนวทางที่ดี จากสถิติตัวเลขจะพบว่าสมาชิกสมาคมผู้พิมพ์หนังสือมีอัตรายอดขายเพิ่มสูงขึ้นราวๆ ร้อยละ 4 ใน ค.ศ.1999 และเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 ใน ค.ศ.2000 ร้อยละ 9 ใน ค.ศ.2001 เช่นเดียวกันเรียกได้ว่าเป็นยุคของการพัฒนาที่ดีโดยเฉพาะสภาพเศรษฐกิจโดยทั่วไปอยู่ในลักษณะอ่อนแอลงอย่างมาก

ยอดขายของสำนักพิมพ์เพิ่มสูงขึ้นราวๆ ร้อยละ 14 ใน ค.ศ.2002 ส่วนใน ค.ศ.2003 อยู่ในอัตราคงที่ และเพิ่มขึ้น ร้อยละ 1-2 ใน ค.ศ.2004 ยอดขายหนังสือของผู้ขายเพิ่มขึ้นมากกว่ายอดขายของชมรมหนังสือ ซึ่งสืบเนื่องจากชมรมหนังสือมีข้อจำกัดด้านโครงสร้างที่เกิดขึ้นต่อเนื่องมานานหลายปี

ยอดขายหนังสือเรื่องใหม่ๆของสำนักพิมพ์ได้มีอัตราเพิ่มสูงขึ้นราวๆ 1 ล้านเล่มใน ค.ศ.2002 เมื่อเปรียบเทียบกับ ค.ศ. 2001 และขายได้จำนวน 4 ล้านเล่มใน ค.ศ.2003 สมาชิกสมาคมสำนักพิมพ์ขายหนังสือได้มากกว่า 40 ล้านเล่มใน ค.ศ.2003 นับว่าเป็นสถิติจำหน่ายสูงสุดที่ได้บันทึกไว้

พัฒนาการยอดขายที่แข็งแกร่งได้ส่งผลดีต่อรายได้ที่เพิ่มสูงขึ้นแก่นักประพันธ์ โดยเฉพาะค่าลิขสิทธิ์หนังสือ

ผลกระทบต่อสาธารณชน

โดยข้อเท็จจริงที่สาธารณชนได้ให้การตอบรับอย่างดีมาก ต่อการประมาณการและการวิเคราะห์ที่ได้มีการจัดการรณรงค์ต่อการลดภาษีมูลค่าเพิ่ม เพราะได้มีการประเมินผลในปัจจัยอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับความยืดหยุ่นของราคาหนังสือ (The price elasticity) จึงได้ชี้ให้เห็นถึงพัฒนาการที่เกิดขึ้นอย่างชัดเจน โดยการลดภาษีมูลค่าเพิ่มได้ส่งผลให้แนวโน้มยอดขายหนังสือดีขึ้นอย่างแน่นอน

ทางสวีเดนมีความเชื่อโดยพื้นฐานที่ว่าความยืดหยุ่นด้านราคา ของหนังสือในระดับ -1 หมายความว่า การลดราคาลงร้อยละ 15 จะส่งผลให้ยอดขายเพิ่มขึ้นในทิศทางเดียวกัน หรืออีกนัยหนึ่ง เมื่อลูกค้าจ่ายเงินซื้อหนังสือเท่าเดิม เขาก็จะได้รับหนังสือมากขึ้นสำหรับเงินที่พวกเขาจ่ายไป

ผลกระทบต่อผู้ค้าปลีกหนังสือ (Retailers)

ยอดขายรายหนังสือประจำปีเปรียบเสมือนการฉีดวิตามินสำหรับตลาดการพาณิชย์ของหนังสือ สวีเดน สืบเนื่องมาจากการลดภาษีมูลค่าเพิ่มจากร้อยละ 25 เหลือร้อยละ 6 มีผลให้ราคาหนังสือลดลงร้อยละ 15 ซึ่งนำไปสู่ยอดขายที่เพิ่มสูงขึ้นถึงร้อยละ 20

การลดราคาหนังสือและผลกระทบ (The price reduction and its effects)

แรกเริ่มทางกระทรวงวัฒนธรรมของสวีเดน ได้ประกาศว่าทางกระทรวงรู้สึกกังวลว่าผู้ซื้อหนังสือในสวีเดนจะได้รับประโยชน์ไม่ถ้วนหน้าจากการลดภาษีมูลค่าเพิ่ม แต่ก็มีตัวแทนจากกลุ่มค้าปลีกทุกประเภทได้ออกมาอ้างว่าพวกเขาได้ลดราคาหนังสือลงเพื่อเป็นการตอบสนอง การลดภาษีมูลค่าเพิ่ม

นอกจากนี้การแข่งขันด้านการค้าหนังสือมีอัตราเพิ่มสูงขึ้น โดยเฉพาะการแข่งขันด้านราคาที่รุนแรงของร้านหนังสือในอินเทอร์เน็ต ผู้ค้าปลีกหนังสือทุกคนได้กล่าวว่า ช่วงปีค.ศ. 2002 ยอดจำหน่ายได้เพิ่มสูงขึ้นราวๆ ร้อยละ 20 หรือมากกว่านั้นในกรณีที่เปรียบเทียบกับ ค.ศ.2001 ยอดขายของสำนักพิมพ์แก่ผู้ค้าปลีกเพิ่มสูงขึ้นมากกว่าร้อยละ 19 ในปี ค.ศ. 2002 แต่หากยอดขาย ค.ศ.2002 และ ค.ศ.2003 เมื่อเปรียบเทียบกับ ค.ศ.2001 จะเห็นได้ว่ายอดขายในช่วงเวลาดังกล่าวมีอัตราเพิ่มสูงขึ้นอย่าง

น้อยร้อยละ 20 ซึ่งผู้ขายหนังสือหลายรายที่ขายอุปกรณ์เครื่องใช้ในสำนักงานด้วยได้เผชิญกับยอดขายที่ลดลง เนื่องจากการแข่งขันที่รุนแรงจากธุรกิจออนไลน์

ในช่วงฤดูใบไม้ร่วง ค.ศ. 2001 ผู้ขายหนังสือบางรายได้เกรงว่าแผนการลดลงของภาษีมูลค่าเพิ่มต่อหนังสือจะส่งผลกระทบต่อยอดขายในช่วงคริสต์มาส แต่ข้อสันนิษฐานนี้ก็ผิดพลาด เพราะยอดขายในช่วงปี ค.ศ.2001 กลับเพิ่มสูงขึ้น และยอดจำหน่ายหนังสือใน ค.ศ.2002 ก็เป็นผลพวงมาจากยอดขายที่ดีใน ค.ศ.2001

ดังจะพิจารณาได้จาก Akademi bokhandeln ซึ่งบริหารจัดการร้านหนังสือถึง 20 แห่ง และมีประสบการณ์กับยอดจำหน่ายหนังสือตำราที่เพิ่มสูงขึ้นมากกว่าหนังสือทางการค้าทั่วไป ส่วนทาง Bokia ก็ได้ออกมาระบุว่ายอดจำหน่ายหนังสือเด็กมีจำนวนมากที่สุด

ทุกๆคนต่างก็เห็นสอดคล้องกันว่ายอดขายหนังสือปกอ่อนมิได้รับอานิสงส์จากการลดภาษีมูลค่าเพิ่มเท่าใดนัก อัตราการเจริญเติบโตของยอดขายหนังสือปกอ่อนเห็นได้ชัดมาตั้งแต่ทศวรรษที่ผ่านมาแล้ว “การลดลงของภาษีมูลค่าเพิ่มจะช่วยให้ราคาอยู่ในระดับต่ำมีแรงดึงดูดผู้ซื้อได้สักประมาณ 1-2 ปีต่อไป” เหล่านี้ต่างก็เป็นความคิดเห็นส่วนตัวแทนของทั้งผู้ค้าปลีกและผู้ค้าส่งหนังสือปกอ่อน

เป้าหมายที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจลดภาษีมูลค่าเพิ่มก็คือกลุ่มผู้บริโภคซึ่งก็มีผู้ซื้อหนังสือผู้อ่านที่มีรายได้ต่ำ จะได้มีแรงบันดาลใจในการซื้อหนังสือ ปรากฏว่าไม่สามารถกล่าวสรุปได้ว่าเป้าหมายดังกล่าวมีการดำเนินการที่ได้บรรลุเป้าหมาย ซึ่งทางตัวแทนจากกลุ่มอุตสาหกรรมผู้ผลิตหนังสือก็ได้ระบุว่าพวกเขามีได้นิ่งนอนใจเลย แต่ได้ดำเนินการต่างๆ อย่างต่อเนื่องมากไปกว่าการลดภาษีมูลค่าเพิ่ม เพื่อจะดึงดูดผู้ซื้อและผู้อ่านหนังสือรายใหม่ ผู้ขายหนังสือกล่าวว่าการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมผู้บริโภคเป็นสิ่งที่ยาก ซึ่งความต้องการของผู้บริโภคจะมีผลต่อโครงสร้างลูกค้า ทำให้ต้องใช้เวลามากขึ้นเพื่อประสบความสำเร็จ

ประเภทหนังสือที่ได้รับผลจากภาษีมูลค่าเพิ่ม

หนังสือนวนิยาย (Fiction)

ยอดขายหนังสือในกลุ่มนี้เพิ่มสูงขึ้นอย่างมากใน ค.ศ.2002 และคงที่ใน ค.ศ.2003 จำนวนเรื่องที่ได้พิมพ์เพิ่มขึ้นใน ค.ศ.2002 แต่ลดลงใน ค.ศ.2003 การติดตามการเปลี่ยนแปลงด้านราคาของหนังสือนวนิยายมีความยุ่งยากสลับซับซ้อนน้อยกว่าเมื่อเทียบกับหนังสือในหมวดอื่นๆ ปัจจัยที่ใช้ในการเปรียบเทียบได้แก่ ขนาด น้ำหนัก การเข้าปกเย็บเล่มหนังสือ และคุณภาพของกระดาษก่อนข้างจะตายตัว จะยุ่งมากขึ้นหากปัจจัยอื่นๆ เข้าไปเกี่ยวข้องเช่น การเพิ่มบทบรรณาธิการ อัตราค่าแปลที่เพิ่มสูงขึ้น ปรากฏการณ์นี้ได้ส่งผลกระทบต่อวงการหนังสือวรรณกรรมในต่างประเทศด้วย อาทิ

เช่นในสหรัฐอเมริกา และบางประเทศในยุโรป อันเนื่องมาจากบางองค์กรมีนักประพันธ์ที่มีความเกี่ยวข้องกับสำนักพิมพ์สวีเดน ดังจะเห็นได้จากข้อตกลงทั่วไป ระหว่างสมาคมสำนักพิมพ์สวีเดนและสมาพันธ์นักประพันธ์แห่งสวีเดนที่ทำกันมานานหลายปี และได้ถูกยกเลิกไปใน ค.ศ.1996 ซึ่งมีผลให้ตลาดหนังสือเปิดกว้างมากยิ่งขึ้น

หนังสือเด็ก (Children's books)

ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อหนังสือเด็กนั้นมีความแตกต่างจากหนังสือนวนิยายสำหรับผู้ใหญ่ หนังสือเด็กที่ขายได้ดีในท้องตลาดจะต้องมีบุคลิกลักษณะของตัวเองที่ชัดเจน และมีจุดเน้นที่นักประพันธ์ที่ประพันธ์ได้ดี รวมทั้งประสบความสำเร็จด้านความคิดที่ได้นำมาเผยแพร่ ดังจะเห็นได้จากตัวอย่างของหนังสือ แฮรี่ พอตเตอร์ และ Manga publishing หลังจากได้รับอานิสงส์จากการยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม สำหรับตลาดหนังสือเด็ก โดยเฉพาะแฮรี่ พอตเตอร์ได้รับความนิยมอย่างมาก รวมทั้งจุดแข็งของการวางตำแหน่งหนังสือที่ใช้การเชื่อมโยงกับสื่ออื่นๆ ในทำนองเดียวกันกับที่มีการกล่าวขานถึงการประสบความสำเร็จอย่างยิ่งใหญ่ของการ์ตูนญี่ปุ่นของสำนักพิมพ์ Manga ซึ่งมีการดำเนินกลยุทธ์การผลิต การตลาด ที่แตกต่างจากเดิมๆ มีการแข่งขันอย่างดุเดือดระหว่างสำนักพิมพ์หนังสือเด็กด้วยกัน กำไรก็มีอัตราลดลง การขึ้นราคาก็มีความเป็นไปได้น้อย แต่พัฒนาการด้านยอดขายในทางบวก ก็เกิดขึ้นเนื่องจากภาษีมูลค่าเพิ่มที่ลดลง ซึ่งทำให้สำนักพิมพ์ได้รับผลประโยชน์ที่เพิ่มสูงขึ้น บางสำนักพิมพ์ได้ว่าจ้างทีมงานใหม่ออกหนังสือใหม่ๆ รูปแบบใหม่ ในราคาที่ยืดหยุ่นมากกว่าเดิม

จำนวนหนังสือเด็กได้เพิ่มขึ้นจาก 1,206 เล่ม ใน ค.ศ.2002 เป็น 1,326 เล่ม ใน ค.ศ.2003 และจำนวนของนักประพันธ์ใหม่ๆ เพิ่มขึ้นจาก 117 คน ใน ค.ศ.2002 เป็น 128 คน ใน ค.ศ.2003 ซึ่งในปีก่อนหน้าจำนวนของนักประพันธ์หน้าใหม่ๆ อยู่ที่ประมาณ 90 คนต่อปี เมื่อเปรียบเทียบกับหนังสือนวนิยายสำหรับผู้ใหญ่ หนังสือเด็กจะมีคุณลักษณะของความหลากหลายมากกว่าในด้านขนาด หน้าปก การวาดภาพประกอบ รวมทั้งจำนวนเนื้อหา บทบรรณาธิการก็มีความหลากหลายอย่างชัดเจน

หนังสือประเภทที่มีใช้นวนิยาย (Non-Fiction)

ตลาดหนังสือในกลุ่มนี้กว้างขวางมาก และอัตราการขยายตัวเป็นไปอย่างรวดเร็ว เช่นหนังสือคู่มือ หนังสือด้านการลงทุน หนังสือด้านวิชาการ ตำราการปรุงอาหาร หนังสือการทำสวนทำไร่ ทั้งนี้กลุ่มเป้าหมายมีความหลากหลายมาก ดังนั้นช่องทางการจัดจำหน่ายก็จะมีมากและหลากหลายด้วย

จากสถิติตัวเลขที่จัดทำโดยสมาคมสำนักพิมพ์แห่งสวีเดนระบุว่าจำนวนของหนังสือในประเภทที่มีใช้นวนิยายที่ได้รับการตีพิมพ์มีจำนวนลดลงมาหลายปีในช่วงปลาย ค.ศ.1990 และช่วงต้น ค.ศ.2000 หลังจาก ค.ศ.2001 มีอัตราสูงขึ้นมาอีก ทั้งจำนวนพิมพ์และยอดขาย อัตราภาษีมูลค่าเพิ่มที่ลดลงมีผล

ทางบวกต่อยอดขายหนังสือประเภทมิใช่นวนิยาย โดยเฉพาะนักเรียนมีการซื้อหนังสือตำราซึ่งเดิมมักจะ มีราคาสูงมาก ทางสำนักพิมพ์ได้จัดการเปลี่ยนแปลงปรับปรุงตลาดในส่วนนี้โดยการว่าจ้างทีมงาน ผู้ผลิตใหม่ออกหนังสือรูปโฉมใหม่ การเข้าปกเข้าเล่มหนังสือที่ดีกว่าเดิม จำนวนของนักประพันธ์ใหม่ๆ ก็มีอัตราเพิ่มสูงขึ้นด้วย

นอกจากนี้หนังสือที่เกี่ยวกับธรรมชาติ ตำราอาหาร คู่มือต่างๆ ก็ได้รับการสนับสนุนในการ ร่วมมือด้านการผลิตจากบริษัท สำนักพิมพ์ต่างชาติ หนังสือเหล่านี้มีราคาแพงขึ้นในการผลิตแต่ก็ส่งผล ให้หนังสือพวกนี้มียอดขายที่ดีขึ้น ตลาดหนังสือสวีเดนมีการนำเสนอหนังสือที่มีคุณภาพดีกว่าเดิมและ เป็นหนังสือที่เพิ่มคุณค่าทางด้านวัฒนธรรมให้กับชาติสวีเดน ภาษีมูลค่าเพิ่มที่ลดลงยังให้โอกาสในการ จำหน่ายที่ดีแก่หนังสือด้านชีวประวัติ วิทยาศาสตร์ ประวัติศาสตร์ ปรัชญาและจิตวิทยามากขึ้น

หนังสือเรียน (School books)

ตลาดหนังสือเรียนมีความแตกต่างจากตลาดหนังสือทางการพาณิชย์ต่างๆ ไปอย่างมาก หนังสือ เรียนส่วนใหญ่จะขายโดยตรงไปที่โรงเรียน ไม่มีการขายผ่านร้านหนังสือ งานทางด้านบรรณาธิการ มีลักษณะคล้ายคลึงหนังสือทางด้านพาณิชย์ แต่สภาพตลาดที่แตกต่างก็นำไปสู่ความแตกต่างด้าน พื้นฐานในการคำนวณ การวางแผนและด้านการเงิน รวมทั้งมีความแตกต่างในด้านพัฒนาการด้านการ ขายด้วย สภาพเศรษฐกิจที่ถดถอยในท้องถิ่นส่วนใหญ่ได้กลายเป็นภัยคุกคามหรือเป็นอุปสรรคโดยตรง ต่อการซื้อหนังสือเรียน เป็นที่น่าสังเกตว่าการลดภาษีมูลค่าเพิ่มมิได้มีผลกระทบต่อตลาดหนังสือเรียน เนื่องจากภาษีมูลค่าเพิ่มไม่ใช่ต้นทุนสำหรับการดำเนินการ

การสนับสนุนของรัฐบาล (Government support)

การสนับสนุนของรัฐบาลต่อการพิมพ์ การจัดทำหนังสือมิได้มีความสำคัญมากเท่าไรนัก เมื่อเปรียบเทียบกับทำให้การสนับสนุนของรัฐต่อวิถีแห่งวัฒนธรรม เงินอุดหนุนด้านการพิมพ์ ซึ่งได้ นำมาใช้ในปี ค.ศ.1975 โดยมอบเป็นรางวัลให้แก่ผู้เขียนเรื่องที่ได้รับการประเมินว่าหนังสือที่แต่งเป็น วรรณกรรมอันทรงคุณค่า การสนับสนุนทางการเงินจากรัฐบาลแก่ผู้ขายหนังสือ เริ่มปี ค.ศ.1977 จำนวนมากกว่า 8 ล้าน SEK เล็กน้อย ทั้งนี้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อเสริมสร้างเครือข่ายของร้านหนังสือ และเพิ่มช่องทางของวรรณกรรมอันทรงคุณค่านั่นเอง

ประเทศนอร์เวย์ สวีเดนเป็นเพียง 2 ประเทศในยุโรปที่ทางรัฐบาลให้เงินอุดหนุนเพื่อการ ตีพิมพ์หนังสือ โดยเฉพาะประเทศสวีเดนเงินอุดหนุนจากรัฐบาลจัดเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการส่งเสริม และรักษามาตรฐานคุณภาพหนังสือ และความหลากหลายของการตีพิมพ์มาตั้งแต่ปี ค.ศ.1975 ซึ่งก็

จัดเป็นความมุ่งมั่นที่จะให้หลักประกันแก่ผู้อ่านเพื่อมีทางเลือกที่เปิดกว้างต่อการได้รับหนังสือที่มีคุณภาพ

ระบบโครงสร้างเงินทุนอุดหนุนจากรัฐเป็นระบบที่เลือกจัดสรรให้กับส่วนตลาด ซึ่งมีบทบาทสำคัญต่อวรรณกรรมและนโยบายด้านวัฒนธรรม ระบบนี้ได้รับการดำเนินการโดยสภาแห่งชาติสวีเดนเพื่อวัฒนธรรม มีการกำหนดที่จะให้เป็นเงินสนับสนุนแก่วรรณกรรมทั่วไป เพื่อที่จะช่วยปรับปรุงสถานะทางการเงินแก่ผู้จัดพิมพ์ให้สามารถดำเนินการตีพิมพ์หนังสือต่อไปได้ ในแต่ละปีรัฐบาลได้ให้การสนับสนุนทางการเงินแก่วรรณกรรมเป็นจำนวน 700–750 เรื่อง ซึ่งได้รับการคัดสรรโดยกลุ่มผู้ชำนาญการที่เป็นอิสระ ซึ่งได้แก่ นักประพันธ์ นักแปล นักวิจารณ์ ครู บรรณารักษ์ และผู้เชี่ยวชาญซึ่งมีความสามารถในการประเมินวรรณกรรมที่ได้รับการคัดเลือกเข้ามา ภายใต้เกณฑ์มาตรฐานการพิจารณาที่คุณภาพของวรรณกรรมเท่านั้น โดยสรุประบบการให้เงินทุนอุดหนุนจากรัฐได้มีส่วนช่วยรักษาสำนักพิมพ์ทั้งขนาดกลางและขนาดเล็กไว้ และดำเนินการทางอ้อมในการต่อต้านการรวมตัวกันของกลุ่มสำนักพิมพ์

แม้ว่าการให้ทุนอุดหนุนแก่กลุ่มสำนักพิมพ์จะดำเนินไปได้ด้วยดี แต่กระนั้นก็ตามเป้าหมายของการสร้างสรรค์วรรณกรรมให้รู้จักอย่างกว้างขวางก็ยังคงประสบความล้มเหลวอยู่ โดยในปี ค.ศ.1999 ระบบใหม่ของการกระจายหนังสือไปสู่ห้องสมุดประชาชนและไปยังกลุ่มผู้จำหน่ายหนังสือประมาณ 100 รายได้ถูกนำมาใช้

นอกจากนี้ En bok för alla AB (A Book for Everybody Ltd.) ซึ่งเป็นสำนักพิมพ์ก็ได้รับเงินทุนสนับสนุนเป็นจำนวน 10 ล้าน SEK เพื่อการตีพิมพ์วรรณกรรมอันทรงคุณภาพในราคาไม่แพง ตั้งแต่ปี ค.ศ.1986 มีการกำหนดเงินทุนอุดหนุนเป็นจำนวน 2 ถึง 3 ล้าน SEK ต่อปี เพื่อการตีพิมพ์วรรณกรรมชุดคลาสสิกให้แก่โรงเรียน

ตามนโยบายการส่งเสริมการอ่านของรัฐสวีเดน มีการใช้วงเงินอุดหนุนทั้งหมดประมาณ 90 ล้าน SEK หรือประมาณ 93,555,000 ล้านยูโรต่อปี

ตารางที่ 26 เงินอุดหนุนจากรัฐสำหรับหนังสือ ห้องสมุด และวารสารทางด้านศิลปะ

ประเภทเงินอุดหนุน	Mkr, SEK
เงินอุดหนุนด้านหนังสือ การตีพิมพ์	50
การจัดซื้อหนังสือแก่ห้องสมุดประชาชนและห้องสมุดโรงเรียน	25
การส่งเสริมกิจกรรมการอ่าน	6, 8
โครงการหนังสือสำหรับทุกคน	10, 2
เงินอุดหนุนเพื่อกิจกรรมของห้องสมุดภูมิภาค	36, 6
เงินอุดหนุนสำหรับวารสารด้านศิลปะ	20, 6
เงินอุดหนุนสำหรับผู้ค้าปลีกหนังสือ	9, 8
เงินอุดหนุนแก่ห้องสมุดแห่งสวีเดนเพื่อหนังสือเสียงและตัวอักษรเบรลล์	62, 5
เงินอุดหนุนแก่ The Centre for Easy – to – Read	14, 2

ที่มา : 68th IFLA Council and General Conference August 18 – 24, 2002.

เงินอุดหนุนแก่สาธารณชน (Public Subsidies)

ถ้าไรที่เพิ่มสูงขึ้นจากการลดภาษีมูลค่าเพิ่ม รัฐบาลและรัฐสภาสวีเดนได้รับการโน้มน้าวให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงครั้งนี้ ซึ่ง ค.ศ.2002 ทางรัฐบาลและรัฐสภาได้ตัดสินใจที่จะตัดเงินอุดหนุนที่เคยให้แก่ผู้จำหน่ายหนังสือ เงินอุดหนุนซึ่งยังคงมีการดำเนินการอยู่ใน ค.ศ.2000 ได้แก่ เงินอุดหนุนสำหรับการก่อสร้างร้านหนังสือแห่งใหม่ การปรับปรุงร้านและการซื้อกิจการ นอกจากนี้ก็มีเงินอุดหนุนให้แก่ร้านจำหน่ายหนังสือเล็กๆ ที่จะลงทุนทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และเงินอุดหนุนแก่ร้านจำหน่ายหนังสือในเมืองเล็กๆ ที่ต้องการลงทุนในสต็อกหนังสือ เงินอุดหนุนเหล่านี้ต้องการให้ผู้จำหน่ายหนังสือจ่ายอย่างน้อย 1 ใน 3 ของจำนวนต้นทุน ใน ค.ศ.2000 เงินอุดหนุนมีประมาณ 10 ล้าน SEK จำนวนเงินนี้ไม่มากนักแต่ก็มีความสำคัญต่อผู้จำหน่ายหนังสือเหล่านั้นที่จะได้รับเงินอุดหนุนนี้

หนังสือ การอ่าน และการใช้ประโยชน์ (Books, reading and availability)

การยกเลิกกฎระเบียบเดิมของการค้าหนังสือใน ค.ศ.1970 มีส่วนช่วยให้อุตสาหกรรมการผลิตหนังสือที่มีความเป็นระบบและความเป็นมืออาชีพดังเช่นทุกวันนี้ การตั้งราคาอิสระได้นำไปสู่การแข่งขันกันอย่างรุนแรง เพิ่มพูนความคิดสร้างสรรค์ และเพิ่มประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ในปัจจุบันนี้

สำนักพิมพ์ 100 แห่ง และร้านหนังสือ 350 ร้าน ประชากรชาวสวีดิชมากถึงร้อยละ 90 อาศัยอยู่ในเมืองที่ต้องมีร้านหนังสืออย่างน้อย 1 แห่ง ยังมีผู้ค้าปลีกหนังสืออีกหลายพันแห่ง ซึ่งเป็นผู้จำหน่ายหนังสือได้แก่ hypermarket ร้านขายของชำ สถานีน้ำมันเป็นต้น ทั้งชมรมหนังสือและร้านหนังสืออินเทอร์เน็ตต่างก็มีส่วนในการทำให้หนังสือมีความง่ายในการเข้าถึงผู้บริโภคชาวสวีเดน

กล่าวได้ว่า การลดภาษีมูลค่าเพิ่มได้ช่วยให้อุตสาหกรรมผู้ผลิตหนังสือมีพัฒนาการทางด้านยอดขายที่เพิ่มสูงขึ้น โดยที่ผู้ขายตั้งราคาขายต่ำลงจนทำให้ยอดขายเพิ่มมากขึ้น การปฏิรูปทั้งหมดในรูปการยกเลิกกฎระเบียบเดิมและการลดภาษีมูลค่าเพิ่มเป็นปัจจัยสำคัญสองประการสำหรับการใช้ประโยชน์จากหนังสือและการอ่าน

อุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับทางด้านวัฒนธรรม (Cultural Industries)

ประเทศสวีเดนได้เริ่มต้นนำเอามาตรการหลายๆ อย่างมารักษาความหลากหลายของการผลิตและความยั่งยืน การกระจายตัวของอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับด้านวัฒนธรรม โดยจัดเงินอุดหนุนให้แก่ผู้เขียน สำนักพิมพ์ และผู้ขายหนังสือ รวมทั้งการจัดระบบสนับสนุนสำหรับการผลิตภาพยนตร์และโรงมหรสพ

การพิมพ์หนังสือ (Book Publishing)

ชมรมหนังสือ (The book club) ค.ศ.1970 มีสัดส่วนในอัตราการหมุนเวียนของตลาดหนังสือทั้งหมด (The total book market-turnover) อยู่ประมาณร้อยละ 25 ร้านหนังสือจะถูกจัดแบ่งเป็น 2 ประเภท ได้แก่ร้านหนังสือทั่วไป (General bookshops) และร้านหนังสือที่ให้บริการ (Service bookshops) รัฐบาลสวีเดนได้ริเริ่มนำเอาระบบการอุดหนุนเงินแก่หนังสือมาตั้งแต่ ค.ศ.1968 ซึ่งเป็นปีที่มีการสำรวจตลาดหนังสือ รัฐได้ให้การสนับสนุนทางการเงินแก่สำนักพิมพ์หนังสือที่ดีพิมพ์หนังสือเฉพาะด้าน ซึ่งทางรัฐจะมีกระบวนการขั้นตอนการคัดเลือกอย่างเป็นพิเศษ

เงินสนับสนุนจากรัฐจะถูกมอบเพื่อสนับสนุนงานวรรณกรรมใหม่ๆ ซึ่งก็มีทั้งการผลิตหรือไม่ก็เป็นงานแปลเป็นภาษาสวีดิช เช่น วรรณกรรมคลาสสิก หนังสือที่มีใช้ประเภทนวนิยายรวมทั้งหนังสือภาพประกอบเป็นชุดๆ สำหรับเด็กและวัยรุ่น นอกจากนี้เงินสนับสนุนจากรัฐบาลจะถูกนำไปมอบให้หนังสือที่ถูกเขียนหรือประพันธ์เป็นภาษาต่างคำว หรือภาษาของชนกลุ่มน้อยอื่นๆ ค.ศ.1997 มีประมาณ 750 เรื่องที่ได้รับการสนับสนุนทางการเงิน หรือได้รับเงินอุดหนุนประมาณ 30 ล้าน SEK อัตรายอดขายหมุนเวียนของตลาดหนังสือสวีเดนอยู่ที่ราวๆ 3 พันล้าน SEK เงินอุดหนุนที่รัฐมอบให้ โดยมีวัตถุประสงค์ในการสนับสนุนการตีพิมพ์หนังสือที่มีคุณภาพสูง

เงินอุดหนุนการจัดพิมพ์ได้ถูกมอบให้แก่หนังสือประเภท Individual book titles และแก่สำนักพิมพ์จำนวนหนึ่งส่วนสามของหนังสือนวนิยายภาษาสวีดิช ได้รับเงินอุดหนุน จำนวนหนึ่งส่วนห้าของหนังสือเด็กก็ได้รับการสนับสนุนทางการเงิน จำนวนหนึ่งส่วนสิบของหนังสือแปลประเภท นวนิยายก็ได้รับการสนับสนุนทางการเงิน

นอกจากนี้มีหนังสือประมาณ 11,000 เรื่องที่ได้รับการตีพิมพ์ในประเทศสวีเดนทุกปี รวมทั้งประมาณ 3,300 เรื่องซึ่งเป็นงานที่มีประเด็นน่าสนใจทั่วไปใหม่ ๆ มูลค่าหนังสือประมาณ 5,400 ล้าน SEK ที่ถูกจำหน่ายในแต่ละปี แบ่งเป็นมูลค่าของยอดขายของร้านหนังสือร้อยละ 35-40 ชมรมหนังสือต่ำกว่าร้อยละ 30 ที่เหลือก็เป็นยอดขายของห้างสรรพสินค้า แผงขายหนังสือและอื่นๆ

สำนักพิมพ์ (Press)

ในสวีเดนมีหนังสือพิมพ์รายวันประมาณ 170 ฉบับ และวารสารรายปีมี 5,000 เล่ม ซึ่งสวีเดนจัดว่าเป็นประเทศที่ประชากรมีรายได้ต่อหัวมากกว่าประเทศอื่นๆ ประชากรทั้งหลายอาจจะได้รับเงินช่วยเหลือจากรัฐให้แก่หนังสือพิมพ์และวารสารรายเดือน รายปี ทางด้านวัฒนธรรม นั้นมีเป้าหมายที่จะรักษาช่วยเหลือและทำการเพิ่มความหลากหลายของสื่อ ดังจะเห็นได้ว่าใน ค.ศ.1994 และ ค.ศ.1995 ทางรัฐได้ดำเนินการให้การสนับสนุนทางการเงินแก่หนังสือพิมพ์เป็นจำนวนเงิน 480 ล้าน SEK

เงินอุดหนุนที่จ่ายให้การพิมพ์จะมีความเกี่ยวข้องกับนโยบายทางด้านวัฒนธรรมของสวีเดน โดยเฉพาะให้แก่ Cultural periodicals ในปี ค.ศ.1994 และ 1995 รัฐบาลให้เงินอุดหนุนจำนวน 19 ล้าน SEK แก่วารสาร Periodicals ถึง 200 ฉบับ

คณะกรรมการพิจารณาเงินอุดหนุนแก่สำนักพิมพ์เป็นคณะกรรมการแห่งชาติ ซึ่งดำเนินการมอบเงินสนับสนุนแก่หนังสือพิมพ์ ส่วนวารสารทางด้านศิลปะจะได้รับเงินสนับสนุนจาก NCCA

ในประเทศสวีเดนยังมี Swedish National Council for Cultural Affairs : NCCA (Statens Kulturråd) นับว่าเป็นองค์กรสำคัญที่มีอำนาจหน้าที่ดำเนินนโยบายทางด้านวัฒนธรรม องค์กรนี้ขึ้นอยู่กับกระทรวงวัฒนธรรมของสวีเดน องค์กรนี้มีบทบาทในการสนับสนุนชาวสวีเดนด้านการศึกษา ดูแลห้องสมุดประชาชน

NCCA ก่อตั้งขึ้นใน ค.ศ.1974 ขอบเขตงาน ขององค์กรนี้ครอบคลุมทั้งเรื่องการกระจายแหล่งสนับสนุนทางการเงิน และการให้คำแนะนำแก่กระทรวงวัฒนธรรมทางด้าน พิพิธภัณฑสถาน พิพิธภัณฑ์ วิทยุ โทรทัศน์ สังกิตศิลป์ เพลง ศิลปะ ห้องสมุดประชาชน และด้านการศึกษา

นอกจากนี้ในปี 1996 เทศบาลเมืองได้ใช้จ่ายทางด้านวัฒนธรรมทั้งหมด bSEK 6.6 : ร้อยละ 40 ถูกใช้จ่ายสำหรับห้องสมุดประชาชนร้อยละ 35 ใช้เพื่อทำกิจกรรมทางด้านวัฒนธรรมต่างๆ ไป ร้อยละ 16 เพื่อ โรงเรียนสอนด้านดนตรี และร้อยละ 9 เป็นการมอบให้เปล่าแก่โรงเรียนการศึกษาผู้ใหญ่

สำหรับห้องสมุดประชาชนในท้องถิ่นจะได้รับทุนสนับสนุนจาก NCCA มีเพียงห้องสมุดพิเศษสำหรับปัจเจกบุคคล (Individual Special Libraries) หรือภายใต้ชื่อว่า (The National Library and the Braille Libraries) เท่านั้นที่ได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐ (State Subsidies) ส่วนในสาขาของวรรณกรรมเงินช่วยเหลือ จะจ่ายให้แก่งานวรรณกรรมภายหลังที่ได้รับการตีพิมพ์ การผลิตวรรณกรรมและหนังสือเพื่อการอ่านและเขียน (Literature and Literary Production) มีหลายองค์กร ที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับการผลิตวรรณกรรมในสวีเดนได้แก่ :

- The Swedish Academy จะเป็นผู้มอบรางวัลโนเบลประจำปี (The annual Nobel Prize) เพื่อวรรณกรรม (ก่อตั้ง ค.ศ.1901) สถาบันนี้ยังเป็นองค์กรที่ได้ทำการรวบรวม ตีพิมพ์และปรับปรุงพจนานุกรมภาษาสวีดิช

- För fattareentrum เป็นศูนย์กลางการส่งเสริมกิจกรรมของนักประพันธ์ชาวสวีดิช

- Swedish Institute for Children’s Books สวมบทบาทสำคัญในการดูแลบริหารจัดการหนังสือเด็ก เนื่องจากวรรณกรรมเด็กถูกจัดให้เป็นส่วนประกอบที่สำคัญของนโยบายทางด้านวรรณกรรมของสวีเดน

ในทุกๆ เทศบาลเมืองจำนวน 288 แห่ง แต่ละเทศบาลจะมีห้องสมุด 1 แห่ง ห้องสมุดของแขวง จะได้รับการสนับสนุนทางการเงินจากสภาแขวง รวมทั้งเงินช่วยเหลือเพิ่มจากรัฐสำหรับการจัดกิจกรรมตามภูมิภาค เทศบาลเมืองจะมอบทุนสำหรับห้องสมุดของเทศบาล โดยทั่วไปร้อยละ 88 ของเงินสนับสนุนเพื่อบริหารห้องสมุด จะได้รับจากเทศบาลเมือง รวมทั้งสภาแขวงจะอุดหนุนร้อยละ 8.7 รัฐให้ร้อยละ 3.7 ของทั้งหมด (ในปี ค.ศ.1996) ห้องสมุดจะเป็นค่าใช้จ่ายหลักของเทศบาลในด้านการส่งเสริมกิจกรรมเชิงวัฒนธรรมประมาณร้อยละ 40 ของจำนวนเงินทั้งหมด

ข้อมูลจากห้องสมุดประชาชนได้ระบุว่าข้อเท็จจริงคือ อัตราเฉลี่ยของการยืมหนังสือมีจำนวนมากกว่า 8 เล่มต่อคนและจำนวนมากกว่าร้อยละ 60 ของประชากรวัยผู้ใหญ่ที่มาใช้บริการห้องสมุดรายปี

แนวทางการพัฒนาทางด้านวัฒนธรรม (Cultural Development)

จากที่ได้กล่าวมาข้างต้นว่าประเทศสวีเดนเป็นหนึ่งในลำดับต้น ๆ ของกลุ่มประเทศทางยุโรปที่ดำเนินการนโยบายการพัฒนาทางด้านวัฒนธรรม (Cultural development policy) ในตอนปลาย ค.ศ. 1970 ดังจะเห็นได้จากหลักฐานประการที่ 1 ซึ่งเกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์ของการกระจายอำนาจเพื่อเติมเต็มความสำเร็จของนโยบายทางด้านวัฒนธรรม ก็คือการขยายตัวของสถาบันแห่งภูมิภาค อาทิ ห้องสมุดประจำแขวง พิพิธภัณฑ์ โรงหนัง โรงมหรสพ ซึ่งต่าง ๆ เหล่านี้ยังคงมีอยู่ในเกือบทุกแขวง

นอกจากนี้ยังมีมาตรการพิเศษ (Special measures) ที่ได้รับการพัฒนาเพื่อนำมาใช้กับชนกลุ่มน้อยและกลุ่มผู้อพยพ ซึ่งรวมถึงเงินอุดหนุนจากรัฐที่มอบให้แก่องค์กรทางด้านวัฒนธรรมของผู้อพยพเข้ามาอยู่ในสวีเดน เงินอุดหนุนแก่วรรณกรรม แก่ศูนย์มหรสพแห่งชาติ (The National Theatre Center) ตลอดจนเงินอุดหนุนแก่ห้องสมุดประชาชน เพื่อการจัดซื้อวรรณกรรมที่เป็นภาษาของชนกลุ่มน้อยและผู้อพยพในสวีเดน

กิจกรรมทางด้านวัฒนธรรม (Cultural Activities) ได้รับการจัดตั้งโดยสมาคมทางการศึกษา (The educational associations) ในรูปแบบของวงจรรการเรียนรู้ (Study Circles) (ครอบคลุมหัวข้อเรื่องต่างๆ ทางด้านศิลปะถึง 40 เรื่อง) ซึ่งได้รับการเรียกขานในชื่อว่ากลุ่มวัฒนธรรม (cultural groups) (มีการเกี่ยวข้องกับการประสานเสียง การเต้นรำ กลุ่มการแสดง) รวมทั้งโปรแกรมทางด้านวัฒนธรรม (Cultural Programmes) (ซึ่งเกี่ยวข้องกับการบรรยาย การแสดง และการจัดนิทรรศการ) วงจรรการเรียนรู้ โปรแกรมและกลุ่มต่างๆ ก็ได้รับการสนับสนุนทางรัฐและเทศบาล วงจรรการเรียนรู้ด้านความงามเกี่ยวข้องกันจำนวนร้อยละ 10 ของประชากร (865,000 คน) และโปรแกรมทางด้านวัฒนธรรมก็เข้ามามีบทบาทอย่างมากอีกด้วย

ค.ศ.1980 นับว่าเป็นช่วงที่ความมั่นคงทางด้านอุปนิสัยเชิงวัฒนธรรมเกิดขึ้น แต่ภายหลัง ค.ศ. 1985 มีบางสิ่งบางอย่างได้เข้ามามีบทบาทในการเปลี่ยนอุปนิสัยบางประการของประชากรสวีเดน จำนวนเวลาทั้งหมดสำหรับการบริโภคสื่อมวลชนได้เพิ่มขึ้นจาก 5 ชั่วโมงต่อวันใน ค.ศ.1970 เป็น 6 เศษ 1 ส่วน 4 ชั่วโมง ใน ค.ศ.1987 นับจาก ค.ศ.1987 ต่อมาใน ค.ศ.1991 มีการลดลงเหลือ 5.5 ชั่วโมงต่อวัน ทำให้รูปแบบการพัฒนาทางด้านวัฒนธรรมโดยเฉพาะเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างมากมายของปริมาณการอ่านประจำวันทั้งหมดได้มีจำนวนลดลงอย่างมาก ตั้งแต่ใน ค.ศ.1987 แม้ว่าการอ่านหนังสือประจำวันจะมีอัตราเพิ่มขึ้นในระยะยาวและมีการแข่งขันทางด้านสื่อ audio-visual อย่างมากก็ตาม สัดส่วนของประชากรซึ่งไม่ค่อยหรือไม่เคยอ่านหนังสือได้เปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ตรงกันข้าม กล่าวคือปริมาณร้อยละ 30 ของจำนวนประชากรมากกว่า 15 ปีที่ไม่ได้อ่านหนังสือในปีก่อนหน้านี้นี้พร้อมๆ กัน นี้มีปริมาณการเพิ่มขึ้นของจำนวนผู้ไม่อ่านหนังสือ การยืมหนังสือจากห้องสมุดก็มีอัตราลดลงตั้งแต่ใน ค.ศ.1983 จำนวนของผู้ใช้เป็นครั้งคราวและผู้ใช้ประจำยังมีอัตราคงที่ตั้งแต่ใน ค.ศ.1983 นอกจากนี้จำนวนผู้เข้าร่วมในโปรแกรมการศึกษาผู้ใหญ่ และวงจรรการเรียนรู้ มีอัตราเพิ่มขึ้นตลอด ค.ศ. 1980 แต่สัดส่วนของประชากรก็ยังอยู่ในระดับคงที่

สรุปความจากปาฐกถาของผู้อำนวยการสถาบันหนังสือเด็กแห่งประเทศสวีเดน Director of the Swedish Institute for children's books เรื่อง จรรยาบรรณในการอ่านหนังสือเด็กและการส่งเสริมการอ่านในภาษาสวีดิช โดยนาย Jan Hansson

ในประเทศสวีเดน การส่งเสริมการอ่าน ระบบการศึกษาการอ่านของเด็ก และจรรยาบรรณทั้งหมดจะมีการดำเนินการร่วมกันอย่างใกล้ชิด เป็นเช่นนี้มาตั้งแต่ ค.ศ.1951 อันเป็นปีที่หนังสือเล่มแรกสำหรับผู้อ่านวัยเยาว์ได้ถูกพิมพ์ขึ้นในประเทศสวีเดน วรรณกรรมในช่วงแรกๆ มักจะพบกับอุปสรรคด้านการเผยแพร่คุณค่าวรรณกรรม ความเพลิดเพลินของการอ่าน รวมทั้งการตระหนักอย่างแท้จริงในบริบทที่มีความสะดวกสบาย และมีความงดงาม และแน่นอน งานด้านการส่งเสริมวัฒนธรรมจึงเป็นหน้าที่ของครูและบรรณารักษ์ การอ่านและการเขียนมีความเชื่อมโยงกันอย่างยิ่ง ปฏิสัมพันธ์ระหว่างการอ่านและการเขียนที่เกี่ยวข้องกันอย่างใกล้ชิดเป็นที่มาของกิจกรรมการส่งเสริมการอ่าน ในโรงเรียนชาวสวีดิช ทั้งโรงเรียนอนุบาล และโรงเรียนก็มักจะดำเนินการตามหลักสูตรซึ่งมีการกำหนดเป้าหมายและแนวทางเพื่อกิจกรรมของเขาทั้งหลาย การเข้าเรียนในโรงเรียนเป็นการศึกษาภาคบังคับสำหรับเด็กทุกคนและคนวัยหนุ่มสาวในประเทศสวีเดน ซึ่งหมายความว่าเด็กทุกคนมีสิทธิได้เลื่อนชั้น รวมทั้งในช่วงการเรียนในฤดูใบไม้ผลิของเด็กนักเรียนอายุ 16 ปี

ทั้งนี้ห้องสมุดประชาชนของสวีเดนได้มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการส่งเสริมการอ่านสำหรับเด็กที่อายุต่ำกว่า 6 ขวบ โดยมีการก่อตั้งมูลนิธิส่งเสริมครูที่จะสอนและส่งเสริมเรื่องการอ่านและวรรณกรรม งานของห้องสมุดก็มีลักษณะ เช่น กิจกรรมทั้งหมดสำหรับเด็กๆ ในภาคส่วนของรัฐที่ดำเนินการในระดับท้องถิ่นและระดับชาติในประเทศสวีเดน ซึ่งมีการแพร่กระจายโดยเน้นความทุ่มเทที่จะส่งเสริมพัฒนาการของคุณค่าแห่งประชาธิปไตย อันเป็นเนื้อหาสาระหลักของการประชุมสหประชาชาติด้านสิทธิของเด็กและบนพื้นฐานแห่งหลักการที่ว่ามนุษย์มีความเท่าเทียมกัน

นอกจากนี้ ห้องสมุดประชาชนในประเทศสวีเดนจัดว่ามีบทบาทสำคัญในการให้ข้อมูลข่าวสารทางด้านการบริการแก่กลุ่มประชาชนทั่วไป และกลุ่มที่มีปัญหาการอ่านให้ให้เกิดความเข้าใจการอ่าน ทางห้องสมุดมีการนำเสนอวัสดุการอ่านในลักษณะที่เป็น Easy-to-Read ไม่ว่าจะเป็นหนังสือวารสาร หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นและการ์ตูน นอกจากนี้ก็อาจจะเป็นสื่อทัศนูปกรณ์ เช่น หนังสือเสียง วีดีโอ โปรแกรมข้อมูล ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมและพัฒนาการอ่าน และหนังสือในกลุ่ม Easy-to-Read ทางห้องสมุดจะมีการทำเครื่องหมายที่ชัดเจน และดำเนินการจัดวางในที่ๆ ผู้อ่านหยิบได้ง่ายดายและสะดวก

ทั้งนี้ทางห้องสมุดมีการดำเนินการจัดกลุ่มผู้ริเริ่มการอ่านขึ้นมา และให้ความสนใจแก่กลุ่มผู้อ่านที่ด้อยเรื่องการอ่าน โดยการจัดเตรียมสารสนเทศ ข้อมูลข่าวสาร และวัสดุ แผ่นพับส่งเสริมการอ่านรวมทั้งรายชื่อหนังสือให้พร้อมสรรพด้วย

ในปี ค.ศ.1842 การเข้าโรงเรียนของเด็กเป็นข้อบังคับในประเทศสวีเดน พร้อมๆ กับการจัดตั้งโรงเรียนที่มีมาตรฐานการอ่านหนังสือเพื่อเป็นการลดรอนสิทธิของโบสถ์ที่เข้ามามีอำนาจในเรื่องการอ่านและการรู้หนังสือ รวมทั้งการดำเนินกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในประเทศสวีเดน

ต่อมาข้อตกลงที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมวรรณกรรมและการอ่าน โรงเรียนได้มีการเปลี่ยนแปลงหลักสูตร โดยมีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

1. โรงเรียนจะต้องเข้ามามีบทบาทอย่างจริงจังในการสนับสนุนให้นักเรียนยอมรับและมีส่วนร่วมในการสร้างคุณค่าร่วมในสังคมสวีเดน และแสดงออกในการดำเนินชีวิตประจำวัน

2. โรงเรียนต้องเร่งผลักดันเพื่อเป็นหลักประกันให้นักเรียนมีการ

- พัฒนา ความสามารถในรูปแบบการมีจิตสำนึกและแสดงออกถึงจุดยืนแห่งจริยธรรม ภายใต้อาณัติความรู้และประสบการณ์ส่วนบุคคล

- เคารพต่อคุณค่าแห่งตนของผู้อื่น

- ไม่กดขี่ข่มเหงและทำร้ายผู้อื่นในทางกลับกันต้องให้ความช่วยเหลือแก่ผู้อื่น

- เรียนรู้ที่จะรู้สึกเห็นอกเห็นใจและเข้าใจผู้อื่นตลอดจนพัฒนาความตั้งใจที่จะปฏิบัติต่อเพื่อนมนุษย์ด้วยน้ำใสใจจริง

- แสดงความเคารพและปกป้องสิ่งแวดล้อมที่มีอยู่รอบข้าง

รวมทั้งทุกๆ คนที่ทำงานในโรงเรียนก็ควรจะ

- ช่วยเหลือเกื้อกูลต่อการพัฒนานักเรียนให้มีจิตสาธารณะหรือจิตสำนึกที่ดีต่อชุมชนและมีความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน (Sense of Community and Solidarity) ตลอดจนการมีจิตสำนึกแห่งความรับผิดชอบ (Sense of Responsibility) ต่อคนหรือประชาชนที่อยู่ภายนอกกลุ่มของตน

- อุทิศตนเพื่อโรงเรียนอันสะท้อนให้เห็นถึงจิตวิญญาณแห่งการมีคุณธรรมน้ำมิตรต่อเพื่อนมนุษย์

- ต่อต้านการก่อกวนรังแกและกดขี่ข่มเหงต่อบุคคลและต่อกลุ่ม การปฏิบัติของครูได้แก่

- อธิบายอย่างกระจ่างแจ้งและอภิปรายให้แก่นักเรียนได้เข้าใจเกี่ยวกับคุณค่าพื้นฐานของสังคมประเทศสวีเดนและผลที่ตามมาในรูปแบบการกระทำของปัจเจกบุคคล

- นำเสนออย่างเปิดเผยและอภิปรายกันถึงความหลากหลายของคุณค่า ความคิดและปัญหา

ครูชาวสวีดิชก็เช่นเดียวกันที่ต้องสวมบทบาทหลักในการส่งเสริมการอ่านมายาวนานตั้งแต่ศตวรรษที่ผ่านมา เป็นเวลานานร่วมทศวรรษที่รัฐบาลแห่งชาติสวีเดนได้ให้การสนับสนุนทางการเงินแก่สำนักพิมพ์ที่พิมพ์วรรณกรรมของเด็กและกลุ่มผู้อ่านวัยเยาว์ ในราคาต่ำแต่ทรงคุณภาพในราคาประมาณ 4 เหรียญดอลลาร์สหรัฐต่อเล่ม ซึ่งจัดว่าเป็นหนังสือที่มีราคาต่ำมากในสวีเดน สำนักพิมพ์เดียวกันนี้ได้มีประเพณีสืบทอดอันยาวนานในการมอบหนังสือชุดรวมบทกวีหรือบทความของนักเขียนหลายคน (Anthology) ที่เกี่ยวกับวรรณกรรมของเด็กๆ ให้แก่เด็กๆ ชาวสวีเดนในวัยก่อนเข้าโรงเรียน

รวมทั้งบางครั้งยังมีการไปแวะเยี่ยมชมเขียนศูนย์ดูแลทารกและดำเนินการมอบหนังสือชุดรวมบทวรรณกรรมดีๆ ให้แก่ผู้ปกครอง

นอกจากกิจกรรมการสนับสนุนทางการเงินที่ให้แก่สำนักพิมพ์หนังสือราคาต่ำ ทางรัฐยังให้การสนับสนุนทางการเงินแก่สำนักพิมพ์ใหญ่ๆ ในสวีเดนที่จัดพิมพ์วรรณกรรมที่มีคุณภาพสูงแก่เด็กๆ และผู้อ่านวัยเยาว์ ในโรงเรียนต่างๆ มากมายของสวีเดน นับว่าเป็นเรื่องธรรมดาที่ชั้นเรียนจะมีโครงการสะสมการอ่าน ครูอาจจะอ่านเสียงดังๆ สำหรับนักเรียน ทั้งชั้นเรียนหรือเด็กๆ ทุกคนอาจจะอ่านหนังสือ 1 เล่มในเวลาเดียวกัน การอ่านและการอภิปรายหนังสือที่อ่านดังกล่าวจะตามมาในช่วงระหว่างหรือภายหลังการอ่านหนังสือที่จัดว่าเป็นการสร้างเสริมประสบการณ์ที่ยอดเยี่ยมอย่างแท้จริงในการสอบด้านจริยธรรม และจรรยาบรรณ แน่แน่นอนว่าการอภิปรายในรายวิชาจะเกี่ยวข้องกับการเลือกวรรณกรรมมาอภิปรายด้วย ตัวครูเองก็มักจะให้การตระหนักถึงความสำคัญทั้งการเลือกหนังสือและวิธีการให้คำแนะนำในชั้นเรียนด้วย ดังนั้นจึงเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งที่เด็กๆ ในชั้นเรียนสามารถใช้การอ่านของพวกเขาทำการอภิปรายประเด็นเชิงจริยธรรมในลักษณะที่พวกเขาต้องยอมรับความคิดเห็นที่แตกต่างกับของพวกเขาสืบเนื่องมาจากเด็กๆ ต่างก็มีภูมิหลังทางสังคม และชนชั้นที่แตกต่างกัน รวมทั้งความแตกต่างด้านเพศ

เด็กๆ ทุกคนในสวีเดนที่เข้าเรียนในโรงเรียน เกือบจะทุกคนล้วนมีหนทางต่างๆ ที่จะได้รับความรู้ เช่น ตามแต่ละครัวเรือนต่างก็มีอินเทอร์เน็ต และได้รับข้อมูลข่าวสารสารสนเทศจากโทรทัศน์ คุณภาพของสารสนเทศที่ได้รับก็จะมีหลากหลาย แต่แน่นอนมันก็ล้วนแต่ให้ความรู้แก่ผู้คนที่ทั้งสิ้น ในขอบเขตนี้การสอนวรรณกรรมภาษาสวีดิชนับได้ว่ามีบทบาทสำคัญในการเอื้ออำนวยต่อการสื่อสารและมาตรฐานของสังคมรวมทั้งการช่วยให้ปัจเจกบุคคลมีโอกาสนในการพัฒนาตนเอง

กล่าวได้ว่าการใช้ยุทธวิธีการให้เงินชดเชย รวมทั้งในหลักการพื้นฐานของระบบการศึกษาของประเทศสวีเดน เป็นหลักประกันแก่เด็กทุก ๆ คน ให้ได้รับการศึกษาที่ดีและมีทักษะทางภาษาที่เชื่อมต่อจนการมีศักยภาพทางวัฒนธรรมและมีคุณค่าซึ่งมิได้คำนึงถึงภูมิหลังทางด้านสังคมและเศรษฐกิจของพวกเขา เนื่องจากว่าวรรณกรรมได้ถูกนำมาใช้เพื่อดำเนินหลักการดังกล่าวในชั้นเรียนให้ ลุล่วง ฉะนั้นการส่งเสริมการอ่าน จึงเป็นพื้นฐานบนเป้าหมายเดียวกัน

รัฐบาลประเทศสวีเดนได้ให้การสนับสนุนเงินเป็นจำนวน 6 ล้านเหรียญดอลลาร์สหรัฐต่อปีเพื่อการสนับสนุนโครงการส่งเสริมการอ่านดังกล่าว รวมทั้งการกระจายหนังสือเพื่อที่ว่าห้องสมุดประชาชนแห่งสวีเดนจะได้มีหนังสืออย่างน้อย 1 ชุด โดยประมาณร้อยละ 50 ของหนังสือที่ดีพิมพ์ทุกปี รัฐสภาสวีเดนได้ให้ความสำคัญอย่างยิ่งต่อความพยายามของรัฐสภาและรัฐบาลที่จะส่งเสริมบทบาทของการอ่าน ซึ่งก็มีอยู่หลากหลายเหตุผลอันได้แก่ :

ตามหลักพื้นฐานแล้ววรรณกรรมจะสะท้อนถึงความคิดเห็นที่เป็นปรีภักษ์ ตรวจสอบแง่มุมของปัญหาและตั้งคำถามในประเด็นที่เชื่อมโยงถึงคุณค่าของสาธารณชน และโครงสร้างของสังคม นอกจากนี้วรรณกรรมก็ยังเป็นองค์ประกอบของผลิตผลใหม่ของคุณค่า เมื่อพิจารณาทางด้านจริยธรรมก็มีความจำเป็นต้องตรวจสอบให้ดี เพราะมันจะส่งผลต่อการอุดหนุนทางการเงินแก่วรรณกรรมของรัฐด้วย ดังนั้นการสนับสนุนการส่งเสริมวรรณกรรมสำหรับเด็กและผู้่านวัยเยาว์ จึงเป็นตัวอย่างของการดำเนินหลักการภายใต้จริยธรรมที่ดีในส่วนของรัฐบาลสวีเดน การตัดสินใจดังกล่าวจะเกี่ยวข้องกับการให้ทุนสนับสนุนวรรณกรรมอันดำเนินการโดยกลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่มีความเป็นอิสระซึ่งทำงานในกลุ่มระดับสูง นอกจากนี้รัฐบาลยังให้ทุนสนับสนุนเป็นรายปีแก่นักพิมพ์ที่ส่งแคตตาล็อกหนังสือวรรณกรรมส่วนใหญ่เกี่ยวกับวรรณกรรมหนังสือเด็ก ๆ ที่มีการตีพิมพ์ระหว่างปีด้วย ซึ่งการกระจายดังกล่าวไม่มีการคิดค่าใช้จ่ายใดๆ ไม่ว่าจะเป็นการกระจายไปยังโรงเรียนอนุบาลและโรงเรียนทุกแห่งในประเทศสวีเดน รวมทั้งไปยังห้องสมุดและสาธารณชนทั่วไป นอกจากนี้ยังมีการมอบรางวัลแห่งชาติในแต่ละปีในชื่อที่รู้จักกันว่าเป็น The National Annual Astrid Lindgren Memorial Award โดยที่รัฐบาลได้มอบรางวัลเป็นจำนวนเงินถึง 700,000 เกรียนดอลลาร์สหรัฐ ทั้งนี้วัตถุประสงค์ของรางวัลนี้ก็เพื่อการส่งเสริมการอ่าน (To promote reading) ขอบกพร่อง ซึ่งปรากฏต่อการส่งเสริมวรรณกรรมสวีดิชสามารถจัดประเภทได้ในลักษณะ ที่เป็นประเภทการศึกษาและความรู้ กล่าวคือมีบรรดาครูยังอายุน้อยๆ อยู่มากมาย ในปัจจุบันที่รู้ไม่มากเท่าไรนักในหนังสือวรรณกรรมเด็ก รวมทั้งการสอนวรรณกรรม ขอบกพร่องประเด็นอื่น คือว่าประเทศสวีเดนไม่มีโปรแกรมการฝึกอบรมวิชาชีพบรรณารักษ์ หนังสือเด็กโดยเฉพาะ

แต่อย่างไรก็ตามก็มีโครงการหลากหลายที่กำลังดำเนินการในขณะนี้ ภายในขอบเขตของการส่งเสริมวรรณกรรม แม้ว่าส่วนใหญ่จะเป็นการเน้นด้านเครื่องมือมากกว่าการเน้นธรรมชาติของความงดงามแห่งหนังสือ แต่ขณะนี้ก็มีการทำวิจัยเพื่อหาความงดงามของหนังสือวรรณกรรมเด็กเพิ่มมากขึ้น

นอกจากนี้สวีเดนยังมีสถาบันสำหรับหนังสือเด็กแห่งชาติ (The Swedish Institute for Children's Books) (The SBI) ซึ่งจัดเป็นมูลนิธิซึ่งมีห้องสมุดพิเศษที่เปิดให้แก่สาธารณชนและเป็นศูนย์สารสนเทศสำหรับวรรณกรรมเด็กและวัยเยาว์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะส่งเสริมวรรณกรรมเด็กทั้งในประเทศสวีเดนและในต่างประเทศ

หนังสือเด็กในประเทศสวีเดนส่วนใหญ่มักจะเขียนจากมุมมองของเด็ก และแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์กันของเด็ก บ่อยครั้งที่แสดงถึงความสัมพันธ์ของเด็กกับผู้ใหญ่ รวมทั้งสอดใส่บทละครให้แก่ผู้ใหญ่มากจนล้น และเป็นคนสนับสนุนและช่วยเหลือเด็กในการต่อสู้กับความอยุติธรรม การกดขี่ข่มเหง และการรังแก นักประพันธ์จะเจาะลึกถึงคุณธรรมความดีงามที่เอาชนะความชั่วร้ายได้ หรือในลักษณะธรรมะย่อมชนะอธรรม หนังสือเหล่านี้มีแนวทางการส่งเสริมทั้งคุณธรรมและ

วรรณกรรมให้แก่ผู้อ่าน เป็นหนังสือที่สามารถตอบสนองอุปสงค์ของผู้อ่านในรูปของความรู้ เป็นส่วนสำคัญที่จะใช้เพื่อเป็นแนวทางของการส่งเสริมการอ่าน

หนังสือวรรณกรรมเด็กในสวีเดนได้รับอิทธิพลอย่างมาก มานานกว่า 2 ทศวรรษที่ผ่านมา โดยนักประพันธ์แห่งสหราชอาณาจักร วิธีการของนักประพันธ์ที่ทำให้หนังสือเด็กแพร่หลายและการส่งเสริมวรรณกรรม ก็มีการดำเนินการโดยการจับทสนทนา หรือในรูปหนังสือเสียง (Book talking) เป็นเครื่องมือหลัก บทสนทนาดังกล่าวสามารถล่อใจให้ผู้อ่านเกิดความต้องการอ่าน ฉะนั้นการส่งเสริมวรรณกรรม จึงกลายเป็นสิ่งที่ประ โยชน์ต่อปัจเจกบุคคล และสังคมทั้งหมด ตลอดจนทำให้มนุษยชาติเกิดการพัฒนาศติปัญญา และเพิ่มพูนความรู้ได้อย่างมากมาย

เมื่อการส่งเสริมวรรณกรรมประสบความสำเร็จ และในสังคมสวีเดน ซึ่งประกอบด้วยกลุ่มผู้รักอิสระ กลุ่มประชาธิปไตย กลุ่มผู้อ่านที่เป็นปัจเจกชน สังคมก็จะได้รับศักยภาพอย่างมาก ในการได้มาซึ่งส่วนแบ่งตลาดระหว่างประเทศในหลายๆ ส่วนตลาด ผู้ได้รับผลประโยชน์จากการส่งเสริมวรรณกรรมก็คือ ตลาดหนังสือซึ่งอยู่บนพื้นฐานของการอ่านที่เกี่ยวกับศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์และจริยธรรม

การส่งเสริมการอ่านโดยเริ่มต้นที่เด็ก

การสนับสนุนและส่งเสริมวรรณกรรมโดยการเจาะกลุ่มหลักๆ คือเพื่อเด็กๆ และคนวัยหนุ่มสาวจัดเป็นหนึ่งในเป้าหมายหลักของการดำเนินนโยบายส่งเสริมการอ่านของรัฐ ดังจะเห็นได้จากห้องสมุดของสวีเดน ได้รับทุนอุดหนุนจากรัฐเป็นเวลาอย่างต่อเนื่องถึง 5 ปีเป็นจำนวนเงินถึง 25 ล้าน SEK เพื่อใช้ในการซื้อหนังสือให้แก่เด็กๆ และคนวัยหนุ่มสาว ทั้งนี้เงินอุดหนุนจำนวนมากได้ครอบคลุมถึงห้องสมุดโรงเรียนด้วย โดยมีเงื่อนไขการได้รับเงินอุดหนุนว่าเทศบาลเมืองต้องนำไปใช้เพื่อส่งเสริมอุปนิสัยการอ่านให้แก่บรรดาเด็กๆ ทั้งนี้ทางเทศบาลเมืองได้ดำเนินมาตรการเพื่อเพิ่มความร่วมมือกันอย่างแข็งขันระหว่างห้องสมุดประชาชนและห้องสมุดโรงเรียน

นอกจากนี้รัฐยังดำเนินการสนับสนุนให้มีกิจกรรมการอ่านที่หลากหลายแก่เด็กๆ ในระยะยาว เพื่อพัฒนาการทางด้านการใช้ภาษาแก่โรงเรียนอนุบาล กลุ่มเด็กพิการและเด็กๆ ที่ใช้ภาษาท้องถิ่นอื่นๆ ที่มีใช้ภาษาสวีดิช

ตั้งแต่ปี ค.ศ.1999 สภาแห่งชาติสวีเดนทางด้านการส่งเสริมวัฒนธรรมได้ออกคู่มือรายชื่อหนังสือประจำปีสำหรับเด็กๆ ในคู่มือมีการตีพิมพ์รายชื่อหนังสือเป็นจำนวน 500,000 เล่ม โดยมีวัตถุประสงค์หลักๆ เพื่อที่จะแสดงถึงขอบเขตของการตีพิมพ์ให้แก่สาธารณชนทั่วไปได้รับรู้ นอกจากนี้ทางสำนักพิมพ์ได้เพิ่มจำนวนของ NGOs ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการส่งเสริมการอ่านแก่เด็ก

สวีเดนกับการเป็นสังคมแบบพหุวัฒนธรรม (Sweden – a multicultural society)

สวีเดนเป็นประเทศที่มีวัฒนธรรมที่หลากหลายดังจะเห็นได้จากห้องสมุด Tensta ที่อยู่ชานเมืองสต็อกโฮล์มมีหนังสือทั้งหมด 40,000 เล่มใน 50 ภาษาต่างๆ หนังสือพิมพ์และวารสารจากทั่วทุกมุมโลกจัดเป็นสื่อที่ได้รับความนิยมมากที่สุด เด็กๆ ทุกคนจะได้รับหนังสือเล่มแรก (The child's first book) ที่มีเรื่องราวต่างๆ สำหรับเด็กเล็กๆ

นอกจากนี้บรรดาบรรณารักษ์ก็มีการพบปะกับเด็กๆ และผู้ปกครองทุกๆ สัปดาห์โดยผ่านสื่อต่างๆ อาทิ หนังสือ เรื่องราว และนิทาน มีการพูดคุยเรื่องรูปภาพ การเล่าเรื่องราวต่างๆ และถกเถียงอภิปรายร่วมกันกับเด็กๆ และผู้ปกครองของพวกเขา จนเด็กๆ สามารถเล่าเรื่องต่างๆ ด้วยตัวของพวกเขาเอง สามารถวาดรูป และบางครั้งก็เขียนเรื่องของตนเองร่วมกับผู้อื่น การดำเนินกิจกรรมต่างๆ โดยตัวเด็กๆ จัดเป็นพื้นฐานแห่งความสำเร็จในโครงการที่มีชื่อว่า “Alfous opens the door” ซึ่งเป็นโครงการส่งเสริมวรรณกรรมแก่เด็กๆ ที่อยู่ใน 2 เมืองทางชายฝั่งตะวันตกของสวีเดนคือใน Halmstad และ Falkenberg

ห้องสมุดนานาชาติในสต็อกโฮล์ม ซึ่งมีหนังสือถึง 200,000 เล่ม มากกว่า 100 ภาษา ห้องสมุดประชาชนพร้อมพร้อมด้วยการสะสมหนังสือในภาษาต่างประเทศที่มากที่สุด คนที่อ่านภาษาเอราบีคมีหนังสือให้เลือกมากกว่า 17,000 เล่ม ผู้พูดภาษาสเปนและภาษาเปอร์เซียสามารถหาหนังสือที่คุ้มค่าแก่การอ่านได้ถึง 14,000 เล่ม และสำหรับผู้พูดภาษาเตอร์กิชสามารถหาหนังสืออ่านได้ประมาณ 12,000 เล่ม ห้องสมุดประชาชนจัดว่าเป็นสถานที่ๆ สำคัญอย่างมากสำหรับกลุ่มชนผู้อพยพเข้าเมือง ผู้เข้าห้องสมุดไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายใดๆ เป็นสถานที่ที่ทุกคนสามารถพบปะเพื่อนฝูง สามารถหาหนังสือพิมพ์ หนังสือในภาษาท้องถิ่นของตนอ่านได้ ในปี 1977 ทางรัฐได้ให้ทุนสนับสนุนวรรณกรรมซึ่งก็รวมถึงการตีพิมพ์หนังสือต่างๆ แก่กลุ่มผู้อพยพและชนกลุ่มน้อยที่ใช้ภาษาของตนในสวีเดน ทุกๆ ปีมีการสนับสนุนหนังสือประมาณ 50-80 เล่ม หนังสือหลายๆ เล่มเป็นหนังสือแปลของเด็กๆ ชาวสวีดิชบนหลักการที่ว่าแม้ว่าเด็กๆ จะใช้ภาษาที่แตกต่างกันก็ยังสามารถแบ่งปันความรู้จากวรรณกรรมเดียวกันได้ ดังจะเห็นได้จากหนังสือเด็กถึง 240 หัวเรื่องอยู่ในตลาดหนังสือ

ห้องสมุดประชาชน – วิถีทางแห่งการเข้าถึงผู้อ่าน

ห้องสมุดจัดว่ามีบทบาทที่สำคัญในฐานะเป็นสื่อกลางสำหรับหนังสือนอกเหนือจากอินเทอร์เน็ตหรือชมรมหนังสือ

สวีเดนมีห้องสมุดประชาชนถึง 289 แห่งในเขตภูมิภาคมีการเปิดทำการมากกว่า 33,000 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ พนักงานต่างก็ได้รับการฝึกอบรมวิธีการคัดสรรและการให้ยืมหนังสือ แต่เงินอุดหนุน

ห้องสมุดเพื่อการจัดซื้อหนังสือมีจำนวนลดลง ขณะเดียวกันจำนวนเรื่องที่ได้รับการตีพิมพ์กลับมีปริมาณเพิ่มขึ้น

ทั้งนี้สภาแห่งชาติสวีเดนเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมมีการจ่ายให้แก่สำนักพิมพ์เป็นจำนวนร้อยละ 50 ของราคาหนังสือสุทธิเพื่อเป็นการชดเชยสำหรับการกระจายหนังสือสู่ห้องสมุดและร้านหนังสือ

ตารางที่ 27 สถิติห้องสมุดประชาชนใน ค.ศ. 2001

ประเภทของห้องสมุด	จำนวน (แห่ง)
จำนวนของห้องสมุดเขตเทศบาล	289
จำนวนสาขาของห้องสมุด	1103
จำนวนผู้เข้าใช้บริการห้องสมุดหลัก	47
จำนวนผู้ใช้บริการต่อปี	4891
จำนวนการยืมต่อหัว	9

ที่มา : 68th IFLA Council and General Conference August 18 – 24, 2002

กฎหมายด้านการแข่งขัน (The Competition Law)

กฎหมายด้านการแข่งขัน ค.ศ.1994 ประกอบไปด้วยมาตราทั่วไปและข้อห้ามอย่างเด็ดขาดโดยพิจารณาจากมาตรา 85 และ 86 ของสนธิสัญญากรุงโรม (Rome Treaty) กฎหมายฉบับนี้เขียนขึ้นมาเพื่อสกัดข้อกีดขวางหรืออุปสรรคสำหรับการแข่งขันเพื่อให้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพอันเกี่ยวข้องกับ การผลิตและการค้าสินค้าและบริการทั้งนี้การแข่งขันเสรีควรจะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริโภค การร่วมมือระหว่างบริษัทเพื่อจะจำกัดการแข่งขันจัดเป็นข้อห้ามทั้งนี้เกี่ยวข้องกับความร่วมมือในเชิงแนวดิ่งและแนวนอนด้านราคา การแบ่งตลาด การเลือกปฏิบัติ และอื่นๆ กฎหมายยังมีข้อห้ามการเอารัดเอาเปรียบบริษัท ประเด็นนี้ครอบคลุมไปถึงเงื่อนไขที่ไม่ยุติธรรมของการซื้อ หรือการขาย และด้านส่วนลด (Discounts)

- ถ้าหนังสือมีการโฆษณาหรือการขายในราคาพิเศษ โดยเปรียบเทียบกับ “ราคาปกติทั่วไป” (normal price) ผู้ขายหนังสือต้องขายหนังสือไปก่อนหน้านั้นในราคาปกติทั่วไปสำหรับช่วงเวลาดังกล่าว
- การจำหน่ายหนังสือครั้งใหม่ประจำปีทั่วประเทศจะถูกจัดขึ้น ในเดือนกุมภาพันธ์ของทุกปี สมาคมผู้ค้าหนังสือแห่งสวีเดน (The Swedish Booksellers Association) จะเป็นผู้ตัดสินใจกำหนดวันที่เริ่มต้นเอง

- ห้องสมุดและองค์กรที่มีอำนาจของรัฐจะร่วมดำเนินการจัดซื้อหนังสือโดยวิธีการประมูล
- การส่งเสริมการอ่าน (Stimulation in reading)**

การส่งเสริมการอ่านให้เด็กนักเรียนระดับเกรด 7 จะทำโดยอาศัยการอ่านนิทาน ครูจะมอบหมายงานให้นักเรียนไปสัมภาษณ์ผู้ปกครอง คุณปู่ คุณย่า คุณตา คุณยาย และให้เด็กขอร้องให้พวกเขาเหล่านั้นเล่านิทานให้เด็กฟัง ขั้นตอนต่อไปก็คือ เด็กนักเรียนจะต้องไปเล่านิทานที่ตนเองฟังมาให้นักเรียนคนอื่นๆ ในชั้นเรียนฟัง ในชั้นเรียนก็จะร่วมกันเสวนา อภิปรายกันเกี่ยวกับความแตกต่าง รวมทั้งความคล้ายคลึงกันของ โครงสร้างและเนื้อหาในนิทาน หลังจากนั้นนักเรียนก็เข้าห้องสมุดและเลือกนิทาน 1 เรื่องมาอ่าน พร้อมกับวาดรูปที่สามารถพรรณนาหรืออธิบายรายละเอียดของเนื้อหาในนิทานได้ และนักเรียนทุกคนก็จะมาร่วมอภิปรายกันในชั้นเรียน

แนวทางการพัฒนาความสามารถในการอ่าน (Developing reading ability)

การพัฒนาความสามารถในการอ่านมีการดำเนินการในรูปแบบการใช้วรรณกรรมเพื่อเพิ่มความเข้าใจทางด้านประวัติศาสตร์และความรู้ในเชิงลึกของนักเรียน บรรณารักษ์ และเจ้าหน้าที่ห้องสมุดจะเป็นผู้จัดเตรียมและจัดหาหนังสือหรือวรรณกรรมที่เหมาะสมกับหัวข้อที่ศึกษาของนักเรียน ดังจะเห็นได้จากการดำเนินโครงการในหัวข้อเกี่ยวกับ “การอพยพหรือการย้ายถิ่นฐาน (immigration) นักเรียนทุกคนที่เรียนระดับแปดจะได้รับการมอบหมายให้อ่านนวนิยายอย่างน้อยที่สุดหนึ่งเรื่อง ซึ่งเกี่ยวข้องกับ การอพยพของคนสวีดิชกลุ่มใหญ่ที่ย้ายไปอยู่ที่อเมริกาเหนือในศตวรรษที่ 19 นักเรียนทุกคนต้องระบุเหตุผลของการอพยพ ปัญหาต่างๆ ที่ผู้อพยพต้องเผชิญเมื่อไปพำนักในประเทศใหม่ ความฝัน การต่อสู้เพื่อความอยู่รอด และอื่นๆ ขั้นตอนต่อมาก็คือการสัมภาษณ์ผู้อพยพหรือผู้ลี้ภัยที่เข้ามาพำนักในสวีเดน โดยนักเรียนสามารถทำการเลือกสัมภาษณ์สมาชิกครอบครัวหรือญาติพี่น้องของผู้อพยพได้ ในช่วงสรุปโครงการนี้ นักเรียนทุกคนต่างก็จะตระหนักถึงเหตุผลของคนสวีดิชที่อพยพออกจากประเทศในศตวรรษที่ 19 ว่าส่วนมากแล้วที่มีเหตุผลที่เหมือนกันกับผู้อพยพที่ย้ายเข้ามาอยู่ในประเทศสวีเดนในปัจจุบันนี้

การเสริมสร้างประสบการณ์การอ่านของเด็กแต่ละคน (Individual reading experience)

นักเรียนชาวสวีเดนทั้งหมดในปี 7, 8 และ 9 จะถูกมอบหมายให้อ่านหนังสือดาราที่เป็นภาษาสวีดิชเป็นเวลา 60 นาทีต่อสัปดาห์ ชั่วโมงสำหรับการอ่านนี้จะถูกกำหนดขึ้นตอนในปฏิทินการศึกษาของโรงเรียน

นักเรียนสามารถเลือกอ่านดาราหนังสือต่างๆ จากหัวข้อหนังสือที่แตกต่างกันถึง 40 หัวเรื่อง หนังสือที่นักเรียนเลือกอ่านควรจะเป็นหนังสือที่ง่ายต่อการอ่านและการทำความเข้าใจ แนวทางนี้จะ

ไม่มีการควบคุมจำนวนหน้าหรือประเภทหนังสือที่เด็กนักเรียนอ่าน แต่เพื่อวัตถุประสงค์ในการกระตุ้นการส่งเสริมให้เด็กมีความกระตือรือร้นต่อการอ่าน รวมทั้งเพื่อเสริมสร้างประสบการณ์การอ่านหนังสือแก่นักเรียน

แนวทางการเรียนรู้ความรู้เชิงอภิमान (Meta-cognitive learning)

การเรียนรู้ด้านการอ่านแบบนี้จะเป็นไปในลักษณะไม่มีการควบคุมจำนวนหน้าของหนังสือที่เด็กนักเรียนแต่ละคนอ่าน แต่เพื่อที่จะดำเนินการกระตุ้นให้เด็กมีความกระตือรือร้นในการอ่าน รวมทั้งการเสริมสร้างประสบการณ์การอ่าน โดยเด็กแต่ละคนจะได้รับมอบหมายให้จัดทำรายงานความก้าวหน้าของโครงการการอ่าน (log-book) ในลักษณะที่เป็นรูปแบบการเขียนสรุปสั้นๆ ของแต่ละบทในหนังสือที่เด็กแต่ละคนอ่านพร้อมกับเขียนประโยคแต่ละประโยคที่เป็นประโยคเฉพาะที่เด็กมีการประยุกต์จากความเข้าใจมาเขียน รวมทั้งการเขียนคำที่ยากๆ ซึ่งเด็กๆ พบว่ามันยากต่อการเข้าใจ เด็กๆ จะต้องเขียนสรุปบทวนเนื้อเรื่องอย่างสั้นๆ เมื่อพวกเขาอ่านหนังสือจบ จุดมุ่งหมายของการบทวนก็คือ เพื่อช่วยให้เพื่อนนักเรียนเกิดความสนใจที่จะอ่านหนังสือเล่มเดียวกันและสุดท้ายนักเรียนจะได้รับมอบหมายให้เขียนแสดงความคิดเห็น ความรู้สึกในการพัฒนาด้านการอ่าน

การเสริมสร้างประสบการณ์การอ่านร่วมกัน (Mutual reading experience)

ทุกๆ ชั้นปี โดยเฉพาะชั้นปีที่ 7-9 ของการเรียน นักเรียนทุกๆ คนที่เรียนในชั้นเดียวกันจะได้รับมอบหมายให้อ่านหนังสือ 1 เล่มที่เป็นเล่มเดียวกัน หนังสือเล่มนี้ที่เด็กๆ ต้องอ่านในแต่ละปีจะถูกคัดเลือกจากมติที่เป็นเอกฉันท์ โดยบรรณารักษ์และครู เด็กๆ แต่ละคนบางส่วนต้องอ่านและบางส่วนต้องอ่านเสียงดัง โดยเด็กนักเรียนหนึ่งคนจากในบรรดานักเรียนทั้งหมด โครงการนี้มีจุดประสงค์เพื่อการสรรค์สร้างประสบการณ์และสัมพันธภาพร่วมกันด้านการอ่าน และด้านภาษาโดยการมาเสวนาอภิปรายเรื่องราวต่างๆ ที่ได้อ่านมา ซึ่งโครงการนี้จะสามารถกระตุ้นส่งเสริมให้นักเรียนได้สะท้อนความคิดเห็นของเขาต่อหนังสือที่แตกต่างกันออกไป และมาร่วมกันอภิปรายเพื่อการตีความในหนังสือที่เหมือนกันของเด็กแต่ละคน

การณรงค์ของภาคเอกชนเพื่อส่งเสริมการอ่านของประเทศสวีเดน

สวีเดนมีการก่อตั้งมูลนิธิ Easy-to-Read (Easy-to-Read Foundation) ซึ่งขึ้นอยู่กัสมาคมและสถาบันห้องสมุดนานาชาติ (IFLA : International Federation of Library Associations and Institutions) มูลนิธิ Easy-to-Read ให้ความสำคัญกับองค์กรในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่ง ที่มีความสำคัญต่อการส่งเสริมการอ่านและการณรงค์เพื่อต่อสู้กับการไม่รู้หนังสือ

สืบเนื่องจากจำนวนประชากรของโลกประมาณ 20 เปอร์เซ็นต์ที่ยังคงอ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ อันเกิดขึ้นจากการขาดแคลนทรัพยากรทางการศึกษา ขณะเดียวกันก็มีคนเป็นจำนวนมากที่ได้รับผลพวงจากความพิการหรือด้วยเหตุผลอื่นๆ ที่ประสบกับข้อจำกัดหรืออุปสรรคในการอ่าน ไม่สามารถอ่านหนังสือ หนังสือพิมพ์หรือวารสารต่างๆ ไปได้

ทั้งนี้สหประชาชาติและยูเนสโก ซึ่งเป็นองค์กรทางด้านวัฒนธรรมและการศึกษา ก็ได้ให้ความสำคัญในลำดับต้นๆ ต่อนโยบายการส่งเสริมการอ่านและการรณรงค์ต่อสู้กับปัญหาการไม่รู้หนังสือ (Reading Promotion and the Fight against Illiteracy) IFLA ได้มีความมุ่งมั่นอย่างจริงจังต่อความสำคัญของมาตรการการส่งเสริมการอ่าน ซึ่งสำนักพิมพ์ที่ดีพิมพ์หนังสือและอุปกรณ์การเรียนในกลุ่ม Easy-to-Read หนังสือพิมพ์และกลุ่มสารสนเทศอื่นๆ ก็ควรอย่างยิ่งที่จะเข้ามามีบทบาทในฐานะที่เป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งในการร่วมดำเนินนโยบายนี้ด้วย

ตารางที่ 28 แสดงจำนวนร้อยละของผู้มีอายุมากกว่า 15 ปี ที่รู้หนังสือ

ประเภท	ค.ศ.1980	ค.ศ.1990	ค.ศ.1995	ค.ศ.2000
ทั่วโลก (World)	69.5	75.3	77.4	79.4
กลุ่มประเทศพัฒนาแล้ว (Developed Countries)	96.6	98.2	98.7	98.9
กลุ่มประเทศด้อยพัฒนา (Least Developed Countries)	36.5	44.8	48.8	52.7

ที่มา : UNESCO Division of Statistics

จากตารางที่ 28 แสดงจำนวนร้อยละของคนที่อ่านออกเขียนได้ในโลก ในกลุ่มประเทศพัฒนาแล้ว และในกลุ่มประเทศด้อยพัฒนา ค.ศ.1980 ค.ศ.1990 ค.ศ.1999 และตัวเลขคาดหวังสำหรับ ค.ศ.2000 จะเห็นได้ว่าอัตราการอ่านออกเขียนได้มีอัตราการเพิ่มในทุกๆ ส่วนของโลก โดยเฉพาะในกลุ่มประเทศด้อยพัฒนา แต่อย่างไรก็ตามยังมีประชากรวัยผู้ใหญ่อยู่มากกว่าร้อยละ 20 ที่อ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ ดังจะพิจารณาได้จาก ค.ศ.1995 ประมาณ 885 ล้านคน และจำนวนมากกว่า 3 ใน 5 ของคนที่ไม่รู้หนังสือเป็นสตรี เด็กๆ เป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะในกลุ่มประเทศด้อยพัฒนา ที่เข้าศึกษาในโรงเรียนที่ขาดแคลนบุคลากรทางการศึกษา ขาดแคลนอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกทางการศึกษา นอกจากนี้ปัญหาการไม่รู้หนังสือหรือปัญหาการอ่านก็ยังเกิดขึ้นกับพวกพิการหรือจากองค์ประกอบปัจจัยอื่นๆ อีก เช่นพวก dyslexia กลุ่มผู้พิการทางสติปัญญา กลุ่มออติสติกส์ กลุ่มผู้หูหนวกหรือพิการ

ทางหูตั้งแต่เด็ก รวมทั้งกลุ่มคนที่ประสบปัญหาทางสังคม และได้รับความเจ็บป่วยทางสมอง เป็นต้น กลุ่มคนเหล่านี้มักจะมีอุปสรรคในด้านการอ่านขาดความเข้าใจด้านการเขียน

หลักสูตรการศึกษาของประเทศสวีเดนในระดับโรงเรียนประถมศึกษาระบุว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้เวลาถึง 9 ปี ในโรงเรียนควรสามารถอ่านบทความที่อยู่ในหนังสือพิมพ์มาตรฐานได้โดยมีความเข้าใจเป็นอย่างดี (Should be able to read articles in a standard newspaper with good comprehension)

ทั้งนี้ประเทศสวีเดนได้ร่วมมือกับอีกห้าประเทศ ซึ่งได้แก่ สหรัฐอเมริกา แคนาดา เยอรมันนี เนเธอร์แลนด์ และ โปแลนด์ ทำการศึกษาเกี่ยวกับการอ่านออกเขียนได้ของกลุ่มผู้ใหญ่ระหว่างประเทศ “International Adult Literacy study” (IALS) ผลการศึกษาสำหรับสวีเดนได้ระบุว่าจำนวนครึ่งหนึ่งของกลุ่มได้แสดงให้เห็นถึงความเข้าใจและความสามารถที่ดีในการอ่าน ซึ่งกลุ่มคนที่มีความสามารถในการอ่านที่ต่ำจะประสบความสำเร็จน้อยกว่าหลังจากจบการศึกษา อัตราการว่างงานสูงขึ้นถึง 10 เท่าในบรรดากลุ่มคนที่มีความสามารถในการอ่านที่ต่ำ เมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มคนที่มีความสามารถในการอ่านสูง

สำนักพิมพ์ Easy-to-Read ในประเทศสวีเดน (The publication of easy-to-read in Sweden)

สำนักพิมพ์ Easy-to-Read แห่งประเทศสวีเดนมีวัตถุประสงค์หลักที่จะผลักดันวรรณกรรมและความสามารถในการเข้าถึงข่าวได้ของกลุ่มคนวัยผู้ใหญ่ที่ประสบปัญหาหรืออุปสรรค รวมถึงข้อจำกัดของการอ่านออกเขียนได้และทักษะทางภาษา

สำนักพิมพ์วรรณกรรม Easy-to-Read มีประวัติศาสตร์และประเพณีอันยาวนานในประเทศสวีเดน หนังสือ Easy-to-Read ได้ถูกตีพิมพ์ขึ้นตั้งแต่ ค.ศ.1968 มูลนิธิ LL หรือมูลนิธิ Easy-to-Read เป็นผู้รับผิดชอบสำหรับการตีพิมพ์หนังสือ Easy-to-Read โดยที่กิจกรรมต่างๆ ของมูลนิธิอยู่บนพื้นฐานของการชี้แนะจากรัฐสภาและรัฐบาลสวีเดน

พัฒนาการอันยาวนานได้ส่งผลให้มูลนิธิ LL มีหน้าที่ความรับผิดชอบในองค์ประกอบที่หลากหลายในสาขาของ Easy-to-Read รวมทั้งสำนักพิมพ์ สำนักบรรณาธิการ การพิมพ์หนังสือพิมพ์ และฝ่ายการตลาดซึ่งดำเนินการขายหนังสือทางไปรษณีย์ และจัดพิมพ์หนังสือข่าวแจกเพื่อส่งเสริมการตลาดระบบการสั่งซื้อทางไปรษณีย์ นอกจากนี้ทางมูลนิธิยังให้บริการทางด้านการปรึกษาเกี่ยวกับการเตรียมการทางด้านวัสดุอุปกรณ์ทางด้าน Easy-to-Read

ทางมูลนิธิมีแนวคิดที่สืบเนื่องจากสิทธิมนุษยชนทางด้านประชาธิปไตย ซึ่งทุกๆ คนควรจะมีหนทางเข้าสู่วัฒนธรรมการอ่าน และสารสนเทศได้โดยเท่าเทียมกัน ในรูปแบบที่เข้าใจได้ทั่วถึงกัน ทุกคนสามารถอ่านได้อย่างอิสระอย่างเชื่อมั่นในตนเอง ทั้งนี้เพื่อเอื้ออำนวยให้คนทุกคนได้มีโอกาสขยายกระบวนการทัศน์ และโลกทัศน์ อันจะช่วยในการพัฒนาต่อการดำรงชีวิตของตนได้

ในประเทศสวีเดนมีการประมาณการว่าจำนวนคนระหว่าง 300,000 ถึง 500,000 คน จะได้รับผลประโยชน์จากหนังสือ Easy-to-Read โดยเฉพาะกลุ่มคนที่มีอุปสรรคในการอ่านและความเข้าใจในเอกสารและหนังสือ ซึ่งอยู่ในจำนวนระหว่าง 4 และ 6 เปอร์เซ็นต์ของจำนวนประชากร สำหรับกลุ่มที่ไม่คุ้นเคยกับการอ่านหนังสือ Easy-to-Read สามารถเป็นจุดเริ่มต้น เป็นแสงส่องทางจุดประกายความสนใจ ก่อให้เกิดความมั่นใจในตนเอง ตลอดจนช่วยเปิดโอกาสให้ผู้อ่านได้ปรับปรุงทักษะการอ่าน

บรรดากลุ่มเป้าหมายของหนังสือ Easy-to-Read ในประเทศสวีเดน จะรวมถึงกลุ่มผู้มีความบกพร่องทางปัญญา (กลุ่มที่มีข้อจำกัดในด้านการเรียนรู้และความเข้าใจ) กลุ่มผู้มีความผิดปกติทางสมองที่ทำให้เกิดความลำบากในการอ่านและการสะกดคำ กลุ่มพิการทางหูมาตั้งแต่เกิด (กลุ่มผู้ใช้ภาษามือและมีข้อจำกัดด้านความสามารถในการอ่าน) กลุ่มคนวัยชรา กลุ่มไร้การศึกษา กลุ่มที่มีปัญหาทางสังคม กลุ่มผู้อพยพ ตลอดจนกลุ่มนักเรียนที่เรียนอยู่ในโรงเรียน

จากบรรดากลุ่มเป้าหมายทั้งหมดข้างต้นทางมูลนิธิ LL จะให้ความสำคัญเป็นพิเศษกับกลุ่มผู้มีความบกพร่องทางปัญญา โดยมีแนวคิดที่ว่าหากทางมูลนิธิผลิตหนังสือที่ง่ายต่อการอ่านแก่คนกลุ่มนี้ได้ มันก็จะเป็นการง่ายสำหรับกลุ่มเป้าหมายอื่นๆ ด้วย โดยที่ระดับของความยากและเนื้อหาของหนังสือ Easy-to-Read จะมีหลายระดับ

ในประเทศสวีเดนการจัดพิมพ์หนังสือ Easy-to-Read ได้เริ่มขึ้นในช่วงที่คนมีความมุ่งมั่นที่จะให้หนังสือหรือวรรณกรรมดีๆ แก่กลุ่มคนที่มีข้อบกพร่องทางการอ่านในลักษณะที่หนังสือนั้น ไม่เป็นวิชาการหรือเป็นทางวัฒนธรรมจนเกินไป หากแต่ต้องเป็นหนังสือที่รวมสาระต่างๆ เข้าไว้ด้วยกัน อ่านได้อย่างง่ายๆ และหลากหลายในการสร้างความเพลิดเพลินแก่ผู้อ่าน นอกจากนี้มูลนิธิ LL สวีเดนก็พยายามสรรค์สร้างการจัดพิมพ์หนังสือ Easy-to-Read ในวงกว้าง ทั้งมีการปรับปรุงหนังสือคลาสสิกและหนังสือที่ได้รับการตีพิมพ์ก่อนหน้านี้ รวมทั้งการผลิตหนังสือที่เขียนโดยตรงสำหรับ Easy-to-Read ทั้งนวนิยายและประเภทที่ไม่ใช่นวนิยาย ทางมูลนิธิพยายามผลิตหนังสือที่ครอบคลุมประเภทต่างๆ อย่างหลากหลาย อาทิเช่น นวนิยาย บันเทิงคดี เรื่องสั้น โคลงกลอน เรื่องลึกลับ ความรัก เรื่องที่มีเนื้อหาตลกขบขัน เป็นต้น ปัจจุบันมีการจัดพิมพ์ 15 – 20 เรื่องต่อปี

การผลิตหนังสือ Easy-to-Read มีหลักการอยู่ว่าต้องไม่จำกัดอิสรภาพ และไม่กำหนดกฎระเบียบที่เคร่งครัด ในการเขียนของผู้ประพันธ์มากจนเกินไปเกี่ยวกับผู้เขียน การยกตัวอย่างอธิบายด้วยภาพ ทั้งนี้กล่าวได้ว่าอิสรภาพเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งต่อผู้สร้างสรรค์งาน นอกจากนี้หนังสือ Easy-to-Read ต้องไม่มีลักษณะที่เน้นการสอนที่มากเกินไป บันเทิงคดีก็ต้องเป็นหนังสือที่สนุกสนานและกระตุ้นให้ผู้อ่านต้องการอ่าน

คุณลักษณะบางประการที่ทำให้หนังสือ Easy-to-Read เป็นหนังสือที่น่าอ่านและเข้าใจง่าย

1. เขียนอย่างเป็นรูปธรรม หลีกเลี่ยงการเขียนที่เป็นนามธรรมและการ โยงแนวคิด

2. มีลักษณะเป็นตรรกะ เนื้อหาควรจะมีคำตอบอย่างมีเหตุผล
 3. การเขียนควรมีลักษณะตรงไปตรงมา เรียบง่าย โดยปราศจากอารมณ์หรือบทนำที่ยาวเยิ่นเย้อ และตัวละครที่เข้ามาเกี่ยวข้องมากเกินไป
 4. หลีกเลี่ยงการใช้ภาษาเชิงสัญลักษณ์หรือคำอุปมาอุปไมย ซึ่งอาจทำให้ผู้อ่านเกิดความไม่เข้าใจ
 5. การเขียนต้องเขียนแบบกระชับ ไม่ควรใส่การกระทำหลากหลายอย่างในประโยคเดียว คำของวลีเดียวกันต้องวางอยู่ในบรรทัดเดียวกัน
 6. หลีกเลี่ยงการใช้คำที่ยาก แต่พยายามใช้ภาษาที่เหมาะสมกับผู้อ่าน หากมีการใช้คำที่ไม่ใช่คำทั่วไป ก็ควรจะให้คำอธิบายไว้ในบริบทของคำด้วย
 7. แม้ว่าจะมีความสัมพันธ์ของเนื้อเรื่องที่ค่อนข้างสลับซับซ้อนที่ต้องอธิบาย ก็ต้องอธิบายในลักษณะที่เป็นรูปธรรมและเชิงตรรกะ มีการจัดโครงสร้างเรื่องที่เรียงลำดับตามวันเวลา
- จากคุณลักษณะทั้ง 7 ประการของแนวทางการเขียน รวมทั้งการใช้ภาษาที่ง่ายสำหรับหนังสือ easy-to-read นี้จะทำให้กลุ่มเป้าหมายของหนังสือสามารถอ่านหนังสือได้ง่ายและสะดวกขึ้น นอกจากนี้ ยังมี :
8. กระตุ้นให้ผู้อ่านและผู้ให้ภาพประกอบคำบรรยายได้รู้จักกลุ่มผู้อ่านเป้าหมายของพวกเขา และเรียนรู้ให้มากขึ้นเกี่ยวกับอุปสรรคของการอ่าน โดยการจัดให้พวกเขาเหล่านี้ได้มีโอกาสพบปะกับกลุ่มผู้อ่าน ซึ่งจะมีผลให้ผู้เขียนและผู้ให้ภาพประกอบเนื้อเรื่องได้ผลิตผลงานออกมาภายใต้เงื่อนไขและประสบการณ์
 9. ดำเนินการทดลองวัสดุสื่อสิ่งพิมพ์ เพื่อความมั่นใจในคุณภาพ โดยทำการทดลองใช้กับคนจำนวนมากที่มาจากกลุ่มเป้าหมายก่อนจะนำไปพิมพ์เป็นเล่ม

นักเขียนชาวสวีดิช คือ นาย Bengt Erik Hedin ได้อธิบายไว้อย่างชัดเจนในหนังสือ “The Simple and the Difficult” เป็นการยากมากที่จะเขียนอย่างเรียบง่าย แต่มันก็เป็นสิ่งท้าทายการเขียนต้องเขียนให้ผู้อ่านเข้าใจได้อย่างง่ายๆ เป็นสิ่งที่สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง

นอกจากนี้ยังเป็นเรื่องที่ยากโดยเฉพาะการดัดแปลงวรรณกรรมที่มีอยู่ให้เป็นหนังสือ easy-to-read เพราะไม่เพียงแต่คงไว้ซึ่งการรังสรรค์ให้เป็นหนังสือที่ดีมีคุณค่า แต่ยังคงให้ความสำคัญกับการคงไว้ของบรรยากาศและอารมณ์ความรู้สึก รวมทั้งประเด็นหลักๆ ของผู้เขียนดั้งเดิมด้วย ซึ่งการดัดแปลงต้องมีลักษณะของการนำมาเล่าใหม่ (re-telling) มิใช่การแปล

จากหลักที่ว่า “รูปภาพเพียงรูปเดียวสามารถบรรยายหรือพรรณนาได้เป็นพันๆ คำ” จึงทำให้หนังสือ easy-to-read ส่วนใหญ่มีการใช้ภาพถ่ายหรือการวาดรูป วาดภาพลายเส้นประกอบเนื้อหาใน

หนังสือ ซึ่งในหนังสือ easy-to-read ก็มักจะมีการใช้ภาพที่เป็นนามธรรม (abstract pictures) ประกอบการอธิบายเช่น ภาพที่สื่อสารถึงบรรยากาศที่ได้อธิบายไว้ในบริบท ภาพที่ช่วยเร่งเร้าอารมณ์ความรู้สึก และอื่นๆ เหล่านี้จะช่วยเอื้ออำนวยต่อความเข้าใจของกลุ่มผู้อ่านที่บกพร่องทางปัญญาให้เกิดความเข้าใจ และตีความได้เป็นรูปธรรมดียิ่งขึ้น แต่ทั้งนี้รูปภาพต้องสอดคล้องกับเนื้อเรื่องด้วย หากใช้รูปภาพที่ไม่เหมาะสมและสอดคล้องแล้ว ก็จะทำให้ผู้อ่านเกิดความสับสนและกลายเป็นอุปสรรคต่อการอ่านแก่กลุ่มที่มีข้อจำกัดอย่างมากในด้านการอ่านได้

รูปร่างหน้าตาคุณลักษณะภายนอกของหนังสือก็เป็นสิ่งสำคัญด้วย เนื่องจากคุณภาพมิได้อยู่แค่ในเนื้อหาเท่านั้น แต่ยังต้องทำให้หนังสือเป็นหนังสือสำหรับผู้อ่านที่เป็นปัญญาชนด้วย นอกจากนี้ปกหนังสือควรมีการออกแบบให้ชัดเจนว่าเป็นหนังสือประเภทใด เพื่อเป็นการสร้างแรงดึงดูดและแรงบันดาลใจแก่ผู้อ่าน

สารสนเทศข่าวสารในรูปของ easy-to-read

ในประเทศสวีเดน การรับรู้ด้านสารสนเทศข่าวสารของประชาชนยังเป็นไปได้ยาก มีอุปสรรคด้านความเข้าใจจากช่องทางของการสื่อสารสนเทศข่าวสารที่เป็นแบบธรรมดาอยู่ บทความที่น่าสนใจในหนังสือพิมพ์ก็มีใจความหรือเนื้อหาที่ยาวเกินไป มีการเขียนในภาษาที่ยากเกินไป ใช้คำนิยามเฉพาะทาง รวมทั้งผู้อ่านก็มักจะมีความต้องการทราบภูมิหลังที่แท้จริงของสารสนเทศเพื่อการรายงาน กลุ่มผู้มีอุปสรรคด้านความเข้าใจในสารสนเทศข่าวสาร ได้แก่ กลุ่มผู้บกพร่องทางการอ่าน กลุ่มคนวัยชรา กลุ่มคนที่มีการศึกษาน้อย กลุ่มผู้อพยพเข้าเมือง รวมทั้งกลุ่มเด็กๆ และคนวัยหนุ่มสาว

หนังสือพิมพ์ 8 หน้าของชาวสวีเดนจึงถือกำเนิดขึ้นมาเพื่อแก้ปัญหาดังกล่าว อาทิสำหรับกลุ่มเด็กนักเรียนในโรงเรียนที่มีอายุตั้งแต่ 10 ถึง 12 ปี กลุ่มผู้ใหญ่ที่มีการศึกษาน้อย และบรรดาคนที่กำลังเรียนภาษาสวีเดน หนังสือพิมพ์ 8 หน้าเป็นหนังสือพิมพ์รายสัปดาห์ที่นำเสนอข่าวทั่วไปและข่าวประจำวัน มีลักษณะเหมือนกับหนังสือฉบับดั้งเดิม เพียงแต่มันอยู่ในรูปแบบที่ง่ายและสั้นกว่า ข่าวในหนังสือพิมพ์ 8 หน้า รวมถึงข่าวภายในและข่าวต่างประเทศ ข่าวกีฬา วัฒนธรรม ซึ่งก็เหมือนกับในหนังสือพิมพ์อื่นๆ ข่าวทุกข่าวจะถูกเขียนอย่างสั้นๆ ใช้ภาษาสวีเดนแบบง่ายๆ ข่าวส่วนใหญ่จะใช้ภาพประกอบ หนังสือพิมพ์ 8 หน้า ได้รับการตีพิมพ์โดยมูลนิธิ LL วัตถุประสงค์ที่ใช้เขียนในหนังสือพิมพ์ 8 หน้า บางเรื่องก็ได้รับการผลิตเอง บางเรื่องก็มีการคัดแปลงจากสำนักข่าว จากหนังสือพิมพ์และสื่ออื่นๆ

การตลาดของหนังสือ easy-to-read

นอกเหนือจากงานกระบวนการผลิตและการตีพิมพ์หนังสือก็ยังมีงานด้านการตลาดที่เข้ามาเกี่ยวข้องอีก ซึ่งทางหนังสือ easy-to-read ก็จะดำเนินการทางการตลาดกับกลุ่มคนที่ไม่ค่อยได้อ่านหนังสือ กลุ่มคนที่ไม่ค่อยแวะเวียนเข้าห้องสมุดหรือร้านหนังสือ มีการดำเนินกิจกรรมทางการตลาดเพื่อกระตุ้นกลุ่มคนให้เกิดความต้องการในการอ่าน และทัศนคติที่ดีต่อการอ่าน ทั้งในตัวของผู้เป็นกลุ่มเป้าหมายเอง รวมทั้งกลุ่มผู้คนที่อยู่รอบข้างในสังคม กลุ่มญาติสนิทมิตรสหายและอื่นๆ ซึ่งคนเหล่านี้ก็จัดว่าเป็นกลุ่มคนตัวกลางของการเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายที่แท้จริงต่อไป

การดำเนินกิจกรรมทางการตลาดก็มีการโฆษณา ซึ่งเป็นวิธีการที่มีประสิทธิภาพสูงสุด นอกจากนี้ก็มีการใช้การติดต่อส่วนบุคคลกับกลุ่มคนที่ไม่ได้อ่านโดยทั่วไป มีการดำเนินกิจกรรมทางการตลาดกับกลุ่มองค์กรที่เป็นตัวกลางทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับภูมิภาคในโปรแกรมทางการตลาดเชิงการศึกษา สังคม และวัฒนธรรม ตลอดจนกิจกรรมทางการติดต่อกับกลุ่มผู้อ่านที่เป็นกลุ่มคาดหวัง (prospective readers)

นอกจากนี้ทางมูลนิธิ LL ก็มีการใช้ช่องทางการจำหน่ายหนังสือทางไปรษณีย์ (Mail order book sales) มีการใช้แคตตาล็อก จดหมายข่าวที่นำเสนอหนังสือ easy-to-read 25 เรื่องที่ได้ถูกตีพิมพ์หลายต่อหลายครั้งต่อปี คนที่สนใจหนังสือที่นำเสนอในแคตตาล็อกสามารถดำเนินการสั่งซื้อได้ทางไปรษณีย์

ทางมูลนิธิ LL ได้ใช้สื่อสิ่งพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ วีดิโอ เพื่อสื่อสารถึงหนังสือ easy-to-read ไปยังกลุ่มคนที่มีอุปสรรคด้านการอ่านและความเข้าใจอย่างมาก ในสวีเดนจะมีการดำเนินการทดสอบสื่อต่างๆ รวมทั้งการอภิปรายถึงโครงการการใช้สื่อประสมต่างๆ อีกด้วย (Multimedia projects)

องค์กรมูลนิธิ LL ในประเทศสวีเดนที่มีการตีพิมพ์หนังสือ easy-to-read และผลิตวัสดุที่เข้าใจได้ (easy-to-understand) มีทีมงานทั้งหมด 12 คน เป็นองค์กรที่มีการทำงานอย่างอิสระภายใต้กฎหมายของมูลนิธิ มีการบริหารจัดการอย่างคล่องตัวและรวดเร็ว องค์กรจะดำเนินการควบคุมกระบวนการผลิตทุกขั้นตอนจนกระทั่งถึงการนำไปจำหน่าย

สถาบันวิชาการแห่งสวีเดนเพื่อหนังสือเด็ก (The Swedish Academy for Children's Books)

สถาบันวิชาการแห่งสวีเดนเพื่อหนังสือเด็กเป็นสมาคมที่มีวัตถุประสงค์เพื่ออุทิศงานด้านการส่งเสริมวรรณกรรมที่ดีมีคุณค่าแก่เด็กๆ และกลุ่มคนวัยรุ่น มุ่งมั่นในการพัฒนาต่ออิทธิพลทางการเมือง รัฐธรรมนูญ และประชาคมที่ดีที่มีต่อวรรณกรรมเด็ก สมาชิกของสถาบันมีจำนวน 18 คน ประกอบไปด้วยนักประพันธ์ นักเขียนภาพประกอบหนังสือ ดำรงอยู่ในตำแหน่งเป็นเวลา 5 ปี และสามารถได้รับการคัดเลือกเข้ามาใหม่ได้และอยู่ในตำแหน่งเป็นเวลา 3 ปี สำหรับบุคคลหรือกลุ่มที่อุทิศตนอย่างจริงจังกับการดำเนินการส่งเสริมหนังสือเด็กก็จะได้รับรางวัลประจำปีที่เรียกว่า “The annual Fiery Spirit Award”

หลักสำคัญ 17 ประการสำหรับหนังสือเด็ก (Seventeen Reasons for Children’s Books)

1. หนังสือเด็กเป็นหนังสือที่สามารถให้ความบันเทิง ความตื่นเต้นสนุกสนานแก่ผู้อ่าน สามารถทำให้ผู้อ่านหัวเราะและร้องไห้ได้ ทำให้ผู้อ่านเกิดความรู้สึกสบายใจและมองเห็นถึงทางเลือกใหม่ๆ ได้
2. หนังสือเด็กช่วยให้ผู้อ่านพัฒนาภาษาและคำศัพท์ได้
3. หนังสือเด็กช่วยสร้างแรงกระตุ้นให้ผู้อ่านเกิดจินตนาการ และฝึกผู้อ่านให้ค้นหาภาพลักษณ์แห่งตน
4. หนังสือเด็กสามารถปลูกเร้าผู้อ่านได้ใช้ความคิดวิจารณ์ญาณต่อประเด็นที่ใหม่และน่าสนใจ
5. หนังสือเด็กช่วยพัฒนาความคิดของผู้อ่าน ให้แนวคิดในการคิดหาทางออกใหม่ๆ ช่วยขยายวิจารณ์ญาณการคิดอย่างกว้างขวาง หรือเป็นการเปิดโลกทัศน์ให้กว้างขึ้น
6. หนังสือเด็กให้ความรู้เกี่ยวกับประเทศอื่นๆ วิธีการดำเนินชีวิต ธรรมชาติ เทคโนโลยี ประวัติศาสตร์ และทุกสิ่งทุกอย่างแก่มวลมนุษยชาติที่อยู่ภายใต้หลังคาโลกเดียวกัน
7. หนังสือเด็กช่วยอบรมบ่มเพาะจิตใจคนให้มีความรู้สึกเห็นอกเห็นใจผู้อื่น (capacity to empathize) และรู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา
8. หนังสือเด็กช่วยให้ผู้อ่านตระหนักรับรู้ถึงสิ่งผิดชอบชั่วดี
9. หนังสือเด็กสามารถอธิบายถึงความเป็นจริงและช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจถึงสัมพันธภาพของสิ่งต่างๆ ที่มี การเชื่อมโยงกัน
10. หนังสือเด็กให้คำตอบกับเราว่าไม่ได้มีเพียง 1 คำตอบสำหรับหนึ่งปัญหาเท่านั้น แต่ยังมีทางเลือกอื่นๆ จากนานาทัศนะที่นำมาใช้เพื่อเป็นทางออกของปัญหาได้
11. หนังสือเด็กช่วยให้เราเข้าใจตัวของเราเอง ช่วยสร้างความเชื่อมั่นในตนเองแก่เรา
12. หนังสือเด็กช่วยให้เราเข้าใจว่าพวกเราทุกคน แตกต่างกับการอ่านหนังสือ ซึ่งเขียนโดยนักประพันธ์จากหลากหลายมิติทางด้านเวลาและวัฒนธรรมจะเพิ่มความอดสาหะ และมีชัยชนะต่ออคติของผู้อ่านได้
13. หนังสือเด็กเป็นเพื่อนเรายามเหงา เราสามารถพกพามันไปได้ อ่านได้ในทุกคนแห่งหน อีกทั้งยังสามารถขยี้มจากห้องสมุดได้โดยมิต้องเสียค่าใช้จ่ายใดๆ
14. หนังสือเด็กจัดเป็นส่วนหนึ่งของการสืบสานวัฒนธรรม หนังสือให้ประสบการณ์ทางด้านการอ่านและกรอบอ้างอิง (a common frame of reference)
15. หนังสือเด็กที่ดีมีคุณค่าต้องสามารถอ่านออกมามากๆ ได้ เพื่อความสนุกสนานเบิกบานสำราญใจของผู้อ่านทุกวัย ทั้งนี้หนังสือเด็กยังสามารถเป็นสะพานเชื่อมระหว่างวัยได้

16. งานผลิตหนังสือเด็กเกี่ยวข้องกับคนมากมาย อาทิเช่น นักประพันธ์ นักวาดภาพประกอบ หนังสือ บรรณาธิการ ผู้พิมพ์ นักออกแบบกราฟฟิก ผู้พิสูจน์อักษร ช่างภาพ บรรณารักษ์ สำนักพิมพ์ ผู้ขายหนังสือ และอื่นๆ พวกเขาเหล่านี้แหละที่เป็นกลจักรสำคัญในการส่งออกทางด้านวัฒนธรรม ทำให้ประเทศของเราเป็นที่รู้จักไปทั่วโลก

17. หนังสือเด็กเป็นการบรรจบพบปะเป็นครั้งแรกกับวรรณกรรม ซึ่งอยู่ยงคงกระพันคู่โลก และชีวิตของมนุษย์สืบต่อไปตราบนานแสนนาน

ในประเทศสวีเดนมีการจัดตั้งสถาบันมูลนิธิหนังสือแห่งสวีเดน (Swedish Book Foundation) หรือในภาษาสวีดิชว่า The “Stiftelsen Boken i Sverige” สถาบันนี้ได้รับการจัดตั้งขึ้นมาโดยมีวัตถุประสงค์ที่จะดำเนินการส่งเสริมการอ่าน (Promotion of Reading) ตั้งอยู่ที่กรุงสต็อกโฮล์ม โดยมีภารกิจหลักด้านการดำเนินการวิจัยด้านการอ่านและการเขียน ตลอดจนดำเนินโครงการต่างๆ เพื่อส่งเสริมการอ่านของประชาชนชาวสวีเดน บุคลากรของมูลนิธิแห่งนี้มาจาก The “Garantiforeningen for Svenska Bokhandlare” และมาจากสมาคมผู้ขายหนังสือแห่งสวีเดน (Swedish association for book sellers), “Svenska Bokhandlare foreningen” จากปี ค.ศ.2002 ถึง 2007 การดำเนินการหลักของมูลนิธิ เน้นหนังสือสำหรับเด็กทุกๆ คน (the “En Bok at alla” : A Book for Every Child Campaign)

ค.ศ.1996 โครงการ “หนังสือสำหรับเด็กทุกคน” (A Book for every child) โดยเริ่มต้นดำเนินการกับโรงเรียนสองสามแห่ง ผู้ริเริ่มโครงการนี้คือมูลนิธิหนังสือในประเทศสวีเดน ซึ่งร่วมมือกับสมาคมผู้ขายหนังสือสวีเดน ซึ่งต่อมาโครงการนี้ก็มีการขยายตัวสู่ระดับชาติ จุดมุ่งหมายแรกเริ่มของโครงการนี้คือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กโดยใช้หนังสือเสียงและกิจกรรมการอ่านอื่นๆ ในโรงเรียน และห้องสมุด ตลอดจนการแวะเวียนไปเยือนร้านหนังสือต่างๆ เด็กๆ ทุกคน ที่เข้าร่วมโครงการจะได้รับการเชิญชวนจากผู้ขายหนังสือให้ไปเลือกหนังสือได้ฟรี เป้าหมายของโครงการจะเน้นไปสถานการณ์ ยามเด็กเข้าโรงเรียนเป็นครั้งแรก แนวคิดพื้นฐานของโครงการนี้ได้ถูกนำไปดำเนินการถึง 5 ปีของการศึกษาในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง การเปิดรับสมัครผู้เข้าร่วมโครงการนี้ได้รับความร่วมมืออย่างจริงจังจากผู้ขายหนังสือ บรรณารักษ์ รวมทั้งครูอาจารย์ จำนวนนักเรียนถูกจำกัดไว้สูงสุดคือประมาณ 200 คน สำหรับแต่ละโครงการในระดับภูมิภาค แต่ทั้งนี้ก็ขึ้นอยู่กับผู้ขายหนังสือ บรรณารักษ์ ครูอาจารย์ และเด็กๆ ที่จะตกลงกันเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมการอ่านและมาร่วมกันนำเสนอแผนการของเขาในรูปแบบของรายงานสั้นๆ หนังสือเสียง การอ่านเป็นกลุ่ม การจัดนิทรรศการ การเข้าเยี่ยมชมร้านหนังสือ ตลอดจนการที่เด็กทุกคนต่างก็ได้รับของขวัญเป็นหนังสือตามที่พวกเขาเลือก

ค.ศ.2008 สำนักพิมพ์ En Bok för alla หรือหนังสือสำหรับเด็กๆ คน (Books for Everyone) ได้ทำการตีพิมพ์หนังสือดีมีคุณภาพในราคาต่ำ ภายใต้เงินอุดหนุนจากรัฐบาลประเทศสวีเดน ในทุกๆ ปี

แค็ตตาล็อกหนังสือ (Barnboks katalogen) ได้รับการแจกจ่าย โดยมีความมุ่งมั่นว่าแค็ตตาล็อกจะสามารถจุดประกายความสนใจด้านการอ่าน โดยการจัดแสดงหนังสือที่มีเนื้อหาใหม่เร้าใจผู้อ่านเหมาะสมแก่การซื้อหา

บทบาทของห้องสมุดในประเทศสวีเดนต่อการส่งเสริมการอ่าน (The Roles of Libraries in Sweden for Promotion of Reading)

สืบเนื่องจากอัตราการใช้ห้องสมุด มีปริมาณลดน้อยลงมาก เกิดการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมอย่างชัดเจน จึงทำให้ทางสมาคมห้องสมุดแห่งภูมิภาคของประเทศสวีเดน หาทางดึงดูดกลุ่มผู้ใช้ห้องสมุด โดยใช้เวลาศึกษาอย่างจริงจังถึง 3 ปี มีการเยี่ยมชมเพื่อการศึกษา การประชุมสัมมนา การประชุมเชิงปฏิบัติการ การทำ focus group และ การออกภาคสนามเพื่อศึกษาเฉพาะกรณีจนออกมาเป็นโครงการ “2020 Mars Express”

แนวคิดหลักของโครงการนี้ได้แก่ การรับฟังความคิดเห็นของเด็ก เยาวชน คนหนุ่มสาวก่อนจะเริ่มการเปลี่ยนแปลงในมิติพื้นฐานของการบริหารจัดการห้องสมุด โครงการ 2020 Mars Express ได้เริ่มต้นในฤดูใบไม้ร่วง ค.ศ.2005 และสิ้นสุดเดือนกุมภาพันธ์ ค.ศ.2008 โดยมีบรรณารักษ์ของเด็กประมาณ 15 คนที่ได้เข้าร่วม พร้อมกับผู้อำนวยการห้องสมุด และทีมงานทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศห้องสมุด ต่างก็ได้เข้าร่วมกับแต่ละทีมงานประจำเขต

โครงการได้รับการแบ่งออกเป็น 2 ตอน

ขั้นตอนแรกเป็นขั้นตอนของการพัฒนาและทดสอบวิธีการที่จะให้เด็กๆ และเยาวชนได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการออกแบบพื้นที่ว่างทางกายภาพของห้องสมุด

ขั้นตอนที่สองเป็นการค้นหาว่าจะใช้เทคโนโลยีใหม่ๆ ในลักษณะใดที่จะช่วยทำให้ห้องสมุดมีความเร้าใจ สบายงาม เพื่อเป็นแรงกระตุ้นต่อการอ่านและการเรียนรู้

จุดเริ่มต้นของโครงการคือ การได้คำแนะนำและความคิดเห็น จากกลุ่มเด็กๆ เยาวชนวัยหนุ่มสาว มีห้องสมุดหลายแห่งที่ได้เข้าร่วมโครงการนี้ มีการสัมภาษณ์ แจกแบบสอบถาม และใช้เครื่องมืออื่นในการทดสอบเพื่อการเจาะลึกเข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย นอกจากนี้ก็มีการเยี่ยมชมห้องสมุดเพื่อการศึกษา โดยพร้อมเพรียงกันของกลุ่มเด็กๆ กลุ่มเยาวชน และกลุ่มวัยหนุ่มสาว เพื่อทำการศึกษา สังเกต ควบคู่กับการทำ Workshop ซึ่งประสบผลสำเร็จอย่างดียิ่ง ซึ่ง Workshops ที่จัดขึ้นก็มีผู้เข้าร่วมหลายฝ่าย อาทิ กลุ่มครู นักการศึกษา ผู้ทำงานให้สังคม สถาปนิก ที่ปรึกษาทางสถาปัตยกรรม นักออกแบบ นักศิลปกรรม พร้อมด้วยนักออกแบบภูมิทัศน์

ผลปรากฏว่าหลังจากการปรับปรุงห้องสมุดของโครงการนี้แล้วเสร็จกลุ่มทีมงานโครงการได้จัดหลักสูตรการเล่าเรื่อง (Storytelling) การฉายภาพยนตร์ เคล็ดลับของการใช้หนังสือดิจิทัลให้กับเด็ก มีการจัดพื้นที่เฉพาะสำหรับเด็กๆ ได้อ่านหนังสือ และดำเนินกิจกรรมร่วมกัน

สถานภาพของสมาคมผู้ค้าหนังสือแห่งสวีเดน

สมาคมผู้ค้าหนังสือแห่งสวีเดน (The Swedish Booksellers Association) จะเป็นผู้ดำเนินการบริหารจัดการตลาดหนังสือด้วยการกำหนดราคาเสรี โดยไม่อยู่ภายใต้กฎระเบียบและข้อบังคับ รวมทั้งการแข่งขันต้องเป็นไปอย่างเหมาะสมและยุติธรรม และต้องจัดอุปสรรคต่อการแข่งขันให้หมดไป การตั้งราคาแบบเสรีจัดเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการส่งเสริมการขายและส่งผลต่อกำไรต่อหน่วย เนื่องจากการค้าหนังสือมีการแข่งขันกับช่องทางจัดจำหน่ายอื่นๆ รวมทั้งกับผลิตภัณฑ์และบริการอื่นๆ ฉะนั้นจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะใช้การตั้งราคาเป็นเครื่องมือทางการแข่งขัน การแข่งขันจะผลักดันให้พ่อค้าปลีกดำเนินการอย่างสมเหตุสมผล รวมทั้งการบริหารจัดการธุรกิจของเขาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ราคาแบบเสรีจะช่วยเพิ่มยอดขายหนังสือทั้งหมด

แนวทางที่สมาคมการค้าหนังสือดำเนินการเพื่อส่งเสริมหนังสือและการอ่าน

(What the trade associations do to promote books and reading)

งานหลัก 2 งานใหญ่ๆ ที่สมาคมผู้จำหน่ายหนังสือแห่งสวีเดนและสมาคมสำนักพิมพ์สวีเดนได้ผลักดันร่วมกันก็คือ การสร้างจุดแข็งของหนังสือใน และการส่งเสริมการอ่าน และก็ยังมียุทธศาสตร์อื่นๆ อีกที่มีบทบาทสำคัญ ซึ่งได้แก่ โรงเรียน ห้องสมุด เป็นต้น

สมาคมการค้าหนังสือดำเนินการที่เห็นได้ชัดว่า เพื่อที่จะเสริมสร้างสภาพแวดล้อมในการทำงานให้ดีขึ้นแก่สมาชิก ในหลายๆ แนวทางสมาคมอุตสาหกรรมผู้ผลิตหนังสือได้พยายามขับเคลื่อนการอ่านของประชาชนให้เพิ่มมากขึ้น และขยายในวงกว้างมากกว่าเดิม ยอดจำหน่ายหนังสือประจำปีเพิ่มขึ้นก็มาจากความร่วมมือร่วมแรงร่วมใจของหลายๆ องค์กรได้แก่ การดำเนินกิจกรรมส่งเสริมให้มีวันหนังสือแห่งโลก (The World Book Day) โดยให้วันนี้เป็นการสืบสานประเพณีที่เห็นได้ในประเทศสวีเดน

นอกจากนี้สมาคมสำนักพิมพ์ก็ได้มอบรางวัลประจำปี คือ The August-prize ให้แก่หนังสือใหม่ที่ตีพิมพ์ใน 3 หมวด : หนังสือนวนิยาย หนังสือที่มีไข่นวนิยาย และหนังสือเด็ก ผู้ได้รับการเสนอชื่อเข้ารับรางวัลและผู้ชนะ จะได้รับความสนใจเป็นอย่างมาก พิธีการมอบรางวัลก็มีการถ่ายทอดทางโทรทัศน์ ในโอกาสนี้สมาคมสำนักพิมพ์ได้มอบรางวัล The Little August-prize ให้แก่นักเขียนที่อายุระหว่าง 16-20 ปีด้วย

หนังสือปกอ่อนที่ได้รับความนิยม จะมีการมอบรางวัล The Gold Paperback ในเดือนมีนาคม ของทุกๆ ปี รางวัลนี้เป็นรางวัลสำหรับหนังสือที่มียอดจำหน่ายสูง สมาคมหนังสือแห่งสวีเดน ได้ระบุว่า สมาคมผู้จำหน่ายหนังสือได้มีความคิดริเริ่มที่จะกระตุ้นความพยายามที่จะส่งเสริมการอ่านในท้องถิ่น มีการดำเนินการโดยผู้จำหน่ายหนังสือ ห้องสมุด และ โรงเรียนทุกแห่งทั่วประเทศ ซึ่งใช้ชื่อว่า En bok åt alla (A book for everyone) กิจกรรมนี้จะดำเนินการโดยห้องสมุด โรงเรียน ผู้จำหน่ายหนังสือ และเด็กๆ ที่เห็นสอดคล้องกันเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมในท้องถิ่น ในแต่ละโครงการมีระยะเวลาดำเนินการรวม 4 ปี มีการแวะเยี่ยมชมร้านหนังสือที่อยู่ตามท้องถิ่น รวมทั้งเด็กๆ ทุกคนจะได้รับหนังสือฟรี

ครูและนักเรียนในประเทศต่างๆ มากกว่า 150 โรงเรียน ที่เกี่ยวข้องกับเด็กๆ มากกว่า 15,000 คน ที่ได้ดำเนินโครงการการอ่าน นอกจากนี้ ก็มีห้องสมุดมากกว่า 90 แห่ง ที่ได้เข้าร่วม ทางมูลนิธิได้ใช้จ่ายเงินไปเกือบ 3 ล้าน SEK เพื่อจะสนับสนุนหนังสือเหล่านี้

ทั้งนี้สมาคมการค้าจะเริ่มส่งเสริมหนังสือและการอ่าน ส่วนที่สำคัญที่สุดของการดำเนินการที่จะยังคงเป็นการปรับปรุงสำนักพิมพ์ และผู้จัดจำหน่ายหนังสือ ซึ่งประเด็นนี้ก็จะรวมถึงการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ กฎหมาย ตลอดจนการเมืองในลักษณะที่สภาพแวดล้อมต่างๆ เหล่านี้จะเป็นปัจจัยเชื่อมโยงระหว่างหนังสือและการอ่าน นอกจากนี้การปรับปรุงสภาพแวดล้อมสำหรับการผลิตการตลาดและการจำหน่ายหนังสือก็จัดว่าเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อการดำเนินการทำให้ส่วนการอ่านของประชากรขยายเพิ่มมากขึ้นในประเทศสวีเดน

ตัวชี้วัดความสำเร็จของนโยบายและกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของสวีเดน

ประเทศสวีเดนมีการกำหนดนโยบาย ออกกฎหมาย รมณรงค์ และมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านอย่างต่อเนื่อง โดยผ่านทางภาครัฐและเอกชน ตัวชี้วัดความสำเร็จของนโยบายและกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของสวีเดนแสดงรายละเอียดดังในตารางที่ 28.1 ดังนี้

ตารางที่ 28.1 ตัวชี้วัดความสำเร็จของนโยบายและกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของสวีเดน

ตัวชี้วัด	หน่วย	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
1. อัตราการเติบโตของยอดขายหนังสือของสมาชิกผู้พิมพ์หนังสือ	%	4%	1%	9%	14%	คงที่	1-2%				
2. ยอดขายหนังสือเรื่องใหม่ของสำนักพิมพ์	ล้านเล่ม					4					
3. ยอดขายของสำนักพิมพ์											
หนังสือนวนิยาย	ล้าน SEK			822	872	858					
หนังสือเด็ก	ล้าน SEK			290	265	380					
หนังสือที่ไม่ใช่นวนิยาย	ล้าน SEK			628	692	819					
4. จำนวนหนังสือที่ตีพิมพ์ต่อปก	เล่ม								8,200	8,500	

นโยบายส่งเสริมการอ่านของประเทศญี่ปุ่น

ประเทศญี่ปุ่นเป็นประเทศที่มีอัตราการอ่านออกเขียนได้ของประชากรอยู่ในระดับร้อยละ 99.0 (ข้อมูลจาก United Nations Development Programme Report 2007/2008) จัดเป็นอันดับที่ 17 ของโลก ปัจจัยสนับสนุนที่สำคัญคือ ระบบการศึกษาขั้นพื้นฐานของญี่ปุ่นที่ได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งกระตุ้นให้ประชาชนอ่านออกเขียนได้และมีนิสัยรักการอ่านหนังสือ และวัฒนธรรมการอ่านของญี่ปุ่นที่ทำให้คนญี่ปุ่นรักการอ่านหนังสือ โดยมีรายละเอียดดังนี้

การศึกษาของญี่ปุ่น

สังคมญี่ปุ่นให้ความสำคัญกับการศึกษาเป็นอย่างมาก ภายใต้การดูแลของกระทรวงการศึกษา วัฒนธรรมกีฬาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (MEXT) เด็กๆ จะได้รับการศึกษาใน 3 ทาง ได้แก่ เรียนโรงเรียนรัฐบาลสำหรับการศึกษาระดับมัธยมศึกษา เรียนโรงเรียนเอกชนสำหรับการศึกษาระดับมัธยมศึกษา หรือเรียนโรงเรียนเอกชนที่ไม่ได้ยึดมาตรฐานของ MEXT

แม้ว่าการเรียนในชั้นมัธยมปลาย จะไม่เป็นการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ประชาชนมากกว่าร้อยละ 90 ก็เข้าเรียนในชั้นมัธยมปลาย นักเรียนมากกว่า 2.5 ล้านคนเข้าเรียนในมหาวิทยาลัยและวิทยาลัย ในอดีตกระบวนการคัดเลือกเพื่อเรียนในชั้นสูงขึ้น ถูกมองว่า “โหด” หรือ “ราวกับสงคราม” แต่ด้วยจำนวนของเด็กญี่ปุ่นที่มีอัตราการเกิดน้อยลง กระแสนี้ก็เปลี่ยนไปในทางอื่น ปัจจุบันโรงเรียนต่างแข่งขันกันเองเพื่อรับนักเรียน เด็กๆ จำนวนมากถูกส่งไปยัง จุกุ (โรงเรียนกวดวิชา) นอกเหนือจากการเรียนในโรงเรียน

ความสำเร็จทางการศึกษาของญี่ปุ่นอยู่ในระดับสูงเมื่อเทียบกับมาตรฐานสากล ในการสอบวัดความรู้ด้านคณิตศาสตร์นานาชาติ เด็กญี่ปุ่นถูกจัดให้อยู่ในอันดับต้นๆ มาโดยตลอด ระบบนี้เป็นผลมาจากการสมัครเข้าเรียนสูง ตลอดจนอัตราการรับ ระบบการสอบเข้า (การสอบเอนทรานซ์) โดยเฉพาะในระดับมหาวิทยาลัยมีอิทธิพลต่อการศึกษาทั้งระบบเป็นอย่างมาก รัฐบาลไม่ได้เป็นผู้สนับสนุนทางการศึกษาแต่เพียงผู้เดียว โรงเรียนเอกชนก็มีบทบาทสำคัญในด้านการศึกษา รวมถึงโรงเรียนที่อยู่นอกระบบ เช่น วิทยาลัยของเอกชน ก็มีบทบาทสำคัญในการศึกษาและเป็นส่วนมากในการศึกษา

เด็กๆ ส่วนใหญ่จะเข้าโรงเรียนตั้งแต่ชั้นอนุบาล แม้ว่าจะไม่ใช่ส่วนหนึ่งของระบบการศึกษาก็ตาม ระบบการศึกษาเป็นภาคบังคับ เลือกโรงเรียนได้อิสระและให้การศึกษาที่พอเหมาะแก่เด็กๆ ทุกคนตั้งแต่เกรด 1 (เทียบเท่า ป.1) จนถึง เกรด 9 (เทียบเท่า ม.3) ส่วนเกรด 10 ถึงเกรด 12 (ม.4-6) นั้นไม่บังคับ แต่ร้อยละ 94 ของนักเรียนที่จบชั้นมัธยมต้น เข้าศึกษาต่อชั้นมัธยมปลาย ประมาณ 1 ใน 3 ของนักเรียนที่จบชั้นมัธยมปลายเข้าศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัย 4 ปี junior colleges 2 ปี หรือเรียนต่อที่สถาบันอื่นๆ

ญี่ปุ่นเป็นสังคมที่ให้ความสำคัญกับการศึกษาเป็นอย่างมาก และเป็นสังคมที่มีระเบียบวินัย การศึกษาเป็นสิ่งที่นำพาการพยายง และความสำเร็จเป็นเงื่อนงายสำคัญสำหรับการประสบความสำเร็จในงานและในสังคม ทุกวันนี้ มุมมองแตกต่างออกไป โรงเรียนต่างแข่งขันกันเพื่อรับนักเรียน การสอบเอนทรานซ์กลายเป็นสิ่งที่ไม่สำคัญ ทุกวันนี้โรงเรียนรับนักเรียนในอัตราต่ำกว่าที่รับได้มาก ถือเป็นปัญหาด้านงบประมาณขั้นรุนแรง โรงเรียนถูกสร้างเพื่อรับนักเรียน 1,000 คน แต่กลับรับนักเรียนเพียง 1 ใน 3 ของจำนวนที่รับได้ แต่เรื่องนี้ไม่ได้ทำให้จำนวนนักเรียนในแต่ละห้องน้อยลง ห้องเรียนส่วนใหญ่ มีนักเรียนอยู่ระหว่าง 35 – 45 คน

การศึกษาของญี่ปุ่นถือเป็นความรับผิดชอบระดับชาติ ระดับจังหวัดและระดับเมือง กระทรวงการศึกษาฯ (MEXT) จะมีคณะวิจัยกระบวนการศึกษาคอยให้คำแนะนำและให้แนวทางแก่รัฐบาลในอดีต "คำแนะนำ" เป็นสิ่งที่ถูกตรวจสอบอย่างรอบคอบ และอาจมีผลทำให้มีการตัดงบประมาณอย่างไรก็ตาม การปฏิรูปการศึกษาเมื่อไม่นานมานี้ได้เพิ่มอำนาจให้กับรัฐบาลมากขึ้น MEXT จะตรวจสอบเนื้อหาในตำราเรียนให้มีมุมมองที่เป็นกลางและมีข้อมูลที่ถูกต้องเหมาะสมแก่การสอนนักเรียน ในอดีต MEXT ได้กำหนดเนื้อหาสูงสุดที่จะใส่ในตำราเรียนได้ แต่ปัจจุบันหลังจากปฏิรูปการศึกษา MEXT ได้กำหนดเนื้อหาขั้นต่ำที่จะต้องใส่ในตำรา โรงเรียนหลายโรงเรียนจึงใช้ตำราเรียนและตำราเสริมที่ไม่ได้รับรองโดย MEXT เพราะว่เนื้อหาในตำราเรียนนั้นอยู่ในระดับต่ำซึ่งไม่สามารถทำให้เกิดความเข้าใจในวิชาอย่างลึกซึ้งได้

หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 เป็นต้นมาจนถึง ค.ศ.1975 การศึกษาของญี่ปุ่นเป็นแบบชิงกันเซน คือเป็นการสอนที่เร็วจนผู้เรียนตามไม่ทัน เนื้อหาแน่นและอยู่ในระดับสูงมาก ผลก็คือ เด็กญี่ปุ่นกลัวโรงเรียน หนีเรียน ก้าวร้าว ชอบแกล้งเพื่อน ฯลฯ เป็นหลักสูตรการศึกษาที่ล้มเหลว

ค.ศ.1977 ญี่ปุ่นจึงเปลี่ยนมาเป็นการสอนแบบ “ผ่อนคลาย” จากนั้นก็มีการปรับปรุงหลักสูตรมาเรื่อย จน ค.ศ.2001 ที่ประมุขรัฐสภาญี่ปุ่นผ่านกฎหมายที่เกี่ยวกับการศึกษารวดเดียว 6 ฉบับ

ฉบับแรก เป็น พ.ร.บ. กำหนดมาตรฐานจำนวนนักเรียน โดยให้ลดจากห้องละ 40 คน ลงเหลือ 20 คน

ฉบับที่สอง เป็น พ.ร.บ. กองทุนความฝันของเด็ก ส.ศ.ญี่ปุ่นต้องการใช้กฎหมายนี้สนับสนุนกิจกรรมประสบการณ์ชีวิตของเด็กและกิจกรรมในการอ่าน

ฉบับที่สาม เป็น พ.ร.บ. ที่ให้มหาวิทยาลัยของรัฐสามารถกำหนด “กลุ่มวิจัย” ของอาจารย์เองได้

ฉบับที่สี่ เป็น พ.ร.บ. เกี่ยวกับครูที่มีปัญหาในการสอน ฉบับนี้มีมาตราที่อนุญาตให้นักเรียนมัธยมปลายสามารถเรียนข้ามเขตการศึกษาได้บางมาตราเป็นการยกเลิกเขตการศึกษาในกรุงโตเกียว ส่วนในต่างจังหวัด จังหวัดไหนอยากยกเลิกก็ต้องแล้วแต่ความพร้อมของจังหวัดนั้นๆ เพื่อให้เด็กเรียนได้อิสระยิ่งขึ้น

ฉบับที่ห้า เป็น พ.ร.บ. ส่งเสริมกิจกรรมบริการสังคม มีมาตราที่เกี่ยวกับการพักการเรียนของเด็กที่มีปัญหา บางมาตราอนุญาตให้นักเรียนที่มีความสามารถ ข้ามชั้นเรียนไปเรียนในระดับปริญญาตรีหรือที่สูงกว่านั้นได้

ฉบับที่หก เป็น พ.ร.บ. การศึกษาในสังคมใหม่

ปีถัดมา ค.ศ.2002 ญีปุ่นได้ปฏิรูปหลักสูตรขนานใหญ่ ให้มีการสอนภาษาอังกฤษมากขึ้น ส่งเสริมการอ่านหนังสือตอนเช้าก่อนเข้าห้องเรียน 10 นาที โรงเรียนใดมีห้องเรียน 12 ห้อง จะต้องมีการบรรณารักษ์ทำหน้าที่ส่งเสริมการอ่านด้วย นอกจากนี้ ตั้งแต่ ค.ศ.2002-ค.ศ.2006 รัฐบาลยังให้เงินสนับสนุนซื้อหนังสือเข้าห้องสมุดทั่วประเทศเพิ่มอีกปีละ 4,810 ล้านบาท

หลักสูตรปฏิรูปของญีปุ่น เปลี่ยนวิธีการประเมินผลจากแบบเดิมเป็นแบบอิงเกณฑ์ ลดเวลาเรียนลงเหลือสัปดาห์ละ 5 วัน เพิ่มวิชาองค์ความรู้รวม ให้ความสำคัญกับ “ต้องรู้จริง” แทนการศึกษาแบบ “ท่องจำ” มีการแยกสอนเป็นกลุ่มย่อยตามความสามารถของผู้เรียน หนุนการสอนเทคโนโลยีสารสนเทศ ส่งเสริมให้ผู้เรียนคิดเอง มีความคิดสร้างสรรค์

การพัฒนากระบวนการศึกษาในญีปุ่น เริ่มจากการปฏิบัติประชาธิปไตยทางการเมืองสำเร็จ นับแต่จักรพรรดิมีรัฐธรรมนูญแล้ว จึงมีการพัฒนาทางสังคมเป็นกระบวนการตามขั้นตอนทำให้ระบบการศึกษามีการพัฒนาและมีนโยบายที่ชัดเจน

ระบบการศึกษาของประเทศญีปุ่น มีนโยบายชัดเจนในการพัฒนาคนให้สมบูรณ์ทุกด้าน ตลอดจนนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาพัฒนาหลักสูตรการศึกษา เปิดโอกาสให้นักวิชาการ และองค์กรท้องถิ่นมาร่วมจัดหลักสูตรการศึกษาอย่างแท้จริง

วัฒนธรรมการอ่านของคนญีปุ่น

จากระเบียบวาระการประชุมของคณะอนุกรรมการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ เรื่อง “ส่งเสริมการอ่านเพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต : ยุทธศาสตร์ที่ 3 การสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในการส่งเสริมการอ่าน” ซึ่งประชุมเป็นครั้งที่ 1 เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ 21 พฤษภาคม พ.ศ.2552 ได้กล่าวถึงข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับประเทศญีปุ่น ในเรื่องของวัฒนธรรมการอ่านของคนญีปุ่น ไว้ดังนี้

ชาวญีปุ่นมักจะประสบกับปัญหาภัยธรรมชาติเป็นประจำ มีหน้าซำบางพื้นที่ซึ่งเผชิญกับปัญหาการเพาะปลูก ทำให้คนญีปุ่นต้องพยายามดิ้นรน ขวนขวาย และค้นคว้าหาความรู้เพื่อความอยู่รอดของเผ่าพันธุ์ ไม่ว่าจะการสร้างบ้านให้มั่นคงเพื่อป้องกันแผ่นดินไหวหรือการออกแบบหลังคาให้ทนต่อหิมะถล่ม ฯลฯ ซึ่งการหาความรู้ที่ดีคือ การอ่านจากหนังสือ

คนญี่ปุ่นมีนิสัยการอ่านมานานมาก ซึ่งเรามักจะเห็นคนญี่ปุ่นหยิบหนังสือมาอ่านกันเป็นเรื่องปกติ สังเกตได้จากเวลาคนญี่ปุ่นขึ้นรถไฟใต้ดิน ในร้านอาหาร หรือไปเที่ยวตามชายหาดก็จะนำหนังสือ หนังสือพิมพ์ หรือนิตยสารติดตัวไปอ่านกันแทบทุกคน

ประเทศพัฒนาแล้วอย่างญี่ปุ่น ผู้คนนิยมอ่านหนังสือเพื่อความบันเทิงเป็นจำนวนมาก แม้แต่หนังสือเพื่อความบันเทิงโดยเฉพาะ “การ์ตูน” หรือ “Comic/Print Cartoon” ถือเป็นหนังสือยอดนิยมของคนญี่ปุ่นแทบทุกวัย มีการประมาณว่าในแต่ละปีชาวญี่ปุ่นทั้งประเทศใช้เงินกว่า 5 แสนล้านบาท ไปกับการซื้อหนังสือการ์ตูน ซึ่งคนญี่ปุ่นเรียกว่า มังงะ (Manga) ตลาดมังงะในญี่ปุ่นคิดเป็นร้อยละ 40 ของตลาดสิ่งพิมพ์ทั้งหมดของญี่ปุ่น และยังคงไปตีตลาดในอีกหลายประเทศทั่วโลก รวมทั้งประเทศไทยด้วย

จากบทความเรื่อง Japan’s Comic Book Craze ของอากิโกะ ฮาชิโมโตะ บอกว่าสื่อที่ได้รับความนิยมในการอ่านอย่างมากในญี่ปุ่นคือ มังงะ คนญี่ปุ่นอ่านมังงะได้ทุกที่ทุกเวลาไม่ว่าจะเป็นขณะรอรถไฟ อยู่บนรถโดยสาร ที่ร้านอาหาร ฯลฯ นอกจากนี้อาการติดมังงะยังพบได้ตั้งแต่วัยเด็กไปจนถึงผู้ใหญ่ วัยเลขเกษียณ หนึ่งในสาเหตุที่ทำให้มังงะเป็นที่นิยมของผู้คนแทบจะทั่วโลกก็เพราะมังงะมีอยู่ถึง 281 ประเภท สามารถตอบสนองผู้อ่านได้ทุกกลุ่มไม่ว่าจะเป็นแนวรักหวานแหวว ไปจนถึงเรตเอ็กซ์ แนวครอบครัว การต่อสู้ ผจญภัย สยองขวัญ ลึกลับ แฟนตาซี กีฬา อาหาร การพัฒนา สังคม เศรษฐกิจ วิทยาศาสตร์ เป็นต้น

กล่าวได้ว่า การอ่านการ์ตูนหรือมังงะเป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยให้คนญี่ปุ่นมีแรงบันดาลใจ และจินตนาการ จนสามารถนำพาประเทศไปสู่ความก้าวหน้าและเป็นผู้นำการพัฒนาในด้านต่างๆ ได้ ซึ่งเชื่อกันว่าระดับการพัฒนาทั้งทางเศรษฐกิจ เทคโนโลยี และการกีฬา ของประเทศญี่ปุ่นล้วนมีรากฐานมาจากมังงะ

นอกจากคนญี่ปุ่นจะนิยมอ่านมังงะแล้ว จากผลสำรวจของ “World Press Trends” (WAN) เมื่อ ค.ศ.2006 ยังพบว่า ชาวญี่ปุ่นเป็นชนชาติที่มีอัตราการอ่านหนังสือพิมพ์มากที่สุดในโลก ดังตารางที่ 26 จำนวนการผลิตหนังสือพิมพ์รายวันต่อประชากร 1,000 คน ก็มากที่สุดในโลก เหตุผลสำคัญที่ชาวญี่ปุ่นมีอัตราการอ่านหนังสือพิมพ์มากที่สุดในโลก เนื่องจากคนคนญี่ปุ่นมีอัตราการใฝ่รู้สูงมาก และได้รับการปลูกฝังให้มินิสัยรักการอ่านตั้งแต่วัยเด็ก โดยเริ่มตั้งแต่การอ่านหนังสือการ์ตูนหรือ “มังงะ” ซึ่งหนังสือการ์ตูนของญี่ปุ่นนั้น ไม่ได้เขียนขึ้น เพื่อให้เด็กอ่านเพียงอย่างเดียว แต่เขียนขึ้นเพื่อให้คนทุกเพศทุกวัยสามารถอ่านได้

ตารางที่ 29 แสดงสถิติการผลิตหนังสือพิมพ์รายวันของประเทศต่างๆ

Country	No. of copies per 1,000 people	Circulation (1,000 copies)	No. of newspaper
1. Japan	634.5	69,763	108
2. U.S.	249.9	53,345	1,452
3. Sweden	583.4	4,368	94
4. Denmark	442.9	1,946	31
5. U.K.	369.1	17,494	112
6. The Netherlands	351.7	4,646	37
7. Austria	339.2	2,323	18
8. Germany	305.2	21,543	368
9. Ireland	272.8	890	10
10. France	215.3	10,532	85
11. Belgium	194.7	1,684	30
12. Italy	156.1	7,839	94
13. Spain	113.3	4,200	139
14. Portugal	95.2	791	17
15. Greece	67.4	593	34

ที่มา : World Press Trends 2006

คนญี่ปุ่นอ่านหนังสือกันโดยเฉลี่ยเดือนละ 2 เล่ม สาเหตุที่คนญี่ปุ่นอ่านหนังสือกันมาก เป็นเพราะคนญี่ปุ่นมีค่านิยมที่รักการอ่าน มุ่งมั่นในความเป็นคนฉลาดอ่าน ฉลาดคิด ฉลาดฟัง และฉลาดทำ รวมทั้งรู้จักบริหารเวลาแทนที่จะฆ่าเวลา การอ่านหนังสือจึงเป็นการใช้เวลาเพื่อสร้างความก้าวหน้าของชีวิต

ห้องสมุดในประเทศญี่ปุ่น (Libraries in Japan)

ในประเทศญี่ปุ่นแต่ละเมืองจะมีห้องสมุดประชาชนของตนเอง และเป็นที่ยอมรับอย่างแพร่หลายในสังคม จากผลของการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีสารสนเทศในปัจจุบัน ทำให้ห้องสมุดมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ห้องสมุดของภาคการศึกษา และห้องสมุดกลางของเมืองใหญ่ๆ จะมีระบบออนไลน์และอินเทอร์เน็ตของตนเอง และมากกว่าครึ่งหนึ่งของห้องสมุดประชาชนในแต่ละเมืองจะมีคู่มืออินเทอร์เน็ตออนไลน์

ห้องสมุดประชาชนในญี่ปุ่นเริ่มเปิดเป็นครั้งแรกในค.ศ.1872 หลังจากวัฒนธรรมตะวันตกเริ่มเข้าสู่ประเทศญี่ปุ่น และเริ่มมีการจัดตั้งสมาคมห้องสมุดแห่งญี่ปุ่น (JLA) ในค.ศ.1982

ภายหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ได้มีการออกพระราชบัญญัติห้องสมุดฉบับใหม่ ในค.ศ.1950 ภายใต้รัฐธรรมนูญของญี่ปุ่น กฎหมายฉบับนี้ได้กำหนดเงื่อนไขให้การสนับสนุนด้านภาษีแก่ห้องสมุด โดยยกเว้นการเก็บภาษีและห้องสมุดจะต้องตอบสนองความต้องการด้านข้อมูลข่าวสารของชุมชนได้อย่างเหมาะสม ภายใต้การขยายตัวอย่างรวดเร็วของภาวะเศรษฐกิจในญี่ปุ่น ค.ศ.1960 ห้องสมุดได้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยมีจำนวนห้องสมุดเพิ่มขึ้นตลอดช่วง 40 ปี มีห้องสมุดเคลื่อนที่ การให้บริการแก่เด็กและคนพิการ การบริการ วัสดุทัศนอุปกรณ์ และคอมพิวเตอร์

ประเภทของห้องสมุดในญี่ปุ่น

1. ห้องสมุดประชาชน (Public Libraries)

- ประกอบด้วย - ห้องสมุดประจำอำเภอ (Prefectural Libraries)
- ห้องสมุดประจำเมืองหลวง (City Libraries)
- ห้องสมุดประจำจังหวัด (Town Libraries)

2. ห้องสมุดของสถานศึกษา (Academic Libraries)

3. ห้องสมุดโรงเรียน (School Libraries)

4. ห้องสมุดพิเศษ (Special Libraries)

5. ห้องสมุดรัฐสภาแห่งชาติ (National Diet Libraries)

NDL เป็นห้องสมุดแห่งชาติหลักของญี่ปุ่นก่อตั้งเมื่อ ค.ศ.1948 ภายใต้กฎหมายของ National Diet Library Law โดยมีหน้าที่หลักในการสนับสนุนสมาชิกรัฐสภา รวมทั้งให้บริการห้องสมุดแก่ฝ่ายอื่นๆ ของรัฐบาลแห่งชาติ และสาธารณชนทั่วไป โดยมีห้องสมุดในความดูแล 3 แห่ง คือ Tokyo Main Library, KanSai-kan of the NDL และ International Library of Children's Literature (ILCL)

องค์กรสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการอ่านของญี่ปุ่น

Ministry of Education, Culture, Sports, Science and Technology (MEXT)

Japan Library Association (JLA)

International Library of Children’s Literature (ILCL)

Tokyo Children’s Library

Itochu Foundation

Children and Young Adults of the Japan Library association

Nation Diet Library (NDL)

Japanese Board on Books for Young People (JBBY)

International Board on Books for Young People (IBBY)

The Agency for Cultural Affairs (Japan)

Japan Library Association (JLA)

International Federation of Library Association and Institutions (IFLA)

Japan Book Publishers Association

Japan Magazine Publishers Association

Japan Booksellers Federation

International Reading Association Inc.

ดังนั้นประเทศญี่ปุ่นจึงถือเป็นแบบอย่างที่ดีของการพัฒนาด้านการอ่านหนังสือ ที่สมควร
ทำการศึกษานโยบาย นโยบาย และกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของประเทศนี้ เพื่อนำมาใช้เป็นแบบอย่าง
ของการส่งเสริมการอ่านของประเทศไทยต่อไป

การศึกษาในส่วนนี้ได้ทำการศึกษาร่วมตั้งแต่ความเป็นมาในอดีตของกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน
การศึกษา และห้องสมุดในญี่ปุ่น ในช่วงก่อนค.ศ.1989 แล้วจึงโยงเข้าสู่ในช่วง 20 ปี ระหว่าง ค.ศ.1989
ถึง ค.ศ.2008 เพื่อให้เห็นการพัฒนาด้านการอ่านหนังสือของประเทศญี่ปุ่นที่ชัดเจน จากอดีตจนถึง
ปัจจุบัน โดยมีรายละเอียดที่ปรากฏในแต่ละช่วงเวลาดังนี้

**ความเป็นมาในอดีตของกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน การศึกษา และห้องสมุดในญี่ปุ่น (ก่อน ค.ศ.
1988)**

จากบทความของ Hitoshi Kurihara ซึ่งเป็น Secretary General ของ Japan Library Association
และเป็นผู้มีประสบการณ์ เป็นบรรณารักษ์ตั้งแต่ค.ศ.1948 ได้เฝ้าสังเกตพฤติกรรมกรรมการอ่านของ

ประชาชนมาตลอด 40 ปี และกล่าวถึง กิจกรรมการส่งเสริมการอ่านในญี่ปุ่นไว้ในหนังสือเรื่อง “Effective Methods of Promoting Reading Habits in Asia and the Pacific : Report of the Trai Book Production in Asia and the Pacific (22nd, Tokyo, Japan, November 17 – December 5, 1989) โดยได้กล่าวถึงการเคลื่อนไหวในด้านการส่งเสริมการอ่านในญี่ปุ่นเอาไว้ ดังนี้

1. อัตราการอ่านออกเขียนได้ในญี่ปุ่นอยู่ในระดับร้อยละ 99.5 ซึ่งสูงมาก เนื่องจากตลอด 150 ปี ระบบการศึกษาขั้นพื้นฐานได้รับการพัฒนาเป็นอย่างมาก ประชาชนต้องการอ่านออกเขียนได้ และมีนิสัยรักการอ่านหนังสือ ซึ่งแสดงถึงความสำเร็จของการศึกษา

2. ในขณะที่ระบบโรงเรียนได้รับการปรับปรุง แต่ก็ไม่ได้เป็นแรงกระตุ้นให้รัฐบาลหรือองค์กรอื่นๆ ส่งเสริมนิสัยรักการอ่านภายนอกโรงเรียน ในขณะที่สมาคมห้องสมุดของญี่ปุ่น และบรรณารักษ์ห้องสมุด รวมทั้งครูในโรงเรียน ได้พยายามทุกวิถีทาง แต่ก็ยังไม่เพียงพอ และไม่ประสบความสำเร็จ

3. สมาคมห้องสมุดในญี่ปุ่นเริ่มก่อตั้งใน ค.ศ.1892 โดยเริ่มต้นจากบรรณารักษ์เพียง 30 คน ปัจจุบันมีสมาชิกอิสระถึง 5,500 คน ซึ่งเป็นบรรณารักษ์มืออาชีพ รวมทั้งมีองค์กรและสมาชิกที่เกี่ยวข้องกับหนังสืออีก 2,500 องค์กร แบ่งเป็นแผนกต่างๆ 6 แผนก แบ่งกรรมการตามสายงานอีกถึง 27-28 สายงาน ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการสร้างนิสัยรักการอ่าน ได้แก่ คณะกรรมการการคัดเลือกหนังสือตามคู่มือมาตรฐานหนังสือ (The Committee on Book Selection for Standard Catalogue) คณะกรรมการการอ่านหนังสือเด็กและเยาวชน (Committee on Reading of Children and Young Adults) และคณะกรรมการส่งเสริมการให้บริการห้องสมุดสำหรับให้ประชาชนมาใช้ประโยชน์จากห้องสมุดอย่างคุ้มค่า (Committee on Promotion of Library Services for Handicapped People in Library Utilization)

4. หากกล่าวถึงการพัฒนาด้านกิจกรรมการส่งเสริมการอ่าน สามารถแบ่งออกได้เป็น 4 ระยะ ได้แก่

ระยะที่ 1 ตั้งแต่ ค.ศ.1924 ได้มีการแก้ไข คู่มือมาตรฐานหนังสือ (Standard Book Catalogue) สำหรับห้องสมุดประชาชน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อแนะนำหนังสือดีๆ ให้กับห้องสมุดอย่างสม่ำเสมอ และในขณะเดียวกันก็เป็นการจูงใจสำนักพิมพ์และนักเขียนให้ผลิตผลงานออกมา

ระยะที่ 2 ตั้งแต่ ค.ศ.1920 มีการพัฒนาห้องสมุดเล็กๆ ในโรงเรียนขั้นพื้นฐานในระดับหมู่บ้านทั่วประเทศ รวมทั้งมีห้องสมุดเคลื่อนที่ซึ่งเริ่มต้นจากหนังสือ 100 เล่ม ที่ขอยืมมาจากห้องสมุดส่วนกลาง

ระยะที่ 3 เป็นการจัดสัปดาห์ห้องสมุดในทุกสัปดาห์ทั่วประเทศ ซึ่งเริ่มมีขึ้นใน ค.ศ.1923 ด้วยความร่วมมือของสำนักพิมพ์ ร้านหนังสือ และห้างสรรพสินค้า โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ

ประชาสัมพันธ์หนังสือดีๆ ภายหลังจากสงครามโลกครั้งที่ 2 ได้ปรับเปลี่ยนเป็นสัปดาห์การอ่าน ซึ่งต่อมาถือเป็นองค์ประกอบพื้นฐานของสภาส่งเสริมการอ่านของญี่ปุ่น

ระยะที่ 4 เป็นช่วงที่มีการเคลื่อนไหวด้านการอ่านอย่างหลากหลายที่มีอิทธิพลต่อความคิดของคนญี่ปุ่น ในช่วงเริ่มต้นของสงครามเมื่อค.ศ.1933 ซึ่งเป็นช่วงที่ญี่ปุ่นสร้างความลำบากให้กับคนจำนวนมากทั้งในประเทศแถบเอเชียและแปซิฟิก

5. ภายหลังจากเมื่อญี่ปุ่นแพ้สงคราม ทำให้ญี่ปุ่นตระหนักว่าการอ่านเพื่อความสงบและพื้นฐานของประชาธิปไตยถือเป็นเรื่องสำคัญ โดยรูปแบบการเคลื่อนไหวด้านการอ่านซึ่งเป็นที่นิยมได้ปรับเปลี่ยนแนวทาง โดยส่วนใหญ่คิดว่า การอ่านที่มุ่งเน้นด้านความคิดและจิตใจของแต่ละคนเป็นรูปแบบการอ่านที่ต้องการของคน แต่ไม่ใช่เป็นนโยบายของรัฐ ซึ่งเป็นสิ่งที่ต้องตระหนักว่าบทบาทของห้องสมุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งห้องสมุดประชาชนถือได้ว่าเป็นมีความสำคัญเป็นหลักและจะต้องพยายามทำให้ประสบความสำเร็จ ตัวอย่างเช่น ตั้งแต่ ค.ศ.1948 ห้องสมุดหนังสือเคลื่อนที่ได้เริ่มมีขึ้นในระดับจังหวัดทั่วประเทศญี่ปุ่นและใน ค.ศ.1955 ได้เริ่มมีห้องสมุดคุณแม่ PTA (PTA Mothers Library) เกิดขึ้นเพื่อช่วยกระจายหนังสือไปยังพื้นที่ที่หนังสือเคลื่อนที่เข้าไปไม่ถึง ซึ่งเป็นระบบการกระจายหนังสือโดยผ่านเครือข่ายผู้ปกครองและครูในโรงเรียน นักเรียนทุก 4 คน จะจับกันเป็นกลุ่ม และจะสามารถยืมหนังสือได้ 4 เล่มต่อ 1 กลุ่ม เด็กแต่ละคนจะได้รับหนังสือคนละ 1 เล่ม นำกลับบ้านเพื่อไปให้แม่ และหากภายในกลุ่มมีการแลกเปลี่ยนหนังสือซึ่งกันและกันในทุกๆ สัปดาห์อย่างน้อยทุกคนก็จะสามารถอ่านหนังสือได้ 4 เล่ม ภายใน 1 เดือน โดยหนังสือจะถูกนำกลับบ้าน และเมื่อครบ 1 เดือน หนังสือก็จะถูกนำกลับมาโรงเรียน และนักเรียนก็จะสามารถยืมหนังสือเล่มใหม่ได้อีก ระบบนี้ได้ดำเนินการอย่างแพร่หลายในหลายโรงเรียนและหลายหมู่บ้าน ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของห้องสมุดของบางหมู่บ้านในพื้นที่ส่วนใหญ่อยู่บนภูเขา และการดำเนินงานเช่นนี้คุณแม่ก็จะมีความตั้งใจในการอ่านด้วย

กิจกรรมส่งเสริมการอ่านอีกรูปแบบหนึ่งที่นิยมอย่างแพร่หลายได้แก่ การให้แม่และบุตรใช้เวลาในการอ่าน 20 นาที ซึ่งหมายความว่าอาจเป็นช่วง 20 นาทีก่อนเข้านอน พ่อหรือแม่จะอ่านหนังสือเสียงดังๆ ซึ่งหนังสือนั้นก็เป็นหนังสือที่ยืมมาจากห้องสมุดหรือโรงเรียน และแม่จะได้ยินในสิ่งที่บุตรพูด แม้ว่าแม่จะยังคงง่วนอยู่ก็ตาม กิจกรรมนี้เริ่มต้นเป็นครั้งแรกทางตอนใต้ของญี่ปุ่น และปฏิบัติกันอย่างแพร่หลาย โดยผ่านทางห้องสมุดด้วยความสมัครใจของแม่

และหลังจากสงครามโลกครั้งที่ 2 (ค.ศ.1932) ผ่านไป 20 ปี ได้มีการพัฒนากิจกรรมการอ่านขึ้นมาอย่างหลากหลาย ด้วยแนวคิดและรูปแบบใหม่ๆ โดยมีศูนย์กลางที่ห้องสมุดประชาชนของแต่ละพื้นที่ บรรณารักษ์เองก็เริ่มต้นที่จะตระหนัก ให้มีความสำคัญ และรับผิดชอบต่อการส่งเสริมการอ่านแก่ประชาชนภายในพื้นที่

อีกตัวอย่างหนึ่งคือ Bunko ซึ่งเป็นกิจกรรมที่เริ่มเกิดขึ้นในทศวรรษที่ 1960–1970 เป็นหนังสือเคลื่อนที่จากการที่ห้องสมุดคุณแม่ และการอ่านของแม่และบุตรในเวลา 20 นาที ซึ่งสามารถเข้าถึงประชาชนในพื้นที่ชนบท และช่วยส่งเสริมด้านการอ่าน Bunko ได้มีการพัฒนาขึ้นโดยผ่านคุณแม่ในพื้นที่เมืองและเริ่มขยายพื้นที่สู่ชานเมืองและเมืองหลักๆ ในญี่ปุ่นในช่วง 2-3 ทศวรรษ การพัฒนาห้องสมุดไม่ได้ขึ้นอยู่กับแค่การขยายตัว สภาพแวดล้อมด้านการอ่านของเด็กในแต่ละพื้นที่ก็ค่อนข้างแย่ เนื่องจากไม่มีห้องสมุด และเพื่อแก้ปัญหาข้างต้นคุณแม่บางคนก็รวมกลุ่มกัน เพื่อเปิดบ้านของตนเอง และใช้หนังสือของตนเอง เพื่อเปิดโอกาสให้มีพื้นที่การอ่านสำหรับเด็กเพื่อนบ้านเพิ่มมากขึ้น แต่จำนวนหนังสือที่สมาชิกนำมาเข้าร่วมกิจกรรมนั้นมีค่อนข้างจำกัด และมีจำนวนน้อย ดังนั้นเด็กๆ จึงมักอ่านหนังสือที่รวบรวมมาได้หมดในเวลาไม่นาน และเมื่อความเร็วในการอ่านของเด็กเพิ่มมากขึ้น เด็กๆ ก็จะไม่กลับมาเข้าร่วมใน Bunko อีกหากไม่มีหนังสือใหม่ๆ ให้พวกเขาอ่าน ดังนั้นวิธีการรวบรวมหนังสือเล่มใหม่ๆ จึงเป็นเรื่องสำคัญสำหรับผู้ทำหน้าที่รวบรวมหนังสือจำนวนมากจากห้องสมุดกลางของพื้นที่ ซึ่งในขณะนั้นห้องสมุดถือเป็นกลุ่มสถาบันที่สามารถให้ยืมหนังสือแก่พื้นที่ชนบทได้ โดยจะต้องมีผู้มายืมหนังสือด้วยตนเอง ซึ่งแม้ว่าผู้ยืมจะไม่เคยยืมหนังสือจำนวนมาก เพื่อไปบริการคนในพื้นที่โดยสมัครใจ แต่คนที่เป็แม่ก็มีโอกาสเป็นผู้ยืมมากกว่าคนอื่นๆ และพบว่าหนังสือ 400 ถึง 500 เล่ม อนุญาตให้ยืมได้ต่อหนึ่งกลุ่ม Bunko ซึ่งระบบนี้ได้นำไปใช้อย่างแพร่หลายทั่วประเทศ โดยมีจำนวนกลุ่ม Bunko ถึง 3,000 กลุ่ม และปัจจุบันพบว่า Bunko ไม่ได้มีเฉพาะในพื้นที่เมืองเท่านั้น แต่ยังคงพบว่าการพัฒนาขึ้นตามพื้นที่ชนบทด้วย เนื่องจากคุณแม่โดยทั่วไปต้องการให้เด็กๆ รักหนังสือและรักการอ่าน

บางกลุ่ม Bunko รวมกลุ่มกันกว่า 10 ปี และบางกลุ่มเป็นกลุ่มใหม่เพียง 1 ปี เป้าหมายของ Bunko ไม่ใช่มุ่งแค่เด็กคนใดคนหนึ่งแต่เกี่ยวข้องเชื่อมโยงกับการก่อตั้งห้องสมุดประชาชนสำหรับชุมชน ซึ่งทุกๆ คนสามารถทำได้โดยง่าย

ในช่วงเริ่มต้น ห้องสมุดถือเป็นจุดเริ่มต้นในการสร้างโอกาสของการอ่าน แต่ปัจจุบันประชาชนทุกคนพยายามอย่างมากที่จะทำให้เกิดห้องสมุดประชาชนมากขึ้น หรือเพื่อตอบสนองความต้องการโดยผ่านทางห้องสมุด ผลของความพยายามร่วมกันระหว่างประชาชนและห้องสมุด โดยผ่านทางรัฐบาลท้องถิ่น ทำให้จำนวนห้องสมุดประชาชนเพิ่มสูงขึ้นร้อยละ 50 ตลอดช่วง 10 ปี โดยมีห้องสมุด 1,250 แห่ง ในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา และปัจจุบันมีจำนวน 1,850 แห่ง ซึ่งหมายความว่าในช่วง 10 ปีมีห้องสมุดก่อตั้งใหม่ 600 แห่งทั่วประเทศ ซึ่งเป็นผลจากการพัฒนาของ Bunko และการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนก็ถือว่ามีความสำคัญเป็นอย่างมาก ในการส่งเสริมกิจกรรมด้านการอ่าน

มีหมู่บ้านและเมืองกว่า 2,000 แห่ง ซึ่งไม่มีห้องสมุดในญี่ปุ่นในขณะนั้น และถ้าเขาสามารถจัดตั้งห้องสมุดให้ได้ 50 แห่ง ในทุกๆ ปี ก็จะต้องใช้เวลาถึง 40 ปี ดังนั้นการพัฒนาห้องสมุดในระดับท้องถิ่นจึงถือเป็นการเคลื่อนไหวที่สำคัญจริงๆ โดยอาศัยความร่วมมือของคนในชุมชนเหล่านั้น

6. สมาคมห้องสมุดของญี่ปุ่น (JLA – Japan Library Association) เน้นการพัฒนาห้องสมุดประชาชน ซึ่งการเพิ่มขึ้นของห้องสมุดจะหมายถึงการอ่านที่เพิ่มขึ้นของประชากร

จากรายงานของภาครัฐบาลซึ่งมีการทำวิจัยด้านการอ่านเปรียบเทียบกับเมื่อ 10 ปีที่ผ่านมาพบว่า มีประชากรที่ใช้ห้องสมุดร้อยละ 16.9 ของประชากรที่ใช้ห้องสมุดมากกว่า 1 ครั้งต่อปี ซึ่งเทียบกับผลวิจัยปัจจุบันพบว่ามีอัตราร้อยละ 24.3 แต่ก็ยังไม่อยู่ในระดับที่น่าพอใจ เนื่องจากสัดส่วนควรจะเพิ่มร้อยละ 50-60

สมาคมห้องสมุดของญี่ปุ่น (JLA) มีการจัดกิจกรรมหลายรูปแบบเพื่อสนับสนุนห้องสมุดประชาชนในการส่งเสริมด้านการอ่าน ได้แก่

1. เสนอต่อรัฐบาล สังคม และบุคคล โดยเน้นให้เห็นความสำคัญของห้องสมุดประชาชนและห้องสมุดโรงเรียนในการส่งเสริมให้เกิดนิสัยรักการอ่าน รวมทั้งเสนอผ่านทางสัปดาห์การอ่าน (Reading Week) โดยความร่วมมือกันของหลายๆ องค์กร

2. ได้ทำการคัดเลือกหนังสือที่ได้รับการแนะนำ มีหนังสือประมาณ 60,000 ปก ที่ตีพิมพ์ในแต่ละปีในญี่ปุ่น ซึ่งจะมีอยู่ 35,000–40,000 ปก ที่อยู่ในตลาดเริ่มแรก หนังสือที่ได้รับการแนะนำเหล่านี้ได้รับการคัดเลือกโดยนักอ่านมืออาชีพและบรรณารักษ์มืออาชีพ ซึ่งจะมีประมาณ 8,000 ปก ในแต่ละปี หนังสือที่ได้รับการคัดเลือกจะได้อิงในข่าวรายสัปดาห์ของ JLA หรือหนังสือพิมพ์รายสัปดาห์ หรือ Book Reviews ภายใต้นามว่า “Dokushojin” (Reader) ซึ่งจะช่วยให้ห้องสมุดสามารถตรวจสอบได้ว่าหนังสือเล่มไหนควรเลือกเข้าห้องสมุด และช่วยสำนักพิมพ์ด้วยเช่นกัน เนื่องจากเมื่อหนังสือได้รับการแนะนำในบทความอย่างน้อย 1,000 เล่ม จะสามารถขายให้กับห้องสมุดได้ ซึ่งจะมีประมาณ 1,800 เล่ม สมาชิกของคณะกรรมการคัดเลือกจะประกอบไปด้วยผู้ทรงคุณวุฒิรุ่นใหม่ของมหาวิทยาลัยประมาณ 50 คนที่มีความเชี่ยวชาญในหลายๆ สาขา ทุกๆ วัน จะมีการขอยืมหนังสือใหม่ๆ จากบริษัทจัดจำหน่ายประมาณ 1 สัปดาห์ เพื่อมาทำการคัดเลือก ซึ่งวิธีนี้เป็นความพยายามที่จะทำการประชาสัมพันธ์หนังสือที่ดี

3. คณะกรรมการจะให้ความสำคัญกับวิธีการในการส่งเสริมการอ่านและสร้างสภาพแวดล้อมที่จูงใจ สำหรับการอ่านในกลุ่มเด็กผู้พิการ รวมทั้งคนหูหนวกและตาบอด ผู้ป่วยในโรงพยาบาล เช่น มีการประชาสัมพันธ์ในชั้นหนังสือของเด็ก ในหนังสือเกี่ยวกับกิจกรรมของแม่ที่มีต่อการอ่านของเด็ก

และรายงานประจำปีของห้องสมุดเด็ก รวมทั้งมีการจัดประชุมและอภิปรายวิธีการให้บริการของห้องสมุดให้กับเยาวชนที่มีอายุระหว่าง 10 ปี และ 15-16 ปี

4. อบรมด้านเทคนิคให้แก่บุคลากรห้องสมุด โดยมีกิจกรรมที่หลากหลายของ JLA โดยการเน้นและมุ่งความพยายามที่การให้บริการห้องสมุดสำหรับเด็กเยาวชนและผู้พิการ

จากข้อเท็จจริงในอดีตที่ได้กล่าวถึงข้างต้นสามารถเชื่อมโยงให้เห็นถึงการปรับตัวของประเทศญี่ปุ่น ในเรื่องของนโยบายการส่งเสริมการอ่านจากอดีตจนถึงปัจจุบันดังรายละเอียดต่อไปนี้

การศึกษา นโยบายและกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของประเทศญี่ปุ่นระหว่าง ค.ศ.1988 –

ค.ศ.2008

จากบทความของ Hitoshi Kurihara ซึ่งเขียนไว้ในหนังสือ “Effective Methods of Promoting Reading Habits in Asia and the Pacific” ได้กล่าวว่าการส่งเสริมการอ่านในแต่ละประเทศจะมีความแตกต่างกัน ซึ่งขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมทางสังคมและเงื่อนไขการดำเนินชีวิตของประชาชน นอกจากนี้ยังขึ้นอยู่กับประเภทของงาน และความรับผิดชอบที่ผู้เกี่ยวข้องแต่ละรายมีความเกี่ยวข้องอยู่ จึงมีผลให้ประเด็นการมองและแนวทางในการส่งเสริมนิสัยการอ่านมีความต่างกัน อย่างไรก็ตาม แม้ว่าจะมีความแตกต่างที่หลากหลาย แต่ปัญหาที่นำเสนอส่วนมากก็เป็นปัญหาที่เหมือนๆ กัน ทั้งนี้ โดยสรุปปัญหาของการอ่านเกิดจาก

1. **รัฐบาล** รวมทั้งรัฐบาลระดับชาติและระดับท้องถิ่น ให้ความสำคัญต่อการศึกษาด้านการอ่านที่ไม่เหมาะสม และไม่เห็นความสำคัญในขณะที่ตัวชี้วัดในเชิงบวกมักจะมุ่งเน้นที่การใช้ทรัพยากรในรูปแบบตัวเงิน

2. **สังคมโดยรวม** ไม่มีความเข้าใจถึงความสัมพันธ์ระหว่างพัฒนาการของเด็กและการอ่านในแต่ละช่วงของวัย และชีวิตความเป็นครอบครัว ซึ่งเป็นประเด็นที่ถูกมองข้ามไป ยิ่งกว่านั้นการขาดความเข้าใจของครอบครัว รวมทั้งครูที่โรงเรียนที่ยังคงเชื่อว่า การอ่านไม่มีความจำเป็นเท่ากับหนังสือเรียน ทั้งนี้เป็นเรื่องของทัศนคติที่ไม่สอดคล้องกัน ดังนั้นเพื่อที่จะทำให้ประชาชนเข้าใจถึงความสำคัญของการอ่านที่มีต่อเด็ก และเพื่อให้การส่งเสริมการอ่านมีความต่อเนื่องการร่วมมือกันระหว่างคนในชุมชน รวมทั้งการเป็นอาสาสมัครจึงมีความจำเป็น

3. **ห้องสมุดโรงเรียน และห้องสมุดประชาชน** ความเข้าใจอย่างง่าย ๆ ในกลุ่มผู้เกี่ยวข้องมักเข้าใจว่าบทบาทของห้องสมุดควรให้บริการประชาชนเพื่อเพิ่มอัตราการอ่าน จัดการให้มีอุปกรณ์การอ่านที่หลากหลาย และให้ข่าวสารที่หลากหลาย ดังนั้นความสำคัญของการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการอ่าน และฝึกอบรมบุคลากรห้องสมุด จึงเป็นสิ่งที่ต้องคำนึงถึง

4. การให้ความสำคัญสนับสนุนต่อสำนักพิมพ์และระบบการจัดจำหน่ายที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการทำกิจกรรมของสำนักพิมพ์และบรรณาธิการ นักเขียน โดยสังคมและภาครัฐ และควรมีการกำหนดระบบการจัดจำหน่ายที่เหมาะสม เพื่อให้หนังสือที่ผลิตเสร็จแล้วสามารถเข้าถึงผู้อ่านได้ ซึ่งมักเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นบ่อยในปัจจุบัน

5. สื่อใหม่ๆ เช่น ทีวี อิทธิพลของสื่อในรูปแบบใหม่ เช่น ทีวีซึ่งมีผลต่อนิสัยการอ่าน เป็นสิ่งที่ต้องให้ความสนใจ

ปัญหา 5 ประการข้างต้น เป็นปัญหาที่ญี่ปุ่นต้องให้ความสนใจ เพื่อเพิ่มจำนวนประชากรผู้อ่านได้ และการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของประชากรโดยรวม ด้วยการคุ้มครองและเพิ่มสิทธิ เพื่อให้เกิดการใช้ความสามารถที่แท้จริงของคนแต่ละคน นั่นคือพื้นฐานเบื้องต้นในการพัฒนาสังคมและประเทศชาติ และรากฐานแห่งสังคมประชาธิปไตย ดังนั้นการส่งเสริมการอ่าน เพื่อให้คนอ่านออกเขียนได้จึงเป็นงานที่ต้องทำทั้งในปัจจุบันและอนาคต

ดังนั้น นับจากอดีตเป็นต้นมาญี่ปุ่นจึงได้มีการกำหนดนโยบาย และจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านมาอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน โดยผ่านทางภาครัฐ ภาคเอกชน สมาคม ผู้ประกอบการ และองค์กรต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง รายละเอียดของการดำเนินการเพื่อส่งเสริมการอ่านของประเทศญี่ปุ่นในช่วงเวลา 20 ปีที่ผ่านมา ระหว่าง ค.ศ.1988 ถึง ค.ศ.2008 มีดังนี้

การศึกษา นโยบายและกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของประเทศญี่ปุ่น ค.ศ.1988 – ค.ศ.1990

1. นโยบายและกิจกรรมส่งเสริมการอ่านขององค์กรภาคเอกชน

Kenichi Ino, Secretary – General, Japan Council for Promotion of Book Reading ได้กล่าวถึงการเคลื่อนไหวด้านการส่งเสริมการอ่านของญี่ปุ่นเอาไว้ในบทความเรื่อง “พัฒนาการของการเคลื่อนไหวในการส่งเสริมด้านการอ่านในญี่ปุ่น เมื่อ ค.ศ.1989 โดยมีรายละเอียดดังนี้

ญี่ปุ่นได้มีการก่อตั้งคณะกรรมการเพื่อการส่งเสริมด้านการอ่านหนังสือของญี่ปุ่น (Japan Council for Promotion of Book Reading) เมื่อวันที่ 10 พฤศจิกายน ค.ศ.1959 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาและเกิดความก้าวหน้าในสังคม โดยผ่านการปรับเปลี่ยนรูปแบบการประชาสัมพันธ์และการส่งเสริมด้านการอ่านหนังสือ คณะกรรมการได้ก่อตั้งขึ้นจากตัวแทนของสำนักพิมพ์และห้องสมุด 7 แห่ง ที่ประสบความสำเร็จเพื่อเป็นกรรมการในกิจกรรมสัปดาห์หนังสือ Book Week และเป็นผู้สนับสนุน (Sponsor) กิจกรรมข้างต้นมาตั้งแต่ ค.ศ.1957 หลังจากนั้น 30 ปี ก็ได้เป็นผู้สนับสนุนกิจกรรมใหญ่ๆ 2 กิจกรรม ได้แก่ งานสัปดาห์หนังสือซึ่งจัดขึ้นในทุกฤดูใบไม้ร่วง และ

งานสัปดาห์หนังสือเด็กในทุกฤดูใบไม้ผลิ ซึ่งทั้งสองกิจกรรมนี้ในปัจจุบันได้กลายเป็นกิจกรรมระดับชาติของญี่ปุ่น

นอกเหนือจากงานเหล่านี้แล้ว ทางคณะกรรมการยังเชิญชวนให้เกิดการรักหนังสือและเชิญชวนให้อ่านหนังสือในที่สาธารณะตลอดทั้งปีภายใต้กิจกรรมที่ชื่อว่า การส่งเสริมการอ่านหนังสือในวันของวัยรุ่น (Promotion of Book Reading on Adult's Day) มาอ่านหนังสือกันเถอะ (Let's Reading) และสมาชิกใหม่ของสังคม (New Member of Society) เป็นต้น ในขณะที่เดียวกันก็มีการวางแผนโครงการหลายโครงการและมีการเคลื่อนไหวเพื่อให้ธุรกิจสิ่งพิมพ์เกิดความเข้าใจและสนใจ ซึ่งสถานีถือเป็นผู้ถือหลักของกิจกรรมต่างๆ มาจนถึงปัจจุบัน

คณะกรรมการเพื่อการส่งเสริมด้านการอ่านหนังสือของญี่ปุ่น (The Japan Council for Promotion of Book Reading) ประกอบไปด้วยผู้ที่เกี่ยวข้องทางด้านกฎหมายรวม 7 ท่าน จากสมาคมสำนักพิมพ์หนังสือของญี่ปุ่น สมาคมสำนักพิมพ์นิตยสารของญี่ปุ่น สมาคมตัวแทนวัสดุสิ่งพิมพ์แห่งญี่ปุ่น สมาคมสิ่งพิมพ์ตำราเรียน สมาคมร้านขายหนังสือของญี่ปุ่น สมาคมห้องสมุดของญี่ปุ่น และสมาคมห้องสมุดโรงเรียนของญี่ปุ่น ซึ่งองค์กรข้างต้นทั้งหมดถือเป็นตัวแทนด้านสิ่งพิมพ์และห้องสมุดโลกของญี่ปุ่นอีกด้วย สถานีได้รับการสนับสนุนจากองค์กรต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับสิ่งพิมพ์และการอ่าน และมีการขยายตัวอย่างต่อเนื่อง โดยมีองค์กรท้องถิ่นถึง 41 องค์กร เสนอเข้าร่วมเป็นตัวแทนในท้องถิ่นของตน

2. การจัดตั้งคณะกรรมการจัดกิจกรรม (Activity Organizing Committee)

ประกอบด้วยบุคคล 24 ท่านที่เข้าร่วมเป็นกรรมการใน 5 องค์กรย่อยๆ ได้แก่

1. คณะกรรมการสัปดาห์หนังสือเด็ก (Children's Book Week Committee)
2. คณะกรรมการสัปดาห์หนังสือ (Book Week Committee)
3. คณะกรรมการหนังสือรายเดือน (Periodicals Month Committee)
4. คณะกรรมการส่งเสริมการอ่านหนังสือของเยาวชน (Promotion of Young Adult's Book Reading Committee)

5. คณะกรรมการส่งเสริมการอ่านหนังสือของคนเริ่มต้นวัยทำงาน (Committee to Promote Book Reading for Young People who Have Just Begun Their Company Careers)

โดยแต่ละองค์กรข้างต้น มีการจัดกิจกรรมดังนี้คือ

1. สัปดาห์หนังสือเด็ก Children's Book Week (1 พ.ค. – 14 พ.ค.)

- ค.ศ.1989 เป็นการจัจัดสัปดาห์หนังสือเด็กครั้งที่ 31

- จัดทำโปสเตอร์สี 65,000 ชิ้น ส่งไปตามโรงเรียนในระดับพื้นฐานและไฮสคูล ห้องสมุดประชาชน และร้านขายหนังสือทั่วประเทศ

- Book reading in reading circles ซึ่งบรรยายโดยผู้เขียน รวมทั้งมีการจัดอภิปราย การจัดแสดงสินค้า และการขายเฉพาะจุด (Spot Sales) สำหรับหนังสือเด็กที่แนะนำให้อ่าน โดยดำเนินการในหลายพื้นที่ทั่วประเทศ

2. สัปดาห์หนังสือ Book Week (27 ต.ค. – 14 พ.ย.)

- ค.ศ.1989 เป็นการจั้ดสัปดาห์หนังสือครั้งที่ 43 ซึ่งสนับสนุนโดยองค์กรต่างๆ
- มีการจัดทำโปสเตอร์สี 70,000 ชิ้น ส่งไปตามโรงเรียนในระดับพื้นฐาน และไฮสคูล ห้องสมุดประชาชน และร้านขายหนังสือทั่วประเทศ

- การให้รางวัลแก่กลุ่มผู้อ่านที่มีการทำกิจกรรม เพื่อส่งเสริมการอ่านหนังสือ
- การให้การสนับสนุนองค์กรท้องถิ่น เพื่อทำการส่งเสริมการอ่านหนังสือ (โดยมีองค์กรท้องถิ่นในปัจจุบัน 41 องค์กร)

3. หนังสือรายเดือน (Periodicals Month) (21 ก.ค. – 20 ส.ค.)

- จัดทำโปสเตอร์สี 35,000 ชิ้น ส่งไปตามห้องสมุดประชาชน ร้านหนังสือ และสมาชิกทั่วประเทศ ใน ค.ศ.1989

4. การส่งเสริมการอ่านหนังสือของเยาวชน (15 ม.ค., Coming of – age – Day)

- มีการจัดทำแผ่นพับ 250,000 ชุด เพื่อแนะนำหนังสือดี 24 เล่ม ส่งให้กับเยาวชนที่มีส่วนร่วมในกิจกรรม Coming-of-Age Day (Seijin-on-hi, 15 มกราคม) ซึ่งเป็นพิเศษครบรอบ 20 ปีของญี่ปุ่น ใน ค.ศ.1989 ซึ่งแผ่นพับนี้ได้ถูกส่งไปยังห้องสมุดและร้านขายหนังสือด้วย

5. การส่งเสริมการอ่านหนังสือสำหรับประชากรในกลุ่มที่เพิ่งเริ่มต้นทำงาน

- ค.ศ.1989 มีการจัดทำแผ่นพับ 205,000 ชุด เพื่อแนะนำหนังสือดี 24 เล่ม ส่งให้กับผู้ที่จบไฮสคูล รวมทั้งห้องสมุดประชาชน ร้านหนังสือ และสมาคมในท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมการอ่านหนังสือ

6. การส่งเสริมการอ่านหนังสือในเทศกาล “Respect-for-the-Aged-Day” ในวันที่ 15 ก.ย.

- โดยได้ทำการทำแผ่นพับ 180,000 ชุด เพื่อแนะนำหนังสือดี 24 เล่ม ส่งให้กับห้องสมุดประชาชนและร้านหนังสือ

7. รางวัลสำหรับการส่งเสริมการอ่านหนังสือ

- รางวัลในงานสัปดาห์หนังสือในช่วงฤดูใบไม้ร่วง ซึ่งมอบให้ทั้งระดับองค์กรและระดับบุคคล

- รางวัลในรูปของประกาศนียบัตรที่จารึกรางวัล

- การให้รางวัลแบบคัดเลือก โดยคณะกรรมการคัดเลือกในส่วนกลางจะคัดเลือกให้รางวัลตามคำแนะนำของประธานการศึกษาท้องถิ่น ผู้ดูแลห้องสมุดประชาชน บริษัทหนังสือพิมพ์ บริษัทโทรทัศน์ สมาชิกขององค์กร และสมาคมส่งเสริมการอ่านของท้องถิ่น เป็นต้น

วัตถุประสงค์ของรางวัลเพื่อสื่อและระลึกถึงบุคคลหรือองค์กรที่มีส่วนร่วมในการให้บริการเพื่อส่งเสริมการอ่านหนังสือ รางวัลนี้เริ่มมีขึ้น ใน ค.ศ.1971 โดยได้รับการสนับสนุนจากผลประโยชน์ที่ได้จากกองทุน 20 ล้านเยน ที่บริจาคให้โดย Mr.Shoichi Noma, ซึ่งเป็นอดีตประธานของ Kodansha และได้รับบริจาคจาก Kodansha เพิ่มอีก 20 ล้านเยน ใน ค.ศ.1989 เพื่อฉลองครบรอบ 80 ปี ของมูลนิธิ และอีก 8 ล้านเยน ได้รับการบริจาคจากบริษัทที่เกี่ยวข้องกับ CPBR รางวัลมีส่วนช่วยเป็นอย่างมากในการกระตุ้นให้เกิดการอ่านหนังสือทั่วประเทศ

นับแต่การก่อตั้งองค์กรได้เน้นหนักในการส่งเสริมการอ่านหนังสือของเด็ก และจาก ค.ศ.1969 ผ่านมาอีก 6 ปี ก็ได้ให้การสนับสนุน โครงการรณรงค์พิเศษเพื่อจูงใจเด็กในโรงเรียนให้อ่านหนังสือมากขึ้น โดยมีหนังสือที่ได้รับการคัดเลือกจำนวน 50 เล่ม สำหรับเด็กนักเรียนระดับ 3 และพวกมืออาชีพ เช่น บรรณารักษ์ จากห้องสมุดประชาชนของท้องถิ่นที่สามารถส่งหนังสือเข้าสู่ห้องเรียน พวกมืออาชีพเหล่านี้จะแนะนำหนังสือให้กับนักเรียนในหลายๆ วิธี เช่น การนำเสนอหนังสือจริงๆ ให้กับนักเรียน มีการเล่าถึงหัวข้อหลักๆ ของหนังสือ เล่าเรื่องคร่าวๆ รวมทั้งมีการให้ยืมหนังสือสำหรับนำไปอ่านที่บ้าน ทำให้หนังสือหมุนเวียนอยู่ในกลุ่มเด็กในตอนแรก แต่ดูเหมือนจะเกินความคาดหมาย เนื่องจากไม่ใช่แต่เด็กเท่านั้นแต่ครูและครอบครัวก็มีความสนใจในการอ่านหนังสือด้วย ซึ่งถือเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เพิ่มจำนวนกลุ่มผู้อ่านในแต่ละพื้นที่ได้มากขึ้น ซึ่งในปัจจุบันมีจำนวนนับไม่ถ้วนทั่วประเทศ

3. การปรับตัวของผู้ประกอบการในญี่ปุ่น

จากข้อมูลของ บริษัท Shuppan News Co.,Ltd. กล่าวว่า ในทศวรรษที่ 1980 การพิมพ์ในญี่ปุ่นมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง จำนวนปกหนังสือออกใหม่ จำนวนการพิมพ์ และยอดขายเพิ่มสูงขึ้น โดยยอดขายหนังสือนิตยสารจะสูงกว่าหนังสือทั่วไป และนิตยสารออกใหม่ มีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว

4. พฤติกรรมการอ่านหนังสือของคนญี่ปุ่น

สิ่งหนึ่งที่ชาวญี่ปุ่นมีความกระหายและใคร่อยากอ่านอย่างมาก คือ มังงะ ซึ่งชาวญี่ปุ่นจำนวนมาก มักซื้อมังงะอ่าน ซึ่งจัดเป็นคอลเลคชั่น เรื่องราวต่างๆ มีความหนาเกือบเท่าสมุดโทรศัพท์ ทำการพิมพ์โดยใช้กระดาษราคาถูกลง และมักอ่านในขณะที่เดินทาง และจากที่ทำงาน ข้อแตกต่างสำคัญระหว่างชาวญี่ปุ่นกับอเมริกา คือ ประชาชนอเมริกันไม่ได้มีความต้องการอ่านหนังสือเหมือนคนญี่ปุ่น คนส่วนใหญ่ไม่ชอบอ่านอย่างอื่น ยกเว้นหนังสือพิมพ์รายวัน ซึ่งพบว่าหนังสือร้อยละ 90 จะสามารถ

ถูกซื้อได้เพียงร้อยละ 10 ของประชากรอเมริกา นี่คือนี่ที่ค้นพบ นอกจากนี้ยังมีความแตกต่างในระบบโรงเรียน และมีบ้าน ซึ่งมีการสนับสนุนและจูงใจให้เกิดความสมัครใจในการอ่านน้อยมาก

นานมาแล้วในญี่ปุ่นการพิมพ์งานเขียนจะอยู่ภายใต้การควบคุมของวัดพุทธศาสนา และไม่ได้มีการเผยแพร่ ขณะเดียวกันผลงานการพิมพ์เองก็ค่อนข้างยาก และใช้เวลานาน แต่ละหน้าของงานต้องทำด้วยแม่พิมพ์ไม้แล้วแม่พิมพ์นั้นจึงจะนำมาพิมพ์สำเนา สิ่งพิมพ์ประชาสัมพันธได้เริ่มเข้าสู่ญี่ปุ่นในช่วงศตวรรษที่ 16 ทำให้การพิมพ์สามารถทำได้ง่ายขึ้นและเพียงพอ แต่โชคไม่ค่อยดีนัก เนื่องจากการทำด้วยวิธีนี้มีต้นทุนแพงในปีทศวรรษที่ 1640 ทางสำนักพิมพ์จึงกลับมาใช้แม่พิมพ์ที่เป็น ไม้อีกครั้ง ผลลัพธ์ของทั้งสองวิธีพบว่าอุปกรณ์ที่ใช้วิธีการเขียนมีต้นทุนถูกลงกว่าต้นแบบและมีเพียงพอสำหรับทุกคน

ห้องสมุดชุมชนเวียนเริ่มต้นในทศวรรษที่ 1700 หนังสือพิมพ์ซึ่งเปรียบเสมือน broad sheet ได้เริ่มมีการขายตามมุมถนน เพื่อสนองความต้องการของผู้อ่านด้วยข่าวสารที่หลากหลาย สิ่งพิมพ์เป็นจำนวนมากเกิดขึ้นอย่างแพร่หลาย โดยเฉลี่ยแล้วแต่ละบ้านในญี่ปุ่นจะรับหนังสือพิมพ์รายวัน 2 ฉบับวารสารจำนวนมากมีรูปแบบน่าดึงดูดใจกลุ่มเด็กหญิงโดยเฉพาะที่ปัก ซึ่งเป็นรูปแบบที่ใช้กันอยู่มากมายทุกแห่งภายใต้หลักการของจุดขายในเรื่องเพศ ตามร้านขายหนังสือจะเห็นคนยืนอยู่เพื่ออ่านสิ่งพิมพ์ต่างๆ โดยที่ร้านขายหนังสือไม่ได้ไล่คนเหล่านั้น นอกจากร้านขายหนังสือแล้ว ยังมีตู้หยอดเหรียญที่สามารถกระจายวารสารได้ทั่วถึง แต่ก็ไม่ได้มีแพร่หลายนัก

การศึกษา นโยบายและกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของประเทศญี่ปุ่น ค.ศ.1991 – ค.ศ.1995

1. นโยบายและกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของรัฐบาลญี่ปุ่น

จากการประชุมของ APPREB ซึ่งจัดขึ้นที่ญี่ปุ่นเมื่อวันที่ 31 มกราคม–1 กุมภาพันธ์ ค.ศ.1994 ในเรื่องโปรแกรมการส่งเสริมการอ่านและการพัฒนาหนังสือ โดยมีประเทศสมาชิกเข้าร่วมประชุมรวม 20 ประเทศ และ 2 องค์กรหลักจากภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก ประเทศญี่ปุ่นได้นำเสนอรายงานในที่ประชุมว่าญี่ปุ่นเน้นความร่วมมือระดับนานาชาติ โดยผ่านทางการจัดเทศกาลหนังสือนานาชาติที่ญี่ปุ่น (Tokyo International Book Fair) และเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างสำนักพิมพ์ในภูมิภาคอาเซียนกับชาติตะวันตก มีการจัดตั้งสมาคมสำนักพิมพ์แห่งเอเชียแปซิฟิก (Asian Pacific Publishers Association-APPA) โดยมีเป้าหมายที่จะสร้างให้เกิดการสร้างสรรคงานพิมพ์ที่มีการพัฒนาอย่างมีนัยสำคัญ

นับแต่ทศวรรษที่ 1990 มีการเคลื่อนไหวในเรื่องการพัฒนาห้องสมุดโรงเรียน และคนจำนวนมากให้ความสนใจและตระหนักถึงความจำเป็นในการส่งเสริมให้เด็กๆ อ่านหนังสือด้วยความสมัครใจ

มากขึ้น มีการเปลี่ยนระบบการศึกษาของโรงเรียนไปสู่การเรียนการสอนเป็นรายบุคคลหรือให้เด็กเป็นศูนย์กลางและพัฒนาหลักสูตรด้านสารสนเทศ การอ่านภายในโรงเรียน

2. การปรับตัวของผู้ประกอบการ

ในทศวรรษที่ 1990 ตลาดสิ่งพิมพ์ในญี่ปุ่น พบกับการตกต่ำครั้งใหญ่ เหตุผลหลักที่ทำให้ตลาดตกต่ำได้แก่ 1) รายได้ส่วนบุคคลระหว่างช่วงเศรษฐกิจตกต่ำ 2) การแพร่หลายของอินเทอร์เน็ตและโทรศัพท์เคลื่อนที่ และ 3) การเกิดขึ้นของการบริการห้องสมุดเช่นเดียวกับร้านหนังสือมือสองที่เพิ่งเกิดขึ้น (Hanajiri, 2003) โดยเฉพาะตลาดในส่วนของหนังสือ ถูกแข่งขันด้วยรูปแบบการกระจายสินค้าที่ถูกกว่าในรูปแบบของอิเล็กทรอนิกส์ (METI, 2002)

ในทศวรรษที่ 1990 สำนักพิมพ์ขนาดใหญ่หันมาเน้นยอดขายนิตยสารเพิ่มมากขึ้น ซึ่งแนวโน้มนี้ยังคงมีอยู่จนถึงปัจจุบัน และเนื่องจากแนวหนังสือสะท้อนให้เห็นกลุ่มผู้อ่านที่หลากหลาย ทำให้ต้องแบ่งหนังสือออกเป็นหมวดย่อยๆ เช่น หนังสือเกี่ยวกับงานอดิเรก วัฒนธรรม ฝึกความรู้ โลฟส์ไต้ เป็นต้น สำนักพิมพ์ขนาดกลางและขนาดเล็กก็มีความสามารถจัดพิมพ์นิตยสารที่มีลักษณะเฉพาะได้เช่นกัน

หากพิจารณาขนาดธุรกิจ สำนักพิมพ์ที่มีเงินทุนเกิน 100 ล้านเยน มีประมาณ 249 แห่ง โดยรวมทั้งแผนกหนังสือพิมพ์ บรอดคาสติ้ง และโรงพิมพ์ เป็นต้น มีสำนักพิมพ์เพียง ร้อยละ 10 ที่มีความชำนาญพิเศษในอุตสาหกรรมกราฟิก จำนวนเงินทุนของสำนักพิมพ์รายใหญ่ๆ มีประมาณ 200-300 ล้านเยน สำนักพิมพ์รายใหญ่ 2 อันดับแรก มีการจ้างงานคนงาน 1,000 คน ในขณะที่รายอื่นๆ มีการจ้างงานเพียง 200-300 คน ส่วนสำนักพิมพ์อีก 2,235 แห่ง หรือคิดเป็นร้อยละ 51 มีการจ้างคนงานน้อยกว่า 10 คน สำนักพิมพ์ส่วนใหญ่ 3,434 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 78.0 กระจุกตัวกันอยู่ที่โตเกียว รองลงมาอยู่ที่โอซากาและเกียวโต

มังงะยังคงเป็นผู้นำในตลาดสิ่งพิมพ์ของญี่ปุ่น โดยในปีค.ศ.1995 มียอดขายมังงะถึงร้อยละ 40 ของยอดขายหนังสือและนิตยสารในญี่ปุ่น มีมังงะตีพิมพ์ออกสู่ตลาดรวม 2.3 พันล้านเล่ม และขายได้ 1.9 พันล้านเล่ม โดยชาวญี่ปุ่นมีอัตราการอ่านมังงะเฉลี่ยประมาณคนละ 15 เล่มต่อปี

3. พฤติกรรมการอ่านของคนญี่ปุ่น

Kate Allen, John. E. Ingulsrud ได้กล่าวถึงพฤติกรรมการอ่านของคนญี่ปุ่นไว้ในบทความ เรื่องการอ่านมังงะ : วัฒนธรรมและนิสัยการอ่านซึ่งเป็นที่นิยมของนักเรียนญี่ปุ่น ดังนี้

มังงะถือเป็นองค์ประกอบในการอ่านที่มีชื่อเสียงมากที่สุดในญี่ปุ่น แต่ไม่ค่อยเป็นที่ยอมรับในโรงเรียนเนื่องจากครอบครัวและครูจำนวนมากเชื่อว่าการอ่านมังงะเป็นการอ่านที่ง่ายเกินไปและ ส่งผลกระทบในทางลบ

อย่างไรก็ดีความสนใจที่ลดลงในเรื่องการอ่านเป็นเหตุที่ทำให้ประชาชนให้ความสนใจ ที่ลดลงในเรื่องของการอ่านในระดับชาติของญี่ปุ่นเป็นอย่างมาก ยอดขายหนังสือเมื่อสิบปีที่ผ่านมามีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง (Left on the Shelf, 2001 จากหนังสือที่ต้องออกจากชั้นวาง, 2001) เมื่อเร็วๆ นี้ รัฐบาลของญี่ปุ่นได้เริ่มต้นในการแก้ปัญหาอย่างเป็นขั้นตอน (จากหนังสือ Education ministry urges children, 2002) โดยได้ดำเนินโครงการโทรทัศน์ เกมคอมพิวเตอร์ และ Busy Schedule (Nakada, 1995) และจากการวิเคราะห์ของผู้เชี่ยวชาญทางสังคมของญี่ปุ่น การลดลงของการอ่านมีความเกี่ยวข้องกับหนังสือ ซึ่งไม่ใช่เป็นการอ่านนิยายสารหรือมังงะ แม้ว่าการลดลงของยอดขายหนังสือในตลาดสิ่งพิมพ์จะเป็นเรื่องปกติ แต่ยอดขายของมังงะสามารถกระตุ้นธุรกิจสิ่งพิมพ์ในญี่ปุ่นเป็นอย่างดี

ประวัติศาสตร์การเขียนมังงะมีมาเป็นระยะเวลายาว ย้อนกลับไปได้ตั้งแต่สมัยศตวรรษที่ 12 (Schodt, 1986) และมีการพัฒนารูปแบบมาเรื่อยๆ ทั้งในลักษณะเพื่อความบันเทิง และวิจารณ์สังคม รูปแบบการนำเสนอมังงะได้มีการพัฒนาขึ้นในทศวรรษที่ 1950 โดยผลงานของ Tezuka Osamu ซึ่งเป็นนักเขียนหนังสือเด็กแบบคลาสสิก ซึ่งมีผลงานได้แก่หนังสือเรื่อง Jungle Taitei ใน ค.ศ.1950 และหนังสือเรื่อง Tetsuwan Atomu ใน ค.ศ.1952 ปัจจุบันหนังสือในรูปแบบของมังงะมีอยู่อย่างแพร่หลายและครอบคลุมในแทบทุกหมวดหมู่ของหนังสือในญี่ปุ่น

การศึกษา นโยบายและกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของประเทศญี่ปุ่น ค.ศ.1996 – ค.ศ.1999

1. นโยบายและกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของรัฐบาลญี่ปุ่น

ในญี่ปุ่นเมื่อช่วง 15 ปีที่ผ่านมา ได้มีการเคลื่อนไหวเพื่อส่งเสริมการอ่านหนังสือสำหรับเด็ก และจัดสภาพแวดล้อมในการอ่านที่ดีขึ้นสำหรับเด็ก โดยมีการดำเนินการดังนี้

ค.ศ.1997 ได้มีการแก้ไขกฎหมายเกี่ยวกับห้องสมุดของโรงเรียน (The School Library Law) เพื่อให้บรรลุเป้าหมายข้างต้น และมีการออกกฎหมายให้โรงเรียนที่มีห้องเรียน 12 ห้องขึ้นไป ต้องมีบรรณารักษ์ ซึ่งเป็นโรงเรียนในญี่ปุ่นเกือบครึ่ง (ค.ศ.2003)

ค.ศ.1999 รัฐบาลแห่งญี่ปุ่น Houses of Diet ได้มีมติกำหนดให้ ค.ศ.2000 ให้เป็นปีแห่งการอ่านหนังสือของเด็กทั่วประเทศ (National Year of Reading for Children) การดำเนินการนี้เป็นการกระตุ้นให้สาธารณชนให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการอ่านของเด็ก

2. นโยบายและกิจกรรมส่งเสริมการอ่านขององค์กรภาคเอกชนในญี่ปุ่น

1. สัปดาห์หนังสือ (Book Week) ค.ศ.1998

งานสัปดาห์หนังสือของญี่ปุ่น มีการจัดขึ้นเป็นประจำทุกปี ระหว่างวันที่ 27 ตุลาคม – 9 พฤศจิกายน ซึ่งเป็นช่วงที่กลางวันสั้นกว่ากลางคืน อากาศทำให้เกิดความสดชื่นในช่วงฤดูใบไม้ร่วง กระตุ้นให้ชาวญี่ปุ่นรีบเร่งที่จะหาหนังสือดีๆ อ่าน

ในหลายประเทศทั่วโลกมีการจัดงานในลักษณะนี้เช่นกัน สำหรับในญี่ปุ่นเริ่มมีการจัดงานสัปดาห์หนังสือเป็นครั้งแรกเมื่อ ค.ศ.1947 หลังสหรัฐอเมริกา ในช่วงงานสัปดาห์หนังสือ คณะกรรมการส่งเสริมการอ่านซึ่งจัดตั้งขึ้นโดยบริษัทสิ่งพิมพ์และสมาคมห้องสมุดได้มีการจัดกิจกรรมอย่างหลากหลาย เพื่อกระตุ้นให้ประชาชนหันมาสนใจการอ่าน ทั้งการจัดแสดงสินค้า การบรรยาย การจัดประกวดหนังสือ และพิธีมอบรางวัลแก่ชมรมนักอ่าน โดยมีการจัดกิจกรรมทั่วประเทศญี่ปุ่น

3. การปรับตัวของผู้ประกอบการ

สถานการณ์สิ่งพิมพ์ประจำค.ศ.1999

รายงานประจำค.ศ.2000 ของบริษัท Shuppan News Co., Ltd. ถือเป็นหลักฐานอ้างอิงที่สำคัญที่กล่าวถึงข่าวและข้อมูลด้านสิ่งพิมพ์ของญี่ปุ่น ใน ค.ศ.1999 โดยได้กล่าวถึงประเด็นการออกกฎหมายของ National Diet Library เกี่ยวกับสิ่งพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งกำหนดให้สำนักพิมพ์ต้องทำการส่งสำเนาสิ่งพิมพ์แต่ละเล่มให้กับ National Library รวมทั้งกล่าวถึงแนวโน้มของสิ่งพิมพ์ประเภทหนังสือและนิตยสาร ตลอดจนสิ่งพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์ ข้อสรุปมีดังนี้

สิ่งพิมพ์ในญี่ปุ่นใน ค.ศ.1999 มียอดจำหน่าย 2,554,823 ล้านเยน ลดลงจากปีที่ผ่านมาร้อยละ 2.4 และลดลงอย่างต่อเนื่องมา 3 ปีแล้ว โดยยอดจำหน่ายหนังสือมีมูลค่า 1,042,077 ล้านเยน ลดลงจากปีที่แล้วร้อยละ 1.18 ส่วนนิตยสารมียอดจำหน่าย 1,511,745 ล้านเยน ลดลงจากปีที่แล้วร้อยละ 2.8 แม้ว่ายอดจำหน่ายหนังสือจะมีอัตราการลดลงน้อยกว่าปีที่แล้ว แต่ก็ยังน่าเป็นห่วง ในส่วนของนิตยสารสัดส่วนเริ่มมากขึ้นจากปีที่แล้วเล็กน้อย แต่ยอดจำหน่ายที่ไม่ดี ยังคงส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมสิ่งพิมพ์โดยรวม ยอดจำหน่ายสิ่งพิมพ์ใน ค.ศ.1999 มียอดจำหน่ายเกือบเท่ากับ ค.ศ.1994 สำนักพิมพ์ทั่วประเทศ มีจำนวน 4,406 แห่ง ร้อยละ 79 กระจุกตัวอยู่ที่โตเกียว อีก 1,400 แห่ง เปิดเว็บไซต์ของตนเอง ซึ่งมีแนวโน้มจะมีการขยายตัวเพิ่มขึ้น

4. พฤติกรรมการอ่านหนังสือของคนญี่ปุ่น

จำนวนหนังสือที่ตีพิมพ์ในประเทศญี่ปุ่นมีจำนวนมากเป็นอันดับ 5 ของโลก รองจากอังกฤษ จีน เยอรมัน และสหรัฐอเมริกา ใน ค.ศ.1996 มีจำนวนปกออกใหม่ 60,000 ปก แต่เนื่องจากชาวญี่ปุ่น

นิยม ดูโทรทัศน์กันมากขึ้น รวมทั้งเล่นวิดีโอเกม และสื่ออื่นๆ ทำให้คนญี่ปุ่นอ่านหนังสือน้อยลง ผลจากการสำรวจโพลล์ทั่วประเทศ ซึ่งดำเนินการโดย Yomiuri Shimbun newspaper เมื่อเดือนตุลาคม ค.ศ.1997 ร้อยละ 62 ของกลุ่มตัวอย่างยอมรับว่าให้เวลากับการอ่านน้อยลงในช่วง 2-3 ปีที่ผ่านมา และกว่าร้อยละ 50 ไม่ได้อ่านหนังสือในช่วง 1 เดือนที่ผ่านมา ซึ่งปัญหาข้างต้นถือเป็นหัวใจสำคัญที่ใช้เป็นแนวคิดในการจัดงานสัปดาห์หนังสือขึ้น

จากผลการสำรวจนิสัยการอ่านของเด็กในวิทยาลัยทางภาคตะวันตกเฉียงใต้ของญี่ปุ่นระหว่าง ค.ศ.1995 ถึง ค.ศ.1999 พบว่านักเรียนหันมาสนใจอ่านมังงะตลอดทั้งปี นักเรียนชอบที่จะอ่านนิยายสาร และมังงะมากกว่าการอ่านหนังสือ นักเรียนระดับวิทยาลัยมีโปรแกรมที่รัดตัว โดยเฉพาะการใช้เวลาในการเรียน และการทำงานนอกเวลา เมื่อมีเวลาว่างก็มักจะใช้เวลากับการดูทีวี อ่านมังงะ และนิยายสาร

การศึกษา นโยบายและกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของประเทศญี่ปุ่น ค.ศ.2000

1. นโยบายและกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของรัฐบาลญี่ปุ่น

ค.ศ.2000 รัฐบาลกำหนดให้เป็นปีแห่งการอ่านของเด็กทั่วประเทศ และได้มีการจัดตั้งองค์กรใหม่เพื่อรองรับการดำเนินการนี้ ได้แก่ ห้องสมุดนานาชาติเพื่อการอ่านของเด็ก International Library of Children’s Literature (ILCL) ซึ่งได้เริ่มเปิดดำเนินการในปีเดียวกันนี้ โดยมีรายละเอียดการดำเนินการข้างต้นดังนี้

ในญี่ปุ่นมีการเคลื่อนไหวครั้งใหญ่เกี่ยวกับการส่งเสริมการอ่านของเด็ก โดยความร่วมมือของหลายๆ องค์กร เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวย และสนับสนุนการอ่านอย่างสมัครใจของเด็ก เนื่องจากผลการประเมินของ OECD ทางด้านการศึกษา และผลของการประเมินโดย PISA (Programme for International Student Assessment) ครั้งที่ 1 ใน ค.ศ.2000 ได้มีการเผยแพร่ข้อมูล ซึ่งทำให้ชาวญี่ปุ่นตกใจ เนื่องจากผลการประเมินพบว่า นักเรียนของญี่ปุ่นในปัจจุบันไม่ได้ให้เวลากับการอ่านเพื่อความบันเทิงมากนัก จากรายงานนี้ญี่ปุ่น ซึ่งถือเป็นหนึ่งในประเทศที่กว่าร้อยละ 40 ของนักเรียนไม่ได้มีการอ่านเพื่อความบันเทิง ซึ่งแนวโน้มนี้ไม่ได้พบเฉพาะในรายงานเท่านั้น แต่ยังพบในระดับโรงเรียนและในครอบครัวของญี่ปุ่น ซึ่งถือเป็นปัญหาในวงกว้าง ซึ่งประเด็นนี้ทำให้ประชาชนชาวญี่ปุ่นและองค์กรต่างๆ ตระหนักถึงความจำเป็นที่จะต้องดำเนินการส่งเสริมด้านการอ่านของเด็ก

หนึ่งในความพยายามที่เป็นรูปธรรม คือ การตัดสินใจจัดตั้งห้องสมุดนานาชาติเพื่อการอ่านของเด็ก (International Library of Children’s Literature – ILCL) ซึ่งเป็นสาขาของห้องสมุดรัฐสภาแห่งชาติ (National Diet Library) (NDL) โดยใน ค.ศ.1995 กลุ่มของสมาชิกรัฐสภาได้เริ่มต้นทำงานเพื่อจัดตั้ง ILCL และกลุ่ม NGO ก็ได้เริ่มต้นทำงานสนับสนุนด้วยเช่นกัน ในเดือนพฤษภาคม ค.ศ.1996 แผนงาน

พื้นฐานของ ILCL ได้เริ่มเป็นรูปเป็นร่างขึ้น และในเดือนมกราคม ค.ศ.1997 ได้เริ่มมีการวางแผนจัดตั้งสถานที่ทำงานของ ILCL ขึ้น นอกจากนี้ยังได้มีการแก้ไขกฎหมายเกี่ยวกับห้องสมุดโรงเรียนใน ค.ศ. 1997 ซึ่งแต่เดิมเริ่มประกาศใช้ใน ค.ศ.1953 กำหนดให้ทุกโรงเรียนควรมีห้องสมุดโรงเรียนและบรรณารักษ์ ซึ่งจะต้องมีทั้งใบวุฒิบัตรรับรองการเป็นครูและบรรณารักษ์ในขณะเดียวกัน อย่างไรก็ตามก็ดีกฎหมายข้อนี้ได้เปิดช่องให้โรงเรียนอาจจะไม่ต้องมีบรรณารักษ์ของโรงเรียนได้ในกรณีที่โรงเรียนมีปัญหา ซึ่งการเปิดช่องในกรณีนี้ได้ถูกแก้ไขมาครั้งศตวรรษที่แล้วและในที่สุดในเดือนมิถุนายน ค.ศ.1997 ได้มีการกำหนดข้อกำหนดใหม่โดยให้โรงเรียนที่มีห้องเรียน 12 ห้องขึ้นไป จะต้องมีบรรณารักษ์ของโรงเรียนก่อน เดือนเมษายน ค.ศ.2003 ส่วนตัววัดอื่นๆ ได้แก่ การมีงบประมาณพิเศษในการปรับปรุงหนังสือและสิ่งอำนวยความสะดวกภายในห้องสมุดโรงเรียน

ในเดือนสิงหาคม ค.ศ.1999 ทั้งสภาสูง และสภาล่างของญี่ปุ่น ได้มีการปรับปรุง เพื่อหาข้อสรุปและกำหนดให้ ค.ศ.2000 เป็นปีแห่งการอ่านของเด็กแห่งชาติ ซึ่งนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่อย่างแพร่หลาย เพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็ก ข้อสรุปของสภาล่างได้กล่าวว่า “การที่เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับหนังสือ เด็กจะได้เรียนรู้ภาษา มีไหวพริบสูง แล้วแสดงออก มีจินตนาการ เรียนรู้การใช้ชีวิตอย่างลึกซึ้ง ดังนั้นการไม่ตระหนักและไม่เห็นคุณค่าของการอ่าน รัฐบาลจึงควรกำหนดให้ ค.ศ.2000 ซึ่งมีการออกกฎหมาย ILCL เป็นปีแห่งการอ่านของเด็ก และกำหนดตัวชี้วัดที่เหมาะสมอย่างเร่งด่วนและครอบคลุม เพื่อสนับสนุนกิจกรรมด้านการอ่านของเด็กในระดับประเทศ ในขณะเดียวกันทางด้าน สภาสูงของญี่ปุ่นก็ได้มีการปรับตัวให้สอดคล้องกับข้อสรุปเป็นอย่างดี โดยได้ดำเนินการจริงในวันที่ 1 มกราคม ค.ศ.2000 ซึ่ง ILCL ได้มีการประกาศอย่างเป็นทางการ และในวันที่ 5 พฤษภาคม ซึ่งเป็นวันเด็กของประเทศญี่ปุ่นก็ได้มีการเปิดใช้ห้องสมุดเป็นบางส่วน โดยคาดหวังว่าห้องสมุดจะเป็นศูนย์กลางหลักในการสนับสนุนความพยายามต่างๆ และเป็นศูนย์กลางในระดับประเทศ

นอกจากนั้นตลอดค.ศ.2000 ยังได้มีการจัดกิจกรรม และโครงการรณรงค์ส่งเสริมการอ่านของเด็กอย่างมากมายทั่วประเทศญี่ปุ่น เช่น ในระหว่างปีมีโรงเรียนประมาณ 2,000 โรงเรียน ที่เริ่มต้นช่วงเช้าของการเรียนให้เป็นช่วงเวลาของการอ่านเพื่อสร้างนิสัยรักการอ่านให้กับเด็ก

2. นโยบายและกิจกรรมส่งเสริมการอ่านขององค์กรภาคเอกชนในญี่ปุ่น

Bookstart in Japan (ค.ศ.2000)

Bookstart in Japan เป็นองค์กรอิสระที่ไม่หวังผลกำไร มีเป้าหมายหลักเพื่อสร้างโอกาสให้กับครอบครัวและบุตรให้ใช้เวลาอย่างมีความสุขด้วยกัน โดยการแบ่งปันหนังสือร่วมกัน และมีการแจกถุงหนังสือให้แก่ครอบครัว ที่นำเด็กเล็กมาตรวจสุขภาพ ภายในถุงประกอบไปด้วยหนังสือเด็กเล็ก 2 เล่ม หนังสือคู่มือที่มีภาพประกอบเล่มเล็กๆ เกี่ยวกับการแบ่งปันหนังสือ (มี 7 ภาษา) ของขวัญชิ้น

เล็กๆ รายการหนังสือเด็กเล็กที่จัดพิมพ์โดยห้องสมุดท้องถิ่น แบบฟอร์มลงทะเบียนเพื่อเข้าร่วมกับห้องสมุดท้องถิ่น หนังสือแนะนำสำหรับครอบครัว บัตรใช้ห้องสมุด ข้อมูลท้องถิ่นเกี่ยวกับการสนับสนุนครอบครัว รายชื่อหนังสือในห้องสมุด และข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการเติบโตของเด็ก จุดมุ่งหมาย เพื่อสนับสนุนพ่อแม่ ผู้ปกครองในการแบ่งปันหนังสือ และใช้เวลาร่วมกับลูกๆ

Bookstart ในญี่ปุ่นเริ่มเกิดขึ้นเป็นครั้งแรกใน ค.ศ.2000 โดยเริ่มต้นโครงการนำร่องที่สุจินามิ (Suginami-ku) กรุงโตเกียว โดยมีผู้เกี่ยวข้องในท้องถิ่นกว่า 1,800 คน เช่น ในเมืองหลวง เมืองต่างๆ และหมู่บ้านในญี่ปุ่นร่วมกันก่อตั้งโครงการโดยใช้ทุนและงบประมาณของตนเอง Bookstart สามารถดึงดูดความสนใจของประชาชนจำนวนมาก โดยมีผู้เกี่ยวข้องถึง 682 ราย จาก 1,805 ราย หรือประมาณร้อยละ 38 ของผู้เกี่ยวข้องในท้องถิ่นดำเนินโครงการ Bookstart กันอย่างแพร่หลาย (ข้อมูล ณ พ.ย.2008)

สิ่งที่ต้องคำนึงถึงเมื่อจัดทำโครงการ Bookstart ในญี่ปุ่นก็คือ จะต้องมีการปรับรูปแบบโครงการ Bookstart ในญี่ปุ่นให้มีความยืดหยุ่นและสอดคล้องกับสถานการณ์และจัดการโครงการให้สอดคล้องกับสังคมญี่ปุ่น ในขณะที่เดียวกันก็จะไม่เปลี่ยนแปลงโครงการ Bookstart เพราะพบว่าโครงการนี้มีหลักการสำคัญ 5 ประการ ที่เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับทั่วโลก ได้แก่

1. Bookstart เกิดขึ้นเพื่อให้เกิดการแบ่งปันหนังสือ ซึ่งสำคัญมากสำหรับเด็กเล็กในการสร้างประสบการณ์แห่งความสุข ที่ได้ยินเสียงของคนที่เขารักมากที่สุด

2. Bookstart เกิดขึ้นเพื่อเด็กเล็กทุกคน เนื่องจากเด็กทุกๆ คนจะได้รับหนังสือ ซึ่งบางครอบครัวไม่สามารถหาซื้อได้ หรือไม่คิดที่จะซื้อและไม่คิดที่จะไปร้านหนังสือ หรือห้องสมุด เด็กเล็กเกิดขึ้นท่ามกลางเหตุการณ์ที่แตกต่างกัน แต่พวกเขามีสิทธิที่เท่าเทียมกันที่จะได้มีช่วงเวลาแห่งความสุข ด้วยเสียงที่เต็มไปด้วยความรัก

3. Bookstart ช่วยตรวจสอบสุขภาพของเด็กเล็กในทุกที่ที่สามารถเข้าถึงได้ โดยไม่คำนึงถึงความสนใจของคนเหล่านั้น การแจกหนังสือให้กับเด็กทุกคนเป็นสิ่งสำคัญมากในการเข้าถึงทุกๆ ครอบครัว

4. Bookstart ไม่ได้มีบทบาทในการกระจายหนังสือ แต่เป็นการมอบหนังสือบวกกับประสบการณ์ในการแบ่งปันหนังสือ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญมากที่ครอบครัวจะพบว่าเด็กๆ สามารถมีความสุขอยู่กับหนังสือ และมีประสบการณ์แห่งความสุขที่จะได้มีการแบ่งปันหนังสือ ซึ่งมักพบว่าหนังสือที่ส่งมอบให้ถือเป็นส่วนหนึ่งของ Bookstart ซึ่งแสดงให้เห็นวิธีการแบ่งปันหนังสือระหว่างเด็กเล็กกับครอบครัว

5. Bookstart เป็นโครงการที่ต้องร่วมมือกัน เนื่องจากมีการส่งมอบโดยผ่านเครือข่ายตัวแทน และหุ้นส่วนทั้งบุคคลและสาธารณะ เป็นองค์กรที่ไม่แสวงหากำไร ไม่เกี่ยวข้องกับการเมือง ศาสนา ซึ่งดำเนินการโดยทีมงานซึ่งปรารถนาที่จะเห็นเด็กๆ มีความสุข

โครงการรณรงค์ของ Bookstart ได้มีการกระจายหนังสือให้กับครอบครัวใหม่ๆ เพื่อกระตุ้นให้เด็กๆ สนุกสนานกับการอ่านหนังสือในช่วงที่ยังเป็นเด็ก ซึ่งเป็นวิธีที่รัฐบาลของประเทศอังกฤษได้นำเอามาใช้กันอย่างแพร่หลาย และได้ถูกนำมาใช้ในญี่ปุ่น เมื่อสิ้นปีแห่งการรณรงค์ด้านการอ่านของเด็กในญี่ปุ่น และได้รับการตอบรับเป็นอย่างดี รวมทั้งมีความต้องการให้มีการส่งเสริมด้านการอ่านของเด็กอย่างต่อเนื่อง

3. การปรับตัวของผู้ประกอบการ

จากข้อมูลของ Shuppan Nenkan กล่าวถึงสถานการณ์สิ่งพิมพ์ใน ค.ศ.2000 จำนวนสำนักพิมพ์ในญี่ปุ่นมีรวมทั้งสิ้น 4,391 แห่ง เทียบกับ ค.ศ.1979 ซึ่งมีจำนวน 4,000 แห่ง สะท้อนให้เห็นว่าอุตสาหกรรมสิ่งพิมพ์ในญี่ปุ่นเริ่มหยุดนิ่งไม่เคลื่อนไหวตลอดช่วง 2 ทศวรรษที่ผ่านมา

หนังสือที่ขายดีในญี่ปุ่นมักเป็นหนังสือที่เขียนโดยผู้เขียน ที่มีชื่อเสียง มีหัวเรื่องและองค์ประกอบที่ดึงดูดใจ เป็นหนังสือจากสำนักพิมพ์รายใหญ่ และมีการนำเสนอผ่านสื่อทีวี ปังจ๊ายที่ช่วยสนับสนุนการขายหนังสือได้แก่ การมีองค์ประกอบที่ดี พิมพ์ได้จังหวะเวลา มีคุณค่าในเชิงปฏิบัติ รวมทั้งหนังสือเกี่ยวกับการสอนวิธีทำต่างๆ สำนักพิมพ์หลักๆ ที่พิมพ์หนังสือหลายเล่ม มักจะจ่ายเงินจำนวนมากเพื่อการโฆษณา เพื่อให้ทำยอดขายได้ดี โดยสื่อสารตามสาย หรือออกรายการโทรทัศน์ การเขียนชมโดยบุคคลที่มีชื่อเสียง หรือนักร้อง นักแสดง

การเปิดตัวของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์

สำนักพิมพ์หลักๆ ของญี่ปุ่น 8 บริษัท ได้จัดทำหนังสือปกกระดาษขนาดเล็ก และเปิดเว็บไซต์ร่วมกัน เมื่อวันที่ 1 กันยายน ค.ศ.2000 เพื่อขายหนังสือทางระบบดิจิทัล โดยผ่านทางช่องทางหลักคือร้านหนังสือและอินเทอร์เน็ตในกรณีที่ไม่มีกรพิมพ์ ซึ่งเป็นครั้งแรกในญี่ปุ่นที่บริษัทสิ่งพิมพ์เล็กๆ ได้ร่วมกันดำเนินงาน โดยเริ่มต้นมีหนังสือ 1,000 ปก และเพิ่มมากขึ้นทุกสัปดาห์ เป้าหมายคือ 2,500 รายการ ใน 1 ปี แม้ว่า เมื่อเร็วๆ นี้ สิ่งพิมพ์จะมียอดขายลดลง แต่ด้วยวิธีนี้น่าจะเป็นไปได้ที่จะขยายตลาดหนังสือให้กว้างขึ้น

อย่างไรก็ดี สิ่งที่น่ากังวลในอนาคตของการอ่านนวนิยายทางคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคลหรือโทรศัพท์มือถือ คือ ความไม่แน่นอนในประเด็นของความสามารถของเครื่องมือแสดงภาพ และภาษา และค่อนข้างยากสำหรับคนที่คุ้นเคยกับการอ่านจากหนังสือเล่ม แต่สำหรับคนรุ่นใหม่ที่คุ้นเคยกับทีวี วิดีโอเกม และคอมพิวเตอร์ อาจจะไม่ใช่เรื่องยาก และอาจจะใช้เวลาไม่นานนักที่จะทำให้เกิดความคุ้นเคยโดยธรรมชาติที่จะทำให้ทุกคนปรับตัวกับการอ่านในรูปแบบใหม่ เช่น การอ่านบนจอภาพ หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ จะถูกส่งและชำระเงินได้อย่างง่าย โดยใช้บัตรเครดิตผ่านทางอินเทอร์เน็ต แทนที่

จะต้องใช้ระบบขนส่งและระบบการจัดจำหน่ายตามปกติทั่วไปของระบบหนังสือแบบเก่า ซึ่งวิธีนี้ก่อให้เกิดธุรกิจแบบใหม่ด้วยความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศที่เกิดขึ้น ทำให้เกิดโอกาสที่ไม่คาดคิดมาก่อน

สถานการณ์สิ่งพิมพ์

ค.ศ.2000 ยอดขายสิ่งพิมพ์โดยรวมลดลงอย่างต่อเนื่องเป็นปีที่ 4 แต่หนังสือเล่มที่ขายดียังคงตีพิมพ์อย่างต่อเนื่อง แม้ภาวะจะตกต่ำ รวมทั้งมีการออกหนังสือรูปแบบใหม่ เป็นปกกระดาษ ซึ่งเข้ากันได้กับกลุ่มผู้อ่าน คณะกรรมการการค้าเสรี (The Fair Trade Commission) ได้มีการตรวจสอบระบบ resale and consignment (fixed price) Sale System และจะทำการเผยแพร่ผลสรุปภายในสิ้นเดือนมีนาคม ค.ศ.2001 ขณะเดียวกันร้านหนังสือออนไลน์ เริ่มปิดตัวลงหลังจากมีการแข่งขันที่รุนแรง

4. พฤติกรรมการอ่านหนังสือของคนญี่ปุ่น

ญี่ปุ่นเป็นประเทศที่มีวัฒนธรรมด้านการอ่านที่เข้มแข็ง และน่าทึ่งในวัฒนธรรมการอ่านของคนญี่ปุ่น ไม่ว่าจะเป็นสถานที่ไหนๆ เช่น สนามบิน สวนสาธารณะ บนรถเมย์ รถไฟใต้ดิน หรือแม้กระทั่งในห้องน้ำ พวกเขาจะมักจะอยู่กับกิจกรรมการอ่านหนังสือ ความรักในความรู้ วิทยาศาสตร์ ข้อมูลข่าวสารและการศึกษาทั้งหมดนี้สมควรที่จะถูกนำมาเป็นแบบอย่างเป็นอย่างยิ่ง

พวกเขาตระหนักเกี่ยวกับความสำคัญของการศึกษาที่มีต่อประเทศชาติ ดังนั้นจึงไม่น่าแปลกใจเลยที่เราจะเห็นได้ว่าประเทศญี่ปุ่นนั้น ยิ่งใหญ่เพียงใดในปัจจุบันนี้ เนื่องจากการศึกษาของประเทศญี่ปุ่นนั้นมีคุณภาพมากกว่าประเทศอื่นๆ และแผ่ขยายไปในทุกๆ ที่ทั่วประเทศ ดังนั้นจึงทำให้ประเทศนี้เป็นเอกเทศ โดยไม่จำเป็นต้องพึ่งพาอาศัยประเทศอื่นมากเท่าไร

ประเทศญี่ปุ่นนี้ ถ้าเรามองที่จำนวนหนังสือ ซึ่งตีพิมพ์เป็นรายปี จะถูกจัดเป็นอันดับหนึ่งในเอเชียและเป็นอันดับ 3 ในโลก รองจากอังกฤษและเยอรมนี สมาคมผู้พิมพ์จำหน่ายหนังสือระหว่างประเทศของแคนาดา ระบุว่าใน ค.ศ. 2000 อังกฤษมียอดพิมพ์จำหน่ายหนังสือประมาณ 110,155 ปก (title) ซึ่งถูกจัดเป็นอันดับหนึ่ง อันดับ 2 คือ เยอรมนี ด้วยยอด 80,779 ปก อันดับ 3 คือญี่ปุ่นด้วยยอด 65,430 ปก และอันดับ 4 คือ สหรัฐอเมริกา

การศึกษานโยบาย และกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของประเทศญี่ปุ่น ค.ศ.2001

1. นโยบายและกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของรัฐบาลญี่ปุ่น

สืบเนื่องจาก ค.ศ.1997 – ค.ศ.2000 ภาครัฐมีนโยบายและดำเนินกิจกรรม เพื่อส่งเสริมการอ่านสำหรับเด็กหลายกิจกรรม และเพื่อให้มีการส่งเสริมการอ่านของเด็กอย่างต่อเนื่องจากปี 2000 ดังนั้นใน

เดือนธันวาคม ค.ศ.2001 ภาครัฐจึงได้มีการบัญญัติกฎหมาย เพื่อส่งเสริมการอ่านหนังสือของเด็ก โดยได้รับการสนับสนุนจากทั้งรัฐบาลกลาง และรัฐบาลท้องถิ่น กฎหมายใหม่นี้ต้องการให้รัฐบาลส่วนกลาง และท้องถิ่นทำแผนพื้นฐานเพื่อส่งเสริมการอ่านหนังสือของเด็กๆ เร่งให้เกิดความร่วมมือกันระหว่างห้องสมุดและสิ่งอำนวยความสะดวกอื่นๆ และบริหารมาตรการที่จำเป็นเพื่อให้ประสบผลสำเร็จ

นอกจากนี้ ยังมีวัตถุประสงค์ เพื่อกำหนดตัวชี้วัดความก้าวหน้าโดยอิงกับกิจกรรมการส่งเสริมการอ่านของเด็กอย่างครอบคลุม และมีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจน ซึ่งผลลัพธ์จะนำไปสู่การพัฒนาเด็กอย่างมีคุณภาพ โดยกฎหมายมีการออกประกาศแยกส่วนความรับผิดชอบระหว่างรัฐบาลแห่งชาติ และรัฐบาลท้องถิ่น ภาคเอกชน ครอบครัวยุบรวมทั้งสถาบันที่ดูแลและเกี่ยวข้อง เช่น โรงเรียนและห้องสมุดในการที่จะปฏิบัติ ประเมินผล และจัดกิจกรรม เพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็ก นอกจากนี้กฎหมายยังเรียกร้องให้พ่อแม่ผู้ปกครอง มีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนให้ลูกๆ ของพวกเขาอ่านหนังสือโดยการให้โอกาสที่มากขึ้น สำหรับการอ่านหนังสือ

นอกจากนี้ ยังมีการกำหนดให้วันที่ 23 เมษายน เป็นวันอ่านหนังสือสำหรับเด็กของญี่ปุ่น ซึ่งเป็นวันเดียวกับ “วันหนังสือโลกและวันลิขสิทธิ์” ซึ่งยูเนสโกเป็นผู้ตั้ง โดยมีจุดประสงค์เพื่อส่งเสริมการอ่าน, การพิมพ์จำหน่ายและการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา ผ่านทางลิขสิทธิ์ โดยจะมีการเฉลิมฉลองวันนี้ทั่วโลก โดยคาดหวังว่าความพยายามต่างๆ จะดำเนินการอย่างต่อเนื่องทั่วประเทศ

2. พฤติกรรมการอ่านหนังสือของคนญี่ปุ่น

จากรายงานการวิจัยของ Adachi, Sachiko ซึ่งได้ทำการวิจัยในหัวข้อเรื่อง “The Growing Trend of Reading Movements in Japan : Animacion a la Lectura, Ten-Minutes Reading in the Morning, and Reading Aloud by Parents” โดยได้ทำวิจัย เมื่อ ค.ศ.2001 พบว่ามีข้อมูลและประเด็นที่น่าสนใจซึ่งเกี่ยวข้องกับการอ่านของประเทศญี่ปุ่นดังนี้

1. อัตราการอ่านออกเขียนได้ (รู้หนังสือ) อยู่ในระดับสูง

เป็นเรื่องง่ายสำหรับคนญี่ปุ่น รวมทั้งเด็กๆ ในการอ่านหนังสือเพราะการอ่านตัวอักษรคันจิ โดยการเขียนตัวฮิรางานะไว้ข้างๆ นั้น จะทำให้เด็กสามารถอ่านหนังสือได้ง่าย ซึ่งเรื่องนี้ส่งผลให้ญี่ปุ่นเป็นประเทศที่มีอัตราการความสามารถในการอ่านและเขียนสูง (เกือบร้อยละ 100)

ระบบโรงเรียน

ระบบโรงเรียนของญี่ปุ่นเริ่มก่อตั้งในช่วงปลายศตวรรษที่ 19 เมื่อคนญี่ปุ่นกระตือรือร้นที่จะเรียนมาก อัตราการเข้าโรงเรียนญี่ปุ่นของการศึกษาภาคบังคับ จึงสูงเกือบร้อยละ 100 อัตราการเข้าศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาปลายมีประมาณร้อยละ 96 คนญี่ปุ่นส่วนใหญ่จึงอ่านหนังสือออก

2. อัตราการศึกษาสูง แต่ไม่อ่านหนังสือ

การไม่อ่านหนังสือกลายเป็นปัญหาร้ายแรง ทั้งๆ ที่คนส่วนใหญ่เป็นผู้ที่อ่านหนังสือออก แต่คนก็ยังคงไม่อ่านหนังสือเป็นประจำ โรงเรียนโมไนซิซึ่งเป็นรัฐจ๊กกันดีในญี่ปุ่น ได้ทำการสำรวจเรื่องการอ่าน ในเดือน พฤษภาคม ค.ศ.1997 พบว่าร้อยละ 15 ของนักเรียนในโรงเรียนระดับประถมศึกษา ร้อยละ 55.3 ของนักเรียนในโรงเรียนระดับมัธยมต้น และร้อยละ 69.8 ของนักเรียนในโรงเรียนระดับมัธยมปลายเป็นผู้ที่ไม่อ่านหนังสือเลย เหตุผลหลักที่ทำให้ให้นักเรียนไม่มีเวลาอ่านหนังสือก็คือ การดูโทรทัศน์เป็นเวลานาน เกมคอมพิวเตอร์ และการสอบแข่งขัน รัฐบาลเริ่มที่จะตระหนักกับปัญหานี้ รัฐสภาจึงได้ประกาศให้ ค.ศ.2000 เป็น “ปีแห่งการอ่านหนังสือสำหรับเด็ก” และผลจากการดำเนินการนี้ ทำให้อัตราการไม่อ่านหนังสือลดลง

3. ลักษณะของการอ่านในญี่ปุ่น

3.1 การมีความคิดร่วมกันและการไม่มีความคิดเห็น

คนญี่ปุ่นส่วนใหญ่มีแนวโน้มที่จะเชื่อตามความคิดของผู้แต่งหนังสือไปทั้งหมด มักไม่มีความคิดเห็นเป็นของตนเอง เหตุผลเพราะว่าคนมักอยู่ในสถานการณ์ที่เหมือนกัน และเข้าใจว่าคนอื่นคิดอย่างไร โดยไม่ต้องใช้คำพูด ซึ่งเนื่องมาจากการที่สังคมของญี่ปุ่นเป็นลัทธินิยมการอยู่โดดเดี่ยวตั้งแต่ศตวรรษที่ 17-19 โดยการปิดประเทศ ไม่มีการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมระหว่างประเทศ ดังนั้นผู้คนต้องร่วมมือกันในกลุ่มและต้องเห็นพ้องต้องกัน จึงเป็นการยากสำหรับผู้อ่านชาวญี่ปุ่นที่จะมีความคิดเห็นที่ต่างจากผู้แต่งหนังสือ

3.2 เชื่อมมั่นในตำราเรียนอย่างมาก

คนญี่ปุ่นหลายคนให้ความไว้วางใจในตำราเรียนอย่างมาก พวกเขาไม่ค่อยจะเห็นแตกต่างจากผู้แต่ง ไม่สนใจข้อผิดพลาดทำให้ไม่มีแนวโน้มที่จะวิพากษ์วิจารณ์อย่างรุนแรง ซึ่งเป็นผลจากประวัติศาสตร์ญี่ปุ่น ญี่ปุ่นได้ละทิ้งนโยบายปิดประเทศและต้องการที่จะได้รับความรู้ทางวิทยาศาสตร์และทางศิลปะตั้งแต่ปลายศตวรรษที่ 19 ผู้คนต้องการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ของประเทศทางตะวันตกอย่างมีประสิทธิภาพ โดยตำราแปลและได้รับการแก้ไขโดยคนในประเทศ เด็กนักเรียนอ่านท่องจำ และได้รับความรู้ของประเทศทางตะวันตกอย่างรวดเร็ว ครูก็ไม่ได้สอนให้วิพากษ์วิจารณ์ผู้แต่ง ไม่ได้สอนให้อ่านหนังสือเล่มอื่น

3.3 การเน้นในเรื่องการใส่อารมณ์

ครูดัดว่าการใส่อารมณ์ให้กับตัวละครที่อยู่ในตำรานั้นเป็นเรื่องสำคัญ เมื่อนักเรียนอ่านวรรณกรรม ครูก็จะถามนักเรียนว่า “ผู้ที่ตัวละครนั้นรู้สึกอย่างไร” นักเรียนจะไม่ได้วิเคราะห์ ตำรา แต่จะใส่อารมณ์จากประสบการณ์ของตัวเอง นักเรียนอาจตอบว่า “เขาต้องเศร้าใจมาก” หรือ “เธออาจจะ

มีความสุขในบางครั้ง” รู้สึกเห็นอกเห็นใจผู้อื่นหรือความรู้สึกเข้าใจผู้อื่น เป็นปัจจัยสำคัญที่สุดสำหรับนักเรียนในสังคมญี่ปุ่น

3.4 หลักสูตรการสอนการอ่านในโรงเรียน

ครูมักไม่ค่อยมีความคิดว่า ครูทุกคนคือ ครูผู้สอนการอ่าน “เนื่องมาจากความเชื่อที่ว่า ความรับผิดชอบในการสอนการอ่านนั้น เป็นความรับผิดชอบของครูที่สอนภาษาญี่ปุ่นเท่านั้น นอกเหนือจากนี้ครูที่สอนวิชาอื่นๆ ก็ไม่ได้สนับสนุนให้นักเรียนใช้หนังสืออื่นๆ นอกเหนือจากตำราเรียน ดังนั้นครูจึงสอนการอ่านก็เฉพาะแต่ในชั่วโมงการเรียนภาษาญี่ปุ่นเท่านั้น (วิชาศิลปะภาษา) และในห้องสมุดของโรงเรียน

3.5 ในวิชาศิลปะภาษา

ครูได้แยกแยะระหว่างความสามารถในการอ่านและการอ่านหนังสือออกจากกัน ความสามารถในการอ่านหมายถึง ความเข้าใจในตัวอักษรจากประสบการณ์ของตนเอง การอ่านหนังสือหมายถึงการอ่านหนังสือจริงๆ เมื่อนักเรียนได้อ่านหนังสือจริงๆ ครูต้องให้ความสนใจในความชอบอ่านหนังสือของพวกเขาแทนที่จะสอนการอ่าน แต่เด็กๆ มักจะใช้ความรู้สึกส่วนตัวมากกว่า และไม่สามารถที่จะปฏิบัติตามขั้นตอนที่เคร่งครัดได้

3.6 ในห้องสมุดของโรงเรียน

เป็นเรื่องสำคัญสำหรับการสอนการอ่านหนังสือที่จะต้องรู้ว่าจะค้นคว้าหาหนังสืออย่างไร จะเลือกหนังสือที่ควรอ่านอย่างไร จะอ่านหนังสือในห้องสมุดโรงเรียนอย่างไร อย่างไรก็ตามมีบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนในญี่ปุ่นเป็นจำนวนน้อย นักเรียนรู้ว่าห้องสมุดโรงเรียนอยู่ที่ไหน เปิดเมื่อไหร่ ยืมหนังสือได้อย่างไร ตำราเรียนของญี่ปุ่นนี้บางมากๆ มีประมาณ 100-200 หน้า เมื่อนักเรียนอ่านตำราเรียนบางๆ นี้ในห้องเรียน พวกเขาก็ไม่ได้รับข้อมูลใหม่ๆ เลย เขาจึงต้องค้นคว้าหนังสือเพื่อนำมาแก้ปัญหาล่าช้าจากสื่อที่มีอยู่ในห้องสมุดโรงเรียน จากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นนี้กระทรวงการศึกษา วิทยาศาสตร์ กีฬาและวัฒนธรรม จึงได้ตัดสินใจที่จะเพิ่มจำนวนของบรรณารักษ์ของห้องสมุดโรงเรียน ค.ศ.2003 เพื่อเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมที่ย่ำแย่ในการอ่านหนังสือของนักเรียน การมีความเชื่อมั่นอย่างเต็มที่ในตำราเรียนจะทำให้การพัฒนาห้องสมุดโรงเรียนล่าช้าออกไป

3.7 โดยพ่อแม่ที่บ้าน

พ่อแม่บางคนแนะนำลูกๆ ให้อ่านหนังสือตั้งแต่ตอนยังเล็กๆ อยู่ที่บ้าน คุณแม่ยังสาวมักอ่านหนังสือภาพโดยการออกเสียงดังๆ ให้ลูกๆ ฟัง อย่างไรก็ตามเมื่อเด็กๆ เริ่มเข้าเรียนในระดับแรก และสามารถอ่านตัวอักษร (ฮิรากานะและคาตากานะ) ได้ แม่ก็มีแนวโน้มที่จะหยุดอ่านออกเสียง พ่อแม่ทั้งการแนะนำหรือการสอนการอ่านให้เป็นภาระของครูเพราะเห็นว่าครูเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษานั้นเอง ถ้าแม่พ่อเข้ามายุ่งเกี่ยวกับการศึกษาของโรงเรียนจะดูมองว่าไม่สุภาพ บางคนเชื่อว่า

นักเรียนอยู่เกี่ยวกับการเรียนและการทำกิจกรรมพิเศษมาก ดังนั้นพ่อแม่ไม่ควรแนะนำให้ลูกอ่านหนังสืออีก

4. แนวทางการส่งเสริมการอ่าน

ผู้วิจัยได้เสนอแนะแนวทางในการส่งเสริมให้นักเรียนมีการอ่านหนังสืออย่างสม่ำเสมอในแต่ละวัน แนวทางการกระตุ้นให้นักเรียนอ่านหนังสืออย่างระมัดระวัง และแนวทางการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรด้านการสอนที่เกี่ยวกับการอ่าน โดยได้ให้ข้อเสนอแนะดังนี้

1. 10 นาที สำหรับการอ่านหนังสือในตอนเช้า

กิจกรรมการอ่านเป็นเวลา 10 นาที ในตอนเช้ามีความเหมาะสมกับคนญี่ปุ่นอย่างมาก โดยมีหลักสำคัญ 4 ประการคือ 1) ทุกๆ คน 2) ทุกๆ วัน 3) หนังสือที่นักเรียนชอบ และ 4) การอ่านคร่าวๆ นักเรียนและครูทุกคนในโรงเรียนนำหนังสือที่ชอบมาโรงเรียนทุกวัน เพื่ออ่านเป็นเวลา 10 นาที ในตอนเช้า อาจเป็นหนังสือที่ซื้อหรือยืมจากห้องสมุดโรงเรียน

วิธีการอ่านข้างต้นถือเป็นกิจกรรมที่แพร่หลายอย่างกว้างขวางในโรงเรียนของญี่ปุ่นเป็นจำนวนมาก นักเรียนที่อ่านหนังสือได้ แต่ไม่ชอบการอ่าน ก็มักจะ ไม่อ่านหนังสือเป็นประจำ เนื่องจากไม่มีนิสัยรักการอ่านและไม่ได้มีการจัดเวลาสำหรับการอ่านในแต่ละวัน แต่ถ้าหากนักเรียนมีการจัดเวลาเป็นพิเศษ พวกเขาก็อาจจะมี การอ่านบางอย่างเป็นประจำ ซึ่งการเคลื่อนไหวข้างต้นจะช่วยส่งเสริมการอ่านหนังสือของนักเรียนเป็นประจำทุกวัน ครูเป็นจำนวนมากสนับสนุนกิจกรรมนี้ ในปัจจุบันมีโรงเรียนประมาณ 500 โรงเรียน ที่ชื่นชอบในวิธีการนี้ที่นักเรียนและครูได้อ่านหนังสือ 10 นาที ในทุกๆ เช้า

เวลาแห่งการอ่านหนังสือตอนเช้าที่โรงเรียน

จำนวนโรงเรียนในระดับ Elementary, Junior และ Senior High School ที่มีการปฏิบัติกรอ่าน 10 นาที ในตอนเช้าทั่วประเทศมีจำนวนกว่า 7,000 แห่ง ในเดือนกันยายน ค.ศ.2001 ซึ่งกิจกรรมนี้จะให้นักเรียนมีอิสระอย่างเต็มที่ในการอ่านหนังสือที่ตนเองต้องการเป็นเวลา 10 นาทีก่อนเข้าชั้นเรียน จำนวนนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมนี้มีถึง 2.8 ล้านคน ที่อ่านหนังสือในโรงเรียนจาก 7,000 โรงเรียน (ส่วนใหญ่กว่าครึ่งเป็นโรงเรียนในระดับ Elementary School) คิดเป็นร้อยละ 18 ของโรงเรียนทั้งหมด

การดำเนินกิจกรรมนี้มีมาเป็นเวลา 10 ปีแล้ว และแพร่หลายอย่างรวดเร็วเมื่อไม่นานมานี้ เหตุผลที่กิจกรรมนี้ประสบความสำเร็จ คือ การที่ครูได้สั่งให้นักเรียนเขียนความรู้สึกหรือเขียนรายงานเกี่ยวกับสิ่งที่ได้อ่าน

คณะกรรมการการส่งเสริมการอ่าน เห็นความสำคัญของการอ่านในมุมมองทางด้านการศึกษาว่า การอ่าน เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการศึกษาในเรื่องของจิตใจและอารมณ์ ความเป็นอยู่ที่ดีในชีวิตปัจจุบันของเด็ก และการอ่านเป็นรูปแบบพื้นฐานของการศึกษา การมีนิสัยรักการอ่านของเด็กจะทำให้คนชอบหนังสือ ในขณะที่การบังคับให้อ่านอาจจะให้ผลในทางตรงข้าม ดังนั้นจึงเป็น โอกาสที่ดีสำหรับเด็กที่จะสนุกสนานกับการอ่าน และคุ้นเคยกับการอ่านโดยใช้กิจกรรมการอ่านในตอนเช้าช่วยกระตุ้น

ในเดือนมีนาคม ค.ศ.2002 จำนวนโรงเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมนี้มีถึง 10,000 โรงเรียน

ANIMACION A LA LECTURA

Animacion a la Lectura เป็นการเคลื่อนไหวด้านการอ่านของสเปน ในระบบการศึกษาแบบไม่เป็นทางการ โดยมีกลยุทธ์ถึง 75 กลยุทธ์ ที่ใช้กับเกม ซึ่งเหมือนกิจกรรมต่างๆ ตั้งแต่ที่มีการนำมาแปลงเป็นภาษาญี่ปุ่นใน ค.ศ.1997 ครูประจำชั้น บรรณารักษ์ และครอบครัวก็ได้มีการพัฒนาเกมรูปแบบใหม่ๆ เพื่อให้เข้ากับระบบการศึกษาในญี่ปุ่น ซึ่งนักเรียนก็สนุกสนานกับเกม และต้องการที่จะอ่านมากขึ้นเรื่อยๆ

แนวคิดของเกม คือ การศึกษาไม่ใช่หน้าที่ และนักเรียนเป็นผู้ตัดสินใจได้ถ้าเขาต้องการมีส่วนร่วมในเกม นักเรียนจะต้องอ่านหนังสือภายใน 2 สัปดาห์ เมื่อผู้ที่เป็นตัวต่อเริ่มเล่นเกม ก็จะมีการแจกการ์ดให้กับนักเรียนทุกๆ คน ที่ต้องการร่วมเล่นเกม คำถามจะอยู่ในการ์ดแต่ละใบ ในครั้งแรกนักเรียนทุกคนจะต้องตอบคำถามของตัวเองซึ่งจะต้องคิดอย่างรอบคอบ ในครั้งที่ 2 หากนักเรียนไม่สามารถตอบคำถามของตนได้ นักเรียนคนอื่นสามารถช่วยได้ ครั้งที่ 3 นักเรียนจะต้องแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสือ คำถามประกอบไปด้วยองค์ประกอบที่สำคัญหรือสิ่งที่พบจากการอ่าน เมื่อนักเรียนได้ตอบคำถามเขาก็จะสามารถเรียนรู้ถึงวิธีการอ่านและรู้ว่าการอ่านคืออะไร รวมทั้งทำให้เขามีประสบการณ์และมีความสุขกับการอ่านและการสื่อสารกับเพื่อนๆ

นักเรียนต้องการตัวอย่างค่อนข้างมากในเรื่องของการเข้าใจในพฤติกรรมและคุณสมบัติ การแสดงความคิดเห็นที่สำคัญ การจับใจความและความหมายของประเด็น การเข้าใจโครงสร้างของคำเป็นต้น เมื่อนักเรียนได้เห็นตัวอย่างแล้วก็จะสามารถนำตัวอย่างนี้ไปใช้เมื่อมีการอ่านหนังสือเล่มต่อไป

กิจกรรมข้างต้นนี้ เป็นการปฏิสัมพันธ์ด้วยการเปรียบเทียบ แต่งานวิจัย เมื่อเร็วๆ นี้ได้มีการเสนอแนวคิดในเรื่องกาปฏิสัมพันธ์และการสื่อสารเอาไว้เช่นกัน แม้ว่าการอ่านจะไม่ใช่วิธีกรรมส่วนบุคคลที่เกิดขึ้นโดยธรรมชาติ แต่การอ่านก็ถูกนำรวมเข้าไปในเรื่องของพฤติกรรมเปรียบเทียบในสิ่งที่คิด และแสดงเหตุผลว่าทำไมจึงคิดเช่นนั้น หรือวิธีการในการวิเคราะห์คำภายใต้พื้นฐานของการวิเคราะห์ประเด็นสำคัญ เป้าหมายหลักของกิจกรรมนี้คือ ต้องการช่วยให้นักเรียนมีความชำนาญในการอ่านจับประเด็น รวมทั้งเป็นการพัฒนาบุคลิกภาพ ซึ่งจะช่วยให้บรรลุในวัตถุประสงค์ที่ต้องการกระตุ้น

ให้เด็กสามารถอ่านจับประเด็นได้ ซึ่งอาจจะยากสำหรับนักอ่านชาวญี่ปุ่นที่จะยอมรับในกิจกรรมนี้ เนื่องจากการไม่ค่อยชอบแสดงความคิดเห็น ถึงแม้ว่าจะต้องการความสามารถในการอ่านจับประเด็นก็ตาม ดังนั้นจึงควรมีงบประมาณจากภาครัฐเพื่อสนับสนุนกิจกรรมนี้

5. การอ่านออกเสียงโดยพ่อแม่ในฐานะที่เป็นอาสาสมัคร

โดยการไปที่โรงเรียนและอ่านหนังสือให้นักเรียนฟัง นอกเวลาเรียน ซึ่งมีรูปแบบหลากหลายในการอ่านออกเสียง รวมถึงจำนวนของอาสาสมัครและความคิดที่แตกต่างกัน ที่อาสาสมัครจะนำมาสู่นักเรียน วิธีดำเนินการกิจกรรมนี้สามารถทำได้โดยมีการให้พ่อแม่ไปที่โรงเรียน มีการจัดห้องที่เหมาะสมสำหรับเด็กที่ต้องการฟังการอ่านเสียงดัง คัดเลือกหนังสือที่เหมาะสม โดยพ่อแม่อาสาสมัคร และครอบครัวมีส่วนร่วมในการคัดเลือกหนังสือที่ใช้สอนในชั่วโมงภาษาญี่ปุ่นร่วมกับครูผู้สอน เป็นต้น การปรับเปลี่ยนวิธีนี้จะเป็นการปรับเปลี่ยนบทบาทของครูและพ่อแม่ ซึ่งมีผลต่อการปรับเปลี่ยนหลักสูตรของการสอนเกี่ยวกับการอ่านอีกด้วย ครอบครัวให้ความสนใจในระบบการศึกษาที่โรงเรียนมากขึ้น

สรุปได้ว่า การเคลื่อนไหวเหล่านี้สามารถแก้ปัญหาที่เกี่ยวกับการอ่านภาษาญี่ปุ่นในปัจจุบันได้ นักเรียนที่ไม่ชอบอ่านหนังสือ สามารถอ่านหนังสือได้เป็นประจำและสามารถวิเคราะห์ เชื่อมโยงการอ่านหนังสือในโรงเรียนเข้ากับชีวิตประจำวันที่บ้านได้

จุดสำคัญของการเคลื่อนไหวเหล่านี้ก็คือ การจัดให้มีช่วงระยะเวลาการศึกษาออกหลักสูตร การเปลี่ยนแปลงบทบาทของครูและการเน้นให้ความสำคัญกับการจูงใจนักเรียน

รูปแบบใหม่ของการสอนการอ่าน

Lave and Wenger (1991) กล่าวว่า การเรียนรู้เป็นกระบวนการที่สมาชิกใหม่จะต้องเข้ามามีส่วนร่วมอย่างถูกต้อง ในชุมชน ชุมชนประกอบไปด้วยสมาชิกท้องถิ่นในสังคมนั้นๆ ครอบครัวและประชาชนผู้ที่สนใจในการอ่านหนังสือ Waterland (1985) ได้อธิบายถึงโปรแกรมการอ่านหนังสือว่าเป็นโปรแกรมที่พ่อแม่กับลูกๆ จะอ่านหนังสือด้วยกันคล้ายกับ “การอ่านออกเสียงโดยอาสาสมัคร” เราจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงมุมมองของการเรียนรู้ การเคลื่อนไหวทั้ง 3 นี้ เป็นสิ่งหนึ่งของการตระหนักถึงมุมมองใหม่ของการเรียนรู้ ดังนั้นรูปแบบใหม่ของการสอน การอ่านจะตั้งอยู่บนพื้นฐานของมุมมองใหม่ของการเรียนรู้ เพื่อที่จะสร้างชุมชนการอ่านขึ้น โรงเรียนและชุมชนท้องถิ่น หลักสูตรนานาชาติ และหลักสูตรพิเศษ, ตำราเรียน และหนังสือ, ห้องเรียนและบ้าน, ห้องสมุดและผู้อ่าน, ผู้แต่ง, สำนักพิมพ์ ต้องประสานงานกัน พวกเขาจึงจะสร้างชุมชนการอ่านขนาดใหญ่ได้และสามารถดึงดูดกันและกันได้

ในตอนเริ่มต้นประชาชนควรมาที่โรงเรียนและเข้าร่วมกิจกรรมการอ่านกับพวกนักเรียน เช่น การอ่านออกเสียงโดยอาสาสมัคร

นอกเหนือจากการเริ่มต้นที่โรงเรียนแล้ว การทำกิจกรรมนี้อย่างต่อเนื่องก็เป็นสิ่งสำคัญ เราควรที่จะต้องปรึกษาหารือถึงวิธีการที่จะสอน ในชุมชนอ่านหนังสืออย่างต่อเนื่อง

การศึกษา นโยบาย และกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของประเทศญี่ปุ่น ค.ศ.2002

1. นโยบายและกิจกรรมการส่งเสริมการอ่านของรัฐบาลญี่ปุ่น

ความเป็นมาของ The National Diet Library in Japan (NDL)

NDL ได้ก่อตั้งขึ้นภายใต้กฎหมาย National Diet Library Law เมื่อ ค.ศ.1948 วัตถุประสงค์ของห้องสมุดคือ การรวบรวมหนังสือและวัสดุอุปกรณ์ห้องสมุดอื่นๆ ตามวัตถุประสงค์ของสมาชิกรัฐสภา เพื่อใช้สำหรับการปฏิบัติงาน รวมทั้งการให้บริการห้องสมุดแก่องค์กรภาครัฐ และประชาชนโดยทั่วไป (ตามกฎหมาย Law Article 2)

NDL มีหน้าที่รวบรวมสิ่งพิมพ์ทุกประเภทที่มีการผลิตในญี่ปุ่น การผลิตบรรณานุกรม บัญชีหนังสือ สิ่งพิมพ์ต่างประเทศทั้งในลักษณะของการซื้อและการแลกเปลี่ยน ทำการรวบรวมสารสนเทศ และการวิจัยให้บริการห้องสมุดที่หลากหลายทั่วประเทศแก่ภาครัฐ องค์กร ตัวแทนต่างๆ และสาธารณชนทั่วไป

NDL ได้ขยายการให้บริการ โดย ค.ศ.2002 มีการเปิดตัว International Library of Children's Literature ในเดือนพฤษภาคม อย่างเป็นทางการ ซึ่งเดิมเคยเปิดให้บริการไปบางส่วน เมื่อเดือนพฤษภาคม ค.ศ.2001 และเปิดให้บริการ Kan-sai-kan ซึ่งถือเป็น The Tokyo Main Library ในเดือนตุลาคม การเปิดให้บริการห้องสมุดทั้งสองส่วนข้างต้นจะเป็นระบบที่เชื่อมโยงกันและให้บริการที่หลากหลายแก่รัฐสภาแห่งญี่ปุ่น และสาธารณชนทั่วไป

NDL ได้เปิดให้บริการห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ ในลักษณะของข้อมูลทุดิจิทัล โดยเริ่มเปิดให้บริการเมื่อเดือนตุลาคม ค.ศ.2002 มีรายการคู่มือหนังสือญี่ปุ่นระบบออนไลน์ จำนวน 2.6 ล้านปก รวมทั้งเก็บข้อมูลจากข่าวหนังสือพิมพ์หลายชาติหลายภาษา ผู้ใช้งานสามารถค้นหาจากเว็บไซต์ได้

การเปิดบริการของ The International Library of Children's Literature (ILCL)

ILCL ตั้งอยู่ที่ Ueno Park กรุงโตเกียว เริ่มก่อตั้งเมื่อวันที่ 1 มกราคม ค.ศ.2000 เป็นห้องสมุดสาขาของ NDL เปิดดำเนินการเป็นบางส่วน เมื่อวันที่ 5 พฤษภาคม ค.ศ.2000 และให้บริการอย่างสมบูรณ์เมื่อวันที่ 5 พฤษภาคม ค.ศ.2002 มีบทบาทเป็นผู้ประสานความร่วมมือในระดับนานาชาติ

ให้บริการห้องสมุดในด้านหนังสือ และอุปกรณ์ห้องสมุดอื่นๆ แก่ผู้อ่านที่มีอายุไม่เกิน 18 ปี เป็นหลัก (Law Article 22) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้บริการแก่เด็ก รวบรวมการอ่านของเด็กจากประเทศญี่ปุ่น และนานาชาติ โดยมีหนังสือถึง 200,000 เล่ม และหนังสือตามระยะเวลาอีก 1,600 เล่ม ให้การสนับสนุนด้านการวิจัย ด้านสิ่งพิมพ์ และวัฒนธรรมการอ่านหนังสือของเด็ก รวมทั้งกิจกรรมด้านการเป็นผู้จัดงานแสดงสินค้า พัฒนาคู่มือฐานข้อมูลหนังสือสำหรับเด็ก ในลักษณะความร่วมมือกับห้องสมุดในญี่ปุ่น ซึ่งมีการรวบรวมหนังสือสำหรับเด็กเป็นหลัก การจัดทำห้องสมุดดิจิทัล ร่วมมือกับห้องสมุดโรงเรียนทั่วประเทศ ห้องสมุดประชาชนและองค์กรต่างๆ ในการให้ยืมหนังสือและบริการหนังสืออ้างอิง

ILCL เป็นห้องสมุดนานาชาติสำหรับเด็กแห่งแรกในญี่ปุ่นมีโปรแกรมการให้บริการที่หลากหลาย เพื่ออุทิศให้กับการอ่าน การรวบรวมและสร้างสภาพแวดล้อมที่ดีสำหรับหนังสือเด็ก ภายใต้หลักการที่ว่าหนังสือของเด็กเป็นสิ่งที่เชื่อมโยงโลกและเปิดทางสู่นาคต

บทบาทของ ILCL

ILCL ทำงานอย่างใกล้ชิดกับห้องสมุดท้องถิ่นของญี่ปุ่นและต่างประเทศ โดยให้บริการโดยตรงแก่เด็กและสนับสนุนกิจกรรมต่างๆ สำหรับเด็ก ให้บริการในฐานะศูนย์สนับสนุนระดับชาติด้านการวิจัยและศึกษาเกี่ยวกับวรรณคดีเด็ก ให้บริการแก่เด็กโดยมีเป้าหมายเพื่อกระตุ้นให้เด็กมีความยินดีที่จะอ่านหนังสือ ให้โอกาสแก่เด็กเพื่อให้คุ้นเคยกับหนังสือและห้องสมุด รวมทั้งสร้างความเข้าใจให้กับวัฒนธรรม

ILCL เริ่มเปิดดำเนินการให้บริการอย่างสมบูรณ์เมื่อวันที่ 5 พฤษภาคม ค.ศ.2002 มีการให้บริการยืมหนังสือสำหรับโรงเรียนให้บริการอ้างอิงและบริการสำเนาแก่ห้องสมุดโรงเรียนภายใต้ขอบเขต การรวบรวมข้อมูลของ ILCL การให้บริการอ้างอิงและสำเนา ตลอดจนการบริการให้ยืม การให้บริการแก่ห้องสมุดของโรงเรียน

ILCL (International Library of Children’s Literature) ได้เริ่มมีการให้บริการยืมหนังสือสำหรับเด็กแก่ห้องสมุดโรงเรียนญี่ปุ่น เมื่อเดือนพฤศจิกายน ค.ศ.2002 เป้าหมายของการให้บริการนี้คือ ชักชวนให้เด็กทำความเข้าใจในคนต่างชาติ และประเทศต่างๆ มากขึ้น โดยจัดทำเป็นกล่องๆ เริ่มต้นได้แก่หนังสือเกี่ยวกับประเทศเกาหลี ซึ่งอนุญาตให้ยืมเป็นเวลา 1 เดือน หลังจากเปิดให้บริการแล้ว พบว่ามีการออกยืมยวามาก แต่ละกล่องจะประกอบไปด้วยหนังสือ 40 เล่ม 30 เล่ม เป็นหนังสือญี่ปุ่น ส่วนอีก 10 เล่มเป็นหนังสือเกาหลี หนังสือจะเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับวัฒนธรรม ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ หนังสือภาพ นิทานพื้นบ้าน ซึ่งหนังสือเหล่านี้คาดว่าจะใช้เพื่อการสอนเกี่ยวกับประเทศและสิทธิมนุษยชน เพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการท่องเที่ยวเกาหลี หรือเรียนภาษาเกาหลี เป็นต้น

นอกเหนือจากประเทศเกาหลีแล้ว ยังมีการจัดเตรียมหนังสือและกล่องหนังสือเกี่ยวกับ สแกนดิเนเวีย และข้อมูลทั่วโลก โดยทาง ILCL ได้รับการร้องขอให้รวบรวมหนังสือที่เขียนด้วย ภาษาต้นฉบับ รวมทั้งดำเนินการปรับปรุงการให้บริการ

นับแต่เดือนพฤศจิกายน ค.ศ.2002 ILCL ได้มีการจัดหาและคัดเลือกหนังสือเป็นเซต เพื่อให้บริการยืมแก่ห้องสมุดโรงเรียน ช่วยให้นักเรียนได้รู้จัก และมีความรู้เกี่ยวกับประเทศอื่นและคน ของประเทศอื่นมากขึ้น เน้นความร่วมมือที่สำคัญระหว่างห้องสมุดประชาชนและห้องสมุดโรงเรียน และความสำคัญของบรรณารักษ์ในห้องสมุดโรงเรียน เนื่องจากกิจกรรมการยืมหนังสือข้างต้นจะ ไม่สามารถดำเนินการได้เลย หากปราศจากบรรณารักษ์

ประวัติความเป็นมาของ ILCL

ค.ศ.1906 เริ่มก่อตั้ง Imperial Library

ค.ศ.1929 ก่อสร้างอาคาร Imperial Library ระยะเสร็จสมบูรณ์

ค.ศ.1947 เปลี่ยนชื่อใหม่เป็น The National Library

ค.ศ.1948 เริ่มจัดตั้ง National Diet Library

ค.ศ.1949 ปรับปรุงสาขาของ National Diet Library และเรียกว่า Ueno Library

พฤษภาคม ค.ศ.1955 มีการจัดตั้งคณะกรรมการ เพื่อส่งเสริมมูลนิธิห้องสมุดนานาชาติ เพื่อการอ่าน ของเด็ก

มิถุนายน ค.ศ.1995 มีการจัดตั้งสมาคมของ Diet Member เพื่อก่อตั้งห้องสมุดนานาชาติ เพื่อการอ่าน ของเด็ก

พฤศจิกายน ค.ศ.1995 นำเสนอคณะกรรมการ NDL เกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวกที่ให้แก่นักหนังสือ เด็กและอุปกรณ์ต่างๆ

พฤษภาคม ค.ศ.1996 วางแผนขั้นต้นอย่างหยาบเกี่ยวกับห้องสมุดนานาชาติ เพื่อการอ่านของเด็ก

มกราคม ค.ศ.1997 วางแผนการจัดตั้งที่ทำการของห้องสมุดนานาชาติ เพื่อการอ่านของเด็ก

เมษายน ค.ศ.1999 แก้ไขกฎหมายของ National Diet Library และเรียกร้องให้มีการจัดตั้งห้องสมุด นานาชาติ เพื่อการอ่านของเด็ก

มกราคม ค.ศ.2000 ก่อตั้งห้องสมุดนานาชาติเพื่อการอ่านของเด็ก

พฤษภาคม ค.ศ.2000 เปิดใช้ห้องสมุดนานาชาติเพื่อการอ่านของเด็ก บางส่วนระยะ 1

พฤษภาคม ค.ศ.2002 เปิดใช้ห้องสมุดนานาชาติเพื่อการอ่านของเด็กอย่างสมบูรณ์

แนวคิดในการให้บริการแก่เด็กของ ILCL

กำหนดให้บริการแก่ผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อสร้างสรรค์สถานที่ในรูปแบบที่หลากหลาย เพื่อให้เด็กๆ ได้รับความสนุกสนานในการอ่านในสิ่งที่เขาชอบ รวมทั้งให้บริการสนับสนุนแก่บรรณารักษ์และผู้เกี่ยวข้องทั่วไป ภายใต้หลักการในการให้บริการคือ ต้องรู้จักหนังสือ รู้จักเด็กๆ และรู้จักวิธีเชื่อมโยงหนังสือเข้ากับเด็ก

รูปแบบของห้องสมุดจะแตกต่างจากห้องสมุดทั่วไป ภายใต้แนวคิดห้องสมุดสำหรับเด็ก เป็นสถานที่ที่ทำให้เด็กสามารถเข้าถึงหนังสือ และทำให้สามารถใกล้ชิดกับเด็กได้มากขึ้น โดยใช้การจัดนิทรรศการ จัดทัวร์ จัดกลุ่มห้องเรียนเพื่อเยี่ยมชมห้องสมุด และการจัดกิจกรรมอื่นๆ รวมทั้งการจัดโสตทัศนอุปกรณ์ และคอมพิวเตอร์ที่ใช้งานได้อย่างดี พัฒนาการบริการที่ดีสำหรับเด็กทุกคนสามารถใช้ประโยชน์จากเครือข่ายของห้องสมุดและสถาบันอื่นๆ ทั่วประเทศ ตลอดจนห้องสมุดดิจิทัล ภายใต้มาตรฐานเดียวกันจากศูนย์กลางของห้องสมุดและโรงเรียนทั่วประเทศ เพื่อให้เด็กมีความใกล้ชิดกับหนังสือ ซึ่งจะสามารถทำให้เด็กมีความยินดีและเต็มใจในการอ่าน และคุ้นเคยกับห้องสมุดที่อยู่ในพื้นที่ใกล้เคียงพวกเขา ซึ่งการดำเนินการนี้บุคลากรถือเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการทำหน้าที่ให้บริการแก่เด็ก รวมทั้งวิธีการสร้างผู้ชำนาญการในเรื่องนี้ และเมื่อมีการเปลี่ยนชื่อองค์กรเป็น International Library of Children’s Literature (ILCL) จึงได้มีการเพิ่มวัตถุประสงค์หลักในการเน้นให้ห้องสมุดทำหน้าที่กระตุ้นเด็กทั่วโลกให้เข้าใจและภูมิใจในวัฒนธรรมอื่นๆ รวมทั้งยอมรับในวัฒนธรรมต่างชาติ เช่น ในเอเชีย และความร่วมมือระหว่างห้องสมุดนานาชาติ

การให้บริการของ ILCL

จากนโยบายข้างต้น ILCL เริ่มให้บริการโดยตรงแก่เด็ก ด้วยการตั้งห้องสมุดสำหรับเด็กในลักษณะของพิพิธภัณฑ์ (Museum) และห้องประชุม (Hall) พร้อมทั้งสิ่งอำนวยความสะดวกอันได้แก่บริการด้านการอ่าน บริการให้คำแนะนำแก่ผู้อ่าน ซึ่งเป็นการให้โอกาสในการปฏิบัติงานและการฝึกอบรมสำหรับสมาชิก และบริการต่างๆ ตามแผนงานขั้นต้น อันได้แก่

1. การให้บริการห้องสมุดดิจิทัล
2. วิดีโอแนะนำห้องสมุด และการจัดนิทรรศการหนังสือภาพ และอื่นๆ
3. จัดสถานที่หรือมุมสำหรับการอ่านอย่างมีความสุข (ซึ่งหลักๆ จะเน้นหนังสือเด็กที่ดีพิมพ์ในญี่ปุ่น และหนังสือภาพของต่างประเทศอย่างพอเพียง)
4. การจัดนิทรรศการเป็นประจำ และนิทรรศการพิเศษ
5. ให้บริการห้องสมุดดิจิทัล
6. การจัดทัวร์ และเยี่ยมชมห้องสมุดของเด็ก

7. กิจกรรมอื่นๆ ในพิพิธภัณฑ์และห้องประชุม
8. กิจกรรมสำหรับเด็กที่ใช้หนังสือเด็กและอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้อง
9. การให้บริการสำหรับห้องสมุดโรงเรียนในการยืมหนังสือ
10. การร่วมทำกิจกรรมกับห้องสมุดอื่นที่เกี่ยวข้องกับการอ่านของเด็ก
11. การจัดมุมของสื่อต่างๆ
12. การคัดเลือกหนังสือ และการให้บริการด้านการอ่านแก่ห้องสมุดสำหรับเด็ก และห้องสมุดที่สามารถเข้าถึงทั่วทุกมุมโลกของเด็ก (Meet the World) รวมทั้งการจัดการห้องสมุดหนังสือเหล่านี้
13. ห้องแห่งชั่วโมงนิทาน (Story Hour Room)

Kansai – kan of the National Diet Library

Kansai – kan ตั้งอยู่ที่ Seika –cho กรุงเกียวโต ในพื้นที่ Kansai จัดตั้งขึ้นในห้องสมุดกลาง (Law Article 16-2) เพื่อให้บริการทั่วประเทศ และรับผิดชอบงานพิเศษของ NDL มีเครือข่ายเชื่อมโยงพิเศษกับห้องสมุดหลักที่กรุงโตเกียว โดยใช้ระบบสารสนเทศเดียวกัน ทำให้ดำเนินงานได้ทุกวันแม้จะอยู่ห่างไกล มีการให้บริการห้องสมุดโดยทั่วไปแก่ผู้ที่เข้ามาใช้บริการ วัสดุประเภทรูปภาพ ข้อมูลที่เกี่ยวข้องเอเชียในรูปของเอกสารหลายภาษาของทางเอเชีย ประสานงานกับห้องสมุดอื่นๆ ในการผลิตและจัดการเกี่ยวกับคู่มือสมาชิก โปรแกรมการอบรม และโครงการใช้ห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ พัฒนาเครือข่ายและองค์ประกอบของ WARP มีความสามารถในการเก็บเอกสารสิ่งพิมพ์ได้ถึง 20 ล้านปก

2. นโยบายและกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของภาคเอกชนในญี่ปุ่น

ห้องสมุดของสถานศึกษา (Academic Libraries)

ค.ศ.2002 สถานศึกษาในญี่ปุ่นมีมหาวิทยาลัยระดับเรียน 4 ปี จำนวน 686 แห่ง และวิทยาลัย 541 แห่ง โดยที่ร้อยละ 80 เป็นของเอกชน มีห้องสมุดในระดับมหาวิทยาลัย 1,257 แห่ง และห้องสมุดระดับวิทยาลัย 324 แห่ง มีบรรณารักษ์ 13,000 คน ครั้งหนึ่งทำงานเต็มเวลา มีหนังสือในห้องสมุดรวม 260 ล้านเล่ม และนิตยสารกว่า 3,500 เล่ม ได้รับงบประมาณสำหรับวัสดุอุปกรณ์และสิ่งพิมพ์ในห้องสมุดประมาณ 74 พันล้านเยน คิดเป็นร้อยละ 1.9 ของค่าใช้จ่ายของสถาบันโดยรวม

ห้องสมุดของสถาบันการศึกษาร้อยละ 90 มีระบบออนไลน์ และเชื่อมโยงกับระบบอินเทอร์เน็ต และห้องสมุดระดับมหาวิทยาลัยที่ใหญ่กว่า มีหนังสือที่หายากอย่างพอเพียง เพื่อบริการสาธารณะด้วยระบบโฮมเพจและห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์

ค.ศ.2003 ได้มีการออกพระราชบัญญัติ The National University Corporation Law โดยกำหนดให้มหาวิทยาลัยต้องมีการพัฒนาทางด้านการศึกษาและงานวิจัยภายใต้พื้นฐานการจัดการที่มี

ความเป็นอิสระ ทำให้พนักงานทั้งหมด รวมทั้งพนักงานห้องสมุดอยู่ในสถานะที่ไม่เป็นทางการ และมีการจัดการในลักษณะของเอกชน

นับแต่ทศวรรษที่ 1990 บางมหาวิทยาลัยเริ่มประสานงานกับสำนักพิมพ์ เพื่อใช้ระบบนิตยสารอิเล็กทรอนิกส์ และ ค.ศ.2002 เป็นต้นมา สมาคมมหาวิทยาลัยแห่งชาติ (The Association of the National Universities) ได้ติดต่อกับสำนักพิมพ์ต่างประเทศ เพื่อใช้บริการนิตยสารกว่า 2,600 ฉบับ ห้องสมุดมหาวิทยาลัยได้เริ่มเปิดให้บริการในช่วงตอนเย็น และวันหยุดเพื่อให้นักเรียนที่ทำงานแล้ว รวมทั้งนักวิจัยสามารถใช้บริการห้องสมุดได้ ซึ่งมีผลต่อความต้องการเรียนรู้ตลอดชีวิตของสังคม

บทบาทของครูบรรณารักษ์ในการส่งเสริมการอ่านสำหรับเด็กในประเทศญี่ปุ่น

จากการวิจัยเรื่อง บทบาทของครูบรรณารักษ์ในการส่งเสริมการอ่านสำหรับเด็ก ในญี่ปุ่น โดย ดร.สมาน ลอยฟ้า (The Roles of Elementary School Librarians in Reading Promotion in Japan) ซึ่งลงตีพิมพ์ในวารสารคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น เมื่อเดือนตุลาคม พ.ศ.2545 (ค.ศ.2002) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทของครูบรรณารักษ์โรงเรียนประถมศึกษาในการส่งเสริมการอ่านในประเทศญี่ปุ่น และรูปแบบการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาประกอบด้วยครูบรรณารักษ์และผู้บริหารของโรงเรียนประถมศึกษา 7 แห่ง ใน Okayama Prefecture ซึ่งใช้แบบสัมภาษณ์และแบบสังเกตการณ์จัดกิจกรรมเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผลการศึกษาพบว่า ครูบรรณารักษ์เป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมการอ่านดังนี้ บทบาทในฐานะเป็นผู้ดำเนินการและให้บริการห้องสมุด เป็นผู้ให้คำปรึกษาแนะนำ ช่วยเหลือและประสานงานกับครูประจำชั้น และเป็นผู้สอน แนะนำ และชักจูงนักเรียนให้มีนิสัยรักการอ่านและการศึกษา ค้นคว้าด้วยตนเอง สำหรับรูปแบบการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ประกอบด้วย การจัดกิจกรรมในช่วงเวลาว่างในห้องสมุด และกิจกรรมที่จัดนอกเหนือช่วงว่างการใช้ห้องสมุด และครูบรรณารักษ์มีการจัดกิจกรรมต่างๆ อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง และสอดคล้องกับความสนใจของเด็กในแต่ละระดับชั้น

2. การปรับตัวของผู้ประกอบการ

จากบทความเรื่อง The Challenge of a Saturated Book Market in Japan ซึ่งเขียนโดย Madoka Hanajiri ได้กล่าวถึงตลาดสิ่งพิมพ์ในญี่ปุ่นไว้ดังนี้

ตลาดสิ่งพิมพ์ในญี่ปุ่นมีการหดตัวอย่างต่อเนื่องตลอดระยะเวลา 6 ปีที่ผ่านมา ตั้งแต่ ค.ศ. 1997 ยอดขายหนังสือและนิตยสารของญี่ปุ่นลดลงอย่างต่อเนื่อง ยอดขาย ค.ศ.2002 ลดลงเหลือ 16.5 พันล้านเยน ลดลงจาก ค.ศ.1996 ถึงร้อยละ 10 ทั้งร้านขายหนังสือของญี่ปุ่น ตัวแทนจำหน่ายและสำนักพิมพ์ได้พยายามทุกวิถีทางที่จะทำให้สถานการณ์ดีขึ้น ซึ่งในการรายงานสั้นๆ ในบทความนี้

ผู้เขียนได้ทำการทบทวนสถานการณ์ปัจจุบันของอุตสาหกรรมสิ่งพิมพ์ในญี่ปุ่น ความเป็นมา ความคาดหวังในอนาคต เพื่อพยายามหาวิธีที่จะทำให้สถานการณ์ปัจจุบันดีขึ้น และสิ่งที่ควรดำเนินการเพื่อปรับปรุงสถานการณ์ให้ดีขึ้น

อาจจะกล่าวได้ว่าภาวะเศรษฐกิจถดถอยตลอด 10 ปีที่ผ่านมาส่งผลกระทบต่อยอดขายหนังสือและนิตยสารในญี่ปุ่น เป็นที่น่าเชื่อถือในระยะเวลาที่ผ่านมาแล้วว่า อุตสาหกรรมการพิมพ์จัดเป็นแหล่งทำรายได้ และมักจะได้รับผลกระทบจากภาวะเศรษฐกิจตกต่ำเพียงเล็กน้อย ยกเว้นในสถานการณ์ขณะนี้เราได้เรียนรู้ว่ายอดขายหนังสือไม่ได้เป็นสิ่งพิสูจน์ความตกต่ำ แต่การตกต่ำของยอดขายหนังสือและนิตยสารโดยรวมได้เริ่มเกิดขึ้นให้เห็น ค.ศ.1997 ซึ่งเป็นครั้งแรกในยุคครึ่งศตวรรษแรก นับแต่เกิดภาวะเศรษฐกิจถดถอย ค.ศ.1992 เกิดภาวะหนี้เสียทำให้ธนาคารต้องชะลอการให้สินเชื่อ ค่าเฉลี่ยรายได้ของครัวเรือนลดลงตลอด 5 ปีที่ผ่านมาและปัจจุบันลดลงเหลือ \$51,000 อัตราการว่างงานของคนญี่ปุ่นอยู่ที่ร้อยละ 5.5 ซึ่งไม่รวมถึงกลุ่มบัณฑิตที่เพิ่งจบการศึกษา ซึ่งมีอยู่ถึงกว่าร้อยละ 20 ในขณะที่ตลาดการแข่งขันของหนังสือทั่วโลกที่ตีพิมพ์ ค.ศ.2003 ซึ่งสรุปโดย IMD ที่ทำการสำรวจประเทศหลักๆ 49 ประเทศทั่วโลก พบว่า ตลาดสิ่งพิมพ์ของญี่ปุ่นอยู่ในลำดับที่ 13 ซึ่งเป็นลำดับที่แย่ที่สุดเท่าที่เคยเป็นมา IMF ได้รายงานเมื่อเดือนพฤษภาคม ค.ศ.2003 ว่าภาวะเงินฝืดในญี่ปุ่นส่งผลกระทบต่ออย่างมาก ชาวญี่ปุ่นจำนวนมากรู้สึกว่าเขาควรจะเริ่มรัดเข็มขัดได้แล้ว เนื่องจากภาวะเศรษฐกิจในญี่ปุ่นยังไม่เห็นแนวทางที่จะมีโอกาสฟื้นตัวในเวลาอันใกล้

และเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของรายได้ส่วนบุคคลที่มีการลดลงอย่างต่อเนื่อง อุตสาหกรรมสิ่งพิมพ์ของญี่ปุ่นก็พยายามค้นหาทุกแนวทาง แต่อัตราการลดลงของยอดขายหนังสือและนิตยสารโดยรวมก็ยังคงแสดงสัญญาณที่กำลังลดลงอย่างช้าๆ ค.ศ.2002 ยอดขายรวมของหนังสือเพิ่มขึ้นเพียงร้อยละ 0.4 เนื่องจากความสำเร็จของหนังสือ Harry Potter and the Goblet of Five แต่ว่ายอดขายรวมของหนังสือและนิตยสาร ค.ศ.2002 ลดลง โดยรวมร้อยละ 0.3 ในขณะที่อัตราการส่งหนังสือกลับคืน (return rate) ของหนังสือซึ่งเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 41 ค.ศ.1998 ได้ลดลง เป็นร้อยละ 37.7 ในค.ศ.2002

แม้ว่ายอดขายในภาคการพิมพ์จะยังคงอยู่ในระดับต่ำเหมือนปีที่ผ่านมา แต่จำนวนปกหนังสือออกใหม่ยังคงเพิ่มสูงขึ้น ในเดือนเมษายน ค.ศ.2002 มีจำนวนปกออกใหม่ 7,129 ปก เพิ่มขึ้นร้อยละ 13.3 ในขณะที่ยอดสะสมจากเดือนมกราคม ถึง เมษายน มีจำนวนปกออกใหม่รวม 24,573 ปก เพิ่มขึ้นร้อยละ 8.3 แนวโน้มใหม่นี้ ทำให้สำนักพิมพ์จะต้องพยายามอย่างต่อเนื่องที่จะค้นหาแนวทางแก้ไขภาวะตกต่ำที่ยืดเยื้อมายาวนาน การเคลื่อนไหวในด้านส่งเสริมการอ่านจะต้องดำเนินการอย่างมากโดยผ่านทาง การเล่านิทานในร้านจำหน่ายหนังสือ การเข้าถึงห้องสมุด โรงเรียน และการอ่านที่โรงเรียนในตอนเช้า ซึ่งดูเหมือนว่าธุรกิจการพิมพ์ได้เห็นความจำเป็นที่จะต้องดึงดูดความสนใจของผู้อ่านรายใหม่ๆ และหาแนวทางในการกระตุ้นอุตสาหกรรมการพิมพ์

ช่องทางที่สัมพันธ์กับสิ่งพิมพ์ (Kiyota Yoshiaki, Feb 2002)

ในอินเทอร์เน็ตพบว่ามีช่องทางเป็นจำนวนมากที่สัมพันธ์กับสิ่งพิมพ์ ในญี่ปุ่น เช่น Book review, Publishing News, Online Selling of books และหนังสือในรูปแบบดิจิทัล เป็นต้น โดยพบว่ามียุติษัทสิ่งพิมพ์ถึง 2,200 แห่ง จาก 4,300 แห่งทั่วญี่ปุ่น มีการพัฒนาช่องทางเว็บไซต์ของตนเอง และยังคงมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ

ข่าวเกี่ยวกับสิ่งพิมพ์และการอ่าน

1. การจำหน่ายหนังสือ แฮร์รี่พอตเตอร์ตอน “Harry Potter and the Goblet of Fire” ถึง 2.3 million copy ช่วยกระตุ้นให้ยอดขายหนังสือโดยรวมของญี่ปุ่นเพิ่มสูงขึ้น
2. มีการค้นหาห้องสมุดประชาชนที่ซื้อหนังสือขายดี เป็นจำนวนหลายเล่ม เพื่อให้ความบันเทิงแก่ผู้อ่านอย่างต่อเนื่อง ท่ามกลางผู้มีลิขสิทธิ์และผู้ที่เกี่ยวข้องกับห้องสมุด
3. หนังสือการ์ตูนญี่ปุ่นเกี่ยวกับการออกเสียง ทำยอดขายได้ถึง 1.4 ล้านเล่ม ในค.ศ.2002
4. หนังสือเกี่ยวกับการใช้ชีวิตยามแก่และการชะลอความแก่ ทำยอดขายได้ดี
5. จำนวนโรงเรียนที่จัดกิจกรรมอ่าน 10 นาที ในตอนเช้า มีจำนวนถึง 10,000 แห่ง รวมทั้งการเคลื่อนไหวด้านการส่งเสริมการอ่าน ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญเพื่อให้เกิดความสนุกสนานในการอ่านตั้งแต่ยังเป็นเด็กเล็ก ยังคงดำเนินการต่อไป
6. สิ่งพิมพ์ตามระยะเวลาที่เน้นด้านวัด ดอกไม้ และถนน เป็นต้น ได้ถูกนำมารวมกันเพื่อวางจำหน่าย ยังคงเป็นที่นิยม โดยมีเป้าหมายเพื่อสร้างคนอ่านหนังสือรุ่นใหม่ ๆ
7. การต่อต้านกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมกิจกรรมของสื่อ เพื่อคุ้มครอง ข้อมูลส่วนบุคคลได้เกิดขึ้นอย่างแพร่หลาย ในหลายภาคส่วนของอุตสาหกรรมสิ่งพิมพ์
8. มีการจัดตั้งศูนย์ Nipon Shuppan Infra Centre ขึ้น เพื่อให้อุตสาหกรรมสิ่งพิมพ์ได้ทำการปรับปรุงด้านข่าวสาร
9. มีการเปิดสาขาใหม่ของ National Diet Library เมื่อเดือนตุลาคม ซึ่งสาขาใหม่นี้มีความพร้อมด้านสิ่งอำนวยความสะดวกที่บริการในรูปแบบของห้องสมุดดิจิทัล รวมทั้งมีการเปิดห้องสมุดนานาชาติเพื่อการอ่านของเด็ก ซึ่งเปิดดำเนินการเมื่อช่วงฤดูใบไม้ร่วง ค.ศ.2002 ซึ่งทาง Diet Library ได้ทำการปรับปรุงการให้บริการแก่ผู้ใช้งาน

ค.ศ.2002 ตลาดหนังสือในญี่ปุ่นเริ่มฟื้นตัว เนื่องจากยอดขายของหนังสือที่มีอีฮือ อันเป็นสัญญาณที่แสดงถึงการเริ่มฟื้นตัวหลังจากมียอดขายตกต่ำลงอย่างต่อเนื่องมาตลอด 5 ปีที่ผ่านมา

ยอดขายของหนังสืออ่านเล่นเติบโตอย่างรวดเร็ว ซึ่งเป็นผลจากหนังสือที่ขายดีบางเล่ม มูลค่าขายของหนังสืออ่านเล่น เพิ่มขึ้นเกือบร้อยละ 3.5 ในขณะที่มูลค่าขายของหนังสือประเภทอื่น ลดลงร้อยละ 0.5

ตลาดหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ในญี่ปุ่น

ค.ศ.2002 ตลาดหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ทั่วโลกขยายตัวอย่างรวดเร็ว แต่เนื่องจากปัญหาทางกลยุทธ์การตลาดและเทคโนโลยี จึงทำให้ตลาดยังอยู่ในช่วงเริ่มต้น แต่ในประเทศญี่ปุ่นตลาดหนังสืออิเล็กทรอนิกส์มีการขยายตัวอย่างรวดเร็วมากที่สุดในกลุ่มของตลาดหนังสือ โดยมียอดขายเพิ่มขึ้นเป็น 1 พันล้านเยน ค.ศ.2002 มีอัตราการขยายตัวร้อยละ 40-60 ต่อปี จากผลการสำรวจในรายงานการสำรวจธุรกิจหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ค.ศ.2003 ของ Impress Corp.

หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ผู้ใช้สามารถดาวน์โหลดได้จากคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคลหรือโทรศัพท์เคลื่อนที่ โดยมีหนังสือให้เลือกอย่างหลากหลายทั้งนวนิยาย รูปภาพ และการ์ตูน ปัจจุบันมีหนังสือประมาณ 25,000 ปก อยู่ในตลาดหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ และมีหนังสือออกใหม่เข้าสู่ระบบออนไลน์ทุกเดือน และในแต่ละเดือนจะมีสมาชิกดาวน์โหลดโดยเฉลี่ย 32,000 ราย ทำให้มียอดจำหน่าย ค.ศ.2002 ประมาณ 300 ล้านเยน และจากผลการสำรวจพบว่ามีผู้ต้องการอ่านหนังสือ อิเล็กทรอนิกส์ถึงร้อยละ 63 ของผู้ตอบทั้งหมด ดังนั้น ค.ศ.2002 นี้จึงถือเป็นปีที่หนังสืออิเล็กทรอนิกส์มีการเคลื่อนไหวอย่างเต็มที่ แต่อย่างไรก็ดีตลาดยังคงแคบและมีส่วนแบ่งเพียงร้อยละ 0.04 ของตลาดหนังสือในญี่ปุ่น ซึ่งมีมูลค่าตลาดรวม 2.31 พันล้านเยน ค.ศ.2002

ตลาดหนังสือการ์ตูน (มังงะ) ในตลาดญี่ปุ่น

ตลาดสิ่งพิมพ์ในญี่ปุ่นเป็นตลาดที่ตื่นตัวมากที่สุด ตลาดหนึ่งของโลก โดย ค.ศ.2002 มีมูลค่าขาย 2.3 ล้านล้านเยน จำนวนวัสดุสิ่งพิมพ์ รวมทั้งวารสารมีมูลค่ากว่า 750 ล้านเยน ร้อยละ 22.6 ของมูลค่ารวม หรือร้อยละ 38.1 ของจำนวนวัสดุสิ่งพิมพ์ที่จำหน่าย ค.ศ.2002 เป็นหนังสือการ์ตูน (มังงะ) และวารสารการ์ตูน ซึ่งเคยมียอดจำหน่ายสูงสุด เมื่อ ค.ศ.1995 ทั้งในส่วนของวัสดุอุปกรณ์สิ่งพิมพ์ และอุตสาหกรรมสิ่งพิมพ์ปัจจุบันมียอดขายลดลง อย่างไรก็ตาม พบว่า ไม่มีประเทศใดที่มีสัดส่วนยอดหนังสือการ์ตูนอยู่ในเกณฑ์สูง

หนังสือมังงะมีราคาแพงน้อยกว่าหนังสือทั่วไปหรือวารสาร ดังนั้นหากยอดจำหน่ายมังงะตกต่ำลงก็จะมีผลกระทบต่อผู้ประกอบการทั้งอุตสาหกรรม การที่ตลาดมังงะเป็นตลาดที่ใหญ่เนื่องมาจากปัจจัยหลายประการได้แก่ ขอบเขตในระบบอุตสาหกรรมสิ่งพิมพ์ เกื้อหนุนในอดีต พื้นฐานทางวัฒนธรรม การกล่าวถึงในอดีต มังงะพัฒนาขึ้นจากการเชื่อมโยงระหว่างทีวีและเป้าหมายความสำเร็จ

ทางธุรกิจภายใต้ ความสัมพันธ์ที่กำหนดไว้กับสื่ออื่นๆ เช่น ทีวี แอนิเมชัน วิดีโอเกม รวมทั้งส่วนประสมของสื่อต่างๆ

มังงะจึงกลายเป็นรูปแบบทางวัฒนธรรมที่มีชื่อเสียง และมีอิทธิพลต่อเศรษฐกิจ นักวิจัยทางด้านมังงะของญี่ปุ่นตระหนักว่าความสำเร็จของมังงะไม่สามารถอธิบายได้ด้วยตัวเอง ดังนั้นการวิจัยในองค์กรรวมในหลายๆ สาขาจึงจำเป็นสำหรับอนาคต

สังคมญี่ปุ่นให้ความยืดหยุ่นต่อมังงะมากกว่าประเทศอื่นๆ เมื่อเปรียบเทียบกับสหรัฐอเมริกา ซึ่งมีข้อจำกัดด้านกฎหมาย ทำให้นวนิยายหรือการ์ตูนขาดความเป็นอิสระในช่วงที่มีการขยายตัว ในขณะที่มังงะของญี่ปุ่นมีการพัฒนาภาพวาดที่แตกต่างกัน โดยมีการทำงานภายใต้แรงกดดันจากภายนอก ส่วนทางด้านภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดระหว่างรูปภาพและภาษา เช่น จีนมีการพัฒนาตัวหนังสือที่เชื่อมโยงกับการนำเสนอในลักษณะรูปภาพ ส่วนวัฒนธรรมตะวันตกมีวัฒนธรรมการเล่านิทานเช่นกัน แต่สังคมตะวันตกยุคใหม่จะแยกการนำเสนอและคำออกจากกัน

ในความเป็นจริงมังงะในปัจจุบันได้รับอิทธิพลมาจากการ์ตูนทางหนังสือพิมพ์ของอเมริกันที่มีรูปภาพมากมาย มีคำพูดในกรอบกลมและบรรยาย โดยเริ่มมีการคิดสร้างสรรค์ เมื่อต้นศตวรรษที่ 20 หลังทศวรรษที่ 1920

ลักษณะของมังงะในญี่ปุ่น

นิตยสารมังงะของผู้ใหญ่ขยายตัวในช่วงทศวรรษที่ 80 โดยมีมูลค่าขายเป็นครึ่งหนึ่งของตลาดสิ่งพิมพ์ในทศวรรษที่ 90 ครึ่งหนึ่งของมังงะในตลาดเป็นมังงะสำหรับผู้ใหญ่ ซึ่งมักทำออกมาในรูปแบบของความบันเทิงที่มีชื่อเสียง ซึ่งคล้ายกับภาพยนตร์ มังงะสำหรับผู้ใหญ่มีส่วนทำให้ตลาดมังงะโดยรวมขยายตัวเพิ่มขึ้นในช่วงทศวรรษที่ 80 โดยมีหลายรูปแบบหลายประเด็น แต่มังงะจำนวนมากในญี่ปุ่นไม่เหมาะสมสำหรับเด็กเนื่องจากขาดการแปล

ปัจจุบันมังงะในประเทศญี่ปุ่นมีทั้งในรูปแบบของหนังสือและภาพยนตร์ และโดยข้อเท็จจริงพบว่าภาพยนตร์ญี่ปุ่นในปัจจุบัน รวมทั้งละคร ส่วนใหญ่มีพื้นฐานมาจากมังงะทั้งสิ้น และมังงะถือเป็นรูปแบบการบันเทิงซึ่งเป็นที่นิยมอย่างแพร่หลาย

3. พฤติกรรมการอ่านหนังสือของคนญี่ปุ่น

The Agency for Cultural Affairs (Japan) ได้ทำการสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับภาษาญี่ปุ่นมาอย่างต่อเนื่อง และ ค.ศ.2002 ได้ดำเนินการเก็บข้อมูลในช่วงเดือนพฤศจิกายน-ธันวาคม ในประเด็นเกี่ยวกับความสามารถของประชาชนในการใช้ภาษาญี่ปุ่น ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อสถานการณ์การอ่านในปัจจุบัน และระดับของคำ เพื่อนำข้อสรุปที่ได้รับไปใช้อ้างอิงในการกำหนดนโยบายด้าน

ภาษาของญี่ปุ่น การสำรวจในครั้งนี้ใช้วิธีการสัมภาษณ์เป็นรายบุคคล เก็บตัวอย่างรวม 3,000 ตัวอย่าง จากประชากรอายุ 16 ปีขึ้นไปทั่วประเทศ มีผู้ตอบกลับรวม 2,200 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 73.3 ข้อสรุปมี ดังนี้

ประเด็นเกี่ยวกับจำนวนหนังสือที่อ่านในหนึ่งเดือน ทั้งนี้ไม่รวมวารสารและมังงะ (comics) ซึ่งมีจำนวนผู้ตอบว่าไม่อ่านคิดเป็นร้อยละ 37.6 อีกร้อยละ 58.1 อ่าน 1-10 เล่มต่อเดือน ร้อยละ 2.6 อ่านหนังสือ 11-20 เล่มต่อเดือน อีกร้อยละ 0.7 อ่าน 21-30 เล่มต่อเดือน ส่วนร้อยละ 0.4 อ่านมากกว่า 30 เล่มต่อเดือน และเมื่อถามถึงข้อดีของการอ่าน ผู้ตอบร้อยละ 55.3 เห็นว่าได้รับความรู้และได้ข่าวสาร อีกร้อยละ 39 ช่วยให้รู้ความเคลื่อนไหวได้รวดเร็ว ส่วนร้อยละ 35.1 ทำให้เกิดความตื่นตัว และร้อยละ 28.8 ช่วยพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ส่วนอีกร้อยละ 28.4 เห็นว่าช่วยให้สามารถเรียนรู้เกี่ยวกับคำและการออกเสียงได้อย่างมีคุณภาพ

ความสนใจในการอ่านหนังสือที่ลดลงของประเทศที่มีอัตราการอ่านออกอยู่ในเกณฑ์สูง เช่น ญี่ปุ่น เป็นเรื่องที่ต้องให้ความสนใจ ยอดขายหนังสือตลอด 10 ปีที่ผ่านมาของญี่ปุ่นลดลงอย่างต่อเนื่อง รัฐบาลจึงเริ่มดำเนินการแก้ปัญหา โดยมีการกระตุ้นในกลุ่มเด็ก ค.ศ.2002 และกล่าวโทษทีวี คอมพิวเตอร์เกม นักสังคมศาสตร์ของญี่ปุ่นกล่าวว่า การอ่านที่ลดลงนั้นเป็นการอ่านในส่วนของหนังสือ ไม่ใช่การอ่านนิตยสาร หรือนวนิยายการ์ตูน (มังงะ) แม้ว่ายอดขายโดยรวมของตลาดสิ่งพิมพ์ จะลดลง แต่ยอดขายมังงะก็ยังคงเป็นผู้นำในตลาดสิ่งพิมพ์ของญี่ปุ่น

แม้แต่ประเทศที่พัฒนาแล้วอย่างญี่ปุ่น หนังสือเพื่อความบันเทิง โดยเฉพาะการ์ตูน ถือเป็นหนังสือยอดนิยมของคนญี่ปุ่น แทบทุกวัย มีการประมาณว่าในแต่ละปี (ค.ศ.2002) ชาวญี่ปุ่นทั่วประเทศ ใช้เงินกว่า 500,000 ล้านบาท ไปกับการซื้อหนังสือการ์ตูน หรือที่เรียกว่ามังงะ ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 40 ของตลาด สิ่งพิมพ์ทั้งหมดของญี่ปุ่นและยังบุกไปตีตลาดในอีกหลายประเทศทั่วโลก ประเทศไทยเองก็ได้ชื่อว่าเป็นสาวกการ์ตูนญี่ปุ่นเช่นกัน

ในปัจจุบันมีมังงะหลากหลายปกที่สอดคล้องกับผู้อ่านทุกประเภท จากเด็กจนถึงผู้ใหญ่ จากเรื่องผจญภัยไปจนถึงเรื่องลามก มีทั้งรายสัปดาห์ รายปักษ์ รายเดือน และมีขายอย่างแพร่หลายตามร้านหนังสือ ร้านสะดวกซื้อ และซุ้มบริเวณขนส่งสาธารณะ มีทั้งเล่มหนาและบาง พิมพ์ด้วยกระดาษรีไซเคิล มีราคาไม่แพงและอ่านได้ไว ผู้อ่านใช้เวลาอ่านเฉลี่ยค่า 3.75 วินาทีต่อ 1 หน้า หรือ 320 หน้า ใช้เวลาอ่านแค่ 20 นาที เนื้อหาที่นิยมในปัจจุบันมักเป็นนวนิยาย (comic)

การศึกษา นโยบายและกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของประเทศญี่ปุ่น ค.ศ.2003

1. นโยบายและกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของรัฐบาลญี่ปุ่น

ค.ศ. 2001 รัฐบาลได้ออกกฎหมายเพื่อส่งเสริมการอ่านสำหรับเด็ก และให้งบประมาณถึง 13 พันล้านเยน ในการซื้อหนังสือให้กับห้องสมุดโรงเรียน แต่โดยเฉลี่ยแล้วพบว่า งบประมาณที่จัดสรรให้กับรัฐบาลท้องถิ่น มีเพียงร้อยละ 30 เท่านั้น ที่ถูกนำไปใช้ตามวัตถุประสงค์นี้

ดังนั้นสมาชิกของรัฐสภา จึงรวมตัวกันเป็นกลุ่มเมื่อเดือนกรกฎาคม ค.ศ.2003 เพื่อดำเนินการส่งเสริมการอ่าน โดยมีเป้าหมายในการปรับปรุงสภาพแวดล้อมของการอ่านแก่สาธารณชนทั่วไป และเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมการอ่าน ประกอบด้วยสมาชิก รวม 200 คน การดำเนินการครั้งนี้เป็นแรงผลักดันให้รัฐบาลกลางและรัฐบาลท้องถิ่นตระหนัก และเห็นความสำคัญของวัตถุประสงค์ข้างต้น

2. นโยบายและกิจกรรมส่งเสริมการอ่านขององค์กรภาคเอกชนประเทศญี่ปุ่น

เมื่อเร็วๆ นี้ ธุรกิจภาคการพิมพ์ได้เป็นผู้นำในการส่งเสริมการอ่าน โดยการจัดกิจกรรมให้มีการอ่านหนังสือในร้านหนังสือ และการอ่าน 10 นาที ในตอนเช้า ซึ่งปัจจุบันได้มีการนำไปปฏิบัติในโรงเรียนระดับ Elementary School และ Junior School ทั่วประเทศประมาณ 13,000 แห่ง

ค.ศ.2003 สิ่งพิมพ์ประเภทหนังสือของญี่ปุ่น ยังคงมีการรวมกลุ่มกัน โดยมีธุรกิจขนาดใหญ่มาก เช่น Kodansha และ Shogakukan แต่เมื่อรวมธุรกิจขนาดใหญ่ทั้ง 3 แห่งเข้าด้วยกันพบว่ามียอดขายหนังสือน้อยกว่า หนึ่งในสี่ รายได้มากที่สุดของธุรกิจสิ่งพิมพ์จะมาจากหนังสือวารสารและมังงะ โดยทั้งสองบริษัทข้างต้นมียอดขายมังงะอยู่ที่ร้อยละ 80 การจำหน่ายหนังสือมีการรวมกลุ่มกันมาก และ เริ่มมีการทำธุรกิจในระดับนานาชาติ โดยการลงทุนร่วมกับต่างชาติ กลุ่มแรกที่เข้ามาคือกลุ่มตลาดเอเชียและยังมีกลุ่มอื่นๆ เข้ามาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งหลายๆ สำนักพิมพ์จริงๆ แล้วตั้งใจที่จะเข้าตลาดจีนซึ่งเป็นตลาดที่สำนักพิมพ์ญี่ปุ่นใฝ่ฝันอยากเข้าตลาดนี้มาก

ธุรกิจสิ่งพิมพ์ในญี่ปุ่นมีการกระจายตัวอย่างมาก โดยคาดว่าจะมีธุรกิจสิ่งพิมพ์ 7,500 แห่ง ในญี่ปุ่น มี 4,500 แห่ง ที่ผลิตสิ่งพิมพ์ 1-10 เล่มต่อปี ซึ่งเป็นไปได้แม้ว่าจะเป็นช่วงเวลาที่เศรษฐกิจตกต่ำ แต่ก็ยังมีสำนักพิมพ์อิสระใหม่ๆ เกิดขึ้นเนื่องจากยังมีโอกาสที่ดีกว่าในอเมริกาและยุโรปตะวันตก ที่ยังมีสิ่งที่จะต้องระมัดระวังมากกว่า

ประชาชนรุ่นใหม่ให้ความสนใจในสื่ออื่นเพิ่มมากขึ้น ทั้ง pachinko parlors และ โทรศัพท์มือถือ ซึ่งเป็นสิ่งที่วัยรุ่นจ่ายเงินซื้อค่อนข้างสูงมากมายถึง 30 US\$ ต่อเดือน ดังนั้นสิ่งที่น่าสนใจคือโครงการส่งเสริมเพื่อกระตุ้นการอ่าน ซึ่งสำนักพิมพ์ของญี่ปุ่นและผู้มีอำนาจหน้าที่ทางการศึกษาจะต้องดำเนินการ โครงการ Bookstart ได้มีการให้หนังสือแก่คนรุ่นใหม่ทุกคนเป็นจำนวนมาก เมื่อมีการตรวจ

สุขภาพร่างกาย รวมทั้งการเพิ่มจำนวนโรงเรียนที่ให้เด็กใช้เวลา 10 นาทีในการอ่านหนังสือตอนเช้า มังงะ แอร์พอร์ตเตอร์ หรืออื่นๆ ที่เด็กชอบและต้องการ โดยหวังว่าจะสามารถลดการดื้อรั้นของเด็กในห้องเรียนและกระตุ้นให้เด็กอ่านหนังสือได้โดยอิสระ

อย่างไรก็ดีแม้ว่าจะมีโครงการเกิดขึ้นมากมายแต่โดยข้อเท็จจริงก็ยังไม่สามารถแก้ไขความอ่อนแอนี้ได้ เนื่องจากคนรุ่นใหม่ให้ความสนใจในเรื่องที่ต้องใช้สมองและความคิดและเรื่องที่เกี่ยวข้องเมือง ของประเทศน้อยมากซึ่งเห็นได้ชัดทั้งในทศวรรษ 1960 และทศวรรษ 1970 ซึ่งพบว่านักเรียนของญี่ปุ่นซึ่งเคยเห็นคนกลุ่มใหญ่แสดงการต่อต้านในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสงครามเวียดนาม และสนามบินแห่งใหม่ของผู้โดยสารสนใจเรื่องเหล่านี้ไม่ได้นาน ซึ่งลักษณะนี้ทำให้เกิดบรรยากาศซึ่งบรรณาธิการจะถูกแรงกดดันด้านการทำกำไรมากขึ้น จากข้อมูลหนังสือ Japan Time ซึ่งเป็นหนังสือบันเทิงฉบับใหม่มียอดขาย 1,000–2,000 เล่ม ซึ่งยอดขายขนาดนี้เทียบเท่ากับยอดขายของประเทศอื่นๆ แต่พบว่ามียอดขายลดลงกว่าในอดีตเกินกว่าระดับที่เหมาะสม เมื่อก่อนหนังสือแปลฉบับใหม่เรื่อง The Catcher in the Rye เป็นที่นิยมอย่างมากในกลุ่มวัยรุ่นหนุ่มสาว และมียอดขายดีเป็นอันดับ 1 แต่ในปัจจุบันหนังสือที่ได้รับความนิยมจะเป็นหนังสือประเภทธุรกิจหรือวิธีทำให้เกิดแรงบันดาลใจ เป็นต้น

เมื่อเปรียบเทียบกับอุตสาหกรรมสิ่งพิมพ์ในประเทศตะวันตก สถานการณ์ในญี่ปุ่นจำเป็นต้องให้ความสนใจเป็นพิเศษ ต้องมีการตรวจสอบการทำกำไร และยังไม่จำกัดจำนวนสำนักพิมพ์ที่เกิดขึ้น ชาวญี่ปุ่นยังคงชอบที่จะแปลหนังสือซึ่งเป็นที่ต้องการมากกว่าประเทศอื่นๆ ส่วนหนึ่งเนื่องจากชาวญี่ปุ่นยังคงเห็นว่าสิ่งพิมพ์เป็นสิ่งจำเป็นที่จะสื่อให้เห็นสิ่งที่กำลังเกิดขึ้นบนโลก และเห็นว่าสิ่งพิมพ์สะท้อนให้เห็นถึงความเป็นบุคคลและความสนใจของสำนักพิมพ์แต่ละแห่งมากกว่าในเชิงธุรกิจ นั่นคือการทำความเข้าใจผู้อ่านทั่วไปเป็นสิ่งที่อยู่ในความคาดหวังของทุกสำนักพิมพ์ซึ่งสามารถพบได้ในประเทศญี่ปุ่น

สิ่งพิมพ์เปรียบได้กับส่วนเล็กๆ ของสังคม การเปลี่ยนแปลงในแต่ละช่วงอายุของคน และแรงกดดันในการเพิ่มกำไรเป็นสิ่งที่ต้องคำนึงถึงและเมื่อพิจารณาในทุกๆ ส่วน ประเทศญี่ปุ่นจะต้องพยายามต่อต้านแรงกดดันจากทั่วโลกและรักษาวัฒนธรรมประเพณีของตนเองที่มีอยู่ในคนญี่ปุ่นจำนวนมาก

3. การปรับตัวของผู้ประกอบการ

ภาวะอุตสาหกรรมสิ่งพิมพ์ประเภทหนังสือในญี่ปุ่น

จากผลการวิจัยของ ESRC Centre for Business Research, University of Cambridge ร่วมกับ ITEC ของญี่ปุ่น ซึ่งนำเสนอผลการวิจัยเมื่อมิถุนายน ค.ศ.2005 ได้กล่าวถึงอุตสาหกรรมสิ่งพิมพ์ประเภท

หนังสือในญี่ปุ่นเทียบกับสหราชอาณาจักร โดยมีรายละเอียดในส่วนของอุตสาหกรรมสิ่งพิมพ์ประเภทหนังสือในญี่ปุ่นดังนี้

อุตสาหกรรมสิ่งพิมพ์หนังสือในญี่ปุ่นมียอดขายรวม 906 พันล้านเยน ค.ศ.2003 โดยมีจำนวนหนังสือที่เป็นปกออกใหม่มากกว่า 70,000 ปก มียอดหนังสือส่งออกเกือบ 1,200 ล้านเยน อย่างไรก็ตาม หนังสือจำนวนมากมีการผลิตและขายในปริมาณไม่มาก

การดำเนินงานของธุรกิจสิ่งพิมพ์ส่วนใหญ่จะทำการจัดจ้าง (outsource) ผู้ประกอบการภายนอกในการพิมพ์ และเข้าปกโดยใช้ผู้ประกอบการภายในประเทศเนื่องจากจะเสียเปรียบทางด้านต้นทุนรวมเพียงเล็กน้อยในเรื่องของการขนส่งหรือกรณีฉุกเฉิน นอกจากนี้สำนักพิมพ์ขนาดใหญ่บางแห่งยังใช้วิธีการจัดจ้างผู้ประกอบการภายนอกในกิจกรรมหลักๆของบริษัทด้วยเช่นการวางแผนและการแก้ไข

ทางด้านของธุรกิจใหม่ที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีสารสนเทศเช่นการพิมพ์เมื่อลูกค้าต้องการหรือคั่นหนังสือทางอินเทอร์เน็ตก็เริ่มเกิดขึ้นเช่นกัน แต่ยอดขาย ค.ศ.2003 มีเพียงเล็กน้อยและยังไม่ส่งผลกระทบต่อตลาดสิ่งพิมพ์โดยรวม

ตลาดสิ่งพิมพ์ของญี่ปุ่นมีช่องทางการจัดจำหน่ายที่หลากหลายซึ่งทางหลัก ได้แก่ พ่อค้าส่ง ซึ่งมียอดขายหนังสือร้อยละ 70 และยอดขายวารสารร้อยละ 90 สำหรับร้านหนังสือ พบว่ามียอดขายสิ่งพิมพ์คิดเป็นร้อยละ 65 ของยอดขายของพ่อค้าส่ง (รวมยอดขายทั้งหนังสือและวารสาร) ร้านหนังสือขนาดเล็กและกลาง ซึ่งเป็นร้านหนังสือรายใหญ่จะผูกอยู่กับพ่อค้าส่งเพียง 1-2 ราย คือ Nippan และ Tohan ร้อยละ 80 ของสำนักพิมพ์มีธุรกิจอยู่ที่โตเกียว และใช้ช่องทางจำหน่ายหลักผ่านทางพ่อค้าส่ง ผ่านไปยังร้านหนังสือทั่วประเทศ โดยมีศูนย์กลางเครือข่ายอยู่ที่โตเกียว

พ่อค้าส่งในตลาดสิ่งพิมพ์ของญี่ปุ่นมีประมาณ 40 ราย โดยมีรายใหญ่ 2 ราย ได้แก่ Nippan และ Tohan ซึ่งมียอดขายประมาณร้อยละ 80 ของตลาด นับจากทศวรรษ 1990 เป็นต้นมา ยอดขายมีการเติบโตอย่างต่อเนื่องจากการล้มเลิกกิจการของพ่อค้าส่งขนาดเล็กและขนาดกลาง ดังนั้นตลาด จึงเป็นตลาดผู้ขาย น้อยราย และพ่อค้าส่ง 2 รายใหญ่ข้างต้น มีอิทธิพลเป็นอย่างมากในอุตสาหกรรมสิ่งพิมพ์ของญี่ปุ่น

ทางด้านร้านหนังสือในญี่ปุ่นมีอยู่ประมาณ 18,000 ร้าน โดยร้านจำหน่ายหนังสือ 3 อันดับแรกมียอดขายร้อยละ 10 และมีแนวโน้มที่จะเกิดการขยายตัวของร้านหนังสือแบบเซนสโตรขนาดใหญ่เพิ่มมากขึ้น ส่วนร้านจำหน่ายหนังสือขนาดเล็กมีแนวโน้มลดลง

ในประเทศญี่ปุ่นผู้ประกอบการในธุรกิจสิ่งพิมพ์ได้ร่วมมือกันกำหนดระบบ Resale Price Maintenance System (RPMS) ขึ้น เพื่อสร้างคุณภาพในอุตสาหกรรม โดยได้เริ่มกำหนดขึ้นอย่างเป็นทางการเมื่อ ค.ศ.1920 และได้ทำการปรับปรุง เมื่อ ค.ศ.1953 แม้ว่าตลาดสิ่งพิมพ์ในญี่ปุ่นจะพัฒนาภายใต้การแข่งขันโดยเสรี แต่เมื่อการแข่งขันรุนแรงมากขึ้นไป ทั้งสำนักพิมพ์ พ่อค้าส่งและร้านหนังสือ

ต่างก็ต้องร่วมมือกัน และทำการพัฒนาระบบ RPMS ขึ้น เพื่อให้เกิดความสมดุลระหว่างการแข่งขันและการร่วมมือ

ระบบ RPMS ถูกนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดการด้านราคาของสิ่งพิมพ์อย่างถูกต้องตามกฎหมาย โดยสำนักพิมพ์จะกำหนดราคาขายปลีกของหนังสือรวมทั้งอัตราส่วนของรายได้สุทธิของสำนักพิมพ์ ส่วนร้านจำหน่ายหนังสือก็จะทำการกำหนดในสัญญาระหว่างพ่อค้าส่ง

แม้จะร่วมมือกัน อุตสาหกรรมสิ่งพิมพ์ในญี่ปุ่นยังคงพบกับปัญหา โดยพบว่าสำนักพิมพ์รายใหญ่มีกำไรส่วนเพิ่มโดยเฉลี่ยประมาณร้อยละ 10 และปัจจุบันมาร์จินอยู่ที่เกือบร้อยละ 2 หรือเป็นศูนย์หรือติดลบ สำหรับบางสำนักพิมพ์ ซึ่งเมื่อเทียบกับสำนักพิมพ์หลักๆ ของ โลก เช่น สหราชอาณาจักร และสหรัฐอเมริกา พบว่ามีมาร์จินร้อยละ 5-10 (ข้อมูล ค.ศ.2001) กำไรในระดับพ่อค้าขายส่งและ พ่อค้าขายปลีกก็ลดลงเช่นกัน ซึ่งเป็นผลกระทบจากภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ ทำให้มองกันว่าปรัชญาของความร่วมมือกันในญี่ปุ่นควรจะเปลี่ยนแปลง เพื่อสร้างความมั่นคงด้านกำไรให้มากขึ้น โดยต้องกลับมาพิจารณาด้านราคาสำหรับหนังสือออกใหม่ และหนังสือที่ขายดี ซึ่งทำให้ธุรกิจสิ่งพิมพ์ต้องปรับปรุงการวางแผนและการทำธุรกิจเสียใหม่ ซึ่งอาจจะยากกว่าในอดีต ปัญหานี้เกิดขึ้นทางด้านอุปทาน และในขณะที่การใช้ระบบ RPMS และการขายแบบ Consignment จะไม่แสดงให้เห็นถึงความล้มเหลวก็ตาม แต่ก็แสดงให้เห็นขอบเขตของการแข่งขัน และควมมีประสิทธิภาพที่เพิ่มมากขึ้น โดยผ่านทาง การดำเนินงานที่คล่องตัวของระบบ RPMS และการใช้ระบบ Buying up Sales System

แนวโน้ม

ผู้นำในอุตสาหกรรมสิ่งพิมพ์ได้นำเสนอ ประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้องกับแนวโน้มของสิ่งพิมพ์ โดยมีสาระสำคัญดังนี้

1. ยอดขายสิ่งพิมพ์ ค.ศ.2002 ยังคงลดลงอย่างต่อเนื่องเป็นปีที่ 6 ซึ่งเป็นปีที่มียอดขายตกต่ำจนถึงจุดต่ำสุด โดยเฉพาะในกลุ่มหนังสือ ซึ่งมียอดขายเพิ่มขึ้นเพียงร้อยละ 0.4
2. ในเดือนเมษายน รัฐบาลได้ให้ความสนใจกับระบบการตั้งราคาโดยรวมของหนังสือ (ซึ่งปกติจะรวมภาษีเข้าในราคาขายด้วย) โดยนำเอาการปรับขึ้นภาษีผู้บริโภคนอนาคดมาประกอบการพิจารณา
3. อุตสาหกรรมสิ่งพิมพ์คัดค้านคณะกรรมการวิจัยระบบภาษี และเห็นว่าควรใช้วิธีการในปัจจุบันต่อไปโดยแยกราคาขายหนังสือและภาษีออกจากกัน
4. อุตสาหกรรมสิ่งพิมพ์พยายามดำเนินการเกี่ยวกับการออกกฎหมายลิขสิทธิ์ของบริษัทสิ่งพิมพ์
5. มีโครงการดำเนินกิจกรรมอย่างหลากหลาย เพื่อส่งเสริมการอ่าน

6. มีการคัดค้านและต่อต้านกฎหมายการควบคุมสื่อ ซึ่งกฎหมายนี้กลายเป็นข้อจำกัดการทำงานของสื่อ

7. ระบบ Resale Price Maintenance System ที่ดำเนินการแบบยืดหยุ่น ยังคงนำมาใช้ต่อไป

ประเด็นสำคัญของอุตสาหกรรมสิ่งพิมพ์คือ ยอดขายต่ำ จำนวนหนังสือที่ขอยืมจากห้องสมุดมียอดเพิ่มสูงขึ้นแบบก้าวกระโดด เป็นจำนวนถึง 500 ล้านเล่มต่อปี ยอดขายที่ผ่านร้านจำหน่ายหนังสือที่ต่อรองได้ และแนวโน้มใหม่ของร้านหนังสือมือสอง มียอดขายประมาณ 90 พันล้านบาท รวมทั้งมีร้านกาแฟมังงะในรูปแบบใหม่ ซึ่งลูกค้าสามารถนั่งอ่านหนังสือนวนิยายไปด้วยดื่มเครื่องดื่มไปด้วยเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง

สิ่งพิมพ์ออกใหม่ที่ตีพิมพ์จำหน่ายมีประมาณ 73,000 ปกต่อปี แม้ว่าสิ่งพิมพ์ใหม่ๆ จะมียอดขายต่ำ แต่หนังสือก็ยังคงถูกอ่าน ปัญหาที่แท้จริงอาจเนื่องจากผู้อ่านไม่ได้สนใจกับสิ่งพิมพ์ออกใหม่ เนื่องจากหนังสือใหม่ไม่ใช่หนังสือที่ดี หนังสือไม่ตีพิมพ์เป็นจำนวนมาก เนื้อหาน่าเบื่อ ทำให้ไม่เป็นที่ต้องการของผู้อ่าน และส่งผลให้ภาวะตลาดแย่งลง ดังนั้นจึงถึงเวลาแล้วที่บริษัทสิ่งพิมพ์จะต้องดำเนินการอย่างยิ่ง และจัดพิมพ์สิ่งพิมพ์ ภายหลังจากที่ได้มีการตรวจสอบความต้องการอย่างระมัดระวังแล้ว

ห้องสมุดประชาชน (Public Libraries)

ค.ศ.2003 ญี่ปุ่นมีห้องสมุดประชาชนรวม 2,731 แห่ง และบรรณารักษ์มืออาชีพ 7,275 คน มีห้องสมุดประจำอำเภอ 63 แห่ง ห้องสมุดระดับเมืองหลวง 1,636 แห่ง และห้องสมุดจังหวัด 1,033 แห่ง จำนวนหนังสือที่มีการขีมรวมทั้งสิ้น 550 ล้านเล่มต่อปี เฉลี่ยมีการขีมหนังสือ 4.5 เล่มต่อคนต่อปี อย่างไรก็ตาม พบว่ายังคงมีจังหวัดอีกร้อยละ 40 ที่ยังไม่มีห้องสมุดประชาชน

ในปัจจุบันการปฏิรูประบบสังคม ถือเป็นแนวคิดที่สำคัญของญี่ปุ่นจากการที่คนสูงอายุมีเพิ่มเติมขึ้นอย่างรวดเร็ว และเศรษฐกิจเริ่มชะลอตัว รัฐบาลท้องถิ่นบางแห่งจึงหาวิธีการของตนเองเพื่อบริหารจัดการการให้บริการสาธารณะ ห้องสมุดบางแห่งใช้วิธีการจัดจ้างองค์กรเอกชนภายนอกหรือดำเนินงานโดยใช้แนวคิดของ PFI (Private Finance Initiative) ประกอบกับระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ มีการแพร่หลายอย่างรวดเร็วทำให้สิ่งแวดล้อมทางด้านข่าวสารมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ด้วยการใช้คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต รัฐบาลท้องถิ่นมีการติดตั้งเครือข่ายที่ทันสมัย และระบบสำเร็จรูปในห้องสมุดประชาชน และเมืองเล็กๆ ทำให้ประชาชนสามารถใช้ระบบออนไลน์บนเว็บไซต์ และข้อมูลดิจิทัลได้ รวมทั้งเริ่มนำเอาระบบ IC (Integrated Circuit) มาใช้ในห้องสมุดทั่วไป

สำหรับประเด็นของลิขสิทธิ์ในห้องสมุดปัจจุบันเป็นข้อโต้แย้งกัน โดยทางสำนักพิมพ์และผู้ประพันธ์เสนอให้จัดทำระบบการให้สิทธิในการยืม ข้อจำกัดของจำนวนสำเนา และระยะเวลาในการยืมหนังสือใหม่ ดังนั้น JLA และสมาคมสำนักพิมพ์หนังสือแห่งญี่ปุ่น จึงได้ร่วมกันทำวิจัยในการกำหนดเงื่อนไขการให้ยืมของห้องสมุดประชาชน ห้องสมุดประชาชนจะต้องตอบสนองความต้องการได้ รวมทั้งการศึกษาชีวิต และการสนับสนุนธุรกิจถือเป็น โอกาสของห้องสมุดประชาชนในปัจจุบันที่จะต้องพัฒนาการให้บริการใหม่ JLA มีการจัดโปรแกรมและจัดตั้งคณะกรรมการใหม่ เพื่อหาข้อสรุปของรูปแบบห้องสมุดมืออาชีพ บรรณารักษ์ที่มีคุณภาพ และผู้เชี่ยวชาญทางด้านสารสนเทศ

ค.ศ.2003 รัฐบาลแห่งชาติของญี่ปุ่นได้กำหนดงบประมาณให้แก่รัฐบาลท้องถิ่นเพื่อการปรับปรุงหนังสือและสิ่งอำนวยความสะดวกในห้องสมุดโรงเรียน เป็นงบ 5 ปี รวม 65 พันล้านเยน และ ค.ศ.2004 ใช้งบ 13 พันล้านเยน

การศึกษา นโยบายและกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของประเทศญี่ปุ่น ค.ศ. 2004

1. การศึกษา นโยบายและกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของรัฐบาลญี่ปุ่น

กิจกรรมส่งเสริมการอ่านสำหรับเด็กในญี่ปุ่น

จากการที่ภาครัฐได้มีการออกกฎหมายเกี่ยวกับกิจกรรมส่งเสริมการอ่านสำหรับเด็กเมื่อเดือนธันวาคม ค.ศ.2001 และเพื่อให้กฎหมายเชื่อมโยงไปสู่การปฏิบัติการได้ นายอำเภอและรัฐบาลในส่วนท้องถิ่นจึงได้เสนอให้มีการจัดทำแผนเบื้องต้นสำหรับกิจกรรมส่งเสริมการอ่านสำหรับเด็ก และจากการสำรวจของกระทรวงการศึกษาวัฒนธรรมกีฬาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งญี่ปุ่น (MEXT) พบว่า นายอำเภอ 41 ราย ได้มีการจัดทำแผนเรียบร้อยแล้วเมื่อเดือนพฤษภาคม ค.ศ.2004 ในขณะที่อีก 6 ราย อยู่ในระหว่างดำเนินการซึ่งคาดว่าจะแล้วเสร็จ ค.ศ.2004 อย่างไรก็ดีมีรัฐบาลท้องถิ่นเพียง 2-3 ราย เท่านั้น ที่มีการจัดทำแผนหรือเริ่มต้นดำเนินการ

นอกจากนี้ผลการสำรวจของ MEXT เกี่ยวกับการส่งเสริมการอ่านในโรงเรียนใน ค.ศ.2004 พบว่าร้อยละ 84 ของโรงเรียนในระดับ Elementary School กับร้อยละ 70.00 ของโรงเรียนระดับ Junior High Schools และร้อยละ 30.2 ของโรงเรียนระดับ High School ได้มีการจัดกิจกรรมในโรงเรียนอย่างกว้างขวางให้กับนักเรียน เพื่อเป็นการส่งเสริมการอ่าน ซึ่งสัดส่วนข้างต้นถือเป็นสัดส่วนสูงสุดนับตั้งแต่ที่ MEXT เริ่มมีการสำรวจ การขยายตัวของสัดส่วนในกลุ่มโรงเรียนระดับ Junior High School จาก ค.ศ.2003 มีการขยายตัวมากที่สุด มีโรงเรียนที่เริ่มต้นจัดกิจกรรมการอ่านในตอนเช้า (Morning Reading) มากขึ้น โดยนักเรียนได้รับการกระตุ้นให้อ่านหนังสือที่ตนเองชอบในตอนเช้าก่อนที่จะเริ่มการเรียน นอกจากนี้ยังเห็นการเพิ่มขึ้นของจำนวนโรงเรียนที่ได้เชิญอาสาสมัครการอ่านให้เข้าห้องสมุดของ

โรงเรียน ประมาณ 1 ใน 3 ของโรงเรียนในระดับ Elementary School ให้การยอมรับในอาสาสมัครนี้ แม้ว่า การส่งเสริมการอ่านในโรงเรียนจะมีเพิ่มมากขึ้นตามที่อ้างอิงจากผลการสำรวจ แต่ห้องสมุดโรงเรียนก็ยังคงมีเจ้าหน้าที่ และหนังสือที่ใช้สนับสนุนกิจกรรมข้างต้นไม่เพียงพอ

ตามกฎหมายเกี่ยวกับห้องสมุดโรงเรียน (School Library Law) ได้กำหนดไว้ว่า ครูบรรณารักษ์จะต้องมีสัดส่วน 12 ห้องเรียน หรือมากกว่าในทุกๆ โรงเรียน ซึ่งโรงเรียนส่วนใหญ่สามารถทำได้ตามเงื่อนไขข้างต้น แต่โดยข้อเท็จจริง ครูบรรณารักษ์ จะเป็นครูที่ต้องสอนเต็มเวลา และเป็นครูรายวิชา ทำให้ไม่มีเวลามากพอที่จะดูแลกิจกรรมด้านการอ่าน การร่วมมือกับครูบรรณารักษ์ ก็เป็นเรื่องที่ยากภายใต้เงื่อนไขทางการเงินของรัฐบาลท้องถิ่น จากการที่ชุมชนท้องถิ่นทั่วประเทศญี่ปุ่น จะได้รับเงินสนับสนุน 13 พันล้านเยน เพื่อเป็นค่าบำรุงซ่อมแซมห้องสมุดโรงเรียนในทุกๆ ปี ตั้งแต่ ค.ศ.2002 เป็นต้นมา อย่างไรก็ตาม เนื่องจากมีปัญหาด้านการเงิน ทำให้ทางชุมชนได้รับงบประมาณสำหรับการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ของห้องสมุดลดลงน้อยกว่าครึ่งของห้องสมุดโรงเรียนที่มีปริมาณหนังสือได้ตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด ดังนั้นเพื่อเสริมในส่วนนี้ของห้องสมุดที่ยังไม่มีความเหมาะสม โรงเรียนจึงได้ดำเนินการร่วมกับห้องสมุดประชาชนในท้องถิ่นมากขึ้น (Local Public Libraries) มากกว่าครึ่งของโรงเรียนในระดับ Elementary School ได้มีการดำเนินการในลักษณะนี้

นอกจากนี้จากผลการสำรวจของ MEXT ค.ศ.2002 พบว่านักเรียนในโรงเรียนระดับ Elementary School ได้มีการขอยืมหนังสือโดยเฉลี่ย 17.1 เล่มต่อปีจากห้องสมุดประชาชน ซึ่งถือเป็นยอดสูงสุดนับแต่เริ่มต้นมีการสำรวจ ซึ่งชี้ให้เห็นผลลัพธ์อย่างชัดเจนถึงกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในญี่ปุ่นในปีที่ผ่านมา

ต่อมา MEXT ได้เริ่มต้นดำเนินโครงการใหม่ ชื่อว่า “โครงการห้องสมุดโรงเรียนเครือข่ายการแบ่งปันทรัพยากร (School Libraries Resources Sharing Network Project)” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนการใช้ห้องสมุดโรงเรียนร่วมกันในการรวบรวมและสอนวิธีการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ โดยใช้ฐานข้อมูลและเครือข่ายของห้องสมุด และเพื่อพัฒนาโปรแกรมการอบรมสำหรับครูบรรณารักษ์และบรรณารักษ์

ห้องสมุดโรงเรียน (School Libraries)

ค.ศ.2004 ตามสถิติของ MEXT มีจำนวนโรงเรียนในระดับ Elementary School จำนวน 23,633 แห่ง ระดับ Junior High School จำนวน 11,134 แห่ง และระดับ High School 5,450 แห่ง ระดับ Middle School 16 แห่ง และระดับ Special School 995 แห่ง โดยที่โรงเรียนเกือบทั้งหมดมีห้องสมุดของโรงเรียน

การแก้ไขกฎหมายลิขสิทธิ์

JETRO ได้จัดทำรายงานเกี่ยวกับอุตสาหกรรมสิ่งพิมพ์ของญี่ปุ่น ค.ศ.2004 โดยมีข้อสรุปดังนี้ เมื่อเปรียบเทียบกับ ค.ศ.2003 ยอดขายมังงะ (ไม่รวมนิตยสาร) ในค.ศ.2004 ลดลงร้อยละ 2.00 โดยมีมูลค่าขาย 254.9 พันล้านเยน ยอดขายมังงะลดลงอย่างต่อเนื่องถึงร้อยละ 20 เมื่อเปรียบเทียบตั้งแต่ ค.ศ.1994 โดยมีสัดส่วนยอดขายมังงะถึงร้อยละ 37 ของสิ่งพิมพ์ที่ขายได้ในตลาด การที่ยอดขายมังงะลดลงส่วนหนึ่งเนื่องจากการเพิ่มขึ้นของร้านหนังสือมังงะมือสอง และนิตยสารรวมเรื่องมังงะ ซึ่งมีขายทั่วไปตามท้องถนนในราคาที่ต่างจากราคาเดิม

จากการขยายตัวของตลาดให้เช่ามังงะ ทำให้รัฐบาลต้องมีการแก้ไขกฎหมายลิขสิทธิ์ เมื่อเดือนมกราคม ค.ศ.2004 โดยผู้ประกอบการจะต้องได้รับอนุญาตจากผู้รับผิดชอบเสียก่อน จึงจะให้ยืมหนังสือ นิตยสารได้

2. การศึกษา นโยบายและกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของภาคเอกชนในญี่ปุ่น

มูลนิธิ Itochu (Itochu Foundation) และห้องสมุดสำหรับเด็กแห่งโตเกียว (Tokyo Children's Library) ได้ดำเนินการวิจัยเกี่ยวกับกิจกรรม Bunko ในญี่ปุ่น ตั้งแต่เดือนเมษายน ค.ศ.2001 Bunko หมายถึง ห้องสมุดประชาชนสำหรับเด็ก โดยปกติจะจัดตั้งและดำเนินการโดยอาสาสมัครที่เป็นบุคคล หรือกลุ่ม ส่วนใหญ่เป็นแม่บ้าน มีการจัดหาหนังสือและจัดโปรแกรม เช่น เวลาล่านิทานสำหรับเด็กๆ แนวคิดเกี่ยวกับ Bunko ในญี่ปุ่นมีความเป็นเอกลักษณ์ และเป็นที่รู้จักไปทั่วโลก สำหรับห้องสมุดสำหรับเด็กแห่งโตเกียวนั้น เป็นห้องสมุดประชาชนและเริ่มต้นดำเนินการจาก Bunko จำนวนไม่มาก ซึ่งรวมกันเป็น 1 แห่ง โดยมีมูลนิธิ Itochu ให้การสนับสนุนกิจกรรมของ Bunko มาแล้วหลายปี

การทำวิจัยดำเนินการโดยการส่งแบบสอบถามไปยัง Bunko ทั่วประเทศ ค.ศ.2001 และติดตามผลด้วยการไปเยี่ยมชมและสัมภาษณ์ Bunko 83 แห่งใน 43 อำเภอ ตั้งแต่ ค.ศ.2003-ค.ศ.2004

กิจกรรม Bunko เริ่มเกิดขึ้นเมื่อทศวรรษที่ 1960 – 1970 ตามการขยายตัวอย่างรวดเร็วของญี่ปุ่น โดยเริ่มต้นจากแม่บ้านได้จัดตั้ง Bunko มากกว่า 3,000 แห่งทั่วประเทศ ซึ่งส่วนใหญ่จัดตั้งและดำเนินการโดยแม่บ้าน มีการจัดพื้นที่มุมหนึ่งของบ้านคนใดคนหนึ่งหรือพื้นที่สาธารณะในท้องถิ่น เช่น ในชุมชน หรือบางครั้งก็เห็นตามเคาน์เตอร์ซักรีดในซูเปอร์มาร์เก็ต หรือในวัด รากฐานการเติบโตของ Bunko อยู่ที่มุมมองทางสังคมและการมีการศึกษาที่ดีของหญิงชาวญี่ปุ่น การแพร่หลายของการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ในครอบครัวชนชั้นกลางในญี่ปุ่น รวมทั้งในยุคของ Baby Boom รุ่นสองมีส่วนช่วยให้เกิดความเคลื่อนไหว

ผลการวิจัยพบว่า หลังจาก 30 ปีของการจัดกิจกรรม Bunko ในยุคศตวรรษที่ 21 จำนวนเด็กที่เข้ามาใช้บริการ Bunko มีจำนวนลดลง รวมทั้งผลจากอัตราการเกิดที่ลดลงของประเทศญี่ปุ่น หญิง

บางคนได้ปิด Bunko ของตนเองไปเนื่องจากมีอายุมากแล้ว อย่างไรก็ตาม ยังคงมี Bunko จำนวนมากที่ยังคงเปิดไว้สำหรับเด็กและจัดหนังสือให้กับเด็ก แต่ก็พยายามที่จะหาแนวทางของตนเองเพื่อช่วยเหลือเด็กให้สามารถเข้าถึงหนังสือในขณะที่เด็กยังเล็กๆ อยู่ ผู้ดูแล Bunko ไม่ได้เกี่ยวข้องกับเฉพาะ Bunko ของตนเองเท่านั้น แต่ยังเกี่ยวข้องกับชุมชนในท้องถิ่นของตนเองด้วย บางแห่งได้เริ่มต้นมีการบรรยายในศูนย์กลางชุมชนของตน เพื่อสอนวิธีการเล่านิทานให้แก่คุณแม่่มือใหม่ รวมทั้งการเสาะหาหนังสือเด็กและการร้องขอให้รัฐบาลท้องถิ่นจัดตั้งห้องสมุดประชาชนให้มากขึ้นเพื่อให้บริการที่ดีขึ้นแก่เด็ก

ผลการวิจัยยังได้กล่าวถึงประวัติของ Bunko จากกลางศตวรรษที่ 19 จนถึงปัจจุบัน จากการวิจัยเอกสารชี้ให้เห็นว่า Bunko มีบทบาทที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา การให้บริการห้องสมุด ธุรกิจสิ่งพิมพ์ การส่งเสริมการอ่าน บทบาทของสตรี การดำเนินชีวิตของเด็ก รัฐบาลท้องถิ่น และธุรกิจท้องถิ่น เป็นต้น

3. การปรับตัวของผู้ประกอบการ

ภาวะอุตสาหกรรม

อุตสาหกรรมสิ่งพิมพ์ในญี่ปุ่น เพิ่มสามารถหยุดการตกต่ำได้ ในค.ศ.2004 และมีการเติบโตเป็นครั้งแรกในช่วงเวลา 10 ปี (Miyamoto and Whittake, 2005)

ปีค.ศ. 2004 อุตสาหกรรมสิ่งพิมพ์มียอดขายโดยรวมเพิ่มสูงขึ้น ภายหลังจากที่เมื่อ 7 ปีที่ผ่านมา มียอดขายตกลงอย่างต่อเนื่อง แต่เนื่องจากใน ค.ศ.2005 ไม่มีเหตุการณ์ที่กระตุ้นตลาดจึงมีผลทำให้ยอดขายหนังสือและวารสารมียอดขายลดลง และยังคงทำให้แนวโน้มของยอดขายสิ่งพิมพ์ลดลงอย่างต่อเนื่อง

ปัญหาที่สำคัญคือ หนังสือที่ส่งกลับคืน ภายใต้ระบบฝากขาย (Consignment System) ร้านหนังสือมีอิสระในการส่งหนังสือหรือวารสารที่ไม่ได้ขาย กลับคืนผู้จัดจำหน่ายภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ ปัญหานี้ถือเป็นเรื่องสำคัญของอุตสาหกรรมสิ่งพิมพ์ในบางครั้ง และมีความพยายามแก้ปัญหานี้ด้วยการใช้ระบบการจัดจำหน่ายแบบคิติดอล ซึ่งยังคงอยู่ในช่วงของการปรับเปลี่ยนปัญหาหนึ่งของการส่งกลับคืน คือ อัตราการส่งกลับคืนที่เพิ่มสูงขึ้น อันเป็นสาเหตุให้ร้านหนังสือต้องปิดตัวลงหรือเปลี่ยนธุรกิจ โดยในช่วงหลายปีที่ผ่านมาพบว่า มีร้านหนังสือประมาณ 1,000 แห่งต่อปีที่ออกไปจากอุตสาหกรรม ในขณะที่ร้านหนังสือแบบเครือข่ายเริ่มเกิดขึ้น แต่โดยเฉลี่ยแล้วมีพื้นที่ขายที่ลดลง

ในการแก้ปัญหานี้ มีการใช้วิธีลดจำนวนสิ่งพิมพ์ออกใหม่ให้น้อยลง รวมทั้งการสร้างระบบให้ดีขึ้นเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ซึ่งในอดีตเป็นปัญหาของสำนักพิมพ์ แต่อย่างไรก็ตามนับว่าเป็นการยากที่จะเปลี่ยนแปลงสถานการณ์ปัจจุบัน เนื่องจากสำนักพิมพ์ต้องการดำเนินธุรกิจให้บรรลุตามพันธกิจและบทบาทที่กำหนดไว้ โดยทำการผลิตหนังสือเล่มใหม่ๆ ที่ได้สร้างสรรค์ขึ้น ดังนั้นการแก้ปัญหาก็ต้องเกี่ยวข้องกับระบบการจัดจำหน่ายในปัจจุบัน

ความสัมพันธ์ระหว่างผู้อ่านและผู้เกี่ยวข้องที่หลากหลายอันได้แก่ : ผู้สร้างสรรค์ (สำนักพิมพ์) ผู้จัดจำหน่าย (ผู้ค้าส่ง) ผู้ขาย (ร้านจำหน่ายหนังสือ) ควรเป็นในลักษณะที่ผู้อ่านควรจะได้รับหนังสือที่ตนต้องการอย่างแน่นอนและรวดเร็ว ซึ่งหมายความว่าผู้พิมพ์ควรจะรักษาผู้อ่านเอาไว้และตอบสนองให้ตรงกับความต้องการของผู้อ่าน แต่เนื่องจากความต้องการมีอยู่หลากหลาย ดังนั้นแม้ว่าจำนวนสิ่งพิมพ์ที่ออกใหม่จะไม่มากเมื่อเทียบกับประเทศที่พัฒนาแล้ว แต่ก็มีหนังสือที่หลากหลายอยู่ในตลาด ดังนั้นสำนักพิมพ์จึงควรประเมินแผนของตนเองในเรื่องการออกหนังสือใหม่อย่างระมัดระวัง ข้อเท็จจริงคือว่ามีสิ่งพิมพ์จำนวนมากที่มีค่าต่อสังคมและมีการแข่งขันกันอย่างอิสระ ซึ่งสิ่งพิมพ์เหล่านั้นจะได้รับการประเมินจากผู้อ่านในเชิงบวกอยู่เสมอ

ผลจากการขยายตัวอย่างรวดเร็วของร้านหนังสืออินเทอร์เน็ต จึงมีความเป็นไปได้ที่ช่องทางการจัดจำหน่ายที่ซับซ้อนจะเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้บริโภคได้ ในขณะเดียวกันเครือข่ายการจัดจำหน่ายที่แตกต่างไปตามประเภทของสิ่งพิมพ์ควรได้รับการพิจารณา ความมีอิสระในการพิมพ์คือความมีอิสระในการจัดจำหน่ายและการโฆษณาด้วยเช่นกัน

บริษัทรวม 15 บริษัทยักษ์ใหญ่ของญี่ปุ่น เช่น Kodansya, Shinchosha, Sony Corp เป็นต้น ได้รวมตัวกันก่อตั้งบริษัทใหม่ชื่อ Publishinglink เมื่อเดือนพฤศจิกายน 2003 เพื่อจัดจำหน่ายสิ่งพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งสามารถเปิดให้บริการได้ใน ค.ศ.2004 การพัฒนารูปแบบการนำเสนอสิ่งพิมพ์ และการประชาสัมพันธ์ทางอิเล็กทรอนิกส์ทำโดยผ่านทางอินเทอร์เน็ต บริษัทสิ่งพิมพ์จะต้องเป็นผู้นำ และเป็นผู้กำหนดผู้ใช้ที่ชัดเจน การในระบบให้เช่าอิเล็กทรอนิกส์คอนเทนต์ (Electronic Contents) ให้กับผู้อ่านที่เป็นสมาชิกตามระยะเวลา และคุ้มครองลิขสิทธิ์ของผู้แต่งสิทธิบัตร และบริษัทผู้พิมพ์ โดยสมาชิกสามารถเลือกอ่านหนังสือที่ตนสนใจได้

การเกิดขึ้นของอินเทอร์เน็ตได้ก่อกำเนิดรูปแบบใหม่และช่องทางที่เพิ่มมากขึ้น การพัฒนาที่สำคัญอื่นๆ ในอุตสาหกรรมสิ่งพิมพ์รวมถึงความนิยมที่เพิ่มขึ้นของหนังสือการ์ตูนญี่ปุ่นและนิตยสารต่างประเทศ

ภาพรวมของตลาด

สมาคมนิตยสาร สำนักพิมพ์และบรรณาธิการทั้งหมดของญี่ปุ่นได้ประมาณการยอดขายสิ่งพิมพ์ ค.ศ.2004 ไว้ที่ 2,242.8 พันล้านเยน ซึ่งมากกว่าปีที่แล้วร้อยละ 0.7 และถือเป็นการเพิ่มขึ้นครั้งแรกในรอบ 8 ปี โดยสัดส่วนการขายหนังสืออยู่ที่ 942.9 พันล้านเยน เพิ่มขึ้นร้อยละ 4.1 จากปีที่แล้ว ในขณะที่สัดส่วนยอดขายของนิตยสารอยู่ที่ 1,299.8 พันล้านเยน ลดลงร้อยละ 1.7 การเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนหลายล้านรายของผู้ขายได้ก่อให้เกิดแนวโน้มที่ดีแก่ยอดขายของค.ศ.2004 ถึงแม้ว่านิตยสารรายสัปดาห์จะมียอดขายที่ลดลงก็ตาม

ตัวเลขประมาณการของจำนวนสิ่งพิมพ์ที่จัดจำหน่ายได้ คือ 3,720.47 พันล้านเยน ซึ่งต่ำกว่าปีที่แล้วร้อยละ 1.9 และถือว่าตกต่ำลงเป็นปีที่ 9 ยอดขายหนังสือเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.7 คิดเป็น 749.15 ล้านเยน นิตยสาร มียอดขายลดลงร้อยละ 3.4 คิดเป็น 2,971.5 พันล้านเยน ถึงแม้ว่ายอดขายหนังสือยังคงอยู่แต่ก็ไม่สามารถตามยอดที่ลดลงโดยรวมของนิตยสารได้เลย

ถึงแม้ว่าจะเกิดการตกต่ำเช่นนี้ แต่ยอดการพิมพ์หนังสือใหม่ก็เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.7 คิดเป็น 74,587 ปก ตั้งแต่ต้นปีจำนวนปกของนิตยสารที่จัดพิมพ์เพิ่มขึ้นเป็น 3,624 ปก หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 2 โดยมีแนวโน้มในการตอบสนองต่อความต้องการของผู้อ่านที่หลากหลายในลักษณะหนังสือรวมเรื่องสั้น ยอดคือนหนังสือที่ขายไม่ได้ลดลงร้อยละ 2.1 จากปีที่แล้วคิดเป็นร้อยละ 36.7 และเป็นยอดคือนหนังสือที่มีการบันทึกว่าเป็นยอดคือนหนังสือที่สูงที่สุดตั้งแต่เคยมีมาคือเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.7 คิดเป็นร้อยละ 31.7

โครงสร้างอุตสาหกรรมและแนวโน้ม

อุตสาหกรรมสิ่งพิมพ์ของญี่ปุ่นมีสำนักพิมพ์อยู่เกือบ 4,000 แห่ง หลังจากที่ได้มีการพิมพ์แล้ว สิ่งพิมพ์ต่างๆ ถูกจัดจำหน่ายโดยผู้ขายส่งมากกว่า 70 ราย ซึ่งรู้จักกันในชื่อตัวแทนจัดจำหน่าย และจะถูกขายไปในร้านหนังสือมากกว่า 20,000 ร้าน รวมทั้งร้านค้าปลีกอื่นๆ

จากการสำรวจของกิจการและบริษัทโดยสำนักงานสถิติของกระทรวงการสื่อสาร และกิจการภายในพบว่า สำนักพิมพ์มีจำนวนถึง 5,420 ราย ค.ศ.2004 มีการจ้างงาน 97,796 คน ซึ่งเป็นจำนวนที่ลดลงจาก ค.ศ.2001 แต่มีจำนวนของการจ้างงานเพิ่มมากขึ้นร้อยละ 3 อุตสาหกรรมสิ่งพิมพ์ล้วนเต็มไปด้วยบริษัทขนาดเล็กและกลาง หรือบริษัทที่มีเจ้าของเพียงคนเดียว ซึ่งต่ำกว่าร้อยละ 50 ของบริษัททั้งหมดนั้นล้วนมีพนักงานเพียง 5 คน หรือน้อยกว่านั้นตามที่มีการสำรวจใน ค.ศ.2001

หนังสือและนิตยสารที่ถูกมัดและพร้อมที่จะขายจะถูกจัดส่งโดยตัวแทนจัดจำหน่ายไปยังร้านค้าทั่วประเทศ ซึ่งมีผู้จัดจำหน่ายประมาณ 70 ราย โดยมีรายใหญ่ 2 รายคือ Tohan และ Nippon Shuppan Hanbai เมื่อรวมกันแล้วจะมีส่วนแบ่งในตลาดเกือบถึงร้อยละ 90

ระบบการจัดจำหน่ายมีลักษณะเด่นเฉพาะ คือมีการกำหนดราคาไว้แล้ว และมีระบบการขายแบบฝากขาย สำนักพิมพ์สามารถตั้งราคาสำหรับสิ่งพิมพ์ รวมถึงสัญญาการขายคืนกับตัวแทนจำหน่ายร้านหนังสือและร้านอื่นๆ ได้ และเรียกร้องให้เขาขายในราคาที่มีการกำหนดไว้แล้วได้ การปฏิบัติเช่นนี้ได้รับการอนุญาตให้ยกเว้นภาษีภายใต้กฎหมายต่อต้านการผูกขาด

สิ่งพิมพ์ในญี่ปุ่นโดยทั่วไปจะถูกขายโดยผ่านระบบการขายแบบฝากขาย ร้านหนังสือจะได้รับประโยชน์จากระบบที่มีความเสี่ยงน้อยแบบนี้เพราะสิ่งพิมพ์ที่ไม่ได้ขายนี้อาจถูกส่งคืนกลับไปยังสำนักพิมพ์หลังจากผ่านช่วงระยะเวลาหนึ่งได้ ซึ่งทำให้มียอดขายเพิ่มขึ้น แต่อย่างไรก็ตามก็ทำให้เกิดการคืนของสิ่งพิมพ์ที่ไม่ถูกขายอย่างกว้างขวางด้วย

สิ่งพิมพ์มักจะมีเส้นทางของตัวเองที่จะไปสู่ผู้บริโภคโดยผ่านร้านหนังสือ ร้านที่ให้ความร่วมมือจากการสำรวจของกระทรวงเศรษฐกิจ การค้าและอุตสาหกรรม พบว่าจำนวนของผู้ขายปลีกหนังสือและนิตยสาร (รวมถึงผู้จัดพิมพ์) ในค.ศ.2004 มีจำนวน 34,241 ราย ซึ่งลดลงจาก ค.ศ.2002 จำนวน 4,409 ราย ยอดรวมของลูกจ้างมี 208,458 คน ซึ่งกว่าร้อยละ 80 ของสถานประกอบการที่ยังคงอยู่มีลูกจ้างน้อยกว่า 10 คน ส่วนสถานประกอบการที่มีลูกจ้าง 2 คนหรือน้อยกว่านั้นมีสัดส่วนร้อยละ 40 ของสถานประกอบการทั้งหมด ถึงแม้ว่าสถานประกอบการเหล่านี้จะกำลังลดลง แต่มาร์จินของการลดลงของสถานประกอบการที่มีลูกจ้างน้อยกว่า 10 คนนี้ก็ขยายออกอย่างกว้างขวางเป็นพิเศษ การเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ของสถานประกอบการขนาดเล็กและขนาดกลาง กำลังดำเนินต่อไปดังเช่นร้านขายหนังสือปลีกที่มีพื้นที่มากกว่า 500 สแควร์ (ประมาณ 1,650 ตารางเมตร) มีเพิ่มมากขึ้น มีการทำให้อุตสาหกรรม ที่แข็งแกร่งรุนแรงมากยิ่งขึ้นโดยร้านค้าหนังสือปลีกที่มีพื้นที่ขนาดใหญ่

ถึงแม้ว่ายอดขายนิตยสารตามร้านสะดวกซื้อจะมีส่วนช่วยทำกำไร ยอดขายของนิตยสารรายสัปดาห์ที่มีการประมาณการไว้ ใน ค.ศ.2004 ก็ยังลดลงร้อยละ 4.9 จากปีที่แล้ว ซึ่งเป็นการสกัดกั้นการทำกำไร

แนวโน้มใหม่

ค.ศ.1997 ยอดขายสิ่งพิมพ์ยังคงลดต่ำลงอย่างต่อเนื่อง ถึงแม้ว่า ค.ศ.2004 จะได้เห็นการปรับตัวสูงขึ้น ในรอบ 8 ปีเป็นครั้งแรก แต่ก็ยังเป็นเรื่องยากสำหรับสำนักพิมพ์ที่จะเพิ่มยอดขาย โดยใช้วิธีการธรรมดา เนื่องจากการขยายตัวของสื่อบันเทิง และการขยายตัวอย่างรวดเร็วของร้านหนังสือมือสองที่ ซึ่งจะขายหนังสือใหม่ในราคาที่ถูกลงแทบจะในทันทีที่หนังสือเหล่านั้นถูกตีพิมพ์จำหน่าย

แนวโน้มซึ่งทำลายระบบการกำหนดราคาและเครือข่ายการจัดจำหน่ายเริ่มปรากฏขึ้นมาอย่างต่อเนื่อง การขายหนังสือออนไลน์เป็นตัวอย่างหนึ่ง จากการเพิ่มขึ้นของจำนวนสำนักพิมพ์ ตัวแทนจัดจำหน่าย และร้านหนังสือที่มีการตั้งระบบออนไลน์เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการขายตรงแก่ผู้บริโภค เพื่อให้เกิดความหลากหลายด้วยผู้ขายออนไลน์เช่น Amazon.com และ Rakuten ซึ่งได้มีการพิสูจน์แล้วว่าประสบความสำเร็จเป็นอย่างมาก ร้านหนังสือมือสอง ได้มีบริการออนไลน์ที่เรียกว่า E-Book-Off เพื่อที่จะเพิ่มยอดขาย การจัดพิมพ์เอกสารทางอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งเนื้อหาจะถูกจัดพิมพ์และแจกจ่ายโดยตรง โดยผ่านทางอินเทอร์เน็ตนั้น ได้มีการก้าวไปสู่ขั้นที่สูงขึ้นกว่าเดิม ธุรกิจที่อยู่ภายนอกอุตสาหกรรมโดยมีการพิมพ์และจำหน่ายด้วยตัวผู้แต่งเองโดยผ่านทางอินเทอร์เน็ตเริ่มเจริญเติบโตขึ้นเรื่อยๆ โทรศัพท์มือถือก็เป็นส่วนหนึ่งของการจัดพิมพ์เอกสารทางอิเล็กทรอนิกส์ด้วยการสร้างสรรค์แบบที่เรียกว่า “นิยายในมือถือ”

ร้านหนังสือจึงอยู่ในสถานะที่ต้องระมัดระวังและหลีกเลี่ยงการขายโดยผ่านทางอิเล็กทรอนิกส์ ก่อนที่จะมีการออกขายหนังสือหรือนิตยสารเล่มใหม่ๆ ออกมา บริษัท Impress เป็นบริษัทผู้พิมพ์จำหน่ายและทำธุรกิจเกี่ยวกับสื่อดิจิทัลได้ขายหนังสือในรูปแบบของสื่อดิจิทัลก่อนที่หนังสือเล่มนั้นๆ จะถูกวางจำหน่าย ซึ่งถือเป็นบริษัทแรกที่ทำแบบนี้ในอุตสาหกรรมสิ่งพิมพ์ เพราะว่าการขายโดยผ่านทางอิเล็กทรอนิกส์มีค่าใช้จ่ายแค่ 2 ใน 3 ซึ่งถูกกว่ากระดาษหนังสือ ดังนั้นบริษัทจึงได้มีการวางแผนล่วงหน้าที่จะขายหนังสือและนิตยสารใหม่ออนไลน์อยู่เกือบถึง 200 เล่มในปีที่จะถึงนี้

การใช้สื่อแบบผสมนี้ได้มีการใช้กันอย่างแพร่หลาย การวางจำหน่ายหนังสือใหม่จะถูกโฆษณาเผยแพร่ผ่านหลายๆ สื่อ ซึ่งเป็นความพยายามที่จะบรรลุความสำเร็จร่วมกัน โดยการเชื่อมต่อกับรายการทีวีและภาพยนตร์ นอกเหนือจากการโฆษณาเต็มหน้ากระดาษในหนังสือพิมพ์ หรือโดยการขายเกมและสินค้าที่มีส่วนเกี่ยวข้องกัน ซึ่งเริ่มจากการที่ บริษัท Kadakawa Shoten ได้นำเอานิยายมาสร้างเป็นหนังในยุค 80 และเมื่อเร็วๆ นี้ บริษัท Gantoshia ได้รับความสำเร็จในการพัฒนาสื่อแบบผสมในลักษณะนี้

ตั้งแต่ต้นปีเป็นต้นมาได้มีแนวโน้มที่เติบโตขึ้นในการสร้างหนังสือที่มาจากข้อมูลต่างๆ เช่น มาจากบล็อกของอินเทอร์เน็ต หนังสือการ์ตูนจีน โคชะ และการ์ตูน Train Man ในรูปแบบของภาพยนตร์ ได้ทำให้การใช้รูปแบบการตลาดแบบใหม่นี้มีประสิทธิภาพ เรื่องนี้ในครั้งแรกได้ดึงดูดความสนใจจากประชาชนในลักษณะที่เป็นข้อความที่มีการโพสต์ไว้ในบอร์ด ซึ่งในเวลาต่อมาก็ได้มีการนำมาตีพิมพ์ในรูปแบบหนังสือ

3. แนวโน้มของสินค้า

ค.ศ.2004, มีหนังสือปกออกใหม่หลายเล่มที่ทำยอดขายได้สูง รวมถึงแฮรี่พ็อตเตอร์ฉบับภาคินกฟีนิกซ์ ยอดขายหนังสือ ค.ศ.2004 มียอดขาย 943 พันล้านเยน เพิ่มขึ้นจากปีที่แล้วร้อยละ 4.1 ซึ่งเป็นผลจาก several block busters ทำให้เกิดการเพิ่มขึ้นของยอดขายโดยรวมหนังสือปกออกใหม่เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.7 คิดเป็น 74,587 เล่ม สื่อแบบผสมนี้ใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพกับละครทีวี ภาพยนตร์ และเพลง รวมทั้งการประกวดรางวัลหนังสือและชิงงานบันเทิงดีเด่น ซึ่งถือเป็นสิ่งที่ทำให้ตลาดขยายตัว

(1) การลดลงอย่างช้าๆ ของจำนวน และยอดขายของนิตยสาร

นิตยสารที่ถูกซื้อส่วนใหญ่เกิดจากการเป็นสมาชิก แนวโน้มที่ลดต่ำลงในจำนวนของเล่มที่ขายได้และยอดขายจึงยังคงมีอย่างต่อเนื่องเพราะปราศจากการกระตุ้นจากหนังสือที่ขายดี ในขณะที่ยอดขายหนังสือกำลังอยู่ในสถานการณ์ที่ดีอยู่

ยอดขายของนิตยสาร ค.ศ.2004 ลดลงร้อยละ 1.7 จากปีก่อน โดยมียอดขาย 1,299.8 พันล้านเยน ซึ่งถือเป็นปีที่ 7 ที่ตกต่ำต่อเนื่องกันมา นิตยสารกำลังเผชิญกับการหดตัวของจำนวน

ประชากรที่เป็นเด็ก ซึ่งส่วนใหญ่ก็คือลูกค้าและต้องเผชิญกับการแข่งขันกับอินเทอร์เน็ต สถานการณ์เช่นนี้คาดว่าจะรุนแรงขึ้นอีกในอนาคต

แม้ว่าจำนวนเล่มของนิตยสารที่ขายได้จะลดลง แต่นิตยสารใหม่ที่ออกตามระยะเวลากลับเพิ่มสูงขึ้น จากผลการวิจัยของสถาบันวิจัยสิ่งพิมพ์ พบว่า นิตยสารใหม่ที่ออกวางขายใน ค.ศ.2004 มีจำนวน 216 ปก ซึ่งเป็นยอดที่สูงที่สุดในรอบ 10 ปี ประเภทของนิตยสารที่มีมากที่สุดเรียงตามลำดับ ได้แก่ ความสนใจทั่วไป (76) งานอดิเรก (31) และผู้หญิง (18) นี่เป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงความชอบที่หลากหลาย ดังนั้นหนังสือรวมเรื่องสั้น จึงถูกพบเห็นได้บ่อยมากยิ่งขึ้น

นิตยสารสำหรับผู้ชายสร้างความศรัทธาให้ตลาด เห็นได้ชัดที่สุดจากความสำเร็จของนิตยสารชื่อ Leon ซึ่งได้ออกวางตลาดครั้งแรกใน ค.ศ.2001 และได้รับการพิสูจน์ว่าเป็นที่นิยมอย่างเหลือเชื่อใน ค.ศ.2003 และ ค.ศ.2004 กลุ่มเป้าหมายของนิตยสาร ได้แก่ ทั้งผู้ชายและผู้หญิงที่มีอายุ 30-40 ปี ที่มีรายได้สูง ที่นับเป็นแหล่งรายได้หลักของธุรกิจ

(2) การหดตัวของตลาดหนังสือการ์ตูน

ยอดขายการ์ตูนในรูปแบบของหนังสือและนิตยสารลดลงใน ค.ศ.2004 ซึ่งต่ำกว่าระดับของปีที่แล้วทั้งปริมาณยอดขายที่ลดลงร้อยละ 2.1 หรือ 504.7 พันล้านเยน และจำนวนเล่มของหนังสือที่ขายได้ก็ลดลงถึงร้อยละ 3.5 หรือ 1,384.2 ล้านเล่ม ความล้มเหลวของยอดขายแสดงให้เห็นการลดต่ำลงของทั้งหนังสือและนิตยสารถึงร้อยละ 2.0 หรือ 249.8 พันล้านเยน และนิตยสารการ์ตูนมียอดลดลงร้อยละ 2.3 คิดเป็น 254.9 พันล้านเยน นิตยสารการ์ตูนโดยทั่วไปมียอดลดลงตั้งแต่ ค.ศ.1996 และลดลงร้อยละ 20 เมื่อเปรียบเทียบกับ ค.ศ.1994

เหตุผลหนึ่งสำหรับการตกลงของยอดขายก็คือ การเพิ่มขึ้นของร้านหนังสือใหม่มือสอง และร้านเช่า ผู้บริโภคอาจมองถึงประโยชน์ที่มีต่อพวกเขาที่จะได้หนังสือใหม่ในราคาที่ต่ำลง แนวโน้มนี้มีผลกระทบในเชิงลบต่อการขายหนังสือ และนิตยสารการ์ตูน นอกเหนือจากนี้การที่มีผู้บริโภคซื้อการ์ตูนน้อยลงก็เนื่องจากการเพิ่มจำนวนขึ้นของ Manga Coffee Shops ด้วย

เช่นเดียวกับหนังสือ ค.ศ.2004 ผู้คนที่นิยมการ์ตูนก็เพิ่มขึ้นโดยสื่อแบบผสม ผลกระทบที่เสริมกันนี้ เกิดจากการผสมผสานเครื่องมือที่หลากหลาย ตัวอย่างเช่น การ์ตูนเรื่อง Nana ซึ่งมีการเพิ่มจำนวนผู้อ่านโดยการวางจำหน่าย CD ร่วมด้วย

(3) การขยายตัวของตลาดสิ่งพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์

ในปัจจุบันนี้สิ่งพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์ ถูกแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ แฟ้มเก็บ รวมถึง CD-ROMs, DVDs และการดาวน์โหลดออนไลน์ นอกเหนือจากนี้ยังมีระบบ on-demand สำหรับการพิมพ์ หนังสือเล่มเล็กๆ ที่ไม่ได้มีการจัดพิมพ์แล้ว

หนังสือพิมพ์ Shuppan ได้ระบุว่า มีการขายหนังสือทางอิเล็กทรอนิกส์เป็นจำนวน 17,112 ปก ค.ศ.2003 โดยมีจำนวนปกเพิ่มขึ้นถึงประมาณ 7,000 ปก ซึ่งมากกว่าปีที่แล้ว ในอนาคตสื่อที่ใช้ในการสอนภาษานั้นถูกคาดหวังว่าจะเพิ่มขึ้น

(4) การพิมพ์จำหน่ายในต่างประเทศ

หนังสือการ์ตูนญี่ปุ่นเป็นที่นิยมมากในต่างประเทศและยังคงเจริญเติบโตในตลาดทั่วโลก จนกระทั่งเมื่อเร็วๆ นี้ สำนักพิมพ์ Shogakukan บริษัท Shueisha และบริษัทอื่นๆ ต่างได้รับใบอนุญาตจากต่างประเทศสำหรับการขายการ์ตูนใน 20 – 30 ประเทศ ตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน ค.ศ.2002

การแก้ไขบางส่วนของกฎหมายลิขสิทธิ์

การแก้ไขกฎหมายลิขสิทธิ์ มีผลในวันที่ 1 มกราคม ค.ศ.2005 สืบเนื่องจากการเจริญเติบโตของธุรกิจให้เช่าหนังสือและนิตยสาร เช่น ร้าน manga cafe และร้าน Internet cafe การปกป้องสิทธิของผู้แต่งหนังสือจึงกลายเป็นประเด็นปัญหา และเกิดการแก้ไขกฎหมายให้ถูกต้องขึ้น ในกรณีที่หนังสือและนิตยสารถูกให้เช่าแก่สาธารณะเพื่อการทำผลกำไร ผู้แต่งก็ต้องได้สิทธิที่จะได้รับเงินเมื่อมีผู้ยืมหนังสือของเขาออกจากร้านไป (สิทธิที่ไม่ให้เช่าโดยไม่ได้รับการอนุญาต) และการอนุมัติของผู้แต่งถือเป็นเรื่องสำคัญ

การใช้ระบบ Fixed – Price Sales and point Systems

คณะกรรมการการค้าเสรีได้ตัดสินใจในเดือนมีนาคม ค.ศ.2003 ในการใช้ระบบ Fixed – Price-Sales System ในปัจจุบันสำหรับสิ่งพิมพ์ แต่สำนักพิมพ์เห็นว่าไม่เหมาะสม ทางคณะกรรมการจึงนำเรื่องไปศึกษาอีกครั้ง

4. พฤติกรรมการอ่านหนังสือของคนญี่ปุ่น

การใช้จ่ายเงินของชาวญี่ปุ่นใน ค.ศ.2004 พบว่ามีค่าใช้จ่ายในการอ่านและการพักผ่อน (Reading and Recreation) โดยเฉลี่ย 31,479 เยนต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 11.6 ของค่าใช้จ่ายเพื่อความ เป็นอยู่ของครัวเรือน (Living Expenditure) โดยรวม ซึ่งการใช้จ่ายในการอ่านและการพักผ่อนนี้ คิดเป็นร้อยละ 49.2 ใช้จ่ายผ่านช่องทางร้านค้าปลีก อีกร้อยละ 22.5 ใช้จ่ายผ่านคิสเคาน์ส โตร์ และอีกร้อยละ 10.1 ใช้จ่ายผ่านซูเปอร์มาร์เก็ต

การศึกษา นโยบายและกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของประเทศญี่ปุ่น ค.ศ. 2005

1. นโยบายและกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของรัฐบาลญี่ปุ่น

ระบบการศึกษาในญี่ปุ่นที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน

คณะกรรมการกลางด้านการศึกษาของญี่ปุ่น (Tue Central Council for Education) ได้ตีพิมพ์รายงานในหัวข้อเรื่อง “การปรับปรุงแบบข้อบังคับด้านการศึกษาเพื่อรองรับกับยุคอนาคต” ซึ่งเป็นข้อตกลงร่วมกันระหว่างภาครัฐและคณะกรรมการก้นกรอง ได้สรุปไว้เมื่อเดือนพฤศจิกายน ค.ศ.2004 และจัดทำรายงานเมื่อเดือนตุลาคม ค.ศ.2005 โดยกระทรวงการศึกษาสังคมกีฬาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของญี่ปุ่น การปรับปรุงแบบของระบบการศึกษาจะดำเนินการโดยยึดถือแนวทางการแนะนำในรายงานฉบับนี้ ประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการอ่านได้แก่ ประเด็นเรื่อง การปรับปรุงองค์ประกอบ การด้านการศึกษา (Education Content) โดยต้องดำเนินการทบทวนโปรแกรมการศึกษา (Review of Courses of Study) ให้เน้นในเรื่องของการส่งเสริมห้องสมุดโรงเรียน และกิจกรรมด้านการอ่าน (Enhance School Libraries and Reading Activities)

จำนวนหนังสือที่มีการยืมโดยเด็กนักเรียนในระดับ Elementary School จากห้องสมุดท้องถิ่นในญี่ปุ่นอยู่ในเกณฑ์สูงสุด

กระทรวงการศึกษา วัฒนธรรมกีฬาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี แห่งญี่ปุ่นได้เผยแพร่ข้อมูลจากรายงานการสำรวจเกี่ยวกับการศึกษาของสังคมในเดือนกรกฎาคม ค.ศ.2006 ซึ่งเป็นการสำรวจแนวโน้มและจำนวนผู้ใช้สิ่งอำนวยความสะดวกทางการศึกษาของสังคม เช่น ห้องประชุมชุมชน ห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ ซึ่งมีการสำรวจทุกๆ 3 ปี

จากรายงานการสำรวจ พบว่า จำนวนหนังสือที่มีการยืมโดยเด็กนักเรียนในระดับ Elementary School จากห้องสมุดท้องถิ่นระหว่างเดือนเมษายน ค.ศ.2004 ถึงเดือนมีนาคม ค.ศ.2005 มีจำนวนถึง 18.7 เล่มต่อคน ซึ่งเป็นยอดที่เพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับเมื่อ 20 ปีที่แล้ว และเพิ่มขึ้น 1.6 เล่ม เมื่อเทียบกับการสำรวจ เมื่อ 3 ปีที่แล้ว นอกจากนี้ยังพบว่า เด็กในระดับ Elementary School ในญี่ปุ่นซึ่งมีจำนวน 7.2 ล้านคน ร้อยละ 57.5 มีการลงทะเบียนเป็นสมาชิกใช้บริการห้องสมุดและไปห้องสมุดปีละ 3.2 ครั้งโดยเฉลี่ย

การออกพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการส่งเสริมวัฒนธรรมด้านตัวหนังสือและสิ่งพิมพ์ (The enactment of “Promoting Letters and Printing Culture Act”)

ค.ศ.2005 ได้มีการออกพระราชบัญญัติ (Act) ทางด้านวัฒนธรรมเกี่ยวกับการส่งเสริมทางด้านตัวหนังสือ และสิ่งพิมพ์ (Promoting Letters and Printing Culture) ซึ่งมีผลบังคับใช้ในเดือนกรกฎาคม

ค.ศ.2005 โดยได้มีการกำหนดแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการส่งเสริมวัฒนธรรมทางด้านตัวหนังสือและสิ่งพิมพ์ และการกำหนดความรับผิดชอบขององค์กรภาครัฐในระดับชาติและระดับท้องถิ่นที่มีต่อการส่งเสริมข้างต้น และด้วยพระราชบัญญัติข้างต้น ในวันที่ 27 ตุลาคม จึงได้เริ่มจัดงานสัปดาห์แห่งการอ่านหนังสือ และกำหนดเป็นวันแห่งวัฒนธรรมทางด้านตัวหนังสือและสิ่งพิมพ์อีกด้วย

สัปดาห์แห่งการอ่านหนังสือ (Book Reading Week) ในประเทศญี่ปุ่นเป็นการเคลื่อนไหวทางด้านการส่งเสริมการอ่าน ซึ่งดำเนินการโดยสภาการส่งเสริมการอ่านหนังสือ (Council for The Promotion of Book Reading) อันประกอบด้วยองค์กรรวม 7 องค์กรที่เกี่ยวข้องกับสำนักพิมพ์ ห้องสมุด ผู้จัดจำหน่ายหนังสือและร้านจำหน่ายหนังสือ สถาบันนี้เริ่มดำเนินการเป็นครั้งแรกใน ค.ศ.1947 เวลา 2 ปี หลังจากเสร็จสิ้นสงครามโลกครั้งที่ 2 และดำเนินการอย่างต่อเนื่องมาตลอดระยะเวลาเกือบ 60 ปี ในงานสัปดาห์แห่งการอ่านหนังสือ ค.ศ.2005 มีกิจกรรมที่ส่งเสริมและเฉลิมฉลองวันแห่งวัฒนธรรมด้านตัวหนังสือและสิ่งพิมพ์อย่างมากมาย ซึ่งเป็นการกระตุ้นให้สาธารณชนเห็นความสำคัญของวัฒนธรรมด้านตัวหนังสือและสิ่งพิมพ์ ขณะเดียวกัน Agency for Cultural Affairs ได้จัดการประชุมผู้บริหาร และ ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการต่อต้านการอ่านหนังสือไม่ออก เพื่อรายงานสถานการณ์ปัจจุบันเกี่ยวกับการอ่านหนังสือของเด็ก และปัญหาที่ต้องแก้ไข

นอกจากนี้ Tokyo Metropolitan Library ก็ได้มีการจัดงานวัฒนธรรมด้านตัวหนังสือและสิ่งพิมพ์เช่นกัน โดยมีการบรรยายเกี่ยวกับความหมายของคำและการอ่านในสังคมปัจจุบัน นอกจากนี้ ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการเคลื่อนไหวด้านการอ่านหนังสือของเด็กในห้องสมุด โรงเรียน และในชุมชนท้องถิ่นก็ได้รายงานถึงกิจกรรมที่ได้ดำเนินการเช่นกัน

จากการจัดประชุมและจัดกิจกรรมข้างต้นช่วยให้ทุกคนตระหนักและเห็นความสำคัญของการอ่านหนังสือของเด็ก ซึ่งไม่ใช่เพียงแค่กลุ่มบรรณารักษ์และครูเท่านั้น แต่รวมไปถึงประชาชนในวงกว้าง ที่ให้ความสนใจต่อการอ่านหนังสือของเด็กและให้การสนับสนุนในกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องตามแนวทางของแต่ละคน เช่น มีการจัดสถานที่อ่านหนังสือ ให้โอกาสและให้ข้อมูลแก่เด็กเพื่อให้เด็กอ่านหนังสือ

กฎหมายการส่งเสริมวัฒนธรรมการเขียนคำ The Law to Promote the Culture of the Written Word

ได้มีการออกกฎหมายการส่งเสริมวัฒนธรรมการเขียนคำเมื่อเดือนกรกฎาคม ค.ศ.2005 ซึ่งกฎหมายนี้ได้รับการผลักดันจาก Supra-Partian Group of Diet Member ซึ่งเป็นสมาคมที่ส่งเสริมวัฒนธรรมการเขียน

ในอุตสาหกรรมสิ่งพิมพ์ สำนักพิมพ์ พ่อค้าส่ง และร้านค้ามีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของตนเอง รวมทั้งหนังสือพิมพ์ด้วย นับแต่ค.ศ.2002 ซึ่งมีการออกกฎหมายส่งเสริมการอ่านสำหรับเด็กที่กำหนดให้มีการปรับปรุงห้องสมุดโรงเรียน พบว่ามีรัฐบาลท้องถิ่นเพียงร้อยละ 30 เท่านั้นที่ดำเนินการตามกฎหมายนี้ เป้าหมายหลักของกฎหมายนี้คือการปรับปรุงความสามารถทางภาษาของคนที่อ่านด้วยการส่งเสริมวัฒนธรรมการเขียนและส่งเสริมกิจกรรมการอ่าน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายนี้ กฎหมายกำหนดให้ต้องมีการปรับปรุงห้องสมุดโรงเรียน รวมทั้งการศึกษาด้านการอ่านในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสิ่งพิมพ์ ห้องสมุด และอุตสาหกรรมการศึกษา ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสิ่งพิมพ์นั้นกฎหมายได้ให้การสนับสนุนอย่างต่อเนื่องในเรื่องของระบบ Resale Price Maintenance System การส่งเสริมและเผยแพร่วัสดุอุปกรณ์แก่ทางโรงเรียน สถานศึกษา การแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมในงานหนังสือ (Book Fairs) การเปิดอุปกรณ์การอ่านของประเทศที่มีโอกาสน้อยในการแปลและการฝึกนักแปล

กฎหมายเปรียบเสมือนตัวกำหนดหลักการพื้นฐานในการปฏิบัติตามกฎ การวัดผลที่มีประสิทธิภาพและสิ่งที่จำเป็น อุตสาหกรรมสิ่งพิมพ์จึงจำเป็นต้องโน้มน้าวรัฐบาลให้กำหนดงบประมาณภายใต้กฎหมายใหม่นี้ รวมทั้งรวบรวมข้อร้องเรียนที่อุตสาหกรรมสิ่งพิมพ์ต้องการ ตัวอย่าง จากกฎหมายการส่งเสริมการอ่านสำหรับเด็ก (The Children’s Reading Promotion Law) รัฐบาลได้ให้งบประมาณ 65 พันล้านเยน สำหรับการดำเนินงาน 5 ปี ดังนั้นการให้งบประมาณ 100 พันล้านเยนสำหรับกฎหมายใหม่นี้จึงไม่มากเกินไป

ในญี่ปุ่นสัปดาห์การอ่านจะเริ่มวันแรกในวันที่ 27 ตุลาคม ซึ่งในวันแรกจะกำหนดให้เป็นวันแห่งตัวหนังสือและวัฒนธรรมการเขียนคำ (August 2005, Kiyota Yoshiaki, APPREB Correspondent)

การจัดประชุมครั้งที่ 91 ของห้องสมุดญี่ปุ่น

การจัดประชุมครั้งที่ 91 จัดขึ้นเมื่อวันที่ 26 – 28 ตุลาคม ค.ศ.2005 ที่เมือง Ibaraki ผู้เข้าร่วมประชุมได้แสดงความคิดเห็นในเรื่องของบทบาทและความสำคัญของ ILCL ที่มีต่อการอ่านของเด็กในโรงเรียน และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเด็กกับสื่อ ซึ่งมีผลต่อพัฒนาการของเด็ก ภายใต้หัวข้อเรื่อง “การอ่านของเด็กในสังคมข่าวสาร” โดย กล่าวว่า วิดีโอแพคเกจของเด็กทารกมีอิทธิพลต่อเด็กมาก เกมคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตก็มีอิทธิพลต่อเด็กในวัยเข้าเรียน รวมทั้งชี้ให้เห็นปัญหาของผู้ปกครองที่เปิดโอกาสให้เด็กเข้าถึงสื่อข้างต้นโดยขาดการดูแล รวมทั้งการศึกษาสื่อที่ทำให้เกิดการรับหนังสือโดยผู้ที่ใกล้ชิดกับเด็กได้แก่บรรณารักษ์ และครู จะเข้าใจปัญหานี้ดี

2. นโยบายและกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของภาคเอกชนในญี่ปุ่น

การจัดงานหนังสือนานาชาติแห่งโตเกียว (TIBF) (Tokyo International Book Fair Held) (Kiyota Yoshiaki, APPREB Correspondent), July 2005

การจัดงานแสดงหนังสือนานาชาติแห่งโตเกียวครั้งที่ 12 จัดขึ้นเมื่อวันที่ 7-10 กรกฎาคม ที่กรุงโตเกียว โดยแบ่งพื้นที่จัดงานเป็น 2 ส่วนได้แก่ ส่วนสิ่งพิมพ์ และส่วนของสิ่งพิมพ์แบบดิจิทัล เนื่องจากสิ่งพิมพ์แบบดิจิทัลได้มีการขยายตัวในช่วง 2-3 ปีที่ผ่านมา แม้ว่าการอ่านหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (e-book) จะยังไม่เป็นที่แพร่หลายก็ตาม แต่การอ่านหนังสือโดยผ่านโทรศัพท์มือถือได้ว่ามีบทบาทสำคัญในรอบปีนี้ และมีการขยายตัวอย่างรวดเร็ว เนื่องจากดำเนินการได้ง่าย เนื้อหาในลักษณะของนวนิยายอ่านเล่น (comics) เป็นที่นิยมอย่างมาก และคาดว่าจะเพิ่มความนิยมมากขึ้นอีกในอนาคต

ในส่วนของสิ่งพิมพ์ทั่วไป คนส่วนใหญ่มักมองหาจากมุลดราคาและยังมีหนังสือต่างประเทศขายเป็นจำนวนมาก บุคลากรสำนักพิมพ์จะแบ่งพื้นที่หลักๆ ในการขายหนังสือประเภท สังคมศาสตร์และมนุษยชาติ วิทยาศาสตร์ธรรมชาติ และหนังสือเด็ก โดยมีสำนักพิมพ์ต่างๆ เข้าร่วมงานอย่างหลากหลาย ผู้เข้าชมงานรวม 4 วันประมาณ 48,000 ราย ใกล้เคียงกับปีที่แล้ว อย่างไรก็ตาม การจัดงานพบปัญหาในเรื่องของลิขสิทธิ์การค้าและการให้บริการผู้อ่าน ซึ่งอนาคตคาดว่าจะยังคงมีปัญหานี้ต่อไป

การจัดงาน TIBF เป็นทั้งการจัดงานแสดงสินค้าและการจัดงานส่งเสริมการขายหนังสือ โดยสำนักพิมพ์ ผู้นำเข้า พ่อค้าส่ง ร้านจำหน่ายหนังสือและองค์กรการอ่าน สิ่งพิมพ์มืออาชีพ และผู้อ่านทั่วไป เข้าร่วมงาน นอกจากนี้ยังมีการจัดงานพิเศษอีก 6 งาน ได้แก่ Natural Sciences Book Fair, Children's Book Fairs, Education Book and Software Fair, Humanities and Social Sciences Book Fair, Editorial Production Fair และ Digital Publishing Fair ซึ่งจัดขึ้นพร้อมๆ กัน

ร้านหนังสือมือสองในญี่ปุ่น

ในญี่ปุ่นย่าน Kanda-jimbocho ในโตเกียวเปรียบเสมือนเมืองแห่งหนังสือ (Book Town) ที่มีชื่อเสียงมากที่สุดแห่งหนึ่งในโลก โดยเฉพาะหนังสือมือสอง มีพื้นที่ขายประมาณ 16,500 ตร.ม. มีหนังสือปกต่างๆ กว่า 3 ล้านปก มีสต็อกหนังสือถึง 10 ล้านปก

ในช่วงที่เป็นสัปดาห์การอ่านของญี่ปุ่นระหว่างปลายเดือนตุลาคมถึงต้นเดือนพฤศจิกายน จะมีการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับหนังสือ ซึ่งดึงดูดผู้สนใจกว่า 200,000 คน ในปีนี้มีการเปิดศูนย์กลางหนังสือแห่งใหม่ชื่อ Book House Jimbocho ซึ่งจำหน่ายหนังสือทั่วไป หนังสือเด็ก หนังสือสอนวิธีทำต่างๆ ซึ่งหนังสือเหล่านี้โรงพิมพ์อนุญาตให้ลดราคาได้ นอกจากนี้ยังมีการเปิดร้านหนังสือใหม่ของเครือ Shogakukan group ด้วย

ในญี่ปุ่นหนังสือที่ขายจะมีราคาตายตัวตามข้อบังคับของกฎหมาย แต่หนังสือบางเล่มสามารถลดราคาได้ สำหรับหนังสือในกลุ่มที่ไม่ได้มีไว้เพื่อขายสำนักพิมพ์สามารถนำมาขายลดราคาได้ รวมทั้งหนังสือที่วางขายในตลาดมาระยะเวลาหนึ่งแล้ว แม้ว่าเมื่อหลายปีที่ผ่านมาคณะกรรมการการค้า (Fair Trade Commission) ได้เสนอให้นำระบบยึดหยุ่นมาใช้ในการลดราคาหนังสือ ซึ่งร้านหนังสือก็ให้ความสนใจเป็นอย่างดี

สถานการณ์สิ่งพิมพ์

อุตสาหกรรมสิ่งพิมพ์ในญี่ปุ่นถือเป็นหนึ่งในอุตสาหกรรมที่ใหญ่ที่สุดในโลกมีสำนักพิมพ์รวม 4,500 สำนักพิมพ์ ผู้ค้าส่ง 70 ราย ช่องทางค้าปลีกอีกกว่า 20,000 ร้าน รวมทั้งร้านหนังสือ ร้านหนังสือมือสอง และห้องสมุด โดยมีผู้เกี่ยวข้องในอุตสาหกรรม 3 กลุ่มหลัก ได้แก่ สำนักพิมพ์ ผู้ค้าส่ง และผู้ค้าปลีก มีการจ้างงานทุกกลุ่มที่เกี่ยวข้องประมาณ 100,000 คน (JPO, 2005)

สำนักพิมพ์ขนาดใหญ่ 5 อันดับแรก มียอดขายประมาณร้อยละ 25 ของยอดขายรวม (ข้อมูลจาก Japan Society of Publishing Studies 2004) โดยมีผู้ค้าส่งรายใหญ่ 2 รายจาก 70 ราย ได้แก่ Nippon และ Tohan ครอบคลุมตลาดถึงร้อยละ 80 (Matthews et al. 2002; Miyamoto and Whittaker 2005) และ 3 ผู้ค้าปลีกรายใหญ่ ครอบคลุมตลาดค้าปลีกสิ่งพิมพ์ประมาณร้อยละ 10 (Miyamoto and Whittaker 2005) ร้านค้าที่ขายผลิตภัณฑ์ด้านสิ่งพิมพ์มีจำนวนมากพอๆ กับร้านค้าของอังกฤษและสหรัฐอเมริกาเช่นกัน

ค.ศ.2005 รายได้จากการขายหนังสือมีประมาณเกือบ 10 พันล้านเยน ซึ่งคิดเป็นสัดส่วนมากกว่าร้อยละ 40 ของตลาดสิ่งพิมพ์ในญี่ปุ่น แม้ว่าช่องทางจำหน่ายหนังสือจะมีอย่างเพียงพอ แต่กว่าร้อยละ 70 มักจะขายผ่านพ่อค้าส่ง ซึ่งมียอดขายผ่านร้านค้าปลีกประมาณร้อยละ 65 (Miyamoto and Whittaker 2005)

สำหรับยอดขายมังงะผ่านทางโทรศัพท์มือถือในปี ค.ศ.2005 มียอดขายถึง 4.6 พันล้านเยน และอาจจะเพิ่มขึ้นเท่าตัวในปี ค.ศ.2006 ซึ่งเป็นการคาดการณ์ของนักวิจัยชื่อ Tatsuhiko Murakami จากสถาบันวิจัยสิ่งพิมพ์

อุตสาหกรรมสิ่งพิมพ์ในญี่ปุ่นมีโครงสร้างทางการตลาดที่เป็นระบบร่วมมือกัน มีวัตถุประสงค์และปรัชญาร่วมกันทั้งในระดับของอุตสาหกรรมสิ่งพิมพ์และระดับค้าส่ง ความร่วมมือระหว่างสำนักพิมพ์ ผู้ค้าส่ง และผู้ค้าปลีกในอุตสาหกรรม สิ่งพิมพ์ของญี่ปุ่นมีความเข้มแข็งมาก รวมทั้งการแลกเปลี่ยนบุคลากรระหว่างกัน การอุดหนุนเงินทุน และโครงสร้างเครือข่ายด้านไอที (Kornicki 1998) โดยรวมแล้วสำนักพิมพ์ของญี่ปุ่นมีการออกหนังสือใหม่ปีละ 75,000 เล่ม และมียอดขายหนังสือประมาณ 1.3 พันล้านเยน โดยมีปกที่หลากหลายถึง 1.2 ล้านปก (JPO 2006 a : Miyamoto and Whittaker 2005) ร้านค้าปลีกหนังสือของญี่ปุ่นมีทั้งซื้อหนังสือหรือทำในรูปแบบ consignment

ซึ่งสามารถส่งหนังสือที่ขายไม่ได้คืนกลับสำนักพิมพ์ได้ โดยพบว่าหนังสือมากกว่า 1 ใน 3 ที่ใช้ระบบ Consignment ถูกส่งกลับ

ระบบการจัดจำหน่ายสิ่งพิมพ์ (Publishing Distribution System)

ระบบการจัดจำหน่ายที่ดีถือเป็นเรื่องสำคัญ เนื่องจากในญี่ปุ่นมีหนังสือปกออกใหม่ถึง 77,000 ปก จำนวน 600,000 เล่ม จำหน่ายอยู่ในตลาดในแต่ละปี รวมทั้งนิตยสารอีก 3,500 เล่ม ซึ่งจำหน่ายโดยใช้ระบบเดียวกัน

ระบบการจัดจำหน่ายสิ่งพิมพ์ในญี่ปุ่นจากสำนักพิมพ์สามารถดำเนินการได้หลายวิธี โดยผ่านทางช่องทางร้านหนังสือ ร้านสะดวกซื้อ ร้านค้าส่ง สหกรณ์ ชุมตามสถานีรถไฟ แผงขายหนังสือ และส่งออกไปยังต่างประเทศ

ข้อมูลจาก Shuppan News สัมภาษณ์พบว่า ช่องทางร้านหนังสือมีส่วนแบ่งตลาดร้อยละ 66 ของยอดขาย คิดเป็นมูลค่า 1.5 ล้านล้านเยน ซึ่งถือเป็นช่องทางการจัดจำหน่ายหลัก โดยมีร้านหนังสือทั่วประเทศประมาณ 180,000 แห่ง รองลงมาได้แก่ ช่องทางร้านสะดวกซื้อมีส่วนแบ่งตลาดร้อยละ 22 หรือมูลค่าประมาณ 520 พันล้านเยน มีจำนวนร้าน 40,000 แห่งทั่วประเทศ โดยจำหน่ายนิตยสารเป็นหลักมียอดขาย 1.03 ล้านล้านเยน จากยอดขายนิตยสารโดยรวม ยอดขาย 500 พันล้านเยน มาจากร้านสะดวกซื้อ เครือข่าย 3 กลุ่มหลัก ซึ่งมีส่วนแบ่งตลาดถึงร้อยละ 80 ได้แก่ ร้าน 7 eleven, Lawson และ Family Mart การจำหน่ายหนังสือพิมพ์ส่วนมากผ่านทางพ่อค้าส่ง และบุรุษตามสถานีรถไฟสาธารณะ โดยมีมูลค่าขาย 170 พันล้านเยน คิดเป็นส่วนแบ่งตลาดร้อยละ 7.6 ดังนั้น 3 ช่องทางข้างต้นจึงถือเป็นช่องทางหลักที่มีส่วนแบ่งตลาดมากที่สุด 3 อันดับแรก

ระบบการจัดจำหน่ายใช้วิธีการฝากขาย (Consignment) ดังนั้น หากหนังสือเล่มใดขายไม่ได้ก็จะถูกส่งกลับคืนโดยไม่มีค่าใช้จ่าย อัตราการส่งคืนคิดเป็นร้อยละ 40 ถือว่าอยู่ในเกณฑ์สูง ซึ่งเป็นปัญหาของระบบการจัดจำหน่ายที่ขาดประสิทธิภาพ ซึ่งควรจะต้องพิจารณาแก้ปัญหา (September 2005, Kiyota Yoshiaki, APPREB correspondent)

4. พฤติกรรมการอ่านหนังสือของคนญี่ปุ่น

การสำรวจการอ่านในพื้นที่เกษตรกรรม

การสำรวจการอ่านหลักๆ ในประเทศญี่ปุ่น ได้แก่ Reading Opinion Poll ซึ่งจัดทำโดยหนังสือพิมพ์ Mainichi การสำรวจการอ่านของนักศึกษามหาวิทยาลัย โดย Association of University Cooperatives และ National Farming Community Reading Survey โดย Ie-no-Hikari Association บางองค์กรมีการดำเนินการสำรวจอย่างต่อเนื่องมาเป็นเวลานาน

ในเรื่องของการสำรวจ นับได้ว่า การสำรวจชุมชนเกษตรกรรมจะมีลักษณะเฉพาะ ประชาชนที่สุ่มเลือกจะเลือกจากสมาชิกครอบครัวเกษตรกรทั่วประเทศ ทำการสำรวจ 3 วันต่อเนื่องกันในเดือนสิงหาคม ผลการสำรวจมีดังนี้ สัดส่วนของประชากรที่อ่านนิตยสารหรือหนังสือคิดเป็นร้อยละ 65.0 มีผู้อ่านนิตยสารรายเดือนหรือรายสัปดาห์ร้อยละ 58.0 โดยเป็นนิตยสารรายเดือนร้อยละ 45 รายสัปดาห์ร้อยละ 37.0 และหนังสือร้อยละ 31.0 คนชอบอ่านนิตยสารมากกว่าหนังสือ สัดส่วนผู้อ่านหนังสือมีการลดลง โดยเฉพาะสัดส่วนผู้อ่านนิตยสารลดลง สูงสุดในรอบ 55 ปี และสัดส่วนผู้อ่านหนังสือลดลง สูงสุดในรอบ 33 ปี

สถานที่ที่มักชอบไปซื้ออุปกรณ์การอ่านเป็นประจำในแต่ละเดือน 3 อันดับแรก ได้แก่ ร้านหนังสือ คิดเป็นร้อยละ 45 ซูเปอร์มาร์เก็ตและร้านสะดวกซื้อ คิดเป็นร้อยละ 31 และสหกรณ์การเกษตรคิดเป็นร้อยละ 27.0 สำหรับหนังสือมักนิยมไปซื้อที่ร้านหนังสือ คิดเป็นร้อยละ 79 รองลงมา ได้แก่ ห้องสมุดและศูนย์ชุมชน ซูเปอร์มาร์เก็ต และร้านสะดวกซื้อ ส่วนการซื้อทางอินเทอร์เน็ตมีประมาณร้อยละ 3.0 ซึ่งยังค่อนข้างต่ำ แต่มีแนวโน้มที่จะเพิ่มขึ้นในอนาคต สำหรับค่าใช้จ่ายเฉลี่ยในการซื้ออุปกรณ์การอ่าน จากการสำรวจทุกคนรวมทั้งคนที่ไม่ได้ซื้อหนังสือจะตกประมาณ 824 บาทต่อคน ซึ่งสูงกว่าปีที่แล้ว 100 บาท สำหรับกลุ่มที่มีการซื้ออุปกรณ์การอ่าน พบว่า มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ย 1,457 บาท สูงกว่าปีก่อน 109 บาท

การใช้เวลาในแต่ละวันกับสื่อแต่ละประเภท พบว่า ใช้เวลาอ่านหนังสือและนิตยสาร 18 นาที หนังสือพิมพ์ 25 นาที ทีวี 159 นาที ร้อยละ 92.0 ของครัวเรือนเป็นสมาชิกหนังสือพิมพ์ (เทียบกับปีที่แล้วคิดเป็นร้อยละ 95.0) โดยที่ร้อยละ 69 เป็นสมาชิกหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น อีกร้อยละ 24 เป็นสมาชิกหนังสือพิมพ์ระดับประเทศ ร้อยละ 11 เป็นสมาชิกหนังสือพิมพ์แบบเกษตร และร้อยละ 3.0 เป็นสมาชิกหนังสือพิมพ์กีฬา ผลจากการสำรวจพบว่า ไม่มีความแตกต่างกันมากเมื่อเปรียบเทียบในพื้นที่เกษตรกรรมกับพื้นที่เมือง

การศึกษา นโยบายและกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของประเทศญี่ปุ่น ค.ศ. 2006

1. นโยบายและกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของรัฐบาลญี่ปุ่น

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสิ่งพิมพ์และการอ่าน

ผู้อ่านหนังสือในญี่ปุ่นสามารถซื้อสิ่งพิมพ์ในญี่ปุ่นได้ทุกแห่งในราคาเดียวกันเนื่องจากมีการใช้ระบบ Resale Price Maintenance System โดยเป็นกฎหมายยกเว้นตั้งแต่ค.ศ.1953 เรียกว่ากฎหมายต่อต้านการผูกขาด (Anti-Monopoly Law) ซึ่งกำหนดให้มีการขายสิ่งพิมพ์ในราคาเดียว (Fixed Price) ทั้งประเทศ ทำให้สามารถจำหน่ายหนังสือได้หลากหลายปกมากขึ้นในปริมาณที่น้อยและมีความเป็นไปได้

ได้ที่จะทำให้ผู้ซื้อยินดีจ่ายเงินซื้อหนังสือโดยมีอัตราการหมุนเวียนหนังสือที่ต่ำ (Small Circulation) แต่ไม่ได้หมายความว่าสิ่งพิมพ์จะต้องขายในราคาเดียว ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสำนักพิมพ์ว่าต้องการขายสิ่งพิมพ์ในราคาเดียวหรือไม่ แต่ข้อตกลงนี้เป็นการตกลงระหว่างสำนักพิมพ์กับพ่อค้าขายส่งหรือพ่อค้าขายส่งกับร้านขายหนังสือภายใต้ความสมัครใจ

เป็นเวลา 8 ปี ที่อุตสาหกรรมสิ่งพิมพ์มีความคิดเห็นที่ขัดแย้งกับหน่วยงานรัฐบาล [Fair Trade Commission's (FTC's)] ที่เห็นว่าจากมุมมองของการแข่งขันในตลาดระบบ Resale Price Maintenance System ควรจะถูกยกเลิกความขัดแย้งนี้ได้ยุติลงเมื่อวันที่ 23 มีนาคม ค.ศ.2001 เมื่อคณะกรรมการได้แถลงข้อเสนอ ดังนี้

จากมุมมองของนโยบายแบบแข่งขันโดยเสรี ระบบ Resale Price maintenance System ควรยกเลิกเนื่องจากพัฒนาจากเสียงคัดค้านส่วนใหญ่ที่คำนึงถึงควมมีอิทธิพลที่เป็นไปได้ในสังคม และสินค้าสาธารณะ เช่นเดียวกับการขาดมติเอกฉันท์ที่จะสนับสนุนการยกเลิกนี้ เรายังคงประกาศว่านับจากนี้ไปเป็นการเหมาะสมที่ยังคงมีการใช้ระบบปัจจุบันอยู่

สมาคมสิ่งพิมพ์หนังสือในญี่ปุ่นได้ทำความเข้าใจและสนับสนุนการประกาศนี้ แต่ก็เสียใจที่ทางคณะกรรมการยังคงยื่นกรานที่จะให้มีการยกเลิกระบบ Resale Price maintenance System ส่วนหนึ่งของเหตุผลในการตัดสินใจ คือ มีข้อเสนอแนะที่ส่งให้แก่ FTC มากกว่า 28,000 เรื่อง เกี่ยวกับ Resale Price maintenance System มากกว่าร้อยละ 99 มาจากผู้สนับสนุนระบบนี้รวมทั้งกลุ่มผู้มีอำนาจองค์กรสาธารณะในประเทศ และสมาชิกของ National Diet ซึ่งเป็นการยุติธรรมที่จะกล่าวว่าคณะกรรมการไม่สามารถที่จะมองข้ามผลที่ครอบงำนี้ได้ และได้ร้องต่อคณะกรรมการว่าสำนักพิมพ์ตัวแทนจำหน่าย และร้านหนังสือควรพิจารณาแนวทางที่จะทำให้ระบบมีความยืดหยุ่นและปฏิบัติได้จริง

อุตสาหกรรมสิ่งพิมพ์ในญี่ปุ่นได้ดำเนินการส่งเสริมความคล่องตัวและการประยุกต์ใช้อย่างหลากหลายในระบบ Resale Price maintenance System เพื่อเป็นประโยชน์ต่อผู้อ่าน เช่นการพัฒนาช่องทางในการขายหนังสือในราคาเปิด (Open Prices) หรือการแสดงความขอบคุณพิเศษสำหรับผู้อ่าน การทบทวนสัญญาเกี่ยวกับ Resale Price maintenance และระบบของภาครัฐโดยรวม

กฎหมายต่อต้านการผูกขาดครอบคลุมถึงข้อตกลงเกี่ยวกับ Resale Price maintenance System (RPMS) ในสินค้า 6 กลุ่มได้แก่ หนังสือ วารสาร หนังสือพิมพ์ Phonograms เทปเพลง Music Compact Discs ซึ่งทางรัฐบาลเองก็ไม่ต้องการที่จะขยายข้อจำกัดนี้ไปยังสื่อสินค้าหรือบริการประเภทอื่นๆ สินค้าจึงไม่รวมถึงซีดีรอม ดีวีดี หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) หนังสือมือสองและวารสารหนังสือ และวารสารต่างประเทศ ซึ่งไม่อนุญาตให้สินค้ารายการข้างต้นขายในราคาคงที่ และเนื่องจาก RPMS เป็นข้อตกลงระหว่างสำนักพิมพ์และผู้ค้าส่งหรือผู้ค้าส่งกับร้านจำหน่ายหนังสือ หลังจากนั้น

แล้วสิ่งพิมพ์จะถูกขายให้กับบุคคลที่สามารถรวมทั้งผู้อ่านด้วย ซึ่ง RPMS ไม่ได้ครอบคลุมถึง ดังนั้นร้านหนังสือมือสอง จึงสามารถกำหนดราคาขายปลีกได้ตามดุลพินิจ สำหรับหนังสือต่างประเทศและวารสารจะไม่มีข้อตกลง RPMS ระหว่างสำนักพิมพ์ต่างชาติ และผู้นำเข้าในญี่ปุ่น ข้อตกลง RPMS ไม่ได้ครอบคลุมสื่อในส่วนนี้

2. นโยบายและกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของภาคเอกชนในญี่ปุ่น

จากการจัดประชุมห้องสมุดของญี่ปุ่น ครั้งที่ 92 เมื่อวันที่ 26-27 ตุลาคม ค.ศ.2006 ที่เมืองโอคายามา ผู้เข้าร่วมประชุมมีข้อเสนอแนะและแสดงความคิดเห็นในหัวข้อ “การส่งเสริมการสร้างนิสัยรักการอ่านของเด็กโดยการอ่านด้วยความสมัครใจ” ดังนี้

1. บรรณารักษ์เชื่อมโยงเด็กและหนังสือโดยผ่านทางงานประจำวัน
2. บรรณารักษ์ควรไปเยี่ยมชมโรงเรียนเนอสเซอริ์และอ่านหนังสือให้เด็กๆ ฟัง เนื่องจากเด็กกลุ่มนี้ไม่สามารถไปห้องสมุดได้ด้วยตัวเอง
3. ให้ครอบครัวเป็นตัวกลางในการเชื่อมโยงหนังสือกับเด็กด้วยการอ่านหนังสือภาพ และเล่นิทานให้เด็กฟัง
4. ใช้แนวคิด “Reading together” โดยการอ่านด้วยกัน เล่าเรื่องให้คนอื่นฟัง เลือกหนังสือให้คนอื่น ซึ่งช่วยให้เกิดความสัมพันธ์ในเชิงลึก

3. การปรับตัวของผู้ประกอบการ

จากรายงานเรื่อง “The Book Market of Japan” ซึ่งเป็นรายงานจากการประชุมเมื่อวันที่ 11 ตุลาคม ที่นครแฟรงเฟิร์ต ทำการสรุปโดย Seiichi Higuchi ประกอบการรายงานเรื่อง “An Introduction to Publishing in Japan 2006-2007” รายงานทั้งสองฉบับจัดทำโดย Japan Book Publishers Association ได้กล่าวถึงตลาดสิ่งพิมพ์ในญี่ปุ่นไว้ดังนี้

สถานการณ์ตลาดสิ่งพิมพ์

ตลาดหนังสือของญี่ปุ่นเริ่มตกต่ำตั้งแต่กลางทศวรรษที่ 1990 ยอดขายรวมของอุตสาหกรรมสิ่งพิมพ์ในค.ศ. 2006 มียอดขายเกือบใกล้เคียงกับ ค.ศ.1990 โดยมียอดขายในค.ศ.2006 ในส่วนหนังสือ 932.6 พันล้านเยน และมียอดขายในหนังสือของวารสาร 1220 พันล้านเยน อุตสาหกรรมสิ่งพิมพ์ของญี่ปุ่นขาดทุน 500 พันล้านเยน ต่อปีมาตลอด 10 ปี ทำให้ตลาดของอุตสาหกรรมสิ่งพิมพ์มีขนาดเล็กลงคิดเป็นร้อยละ 20 ของตลาดที่เคยสูงสุด

10 ปีมาแล้วที่ครอบครัวมักบอกให้เด็กๆ เลิกอ่านมังงะ (การ์ตูน) และให้หันมาเรียนอย่างหนัก แต่ปัจจุบันเด็กๆ ก็ไม่สนใจอ่านมังงะแต่จะนิยมสื่อสารกับเพื่อนผ่านทางโทรศัพท์มือถือ

สถานการณ์ตลาดมังงะ

ค.ศ. 2005 นับเป็นปีที่ยอดขายมังงะอยู่ในระดับที่ดีที่สุดตลอดช่วง 10 ปีที่ผ่านมา ส่วนยอดขายมังงะในค.ศ. 2006 มียอดขาย 253.3 พันล้านเยน ลดลงร้อยละ 2.7 จาก ค.ศ.2005 ซึ่งมียอดขาย 260.2 พันล้านเยน จำนวนเล่มที่ขายได้ประมาณ 523.04 พันล้านเล่มลดลงจากค.ศ.2005 คิดเป็นร้อยละ 3.9 หรือ 544.03 พันล้านเล่ม ในส่วนของมังงะประเภทฟ็อกเก็ตบุ๊กมียอดขายลดลงร้อยละ 15.8 หรือจำนวนเล่มลดลง 16.94 ล้านเล่มหรือคิดเป็นร้อยละ 17.7 เมื่อเทียบกับ ค.ศ.2005 สาเหตุเนื่องจากไม่มีหนังสือที่ดีและน่าสนใจ หนังสือมีขนาดเล็ก รวมทั้งจำนวนผู้อ่านที่คิดว่าอ่านยากมีจำนวนมากขึ้น อย่างไรก็ตามก็คิดจำนวนหนังสือมังงะที่ขายดีจะมีความสัมพันธ์กับการนำไปทำเป็นภาพยนตร์และละครทีวี จึงประสบความสำเร็จเช่นเดียวกับการนำไปใช้ในวิดีโอเกม

สำหรับนิตยสารบันเทิงมียอดขายประมาณ 227.7 พันล้านเยน ลดลงร้อยละ 5.9 จากค.ศ.2005 ซึ่งมียอดขาย 242.1 พันล้านเยน โดยมีจำนวนเล่มที่ขายได้ 745.37 ล้านเล่มลดลงจากปี ค.ศ.2005 ร้อยละ 7.4 ซึ่งมียอดขาย 804.7 ล้านเล่ม ในค.ศ. 2004 ยอดขายนิตยสารบันเทิงสูงกว่ายอดขายหนังสือมังงะ แต่แนวโน้มนี้กลับเปลี่ยนไปในค.ศ. 2005 ถึง ค.ศ. 2006 เนื่องจากปัญหาของสำนักพิมพ์และผู้จัดจำหน่าย

แม้ว่าตลาดมังงะในญี่ปุ่นจะตกต่ำลงแต่ก็พบว่าหนังสือมังงะที่แปลเป็นภาษาต่างๆสามารถขายได้กว่า 30 ประเทศทั่วโลกและมีอิทธิพลต่อชีวิต สังคมและความเป็นอยู่ของประเทศและระดับท้องถิ่น

สำนักพิมพ์

สำนักพิมพ์ในญี่ปุ่นส่วนมากเป็นสำนักพิมพ์ขนาดกลางและขนาดเล็ก ดังนั้นยอดสินค้าคงคลังจึงไม่มีการกล่าวถึงในตลาดในด้านการรวมหรือควบกิจการสำนักพิมพ์ในญี่ปุ่นไม่ค่อยเกิดขึ้น

สำนักพิมพ์ขนาดใหญ่และขนาดกลางในญี่ปุ่นผลิตทั้งหนังสือและวารสารและมักขายผ่านช่องทางเดียวกัน ในตลาดผู้ค้าส่งมักทำหน้าที่เป็นตัวแทนระหว่างสำนักพิมพ์กับร้านจำหน่ายหนังสือ และโดยทั่วไปสำนักพิมพ์มักจะทำธุรกิจกับตัวแทนจำหน่ายในลักษณะของแบบฝากขาย (Consignment basis) และตัวแทนจำหน่ายจะขายให้กับตลาดค้าปลีกในลักษณะของการส่งคืน (returnable basis)

ตัวแทนจำหน่ายมีความพร้อมในการกระจายสินค้าและส่งสินค้าไปสู่ร้านหนังสือรวมทั้งผู้ค้าปลีกอื่นๆ ทั่วประเทศหลังจากได้รับหนังสือจากสำนักพิมพ์ ในญี่ปุ่นเป็นเรื่องยากที่จะขายหนังสือและวารสารโดยปราศจากตัวแทนจำหน่าย แต่ประโยชน์ที่สำคัญของระบบนี้คือสำนักพิมพ์ขนาดเล็กสามารถแข่งขันกับสำนักพิมพ์หลักๆ ได้อย่างเสมอภาค ในลักษณะของการรับปกหนังสือเข้าสู่อ่านขายหนังสือได้เป็นจำนวนมาก ประมาณร้อยละ 70 ของสิ่งพิมพ์ยังคงทำการจัดจำหน่ายโดยผู้ค้าส่งรายใหญ่

เพียง 2-3 ราย ซึ่งดำเนินการครอบคลุมทั่วประเทศ ผู้ค้าส่งรายใหญ่คือ Nippon และ Tohan 2 รายใหญ่ที่ทำยอดขายกว่าร้อยละ 60 ของยอดขายสิ่งพิมพ์ทั้งหมด

ร้านจำหน่ายหนังสือ

ร้านจำหน่ายหนังสือสามารถสต็อกสิ่งพิมพ์โดยไม่เกิดความเสียหายเพราะใช้ระบบการฝากขาย ซึ่งถ้าเป็นหนังสือใหม่มักให้ระยะเวลา 6 เดือนและสำนักพิมพ์เกือบทั้งหมดจัดจำหน่ายหนังสือด้วยระบบส่งกลับคืน Returnable basis

ผลตอบแทนจากการขายสิ่งพิมพ์

ในตลาดญี่ปุ่นการจำหน่ายหนังสือจากโรงพิมพ์ไปยังผู้ค้าส่งจะมีกำไร (Margin) ประมาณร้อยละ 8 และจากผู้ค้าส่งไปยังร้านหนังสือจะมีกำไรประมาณร้อยละ 22

สำหรับวารสาร การจำหน่ายวารสารจากโรงพิมพ์ไปยังผู้ค้าส่งจะมีกำไรประมาณร้อยละ 8.5 และจากผู้ค้าส่งไปยังร้านหนังสือจะมีกำไรประมาณร้อยละ 23

จำนวนร้านจำหน่ายหนังสือในญี่ปุ่น

ร้านจำหน่ายหนังสือในญี่ปุ่นมีการขยายตัวอย่างต่อเนื่องจนถึงค.ศ.1984 แล้วจากนั้น จึงเริ่มมีจำนวนลดลงเรื่อยๆ โดยเฉพาะร้านเล็กๆ มีการปิดตัวลงอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน (ค.ศ.2007)

ร้านจำหน่ายหนังสือที่มีเครือข่าย 10 อันดับแรกของญี่ปุ่น (รวมทั้งร้านสะดวกซื้อด้วย) ใน ค.ศ.2006 มียอดขายรวมกันประมาณ 764,710 ล้านบาท มีส่วนแบ่งตลาดประมาณร้อยละ 35.5 จากมูลค่าตลาดรวม 2,152,540 ล้านบาท ร้านจำหน่ายหนังสือที่มีเครือข่ายมากที่สุดคือ Seven Eleven ซึ่งมียอดขายคิดเป็นร้อยละ 95 ของยอดขายสิ่งพิมพ์ประเภทวารสาร

อัตราการส่งคืน

ค.ศ.1990 เป็นต้นมาอัตราการส่งหนังสือคืนมีแนวโน้มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในกลุ่มของวารสารรายเดือนและวารสารรายสัปดาห์ สำหรับกลุ่มหนังสือเริ่มมีอัตราการส่งคืนค่อนข้างคงที่ใน ค.ศ.2006 อัตราการส่งคืนประมาณร้อยละ 37-40 โกล้เคียงหนังสือวารสารรายเดือนซึ่งมีอัตราการส่งคืนประมาณร้อยละ 36-37 และวารสารรายสัปดาห์ประมาณร้อยละ 25-30

พัฒนาการของ E-Book

ในญี่ปุ่นยอดขายจำหน่ายผ่าน E-Book มีการเติบโตอย่างรวดเร็ว นับจาก ค.ศ.2003 เป็นต้นมาจาก 5 ล้านบาท เป็น 1,120 ล้านบาท ค.ศ.2006

ตลาดหนังสือแปลในญี่ปุ่น

หนังสือจำนวนมากที่เป็นหนังสือสิ่งพิมพ์จากต่างประเทศจะถูกนำมาแปลเป็นภาษาญี่ปุ่น เพราะฉะนั้นตลาดหนังสือภาษาอังกฤษจริงๆจึงค่อนข้างจะมีขนาดเล็ก

ตลาดหนังสือแปลในญี่ปุ่น มีจำนวนปกหนังสือแปลที่ออกใหม่ในแต่ละปีประมาณ 8-9 ของจำนวนปกที่ออกใหม่ในตลาดหนังสือของญี่ปุ่น หนังสือแปลส่วนใหญ่เกือบร้อยละ 40 เป็นหนังสือทางด้านประวัติศาสตร์ (Literature) และมักแปลจากหนังสือภาษาอังกฤษ

ทางด้านสถิติการขายพบว่า 30 อันดับหนังสือที่ขายดีในญี่ปุ่นในอดีตหนังสือแปลเคยได้รับความนิยมในญี่ปุ่นเป็นอย่างมาก โดยหนังสือ 5-9 เล่มของหนังสือที่ขายดีจะเป็นหนังสือแปล แต่ในช่วง ค.ศ.2005-2006 พบว่าหนังสือขายดีที่เป็นหนังสือแปลมีเพียง 1-2 เล่มเท่านั้น โดย ค.ศ.2005 หนังสือแปลที่ขายดี ได้แก่ เรื่องรหัสลับคาร์วินชี แล ค.ศ.2006 ได้แก่เรื่องแฮร์รี่พอร์ทเตอร์ภาค Half-Blood Prince ซึ่งทำยอดขายที่น่าทึ่งที่สุดในญี่ปุ่น

แนวโน้มหนังสือที่ขายดีในญี่ปุ่น

หนังสือซึ่งเป็นที่นิยมในญี่ปุ่นได้แก่หนังสือ Paperbacks in Shinsho Size หรือเป็นนวนิยายบันเทิง (Light Novels) ประเภทรัก ลึกลับ วิทยาศาสตร์ สำหรับกลุ่มวัยรุ่นรวมทั้งหญิงสาวซึ่งมีลักษณะผสมผสานระหว่างการ์ตูน (manga) และนวนิยาย (novel) เหมือนกับนิยายตลก (comics) ซึ่งหนังสือแต่ละประเภทข้างต้นบางเล่มตีพิมพ์ในลักษณะของ e-books ซึ่งผู้อ่านสามารถอ่านได้จากโทรศัพท์มือถือ

นอกจากนี้หนังสือประเภทที่ขายดีในญี่ปุ่นบางเล่มเป็นหนังสือสำหรับผู้สูงอายุประเภทวาดภาพมีสีสั้น บางเล่มพิมพ์ตัวหนังสือแบบคลาสสิกเส้นประ ผู้อ่านสามารถต่อเติมได้ด้วยดินสอ ซึ่งจะช่วยให้คนสูงอายุรู้สึกผ่อนคลายเมื่อใช้เวลาว่างเงียบๆ ในห้อง โดยระบายสีหรือต่อเติมภาพด้วยตนเอง นอกจากนี้จะเป็นหนังสือย้อนยุคสมัยทศวรรษที่ 50 ถึงทศวรรษที่ 70 เป็นช่วงที่คนยากจนกว่าปัจจุบันแต่คนเหล่านั้นก็มีความเชื่อในตำนานของความเจริญอย่างสูงของญี่ปุ่นและมีความหวังในอนาคตที่กำลังมาถึง

การส่งออกของหนังสือญี่ปุ่นสู่ตลาดเอเชีย

มีการแปลหนังสือภาษาญี่ปุ่นเป็นภาษาเกาหลีโดยพบว่าจากจำนวนปกหนังสือออกใหม่ 45,521 ปก เป็นหนังสือที่แปลมาจากหนังสือญี่ปุ่น 4,324 ปกคิดเป็นร้อยละ 9.5 ซึ่งส่วนใหญ่เป็นหนังสือประเภทการ์ตูนและนิยายตลก (Manga and Comics)

การศึกษา นโยบายและกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของประเทศญี่ปุ่น ค.ศ. 2007

1. นโยบายและกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของรัฐบาลญี่ปุ่น

กระทรวงต่างประเทศญี่ปุ่นและมูลนิธิของญี่ปุ่นได้ออกกฎหมายในเดือนมกราคม ค.ศ.2007 และจัดงานมอบรางวัลมังงะนานาชาติ (International Manga Award) โดยมีเป้าหมายเพื่อส่งเสริมมังงะของญี่ปุ่นในต่างประเทศในเดือนกรกฎาคม ค.ศ. 2007

ค.ศ.2007 ได้มีการจัดงานมอบรางวัล “Grand Manga Prize” ประกาศผลและแจกรางวัลเป็นครั้งแรกในเดือนกุมภาพันธ์ ค.ศ. 2008

แผน 5 ปี เพื่อการพัฒนาห้องสมุดโรงเรียน

ห้องสมุดโรงเรียนในญี่ปุ่นมีการรวบรวมหนังสือที่มีมาตรฐาน โดยขึ้นอยู่กับจำนวนนักเรียน อย่างไรก็ตามมีเพียงร้อยละ 37.8 ของห้องสมุดโรงเรียนในระดับ Elementary School และร้อยละ 32.4 ของห้องสมุดโรงเรียนในระดับ Junior High School เท่านั้นที่อยู่ในระดับมาตรฐานดังนั้น MEXT จึงได้มีการกำหนดแผน 5 ปี ฉบับใหม่ในเดือนมกราคม ค.ศ.2007 เพื่อการพัฒนาห้องสมุดโรงเรียนเพื่อเพิ่มสัดส่วนข้างต้นให้สูงขึ้น โดยมีการจัดสรรงบประมาณสำหรับแผนนี้รวม 100 พันล้านเยน ตลอดระยะเวลา 5 ปี หรือประมาณ 20 พันล้านเยนต่อปี

อย่างไรก็ตามงบประมาณนี้ไม่ได้ถูกจัดสรรโดยตรงไปยังห้องสมุดโรงเรียน แต่จะส่งไปยังรัฐบาลท้องถิ่นซึ่งดูแลโรงเรียนตามอัตราการกระจายงบประมาณแบบคงที่ (Fixed distribution rate) ด้วยการจัดสรรวิธีนี้งบประมาณอาจจะไม่จำเป็นต้องใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งเคยพบจากแผนการพัฒนาห้องสมุดโรงเรียนในอดีต ค.ศ.2002 - ค.ศ.2006

ในวันที่ 14 กุมภาพันธ์ ค.ศ.2007 ได้มีการจัดประชุมเพื่อส่งเสริมกิจกรรมของห้องสมุดโรงเรียน มีผู้เข้าร่วมประชุมมากกว่า 30 องค์กร จากสำนักพิมพ์ห้องสมุดและสมาชิกของ The National Diet ซึ่งได้ข้อสรุปแนวทางการใช้งบประมาณของรัฐบาลท้องถิ่นเพื่อให้ห้องสมุดโรงเรียนได้ระดับมาตรฐาน

2. นโยบายและกิจกรรมส่งเสริมการอ่านขององค์กรภาคเอกชนในญี่ปุ่น

ญี่ปุ่นเป็นเจ้าภาพในการจัดงานหนังสือโลก ค.ศ.2007 ซึ่งเกิดปรากฏการณ์ที่น่าสนใจ 2 ประการคือ พบว่า 1) หนังสือที่มียอดจำหน่ายสูงได้แก่หนังสือประเภทปกอ่อนฉบับพกพา และ 2) หนังสือที่เป็นที่นิยมโดยเฉพาะในหมู่เด็กผู้หญิงได้แก่หนังสือนิยายที่เริ่มมาจากนิยายในโทรศัพท์มือถือ

แผนกเด็กเยาวชนและผู้ใหญ่ของห้องสมุดประชาชนแห่งญี่ปุ่น ได้มีการจัดประชุมขึ้นเมื่อวันที่ 19-20 ตุลาคม ค.ศ.2006 ภายใต้การสนับสนุนของแผนกห้องสมุดประชาชนของสมาคมห้องสมุดแห่ง

ญี่ปุ่น (GLA) และห้องสมุดประชาชนซึ่งมีการดำเนินการจัดประชุมทุกๆ 2 ปี ผู้เข้าร่วมประชุมหลัก ได้แก่ห้องสมุดประชาชนและองค์กรที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อที่ประชุม

แนวคิดของการประชุมในครั้งนี้ออกกว้าง การเชื่อมโยงเด็ก หนังสือ และอนาคตซึ่งมีตัวแทนทั้งบรรณารักษ์ ครู เจ้าหน้าที่อำนวยความสะดวก ครูเด็กเล็ก เจ้าหน้าที่โรงเรียนเนอสเซอรี สมาชิกสมาคมครูและผู้ปกครอง (Parent – Teacher Association (PTA) และประชาชนที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมกิจกรรมการอ่านสำหรับเด็กซึ่งมาจากทุกแห่งทั่วประเทศเข้าร่วมประชุม

ผู้เข้าร่วมประชุมมีความเห็นว่าตัวเล็งและหนังสือเป็นสิ่งที่เด็กรักและมีความสำคัญต่อชีวิตของเด็ก และได้กล่าวถึงสถานการณ์ปัจจุบันและปัญหาของห้องสมุดที่ให้บริการแก่เด็ก รวมทั้งสิ่งแวดล้อมของสังคมปัจจุบันที่อยู่รอบตัวเด็กทั้งหนังสือ การ์ตูน (Comics) และเกมคอมพิวเตอร์ โดยมีจุดประสงค์ที่จะเชื่อมโยงเด็กและหนังสือเข้าด้วยกันและปรับปรุงกิจกรรมของห้องสมุดโรงเรียนให้ดีขึ้น

3. การปรับตัวของผู้ประกอบการ

(1) อุตสาหกรรมสิ่งพิมพ์ของญี่ปุ่น ค.ศ. 2007

สถานการณ์อุตสาหกรรมสิ่งพิมพ์ของญี่ปุ่น ค.ศ.2007 ซึ่งทำการสำรวจวิจัยโดย Shuppan News Co.,Ltd. พบว่ายอดขายรวมของสิ่งพิมพ์อยู่ที่ 2 ล้าน 198.3 พันล้านเยน ค.ศ.2007 โดยลดลงจากปีที่แล้วร้อยละ 2.8 และอยู่ในระดับเดียวกับค.ศ.1990 โดยแบ่งเป็น ยอดขายหนังสือ 947.6 พันล้านเยน ลดลงร้อยละ 3.4 และยอดขายนิตยสาร 22.0 ล้านล้านเยน ลดลงร้อยละ 2.4

ยอดขายหนังสือและนิตยสารพบว่ามียอดขายลดลงอย่างต่อเนื่องมา 11 ปี โดยยอดขายลดลงทุกปีนับแต่ช่วงปีที่มียอดขายสูงสุดในค.ศ.1996 และไม่ชัดเจนว่าจะปรับตัวสูงขึ้นในขณะที่จำนวนสิ่งพิมพ์ที่ออกใหม่ยังคงอยู่ในระดับเท่ากับปีก่อนคืออยู่ที่ 80,595 ปก โดยเป็นนิตยสาร 4,511 ปก อยู่ในตลาด ซึ่งอยู่ในระดับเดียวกับปีก่อน นิตยสารที่ออกใหม่มี 195 ปก ค.ศ.2006 และ 176 ปก ใน ค.ศ.2007 ตามลำดับ นิตยสารจำนวน 187 ปก ไม่สามารถอยู่ในตลาดทั้ง ค.ศ.2006 และ ค.ศ.2007 ซึ่งหนังสือนิตยสารที่ออกใหม่จำนวนมากเป็นนิตยสารสำหรับผู้หญิงอายุ 40-50 ปี

ตลาดสิ่งพิมพ์ของญี่ปุ่น ค.ศ.2007 มียอดจำหน่ายที่เพิ่มสูงขึ้นในกลุ่มหนังสือพ็อคเก็ตบุ๊ก ปกกระดาษ และนวนิยาย (Novels) ซึ่งเป็นที่นิยมอย่างแพร่หลายมากในกลุ่มวัยรุ่นโดยการอ่านผ่านโทรศัพท์มือถือ รวมทั้งนวนิยายที่ได้ไปทำเป็นภาพยนตร์ก็ได้รับความนิยมเช่นเดียวกัน อย่างไรก็ตามสิ่งพิมพ์ไม่ได้สามารถอยู่ในกลุ่มหนังสือที่ขายดีด้วย เพราะว่าหากมารวมหนังสือที่ขายดีเกือบทั้งหมดจะเป็น มังงะแทบทั้งสิ้น นอกจากนี้หนังสือแปล หนังสือซีรีส์ก็ได้รับความนิยมเช่นกัน

มีหนังสือออกใหม่มากกว่า 200 ฉบับ ที่ตีพิมพ์ทุกวันในญี่ปุ่น ตลาดรวมของหนังสือและวารสารมีมากกว่า 2 ล้านล้านเยน แต่ผู้เชี่ยวชาญได้กล่าวไว้ว่าอุตสาหกรรมสิ่งพิมพ์กำลังเผชิญปัญหาจากเศรษฐกิจตกต่ำครั้งประวัติศาสตร์ ร้านหนังสือนับร้อยร้านทั่วประเทศปิดตัวลงทุกปี ตลาดมีการหดตัวอย่างมาก นับตั้งแต่ค.ศ.1996 ซึ่งเป็นสิ่งที่น่ากลัวในอนาคต

ค.ศ.2007 ยอดขายหนังสือและวารสารรวมทั้งมังงะ หรือหนังสือการ์ตูนมีมูลค่าประมาณ 2.8 ล้านล้านเยน ลดลงร้อยละ 3.1 จากปีที่แล้ว ตามรายงานของสถาบันวิจัยสิ่งพิมพ์ ซึ่งทำการศึกษาอุตสาหกรรมสิ่งพิมพ์ คาดว่า 6 เดือนแรกของ ค.ศ.2008 ก็จะเห็นการลดลงของยอดขายประมาณร้อยละ 3 จาก ค.ศ.2007 โดยความจริงแล้วตลาดมีการหดตัวอย่างมากนับแต่ ค.ศ.1996 ซึ่งเป็นช่วงสูงสุดซึ่งมียอดขายประมาณ 2.653 ล้านล้านเยน หมายความว่าตลาดหดตัวลดลงร้อยละ 21.5 แล้วตลอดเวลาที่ผ่านมี 11 ปี สาเหตุที่ตลาดหดตัวอย่างรวดเร็วเกิดจากหลายปัจจัย ประการแรก คือประชาชนอ่านหนังสือน้อย ในขณะที่สื่อประเภทอื่นๆ มีอยู่หลากหลายซึ่งเกิดขึ้นเมื่อไม่กี่ปีมานี้ รวมทั้งอินเทอร์เน็ต จากผลการสำรวจของ Yomiuri Shimbun พบว่าร้อยละ 52 ของผู้ใหญ่ที่สำรวจ 1,512 คน เมื่อเดือนตุลาคมพบว่าไม่ได้อ่านหนังสือเมื่อเดือนที่แล้ว ซึ่งมากกว่ากลุ่มอายุ 20 ปีต้นๆ ที่มีสัดส่วนอยู่ที่ร้อยละ 14 สัดส่วนของคนที่ไม่อ่านหนังสือ 1-3 เล่มต่อเดือนมีสัดส่วนที่สูงกว่ากลุ่มที่ไม่อ่านมาโดยตลอดจนถึงต้นทศวรรษ 1990 และกลุ่มที่ไม่อ่านหนังสือเริ่มมีสัดส่วนที่สูงกว่ากลุ่มที่อ่านหนังสือนับแต่ปลายทศวรรษที่ 1990

จำนวนร้านหนังสือที่น้อยลงจากการปิดตัวของร้านหนังสือขนาดเล็กและขนาดกลางเป็นร้อยแห่ง เมื่อเร็วๆ นี้ มีผลต่อการอ่านหนังสือ จำนวนร้านหนังสือที่เป็นของสหพันธ์ร้านขายหนังสือของญี่ปุ่นเหลือเพียง 5,869 ร้านในค.ศ.2008 เทียบกับที่เคยมีร้านหนังสือสูงสุดคือ 12,953 ร้าน ใน ค.ศ. 1986 ในขณะที่เดียวกันพื้นที่ขายที่ว่างในร้านหนังสือทั่วประเทศมีอัตราเพิ่มขึ้นร้อยละ 11.68 จาก ค.ศ. 1997 ถึง ค.ศ.2002 จากการสำรวจของกระทรวงเศรษฐกิจการค้าและอุตสาหกรรม

ปัจจัยข้างต้นชี้ให้เห็นร้านหนังสือสาขาที่มีการเปิดร้านขนาดใหญ่ขึ้นแทนที่ร้านขนาดเล็ก Sasaki ได้เตือนว่าร้านสาขาบางร้านอาจถูกบังคับให้ต้องปิดตัวลงเป็นจำนวนมาก เนื่องจากขนาดตลาดหนังสือโดยรวมยังคงหดตัวลงแม้ว่าจะมีการลงทุนในร้านขนาดใหญ่แล้วก็ตาม

จำนวนสำนักพิมพ์มีจำนวนที่ลดลงเช่นกัน โดยลดลงเหลือ 4,260 แห่ง ค.ศ.2004 และ 4,229 แห่ง ค.ศ.2005 โดยเหลือ 4,107 แห่ง ค.ศ.2006 และ 4,055 แห่ง ค.ศ.2007 สถานการณ์ข้างต้นถือเป็นเรื่องยากที่จะรักษาธุรกิจให้อยู่ได้ท่ามกลางภาวะผันผวนในระยะยาวของอุตสาหกรรมสิ่งพิมพ์ ในขณะที่เดียวกันการล้มละลายของธุรกิจสิ่งพิมพ์ขนาดกลางและเล็กบางแห่งซึ่งมีชื่อเสียงก็เป็นสาเหตุที่ต้องพิจารณาสำหรับสำนักพิมพ์

สำหรับสำนักพิมพ์ขนาดเล็กจำนวนมากหรือประมาณ 2,137 แห่ง ซึ่งมากกว่าครึ่งเป็นสำนักพิมพ์ที่มีพนักงานน้อยกว่า 10 คน สิ่งนี้แสดงว่าการพิมพ์เป็นอุตสาหกรรมที่มีอุปสรรคทางด้านบุคลากรซึ่งทำให้แต่ละสำนักพิมพ์มีความเป็นเอกลักษณ์ การกระจายตัวของสำนักพิมพ์สามารถทำให้เกิดมุมมองได้หลายด้านและหลากหลายรูปแบบการนำเสนอซึ่งเป็นพื้นฐานของความเป็นอิสระบางสำนักพิมพ์ก็คาดหวังว่าการใช้เว็บไซต์อินเทอร์เน็ต และ โทรศัพท์มือถือสำหรับธุรกิจสิ่งพิมพ์อาจจะเป็นทางเลือกหนึ่งเพื่อชะลอความตกต่ำในอุตสาหกรรมสิ่งพิมพ์ที่เป็นกระดาศ ประเด็นสำคัญในปัจจุบันนี้คืออุตสาหกรรมสิ่งพิมพ์ของชาวญี่ปุ่นจะต้องหาวิธีปรับตัวเพื่อให้อยู่รอด

การเกิดขึ้นของ Amagon กระตุ้นให้เกิดการปรับตัวครั้งใหญ่ในประวัติศาสตร์ที่น่ากลัว โดย ค.ศ.2007 การขายหนังสือในญี่ปุ่นพบว่า ในช่วง 6 เดือนแรกของปียอดขายหนังสือที่ขายดี 10 อันดับแรกของญี่ปุ่น ครั้งหนึ่งมาจากการขายผ่านโทรศัพท์มือถือ ซึ่งตามรายงานของ Sydney Morning Herald ได้กล่าวถึงนวนิยายที่เสนอผ่านโทรศัพท์มือถือ ซึ่งเป็นเรื่องของสิ่งตีพิมพ์ที่แปลกใหม่ในญี่ปุ่น และเป็นจุดผกผันที่ทำให้สำนักพิมพ์ทั้งหลายต้องให้ความสำคัญและไขว่คว้าโอกาสนั้นเข้าสู่กระบวนการของหนังสือ ตัวอย่างหนังสือเล่มหนึ่งคือ Koizora (Love Sky) ซึ่งเป็นหนังสือยอดเยี่ยมในกลุ่มนักเรียนหญิงไฮสคูลได้ออกวางจำหน่ายและขายได้มากกว่า 1.2 ล้านเล่ม นับตั้งแต่เริ่มแนะนำหนังสือ

ในส่วนของอินเทอร์เน็ตไร้สายก็เข้ามามีบทบาทต่อการขยายตัวอย่างน่าแปลกใจในญี่ปุ่น ตัวอย่างเช่น หนังสือ Moshimo Kimiga (420,000) เล่ม เริ่มต้นด้วยการติดตั้งโปรแกรมส่งข้อมูลในอินเทอร์เน็ตและส่งข้อมูลที่ต้องการไปยังสมาชิกวัยรุ่นเป็นพันราย

สิ่งที่น่าสังเกต คือ อย่างน้อยที่สุดมีการพิจารณาการปรับตัวที่เกิดขึ้นนี้จะเห็นว่าตลาดในญี่ปุ่นยินดีที่จะจ่ายเงินซื้อหนังสือแบบเคลื่อนที่เช่นกัน แม้มีการพิมพ์หนังสือเป็นเล่มแต่ก็มีชาวญี่ปุ่นเป็นจำนวนมากที่ยินดีจ่ายเงินเพื่ออ่านข้อมูลของหนังสือโดยผ่านระบบออนไลน์ เช่น ในโทรศัพท์มือถือ

การตื่นตัวนี้ไม่ได้เกิดขึ้นในหมู่ชาวตะวันตกที่สนใจนวนิยายในโทรศัพท์มือถือ และเป็นยอดขายที่ทำเงินสูงสุด แต่กับญี่ปุ่นถือเป็นปีแห่งเทคโนโลยีที่ล้ำหน้ามีการให้บริการผ่านโทรศัพท์มือถืออย่างแพร่หลายและทั่วถึงในญี่ปุ่นเป็นปีมาแล้ว ซึ่งเราต้องตามให้ทันและบางทีหนังสือดีอันดับที่ขายดีที่สุด ค.ศ.2012 อาจจะประกอบไปด้วยหนังสือนวนิยาย (Keitai shousetsu) ก็ได้ซึ่งเป็นเรื่องน่าแปลกที่เกิดขึ้น

ในญี่ปุ่นครั้งหนึ่งของหนังสือที่ขายดี 10 อันดับแรก ในช่วง 6 เดือนแรกของ ค.ศ.2007 มาจากยอดขายทางโทรศัพท์มือถือ อินเทอร์เน็ตเคลื่อนที่เข้ามามีบทบาทมากขึ้นในญี่ปุ่น และเป็นที่ยอมรับอย่างแพร่หลายในหมู่สมาชิกหนุ่มสาว ซึ่งยินดีที่จะจ่ายเงินเพื่อซื้อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์โดยใช้

วิธีการดาวน์โหลด ทางสำนักพิมพ์จะมีการคุ้มครองเรื่องลิขสิทธิ์โดยที่หนังสือจะไม่สามารถทำสำเนาได้หรือไม่สามารถพิมพ์ได้

(2) สภาพการณ์ของหนังสือการ์ตูน มังงะ (MANGA)

ตามสถิติของค.ศ.2006 ยอดจำหน่ายหนังสือการ์ตูน คือ 2533 พันล้านเยน ซึ่งลดลงร้อยละ 2.7 จาก ค.ศ.2005 หรือเป็นยอดจำหน่าย 260.2 พันล้านเยน ในขณะที่มีจำนวนพิมพ์จำหน่าย 523.04 ล้านเล่ม ลดลงร้อยละ 3.9 จาก ค.ศ.2005 ซึ่งมียอดจำหน่าย 544.03 ล้านเล่ม ในแง่ของยอดขายและจำนวนที่พิมพ์พบว่าตัวเลขใน ค.ศ.2005 นั้นดีที่สุด ในรอบ 10 ปีที่ผ่านมา ยอดขายหนังสือการ์ตูนฉบับปกปกาก็มียอดขายลดลงจากปีที่แล้วร้อยละ 15.8 โดยมียอดพิมพ์ 16.94 ล้านเล่ม ซึ่งยอดพิมพ์จำหน่ายนี้ก็ลดลงถึงร้อยละ 17.7 ซึ่งถือเป็นการลดลงอย่างมากอันเนื่องมาจากไม่มีหนังสือใดๆ ที่เหมาะสมจะนำมาจัดทำเป็นรูปเล่มนี้ แต่ในทางตรงกันข้ามมีการวิเคราะห์กันว่าขนาดของช่องทางที่ใช้เขียนคำพูดลงไปนั้นมีขนาดเล็กมาก ซึ่งนั่นก็เพราะขนาดของเล่มหนังสือที่มีขนาดเล็กจึงเป็นผลให้มีจำนวนของผู้อ่านที่บอกว่าอ่านได้ยากนั้นเพิ่มจำนวนมากขึ้นเรื่อยๆ

การนำเอาหนังสือการ์ตูนไปรวมกันกับสื่ออื่นๆ มีการขยายตัวเพิ่มมากขึ้น เช่น นำมาทำเป็นหนังสือหรือละครทีวี เช่นเรื่อง (Death Note) หรือนำเอาตัวละครในการ์ตูนมาทำเป็นตัวละครในวิดีโอเกม การเพิ่มขึ้นเช่นนี้ถูกคาดการณ์ว่าจะประสบความสำเร็จมาก ในภาวะเศรษฐกิจขาลงเช่นนี้เป็นเรื่องธรรมดาถ้าจะกล่าวถึงว่าหนังสือการ์ตูนเพียงอย่างเดียวจะมียอดจำหน่ายที่ลดลงถ้าไม่มีการร่วมมือกับสื่ออื่นๆ ด้วย

ยอดขายนิตยสารการ์ตูนมีประมาณ 227.7 พันล้านเยน ซึ่งลดลงร้อยละ 5.9 จาก ค.ศ.2005 ซึ่งมียอดขาย 242.1 พันล้านเยน ในขณะที่จำนวนพิมพ์จำหน่ายคือ 745,370,000 เล่ม ลดลงร้อยละ 7.4 จาก ค.ศ.2005 มีจำนวนพิมพ์ 804,710,000 เล่ม ค.ศ.2007 ก็ยังไม่มีตัวชี้เลยว่าสถานการณ์จะดีขึ้น ค.ศ.2004 ยอดขายของนิตยสารการ์ตูนสูงกว่าหนังสือการ์ตูนแต่แนวโน้มเช่นนี้ก็กลับกลายเป็นตรงกันข้าม ค.ศ.2005-ค.ศ.2006 ซึ่งได้ทำให้เกิดการตกตะลึงทั้งต่อผู้ผลิต ผู้จัดจำหน่าย โดยมีการคาดการณ์ว่า ค.ศ.2007 แนวโน้มเช่นนี้ยังคงจะดำเนินต่อไป

จากตัวเลขจะเห็นว่า ตลาดการ์ตูนในญี่ปุ่นกำลังซบเซา แต่ถ้ามองสถานการณ์ในต่างประเทศจะพบว่าการนำเอาหนังสือการ์ตูนญี่ปุ่นมาแปลขายมากกว่า 30 ประเทศ และหนังสือเหล่านี้ก็มีอิทธิพลสำคัญกับชีวิต และวัฒนธรรมของประเทศเหล่านั้นด้วย

ในขณะที่ตลาดสำหรับหนังสือการ์ตูนที่ใช้กระดาษพิมพ์นั้นอยู่ในช่วงซบเซา จำนวนของผู้พิมพ์จำหน่ายโดยระบบ E-comics ผ่านทางอินเทอร์เน็ตกลับเพิ่มสูงขึ้น ตัวเลขยอดขายในปัจจุบันนั้น คาดว่ามียอดขายถึง 10 พันล้านเยน แม้ว่าในขณะนี้ตลาดยังคงเล็กอยู่ บริษัท โชกะคุกันมีรายได้จาก

E-comics ในเดือนกรกฎาคม ค.ศ.2005 ถึง 10 ล้านเล่ม และหนึ่งปีให้หลังมีรายได้มากกว่า 100 ล้านเยน อัตราการเจริญเติบโตที่น่าทึ่งนี้ก็ยังคงมีอย่างต่อเนื่อง จนทำให้เกิดความสนใจที่แพร่ขยายไปยังมือถือด้วย เนื่องจากปัจจัยสนับสนุนในเรื่องของการจ่ายค่าอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงเป็นรายเดือน, การปรับเปลี่ยนให้การ์ตูนอ่านได้ง่ายขึ้นสำหรับจอภาพที่มีขนาดเล็กลง และการแสดงภาพสีก็สามารถทำได้ รวมทั้งจำนวนผู้อ่านก็เพิ่มขึ้นเพราะถึงแม้ว่าผู้อ่านจะไม่ชอบการซื้อหนังสือการ์ตูนในร้านหนังสือ แต่พวกเขาก็สามารถอ่านหนังสือการ์ตูนในมือถือของตนเองได้จนติดกัน

4. พฤติกรรมการอ่านหนังสือของคนญี่ปุ่น

หนังสือประเภทที่เรียกว่านวนิยายเบาๆ กำลังเป็นที่นิยมอย่างแพร่หลายท่ามกลางผู้อ่านในปัจจุบัน ซึ่งหนังสือเหล่านี้มีบทบาทเพิ่มขึ้นในฐานะเป็นส่วนหนึ่งของกลยุทธ์การตลาดมีเดีย โดยมีแผนที่จะนำเนื้อหาเหล่านั้นไปสร้างเป็นภาพยนตร์ที่มีชีวิตชีวา

ในญี่ปุ่นนวนิยายเบาๆ เป็นที่รู้จักกันในนามของ Ranobe ซึ่งเป็นเรื่องสั้นไม่มีบริบทไหนนิยามสิ่งพิมพ์ประเภทนี้ให้เข้าอยู่ในหมวดหนังสือ หนังสือที่คนอ่านส่วนใหญ่นิยมโดยทั่วไปในกลุ่มวัยรุ่นและวัย 20 ปี จะหนักที่บทสนทนาและสถานที่ที่มักจะเน้นให้ง่ายต่อการทำความเข้าใจในการพัฒนาของเรื่องเพื่อที่จะทำให้คนสามารถเข้าถึงโลกของนวนิยายได้ หนังสือเหล่านี้โดยปกติประกอบไปด้วยการนำเสนอรูปภาพประกอบเหมือนมังงะหรือการ์ตูน นอกจากนี้ยังมีการเดินเรื่องโดยดึงชีวิตในโรงเรียนเด็กหญิงวัยรุ่น หรือเรื่อง โรแมนติก ชีวิต หรือเป็นนวนิยายอ่านเล่นที่โยงกับวิทยาศาสตร์และความมหัศจรรย์ เมื่อต้องการหนังสือเหล่านี้ก็สามารถหาซื้อได้ง่าย โดยมีป้ายบอกชัดเจนว่าเป็นนวนิยายอ่านเล่นซึ่งตีพิมพ์ในราคาที่ต่ำหรือเลหลัง

ปัจจุบันนี้หนังสือประเภทนี้เรียกกันว่าเป็นนวนิยายวัยรุ่น ซึ่งเคยถูกนำไปคิดแปลงเป็นโปรแกรมและวิดีโอเกม นวนิยายประเภทนี้ได้มีการเพิ่มเนื้อหาและองค์ประกอบมากขึ้นและผู้เขียนนวนิยายอ่านเล่นก็มักจะได้รับรางวัลชนะเลิศด้านการอ่านสำหรับนวนิยายปกติ ประเภทของการอ่านแนวใหม่นี้ยังคงอยู่ในความสนใจอย่างต่อเนื่อง

ตลาดของนวนิยายอ่านเล่นมีมูลค่าประมาณ 20 พันล้านเยน โดยมีการจำหน่ายประมาณ 30 ล้านเล่มต่อปี ลูกค้านเป้าหมายที่ตั้งใจอ่านหนังสือประเภทนี้จะน้อยกว่ากลุ่มอื่นๆ สำนักพิมพ์จึงเริ่มต้นกระตุ้นตลาดหนังสือกลุ่มนี้ โดยการพัฒนาเรื่องราวให้อยู่ในรูปแบบของมัลติมีเดียที่ผสมผสานทั้งการเคลื่อนไหว การ์ตูน วิดีโอเกม และหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-books)

นวนิยายอ่านเล่น (Light novels) ของญี่ปุ่นกลายเป็นหนังสือที่ดึงดูดใจและเป็นที่น่าสนใจของคนทั่วโลก รวมทั้งในรูปแบบอื่นๆ ที่อยู่ในรูปแบบของ Anime และมังงะ ในอเมริกาเหนือ Tokyopop ได้มีการพิมพ์หนังสือถึง 20 ปก รวมทั้งเรื่อง Kino's Journey ด้วยและบริษัท Seven Sea Entertainment

ก็จะทำการออกป้ายหนังสือชุดใหม่ และเริ่มตีพิมพ์ในเดือนเมษายนนี้ เช่น หนังสือชื่อ Shinigami no Baraddo (Momo the Girl Good of Death) ซึ่งจะมีการตีพิมพ์หนังสือนี้ในรูปแบบของพ็อคเก็ตบุ๊ก ซึ่งนิยมกันโดยทั่วไปในญี่ปุ่นในราคาต่ำเหมือนเดิม

การศึกษา นโยบายและกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของประเทศญี่ปุ่น ค.ศ. 2008

1. นโยบายและกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของรัฐบาลญี่ปุ่น

การวางแผนระยะที่ 2 เพื่อการส่งเสริมกิจกรรมการอ่านสำหรับเด็ก

ภายหลังจากที่ได้มีการออกกฎหมายเพื่อส่งเสริมกิจกรรมการอ่านสำหรับเด็ก เมื่อเดือน ธันวาคม ค.ศ. 2001 แล้ว เพื่อให้กฎหมายโยงไปสู่การปฏิบัติ ค.ศ.2002 รัฐบาลท้องถิ่นและนายอำเภอ จึงได้ขอให้มีการจัดทำแผนขึ้นเกี่ยวกับการส่งเสริมกิจกรรมการอ่านสำหรับเด็ก (CA 1683) ซึ่งเป็นแผน ระยะ 5 ปี ดังนั้นจึงได้มีการปรับปรุงแผนอีกครั้งและอนุมัติโดยคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 11 มีนาคม ค.ศ. 2008

แผนระยะที่ 2 นี้ได้กล่าวถึงความสำเร็จของแผนระยะที่ 1 โดยวัดจากการที่นายอำเภอทุกคน ได้มีการจัดทำแผนของตนเองเรียบร้อยแล้ว จำนวนโรงเรียนที่เข้าร่วมกับห้องสมุดประชาชนเพิ่มขึ้นถึง ร้อยละ 52.5 ของโรงเรียนทั้งหมดเทียบกับร้อยละ 45.5 เมื่อ 5 ปีที่แล้ว กิจกรรมส่งเสริมการอ่านของ โรงเรียนเป็นที่นิยมแพร่หลาย โรงเรียนที่มี 12 ห้องเรียนขึ้นไปจำนวนมากมีการจ้างครูบรรณารักษ์

อย่างไรก็ดี ยังคงพบปัญหาเรื่องอัตราส่วนของผู้เรียนที่ไม่อ่านหนังสืออยู่ในเกณฑ์สูงในกลุ่ม นักเรียนโรงเรียนระดับ Junior High School และ High School ในบางเมืองหรือบางตำบลประสบกับ ความล้มเหลวเมื่อดำเนินการตามแผน ในขณะที่บางส่วนก็ประสบความสำเร็จ นอกจากนี้ยังพบว่า ห้องสมุดโรงเรียนมีอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก เจ้าหน้าที่และหนังสือที่ไม่เพียงพอสำหรับ ให้บริการและความเข้าใจในการอ่านของเด็กอยู่ในเกณฑ์ต่ำลง

ตลอด 5 ปีที่ผ่านมา มีการออกกฎหมายใหม่ๆมากมายที่มีผลและเกี่ยวข้องกับกิจกรรมส่งเสริม การอ่านสำหรับเด็ก ได้แก่

1. พระราชบัญญัติการส่งเสริมวัฒนธรรมด้านตัวหนังสือและสิ่งพิมพ์ (The Promoting Letters and Printing Culture Act)
2. การแก้ไขกฎหมายพื้นฐานด้านการศึกษา (Basic Law on Education)
3. การแก้ไขกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาในโรงเรียน (School Education Law)
4. การแก้ไขนโยบายการเรียนรู้ตลอดชีวิตในศักราชใหม่ (Lifelong Learning Policy for a New Era)

5. การเคลื่อนไหวครั้งใหม่เพื่อแก้ไขกฎหมายห้องสมุด (Library Law) ให้สอดคล้องกับกฎหมายในข้อ 2, 3, 4 ข้างต้น

ดังนั้นแผนระยะที่ 2 จึงได้มีการวางแผนเพื่อให้สอดคล้องกับการเรียนรู้ของเด็กตามการปรับปรุงกฎหมายข้างต้น โดยมีสาระสำคัญของแผนระยะที่ 2 ที่เชื่อมโยงกับห้องสมุดดังนี้

1. เชื่อมโยงไปสู่การปฏิบัติในเรื่องความต้องการอย่างเป็นทางการในการก่อตั้งและดำเนินการห้องสมุดประชาชน
 2. ชักชวนห้องสมุดประชาชนมากกว่าร้อยละ 90 ให้จัดทำเว็บไซต์ของตนเองบนอินเทอร์เน็ตและนำคอมพิวเตอร์หรือ OPAC สำหรับผู้ใช้บริการเข้ามาใช้ในห้องสมุดประชาชน
 3. มีเครือข่ายของแต่ละห้องสมุด
 4. เพิ่มอัตราส่วนของเมืองหรือตำบลที่อยู่ในแผนจากร้อยละ 24 เป็นมากกว่าร้อยละ 50
 5. จัดให้ห้องสมุดประชาชนหรือห้องสมุดโรงเรียนมีหนังสืออย่างเพียงพอและมีการปรับปรุงการให้บริการ
 6. ปรับปรุงการฝึกอบรมสำหรับบรรณารักษ์
 7. กระตุ้นให้ทุกโรงเรียนมีการจ้างครูบรรณารักษ์
- แผนระยะที่ 2 นี้มีการกำหนดตัวเลขเป้าหมายของแต่ละวัตถุประสงค์ไว้ชัดเจนและเป็นการกระตุ้นให้องค์กรสาธารณะในระดับชาติและระดับท้องถิ่น ครอบครัวยุคใหม่และโรงเรียนใช้ความพยายามและร่วมมือกันเพื่อช่วยให้เด็กๆ ทุกคนได้เข้าถึงหนังสือ

กิจกรรมของ ILCL

ILCL ได้จัดให้มีการบรรยายเกี่ยวกับการอ่านของเด็กซึ่งเคยดำเนินการ เมื่อ ค.ศ.2004 ทำให้ได้ความรู้เกี่ยวกับการอ่านของเด็กที่แตกต่างจากการฝึกอบรมภาคปฏิบัติและผลของการประชุมได้ข้อสรุปว่าห้องสมุดท้องถิ่นและห้องสมุดระดับชาติควรร่วมมือกันเพื่อกำหนดการฝึกอบรมให้เป็นระบบ

นโยบายของ MEXT

MEXT ได้กล่าวถึงนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการอ่านไว้ในนโยบายเกี่ยวกับการส่งเสริมกิจกรรมด้านการอ่าน (Promotion of reading activities) ไว้ว่า “MEXT สนับสนุนให้มีกิจกรรมด้านการอ่านสำหรับเด็กตัวอย่างเช่น มีการส่งเสริมกิจกรรมการอ่านในตอนเช้าในโรงเรียน ส่งเสริมการใช้ประโยชน์ของครูบรรณารักษ์ รวมทั้งการเริ่มนำไอทีเข้ามาใช้ในห้องสมุดโรงเรียน” เป็นต้น

นโยบายของ MEXT ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมทางด้านสังคมและศิลปะมีบางส่วนที่เกี่ยวข้องกับการอ่านได้แก่ในเรื่องของการแก้ไขความเข้าใจที่มีต่อภาษาประจำชาติ (Correct Understanding of national language) ซึ่งมีนโยบายที่จะส่งเสริมให้เด็กเริ่มต้นการอ่านหนังสือด้วยตนเอง (Encouragement of self-initiated reading of books by children)

การจัดประชุมห้องสมุดของญี่ปุ่น (The 94th All – Japan Library Conference)

การจัดประชุมห้องสมุดญี่ปุ่นทั่วประเทศ ครั้งที่ 94 (The 94th All – Japan Library Conference) ซึ่งได้รับการสนับสนุน โดย JLA ได้จัดขึ้นเมื่อวันที่ 18–19 กันยายน ค.ศ.2008 สาระสำคัญที่ได้จากการประชุม คือ จะมีการจัดประชุมเป็นประจำทุกปี แต่ก่อนข้างยากที่จะจัดให้ครอบคลุมทุกอำเภอ ข้อสรุปเกี่ยวกับการที่เด็กต้องการความสนุกสนานจะเป็นตัวกำหนดคุณสมบัติ โดยผ่านทางนิทาน ข้อสรุปถึงปัญหาปัจจุบันเกี่ยวกับการอ่านของเด็ก คือนักเรียนในระดับ Junior High School ใช้เวลาสำหรับการอ่านน้อยมาก ทำให้ต้องมีการวางแผนเบื้องต้นเกี่ยวกับการส่งเสริมกิจกรรมการอ่านสำหรับเด็ก ซึ่งโครงการนี้ได้ดำเนินการ โดยนายอำเภอ ซึ่งนำแผนไปสู่การปฏิบัติ เช่น เริ่มมีการจัดตั้งศูนย์สำหรับการจัดกิจกรรมการส่งเสริมการอ่านสำหรับเด็ก โดยมีโต๊ะเพียงตัวเดียวในห้อง เพื่อพัฒนาเครือข่ายการสนับสนุน มีการฝึกอบรมอาสาสมัคร และแนะนำให้เขาเหล่านั้นเข้ากลุ่มอาสาสมัคร ในส่วนของห้องสมุดอำเภอ พบว่ามีหลายสถาบันที่หวังจะได้รับความร่วมมือจากห้องสมุดประชาชน

2. นโยบายและกิจกรรมส่งเสริมการอ่านขององค์กรภาคเอกชนในญี่ปุ่น

การประชุมห้องสมุดโรงเรียน

การประชุมห้องสมุดโรงเรียนซึ่งดำเนินการร่วมกับ Mainichi Newspapers เป็นประจำทุกปีได้มีการสำรวจทั่วประเทศเกี่ยวกับสถานการณ์การอ่านหนังสือของเด็กนักเรียนผลการสำรวจในครั้งที่ 54 ได้ข้อสรุปดังนี้

1. จำนวนการอ่านหนังสือโดยเฉลี่ย

จากการสำรวจจำนวนหนังสือที่อ่านใน 1 เดือน(พฤษภาคม)จำนวนปกหนังสือนิตยสารที่อ่านใน 1 เดือน(พฤษภาคม)และรายชื่อ นิตยสารที่อ่านเป็นประจำซึ่งใช้คำถามเดิมเป็นประจำทุกปี ซึ่งในเวลานี้เด็กวัยรุ่นได้พูดถึงการอ่านว่าควรครอบคลุมไปถึง Portable telephone และ k tie novel ด้วย

จากการสำรวจเมื่อเดือนพฤษภาคม ค.ศ. 2008 พบว่าอัตราการอ่านหนังสือเฉลี่ยต่อเดือนของเด็กนักเรียนในระดับ Elementary school มีจำนวน 11.4 เล่ม ระดับ Junior high school มีจำนวน 3.9 เล่ม ระดับ High school มีจำนวน 1.5 เล่ม ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับปีที่ผ่านมาพบว่าในระดับ

Elementary school มีอัตราการอ่านหนังสือที่เพิ่มขึ้นค่อนข้างมากกว่ากลุ่มอื่นๆ แต่ก็ยังคงจำเป็นที่จะต้องแนะนำเรื่องการอ่านหนังสือต่อไป

สำหรับนักเรียนที่ไม่อ่านหนังสือในรอบเดือน จากการสำรวจพบว่าในระดับ Elementary school มีสัดส่วนประมาณร้อยละ 5 ส่วนในระดับ Junior high school มีสัดส่วนร้อยละ 14.7 และในระดับ High school มีสัดส่วนร้อยละ 51.5 เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา โดยสัดส่วนมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในกลุ่มนักเรียนทุกกลุ่ม

3. การปรับตัวของผู้ประกอบการ

จากบทความของ Kiyota Yoshiaki, APPREB Correspondent ซึ่งเขียนไว้เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ ค.ศ. 2009 ได้กล่าวถึงอุตสาหกรรมสิ่งพิมพ์ของญี่ปุ่นไว้ดังนี้

อุตสาหกรรมสิ่งพิมพ์ของญี่ปุ่นกำลังอยู่ในฐานะที่ยากต่อการดำเนินการแก้ไข จากอัตราการเติบโตที่ลดลงอย่างต่อเนื่องมาตลอด 11 ปี เหตุผลสำคัญ ก็คือ พื้นฐานในการปรับตัวลงอย่างรวดเร็วของเศรษฐกิจ ซึ่งมีผลทำให้ยอดขายนิตยสารลดต่ำลง ความอ่อนแอของยอดขายนิตยสารจึงมีผลต่อการตกต่ำของยอดขายสิ่งพิมพ์ทั้งระบบนั่นคือ ความตกต่ำของธุรกิจสิ่งพิมพ์ โดยข้อเท็จจริงเป็นความตกต่ำของนิตยสาร อย่างไรก็ดี สำนักพิมพ์จำนวนมากก็คาดหวังให้อุตสาหกรรมฟื้นตัว แต่ก็ยังไม่สามารถทำได้ในทันที เนื่องจากผลกระทบของอินเทอร์เน็ต และโทรศัพท์มือถือเป็นเหตุผลหนึ่งที่ทำให้เกิดการตกต่ำในยอดขายนิตยสาร เนื่องจากสื่อนี้ได้ให้ข่าวสาร ซึ่งผู้อ่านโดยทั่วไป สามารถได้รับจากนิตยสาร การตกต่ำนี้นำไปสู่การลดลงของการโฆษณาในนิตยสาร โดยยอดการโฆษณาในนิตยสาร ได้ถูกปรับเปลี่ยนไปเป็นการโฆษณาในอินเทอร์เน็ต ในปี 2006 และยังคงลดลงอย่างต่อเนื่อง

ดังนั้นการลดลงในส่วนของนิตยสารและการโฆษณา จึงเป็นสาเหตุให้ผู้อ่านเห็นคุณค่าในส่วนนั้นน้อยลง โดยข่าวประชาสัมพันธ์เมื่อเร็วๆ นี้ ที่กล่าวว่า “ Magazines, come back! Journalism in the Information Tsunami’ Age ” (Shobunsha) โดยนิตยสารควรจะมีการเจาะลึกผสมเหตุผลผสมรวดเร็วทันสมัย ซึ่งเป็นสิ่งที่เชื่อว่าสำนักพิมพ์ควรปรับปรุงคุณสมบัติที่เป็นเอกลักษณ์ของนิตยสาร เพื่อให้ทำให้นิตยสารมีคุณค่ามากขึ้น

นิตยสาร ควรมีการทำขึ้นมาด้วยหลักการง่ายๆ ซึ่งเรื่องนี้เป็นข้อเท็จจริงสำหรับนิตยสารโดยทั่วไป นิตยสารข่าวก็ควรเน้นในประเด็น และแนวทางที่ให้ข้อสรุป หรือแก้ปัญหาได้ ส่วนนิตยสารการครัว การนำเสนอในแนวทางง่ายๆ และใช้ส่วนประกอบที่ปลอดภัยในการปรุงอาหารที่ไม่แพง ส่วนนิตยสารแฟชั่นต้องการการนำเสนอที่ทันต่อปัจจุบัน รวมทั้งสร้างแนวโน้มใหม่ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ ในขณะที่นิตยสารงานอดิเรกต้องการข้อมูลเจาะลึก และเกี่ยวข้องกับทำให้มีความสำคัญในเชิงมนุษยศาสตร์

โดยรวมแล้วนิยายสารจะต้องน่าดึงดูดใจ ซึ่งจะต้องสร้างสรรค์ โดยบรรณาธิการ ความสามารถในการวางแผนของบรรณาธิการจะมีผลกระทบเป็นอย่างมากต่อองค์ประกอบในนิยายสาร บุคลิกภาพส่วนบุคคลของบรรณาธิการสามารถนำไปสู่บุคลิกภาพของนิยายสารได้ นั่นคือ เมื่อนิยายสารสามารถเข้ากันได้กับผู้อ่าน ก็จะทำให้นิยายสารบรรลุจุดมุ่งหมาย แม้ว่าผู้อ่านหลายพันหลายล้านคนจะเป็นตัวชี้วัดการประเมินความน่าดึงดูดใจของนิยายสารก็ตาม

มีนิยายสารกว่า 4,000 ฉบับที่ตีพิมพ์ในญี่ปุ่น ซึ่งแต่ละฉบับมีจุดหมายของตนเอง แต่มีซักรุ่นบ้างที่ทำเงินได้ คร่าวๆ ประมาณ 2,000 ฉบับที่ไม่ประสบความสำเร็จในแต่ละปี และไม่สามารถตีพิมพ์ต่อไปได้ ในขณะที่เดียวกันนิยายสารที่ออกปกใหม่ก็ยังมีอยู่อย่างต่อเนื่อง และโดยรวมของจำนวนปกก็ยังคงเท่าเดิม

ดูเหมือนว่าการน่าดึงดูดใจที่ลดลงของนิยายสารทำให้นิยายสารขาดความเป็นเอกลักษณ์ และยิ่งต้องแข่งขันกับอินเทอร์เน็ตและโทรศัพท์มือถือด้วย หลังการฟื้นตัวของอุตสาหกรรมจะทำให้นิยายสารจะต้องปรับตัวสู่พื้นฐาน

จากบทความเรื่อง The Future of Books and Printing From Movable Type to Computerized (Nakanishi Hidehiko, ABD Vol. 33 No.3) อนาคตของหนังสือและสิ่งพิมพ์ ได้กล่าวถึงอนาคตของหนังสือและสิ่งพิมพ์ในญี่ปุ่นไว้ดังนี้

แม้ว่าหนังสือจะเผยแพร่โดยผ่านระบบอินเทอร์เน็ต แต่ก็ไม่ใช่ที่แพร่หลายในกลุ่มผู้อ่าน ทั้งๆที่ผู้อ่านจะรู้ว่าหนังสือมีอยู่เพียงพอ แต่ส่วนมากจะรู้สึกอยากอ่านหนังสือทางคอมพิวเตอร์ เนื่องจากจอคอมพิวเตอร์ไม่เหมาะสมสำหรับการอ่านหนังสือยาวๆ และค่อนข้างหายากที่คนจะอ่านหนังสือขณะนั่งอยู่ที่โต๊ะ โดยส่วนใหญ่คนมักจะอ่านหนังสือในขณะที่พักผ่อน นอน หรือนั่งในรถไฟหรือในขณะที่เดิน ถึงแม้ว่าคอมพิวเตอร์โน้ตบุ๊กในปัจจุบันจะมีน้ำหนักเบา และสะดวกสบายมากขึ้น แต่ก็ยังไม่สามารถมาแทนที่หนังสือได้ หนังสือมีการพัฒนามาหลายครั้งจนอยู่ในรูปแบบที่มีความสะดวกในการอ่าน และพกพา และมีความเหมาะสมอย่างสมบูรณ์ต่อการถือของคน ในขณะที่คอมพิวเตอร์ไม่สามารถทำได้

นอกจากนี้คอมพิวเตอร์ยังไม่สามารถนอนอ่านได้ แม้ว่าจะมีการพัฒนาให้สะดวกต่อการใช้งานมากขึ้นจนรู้สึกคล้ายกับการอ่านหนังสือก็ตาม หนังสือหลายเล่มใช้ระบบอินเทอร์เน็ตไร้สาย เพื่อช่วยให้ซื้อหนังสือได้ง่ายขึ้น และสามารถอ่านได้จากหน้าจอโทรศัพท์ ดังนั้นหนังสือจึงสามารถหาซื้อได้ทุกที่ที่สามารถเชื่อมต่อกับอินเทอร์เน็ตได้

ส่วนผลิตภัณฑ์กระดาษอิเล็กทรอนิกส์ ในปัจจุบันได้เริ่มมีการพัฒนาขึ้น เพื่อเปลี่ยนแปลงรูปแบบของหนังสือ ลักษณะคล้ายคอมพิวเตอร์ แสดงตัวอักษรผ่านหน้าจอ แต่มีความบางและเบาว่า

เนื่องจากทำจากคริสตัล สามารถงอได้พับได้ เมื่อเชื่อมต่อกับอินเทอร์เน็ตไร้สายจะสามารถแทนที่กระดาษอิเล็กทรอนิกส์ได้อย่างสมบูรณ์

อนาคตของวารสารและหนังสือออนไลน์

แม้ว่ารูปแบบของสิ่งพิมพ์ในปัจจุบันยังอยู่ในขั้นทดลอง การเปลี่ยนจากกระดาษเป็นเครือข่ายอินเทอร์เน็ตสามารถทำได้อย่างสมบูรณ์ในวารสารด้านการศึกษา วารสารออนไลน์ได้กำหนดองค์ประกอบของวารสารทางระบบออนไลน์ และให้ผู้อ่านอ่านจากจอคอมพิวเตอร์แทนที่จะอ่านจากกระดาษ การค้นหาต้องรวดเร็ว ใช้ภาษาอังกฤษ ซึ่งเป็นภาษาสากล อินเทอร์เน็ตจะช่วยให้ค้นหาสิ่งที่ต้องการได้ ยิ่งกว่านั้นการที่หนังสือสามารถเข้าถึงได้ในรูปแบบที่ไม่เป็นเอกสาร ทำให้ไม่เปลืองพื้นที่ในการเก็บหนังสือ

ตัวชี้วัดความสำเร็จของนโยบายและกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของญี่ปุ่น

จากอดีตจนถึงปัจจุบัน ประเทศญี่ปุ่นมีการกำหนดนโยบาย ออกกฎหมาย ธรรมนูญ และจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านอย่างต่อเนื่อง โดยผ่านทางองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน ตัวชี้วัดความสำเร็จของนโยบายและกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของประเทศญี่ปุ่นตลอดระยะเวลากว่า 20 ปี สามารถวิเคราะห์ได้จากตัวเลขสถิติ โดยตัวชี้วัดความสำเร็จที่สำคัญประกอบด้วย สถิติของสำนักพิมพ์ สถิติสิ่งพิมพ์ สถิติด้านพฤติกรรมการอ่านของคนญี่ปุ่น และสถิติของห้องสมุด (รายละเอียดตัวเลขสถิติแสดงค่าในตาราง) โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 30 แสดงสถิติของสำนักพิมพ์

ค.ศ.	จำนวน สำนักพิมพ์ (แห่ง)	จำนวนหนังสือ ปกออกใหม่ (ปก)	จำนวนหนังสือ ที่ตีพิมพ์ใหม่ (ร้อยล้านเล่ม)	ยอดขาย หนังสือ ที่ตีพิมพ์ใหม่ (ร้อยล้านเยน)	จำนวนปกนิตยสาร ที่ตีพิมพ์ (ปก)
1991	4,383	na	na	na	na
1996	na	60,000	na	na	na
1997	na	65,438	na	na	3,318
1998	na	65,513	na	na	3,359
1999	4,406	65,026	419	4,975	3,394
2000	4,391	67,522	418	4,966	3,433
2001	na	69,003	417	4,921	3,460
2002	na	72,055	417	4,971	3,489
2003	7,500	72,608	398	4,821	3,554
2004	5,420	74,587	396	4,824	3,624
2005	4,229	76,528	398	4,741	3,642
2006	4,107	77,722	402	4,716	na
2007	4,055	77,417	404	4,656	na
2008	na	76,322	397	4,651	na

ที่มา : Shuppan News Co.,LTD., Shuppan Kagaku Kenkyujo

: Nenpo 2006

: Statistical Survey Department, Statistics Bureau, Ministry of International Affairs and Communication

: JETRO Japan Economic Monthly, July 2005, October – November 2006

: National Diet Library

: MEXT

: Japan Book Publishers Association, An Introduction to Publishing in Japan, 2006-2007

: Research Institute for Publication

ตารางที่ 31 แสดงสถิติของสำนักพิมพ์ (ต่อ)

ค.ศ.	ยอดขาย หนังสือ และนิตยสาร (พันล้านเยน)	ยอดขาย นิตยสาร (พันล้านเยน)	ยอดขาย หนังสือ (พันล้านเยน)	จำนวน หนังสือ ที่ขายได้ (ล้านเล่ม)	สัดส่วน ยอดขาย หนังสือ (ร้อยละ)	ยอดขาย Mobile Phone (ล้านเยน)	ยอดขาย PC (ล้าน เยน)
1995	2,590	1,543	1,047	na	40.3	na	na
1996	2,657	1,563	1,093	na	40.8	na	na
1997	2,637	1,564	1,073	na	41.3	na	na
1998	2,542	1,532	1,010	na	40.5	na	na
1999	2,461	1,467	994	792	40.8	na	na
2000	2,397	1,426	971	774	40.4	na	na
2001	2,325	1,379	946	749	41.0	na	na
2002	2,311	1,362	949	739	41.5	0	100
2003	2,228	1,322	906	716	41.7	5	170
2004	2,243	1,300	943	749	na	120	330
2005	2,196	1,277	920	739	na	460	480
2006	2,153	1,220	933	755	na	1,120	700
2007	2,198	na	903	755	na	na	na
2008	na	na	888	751	na	na	na

ที่มา : Shuppan News Co.,LTD., Shuppan Kagaku Kenkyujo

: Nenpo 2006

: Statistical Survey Department, Statistics Bureau, Ministry of International Affairs and Communication

: JETRO Japan Economic Monthly, July 2005, October – November 2006

: National Diet Library

: MEXT

: Japan Book Publishers Association, An Introduction to Publishing in Japan, 2006-2007

: Research Institute for Publication

ตารางที่ 32 พฤติกรรมการอ่านของคนญี่ปุ่น

ค.ศ.	จำนวนประชากร (ล้านคน)	ดัชนีราคาผู้บริโภค ด้านการอ่าน และพักผ่อน	ค่าใช้จ่ายด้านการอ่าน และการพักผ่อน (เยน/ครอบครัว/ปี)	ค่าใช้จ่ายหนังสือ อุปกรณ์และการอ่านอื่นๆ (เยน/คน/ปี)
1995	na	110	393,170	55,855
2000	126.925	109	403,055	54,742
2004	na	101	377,748	na
2005	127.767	100	384,890	54,821
2006	na	99	378,703	52,865
2007	127.771	98	390,108	52,015

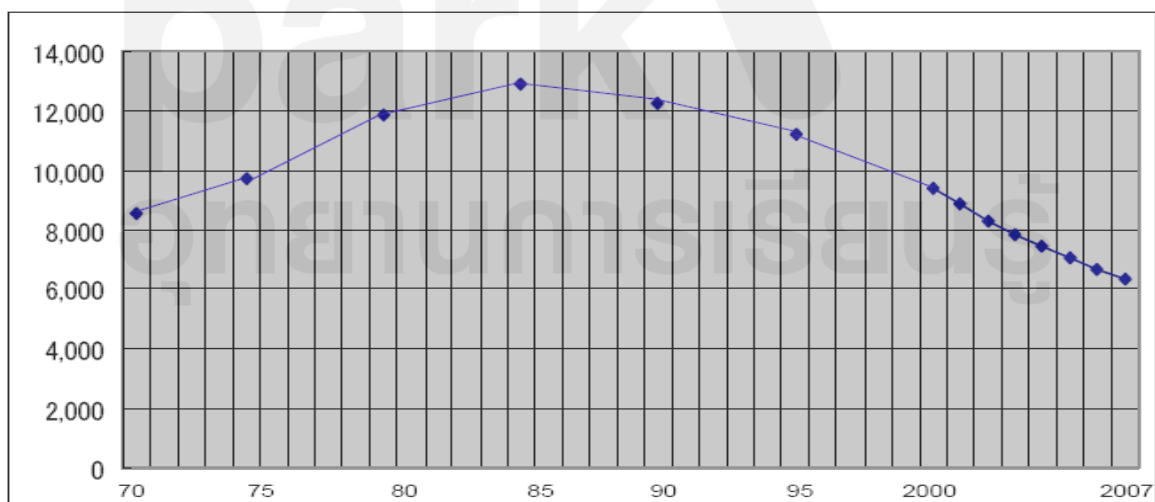
ที่มา : Statistics Bureau, Ministry of International Affairs and Communication

: National Diet Library

: MEXT

Number of Bookstores in Japan

(Members of Japan Booksellers Federation)

ที่มา : Seiichi Higuchi, Japan Book Publishers Association, 2008

ตารางที่ 33 แสดงจำนวนหนังสือที่อ่านโดยเฉลี่ยใน 1 เดือน (พ.ค.) ของนักเรียนแต่ละระดับการศึกษา

(หน่วย : เล่ม)

	Elementary School	Junior High School	High School
1988	6.8	1.9	1.3
1989	6.3	2.1	1.3
1990	7.1	2.1	1.5
1991	5.8	1.9	1.4
1992	6.5	2.1	1.3
1993	6.4	1.7	1.3
1994	6.7	1.7	1.3
1995	5.4	1.8	1.2
1996	6.4	1.9	1.1
1997	6.3	1.6	1.0
1998	6.8	1.8	1.0
1999	7.6	1.7	1.3
2000	6.1	2.1	1.3
2001	6.2	2.1	1.1
2002	7.5	2.5	1.5
2003	8.0	2.8	1.3
2004	7.7	3.3	1.8
2005	7.7	2.9	1.6
2006	9.7	2.8	1.5
2007	9.4	3.4	1.6
2008	11.4	3.9	1.5

ที่มา : การสำรวจของ Mainichi Newspapers ร่วมกับ Nationwide School Library in Japan

ตารางที่ 34 แสดงสัดส่วนของนักเรียนที่ไม่อ่านหนังสือใน 1 เดือน (พ.ค.) ของนักเรียน

(หน่วย : ร้อยละ)

	Elementary School	Junior High School	High School
1988	7.1	45.3	59.6
1989	10.5	41.9	57.0
1990	10.3	41.9	54.5
1991	10.7	50.4	59.9
1992	11.7	45.8	58.6
1993	12.1	51.4	60.8
1994	13.5	48.9	63.2
1995	15.5	46.7	61.3
1996	12.6	51.8	66.2
1997	15.0	55.3	69.8
1998	16.6	17.9	67.9
1999	11.2	48.0	62.3
2000	16.4	43.0	58.8
2001	10.5	43.7	67.0
2002	8.9	32.8	56.0
2003	9.3	31.9	58.7
2004	7.0	18.8	42.6
2005	5.9	24.6	50.7
2006	6.0	22.7	50.2
2007	4.5	14.6	47.9
2008	5.0	14.7	51.5

ที่มา : การสำรวจของ Mainichi Newspapers ร่วมกับ Nationwide School Library in Japan

ตารางที่ 35 แสดงสถิติห้องสมุด

	จำนวนห้องสมุดประชาชน Public Libraries (แห่ง)	งบประมาณด้านอุปกรณ์ห้องสมุด (10,000 เยน)
1987	1,081	
1989	1,850	
1990	1,950	2,640,745
1991	1,955	2,927,318
1992	2,011	3,129,312
1993	2,091	3,381,606
1994	2,180	3,393,226
1995	2,270	3,497,602
1996	2,336	3,594,158
1997	2,423	3,625,861
1998	2,499	3,648,930
1999	2,560	3,676,344
2000	2,613	3,615,654
2001	2,655	3,535,152
2002	2,686	3,491,479
2003	2,735	3,348,285
2004	2,803	3,327,680
2005	2,931	3,211,166

ที่มา : Japan Statistics Yearbook 2008

: MEXT

: www.jla.or.jp/pub-statis_e.html

ตัวชี้วัดความสำเร็จของนโยบายและกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของประเทศไทย ก่อน ค.ศ.1991

นโยบายและกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของญี่ปุ่นก่อนค.ศ. 1991 สามารถสรุปได้ดังนี้

1. มีการพัฒนาระบบห้องสมุดอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ ค.ศ.1872 จัดตั้งห้องสมุดประชาชนเป็นครั้งแรกพัฒนาห้องสมุดในโรงเรียนระดับหมู่บ้านทั่วประเทศ มีห้องสมุดเคลื่อนที่โดยขอยืมหนังสือจากห้องสมุดกลาง จัดตั้งห้องสมุดรัฐสภาแห่งชาติ(NDL) มีห้องสมุดคุณแม่ กระจายหนังสือสู่นักเรียนไปสู่บ้าน ทศวรรษ 1960 กิจกรรม Bunko เปิดบ้านตนเองเป็นห้องสมุด
2. มีการออกกฎหมายและระเบียบต่างๆโดยรัฐแก้ไขคู่มือมาตรฐานหนังสือสำหรับห้องสมุด ออกพรบ.ห้องสมุดฉบับใหม่กำหนดเงื่อนไขยกเว้นภาษี ใช้กฎหมายห้องสมุดกำหนดให้ทุกโรงเรียนมีห้องสมุดและบรรณารักษ์
3. การพัฒนาและจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านค.ศ. 1923 จัดงานสัปดาห์ห้องสมุดเป็นครั้งแรก ค.ศ. 1947 จัดงานสัปดาห์หนังสือเป็นครั้งแรก ใช้ห้องสมุดประชาชนในแต่ละพื้นที่เป็นศูนย์กลางจัดกิจกรรม จัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในแต่ละช่วงของปี
4. การจัดตั้งองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน คณะกรรมการเพื่อการส่งเสริมด้านการอ่าน สมาคมห้องสมุดแห่งญี่ปุ่น

ตัวชี้วัดความสำเร็จจากนโยบายและกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่ได้ดำเนินการข้างต้นแสดงให้เห็นความสำเร็จจากตัวชี้วัด ดังนี้

1. จำนวนห้องสมุดประชาชนเพิ่มมากขึ้น
2. ประชาชนให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี
3. การพิมพ์พัฒนาอย่างต่อเนื่อง แพร่หลาย มีรูปแบบดึงดูดใจ
4. จำนวนปกออกใหม่ จำนวนการพิมพ์ และยอดขายสิ่งพิมพ์เพิ่มสูงขึ้น

ตัวชี้วัดความสำเร็จนโยบายและกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของญี่ปุ่นในทศวรรษที่ 1990

นโยบายและกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของญี่ปุ่นในทศวรรษที่ 1990 สามารถสรุปได้ดังนี้

1. การพัฒนาระบบห้องสมุดและการศึกษาอย่างต่อเนื่อง
 - มีการพัฒนาห้องสมุดโรงเรียน
 - มีการเปลี่ยนระบบการศึกษาให้นักเรียนเป็นศูนย์กลาง
 - วางแผนจัดตั้งห้องสมุดนานาชาติเพื่อการอ่านของเด็ก (ILCL)
 - พัฒนาหลักสูตรด้านสารสนเทศการอ่านในโรงเรียน

2. การออกกฎหมายและระเบียบต่าง ๆ โดยภาครัฐ

- แก้ไขกฎหมายห้องสมุดโรงเรียน โรงเรียนที่มี 12 ห้องเรียนขึ้นไปต้องมีบรรณารักษ์
- จัดงบประมาณพิเศษปรับปรุงห้องสมุดโรงเรียน
- กำหนดให้ปี 2000 เป็นปีแห่งการอ่านหนังสือของเด็กทั่วประเทศ
- รัฐดำเนินสื่อโทรทัศน์และเกมคอมพิวเตอร์

3. การพัฒนาและจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน

- ร่วมมือด้านการอ่านระดับนานาชาติ
- การจัดงานเทศกาลหนังสือนานาชาติแห่งญี่ปุ่น

4. การจัดตั้งองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน

- การจัดตั้งสมาคมสำนักพิมพ์แห่งเอเชียแปซิฟิก (APPA)

ทศวรรษที่ 1990

1. คนญี่ปุ่นสนใจในการอ่านลดลง นิยมดูโทรทัศน์มากขึ้น รวมทั้งเล่นวิดีโอเกมและอื่น ๆ
2. ตลาดสิ่งพิมพ์ตกต่ำครั้งใหญ่ จากผลของภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ การแพร่หลายของอินเทอร์เน็ต โทรศัพท์มือถือ ร้านหนังสือมือสอง และการขายด้านระบบออนไลน์
3. สำนักพิมพ์ทั่วประเทศเปิดเว็บไซต์ของตนเองเพื่อการจำหน่ายและขยายตัวมากขึ้น
4. มังงะเป็นผู้นำในตลาดสิ่งพิมพ์ของญี่ปุ่น และยังคงเป็นที่นิยมของคนญี่ปุ่น

ตัวชี้วัดความสำเร็จจากนโยบายและกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่ได้ดำเนินการข้างต้น

แสดงให้เห็นความสำเร็จจากตัวชี้วัดดังนี้

ตัวชี้วัดผลของกิจกรรม

1. คนจำนวนมากสนใจและตระหนักถึงความจำเป็นในการส่งเสริมการอ่าน ให้เด็กอ่านหนังสือด้วยความสมัครใจ
2. จำนวนหนังสือที่ตีพิมพ์ในญี่ปุ่นมากเป็นอันดับ 5 ของโลก

ตัวชี้วัดความสำเร็จของนโยบายและกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของประเทศญี่ปุ่น ค.ศ.2000

นโยบายและกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของญี่ปุ่น ค.ศ.2000 สามารถสรุปได้ดังนี้

1. รัฐกำหนดให้ค.ศ. 2000 เป็นปีแห่งการอ่านของเด็กทั่วประเทศ
2. เริ่มเปิดดำเนินการห้องสมุดนานาชาติเพื่อการอ่านของเด็ก (ILCL) เมื่อ 1 มกราคม

3. ออกกฎหมายกำหนดตัวชี้วัดที่เหมาะสมเพื่อสนับสนุนกิจกรรมด้านการอ่านของเด็กในระดับประเทศ
4. มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของเด็กมากมายทั่วญี่ปุ่น เช่น การอ่านในตอนเช้า
5. ตรวจสอบความเหมาะสมของระบบ Resale and Consignment (fixed price) System
6. องค์กรท้องถิ่นจัดกิจกรรม Bookstart Japan
7. ยอดขายสิ่งพิมพ์ยังคงลดลงอย่างต่อเนื่อง
8. สำนักพิมพ์ทั่วประเทศเปิดเว็บไซต์ของตนเองเพื่อขายหนังสือทางระบบดิจิทัล เพื่อขยายตลาดหนังสือให้กว้างขึ้น
9. ร้านหนังสือออนไลน์เริ่มปิดตัวลง หลังจากมีการแข่งขันรุนแรง
10. ผลการประเมินของPISA พบว่านักเรียนญี่ปุ่นไม่ได้ใช้เวลากับการอ่านเพื่อความบันเทิงมากนัก
11. คนเริ่มนิยมอ่านนวนิยายทางคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคลหรือโทรศัพท์มือถือ

ตัวชี้วัดความสำเร็จจากนโยบายและกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่ได้ดำเนินการข้างต้น

แสดงให้เห็นความสำเร็จจากตัวอย่างได้ดังนี้

1. สาธารณชนตระหนักถึงความจำเป็นในการส่งเสริมการอ่านของเด็ก
2. มีการเคลื่อนไหวครั้งใหญ่เกี่ยวกับการส่งเสริมการอ่านของเด็ก โดยความร่วมมือของหลายๆองค์กร
3. การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยและสนับสนุนการอ่านอย่างสมัครใจของเด็ก
4. ประชาชนให้การตอบรับกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของเด็กเป็นอย่างดี

ตัวชี้วัดความสำเร็จนโยบายและกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของประเทศญี่ปุ่น ค.ศ.2001

นโยบายและกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของญี่ปุ่น ค.ศ.2001 สามารถสรุปได้ดังนี้

1. มีการเปิดใช้ห้องสมุดนานาชาติเพื่อการอ่านของเด็กบางส่วน
2. ออกกฎหมายเกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการอ่านของเด็ก โดยให้รัฐบาลกลางและท้องถิ่นทำแผนการพื้นฐาน และเร่งให้เกิดความร่วมมือระหว่างห้องสมุดและสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ
3. ภาครัฐกำหนดตัวชี้วัดความก้าวหน้าของกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของเด็ก
4. ออกกฎหมายแยกส่วนความรับผิดชอบระหว่างรัฐบาลกลาง รัฐบาลท้องถิ่น ภาคเอกชน ครอบครัวยุ และสถาบันที่ดูแลและเกี่ยวข้อง เช่น โรงเรียน ห้องสมุด ในการปฏิบัติ ประเมินผล และจัดกิจกรรม

5. ออกกฎหมายเพื่อเรียกร้องให้พ่อแม่ ผู้ปกครองมีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนให้เด็กอ่านหนังสือ
6. กำหนดให้วันที่ 23 เมษายน เป็นวันอ่านหนังสือสำหรับเด็กของญี่ปุ่น
7. รัฐให้งบประมาณ 13 พันล้านเยน หรือ 4,680 ล้านบาทในการซื้อหนังสือเข้าห้องสมุดโรงเรียน โดยผ่านรัฐบาลท้องถิ่น แต่ก็พบว่า มีเพียงร้อยละ 30 เท่านั้นที่ใช้ตามวัตถุประสงค์
8. คนญี่ปุ่นมีอัตราการอ่านออกเขียนได้สูง มีอัตราการศึกษาระดับสูง แต่ไม่อ่านหนังสือ ซึ่งเป็นปัญหาร้ายแรงในยุคนี้
9. ครูไม่ได้ให้ความสำคัญกับการอ่านเพราะเข้าใจว่าเป็นหน้าที่ของครูภาษาญี่ปุ่น และไม่ค่อยสนับสนุนให้เด็กอ่านหนังสือนอกตำราเรียน
10. เมื่อเด็กเข้าโรงเรียนแล้ว พ่อแม่ชาวญี่ปุ่นจะยกภาระด้านการอ่านให้เป็นภาระของครู

ตัวชี้วัดความสำเร็จจากนโยบายและกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่ได้ดำเนินการข้างต้น แสดงให้เห็นความสำเร็จจากตัวชี้วัดดังนี้

1. รัฐบาลตระหนักถึงการไม่อ่านหนังสือของคนญี่ปุ่น
2. อัตราการไม่อ่านหนังสือลดลงจากการประกาศให้ ค.ศ.2000 เป็นปีแห่งการอ่านหนังสือสำหรับเด็ก

ตัวชี้วัดความสำเร็จของนโยบายและกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของญี่ปุ่น ค.ศ.2002-2008

นโยบายและกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของญี่ปุ่น ค.ศ.2002-2008 สามารถสรุปได้ดังนี้

1. มีการพัฒนาระบบห้องสมุดอย่างต่อเนื่อง
 - เปิดให้บริการห้องสมุดนานาชาติเพื่อการอ่านของเด็กอย่างเป็นทางการเมื่อ 5 พฤษภาคม 2002
 - เปิดให้บริการห้องสมุดสาขาโดยมีเครือข่ายเชื่อมโยงกับห้องสมุดหลัก
 - มีการพัฒนาเทคโนโลยีห้องสมุดประชาชน ทำให้ประชาชนใช้ระบบออนไลน์ได้
 - สมาคมห้องสมุดญี่ปุ่นทำวิจัย และจัดตั้งคณะกรรมการเพื่อหาข้อสรุปรูปแบบห้องสมุดมืออาชีพ เพื่อสนับสนุนการศึกษาชั่วชีวิต
 - จัดโครงการห้องสมุดโรงเรียนเครือข่ายการแบ่งปันทรัพยากร
 - ห้องสมุดโรงเรียนยังมีเจ้าหน้าที่และหนังสือไม่เพียงพอ
 - รัฐมีงบประมาณสนับสนุนห้องสมุดไม่เพียงพอ โรงเรียนจึงต้องร่วมมือกับห้องสมุดท้องถิ่นมากขึ้น

- จัดประชุมปัญหาห้องสมุด สิ่งแวดล้อมรอบตัวเด็ก การสร้างนิสัยรักการอ่าน กิจกรรมห้องสมุดโรงเรียน และแนวทางการใช้งบประมาณ

2. มีการออกกฎหมายและระเบียบต่างๆ โดยรัฐ

- รัฐบาลกล่าวโทษทีวีและคอมพิวเตอร์
- รัฐสภาร่วมมือกันเพื่อดำเนินการส่งเสริมการอ่าน เป้าหมายปรับปรุงสภาพแวดล้อมและส่งเสริมวัฒนธรรมการอ่าน

- รัฐให้ความสนใจกับระบบการตั้งราคาหนังสือ และระบบภาษี ซึ่งผู้ประกอบการคัดค้าน
- รัฐจัดงบประมาณให้แก่รัฐบาลท้องถิ่นเพื่อปรับปรุงหนังสือและสิ่งอำนวยความสะดวกในห้องสมุดโรงเรียน

- ให้มีการจัดทำแผนเบื้องต้นสำหรับกิจกรรมส่งเสริมการอ่านสำหรับเด็กและคอยติดตามความคืบหน้า

- ออกกฎหมายการส่งเสริมวัฒนธรรมด้านตัวหนังสือและสิ่งพิมพ์ กฎหมายวัฒนธรรมการเขียนคำ กฎหมายส่งเสริมมังงะในต่างประเทศ

- พิจารณากฎหมายต่อต้านการผูกขาดและข้อตกลงการกำหนดราคาส่งพิมพ์
- การแก้ไขกฎหมายหลายฉบับในช่วง 5 ปี ได้แก่กฎหมายพื้นฐานด้านการศึกษา กฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาในโรงเรียน กฎหมายห้องสมุด และนโยบายการ เรียนรู้ตลอดชีวิตในศักราชใหม่ กฎหมายลิขสิทธิ์หนังสือเช่า

- กำหนดแผน 5 ปีฉบับใหม่ เพื่อส่งเสริมการอ่าน พัฒนาห้องสมุดโรงเรียน และจัดสรรงบประมาณรวม 100 พันล้านเยน หรือ 20 พันล้านเยนต่อปี หรือ 7,200 ล้านบาทต่อปี ไปยังรัฐบาลท้องถิ่น

- รัฐบาลวางแผนระยะที่ 2 เพื่อการส่งเสริมการอ่านต่อเนื่องจากระยะที่ 1 โดยมีการกำหนดตัวเลขเป้าหมายที่ชัดเจน

- นโยบายของ MEXT สนับสนุนให้มีกิจกรรมด้านการอ่านสำหรับเด็ก และให้เด็กเริ่มต้นการอ่านหนังสือด้วยตัวเองเพื่อสร้างความเข้าใจต่อภาษาประจำชาติ

3. มีการพัฒนาและจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน

- ห้องสมุดแห่งกรุงโตเกียวจัดงานวัฒนธรรมด้านตัวหนังสือและสิ่งพิมพ์ ค.ศ. 2005
- การจัดงานหนังสือนานาชาติแห่งโตเกียว ค.ศ. 2005
- ญี่ปุ่นเป็นเจ้าภาพจัดงานหนังสือโลก ค.ศ. 2007
- มีการจัดกิจกรรมประจำปีในแต่ละช่วงเวลาของปี

4. การปรับตัวของผู้ประกอบการ

- ยอดขายสิ่งพิมพ์ยังคงลดลงอย่างต่อเนื่อง
- ร้านหนังสือปิดตัวลงอย่างต่อเนื่อง
- อัตราการส่งสิ่งพิมพ์กลับคืนมีแนวโน้มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทำให้ผู้ประกอบการหันมาใช้ระบบจัดจำหน่ายดิจิทัลมากขึ้น
- ยอดจำหน่ายหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ขยายตัวอย่างรวดเร็ว ยอดหนังสือขายดี 10 อันดับแรกของญี่ปุ่นครั้งหนึ่งเป็นการขายผ่านโทรศัพท์มือถือ
- ตลาดมังงะยังคงเป็นตลาดใหญ่ และหนังสืออ่านเล่นยังคงมีการเติบโต
- เอกชนส่งเสริมการอ่านหนังสือ เช่น อ่านในร้านหนังสือ ร้านกาแฟ
- สิ่งพิมพ์ออกใหม่มีจำนวนมากแต่ยอดขายต่ำเพราะดี้อยู่คุณภาพ และไม่สอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภค
- มีร้านหนังสือแบบเครือข่ายมีการขยายตัวเพิ่มมากขึ้น รวมทั้งร้านหนังสือบนอินเทอร์เน็ต โทรศัพท์มือถือ ร้านหนังสือมือสอง ร้านหนังสือเช่า

5. พฤติกรรมการอ่านของผู้บริโภค

- อัตราการอ่านหนังสือของคนญี่ปุ่นลดลง
- คนรุ่นใหม่สนใจสื่ออื่นมากขึ้น
- ผู้บริโภคสนใจช่องทางอินเทอร์เน็ต และหนังสือดิจิทัล แต่ตลาดยังแคบ
- การอ่านหนังสือทางโทรศัพท์มือถือขยายตัวอย่างรวดเร็ว
- ประชาชนอ่านหนังสือเพียง 2 – 3 เล่มต่อเดือน
- สัดส่วนประชาชนที่ไม่อ่านหนังสือมีเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัดความสำเร็จจากนโยบายและกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่ได้ดำเนินการข้างต้น แสดงให้เห็นความสำเร็จจากตัวชี้วัดดังนี้

1. สิ่งพิมพ์ยังคงมียอดขายลดลงอย่างต่อเนื่อง กำไรน้อยมากจนถึงติดลบผลจากเศรษฐกิจ แต่ยอดขายร้านหนังสือมือสองเพิ่มขึ้น
2. ตลาดสิ่งพิมพ์ในญี่ปุ่นอยู่ในอันดับที่ 13 เมื่อเทียบกับทั่วโลก
3. เอกชนและผู้ประกอบการมีการส่งเสริมการอ่านมากขึ้น
4. จำนวนเด็กเข้าร่วมกิจกรรม Bunko ลดลง จากอัตราการเกิดที่ลดลง และการปิด Bunko เนื่องจากหญิงบางคนมีอายุมาก แต่ยังคงมี Bunko อีกเป็นจำนวนมากที่ยังคงเปิดไว้สำหรับเด็ก

5. โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในโรงเรียนอย่างกว้างขวาง และมีสัดส่วนในระดับที่น่าพอใจ มีจำนวนโรงเรียนเข้าร่วมมากขึ้น

6. อัตราการขอยืมหนังสือจากห้องสมุดประชาชนเพิ่มสูงขึ้นอย่างก้าวกระโดดและเป็นยอดสูงสุดนับแต่เริ่มต้นสำรวจ ซึ่งให้เห็นผลสำเร็จของกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของญี่ปุ่น

7. จำนวนการอ่านหนังสือของคนญี่ปุ่น โดยเฉพาะมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น

8. ผลของการดำเนินการตามแผนส่งเสริมการอ่านของรัฐระยะที่ 1

- นายอำเภอทุกคนมีการจัดทำแผนของตนเองเรียบร้อย
- จำนวนโรงเรียนที่เข้าร่วมกับห้องสมุดประชาชนมีเพิ่มขึ้น
- กิจกรรมส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนเป็นที่นิยมแพร่หลาย
- โรงเรียน 12 ห้องเรียนขึ้นไปจำนวนมากจ้างครูบรรณารักษ์ได้ตามเงื่อนไขของกฎหมาย
- นักเรียนที่ไม่อ่านหนังสือยังมีอัตราส่วนที่สูง
- บางเมืองประสบความสำเร็จเมื่อดำเนินการตามแผน
- ห้องสมุดโรงเรียนมีอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก เจ้าหน้าที่ และหนังสือไม่เพียงพอ
- ความเข้าใจในการอ่านของเด็กยังอยู่ในเกณฑ์ต่ำ

ตัวชี้วัดความสำเร็จของนโยบายและกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของประเทศญี่ปุ่นในปัจจุบัน

ปัจจุบันประเทศญี่ปุ่นนับเป็นประเทศหนึ่งที่ยังคงประสบความสำเร็จในด้านการอ่าน โดยมีตัวชี้วัดที่เห็นชัดเจนดังนี้

1. การอ่านออกเขียนได้ของประชากรอยู่ในระดับร้อยละ 99.0 จัดเป็นอันดับที่ 17 ของโลก
2. ความสำเร็จทางการศึกษาของญี่ปุ่นอยู่ในระดับสูงเมื่อเทียบกับมาตรฐานสากลในการสอบวัดความรู้ด้านต่างๆ
3. การพัฒนาเศรษฐกิจ เทคโนโลยี และการกีฬาของญี่ปุ่นล้วนมีรากฐานจากมังงะ
4. ชาวญี่ปุ่นเป็นชนชาติที่มีอัตราการอ่านหนังสือพิมพ์มากที่สุดในโลก
5. ในแต่ละปีชาวญี่ปุ่นใช้เงินทั้งประเทศกว่า 5 แสนล้านเยนหรือประมาณ 170,000 ล้านบาทไปกับการซื้อการ์ตูนหรือมังงะ
6. จำนวนหนังสือที่ตีพิมพ์ในญี่ปุ่นมากเป็นอันดับ 5 ของโลก
7. คนญี่ปุ่นอ่านหนังสือกันโดยเฉลี่ยเดือนละ 2 เล่ม
8. ค่าใช้จ่ายด้านหนังสือและอุปกรณ์การอ่านอื่นๆ ของชาวญี่ปุ่น ค.ศ.2007 ประมาณ 52,015 เยนต่อครอบครัวต่อปี (18,725 บาทหรือ 1,560 บาทต่อเดือน)

9. ในญี่ปุ่น แต่ละเมืองจะมีห้องสมุดประชาชนของตนเองและเป็นที่ยอมรับอย่างแพร่หลายในสังคม
10. ห้องสมุดในญี่ปุ่นมีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องและอัตราการใช้ห้องสมุดของประชากรญี่ปุ่นเพิ่มขึ้น
11. การเพิ่มขึ้นของห้องสมุดจะหมายถึงการอ่านที่เพิ่มขึ้นของประชากร
12. ในญี่ปุ่นมีองค์กรและสมาคมที่เกี่ยวข้องกับการอ่านและสิ่งพิมพ์เกิดขึ้นมากมาย

นโยบายส่งเสริมการอ่านของประเทศสาธารณรัฐเกาหลี

การศึกษา นโยบายและกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของประเทศสาธารณรัฐเกาหลี โดยเป็นประเทศที่มีการอ่านออกเขียนได้เป็นอันดับที่ 17 ของโลก (United Nation, 2007-2008) โดยมีสถิติอัตราการอ่านออกเขียนได้ในปี ค.ศ.2002 ถึงร้อยละ 97.9 (The World Factbook, 2008) นอกจากนี้ในปี ค.ศ. 2006 ได้มีการเปรียบเทียบสถิติทักษะในการอ่านซึ่งจัดลำดับสถิติโดย องค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (Organization for Economic Co-operation and Development: OECD) ปรากฏว่าเยาวชนในประเทศในช่วงอายุ 15 ปี มีทักษะในการอ่านออกเขียนได้สูงเป็นอันดับที่ 1 ของโลก (OECD Factbook, 2009) นั่นเป็นเพราะกระทรวงการศึกษาและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์มีนโยบายส่งเสริมการศึกษา โดยมีระบบการศึกษาและการสนับสนุนอย่างจริงจังของภาครัฐอย่างต่อเนื่อง และโดยทัศนคติที่ฝังรากลึกลงในวัฒนธรรมของประชาชนชาวสาธารณรัฐเกาหลีที่ได้ให้ความสำคัญอย่างยิ่งกับการศึกษาซึ่งได้ให้นิยามไว้ว่า “การศึกษาคือการเติมเต็มให้กับตนเอง เช่นเดียวกับการเติมเต็มให้กับสังคม” (The Ministry of Education & Human Resources Development, 2006) วัฒนธรรมการอ่านของสาธารณรัฐเกาหลีเข้มแข็งมาก และการอ่านย่อมส่งผลถึงสติปัญญา ซึ่งปัญญาคือพลังในการพัฒนาประเทศ (มดิชนรายวัน, 2551) จะเห็นได้ว่าประเทศสาธารณรัฐเกาหลีประสบความสำเร็จเป็นอย่างมากในการขยายโอกาสทางการศึกษา โดยมีอัตราการเข้าเรียนระดับประถมศึกษาสูงถึงร้อยละ 99.9 และระดับมัธยมศึกษาร้อยละ 98.9 (ศักดิ์ชัย นิรัญทวิ, 2540)

จะเห็นได้ว่าสาธารณรัฐเกาหลีมีนโยบายส่งเสริมการศึกษา มีวัฒนธรรมที่ส่งเสริมให้รักในการเรียนรู้ จึงเป็นแบบอย่างที่ดีสำหรับการศึกษารพัฒนาทางด้าน การอ่านหนังสือ เพราะไม่เพียงแต่ทางภาครัฐเท่านั้นที่ให้ความสำคัญกับการศึกษา ในส่วนของภาคเอกชน และภาคประชาชน โดยเฉพาะในระดับครอบครัวต่างให้ความสำคัญและมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการอ่านในระดับครอบครัวด้วย (Young Sook Song, 2006) ซึ่งเป็นตัวอย่างที่ดีที่จะเป็นแนวทางในการศึกษาเพื่อพัฒนาการอ่านของเยาวชนไทยต่อไปอีกด้วย

การศึกษาในส่วนนี้ได้ศึกษาความเป็นมาในกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ซึ่งเกิดจากความร่วมมือทั้งจากภาครัฐ เอกชน และภาคประชาชนในช่วงก่อนปี ค.ศ. 1910 และหลังจากนั้น ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่ประเทศญี่ปุ่นมีอำนาจการปกครอง ได้เปิดโรงเรียนสำหรับเด็กญี่ปุ่นอีกทั้งได้มีการจัดตั้งห้องสมุดและชมรมนักอ่านที่เปิดโดยคนญี่ปุ่น และให้บริการสำหรับคนญี่ปุ่น โดยเฉพาะ และมีการเปลี่ยนแปลงต่างๆ มากมาย (Yong-Jae Lee and Jae-Soon Jo, 2006) ซึ่งอาจเป็นต้นแบบทั้งระบบการศึกษาและการอ่านสำหรับสาธารณรัฐเกาหลีในขณะนั้น และช่วง ค.ศ. 1980 ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่มีความสำคัญและเป็นส่วนผลักดันให้ประชาชนชาวเกาหลีดิ้นรนเพื่อที่จะไขว่คว้าหาความรู้เพิ่มเติมเนื่องจากประเทศถูกปกครองโดยระบบทหาร ทำให้ประชาชนกระหายที่จะรับทราบข้อมูลข่าวสารต่างๆ มากขึ้น (Young Sook Song,

2006) แล้วจึงโยงเข้าสู่ช่วง 20 ปี ระหว่าง ค.ศ. 1988-2008 ซึ่งเป็นช่วงที่มีการพัฒนานโยบายส่งเสริมการอ่านอย่างต่อเนื่องและเห็นพัฒนาการได้อย่างชัด

ความเป็นมาในอดีตของกิจกรรมส่งเสริมการอ่านและห้องสมุดในสาธารณรัฐเกาหลี

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ Yong-Jae Lee แผนกห้องสมุด สังกัดการจัดการข้อมูลเพื่อการศึกษา วิทยาลัยแห่งชาติปูซาน (Pusan National University) ร่วมกับ Jae-Soon Jo บรรณารักษ์มหาวิทยาลัยแห่งชาติเกาหลี นำเสนอบทความจากงานวิจัยในหัวข้อ “The Modern History of the Library Movement and Reading Campaign in Korea” ในงาน World Library and Information Congress ครั้งที่ 72nd จัดโดยสหพันธ์นานาชาติแห่งสถาบันและสมาคมห้องสมุด มีสมาชิกระดับหน่วยงานและบุคคลวิชาชีพ บรรณารักษ์ (International Federation of Library Associations and Institutions; IFLA) ในระหว่างวันที่ 20-24 สิงหาคม ค.ศ.2006 ณ กรุงโซล ประเทศสาธารณรัฐเกาหลี ซึ่งสามารถสรุปความเคลื่อนไหว และเหตุการณ์ที่สำคัญเกี่ยวกับ การรณรงค์การส่งเสริมการอ่านสำหรับช่วงก่อน ค.ศ. 1910 และหลังจากนั้นได้ดังนี้

ในขณะที่สาธารณรัฐเกาหลีติดอยู่ภายใต้การปกครองของจักรวรรดิญี่ปุ่น ซึ่งทำให้ญี่ปุ่นมีอำนาจและบทบาทสำคัญ ได้เปิดโรงเรียนสำหรับเด็กเชื้อชาติญี่ปุ่น และได้มีการจัดตั้งห้องสมุดพร้อมกับชมรมนักอ่านภายในห้องสมุดเล็กๆ ที่เปิดโดยชาวญี่ปุ่นและให้บริการแต่เฉพาะชาวญี่ปุ่นเท่านั้น ซึ่งในช่วง ค.ศ.1906 นั้น ชาวเกาหลีเองได้เห็นความสำคัญ และได้มีการจัดตั้งห้องสมุดภาคเอกชนขึ้น โดยคนเกาหลีเพื่อให้บริการแก่ประชากรชาวเกาหลีด้วยกัน

ห้องสมุด Gyeongseong ได้เปิดให้บริการในปี ค.ศ.1906 โดย Yun Ik-Seon ซึ่งเป็นห้องสมุดที่เปิดให้บริการแก่บุคคลทั่วไป โดยในขณะนั้นมีบุคคลทั่วไปเข้าใช้บริการถึง 300 คน และมีนักศึกษาเข้าใช้บริการกว่าอีก 1,000 คน ทั้งยังมีอาสาสมัครเข้าร่วมโครงการ “เป็นเพื่อนกับห้องสมุด” อีกด้วย ซึ่งเป็นเครือข่ายสมาชิกของห้องสมุด ห้องสมุดแห่งนี้เป็นที่นิยมและได้รับการบริจาคหนังสือเพิ่มอย่างต่อเนื่อง และได้จัดห้องอ่านหนังสือขึ้นมาโดยเฉพาะสำหรับผู้หญิงและเด็ก ซึ่งถือเป็นห้องสมุดที่ทันสมัยมากในขณะนั้น

ในปี ค.ศ.1921 ห้องสมุด Gyeongseong แห่งนี้ได้ประสบปัญหาการบริหารและการเงิน Lee Beom-Seung จึงเข้ามามีบทบาทในการบริหารงาน ซึ่งเขาได้เห็นความสำคัญของเด็กที่ไม่ได้เรียนหนังสือ จึงเปิดห้องสมุดพิเศษเพื่อให้บริการโดยการสอนและให้ความรู้ขั้นพื้นฐานสำหรับเด็ก และเปิดบริการจนถึงเวลา 10.00 น. เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ใช้ห้องสมุด และห้องสมุดแห่งนี้ได้เปลี่ยนชื่อเป็น Seoul City Jongno Public Library ในภายหลัง

หลังจากที่เกาหลีพ้นจากการปกครองของญี่ปุ่น ปรากฏว่าชาวเกาหลีที่สามารถอ่านออกและเขียนได้นั้นมีเพียงร้อยละ 20 ของประชากรเท่านั้น ซึ่งการจะเพิ่มอัตราและความสามารถในการอ่าน

ออกเขียนได้นั้นจำเป็นที่จะต้องอาศัยห้องสมุด และด้วยเหตุผลนี้ ทางภาครัฐบาลจึงมีนโยบายให้ชาวเกาหลีสามารถอ่านออกเขียนได้มากขึ้น จึงมีการรณรงค์ให้ประชาชนใช้ห้องสมุด โดยมีคำขวัญติดตามห้องสมุดแห่งต่างๆ ว่า “Literacy starts from one country, one library; Illiteracy is the foremost sorrow of the human being.” ซึ่งหมายความว่า การรู้หนังสือเริ่มต้นจาก ‘หนึ่งเมือง-หนึ่งห้องสมุด’ และการไม่รู้หนังสือนั้นเปรียบเสมือนการปิดโลกของตนเองทำให้การใช้ชีวิตเป็นไปได้ยากขึ้นและเป็นเรื่องที่แสนเศร้าสำหรับมนุษย์เรา เพื่อเป็นการกระตุ้นให้ประชากรเห็นความสำคัญของการรู้หนังสือเพื่อก่อให้เกิดการเรียนรู้มากขึ้น

Joseon Library Association ตั้งขึ้นมาในปี ค.ศ.1945 และในปีต่อมาได้เปิดหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์ ซึ่งใช้เวลาในการศึกษา 1 ปี เปิดการเรียนการสอนหลักสูตรบรรณารักษศึกษา ณ มหาวิทยาลัยแห่งชาติ (The National School of Library)

ค.ศ. 1948 รัฐบาลมีนโยบายให้ทุกเมืองมีห้องสมุดเพื่อเปิดให้บริการแก่ประชาชนในท้องถิ่นนั้นๆ จึงเริ่มโครงการ หนึ่งเมือง-หนึ่งห้องสมุด ขึ้นมา (One Country, One Library) และได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการสนับสนุนห้องสมุด (Library Support Committee) ขึ้นมาซึ่งเป็นองค์กรที่ให้การช่วยเหลือและสนับสนุนในการจัดตั้งและบริหารห้องสมุดทั่วประเทศ ซึ่งได้ให้ความสำคัญสำหรับการสร้างบรรณารักษ์ที่มีคุณภาพด้วย

ศาสตราจารย์ ดร. Eun-Soo Choi จากมหาวิทยาลัย Soongsil ซึ่งเป็นผู้แทนจากสาธารณรัฐเกาหลีได้สะท้อนนโยบายการศึกษาตลอดชีวิตในการประชุมอาเซียนด้านการศึกษาตลอดชีวิตเรื่อง “Finding Places for Asian Lifelong Education in Globalizing World” ณ กรุงโซล สาธารณรัฐเกาหลี ระหว่างวันที่ 15-17 พฤศจิกายน ค.ศ.2007 เกี่ยวกับการศึกษาตลอดชีวิตของสาธารณรัฐเกาหลี ซึ่งเริ่มเมื่อปลาย ค.ศ.1950 นโยบายได้มุ่งเน้นการศึกษาผู้ใหญ่ และการศึกษาในระบบโรงเรียนเพื่อลดอัตราการไม่รู้หนังสือ โดยรณรงค์การส่งเสริมการรู้หนังสือแห่งชาติ และได้กำหนดเป็นนโยบายการศึกษาตลอดชีวิตเป็นนโยบายสำคัญ (ศักดิ์ชัย นิรัญทวิ, 2540)

หลังจากสงครามเกาหลีเสร็จสิ้นใน ค.ศ.1955 ได้มีการจัดตั้ง สมาคมบรรณารักษ์แห่งประเทศไทยเกาหลี (The Korean Library Association) ขึ้นอีกครั้ง ซึ่งสมาคมมีบทบาทหน้าที่โดยตรงเกี่ยวกับการดำเนินงานของห้องสมุด รวมถึงกฎหมายที่ใช้เกี่ยวกับห้องสมุด ในปีถัดมา Ohm Dae-sup ในขณะนั้นดำรงตำแหน่ง เลขาธิการทั่วไป ณ สมาคมบรรณารักษ์แห่งประเทศไทยเกาหลี (The Secretary-General of the Korean Library Association) ก็เป็นอีกท่านหนึ่งที่เห็นความสำคัญในการอ่าน จึงจัดตั้งห้องสมุดขนาดเล็กขึ้นมา (Mini-Library) ในเมือง Gyeongju เป็นห้องสมุดที่ให้บริการสำหรับเกษตรกร และชาวประมงในหมู่บ้าน

ในปี ค.ศ.1961 Ohm Dae-sup ได้ลงทุนเปิดห้องสมุดขนาดเล็กเช่นนี้ไปทั่วประเทศ และยังสามารถจัดตั้ง สมาพันธ์ห้องสมุดขนาดเล็กสำหรับหมู่บ้านอีกด้วย (The Associate of Village Mini-Library) การบริการหลักๆ ในห้องสมุด แบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ 1) ชั้นหนังสือเล็กๆ 2) ชมรมนักอ่าน ซึ่งมุ่งความสำคัญไปที่เยาวชน และ 3) หนังสือสะสม 30 เล่ม ซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวกับวัฒนธรรมโบราณในการเกษตรและการประมง ซึ่งแรกเริ่ม ห้องสมุดขนาดเล็กนี้แรกเริ่มต้นมีเพียง 26 แห่งเท่านั้น และในช่วง ค.ศ.1970 ได้เพิ่มเป็น 35,000 แห่ง ซึ่งมีการบริการโดยการร่วมงานกับห้องสมุดประชาชน

ค.ศ.1970 นั้น ประชาชนชาวเกาหลีนิยมใช้บริการห้องสมุดเป็นอย่างมาก และมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้ในการศึกษา ซึ่งเป็นช่วงที่สังคมฝึกฝนและคลั่งไคล้ในการเรียนการศึกษาเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะนักเรียนที่จะสอบคัดเลือกเข้าระดับมหาวิทยาลัย (Entrance Examination) ในปีเดียวกันนี้ หอสมุดแห่งชาติเกาหลี (The National Library of Korean) และสมาคมบรรณารักษ์แห่งเกาหลี (The Korean Library Association) มีบทบาทที่จะกระตุ้นพฤติกรรมกรรมการอ่านของชาวเกาหลี ดังนั้นจึงมีนโยบายเกี่ยวกับการอ่านเพิ่มมาด้วย (The Reading Policy) ซึ่งใช้กันทั่วประเทศ สมาคมบรรณารักษ์แห่งเกาหลีนั้นได้มุ่งถึงการกระตุ้นการอ่าน ซึ่งต้องการให้ประชาชนเกาหลีรักการอ่าน โดยจัดโครงการรณรงค์ “สัปดาห์แห่งการอ่าน” (Reading Week Campaign) ขึ้น

ค.ศ.1980 เกาหลีตกอยู่ในการปกครองระบบทหาร ซึ่งทำให้ข้อมูลข่าวสารที่เผยแพร่เป็นไปอย่างจำกัด และในช่วงนี้เองเป็นปีแห่งการเรียกร้องอิสรภาพ สังคมและชุมชนต่างเรียกร้องและผลักดันให้มีการเปิดกว้างทางข้อมูลข่าวสารมากขึ้น จึงทำให้รัฐเกิดการปล่อยวางในเรื่องต่างๆ และได้ก่อตั้งกระทรวงวัฒนธรรม (The Ministry of Culture) ขึ้นมาเพื่อให้ตอบสนองความต้องการทางวัฒนธรรมของประชาชน ทำให้ภาวะตึงเครียดต่างๆ คลี่คลายลง อีกทั้งมีการสนับสนุนและเป็นผู้นำที่มียุทธศาสตร์สนับสนุนห้องสมุดและบรรณารักษ์ และมีการผลักดันให้เกิดกฎหมายที่เกี่ยวกับห้องสมุดมาใช้อีกด้วย และในช่วงนั้นเองถือเป็นขีดสูงสุดแห่งยุคสมัย สังคมมีความศิวิไลซ์มากขึ้น จึงมีการผลักดันโดยประชาชนส่วนหนึ่งมีความต้องการและเริ่มเปิดห้องสมุดขนาดเล็กเพื่อตอบสนองต่อวัฒนธรรมแห่งการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและทางการศึกษา และเริ่มมีการเปิดห้องสมุดสำหรับเด็กขึ้นด้วย

Daehan Library Research Association เป็นองค์กรที่จัดตั้งขึ้นมาเพื่อศึกษานโยบายและสนับสนุนการพัฒนาการให้บริการห้องสมุด ซึ่งก่อตั้งในช่วงกลางของ ค.ศ.1980 โดย Ohm Dae-sup ซึ่งถือเป็นผู้ก่อตั้งและเข้าใจปัญหาในการให้บริการห้องสมุดในช่วงเวลาที่ผ่านมามา ซึ่งเขาได้ดำเนินการแก้ปัญหาดังนี้

- เปิดห้องสมุดสู่สาธารณชน (Open-stack and Circulation Movement) ซึ่งถือเป็นการรณรงค์การอ่านหนังสือ และเอาหนังสือที่สะสมไว้ในห้องสมุดมาเผยแพร่สู่สาธารณะ การรณรงค์

การอ่านครั้งนี้เริ่มขึ้นตั้งแต่ปี ค.ศ. 1985 แรกเริ่มมีเพียงไม่กี่แห่งที่ให้ความร่วมมือ แต่จำนวนก็เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ

- ห้องสมุดเคลื่อนที่ (Mobile-library Distribution Movement) เป็นการนำหนังสือไปรษณีย์และนำไปให้บริการแก่ประชาชน ทำให้ประชาชนมีความใกล้ชิดกับห้องสมุดมากขึ้น การรณรงค์ในครั้งนี้ได้รับความสนใจมากมาย มีการเผยแพร่ไปยังสื่อต่างๆ อีกทั้งยังได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาลอีกด้วย ทำให้ห้องสมุดเคลื่อนที่ได้แผ่ขยายจำนวนไปทั่วประเทศ
- การเลิกเก็บค่าบริการเข้าห้องสมุด (Entrance-fee Elimination Movement) ซึ่งเป็นช่วงเวลาในห้องสมุดได้เก็บค่าบริการในอัตราที่ต่ำตามกฎหมายให้บริการห้องสมุดใน ค.ศ.1963 กำหนดไว้ และได้มีการยกเลิกการเก็บบริการ ค.ศ.1992 ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้กันทั่วประเทศ

Young Sook Song ประธานชุมชนห้องสมุดและวรรณคดีสำหรับเด็กแห่งเมืองโซล (Seoul Society for Children’s Library and Literature) ได้นำเสนอบทความจากการวิจัยเกี่ยวกับ การให้บริการห้องสมุดสำหรับเด็กเพื่อการอ่านของครอบครัวในประเทศสาธารณรัฐเกาหลี (Family Reading in Children’s Library Services of Korea) ในงาน World Library and Information Congress ครั้งที่ 72 จัดโดยสหพันธ์นานาชาติแห่งสถาบันและสมาคมห้องสมุด มีสมาชิกระดับหน่วยงานและบุคคลวิชาชีพบรรณารักษ์ (International Federation of Library Associations and Institutions; IFLA) ในระหว่างวันที่ 20-24 สิงหาคม ค.ศ. 2006 ณ กรุงโซล ประเทศสาธารณรัฐเกาหลี ซึ่งสามารถสรุปเหตุการณ์สำคัญสำหรับการรณรงค์การอ่านและการใช้ห้องสมุด ในช่วง ค.ศ.1970 ซึ่งมีสาระสำคัญดังนี้

ตั้งแต่ ค.ศ.1970 เป็นต้นมา การให้บริการห้องสมุดประชาชนสำหรับเด็กได้เริ่มกำเนิดขึ้นมาเป็นจำนวนมาก ถึงแม้ว่าห้องสมุดประชาชนโดยทั่วไปจะมีห้องให้บริการสำหรับเด็กอยู่แล้วก็ตาม แต่ห้องสมุดเหล่านั้นโดยมากให้บริการแก่นักเรียนและนักศึกษา แต่ก็ได้เริ่มมีห้องสมุดเฉพาะสำหรับเด็กเกิดขึ้นในกรุงโซล นอกจากนั้นมีการพัฒนาแผนงานโครงการเพื่อให้บริการสำหรับเด็ก (Development of Children’s Service Program) โครงการห้องสมุดสำหรับเด็กได้รับการพัฒนาโดยมุ่งเน้นการพัฒนาไปที่การกระตุ้นให้เด็กมาที่ห้องสมุด ซึ่งโครงการนี้ได้รับการสนับสนุนโดยห้องสมุดแห่งชาติและห้องสมุดประชาชนในท้องถิ่น ซึ่งจะทำให้การบริการเพิ่มเติมแก่เด็กในช่วงวันหยุดภาคฤดูร้อนและฤดูหนาว โดยให้ความสำคัญกับคนเกาหลีโดยกำเนิด (Korean-original) โครงการนี้เริ่มต้นในปี ค.ศ.1971 ซึ่งโครงการนี้มีแผนงานครอบคลุมไปถึงการศึกษาเกี่ยวกับห้องสมุด เช่น การทัวร์ห้องสมุด การใช้ห้องสมุด การอ่านเพื่อการศึกษา เป็นต้น ซึ่งบางแผนงานมุ่งพัฒนาเพื่อนำมาใช้ในการแนะนำสำหรับเด็กเพื่อให้เด็กเกิดประสบการณ์ในการใช้ห้องสมุดและการอ่านอย่างมีความสุข ซึ่งรวมไปถึง การสนทนาและวิจารณ์หนังสือ (Booktalk) ชั่วโมงการเล่าเรื่อง (Storytelling hours) ซึ่งมีกิจกรรมที่น่าตื่นเต้นและมีอุปกรณ์เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ด้วย

ตารางที่ 36 แสดงตัวอย่างสำหรับชั้นเรียนการอ่าน

เวลา	วันจันทร์	วันอังคาร	วันพุธ	วันพฤหัสบดี	วันศุกร์
9.00-9.50 น.	ลงทะเบียน	บันทึกหลังการอ่าน After reading record	บันทึกหลังการอ่าน After reading record	บันทึกหลังการอ่าน After reading record	บันทึกหลังการอ่าน After reading record
10.00-10.50 น.	แนะนำตนเอง Self-introduction	หนังสือคืออะไร (ประวัติของหนังสือ) What is the book? (History of books)	การแต่งเรื่องในข่าว (ใช้รูปจากหนังสือพิมพ์) Story-making in NIE (using photos in newspaper)	จะเขียนอย่างไร (กิจกรรมหลังการอ่าน) How to write? (activity of after reading)	การแสดงบทบาท จากหนังสือที่อ่าน Role lay using books to read
11.00-11.50 น.					
12.00-12.50 น.	Lunch				
13.00-13.50 น.	การสนทนา วิพากษ์วิจารณ์ หนังสือ และการเล่า เรื่องจากหนังสือที่ อ่าน Booktalk or storytelling	อ่านอย่างไร How to read?	วาดรูปหลังจากอ่าน Drawing of after reading	เขียนถึงความ ประทับใจหลังจาก การอ่าน Write the impressions of after reading	การประเมินผล Evaluation
14.00-14.50 น.		อ่านอย่างอิสระ Free reading	อ่านอย่างอิสระ Free reading		จบสมบูรณ์ Completion
15.00-15.50 น.	การทัวร์ห้องสมุด Library tour			ดูภาพยนตร์ Film	

- ชั้นเรียนการอ่านภายใน 1 วัน One-day Reading Class

เป็นกิจกรรมสำหรับการเยี่ยมชมห้องสมุดภายใน 1 วัน (One day library-visiting program) ห้องสมุดประชาชนได้มีการเตรียมห้องสมุดไว้เพื่อการศึกษา, เพื่อให้เยี่ยมชม (ทัวร์), เพื่อการเล่าเรื่อง, เพื่อการวิพากษ์วิจารณ์หนังสือ สำหรับผู้ที่เข้ามาใช้บริการไม่ว่าจะเป็นนักเรียนอนุบาล นักเรียนชั้นประถมและรุ่นอื่นๆ ขึ้นอยู่กับระดับชั้นเรียนหรือกลุ่มอายุของผู้เข้าใช้บริการซึ่งอาจมีการให้บริการที่แตกต่างกันไปสำหรับแต่ละกลุ่มอายุ แต่กรอบความคิดที่สำคัญๆ คือการให้ทุกคนมีความเชื่อว่าการอ่านเป็นกิจกรรมที่ให้ความสนุกสนานและความตื่นเต้น

- ชั่วโมงแห่งการเล่าเรื่อง Storytelling Hour

การฟังเป็นหนทางที่ดีที่สุดสำหรับการเรียนรู้ ซึ่งเป็นวิธีที่อาจจะดีกว่าการเรียนรู้โดยการอ่านสำหรับเด็กเล็ก ๆ ที่ยังไม่รู้จักตัวหนังสือ การเล่าเรื่อง กิจกรรมนี้มีทุกห้องสมุดสำหรับเด็กและเป็นกิจกรรมที่ขาดไม่ได้เลยทีเดียว ซึ่งกิจกรรมนี้มักได้รับความช่วยเหลือสนับสนุนจากอาสาสมัคร ซึ่งการเล่าเรื่องกลายเป็นที่นิยมระดับชุมชนในกรุงโซล ชั่วโมงการเล่าเรื่องได้รับอิทธิพลมาจาก การอบรมเชิงปฏิบัติการการเล่าเรื่องสำหรับบรรณารักษ์ (Storytelling Workshop for Librarians)

- ชมรมนักอ่าน Reading Club

ห้องสมุดประชาชนแทบทุกแห่งจะต้องมีชมรมนักอ่านหนังสืออย่างหลากหลาย ซึ่งชมรมนักอ่านนั้นตั้งขึ้นสำหรับนักเรียนชั้นประถม เยาวชน แม่บ้าน และอื่นๆ ชมรมนักอ่านสำหรับเด็กและสำหรับเยาวชนจะบริหารจัดการโดยบรรณารักษ์และอาสาสมัคร กิจกรรมต่างๆ ของชมรมการอ่านจะขึ้นอยู่กับความสนใจและความเอาใจใส่ของบรรณารักษ์

ศาสตราจารย์ ดร. Eun-Soo Choi จากมหาวิทยาลัย Soongsil University ซึ่งเป็นผู้แทนจากสาธารณรัฐเกาหลีได้สะท้อนนโยบายการศึกษาตลอดชีวิตในการประชุมอาเซียนด้านการศึกษาดูชีวิตเรื่อง “Finding Places for Asian Lifelong Education in Globalizing World” ณ กรุงโซล สาธารณรัฐเกาหลี ระหว่างวันที่ 15-17 พฤศจิกายน ค.ศ. 2007 เกี่ยวกับการศึกษาดูชีวิตของสาธารณรัฐเกาหลี นโยบายได้มุ่งเน้นการศึกษาผู้ใหญ่ และการศึกษาในระบบโรงเรียนเพื่อลดอัตราการไม่รู้หนังสือ โดยรณรงค์ส่งเสริมการรู้หนังสือแห่งชาติ และได้กำหนดเป็นนโยบายการศึกษาตลอดชีวิต และได้ออกเป็นพระราชบัญญัติการศึกษาผู้ใหญ่และการศึกษานอกระบบใน ค.ศ.1980 และใน ค.ศ.1982 ได้ออกพระราชบัญญัติห้องสมุด พระราชบัญญัติการศึกษาผู้ใหญ่และการศึกษาต่อเนื่อง เพื่อมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ไม่ว่าจะอยู่ที่ไหนทุกคนมีโอกาสที่จะเรียนเมื่อไหร่ก็ได้ และห้องสมุดก็เป็นส่วนหนึ่งในแหล่งการเรียนรู้ด้วย (ศรีสว่าง เลี้ยววาริน, 2005)

John Stork (2008) ผู้ได้รับทุนการศึกษาระยะสั้นโดย University of Wisconsin-Milwaukee เพื่อไปศึกษาวิวัฒนาการห้องสมุดที่กรุงโซล ประเทศสาธารณรัฐเกาหลีเป็นเวลา 3 สัปดาห์ และเยี่ยมชมห้องสมุดต่างๆ ซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการศึกษาถึงทิศทางการพัฒนาเกี่ยวกับห้องสมุดในสาธารณรัฐเกาหลี เขาได้บรรยายว่าห้องสมุดแห่งประเทศเกาหลี (The National Library of Korea) ได้นำระบบคอมพิวเตอร์และระบบดิจิทัลมาใช้ตั้งแต่ ค.ศ.1984 ซึ่งระบบที่ใช้ในห้องสมุดได้มีการปรับปรุงให้มีมาตรฐาน มีการบันทึกข้อมูลต่างๆ ลงในฐานข้อมูลและสามารถแบ่งปันข้อมูลกันระหว่างห้องสมุด

ทั่วประเทศ ทั้งนี้โปรแกรม OCLC MARC Cataloging Model นี้สร้างมาเพื่อให้ใช้กับภาษาเกาหลี โดยเฉพาะ และโปรแกรมนี้อยู่มีการพัฒนาต่อมาจนถึงปัจจุบัน จะเห็นได้ว่าการสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ นั้นสอดคล้องกับนโยบายแห่งชาติ

การศึกษา นโยบายและกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของประเทศสาธารณรัฐเกาหลีระหว่าง ค.ศ. 1988-2008

การสนับสนุนนโยบายและกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของประเทศสาธารณรัฐเกาหลีนั้น รัฐบาลได้สนับสนุนทั้งในส่วนของการผลักดันด้านกฎหมาย ไม่ว่าจะเป็นกฎหมายด้านการศึกษา กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับห้องสมุด และกฎหมายสื่อสิ่งพิมพ์ ไม่ว่าจะเป็นการออก พ.ร.บ. ต่างๆ เพื่อนำมาใช้ให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนพัฒนาประเทศเพื่อก้าวเข้าสู่ยุคแห่งเทคโนโลยีและสารสนเทศ และในระดับการส่งเสริมการอ่านนั้น ไม่ได้ทำเพียงแต่เฉพาะด้านการศึกษาเท่านั้น แต่ยังสนับสนุนให้บุคคลทั่วไปหันมาสนใจในกิจกรรมการอ่านด้วย อีกทั้งยังมีการสนับสนุนจากทางภาคเอกชน ไม่ว่าจะเป็นภาคธุรกิจ และองค์กรไม่แสวงผลกำไร จะเห็นได้ว่าการส่งเสริมการอ่านในสาธารณรัฐเกาหลีจะมุ่งเน้นไปในการสร้างลักษณะนิสัยในการอ่านและค้นคว้าความรู้ไปกับการดำรงรักษาไว้ซึ่งวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของชาติ โดยการส่งเสริมการอ่านตั้งแต่ในระดับเด็กก่อนวัยเรียน ระดับครอบครัว ระดับชุมชน ไปจนถึงระดับประเทศ และที่สำคัญการส่งเสริมกิจกรรมการอ่านจากทุกหน่วยงานมีความสอดคล้องกับแผนพัฒนาประเทศ และมีความต่อเนื่องอย่างเห็นได้ชัด ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

นโยบายและกิจกรรมส่งเสริมการอ่านจากภาครัฐ

ในช่วงปลายทศวรรษที่ 70 และในทศวรรษที่ 80 การพัฒนาและการเปลี่ยนแปลงของห้องสมุดสำหรับโรงเรียนได้หยุดชะงักเนื่องจากรัฐบาลให้ความสนใจไปยังระบบการสอบเข้ามหาวิทยาลัย (University Entrance Examination) และประชาชนมีทัศนคติในการสอบเข้ามหาวิทยาลัยจะต้องได้มหาวิทยาลัยที่ดีมีชื่อเสียงเพื่อให้ได้งานที่ดีที่สุด จึงเกิดการเรียนพิเศษขึ้นเพื่อเตรียมตัวสอบเข้ามหาวิทยาลัย ขณะนั้นห้องสมุดไม่ต่างอะไรกับห้องเรียนห้องหนึ่งที่ใช้บททวนบทเรียนเพื่อการสอบเข้ามหาวิทยาลัยเท่านั้น (Yoon-ok Han, 2005)

สำหรับช่วงทศวรรษที่ 90 นั้นเป็นช่วงเวลาแห่งการเปลี่ยนแปลงของสาธารณรัฐเกาหลีเพื่อเตรียมพร้อมสู่ทศวรรษแห่งสารสนเทศ ทั้งภาครัฐและเอกชนต่างให้ความสนใจและตื่นตัวทั้งเห็นความสำคัญในอุตสาหกรรมเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นอย่างมาก นโยบายต่างๆ ที่เกิดขึ้นต่อไปนี้ส่วนมากเพื่อเตรียมความพร้อมสร้างประเทศให้เป็นประเทศแห่งสารสนเทศ ด้วยการสร้างคำขวัญที่ว่า “เกาหลีจะเป็นผู้นำและเป็นศูนย์กลางสำหรับสารสนเทศ” (Korea of Powerful Information Technology) (Yong-jae Lee and Jae-soon Jo, 2006) ซึ่งมีนโยบายอื่นๆ ที่สอดคล้องเกิดขึ้นมาใน

ภายหลัง เช่น นโยบายการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่เปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถเรียนที่ไหนก็ได้เวลาใดก็ได้ (ศรีสว่าง เลี้ยววาริน, 2550) และส่งเสริมสื่อออนไลน์เพื่อส่งเสริมการศึกษาและรองรับแผนการศึกษาในยุคสารสนเทศ (Korean Publisher Association, 2007) อีกทั้งยังเป็นการพยายามสร้างฐานข้อมูลเพื่อให้เกิดการค้นคว้า วิจัยและพัฒนา (Korea Education and Research Information Service, 2000)

การนำกฎหมายห้องสมุดมาใช้ใน ค.ศ.1992 เพื่อให้ห้องสมุดประชาชนเป็นที่ให้บริการสำหรับสาธารณะที่แท้จริงจึงได้ยกเลิกการเก็บค่าเข้าใช้บริการ ซึ่งเดิมปฏิบัติตามกฎหมายห้องสมุด เมื่อ ค.ศ.1963 เพื่อให้เก็บค่าเข้าใช้บริการห้องสมุดในราคาที่ต่ำซึ่งเป็นการส่งเสริมให้ประชาชนเข้าใช้บริการหาความรู้ในห้องสมุด ถือเป็น การสนับสนุนจากรัฐบาล โดยมีหอสมุดแห่งชาติเกาหลี และห้องสมุดอีกหลายแห่งงดเก็บค่าบริการเป็นการนำร่อง (Yong-jae Lee and Jae-soon Jo, 2006)

ในช่วงทศวรรษที่ 90 จำนวนของห้องสมุดเอกชนได้เพิ่มขึ้นอย่างมากมายซึ่งอยู่ในรูปแบบของห้องสมุดขนาดเล็ก ไม่ว่าจะอยู่ในสถานที่ต่างๆ เช่น อพาร์ทเมนต์ โบสถ์ ศูนย์กลางชุมชน ศูนย์สุขภาพ ห้องพยาบาล หรือในกรมทหาร ซึ่งจำเป็นที่จะต้องมีแม่แบบในการพัฒนาและจัดตั้งห้องสมุด รัฐบาลจึงได้ออกกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งและพัฒนารูปแบบของห้องสมุดให้เป็นมาตรฐานซึ่งกฎหมายมีขึ้นและบังคับใช้ใน ค.ศ. 1994 (Yong-jae Lee and Jae-soon Jo, 2006)

หลังจากที่สาธารณรัฐเกาหลีได้เปลี่ยนระบบการปกครองมาเป็นรูปแบบประชาธิปไตยในช่วงทศวรรษที่ 90 ซึ่งทำให้มีอิสระในการศึกษาอย่างเต็มรูปแบบ กระทรวงการศึกษาและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ได้เกิดมุมมองการศึกษาแบบเปิด, การศึกษาด้วยตนเอง, และการสร้างฐานวัตถุดิบเพื่อการเรียนรู้ที่บรรจุอยู่ในแผนพัฒนา ฉบับที่เจ็ด เพื่อการศึกษาสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษา นอกจากนี้ยังได้รับความร่วมมือ NGOs เพื่อกระตุ้นให้ผู้ปกครองร่วมกันสร้างบรรยากาศสำหรับการศึกษาอย่างเสรี (Liberal Education Environment) เพื่อสร้างลักษณะนิสัยให้แก่เด็กและเยาวชนให้กระตือรือร้นที่จะอ่านและคิดให้มากขึ้น ทำให้ห้องสมุดกลายเป็นสถานที่ที่ควรจะไปใช้บริการมากขึ้น (Yoon-ok Han, 2005)

ค.ศ.1995 หอสมุดแห่งชาติเกาหลีได้ตระหนักถึงความสำคัญของเด็กและเยาวชน ในเดือนกรกฎาคมปีเดียวกันนั้นเองจึงมีโครงการที่จะสร้างห้องสมุดแห่งชาติสำหรับเด็กและเยาวชนขึ้นมารองรับเสมือนสถาบันที่ให้บริการด้านห้องสมุดแก่เด็กและเยาวชนซึ่งได้เปิดให้บริการในช่วง ค.ศ.1996 ห้องสมุดนี้ได้ทำการดัดแปลงเพื่อให้เหมาะสมในการให้บริการแก่เด็กและเยาวชน โดยจะทำหน้าที่ดังต่อไปนี้ 1) การสร้างมาตรฐานเพื่อเปรียบเทียบในการจัดเตรียมห้องสมุดและการให้บริการด้านข้อมูลแก่เด็กและเยาวชน, 2) สร้างสรรค์นโยบายและน่านโยบายเหล่านั้นมาใช้เพื่อกระตุ้นการอ่านของเด็กและเยาวชน, 3) การวางรากฐานสำหรับการดำเนินการวิจัยห้องสมุดเด็กและเยาวชน โดยการ

ก) สร้างเครือข่ายเพื่อการพัฒนาห้องสมุดสำหรับเด็กและเยาวชน และ ข) พัฒนาโปรแกรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพทักษะบรรณารักษ์สำหรับห้องสมุดเด็ก (CDNLAO, 2006)

ศาสตราจารย์ ดร. Eun-Soo Choi ผู้แทนจากสาธารณรัฐเกาหลีได้สะท้อนนโยบายการศึกษาตลอดชีวิตในการประชุมอาเซียนด้านการศึกษาลดชีวิตเรื่อง “Finding Places for Asian Lifelong Education in Globalizing World” ณ กรุงโซล สาธารณรัฐเกาหลี ระหว่างวันที่ 15-17 พฤศจิกายน ค.ศ. 2007 ได้อ้างถึงการปฏิรูปการศึกษาในปี ค.ศ.1995 ซึ่งในการปฏิรูปการศึกษาคครั้งนี้ได้เน้นย้ำความสำคัญของการศึกษาลดชีวิตเพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ โดยที่ทุกคนมีโอกาสที่จะเรียนที่ไหนเมื่อใดก็ได้ เพื่อให้เยาวชนวัยแรงงาน ประชาชน มีโอกาสเพิ่มพูนทักษะสายอาชีพ และสามารถศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาระหว่างทำงานได้ เป็นการนำระบบการเรียนรู้ด้วยตนเองมาใช้ และนอกจากนี้ยังมีหน่วยงานอื่นๆ เช่น ห้องสมุด ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ศูนย์ศิลปะ ศูนย์วัฒนธรรม วัด โบสถ์ องค์กรภาคเอกชน สังคม ต่างจัดกิจกรรมการเรียนรู้แก่ เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ กรรมการเป็นต้น (ศรีสว่าง เลี้ยววาริน, 2005)

จากการนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้และมีบทบาทในห้องสมุดเพื่ออำนวยความสะดวกในการค้นคว้าหาข้อมูล ซึ่งถือเป็นสิ่งอำนวยความสะดวกในกิจกรรมการอ่านที่รัฐบาลเกาหลีได้นำ OCLC MARC Cataloging Model มาใช้ใน ค.ศ. 1984 และได้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ใน ค.ศ.1995 ทางห้องสมุดแห่งประเทศไทยเกาหลี ได้มีการสร้างฐานข้อมูลหลัก (Network Backbone) เพื่อเตรียมพร้อมฐานข้อมูลสำหรับห้องสมุดออนไลน์ในอนาคต ซึ่งใน ค.ศ.1997 ระบบได้ถูกพัฒนาโดยสามารถเผยแพร่หนังสือออนไลน์ได้มากกว่า 200 เล่ม รวมทั้งวารสารและบทความต่างๆ ซึ่งห้องสมุดได้รับการสนับสนุนงบประมาณเพิ่มขึ้นจากรัฐบาลในการสร้างงานรองรับการดำเนินงาน โดยเฉพาะกลุ่มผู้เชี่ยวชาญทางด้านสารสนเทศในช่วงวิกฤตเศรษฐกิจใน ค.ศ.1998 ซึ่งทำให้เกิดการพัฒนาระบบการใช้งานห้องสมุดมากขึ้น และเตรียมพร้อมสำหรับการให้บริการห้องสมุดดิจิทัลแห่งชาติ (National Digital Library) ในอนาคตด้วย (John Stork, 2008)

ค.ศ.2000 ได้เกิดการเปลี่ยนแปลงของห้องสมุดประจำโรงเรียน ซึ่งได้มีการปรับปรุง ไม่ว่าจะเป็นการเพิ่มจำนวนหนังสือ มีการนำระบบสารสนเทศมาใช้ในห้องสมุด เพิ่มเติมสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ และมีการปรับปรุงการให้บริการ ซึ่งเป็นการผลักดันในการใช้ห้องสมุดจากภาคการศึกษา เป็นการเปลี่ยนบรรยากาศจากห้องสมุดในรูปแบบเดิมมาเป็นห้องสมุดที่น่าใช้มากขึ้น ใน ค.ศ.2005 กระทรวงศึกษาธิการและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ได้มีนโยบายซึ่งเรียกว่า แผนแม่แบบในการพัฒนาและส่งเสริมการใช้ห้องสมุดของโรงเรียนสำหรับการสร้างห้องสมุดของโรงเรียนให้เป็นห้องสมุดที่ดี (Making Good School Library) ซึ่งเป็นแผนระยะยาวโดยใช้เวลา 5 ปี โดยใช้งบประมาณ 30 ล้านเหรียญสหรัฐ โดยต้องการปรับปรุงปัจจัยใน 4 ด้านด้วยกัน คือ 1) เพิ่มจำนวนหนังสือและปรับปรุง

สิ่งอำนวยความสะดวก, 2) สนับสนุนให้มีการเรียนการสอนร่วมกับการใช้ห้องสมุด, 3) จ้างผู้เชี่ยวชาญและอบรมสำหรับบรรณารักษ์ และ 4) กระตุ้นให้เกิดความร่วมมือจากภาครัฐและเอกชนเพื่อให้ห้องสมุดของโรงเรียนเกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้กระทรวงวัฒนธรรมและการท่องเที่ยวยังได้ให้การสนับสนุนทางการเงินอย่างต่อเนื่องแก่ห้องสมุดประชาชนทั่วประเทศเพื่อให้สามารถจัดซื้อหนังสือ วัสดุอุปกรณ์สำหรับใช้ภายในห้องสมุด ผ่านหอสมุดแห่งชาติเกาหลี (Yoon-ok Han, 2005)

ค.ศ.2003 กระทรวงการบริการส่วนกลางภาครัฐและกิจการภายใน (The Ministry of Government Administration and Home Affairs) ได้ให้การสนับสนุนเงินและการช่วยเหลือโครงการ 1 เมือง หนังสือ 1 เล่ม ให้แก่สมาคมห้องสมุดชาติเกาหลี โครงการนี้มีจุดมุ่งหมายในการกระตุ้นการอ่านและสร้างวัฒนธรรมการอ่าน โดยไม่กำหนดกลุ่มอายุและเพศ โดยให้อ่านและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งหนังสือที่ได้เลือกจากโครงการนี้วัดจากจำนวนการยืมจากห้องสมุดและยอดขายที่สูงที่สุดด้วย เป็นโครงการที่ใช้กันในระดับหมู่บ้าน (Young Sook Song, 2006)

โครงการรณรงค์หนังสือสำหรับวัยแรกเริ่มหรือ Bookstart เป็นโครงการรณรงค์ที่มีการเตรียมหนังสือภาพสำหรับเด็กทารกวัยก่อน 1 ขวบ ซึ่งโครงการนี้เริ่มต้นที่สหราชอาณาจักร ญี่ปุ่น และเกาหลี ซึ่งเริ่มต้นทดลองโครงการใน ค.ศ. 2003 ห้องสมุดประชาชน ศูนย์ดูแลและบำรุงสุขภาพ ทั่วทั้งประเทศได้นำโครงการรณรงค์นี้ไปทดลองใช้ (Yong-jae Lee and Jae-soon Jo, 2006)

ค.ศ.2005 ได้มีพระราชบัญญัติการส่งเสริมการอ่านเกิดขึ้นมากมายซึ่งโดยรวมแล้วนั้นต้องการสร้างบรรยากาศการอ่านที่ดี ซึ่งได้แก่ The Libraries and Reading Promotion Act Amendment Bill และ School Library Act Bill และนอกจากนี้จะเป็นการรณรงค์เกี่ยวกับการอ่านสำหรับเด็กและเยาวชน เช่น Children and Youth Reading Promotion Act และรัฐบาลยังคงออกนโยบายสำหรับการสร้างและขยายโครงสร้างพื้นฐานสำหรับห้องสมุดประชาชน กระทรวงศึกษาธิการและพัฒนาทรัพยากรบุคคล (The Ministry of Education and Human Resources Development) มีแผนที่จะให้มีการเรียนการสอนในวิชาการเขียนเรียงความ และจ้างบรรณารักษ์สำหรับโรงเรียนเพิ่มขึ้น (Korean Publishers Association, 2005)

ค.ศ.1994 สาธารณรัฐเกาหลีใช้พระราชบัญญัติการรณรงค์การใช้ห้องสมุดและการอ่านร่วมกัน แต่ในวันที่ 5 เมษายน ค.ศ. 2007 ได้มีการแยกพระราชบัญญัติการส่งเสริมวัฒนธรรมการอ่าน (Reading Culture Promotion Act.) และพระราชบัญญัติเกี่ยวกับห้องสมุด (Library Act.) แยกออกจากกัน พระราชบัญญัติเกี่ยวกับห้องสมุดนั้นให้ขึ้นอยู่กับ The Presidential Library Information and Policy Committee ซึ่งได้ดำเนินการและวางแผนดูแลนโยบายที่เกี่ยวกับห้องสมุด ในส่วนของพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการส่งเสริมวัฒนธรรมการอ่าน (Reading Cultural Promotion Act.) ให้ขึ้นอยู่กับกระทรวงวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยวแทน (The Ministry of Culture, Sport, and Travel) ซึ่งเมื่อได้แยกออก

จากกันแล้วรัฐบาลได้สร้างกรอบการทำงานและแผนงานในส่วนของส่งเสริมวัฒนธรรมการอ่าน เป็นโครงการระยะยาว 5 ปี ซึ่งมีโครงการรณรงค์การอ่านเพิ่มมากขึ้นตามไปด้วย ซึ่งกรอบการทำงาน และแผนงานของการส่งเสริมวัฒนธรรมการอ่านนั้นรวมไปถึงการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับการอ่าน การจัดหาวัสดุคืบ การเผยแพร่ การสร้างสรรค์ผลงานที่มีคุณภาพดีขึ้น และช่องทางในการเลือก วัสดุคืบสำหรับการอ่านที่เพิ่มมากขึ้นด้วย

ในปีเดียวกันนี้รัฐบาลได้มีการเปลี่ยนแปลงพระราชบัญญัติ การส่งเสริมอุตสาหกรรมสื่อทาง วัฒนธรรมและสื่อสิ่งพิมพ์ (Publishing Culture Industry Promotion Act.) เพื่อเป็นการเปิดช่องทางใน การขายโดยการควบคุมราคาสื่อสิ่งพิมพ์ อีกทั้งยังมีพระราชบัญญัติการส่งเสริมการใช้สื่อออนไลน์ เพื่อ รองรับแผนพัฒนาการศึกษาเข้าสู่ยุคการศึกษาผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยการออกพระราชบัญญัติ Act on Online Digital Information Deposit and Usage ทำให้เริ่มมีการผลิตหนังสือในรูปแบบออนไลน์ เพื่อรองรับการเปิดให้บริการของห้องสมุดดิจิทัล (National Digital Library) ใน ค.ศ.2008 ซึ่ง ดำเนินการโดยห้องสมุดแห่งชาติ ทั้งนี้กระทรวงศึกษาและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ได้มีการวางแผนเพื่อ การศึกษาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีโดยการเตรียมหนังสือและตำราเรียนในรูปแบบดิจิทัล และ จะใช้แทนหนังสือและตำราเรียนในรูปแบบเดิมๆ (Korean Publisher Association, 2007)

ในส่วนของส่งเสริมผ่านการศึกษา Yun Jikwon ผู้อำนวยการสถาบันการแปลวรรณกรรม เกาหลี (Korea Literature Translation Institute) ได้อธิบายถึงการส่งเสริมการอ่านผ่านการศึกษาใน บทความหัวข้อ “พลังเขียน-อ่าน...สร้างชาติเกาหลี” ซึ่งตีพิมพ์ในหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน ในวันที่ 13 กันยายน ค.ศ.2008 ปีที่ 31 ฉบับที่ 11144 หน้า 24 ว่า เด็กโคเนบงคับให้อ่านวรรณกรรมหนักๆ ทั้ง ของต่างประเทศและในประเทศ ซึ่งเป็นหนังสือนอกเวลา และถ้าต้องการเข้าเรียนต่อไม่ว่าจะคณะไหน ก็ตามในมหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียง นอกจากตำราเรียนแล้วจะต้องขยันอ่านวรรณกรรมทั้งร้อยแก้วและ บทกวี โดยกระทรวงศึกษาธิการจะมีรายชื่อหนังสือที่ต้องอ่านมาให้ 5 เล่ม และจะมีการเขียนเรียงความ ตามหัวข้อในการวิจารณ์วรรณกรรม 1 ใน 5 เล่มนั้น ซึ่งทางกระทรวงจะกำหนดว่าเป็นเรื่องอะไร ซึ่งใช้ ในระบบการสอบเข้าเรียนในระดับมหาวิทยาลัย

นโยบายและกิจกรรมส่งเสริมการอ่านจากภาคเอกชนและองค์กรไม่แสวงผลกำไร

สาธารณรัฐเกาหลีนั้นเป็นประเทศที่ตื่นตัวต่อการแสวงหาการเรียนรู้เป็นอย่างมาก ในด้าน ห้องสมุดได้มีการจัดตั้งสมาคมบรรณารักษ์แห่งประเทศไทยเกาหลีขึ้น (Librarians Association of Korea) ค.ศ.1990 ซึ่งเป็นตัวแทนในการแสดงความคิดเห็นและพัฒนาเกี่ยวกับห้องสมุดและงานของบรรณารักษ์ อีกทั้งทำหน้าที่เป็นสื่อกลางแทนบรรณารักษ์ด้วย ในปีเดียวกันนั้นมีความเคลื่อนไหวโดยภาคเอกชน ที่ได้มีการเพิ่มการบริการห้องสมุดเพื่อให้เข้าไปใกล้ประชาชนมากขึ้น โดยมีการจัดตั้งและให้บริการ

ห้องสมุดขนาดเล็กซึ่งให้บริการตามสถานที่อยู่อาศัย ชุมชน ศาสนสถาน และในหน่วยงานภาคเอกชนต่างๆ จึงทำให้มีการจัดตั้งสมาคมห้องสมุดขนาดเล็กขึ้น (Small Library Association) แต่ห้องสมุดขนาดเล็กมักประสบปัญหาทางการเงิน เพราะเจ้าของห้องสมุดเป็นเอกชนและเป็นผู้ออกทุนในการจัดหาหนังสือเข้าห้องสมุด การบริหารเป็นไปอย่างลำบากเพราะขาดสภาพคล่องในการบริหารและขาดการสนับสนุนช่วยเหลือจากห้องสมุดประชาชนด้วย (Yong-Jae Lee and Jae-soon Jo, 2006)

Young Sook Song (2006) ได้บรรยายไว้ในบทความวิจัยเพื่อนำเสนอในหัวข้อ การให้บริการห้องสมุดสำหรับเด็กเพื่อการอ่านของครอบครัว (Family Reading in Children’s Library Services of Korea) สำหรับการประชุม World Library and Information Congress ครั้งที่ 72nd ที่จัดโดย IFLA General Conference and Council เกี่ยวกับการส่งเสริมและการรณรงค์การอ่านของครอบครัวไว้ดังนี้

ลี อิงเปียว ประธานของมูลนิธิ The Esquire Culture Foundation ได้จัดตั้งห้องสมุดสำหรับเด็กเพื่อที่จะกระตุ้นความฝันทางด้านเศรษฐกิจและวัฒนธรรม ซึ่งเป็นความท้าทายของเด็กๆ โดยการเตรียมมุมพื้นที่ของวัฒนธรรมเพื่อให้เด็กๆ ได้สนุก ได้อ่าน และได้คิด ห้องสมุดเด็ก Inpyo เปิดให้บริการเป็นครั้งแรกเมื่อเดือนพฤษภาคม ค.ศ.1990 ที่ Sangye-dong ณ กรุงโซล และหลังจากนั้นได้มีการเปิดอีก 14 แห่งในประเทศสาธารณรัฐเกาหลี อีก 6 แห่งในประเทศจีน และอีก 8 แห่งที่คาซัคสถาน (Kazakhstan) อาร์เมเนีย (Armenia) รัสเซีย (Russia) และ ซาคาลิน (Sakhalin) ซึ่งมีจำนวนห้องสมุดทั้งหมด 22 แห่ง ที่มีการบริหารจัดการในรูปแบบเดียวกัน จุดนี้เองเป็นจุดก่อให้เกิดห้องสมุดสำหรับเด็ก (ภาคเอกชน) ในประเทศสาธารณรัฐเกาหลี ห้องสมุดเด็ก Inpyo ตั้งอยู่ในใจกลางชุมชนท้องถิ่น จึงมีความยากลำบากในการบริหารและการจัดการในการดำเนินการห้องสมุดสำหรับเด็ก โดยตามลำพัง และมีข้อจำกัดเพราะว่าไม่มีบรรณารักษ์สำหรับหนังสือเด็ก

องค์กรห้องสมุดสำหรับเด็กและการประพันธ์ชุมชนแห่งเมืองโซล (Seoul Society for Children’s Library and Literature: SSCLL) ซึ่งเป็นองค์กรไม่หวังผลกำไร จัดตั้งมาเมื่อเดือนกุมภาพันธ์ ค.ศ.1996 โดยการเตรียมบรรยากาศในการอ่านสำหรับเด็กเพื่อเป็นการกระตุ้นการอ่านหนังสือและประชาสัมพันธ์ห้องสมุด ซึ่งวัตถุประสงค์เพื่อการทำให้เด็กๆ รู้สึกสนุกและมีความสุขในการอ่านหนังสือ เพื่อให้ภารกิจนี้สำเร็จ SSCLL ได้วิจัยหนังสือเด็ก และกิจกรรมที่เชื่อมโยงเด็กกับธรรมชาติ เข้าไว้ด้วยกันนั้นเรียกว่า โครงการ “Chekori Campaign”

โครงการ “Chekori Campaign” เน้นการสร้างเชื่อมโยงผูกมัดเด็กๆ กับหนังสือไว้ด้วยกัน และเพื่อร่วมกันสร้างบรรยากาศเพื่อกระตุ้นความสนใจและประสบการณ์ในการอ่าน ซึ่งรวมถึงการออกเสียง (Linguistic) และประสบการณ์ทางธรรมชาติ ระหว่างการอยู่ในแคมป์การอ่านเพื่อพบกับธรรมชาติ และหนังสือระหว่างที่อยู่ในแคมป์การอ่าน องค์กร SSCLL เป็นเจ้าภาพการจัดแคมป์การอ่าน

ทุกๆ ปี โดยแคมป์การอ่านนี้มีความท้าทาย และให้โอกาสที่จะเรียนรู้เกี่ยวกับธรรมชาติและหนังสือ โดยพร้อมๆ กัน เพื่อให้โครงการประสบความสำเร็จดังนั้นก็ควรตระหนักถึง

- อันดับที่ 1 สถานที่ และโปรแกรมที่ใช้ ควรวางแผนอย่างละเอียดและรอบคอบว่าแผนแต่ละแบบจะมีวัตถุประสงค์เฉพาะอย่างไร ควรตระหนักถึงสถานที่เป็นอันดับแรกๆ มีความสะดวกสบายต่อการเรียนการสอนสื่อการสอนหนังสือก็ควรเลือกให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์และหัวข้อด้วยเช่นกัน
- อันดับที่ 2 อย่าให้จำนวนสมาชิกมีมากเกินไป ไม่ควรจำกัดกลุ่มเช่น อายุ เพศ ระดับการศึกษา ซึ่งผู้เข้าร่วมโครงการอาจจะต้องการมาเป็นครอบครัวก็ได้เช่นกัน
- อันดับที่ 3 การจัดหนังสือ กับการเรียนรู้เรื่องธรรมชาติและสถานที่ต้องเป็นไปในทิศทางเดียวกันซึ่งขึ้นอยู่กับหัวข้อที่จัด เช่นถ้าใกล้โบราณสถาน เรื่องราวหนังสือต่างๆ หรือการเรียนรู้ทางธรรมชาติต่างๆ ก็ควรจะเป็นในแนวโบราณคดี หรือต้องมีตระกะทางวรรณคดี การวิพากษ์วิจารณ์หนังสือ การอ่าน การสนทนา และชั่วโมงการเล่าเรื่องก็ควรจะต้องเกี่ยวข้องกับประสบการณ์ที่พบเจอในแคมป์ ในการที่ให้ความสำคัญและพิจารณาในมุมมองของผู้ใหญ่หรือให้ความสำคัญกับความคิดเห็นของผู้ใหญ่จะเป็นประสบการณ์ที่ไม่ดีสำหรับเด็กๆ ซึ่งผู้จัดต้องตระหนักถึงเรื่องการสร้างสังคมแห่งการอ่านให้เป็นวัฒนธรรมเป็นอันดับแรกๆ ด้วยความประหลาดใจๆ เกี่ยวกับการอ่านที่เป็นวัฒนธรรมจะช่วยให้เด็กๆ เติบโต และรักที่จะค้นหาคำความจริง แคมป์แห่งการอ่านนี้จะเป็นวิถีทางที่จะทำให้เด็กๆ มีประสบการณ์ที่ดีที่สุด

ต่อไปนี้คือ ตัวอย่างของการจัดแคมป์การอ่านโดย SSCLL ประจำปี ซึ่งมักจะจัดในช่วงสัปดาห์สุดท้ายของวันหยุดฤดูร้อน โดยใช้เวลา 1 คืน 2 วัน ซึ่งต้องคำนึงถึงเวลาเพื่อเพียงพอให้เด็กๆ และครอบครัวได้เตรียมตัวก่อนเปิดเทอม

- “ประสบการณ์ของครอบครัวใหญ่” Large Family Experience ในเดือน สิงหาคม ค.ศ. 1997 ที่ Chiak Mt. Wonju
- “สัมผัส ลูกพลัม, ต้นพลัมในหมู่บ้านต้นพลัม” Tasting Youngdong, The Persimmon Village ในเดือน สิงหาคม ค.ศ. 1998 ที่ค่ายเยาวชนของดอก
- “สัมผัสประวัติศาสตร์ ของความศิวิไลส์แห่งอดีต” Tasting the History of the Civilization Period ในเดือน สิงหาคม ค.ศ. 1999 ที่ พิพิธภัณฑ์แห่งการศึกษา Deokpojin Education Museum ซึ่งอยู่ในเมือง Gimpo

- “ท่องไปกับธรรมชาติและหนังสือ” Into the Nature with Books ในเดือน สิงหาคม ค.ศ. 2000 ที่ พิพิธภัณฑ์หนังสือ Yongweol Book Museum ไปเยี่ยมชม Cheong-ryang-po เป็นสถานที่ที่ใช้เนรเทศกษัตริย์ King Danjong
- “เล่นและวาดรูปกับความรู้สึก” ในเดือน สิงหาคม ค.ศ. 2001 ที่ Mr. Cheong’s Atelier, Tokisan Geurimteo, Chungju ห้องสมุดแสดงภาพวาดของ Mr.Seung Gak Chung ผู้เข้าร่วมได้อาศัยอยู่ในบ้านซุงที่เป็นบ้านไม้ธรรมชาติ Bonghwang Nature Woods และได้ไปเยี่ยมชมบ้านและสุสานของนักกวีเอก Kweon Tae Eung
- “ประสบการณ์น่าตื่นเต้นกับดนตรีของเกาหลี วงพังมุลโนริ” ในเดือนสิงหาคม ค.ศ.2002 ที่ Gosari Hostel, Munkyeong ค่ายนี้เป็นศูนย์ฝึกซึ่งดำเนินงานโดย Ewha Woman University ในครั้งนั้นได้เชิญวงดนตรีพื้นบ้าน Pungmulnori มาแสดง ไปเยี่ยมชมสถานที่ถ่ายทำภาพยนตร์เรื่อง King Taejo, Wang Geon และชมภาพยนตร์ชุดเรื่อง Taejo, Wang Geon
- “ได้ยินเสียงของป่า” Hear the sound of woods ในเดือน สิงหาคม ค.ศ.2003 ที่หมู่บ้านช่างเหล็ก, โรงเรียนธรรมชาติ, เมือง Musuegol แนวคิดของค่ายในครั้งนี้คือ ได้ยินเสียงของป่าไม้ เราได้ยินเสียงของลม น้ำที่ไหลลงมาจากขุนเขาในป่า ไปเยี่ยมชม บ้านเกิดของ Yulgok Lee นักปราชญ์แห่งราชวงศ์ Y และพิพิธภัณฑ์เสียงที่อยู่ใกล้ๆ
- “ดอกไม้ป่า และตำนานพื้นบ้านกับคุณย่า(ยาย)” Wild Flower and Folktales with Grandmothers ในเดือนสิงหาคม ค.ศ.2004 โรงเรียนหญ้าป่าตั้งอยู่ใกล้ๆกับเมือง Samcheok ที่นี่แวดล้อมไปด้วยภูเขาไร่ถั่วและไร่ข้าวโพด มีสนามเด็กเล่นที่เต็มไปด้วยหญ้าและดอกไม้ป่าเหล่าๆ คุณย่าคุณยายแสนสวย (Beautiful granny project) ได้มาร่วมในแคมป์หนังสือครั้งนี้ด้วย
- “ค้นหาประเพณีวัฒนธรรมเก่าแก่ของเรา” Finding Our Traditional Culture ในเดือน สิงหาคม ค.ศ.2005 ที่ Korean Traditional House Village, Jeonju สัมผัสวัฒนธรรมประเพณีเก่าแก่ของเกาหลีที่บ้านประเพณี Jeonju Hankok Traditional House มีโอกาสได้นอนในห้องสไตล์เกาหลีโบราณและได้เรียนรู้วัฒนธรรมเก่าแก่

ช่วงเวลาประมาณท้าย ทศวรรษที่ 90 กลุ่มแม่บ้านเข้ามามีบทบาทและมีส่วนร่วมในการใช้ห้องสมุดขนาดเล็กสำหรับเด็ก ห้องสมุดบ้าน (ขนาดเล็ก, เอกชน) และอื่นๆ เป็นการช่วยเหลือขั้นต้นสำหรับกิจกรรมการอ่านสำหรับเด็ก และหนังสือเฉพาะด้านสำหรับเด็กได้รับความนิยมนอย่างสูง เป็นการยกระดับสำหรับห้องสมุดบ้าน (ขนาดเล็ก, เอกชน) สำหรับเด็กซึ่งเป็นมากกว่าห้องสมุดคือเป็นที่ให้

เด็กสามารถมาทำการบ้านและให้การช่วยเหลือให้คำแนะนำในการอ่านมากกว่าเป็นเพียงแค่ห้องสมุดธรรมดา ในระหว่างห้องสมุดขนาดเล็กด้วยกัน ค.ศ.1998

ห้องสมุดขนาดเล็กหลายแห่งตั้งขึ้น โดยเกิดจากกำลังกายและกำลังใจโดยองค์กรห้องสมุดขนาดเล็ก จากนั้นได้พัฒนาเป็นองค์กรเด็กและห้องสมุดในเดือนมีนาคม ค.ศ.2005 องค์กรเด็กและห้องสมุดมีความเชื่อว่า การอ่านเป็นการเลี้ยงดูให้ชีวิตเด็กๆ และห้องสมุดสำหรับเด็กก็เป็นวัฒนธรรมพื้นฐานสำหรับวัฒนธรรมของเด็กด้วย ซึ่งองค์กรเหล่านี้ได้ให้การช่วยเหลือห้องสมุดเล็กๆ ของท้องถิ่น ซึ่งมีบทบาทถึงกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมของเด็กๆ ด้วย แต่ก็ไม่ใช่ทุกห้องสมุดที่สนับสนุนและร่วมมือกับองค์กรเด็กและห้องสมุด

ค.ศ.1998 Suwon Woman’s Council ได้เสนอแนะให้มีการใช้ห้องสมุดของโรงเรียนเพื่อส่งเสริมการอ่านสำหรับเด็ก ในการทำประชาพิจารณ์ (Suwon Citizen’s Public Forum) ได้มีการตั้งกระทู้ถามว่า “เด็กๆ ของเรามีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมสำหรับการอ่านแล้วหรือยัง?” ซึ่งเป็นการถามเพื่อกระตุ้นให้ภาครัฐได้ให้การสนับสนุนและให้ความช่วยเหลือสำหรับการพัฒนาห้องสมุดของโรงเรียน จึงได้เกิด Kyonggi Province Council for Good School Library ขึ้น และในปีต่อมา และมีการก่อตั้งองค์กรอิสระ National Union for Revival of School Libraries ซึ่งองค์กรมีหน้าที่ผลักดันให้รัฐบาลสนับสนุนห้องสมุดของโรงเรียนและเพิ่มจำนวนห้องสมุดให้มากขึ้น (Yoon-ok Han, 2005)

โครงการครอบครัวนักอ่าน (Reading Family Project) โดยการจัดกิจกรรมเดือนแห่งการอ่าน (The Reading Months) ค.ศ.2002 โดย KLA (Working Committee for Children’s Services of the Korean Library Association: คณะกรรมการผู้ทำงานการบริการสำหรับเด็ก สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยเกาหลี) เน้นการสร้างบรรยากาศของความคิดสร้างสรรค์และบรรยากาศสำหรับครอบครัว ซึ่งเป็นกุญแจสำคัญในการกระตุ้นการอ่านหนังสือ มีวัตถุประสงค์ต้องการกระตุ้นให้ครอบครัวมาเป็นสมาชิกของห้องสมุดและมีการใช้บริการที่ถี่ขึ้น เมื่อเลือกที่จะเข้าโครงการแล้ว ก็จะได้ประกาศนียบัตร “ครอบครัวนักอ่าน” (Reading Family) จากประธานของ KLA และหัวหน้าบรรณารักษ์ของห้องสมุดประชาชน และยังได้ติดบอร์ดประกาศว่าเป็นครอบครัวนักอ่านอีกด้วย

ในเดือนกรกฎาคม ค.ศ.2003 คณะกรรมการผู้ทำงานการบริการสำหรับเด็ก สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยได้จัดตั้งขึ้นโดยความร่วมมือของ คณะกรรมการสมาชิกการบริการห้องสมุดสำหรับเด็กและเยาวชน (IFLA; a committee member to the Library Services for Children and Young Adults Section) ซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการกระตุ้นให้เด็กมีพฤติกรรมรักการอ่าน จัดหาหนังสือสำหรับเด็กที่มีคุณภาพเพื่อทำการสนับสนุนกิจกรรมต่างๆ สำหรับการกระตุ้นการอ่าน (Reading promotion) สำหรับบรรณารักษ์ เด็กอนุบาลและครู เพื่อให้มีความรู้ความสามารถในการเป็นบรรณารักษ์ห้องสมุดสำหรับเด็ก เพื่อผลักดันให้เกิดการพัฒนาและได้แนวคิดเพื่อไปใช้ในการฝึกฝนและการจัดโปรแกรมการสอน

หนังสือ โครงการนี้ได้รับการชื่อชมและนิยมเป็นอย่างมากใน ค.ศ. 2004-2005 และมีสมาชิกเพิ่มขึ้นเป็น 30 ราย และได้ผ่านการอบรมทั้งหมด 13 จาก 27 ราย

โครงการ 1 เมือง หนังสือ 1 เล่ม (One City One Book Project) ดำเนินงานโดยสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยเกาหลี (The Korean Library Association) ซึ่งได้รับการสนับสนุนและเงินช่วยเหลือโดย The Ministry of Government Administration and Home Affairs ได้ประยุกต์กิจกรรมและวิธีการอ่านของสหรัฐอเมริกา และแคนาดา มาปรับใช้ให้เหมาะสมกับบริบทนิยมของประชาชนชาวเกาหลี มีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการสร้างวัฒนธรรมการอ่าน (อ่านให้หลากหลาย และมีการวิจารณ์หนังสือ) โดยไม่กำหนดกลุ่มอายุหรือว่าเพศ ซึ่งเริ่มต้น ค.ศ. 2003 ที่เมือง Seosan และในปีถัดมาได้แพร่ขยายไปยังเมืองต่างๆ เช่น Suncheon, Busan, และ Wonju ซึ่งในแต่ละเมืองโหวตหนังสือโดยประชากรในเมืองนั้นๆ มีการถกเถียงวิพากษ์วิจารณ์เกี่ยวกับหนังสือเล่มนั้น ซึ่งการรณรงค์นี้ถือเป็นส่วนหนึ่งของโครงการรณรงค์ในเรื่องของวัฒนธรรม (Yong-jae Lee and Jae-soon Jo, 2006) หนังสือที่ได้เลือกจากโครงการนี้จะถูกจัดอันดับโดยวัดจากจำนวนการยืมที่มากที่สุดในห้องสมุด และยอดขายของหนังสือเองก็จะต้องสูงตามไปด้วย ซึ่งโครงการนี้ได้ขยายผลไปใช้ในระดับห้องสมุดและระดับหมู่บ้าน โดยโครงการ 1 หมู่บ้าน 1 โครงการรณรงค์การอ่านหนังสือ (One Village One Book Campaign)

บริษัทผู้ผลิตรายการทีวีได้บริจาคเงินทุน และอุปกรณ์เครื่องมือ โดยหน่วยงานรัฐบาล หน่วยงานท้องถิ่น และองค์กรเอกชน ต่างร่วมสนับสนุนการจัดตั้งโครงการห้องสมุดสำหรับเด็ก ที่ชื่อว่า ห้องสมุดแห่งปาฏิหาริย์ (Miracle Library Project) ก็ได้เกิดขึ้นมา เริ่มต้นที่ Suncheon ค.ศ.2003 และในเดือนเมษายน ค.ศ.2006 จำนวนห้องสมุดปาฏิหาริย์นี้ได้เพิ่มเป็น 9 แห่งด้วยกัน ซึ่งตั้งที่ Jecheon, Jinhae, Jeju, Seoguiipo, Ulsan, Cheongju, Geumsan และ Bupyung ห้องสมุดแห่งปาฏิหาริย์นี้เป็นความร่วมมือและช่วยกันบริหารระหว่างภาครัฐกับเอกชน ดังนั้นจึงเป็นห้องสมุดที่มีรูปแบบการจัดการและการบริหารแบบใหม่ เด็กๆ ทุกคนมีสิทธิ์ (Rights) ที่จะเจริญเติบโตด้วยความซื่อสัตย์ ความฉลาด และมีอิสระ และผู้ใหญ่ทุกคนมีบทบาทและหน้าที่ที่จะต้องเติมเต็มและสนับสนุนเด็กๆ ห้องสมุดปาฏิหาริย์นี้จะช่วยให้เด็กๆ ได้เล่น และใช้จินตนาการ ก่อให้เกิดแรงบันดาลใจด้วยการให้อิสระเพื่อทำการค้นคว้า ค้นหาและสร้างประสบการณ์ที่น่าดึงดูดประทับใจ ด้วยการออกแบบสถานที่ให้สวยและดูน่าสบาย มีพื้นที่ให้บริการพิเศษสำหรับเด็กทารกและเด็กวัยหัดเดิน ซึ่งเป็นวัตถุประสงค์หลัก มีการเตรียมและนำเสนอบรรยากาศแห่งความคิดสร้างสรรค์ และการบริการ โดยเป็นศูนย์รวมแห่งจิตวิญญาณ

เทศกาลเรื่องเล่าสำหรับครอบครัว Story Festival for the Family (Story Showcase) ได้แสดงถึงวิธีการเล่าเรื่องโดยวิธีที่หลากหลาย ซึ่งดึงดูดครอบครัวให้มาห้องสมุดเพื่อสร้างประสบการณ์ที่ดีจากห้องสมุด โดยปกติจะจัดเป็นสัปดาห์แห่งการอ่านและจัดทำเป็นเทศกาลหนังสือ พร้อมด้วยสิ่งอำนวยความสะดวก

ความสะดวกต่างๆ ในห้องสมุด เริ่มในฤดูใบไม้ร่วง ค.ศ.2003 ซึ่งอยู่ในช่วงเทศกาลของเดือนแห่งการอ่าน (ตุลาคม) และในปี พ.ศ.2549 ได้จัดเทศกาลเรื่องเล่าสำหรับครอบครัวซึ่งจัดเป็นครั้งที่ 4 แล้ว

โครงการการอ่านแห่งโซล (Reading Seoul Project) เริ่มเมื่อ ค.ศ. 2004 โดยมูลนิธิวัฒนธรรมแห่งกรุงโซล มีการกำหนดกิจกรรมนี้ขึ้นมาด้วยความสำคัญสำหรับ “ความเป็นหนึ่งเดียวของชาวโซลผ่านหนังสือ, เมืองโซลเป็นหนึ่งเดียวด้วยหนังสือ” (Unified Seoul Citizen through Books, Unified Seoul City through Books) หนังสือในโครงการมุ่งเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมและศิลปะของเมืองโซลอย่างหลากหลาย และมีห้องสมุดประชาชนจำนวน แห่งได้ให้ความสนใจและเข้าร่วมโครงการในปีนั้น ซึ่งแต่ละห้องสมุดก็มีกิจกรรมการอ่านในแต่ละสัปดาห์

โครงการคุณย่าสุดสวย (The Beautiful Granny project: silver Storytellers Workshop) โครงการนี้วางแผนและร่วมมือโดย ชุมชนห้องสมุดสำหรับเด็กและการประพันธ์แห่งเมืองโซล (Seoul Society for Children’s Library and Literature: SSCLL) และบรรดาคุณย่าคุณยายทั้งหลายของกรุงโซล ซึ่งการอบรมเชิงสัมมนานี้ได้จัดเป็นครั้งที่สามใน ค.ศ. 2004 โดยมีวัตถุประสงค์ให้กลุ่มคนสูงวัยเช่น คุณย่า คุณยายที่มีอายุมากกว่า 50 ปี ที่อาศัยในกรุงโซลมาเป็นอาสาสมัครเพื่อเป็นผู้เล่าเรื่องให้แก่ห้องสมุด โรงเรียนอนุบาล โรงเรียน และศูนย์การศึกษา เป็นต้น เน้นการสร้างโอกาสให้ผู้สูงวัยและเยาวชน ได้มีโอกาสทำความรู้จักและสร้างความสัมพันธ์ระหว่างรุ่นผ่านเรื่องเล่าเทพนิยาย หนังสือภาพ หรือเรื่องราวต่างๆ และเพื่อเติมเต็มลดช่องว่างระหว่างวัยเพื่อให้สังคมสวยงามน่าอยู่มากขึ้น โครงการนี้ได้รับการสนับสนุนจากอาสาสมัครและห้องสมุดอย่างต่อเนื่อง และได้รับรางวัลโครงการยอดเยี่ยมประจำ ค.ศ.2004 จึงได้รับการสนับสนุนให้มีต่อไปจนถึงปัจจุบัน

Paju Children’s Book Festival 2005 เป็นเทศกาลหนังสือสำหรับเด็กซึ่งจัดขึ้นในเดือนกันยายน ค.ศ.2007 เป็นเวลา 10 วัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับความหลากหลายสำหรับหนังสือเด็กและวัฒนธรรมของเด็ก ซึ่งมีสำนักพิมพ์ทั้งสิ้น 140 สำนักพิมพ์ให้ความสนใจ (APPREB, 2005)

ในปีเดียวกันนั้นเองสมาคมอุตสาหกรรมสิ่งพิมพ์ได้ร่วมสนับสนุนการรณรงค์การอ่านโดยการเป็นผู้จัดนิทรรศการหนังสือ และโครงการผู้เขียนเยี่ยมชมโรงเรียน (A Visiting Author Comes to School) (Korean Publishers Association, 2005) ใน ค.ศ. 2007 หอสมุดแห่งชาติเกาหลี (The National Library of Korea) ได้จัดตั้งสถาบันวิจัยสำหรับห้องสมุดและสารสนเทศ (The Korea Research Institute for Library and Information) ศูนย์อำนวยความสะดวกสำหรับผู้ที่ไร้สมรรถภาพภายในห้องสมุด (CDNL, 2008) ซึ่งถือเป็นการส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามาใช้บริการในห้องสมุด

กิจกรรมส่งเสริมการอ่านผ่านงานนิทรรศการหนังสือ

จากประวัติของสมาคมผู้ผลิตสิ่งพิมพ์แห่งสาธารณรัฐเกาหลี (Korean Publishers Association) ซึ่งเป็นองค์กรอิสระที่เป็นผู้ดำเนินการจัดนิทรรศการหนังสือ ได้ระบุความเกี่ยวข้องเพื่อร่วมกระตุ้นการอ่านผ่านนิทรรศการหนังสือตั้งแต่ ค.ศ. 1987 จนถึง ค.ศ. 2006 ไว้ดังนี้

- งาน National Book Day ในวันที่ 11 ตุลาคม ค.ศ. 1987
- งาน Seoul International Book Fair ในวันที่ 17 พฤษภาคม ค.ศ. 2003
- งาน Seoul International Book Fair ครั้งที่ 10 ในเดือนมิถุนายน ค.ศ. 2004
- งาน Seoul International Book Fair ครั้งที่ 11 ในเดือน มิถุนายน ค.ศ. 2005
- งาน Seoul International Book Fair ครั้งที่ 12 ในเดือนมิถุนายน ค.ศ. 2006
- งาน Seoul International Book Fair ครั้งที่ 13 ในเดือนมิถุนายน ค.ศ. 2007
- งาน Seoul International Book Fair ครั้งที่ 14 ในเดือนพฤษภาคม ค.ศ. 2008
- งาน Seoul International Book Fair ครั้งที่ 15 ในเดือนพฤษภาคม ค.ศ. 2009
- งาน Seoul International Book Fair ครั้งที่ 16 ซึ่งจะจัดในเดือนพฤษภาคม ค.ศ. 2010

นอกจากนี้สาธารณรัฐเกาหลีได้รับเชิญเพื่อเป็นแขกกิตติมศักดิ์ในงาน International Book Fair และ งาน Children’s Book Fair ของนานาชาติ ไม่ว่าจะเป็นเยอรมัน ญี่ปุ่น ฮองกง ไทย และประเทศอื่นๆ อีกด้วย

การปรับตัวของผู้ประกอบการในสาธารณรัฐเกาหลีเพื่อตอบสนองนโยบายด้านการอ่านหนังสือ

Sally Taylor และ Hegene, Kim (2001) ได้วิเคราะห์สถานการณ์ธุรกิจสิ่งพิมพ์ของสาธารณรัฐเกาหลี และได้บรรยายถึงธุรกิจร้านหนังสือออนไลน์ ซึ่งมีจำนวนเพิ่มขึ้นตั้งแต่ก่อนช่วงวิกฤติเศรษฐกิจ ค.ศ.1997 และมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ ซึ่งสอดคล้องกับความต้องการของรัฐบาลที่ต้องการให้สาธารณรัฐเกาหลีเป็น ประเทศแห่งสารสนเทศ (Yong-jae Lee and Jae-soon Jo, 2006) และสาธารณรัฐเกาหลีเป็นที่รู้จักกันดีว่าเป็นเมืองแห่งอินเทอร์เน็ต มีจำนวน Domain Name มากเป็นอันดับที่ 2 รองจากสหรัฐอเมริกา และการใช้อินเทอร์เน็ตมีบทบาทโดยสามารถนำพาให้เข้าไปสู่โลกของหนังสือได้ง่ายขึ้น ในขณะที่นั้นแทบจะทุกสำนักพิมพ์และร้านค้าหนังสือจะต้องมีเว็บไซต์ออนไลน์ของบริษัท ในร้านขายปลีกและร้านขายส่งต้องเผชิญกับความเป็นจริงในด้านความอ่อนแอสำหรับระบบกระจายสินค้าทั่วประเทศ และข้อตกลงเกี่ยวกับการกำหนดราคาฉบับเก่า มีบางกิจการได้เริ่มขายหนังสือผ่านการออนไลน์ในรูปแบบของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์สำหรับผู้ใช้คอมพิวเตอร์ทั้งแบบบ้าน และแบบคอมพิวเตอร์พกพา (PDA) รวมทั้งโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่สามารถดาวน์โหลดได้ สำหรับการสั่งซื้อหนังสือ

ผ่านการออนไลน์นั้นยังเป็นปัญหาในด้านการจัดส่งสินค้า จึงทำให้การซื้อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เป็นอีกหนึ่งทางเลือก (Sally Taylor and Hegene Kim, 2001) นอกจากนี้การตื่นตัวในการสนับสนุนให้มีห้องสมุดขนาดเล็กและรณรงค์เพื่อสร้างลักษณะนิสัยให้แก่เด็กและเยาวชนให้กระตือรือร้นที่จะอ่านและคิดให้มากขึ้น (Yoon-ok Han, 2005) จึงทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลงในวงการสื่อสิ่งพิมพ์มากมาย ผู้ประกอบการบางรายมุ่งและให้ความสนใจที่จะสร้าง ผลิตภัณฑ์ และจำหน่ายหนังสือสำหรับเด็กมากขึ้น รวมทั้งสื่อเพื่อการศึกษาด้วย

ช่วงเริ่มต้นสำหรับศตวรรษที่ 20 เป็นยุคแห่งการปฏิวัติสื่อดิจิทัล จึงเกิดรูปแบบใหม่ของวงการสื่อสิ่งพิมพ์ หนังสือที่พิมพ์โดยกระดาษได้รับความนิยมน้อยลง และถูกแทนที่ด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ แต่อย่างไรก็ตามจะขึ้นอยู่กับทัศนคติของผู้ผลิตและผู้อ่าน ซึ่งอาจมีความคิดเห็นที่แตกต่างกันระหว่างหนังสือในรูปแบบเก่า และหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ สำหรับการเตรียมตัวเพื่อการพัฒนาและเข้าสู่ช่วงแห่งสารสนเทศ ที่มีการจัดจำหน่ายหนังสือผ่านทางอินเทอร์เน็ต จึงเกิดกฎหมายคุ้มครองลิขสิทธิ์ แต่ก็ยังมีการละเมิดสิทธิ์ ซึ่งผู้ประกอบการและสำนักพิมพ์ต่างๆ อาจจะต้องประสบกับปัญหาต่างๆ เหล่านี้ ซึ่งขาดผู้ประกอบการสำนักพิมพ์ที่มีความเชี่ยวชาญ และความไม่คงที่ของระบบห้องสมุด ข้อกำหนดราคาที่ไม่แน่นอน และการเผยแพร่อย่างผิดกฎหมาย จึงทำให้จำนวนผู้อ่านหนังสือลดลง แต่มีผู้อ่านหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เพิ่มจำนวนมากขึ้น และมีการเปลี่ยนแปลงกฎหมายลิขสิทธิ์เพื่อความเหมาะสมเพิ่มขึ้นในภายหลังด้วย (Hans Kim, 2001)

ในการรายงานสถานการณ์ทางการตลาด ในหัวข้อ Facts and Figures on the Korean Publishing Industry ค.ศ.2007 โดยสมาคมสื่อสิ่งพิมพ์แห่งสาธารณรัฐเกาหลี (Korean Publisher Association) ได้มีการบรรยายถึงการเปลี่ยนแปลงด้านกฎหมายและการสนับสนุนต่างๆ จากภาครัฐต่ออุตสาหกรรมสื่อสิ่งพิมพ์ ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ในวันที่ 4 เมษายน ค.ศ. 2007 กระทรวงวัฒนธรรม,กีฬาและการท่องเที่ยวประกาศแผนการรณรงค์ “Publishing and Knowledge Industry Promotion Plan” แผนการสนับสนุนอุตสาหกรรมสื่อสิ่งพิมพ์และความรู้ ซึ่งเป็นแผนระยะยาว 5 ปี จะใช้ไปจนถึง ค.ศ. 2011 ค.ศ. 2020 จะใช้แผนเกี่ยวกับอุตสาหกรรมการเผยแพร่สื่อสิ่งพิมพ์ซึ่งเป็นแผนต่อเนื่องที่แสดงมุมมองถึงอนาคต คือ “Global Knowledge and Culture Powerhouse Built on Book” ศูนย์กลางโลกแห่งความรู้และวัฒนธรรมที่สร้างขึ้นโดยหนังสือ โดยมีกลยุทธ์ในการเสริมสร้างเครือข่ายความรู้ เพื่อสร้างสังคมแห่งความรู้ ถ้าโครงการนี้ประสบความสำเร็จและไม่มีการยกเลิก เป็นการเปลี่ยนแปลงโฉมหน้าอุตสาหกรรมการเผยแพร่สื่อ (สิ่งพิมพ์) ซึ่งอุตสาหกรรมเองก็คาดหวังไว้ว่าถ้าปฏิบัติตามนโยบายต่างๆเหล่านี้แล้วจะได้ประโยชน์ในแง่ของการช่วยเหลือ การผลิต นวัตกรรมเกี่ยวกับช่องทางของการขายซึ่งล้วนเป็นสิ่งท้าทายในยุคโลกาภิวัตน์ ซึ่งถือว่าประชาชนมีสิทธิ์ที่จะอ่าน และสร้างสรรค์สิ่งแวดล้อมในการอ่าน

ในวันที่ 20 มิถุนายน ค.ศ.2007 “Publishing Culture Industry Promotion Act” ข้อบังคับการรณรงค์การเผยแพร่อุตสาหกรรมวัฒนธรรม ซึ่งเน้นเฉพาะการเผยแพร่สื่อสิ่งพิมพ์ ซึ่งผ่านการรับรองจากรัฐสภา ได้มีการแก้ไขให้เห็นชัดในข้อบังคับเกี่ยวกับกฎหมายการเผยแพร่และสื่อสิ่งพิมพ์ออกมาอย่างชัดเจนในเรื่องข้อกำหนดของราคา ซึ่งเรียกว่า “Resale Price Maintenance: RSM” ซึ่งจะบังคับใช้หลังจากหนังสือได้ออกวางขายแล้วเป็นเวลา 18 เดือน อนุญาตให้ลดราคาได้ 10 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งเดิมบังคับใช้ 5 ปี ซึ่งจะบังคับใช้อย่างสมบูรณ์ในวันที่ 20 มกราคม ค.ศ. 2008

ถึงแม้ว่าข้อบังคับใช้นี้จะได้รับการแก้ไขจากข้อบังคับเดิมที่ตั้งขึ้นในเดือนมีนาคม ค.ศ.2005 เพื่อให้ข้อบังคับนี้เป็นไปอย่างสมบูรณ์ตามแนวคิดของ RSM แต่ได้มีการขอประนีประนอมร่วมกับ Fair Trade Commission (FTC) ที่ต้องการยกเลิกข้อบังคับนี้ ซึ่งข้อตกลงที่ได้นั้นก็เพียงพอที่จะลดข้อกีดกันและสงครามราคาของหนังสือที่ขายแบบออนไลน์กับแบบขายตามร้านหนังสือทั่วไป ซึ่งเดิมหนังสือออนไลน์สามารถลดราคาได้เพียง 10 เปอร์เซ็นต์ตามกฎหมายเท่านั้น แต่สามารถลดเพิ่มได้อีก 10 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งส่งผลให้มีการลดราคาได้ถึง 19 เปอร์เซ็นต์จากราคาปกติ แต่การลดราคานี้ไม่รวมหนังสือแบบฝึกหัด และหนังสือเรียนระดับประถม

ผู้ประกอบการสื่อสิ่งพิมพ์

เพื่อขยายโอกาสทางการตลาดและรองรับนโยบายแห่งชาติของสาธารณรัฐเกาหลีที่ต้องการให้ประเทศเป็นศูนย์กลางแห่งเทคโนโลยีและสารสนเทศ อีกทั้งนโยบายการศึกษาตลอดชีวิต ทำให้ผู้ผลิตสื่อสิ่งพิมพ์ผันตัวมาเป็นผู้ผลิตสื่อและจำหน่ายออนไลน์ ซึ่งรวมทั้งหนังสืออิเล็กทรอนิกส์และหนังสือที่ผลิตจากกระดาษ นับเป็นการเปลี่ยนแปลงครั้งยิ่งใหญ่ ที่เริ่มต้นตั้งแต่ทศวรรษที่ 90 ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

The Eponymous Eric Yang Agency ซึ่งร่วมมือกับ Tuttle Mori Agency ดำเนินกิจการโดยนักธุรกิจเกาหลีรุ่นใหม่ เริ่มเปิดทำการในเดือนมีนาคม ค.ศ. 2000 ซึ่งได้ขอความร่วมมือจากผู้ผลิตสิ่งพิมพ์ที่ไม่ใช่คู่แข่งเพื่อร่วมกันเป็นพันธมิตรสำหรับการพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ และขายผ่านออนไลน์ โดยทำให้ง่ายต่อการดาวน์โหลด ทั้งนี้พันธมิตรทั้ง 7 บริษัท ได้แก่ Mineumsa (ผู้จำหน่ายหนังสือขายดี), JoongAng M&B (ผู้ผลิตหนังสือนิตยสาร), Samho (ผู้ผลิตหนังสือเกี่ยวกับดนตรี ศิลปะ และงานกราฟิก), Kachi (ผู้ผลิตหนังสือเกี่ยวกับด้านวัฒนธรรม สังคมศาสตร์ ประวัติศาสตร์และการละคร), Korea Froebel (ผู้ผลิตหนังสือสำหรับเด็กเพื่อการศึกษาซึ่งรวมไปถึงการให้บริการออนไลน์), Chunglim (ผู้ผลิตหนังสือการศึกษาในระดับสูงและพัฒนาาระบบการเรียนทางไกลซึ่งเป็นพันธมิตรกับไมโครซอฟท์ของเกาหลี), และ Media Station (ผู้พัฒนา MP3 ให้บริการบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต)

ซึ่งราคาในการจำหน่ายหนังสืออิเล็กทรอนิกส์มีราคาถูกกว่าหนังสือที่ทำจากกระดาษกว่าครึ่ง (Sally Taylor and Hegene Kim, 2001)

ค.ศ.2001 Thinking Tree เป็นหนึ่งในห้าอันดับสำนักพิมพ์ของเกาหลี เป็นผู้จำหน่ายหนังสือแปลระดับยอดเยี่ยมโดยผลิตหนังสือแปลวิชาการ หนังสือภาพและการออกแบบ ซึ่งหนังสือขายดีอันดับต้นๆของสำนักพิมพ์ คือ The Third Way ประพันธ์โดย Anthony Giddons และยังมีผลงานแปลของ All Too Human (George Stepeannapoulos), Building Wealth (Lester Thurow), E=MC2 (David Bodanis), และ First Galileo’s Daughter and, Coming Soon, Longitude (Dava Sobel) ซึ่งให้บริการรูปแบบหนังสืออิเล็กทรอนิกส์และเสนอขายที่ Booktopia.com และเว็บไซต์อื่นๆ (Sally Taylor and Hegene Kim, 2001)

JoongAng Ilbo Group เป็นผู้ผลิตหนังสือและนิตยสาร ซึ่งใน ค.ศ.2000 มียอดขายถึง 13 พันล้านวอน ที่มียอดขายต่ำกว่าสองปีที่แล้ว ซึ่งเกิดจากอินเทอร์เน็ตและกิจกรรมที่เกิดขึ้นโดยโทรศัพท์เคลื่อนที่ในประเทศ บริษัท Woongjin Media เป็นผู้ผลิตเกมเพื่อการศึกษา และให้บริการอุปกรณ์เครื่องใช้สำหรับเด็กผ่านออนไลน์ ได้เล็งเห็นโอกาสของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ซึ่งมีโอกาสดีที่จะเติบโตขึ้นในอนาคตในตลาดของเกาหลี (Sally Taylor and Hegene Kim, 2001) และค.ศ.2001 Kyobo ผู้ประกอบการร้านหนังสือขนาดใหญ่ได้ผันตัวมาเป็นสำนักพิมพ์เพื่อจัดจำหน่ายเองด้วย (Hans Kim, 2001)

ผู้จัดจำหน่ายและร้านหนังสือ และการจัดจำหน่ายหรือให้บริการประเภทอื่นๆ

การจัดจำหน่ายหนังสือในสาธารณรัฐเกาหลีแบ่งการจัดจำหน่ายออกเป็น 4 ประเภทด้วยกัน คือ ร้านหนังสือขนาดเล็ก, ร้านขายส่งหนังสือขนาดใหญ่ ร้านขายหนังสือออนไลน์ และการขายหรือการกระจายหนังสือในรูปแบบอื่น ซึ่งเป็นที่น่าสนใจว่า ใน ค.ศ. 2001 นั้นในสาธารณรัฐเกาหลีไม่มีร้านหนังสือที่เป็นเครือข่ายขนาดใหญ่ ซึ่งร้านหนังสือออนไลน์นั้นครองส่วนแบ่งทางการตลาดถึงร้อยละ 10 (Hans Kim, 2001) ร้านขายหนังสือออนไลน์ที่ใช้กลยุทธ์ทางด้านราคา เช่น การตัดราคา ทำให้ร้านขายปลีกหนังสือไม่พอใจเป็นอย่างมาก เพราะเชื่อว่าการขายสินค้าตัดราคานั้นจะเป็นการฆ่าร้านขายหนังสือในรูปแบบดั้งเดิม (Sally Taylor and Hegene Kim, 2001)

ร้านหนังสือขนาดเล็ก

ร้านหนังสือขนาดเล็กนั้น จะเป็นร้านหนังสือที่ให้บริการขายหนังสือในแหล่งชุมชนที่ได้รับหนังสือจากร้านขายส่งขนาดใหญ่ เช่น Yong Poon และ Kyobo (Hans Kim, 2001)

ร้านหนังสือขนาดใหญ่

ค.ศ.1997 เป็นต้นมา ซึ่งตรงกับช่วงวิกฤติเศรษฐกิจของเอเชียผู้ประกอบการร้านหนังสือ เช่น Kyobo, Yong Poong, Seoul และ Libro ซึ่งเป็นผู้ประกอบการจำหน่ายหนังสือขนาดใหญ่ในสาธารณรัฐเกาหลีได้มีการเริ่มผันตัวเป็นตัวแทนจำหน่ายผ่านทางออนไลน์ อีกทั้งมีการแข่งขันกันอย่างรุนแรงในเรื่องการลดราคาเหมือนกับร้านขายสินค้าต่ำกว่าราคาตลาด (Discount Store) เช่น Kmart, Emart, Walmart, และ Coast to Coast ซึ่งขายหนังสือในราคาที่ต่ำกว่ากำหนด (Sally Taylor and Hegene Kim, 2001) นอกจากนี้ร้าน Kyobo และ Yong Poong เป็นผู้ประกอบการหนังสือที่มีขนาดใหญ่เป็นอันดับหนึ่งและสอง (ตามลำดับ) ในกรุงโซล ซึ่งให้บริการจำหน่ายหนังสือขายส่งให้แก่สถาบัน มหาวิทยาลัย และขายส่งให้กับร้านค้าขนาดเล็กทั่วสาธารณรัฐเกาหลี

ประเภทร้านหนังสือออนไลน์

ค.ศ.1997 เป็นต้นมา มีผู้จัดจำหน่ายผ่านออนไลน์เกิดขึ้นมากกว่า 200 ราย สำหรับผู้จัดจำหน่ายที่เป็นของต่างชาติ Kinokuniya ได้รับความนิยมเหนือ Amazon.com เพราะประชากรเกาหลีบางส่วนสามารถอ่านและเขียนภาษาญี่ปุ่นได้ ถึงแม้ว่าในช่วงวิกฤติเศรษฐกิจในปี ค.ศ.1997-1999 จะทำให้ธุรกิจประเภทออนไลน์ปิดกิจการไป แต่ไม่ใช่กับร้านขายหนังสือออนไลน์ทั้งนี้กิจการประเภทออนไลน์ยังมียอดขายเพิ่มจากเดิมประมาณร้อยละ 10 อาจเป็นเพราะร้านขายหนังสือออนไลน์ใช้กลยุทธ์ในการลดราคา ร้อยละ 20 จากราคาปกเพื่อเป็นการดึงดูดลูกค้า ซึ่งทำให้ผู้ค้าหนังสือปลีกไม่พอใจเป็นอย่างมาก (Sally Taylor and Hegene Kim, 2001)

Yes24 Co., Ltd. ซึ่งเป็นร้านหนังสือออนไลน์ที่สามารถซื้อหนังสือได้ทุกแบบและตลอดเวลาเป็นที่นิยมมากที่สุด ตั้งขึ้นในเดือนธันวาคม ค.ศ.1998 ซึ่งมีลูกค้าลงทะเบียนเพื่อซื้อหนังสือถึง 750,000 คน และมีการขายหนังสือโดยเฉลี่ยต่อวัน ถึง 23,000 เล่ม และในเว็บไซต์ของกิจการได้สร้างให้มีวัฒนธรรมสำหรับชุมชนสำหรับนักอ่านและนักท่องอินเทอร์เน็ต ซึ่งถือเป็นกิจกรรมที่ไม่หวังผลกำไร แต่จะสามารถช่วยในด้านยอดขายในระยะยาว (Sally Taylor and Hegene Kim, 2001)

ร้านค้าหนังสือออนไลน์ที่เป็นที่นิยมอีกร้านคือ Morning365.com ที่เปิดให้บริการ ค.ศ.1999 ซึ่งสามารถพัฒนาจนได้รับความนิยมเป็นอันดับ 4 นั้นเป็นเพราะมีการจัดการการขนส่งสินค้ามีเอกลักษณ์ โดยใช้รถกระบะขนาดเล็กตกแต่งเหมือนร้านค้าขนาดย่อมจอดตามสถานีรถไฟ 40 แห่งในกรุงโซล และลูกค้าสามารถมารับหนังสือได้โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการขนส่ง นอกจากนี้มีการขนส่งโดยรถจักรยานยนต์โดยส่งถึงที่บ้านหรือสำนักงานภายใน 3 ชั่วโมงหลังจากได้รับคำสั่งซื้อ (Sally Taylor and Hegene Kim, 2001)

ร้านหนังสือออนไลน์อีกแห่งที่ใช้กลยุทธ์ด้านราคาเพื่อการแข่งขันคือ Wowbook.com เพื่อสร้างส่วนแบ่งทางการตลาด ตั้ปดาห์หนึ่งในเดือนพฤษภาคม ได้มีการลดราคาถึงร้อยละ 50 จากราคาปก

หนังสือ ซึ่งเป็นกลยุทธ์เพียงชั่วคราวเท่านั้น นอกจากนี้ยังได้มีการประกันวันกำหนดส่งสินค้าภายใน 3 วัน ร้านหนังสือออนไลน์แห่งนี้เริ่มต้นด้วยการขายหนังสือเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์แล้วจึงขยายประเภทหนังสือเพิ่มเป็นหนังสือภาษาอังกฤษ (Sally Taylor and Hegene Kim, 2001)

Booktopia.com คือร้านค้าประเภทขายหนังสือออนไลน์และนิตยสารออนไลน์ ซึ่งให้ลูกค้าสามารถชมบางส่วนของหนังสือ (10 หน้า) ฟรีก่อนที่จะตัดสินใจซื้อผ่านทางออนไลน์ได้ และยังมีหนังสือที่ทำจากกระดาษขายด้วยซึ่งไม่มีผู้ผลิตและผู้จำหน่ายรายใดให้บริการเช่นนี้ในช่วงเวลานั้น Sigongsa ให้บริการขายหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ผ่านออนไลน์ หนังสือแนวที่ขายดีสำหรับร้านค้าออนไลน์นี้คือ แนวแฟนตาซี และหนังสือเขย่าขวัญ (Sally Taylor and Hegene Kim, 2001)

Bertelsmann Book Club ได้เริ่มกิจการในสาธารณรัฐเกาหลีในเดือนกรกฎาคม ค.ศ.1999 และได้เริ่มเปิดรับสมาชิก ค.ศ. 2000 ได้เปิดให้บริการผ่านทางเว็บไซต์ และศูนย์กลางของชมรมในกรุงโซล ค.ศ. 2000 Bertelsmann Book Club มีสมาชิกกว่า 250,000 รายแล้ว และมากกว่า ร้อยละ 60 เป็นสมาชิกที่อาศัยอยู่นอกกรุงโซล หนังสือที่ขายดีนั้นเป็นหนังสือแนวอ่านเล่น หนังสือ How-to และหนังสือสำหรับเด็ก และมีหนังสือภาษาอังกฤษที่เป็นหนังสือสำหรับเด็ก หนังสืออ่านเล่น และหนังสืออ้างอิงวรรณกรรมเยาวชนชุด Harry Potter นั้นเป็นหนังสือที่ขายดีและประสบความสำเร็จมากที่สุดในชมรม อีกทั้งหนังสือนิยายสำหรับเด็กและพจนานุกรมก็เป็นหนังสือที่ขายดีด้วย ซึ่งยอดขายของ Bertelsmann Book Club นั้นเติบโตอย่างช้าๆ แต่มั่นคงเพราะมีลูกค้าเป้าหมายเฉพาะกลุ่ม (Sally Taylor and Hegene Kim, 2001)

การจัดจำหน่ายและการให้บริการในรูปแบบอื่นๆ

การขายหนังสือสำหรับเด็กนั้นมีการขายตรงถึงบ้านตั้งแต่ก่อน ค.ศ. 1993 (Eric Yang, 2001) และร้านเช่าหนังสือมีจำนวนเพิ่มขึ้นมากใน ค.ศ. 2001 (Hans Kim, 2001)

ผู้บริโภค และภาคประชาชน

ทัศนคติและพฤติกรรม

การส่งเสริมการอ่านและการเรียนรู้ของประชากรในสาธารณรัฐเกาหลีนั้นได้รับการส่งเสริม ไม่ใช่เพียงจากภาครัฐ ภาคเอกชน หรือองค์กรอิสระเท่านั้น แต่ยังได้รับการสนับสนุนจากสถาบันครอบครัวอีกด้วย ซึ่งกิจกรรมที่ทำในครอบครัวนั้นถึงแม้ว่าจะไม่ได้เป็นการเสริมสร้างลักษณะนิสัยในการอ่านโดยตรง แต่มีการใช้อุปกรณ์ควบคู่กับกิจกรรมด้วย ซึ่งอุปกรณ์นั้นมักจะเกิดจากสิ่งที่อยู่รอบๆ ตัว และหนังสือ จึงส่งผลช่วยให้เด็กมีพฤติกรรมรักการอ่าน

Lea Lee (2004) ได้ศึกษาเกี่ยวกับวัฒนธรรมการอ่านหนังสือเรียนของเด็กในสาธารณรัฐเกาหลี และสหรัฐอเมริกา (The Culture of Children’s Reading Education in Korea and the United States) ซึ่ง

ได้กล่าวถึงความเชื่อ และพฤติกรรมของผู้ปกครอง และกิจกรรมในครอบครัวที่มีผลและส่งเสริมการเรียนรู้ของบุตร ได้สรุปถึงความเชื่อของผู้ปกครอง และวัฒนธรรมในการสอนการอ่านการเขียนของเด็กเกาหลี ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ผู้ปกครองในสาธารณรัฐเกาหลีมีความเชื่อทั้งหมด 4 ประการที่มีผลต่อการเรียนรู้ของเด็ก ความเชื่อแรกนั้นคือ “มีการศึกษาสูงๆ” เพราะมีความเชื่อว่าการเรียนหนังสือสูงๆ นั้นจะทำให้ประสบความสำเร็จ บุคคลที่ได้รับการศึกษาสูงๆ นั้นจะมีตำแหน่งหน้าที่การงานในสังคมดีตามไปด้วย เช่น เป็นศาสตราจารย์ อาจารย์ นักวิทยาศาสตร์ ที่มีตำแหน่งอยู่ในสถาบันทางการศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชน ซึ่งบุคคลเหล่านี้มีแนวโน้มจะได้รับความนิยมนับหน้าถือตา ทำให้เป็นบุคคลที่ร่ำรวย มีอิทธิพล และเป็นที่น่าเชื่อถือของสังคม ความเชื่อที่สอง “ผู้ปกครองมีส่วนรับผิดชอบเพื่อส่งเสริมความพร้อมให้บุตรก่อนวัยเรียน” เด็กเกาหลีโดยมากมีความรู้ก่อนที่จะเข้าเรียนในชั้นอนุบาล เป็นเพราะผู้ปกครองมีความเชื่อว่าเขาหรือเธอต้องรับผิดชอบเพื่อช่วยให้เด็กก่อนวัยเรียนสามารถอ่านออกและเขียนได้ โดยทั่วไปครอบครัวที่มีรายได้ระดับกลางและระดับต่ำนั้นมักจะอ่านหนังสือร่วมกับบุตรแทบจะทุกคน ความเชื่อที่สามนั้นคือ “ผู้ปกครองจะต้องรับผิดชอบและใช้เวลาร่วมกับบุตรเพื่อทำกิจกรรมกับ โรงเรียนอย่างเป็นทางการ” นั้นเป็นเพราะผู้ปกครองจะต้องมีส่วนช่วยบุตรของตนในการพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนก่อนที่จะเข้าเรียนในชั้นประถมศึกษา และผู้ปกครองทั่วไปสามารถทำให้บุตรมีทักษะในการอ่านและการเขียนได้ตั้งแต่ในช่วงขวบปีแรก และสุดท้ายผู้ปกครองมีความเชื่อว่า “พวกเขาจำเป็นต้องเตรียมทุนทรัพย์สำหรับการศึกษาเพื่อบุตรของตน” นั้นรวมถึงค่าใช้จ่ายสำหรับอุปกรณ์การเรียน ค่าเล่าเรียน ค่าเรียนกวดวิชา เป็นต้น

ในส่วนของวัฒนธรรมสำหรับการสอนเพื่อให้บุตรอ่านออกเขียนได้นั้น แบ่งออกเป็น 3 รูปแบบด้วยกัน รูปแบบแรกได้แก่ “ผู้ปกครองจำเป็นต้องให้เวลาเพื่อมีปฏิสัมพันธ์กับบุตรที่มีอายุน้อยๆ” ซึ่งเป็นเวลาที่ผู้ปกครองจะต้องพูดคุยกับลูกๆ โดยใช้กิจกรรมที่หลากหลายเพื่อสอนให้บุตรพูดและสนทนา นั้นรวมถึงการสอนอ่านและการสอนเขียนด้วย แม้ว่าจะมีบทบาทที่สำคัญในการสอนซึ่งสามารถสอนลูกโดยใช้กิจกรรมภายในบ้าน เช่น ระหว่างการทำอาหาร ระหว่างการขับรถ และทุกๆ กิจกรรมในชีวิตประจำวัน สำหรับการใช้นี้หนังสือที่ผู้ปกครอง (พ่อ แม่ ปู่ ย่า ตา ยาย) และญาติๆ จะมีส่วนร่วมในการอ่านหนังสือเพื่อเพิ่มพูนความรู้ให้แก่เด็ก เด็กจะได้ใช้จินตนาการ ผู้ปกครองมักใช้หนังสือการ์ตูน, หนังสือรวมสมัย, กวีนิพนธ์, และหนังสือเพลงเพื่อช่วยให้บุตรได้ทดลองเขียนและออกเสียงด้วยคำ ซึ่งผู้เชี่ยวชาญมีความเชื่อว่าการอ่านหนังสือเป็นการช่วยเด็กได้ดีที่สุด รูปแบบที่สอง “การใช้การ์ดอักษร และคำ” หรือในภาษาเกาหลีเรียกว่า Haksupjee ซึ่งใช้เพื่ออธิบายเกี่ยวกับตัวอักษร การอ่านออกเสียง และภาษาเขียน ผู้ปกครองจะได้รับ การ์ดอักษร และคำ สัปดาห์ละครั้ง ซึ่งวิธีนี้จะได้ผลก็ต่อเมื่อเด็กได้ทำกิจกรรมร่วมกับผู้ใหญ่ และรูปแบบสุดท้าย “สร้างพจนานุกรมด้วยภาพ” หรือ

Pictionary เป็นกิจกรรมที่ใช้กันโดยทั่วไป โดยที่เด็กๆ จะต้องมี กรรไกร กาว สมุดเปล่าเพื่อสะสมภาพ อุปกรณ์การเขียน และรูปที่เกี่ยวข้องกับเรื่องราว ซึ่งเด็กจะตัดรูปและแปะรูปลงในสมุด และเด็กจะสะกดคำที่เกี่ยวข้องกับภาพ และถ้าสะกดไม่ได้เด็กมักจะถามเพื่อนหรือถามผู้ปกครองเพื่อช่วยในการสะกด ผู้ปกครองจะมีกิจกรรมร่วมกับลูกโดยการถกในเรื่องความคิดและความรู้สึกที่เกี่ยวข้องกับภาพ ซึ่งเด็กๆ จะได้ใช้คำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับภาพ

บทความจากหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน ตีพิมพ์วันที่ 13 กันยายน พ.ศ.2551 ปีที่ 31 ฉบับที่ 11144 หน้า 24 ในหัวข้อ พลังเขียน-อ่าน...สร้างชาติเกาหลี ซึ่งผู้เขียนได้บรรยายถึงการสังเกตการณ์ในช่วงเวลาที่ได้ไปดูงานยังสาธารณรัฐเกาหลีเป็นเวลา 1 สัปดาห์ ในปี พ.ศ.2551 ผู้เขียนพบว่า ประชากรในสาธารณรัฐเกาหลีมักใช้เวลาว่างในการอ่านหนังสือ ไม่ว่าจะนั่งในรถไฟฟ้ายานพาหนะ ร้านกาแฟ และแทบทุกคนจะมีหนังสืออยู่ในมือ ในร้านหนังสือขนาดใหญ่ลูกค้าจะหิ้วตะกร้าใบใหญ่เพื่อเลือกซื้อหนังสือ ทั้งนี้เป็นเพราะอิทธิพลจากความเชื่อและความศรัทธาจากหลักขงจื้อ ซึ่งสอนให้ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน และความเชื่อและความศรัทธาที่ยังมีจนถึงปัจจุบัน ในส่วนหนังสือนิยายประโลมโลก (ที่แปลขายในประเทศไทย) มักจะเป็นเค้กระดับมัธยมศึกษาอ่าน แต่พอโตขึ้นจะมีการพัฒนาการอ่านไปเรื่อยๆ

กระแสนิยม

ค.ศ.2001 จำนวนหนังสือชื่อเรื่องใหม่ที่ตีพิมพ์ นั้นมีจำนวน 34,249 เรื่อง มีมูลค่า 117 ล้านบาท หนังสือที่ได้รับความนิยมในขณะนั้น ได้แก่หนังสือเรื่องเล่าด้วยภาพ และหนังสือการ์ตูน ซึ่งมีจำนวนร้อยละ 26.5 ซึ่งมีชื่อเรื่องถึง 4,168 เรื่อง สำหรับหนังสือเรื่องเล่าภาพนั้นในส่วนของหนังสือสำหรับเด็กเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 17 และหนังสือสอนเกี่ยวกับการออกเสียงเพิ่มขึ้นร้อยละ 7.7 ในขณะที่หนังสือประเภทอื่นนั้นมีจำนวนลดลง ในขณะที่กระแสนิยมของหนังสือแปลมีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา ตั้งแต่ ค.ศ.1995-2000 มีส่วนแบ่งทางการตลาดราวๆ ร้อยละ 15 ซึ่งมีจำนวนเพิ่มขึ้นร้อยละ 25.3 ค.ศ.2000 และเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 28.2 ค.ศ.2001 มูลค่าการตลาดของหนังสือต่างประเทศ ซึ่งรวมหนังสือแปลนั้นมีมูลค่าถึง 42.67 ล้านบาท หนังสือที่มีส่วนแบ่งทางการตลาดมากที่สุดสำหรับหนังสือแปลคือหนังสือการ์ตูน หนังสือเรื่องเล่าจากภาพ หนังสือปรัชญา หนังสือวิทยาศาสตร์ หนังสือสำหรับเด็ก หนังสือเกี่ยวกับศาสนา และวรรณกรรม หนังสือแปลจากสหรัฐอเมริกามีจำนวนมากที่สุด ในขณะที่หนังสือแปลที่เป็นการ์ตูนมาจากญี่ปุ่นมากที่สุด หนังสือแปลจากสหรัฐอเมริกาและญี่ปุ่นมีสัดส่วนถึงสองในสามของหนังสือทั้งหมดใน ค.ศ.2001 สำหรับหนังสือแปลจากสหราชอาณาจักร เยอรมัน และฝรั่งเศสมีส่วนแบ่งทางเพียงแค่อ้อยละ 5 เท่านั้น จากผลการสำรวจใน ค.ศ.2000 จากสำนักพิมพ์ในสาธารณรัฐเกาหลีผู้มีประสบการณ์ในการตีพิมพ์หนังสือแปลได้กล่าวว่า หนังสือแปลที่

เป็นที่นิยมมากที่สุด มาจากสหรัฐอเมริกา(ร้อยละ 68.2), ญี่ปุ่น (ร้อยละ 52.4), สหราชอาณาจักร (ร้อยละ 13.7), เยอรมัน (ร้อยละ 10.6), ฝรั่งเศส (ร้อยละ 6.7), และสาธารณรัฐประชาชนจีน (ร้อยละ 5.2) (Han Kim, 2001)

หนังสือที่ได้รับความนิยม ค.ศ. 2007 ส่วนมากเป็นหนังสือแนว How to? ไม่ว่าจะเป็นหัวข้อเกี่ยวกับเศรษฐศาสตร์ ธุรกิจ การลงทุนการเงิน และภาษา โดยเฉพาะหัวข้อที่เกี่ยวกับผู้หญิงสาว ๆ จะเป็นที่นิยมเป็นอย่างมาก หนังสือแนววรรณคดี หนังสือขายดีจากผู้เขียนชาวต่างชาติ และหนังสือนิยายที่แปลจากภาษาญี่ปุ่นก็ได้รับความนิยมเช่นกัน ในบันทึกหนังสือขายดีประจำปี หนังสือแปลเป็นประเภทหนังสือที่ขายดีเป็นอันดับที่ 16 ใน 30 อันดับต้นๆ มา 3 ปีติดๆ กัน หนังสือแปลจะขายดีกว่าหนังสือประเภทอื่นๆ หนังสือนิยายแนวประวัติศาสตร์เป็นที่นิยมเป็นอย่างมากเมื่อมีการนำไปทำเป็นภาพยนตร์ หนังสือแนวศาสนา หรือหนังสือที่เกี่ยวกับการเตรียมตัวสำหรับการสอบเข้าระดับมหาวิทยาลัยเป็นหนังสือที่ยังขายได้เรื่อยๆ โดยรวมแล้วหนังสือแนว How to? เกี่ยวกับความรู้ทั่วไป หนังสือเรื่องเล่าเกี่ยวกับความกล้าหาญ หนังสือที่เกี่ยวกับความจริงที่ช่วยกระตุ้นจิตวิญญาณ หนังสือรวบรวมการค้นพบ , ประวัติศาสตร์, ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ หนังสือการ์ตูนเพื่อการเรียนรู้, หนังสือการ์ตูนสำหรับเด็ก ได้รับความนิยมเป็นอย่างมากจนติดลำดับหนังสือขายดีและมีแนวโน้มที่จะรักษาตำแหน่งได้ด้วยในช่วงสองถึงสามปีที่ผ่านมา (Korean Publisher Association, 2007)

ดัชนีชี้วัดความสำเร็จหรือความล้มเหลวของนโยบายและกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง

สาธารณรัฐเกาหลีไม่มีดัชนีชี้วัด โดยเฉพาะในด้านการวัดความสำเร็จหรือความล้มเหลวของนโยบายและกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับนโยบายส่งเสริมการอ่านของประเทศ ดังนั้นจึงจะใช้ดัชนีชี้วัดทางอ้อมเท่าที่เผยแพร่เพื่อจะวัดความสำเร็จของนโยบายการส่งเสริมการอ่าน ไม่ว่าจะเป็นดัชนีชี้วัดทางสถิติ สถิติจากอุตสาหกรรมสื่อสิ่งพิมพ์ ดัชนีชี้วัดจากการวิจัย การรวบรวมข้อมูล และคำบรรยายจากกิจกรรมการส่งเสริมการอ่านของประเทศ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ดัชนีชี้วัดในรูปแบบของสถิติ

ตารางที่ 37 อัตราการอ่านออกเขียนได้ของประชากรสาธารณรัฐเกาหลี อายุ 15 – 24 ปี และ 15 ปีขึ้นไป

ปี	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	2002	2007
ร้อยละ (15-24 ปี)	97.7*	97.8**	97.9**	97.3**	98**	98.1**	98.3**	98.4**	98.5*	98.6***	NA
ร้อยละ (15 ปีขึ้นไป)	96.3*	96.4**	96.9**	97.3**	97.6**	98**	98.17**	98.3**	98.5**	97.9***	93.5***

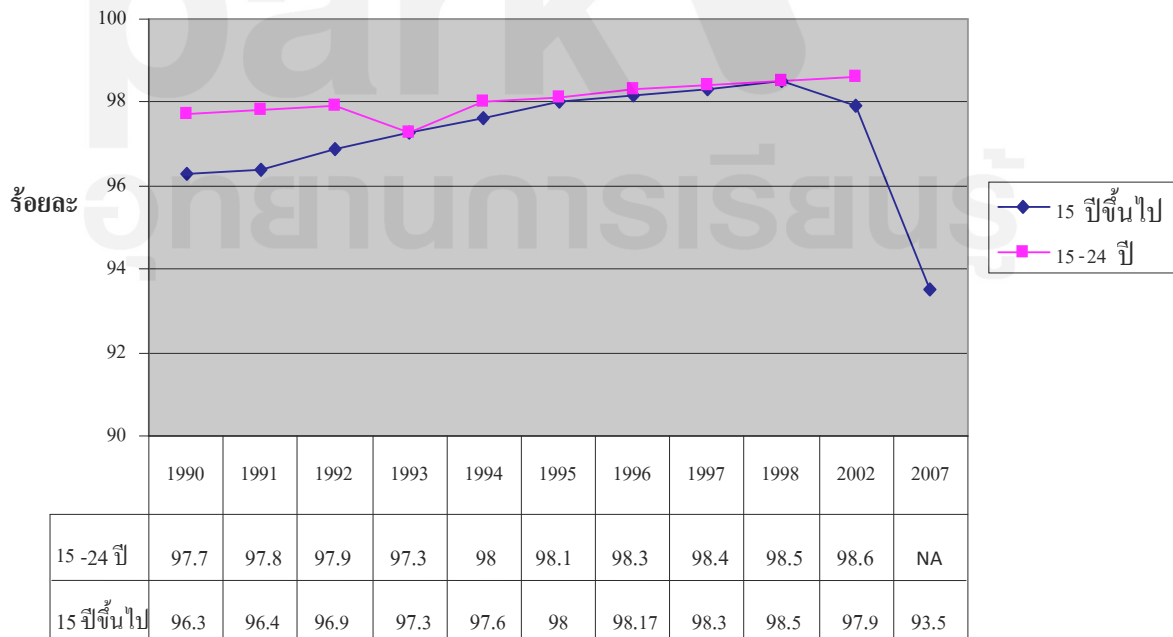
ที่มา : * EFA 2000 –Literacy Assessment

** UIS Statistics in Brief 2007

*** World Fact Book 2008

อัตราการอ่านออกเขียนได้ของประชากรสาธารณรัฐเกาหลีแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มด้วยกันคือ อัตราการอ่านออกเขียนได้ของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป และอัตราการอ่านออกเขียนได้ของประชากรระหว่างอายุ 15-24 ปี

ภาพที่ 5 แสดงอัตราการอ่านออกเขียนได้ของประชากร

จากภาพที่ 5 พบว่าอัตราการอ่านออกเขียนได้ของประชากรในสาธารณรัฐเกาหลี ที่วัดจากกลุ่มประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไปนั้นเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ ค.ศ. 1990 นั้นอาจเป็นเพราะตั้งแต่เกาหลีได้รับอิสรภาพคืนจากจักรวรรดิญี่ปุ่น ประชากรมีอัตราการอ่านออกเขียนได้ต่ำมาก รัฐบาลจึงต้องการเพิ่มขีดความสามารถและอัตราการอ่านออกเขียนได้ของประชากร โดยการรณรงค์ให้ให้ประชากรได้เรียนรู้ผ่านห้องสมุด จนเกิดห้องสมุดขนาดเล็กและห้องสมุดในแต่ละท้องถิ่นอย่างมากมาย (Yong-Jae Lee, 2006) นอกจากนี้ยังมีเหตุผลสนับสนุนให้อัตราการอ่านออกเขียนได้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง อาจเป็นเพราะรัฐบาลได้ให้การสนับสนุนและมีนโยบายการศึกษาสำหรับผู้ใหญ่โดยเฉพาะ และที่สำคัญยังส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต ไม่ว่าจะเป็นวัยใด ที่ใด เวลาใด สามารถเรียนรู้ได้ตลอดเวลา (ศักดิ์ชัย นิรัฐทวี, 2540) จนถึง ค.ศ. 1998 เป็นต้นมาอัตราการอ่านออกและเขียนได้ของสาธารณรัฐเกาหลีเริ่มต่ำลงจะเห็นได้ชัดใน ค.ศ. 2002 นั้นอาจเป็นเพราะเยาวชนที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไป ซึ่งจะเกิด ค.ศ.1983 อยู่ในรอยต่อของทศวรรษที่ 70 ตอนปลาย และ 80 รัฐบาลให้ความสนใจในการปรับปรุงพัฒนาระบบการสอบเข้ามหาวิทยาลัยจึงทำให้การพัฒนาห้องสมุดหรือการรณรงค์การอ่านหยุดชะงัก (Yoon-ok Han, 2005) แต่ในช่วงทศวรรษที่ 90 ได้มีการรณรงค์การอ่านและการเรียนรู้ขึ้นมากมาย อีกทั้งสนับสนุนการเรียนรู้โดยผ่านการสนทนา แต่สำหรับการชี้วัดความสำเร็จจากนโยบายในช่วงทศวรรษที่ 90 นั้นยังเป็นเรื่องของอนาคต

สถิติจากอุตสาหกรรมสื่อสิ่งพิมพ์

จะเห็นได้ว่าหนังสือที่ได้รับความนิยมมากที่สุด ค.ศ.1998 คือหนังสือการ์ตูน วรรณกรรม และสังคมศาสตร์ตามลำดับ ค.ศ.1999-2001 กระแสนิยมของหนังสือยังคงเหมือนเช่น ค.ศ.1998 แต่ใน ค.ศ. 2002 มีการเปลี่ยนแปลง โดยความนิยมอันดับต้นๆ ยังคงเป็นหนังสือการ์ตูนเช่นเดิม แต่หนังสือเด็กได้รับความนิยมมากขึ้นด้วย ในขณะที่หนังสือประเภทวรรณกรรมยังคงลำดับที่ 3 ค.ศ.2003 หนังสือวรรณกรรมได้กลับมาเป็นที่นิยมเป็นลำดับที่ 2 ซึ่งลำดับที่ 1 ยังคงเป็นหนังสือการ์ตูนและลำดับที่ 3 คือหนังสือสำหรับเด็ก และเป็นเช่นเดียวกันใน ค.ศ.2004 ค.ศ.2005 มีการเปลี่ยนแปลงคือ หนังสือประเภทวรรณกรรมได้รับความนิยมเป็นลำดับแรก ตามด้วยหนังสือการ์ตูน และหนังสือสำหรับเด็ก แจกเช่นเดียวกัน ค.ศ.2006 ค.ศ.2007 มีการเปลี่ยนแปลงลำดับคือ หนังสือวรรณกรรมได้รับความนิยมตามมาด้วยหนังสือสำหรับเด็ก และหนังสือการ์ตูน ซึ่งรายละเอียดได้แสดงไว้ในตารางที่ 38

ตารางที่ 38 แสดงจำนวนหนังสือแบ่งตามประเภทของหนังสือ

ประเภท	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
ทั่วไป	449	379	382	360	206	152	297	322	254	515
ปรัชญา	898	577	600	527	546	609	584	843	826	1,066
ศาสนา	1,837	1,690	1,482	1,351	1,172	1,240	1,183	2,032	1,749	1,980
สังคมศาสตร์	5,001	4,483	4,335	4,168	4,243	4,125	4,650	5,779	6,488	5,579
วิทยาศาสตร์	524	460	459	419	415	466	514	849	694	565
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	4,110	4,026	4,186	3,619	3,677	3,330	2,891	3,661	4,493	3,135
ศิลปะ	1,341	1,400	1,380	1,113	1,116	1,205	1,308	1,632	1,731	1,441
ภาษา	1,488	1,357	1,449	1,561	1,422	1,512	1,502	2,246	2,277	1,667
วรรณกรรม	5,034	5,020	4,826	4,806	5,067	5,586	6,069	8,250	9,667	7,752
ประวัติศาสตร์	1,137	821	871	811	840	915	1,128	1,302	1,326	1,048
หนังสือแบบเรียน	3,115	2,298	1,600	1,673	2,319	1,931	1,485	1,927	1,830	1,749
หนังสือสำหรับเด็ก	3,864	3,399	4,062	4,754	6,103	5,219	5,913	7,152	6,700	7,307
การ์ตูน	8,122	91,134	9,329	9,117	9,060	9,081	7,867	7,593	7,486	7,290
รวม	36,920	35,044	36,961	34,279	36,186	35,371	35,391	43,598	45,521	41,094

ที่มา : Source: Korean Publishers Association 2008

ในด้านของหนังสือแปล หนังสือที่ได้รับความนิยม ค.ศ.1998-ค.ศ.1999 คือ หนังสือการ์ตูน หนังสือวรรณกรรม และหนังสือสำหรับเด็ก ค.ศ.2000 ลำดับหนังสือที่ได้รับความนิยมคือหนังสือการ์ตูน แต่หนังสือสำหรับเด็กกลับได้รับความนิยมมากกว่าหนังสือประเภทวรรณกรรม ซึ่งแตกต่างจากสองปีที่แล้วซึ่งความนิยมในลักษณะนี้เกิดขึ้นจนถึง ค.ศ.2006-2007 หนังสือที่ได้รับความนิยมสูงสุดคือหนังสือสำหรับเด็ก หนังสือการ์ตูนและหนังสือวรรณกรรม ซึ่งแสดงรายละเอียดในตารางที่ 39

ตารางที่ 39 แสดงจำนวนหนังสือแปลแบ่งตามประเภทของหนังสือ

ประเภท	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
ทั่วไป	24	21	74	13	3	14	89	39	32	78
ปรัชญา	222	179	205	180	169	215	250	355	334	571
ศาสนา	447	464	398	399	321	382	403	471	459	796
สังคมศาสตร์	436	472	562	728	772	849	1,002	1,104	1,257	1,433
วิทยาศาสตร์	143	96	122	143	182	204	148	194	195	221
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	557	316	399	411	456	487	329	373	352	487
ศิลปะ	291	268	236	260	236	264	262	244	303	444
ภาษา	178	101	107	163	174	189	148	134	109	192
วรรณกรรม	1,143	1247	1,296	1,387	1,682	1,749	1,823	2,096	2,057	2,349
ประวัติศาสตร์	139	159	157	132	201	225	272	302	327	290
หนังสือแบบเรียน	2	3	2	27	42	68	9	17	36	3
หนังสือสำหรับเด็ก	716	707	1,333	1,570	2,443	2,048	2,245	2,374	2,290	2,811
การ์ตูน	2,335	2,821	3,948	4,267	3,763	3,600	3,108	2,992	2,731	2,646
รวม	6,633	6,860	8,839	9,680	10,444	10,294	10,088	10,695	10,482	12,321

ที่มา : Korean Publishers Association 2008

ตารางที่ 40 แสดงจำนวนหนังสือในตลาดหนังสือและรายได้รวมของอุตสาหกรรมสิ่งพิมพ์

ค.ศ. 2007

จำนวนเล่มที่พิมพ์ (พิมพ์ครั้งแรก) (เล่ม)	ราคาโดยเฉลี่ย (ต่อเล่ม)	มูลค่าตลาด
132,503,119	KRW 11,872 (US\$ 11.30)	KRW 1.5 Trillion* (US\$ 1.4 Billion)

ที่มา : Korean Publishing Yearbook 2008

*ตัวเลขของปี ค.ศ. 2006

ตารางที่ 41 แสดงรายได้รวมของอุตสาหกรรมสิ่งพิมพ์

ค.ศ.	รายได้รวม (ล้านล้านวอน)
1996	32,677
1997	40,793
1998	37,764
1999	21,603
2000	23,194
2001	24,257
2002	28,103
2003	24,463
2004	23,484
2005	26,939

ที่มา : Korean Publishers Association 2008

จากตารางที่ 41 แสดงรายได้รวมของอุตสาหกรรมสิ่งพิมพ์ตั้งแต่ ค.ศ.1996-ค.ศ.2005 พบว่า ค.ศ.1997 มีรายได้รวมสูงขึ้นจากปีที่ผ่านมา ถึง 8,116 ล้านล้านวอน แต่รายได้นั้นลดลง ใน ค.ศ. 1998 จนถึง ค.ศ.1999 อย่างเห็นได้ชัด นั่นอาจเกิดจากภาวะเศรษฐกิจที่ซบเซา และตั้งแต่ ค.ศ.2000 ได้มีการเพิ่มขึ้น จนถึง ค.ศ.2002 และลดลง ในสองปีถัดมาและเพิ่มสูงขึ้นใน ค.ศ.2005 โดยมีมูลค่าถึง 26,939 ล้านล้านวอน

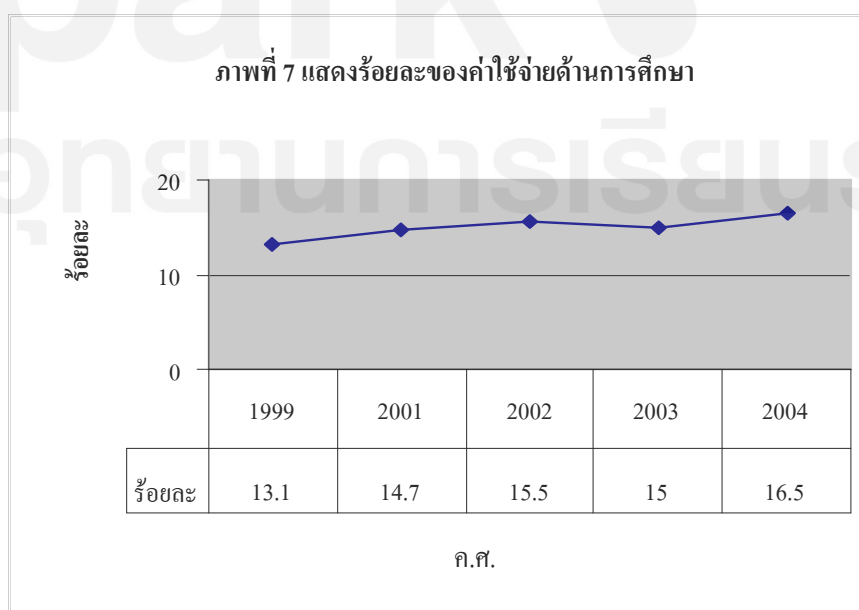
(ล้านล้านบาท)

ตารางที่ 42 แสดงร้อยละของค่าใช้จ่ายด้านการศึกษา

ค.ศ.	1999	2001	2002	2003	2004
ร้อยละ	13.1	14.7	15.5	15	16.5

ที่มา : Masternation.com

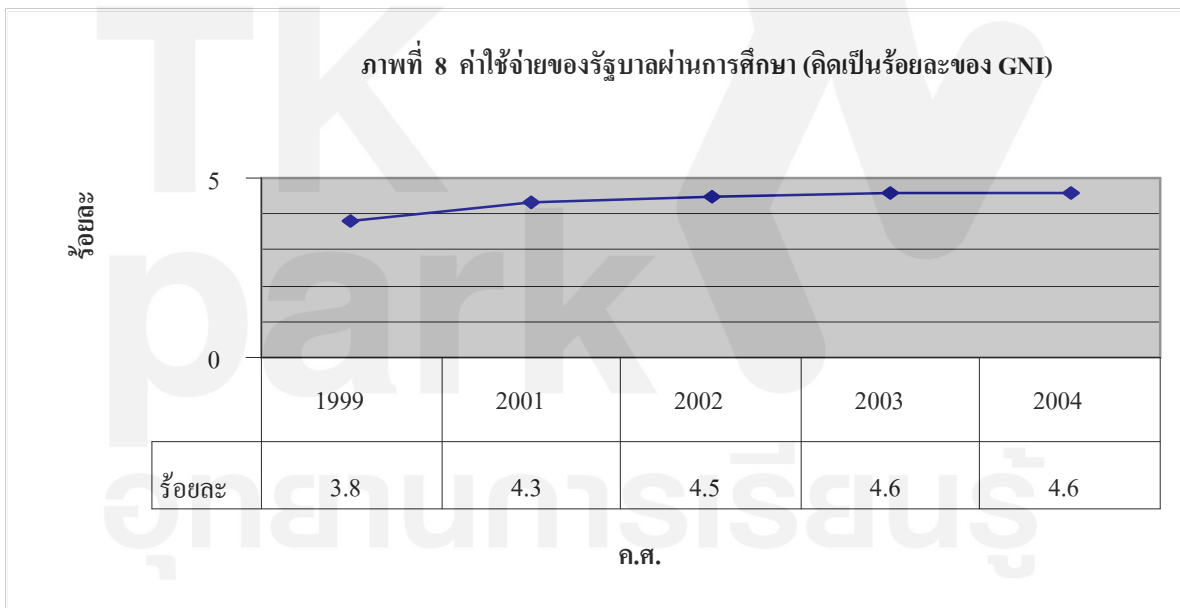
ภาพที่ 7 แสดงว่าสาธารณรัฐเกาหลีได้มีการใช้จ่ายของรัฐบาลผ่านการศึกษา ตั้งแต่ ค.ศ.1999-ค.ศ.2004 เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องทุกปี ซึ่งใน ค.ศ.2004 นั้นรัฐบาลได้ใช้จ่ายผ่านการศึกษาเป็นอันดับที่ 50 ของโลก ซึ่งใน ค.ศ.2001 ค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น ร้อยละ 4.6 จากปีก่อน และใน ค.ศ.2002 ได้เพิ่มขึ้น ร้อยละ 0.8 แต่ ค.ศ.2003 การใช้จ่ายของรัฐบาลผ่านการศึกษาได้ลดลงร้อยละ 0.5 และใน ค.ศ.2004 ได้มีการใช้จ่ายเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 1.5

ตารางที่ 43 แสดงค่าใช้จ่ายด้านการศึกษา (คิดเป็นร้อยละของ GNI*)

ค.ศ.	1999	2001	2002	2003	2004
ร้อยละ	3.8	4.3	4.5	4.6	4.6

* GNI = Gross National Income (รายได้ประชาชาติ)

ที่มา : Masternation.com

ค่าใช้จ่ายด้านการศึกษาของรัฐบาลสาธารณรัฐเกาหลี ซึ่งคิดเป็นจำนวนร้อยละของรายได้ประชาชาตินั้นอยู่ในอันดับที่ 5 ของโลก ซึ่งถือว่าสูงมาก ค.ศ.1999 จนถึง ค.ศ.2001 ได้มีการใช้จ่ายด้านการศึกษา เพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 0.5 และเพิ่มขึ้น ค.ศ.2002 ร้อยละ 0.2 ค.ศ.2003 เพิ่มอีกร้อยละ 0.1 และคงที่ใน ค.ศ.2004 ดังที่แสดงในตารางที่ 43 และภาพที่ 8

จำนวนเล่มที่อ่าน

ตารางที่ 44 แสดงจำนวนหนังสือที่เยาวชนอายุ 15 ปีอ่านใน ค.ศ. 2002

หนังสือเล่มใหญ่ (Longtext)	14 เล่ม/ปี
หนังสือเล่มเล็ก (Shorttext)	52.2 เล่ม/ปี

ที่มา : Masternation.com

การอ่านหนังสือของเยาวชนอายุ 15 ปี ค.ศ.2002 มีดัชนีชี้วัดคือ จำนวนเล่มที่อ่านหนังสือเล่มใหญ่ (Longtext) 14 เล่มต่อปี ซึ่งอยู่ในอันดับที่ 23 ของโลก และหนังสือเล่มเล็ก (Shorttext) เช่น หนังสือการ์ตูน 52.2 เล่มต่อปี และอยู่ในอันดับที่ 5 ของโลก ดังรายละเอียดที่แสดงในตารางที่ 44

จำนวนหนังสือในห้องสมุด

ตารางที่ 45 แสดงจำนวนหนังสือโดยรวมที่อยู่ในห้องสมุด

จำนวนหนังสือโดยรวม	2,576,000 เล่ม
จำนวนหนังสือต่อ 1,000 คน	52.9594 เล่ม

ที่มา : Masternation.com

จากตารางที่ 45 แสดงจำนวนหนังสือในห้องสมุด ซึ่งแบ่งเป็นจำนวนหนังสือโดยรวม และจำนวนหนังสือต่อ 1,000 คน ซึ่งจำนวนหนังสือโดยรวมของห้องสมุดในสาธารณรัฐเกาหลีมีจำนวนสูงถึง 2,576,000 เล่ม มีจำนวนหนังสือในห้องสมุดมากเป็นอันดับที่ 35 ของโลก และมีหนังสือ 52.9594 เล่มต่อประชากร 1,000 คน ซึ่งเป็นประเทศที่มีจำนวนหนังสือต่อคนโดยรวมอยู่ในอันดับที่ 60 ของโลก

ตารางที่ 46 แสดงจำนวนห้องสมุด ค.ศ. 2005

เมือง	ยอดรวม	ห้องสมุดของเมือง	ห้องสมุดของสถานศึกษา	ห้องสมุดของเอกชน	ห้องอ่านหนังสือสำหรับเด็ก
Seoul	44	16	22	6	30(2)
Busan	24	10	12	2	23
Daegu	13	0	12	1	9 (1)
Incheon	11	3	8	0	10
Gwanju	12	7	5	0	12
Daejeon	15	13	2	0	12
Ulsan	5	1	4	0	5 (1)
Gyanggi	70	59	8	0	62(2)
Guanwon	39	17	22	0	33
Chungbuk	25	10	15	0	20 (1)
Chungnam	38	19	19	0	26
Jeonbuk	36	18	17	0	23
Jeonnam	44	25	19	0	32 (1)
Gyungbuk	51	23	28	0	43
Gyungnam	42	18	24	0	33
Jeju	18	11	6	1	16
รวม	487	250	223	14	389 (8)

ที่มา : Young Sook Song (2006)

จากตารางที่ 46 ค.ศ.2005 ห้องสมุดของสาธารณรัฐเกาหลีมีทั้งสิ้น 487 แห่ง แบ่งเป็นห้องสมุดของเมือง 250 แห่ง ห้องสมุดของสถานศึกษา 223 แห่ง ห้องสมุดของเอกชน 14 แห่ง โดยมีห้องอ่านหนังสือสำหรับเด็ก 389 แห่ง

นอกจากนี้ ข้อมูลจาก Korean Publication yearbook 2008 พบว่า ค.ศ.2007 สาธารณรัฐเกาหลีมีสำนักพิมพ์จำนวน 29,977 แห่ง ร้านหนังสือ 2,042 ร้าน และห้องสมุด 607 แห่ง

Programme for International Student Association (PISA)

โครงการประเมินด้านการอ่าน (Programme for International Student Association: PISA) สำหรับประเทศที่เป็นสมาชิกภายใต้ต้องการเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (Organization for Economic Co-operation and Development: OECD) ได้ประเมินการรู้เรื่องและทักษะของนักเรียนเพื่อการเตรียมตัวเป็นประชาชนในอนาคต โดยมีการประเมินความรู้และทักษะทั้ง 3 ด้านคือ การอ่าน

คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ แต่ในทันทีจะพูดถึงทักษะด้านการอ่าน ซึ่งทำการประเมินกับประชากรที่เป็นเยาวชนในสาธารณรัฐเกาหลีที่มีอายุ 15 ปี ซึ่งได้ทำใน ค.ศ.2000, 2003, 2006

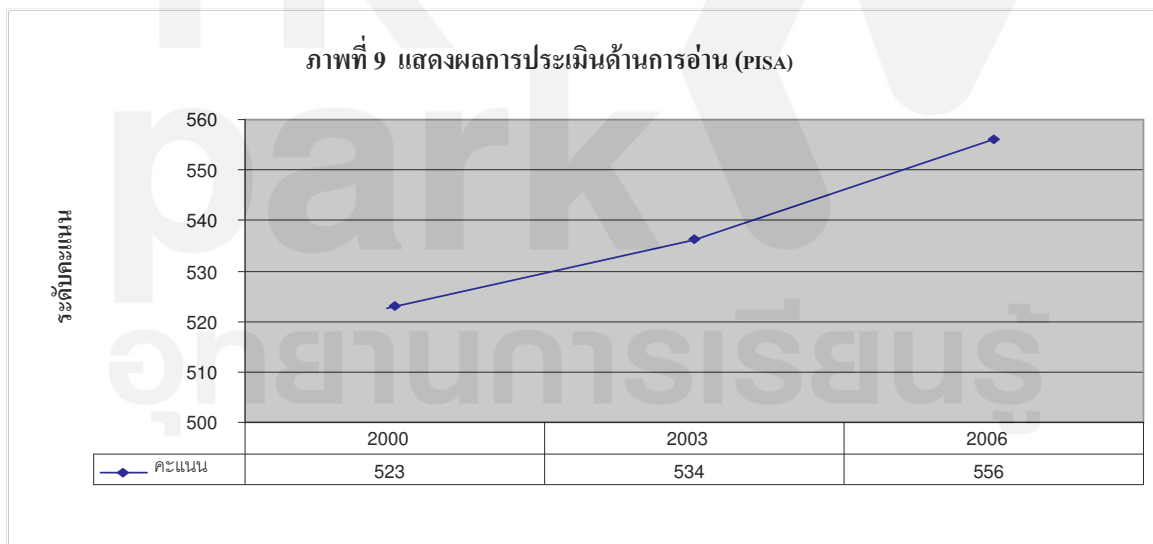
ตารางที่ 47 แสดงผลการประเมินด้านการอ่าน (PISA)

ค.ศ.	2000*	2003*	2006**
คะแนน	523	534	556
ลำดับที่ (ของโลก)	6	2	1

ที่มา : *Korean Educational Development Institute 2005

**OECD Factbook 2009

จากตารางที่ 47 และภาพที่ 9 แสดงระดับคะแนนและลำดับผลการประเมินด้านการอ่าน จะเห็นได้ว่าความรู้และทักษะด้านการอ่านของเยาวชนเกาหลี ที่มีอายุ 15 ปีนั้นสูงขึ้นอย่างเห็นได้ชัด โดยใน ค.ศ.2000 ซึ่งเป็นปีแรกที่เริ่มการประเมิน สาธารณรัฐเกาหลีอยู่ในอันดับที่ 6 ของโลก แต่ในครั้งที่ 2 ได้พัฒนาขีดความสามารถจนขึ้นไปอยู่ในลำดับที่ 2 และใน ค.ศ.2006 ได้เป็นประเทศที่มีประชากรมีความรู้และมีทักษะในการอ่านเป็นอันดับที่ 1 ของโลก

กิจกรรมจากนโยบายส่งเสริมการอ่านเพื่อกระตุ้นการอ่านภายในครอบครัว

Young Sook Song (2006) ได้บรรยายไว้ในบทความวิจัยเพื่อนำเสนอในหัวข้อ การให้บริการห้องสมุดสำหรับเด็กเพื่อการอ่านของครอบครัว (Family Reading in Children’s Library Services of Korea) สำหรับการประชุม World Library and Information Congress ครั้งที่ 72 ที่จัดโดย IFLA General

Conference and Council เกี่ยวกับผลและความร่วมมือในการส่งเสริมและการรณรงค์การอ่านของครอบครัวไว้ดังนี้

โครงการ 1 เมือง 1 เล่ม One City One Book Project ค.ศ. 2003

ผู้เข้าร่วมโครงการนี้ยอมรับว่าพวกเขาสนุกและมีความสุขกับการอ่านหนังสือเด็กอีกครั้งในตอนที่เป็นผู้ใหญ่อย่างนี้ และให้ทั้งประสบการณ์ที่ดี อบอุ่น และเข้าใจที่จะสื่อสารกับเด็กๆ มากขึ้น ซึ่งการสื่อสารจะทำให้เกิดความรักและความอบอุ่นในครอบครัวมากขึ้น ทำให้เกิดมิตรภาพและสัมพันธภาพระหว่างครูและลูกศิษย์ ซึ่งนับเป็นปัจจัยแห่งความสำเร็จที่ห้องสมุดประชาชนต้องการทีเดียว หนังสือที่ได้เลือกจากโครงการนี้จะถูกจัดอันดับโดยการวัดจากจำนวนการยืมที่มากที่สุดในห้องสมุด และยอดขายของหนังสือเองก็ต้องสูงตามไปด้วย ซึ่งโครงการนี้ได้ขยายผลไปใช้ในระดับห้องสมุดและระดับหมู่บ้าน โดย 1 ห้องสมุด 1 เล่ม (One Library One Book) 1 หมู่บ้าน 1 โครงการรณรงค์หนังสือ (One Village One Book Campaign) ซึ่งเริ่มต้นใน ค.ศ.2003 ที่เมือง Seosan และใน ค.ศ. 2004 แพร่ขยายไปยังเมืองต่างๆ เช่น Suncheon, Busan, และ Wonju

โครงการการอ่านเมืองโซล Reading Seoul Project ค.ศ. 2004

โครงการนี้มีห้องสมุดประชาชนจำนวน 31 แห่ง ได้ให้ความสนใจและเข้าร่วมโครงการในปีนั้น ซึ่งแต่ละแห่งก็มีกิจกรรมการอ่านในแต่ละสัปดาห์และมีการจัดสัมมนาด้วย

คุณย่าสุดสวย The Beautiful Granny project: silver Storytellers Workshop ค.ศ.2004

โครงการนี้วางแผนและร่วมมือโดย Seoul Society for Children's Library และ Literature (SSCLL) และ สนับสนุนโดยบรรดาคุณย่าคุณยายทั้งหลายของกรุงโซล โดยที่อาสาสมัครเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก ห้องสมุดหลายๆแห่งได้รับการสนับสนุนและมีอาสาสมัครในการเล่าเรื่องและในการให้บริการเด็กอย่างต่อเนื่อง ผู้ที่เข้าร่วม (คุณย่า คุณยาย) จะมีความนับถือตนเองมากขึ้น และได้สัมผัสกับการบรรลุเป้าหมายของตัวเอง ซึ่งเป็นแรงผลักดันในด้านบวกสำหรับการวางแผนในอนาคต ภายใต้การสนับสนุนทั้ง 56 โครงการ โครงการ คุณย่าคุณยายสุดสวยได้รับรางวัลยอดเยี่ยมประจำ ค.ศ.2004 และได้รับการสนับสนุนต่อไปใน ค.ศ.2005 และ ค.ศ.2006 จนถึงปัจจุบัน

สรุปได้ว่า สาธารณรัฐเกาหลีนั้นได้รับอิทธิพลจากลัทธิขงจื้อ ซึ่งมีวัฒนธรรมและความเชื่อให้ใฝ่เรียนใฝ่รู้ ในอดีตเกาหลีต้องประสบกับปัญหาด้านการเรียนรู้และการอ่านออกเขียนได้ของประชากรในประเทศ ที่อ่านออกและเขียนได้เพียงร้อยละ 20 ของประชากรทั้งหมด ซึ่งเป็นวิกฤตที่รัฐบาลจะต้องตระหนักถึง ดังนั้นจึงได้มีนโยบายเพื่อให้ประชาชนสามารถอ่านออกเขียนได้มากขึ้น และได้รณรงค์พร้อมทั้งส่งเสริมการอ่านผ่านรูปแบบของการศึกษา และห้องสมุด อีกทั้งยังส่งเสริมนโยบายการเรียนรู้

ตลอดชีวิต เพื่อสร้างโอกาสให้ทุกคน สามารถเรียนรู้ได้ทุกวัน ทุกแห่ง และสิ่งที่พัฒนาตามมาด้วยกันคือ การรณรงค์การอ่าน

จะเห็นได้ว่านโยบายการส่งเสริมการอ่านของสาธารณรัฐเกาหลีนั้น ได้ทำควบคู่ไปกับนโยบายการส่งเสริมการเรียนรู้ การส่งเสริมในด้านสารสนเทศ การรักษาและดำรงไว้ซึ่งวัฒนธรรมของชาติ จะเห็นได้จากนโยบายการเรียนรู้ตลอดชีวิต การงดเก็บค่าบริการเข้าห้องสมุด การส่งเสริมระบบฐานข้อมูลและส่งเสริมสื่อออนไลน์ การพัฒนาห้องสมุดประจำโรงเรียน และโครงการรณรงค์ เช่น โครงการหนังสือสำหรับวัยแรกเริ่ม Bookstart โครงการ 1 เมือง หนังสือ 1 เล่ม โครงการที่ส่งเสริมและสร้างลักษณะนิสัยการอ่านของเยาวชนและครอบครัว (Chekori Campaign) การจัดเตรียมห้องสมุดสำหรับเด็ก นโยบายสร้างครอบครัวนักอ่าน ห้องสมุดแห่งปาฏิหาริย์ เทศกาลเรื่องเล่าสำหรับครอบครัว โครงการอ่านแห่งโซล และงานสัปดาห์หนังสือที่จัดขึ้นทั้งในระดับประเทศและระดับนานาชาติ

ทั้งนี้ภาครัฐไม่ว่าจะเป็นกระทรวงศึกษาธิการและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ กระทรวงวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว กระทรวงเทคโนโลยีและสารสนเทศ และกระทรวงการบริหารส่วนกลางภาครัฐ และกิจการภายใน ต่างเป็นแม่แรงในการส่งเสริมและการพัฒนารวมทั้งให้การช่วยเหลือทางการเงินด้วย ซึ่งหน่วยงานย่อยๆ ภายใต้กระทรวง ต่างวางแผนและดำเนินการเพื่อก่อให้เกิดความสำเร็จ จะเห็นได้ว่าทุกกระทรวงต่างมีนโยบายที่สอดคล้องกันตามแผนพัฒนาฉบับที่เจ็ด อีกทั้งยังได้รับความร่วมมือจากองค์กรภาคเอกชน และองค์กรไม่แสวงผลกำไร จึงทำให้การรณรงค์การเสริมสร้างลักษณะนิสัยการอ่านของสาธารณรัฐเกาหลีพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

นโยบายการส่งเสริมการอ่านของสาธารณรัฐเกาหลีนั้นไม่ได้สร้างไว้เพื่อเป็นเพียงนามธรรมใดๆ นโยบายนั้นเกิดจากความตั้งใจและความร่วมมือกันระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรไม่หวังผลกำไร และที่โชคดีไปกว่านั้นคือ วัฒนธรรมและความเชื่อของประชากรที่ให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ ปลุกฝังวัฒนธรรมการเรียนรู้ให้กับบุตร ซึ่งเป็นการเริ่มต้นในระดับครอบครัวที่เป็นพื้นฐานสร้างความแข็งแกร่งให้กับประชากรในอนาคต

นโยบายส่งเสริมการอ่านของประเทศเวียดนาม

เวียดนามเป็นประเทศที่มีพัฒนาทางประวัติศาสตร์แห่งการสร้างชาติอันยาวนาน จากการเป็นส่วนหนึ่งของอาณาจักรจีนในศต.ที่ 16 จนถึงสมัยต้นศตวรรษที่ 19 จนถึง ค.ศ.1975 ประเทศเวียดนามต้องผ่านประวัติศาสตร์แห่งการต่อสู้เพื่อเรียกร้องอิสรภาพจากจักรวรรดินิยมตะวันตกคือฝรั่งเศส และสหรัฐอเมริกา จากอดีตถึงปัจจุบันประเทศต่างๆ ที่เข้ามาปกครองเวียดนามได้ทิ้งร่องรอยแห่งวัฒนธรรมทางการศึกษาหลายประการ และในขณะเดียวกันประเทศชาติต้องประสบกับความเสียหายทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างใหญ่หลวง เมื่อประเทศยุติจากภาวะสงครามใน ค.ศ.1975 จนถึงยุคปัจจุบัน นับเป็นเวลาเพียง 34 ปี เวียดนามสามารถพลิกฟื้นและพัฒนาประเทศได้อย่างรวดเร็วและน่าอัศจรรย์ ในปัจจุบันเป็นที่ทราบกันว่าเวียดนามเป็นแหล่งการผลิตและการลงทุนอันสำคัญแห่งหนึ่งของโลก

ปัจจัยแห่งความสำเร็จของการปฏิรูปเศรษฐกิจและสังคมเวียดนามดังกล่าว คือ การที่ผู้นำเล็งเห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ดังคำกล่าวของท่านประธานาธิบดีโฮจิมินห์ที่ได้ประกาศนโยบายอย่างชัดเจนภายหลังการประกาศอิสรภาพของชาติ ค.ศ.1945 ว่า รัฐบาลเวียดนามจะเร่งขจัดปัญหาของชาติสามประการคือ **โอรแห่งความทิวโหย โอรแห่งการรุกราน และโอรแห่งความโง่เขลา** โดยให้เหตุผลว่าชนชาติใดไม่รู้หนังสือประเทศชาติย่อมอ่อนแอ การสนับสนุนให้ประชากรอ่านออกเขียนได้จึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เวียดนามฟื้นฟูเศรษฐกิจให้ทัดเทียมนานาชาติได้

นับจากการแสดงวิสัยทัศน์ของท่านผู้นำดังกล่าวการลงทุนด้านการศึกษาเพื่อให้ประชาชนอ่านออกเขียนได้จึงได้เริ่มขึ้นอย่างจริงจังและต่อเนื่องในช่วงเวลาต่อมาจนถึงยุคปัจจุบัน สอดคล้องกับพัฒนาการทางเศรษฐกิจที่ก้าวหน้า ปัจจุบันประเทศเวียดนามนับเป็นประเทศที่มีอัตราการอ่านออกเขียนได้สูงมาก ในปัจจุบันประชากรชาวเวียดนามอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไปมีอัตราการอ่านออกเขียนได้สูงถึงร้อยละ 99 และประชาชนชาวเวียดนามยังมีสถิติการอ่านหนังสืออันนอกจากการอ่านตำราเรียนสูงถึงปีละ 60 เล่มต่อคน (Veena Thoopkrajae 2007)

ในแง่ของการอ่านออกเขียนได้นั้น รัฐบาลเวียดนามได้จัดให้มีการปฏิรูปทางการศึกษาครั้งสำคัญหลายครั้ง การปฏิรูปการศึกษาทุกครั้งระบุนำให้การรณรงค์เรื่องการอ่านออกเขียนได้เป็นวาระสำคัญของชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อเวียดนามได้ร่วมมือกับโครงการ The Asia –Pacific Programme of Education for ALL (APPEAL) ภายใต้การกำกับของ UNESCO ใน ค.ศ.1989 เวียดนามก็ได้ริเริ่มการพัฒนานโยบายทางการศึกษาในการลดอัตราการไม่รู้หนังสือ (Illiterates) อย่างกว้างขวางและเป็นแบบแผนที่ชัดเจนยิ่งขึ้น ภายใน ค.ศ.2010 เวียดนามมีเป้าหมายที่จะพัฒนาให้อัตราการไม่รู้หนังสือในประชากรเวียดนามหมดไปให้ได้

นับได้ว่าการอ่านออกเขียนได้ของชาวเวียดนามเป็นทักษะพื้นฐานอันสำคัญและสนับสนุนให้ประชาชนชาวเวียดนามมีความสามารถในการอ่านสิ่งพิมพ์ต่างๆ นอกเหนือจากระดับการอ่านออกเขียนได้แล้วชาวเวียดนามยังมีสถิติการอ่านที่สูง ทั้งนี้เป็นเรื่องที่น่าสนใจเป็นอย่างยิ่งว่ารัฐบาลเวียดนามไม่เคยจัดทำนโยบายส่งเสริมการอ่านอย่างเป็นทางการแต่อย่างใด รายงานกรณีศึกษาประเทศเวียดนามฉบับนี้ จึงได้รวบรวมนโยบายทางการศึกษาด้านอื่นๆ และบทบาทของรัฐบาลจากอดีตสู่ปัจจุบันที่จะมีผลเชิงบวกต่อการพัฒนาการอ่านของประชาชนชาวเวียดนามทั้งทางตรงและทางอ้อม ในการนำเสนอได้แบ่งการนำเสนอโดยแบ่งตามช่วงเวลาแห่งพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ที่สำคัญของประเทศ คือ

- ช่วงที่ 1 จากอดีตจนถึงปีแห่งการประกาศอิสรภาพของประเทศ ค.ศ.1945
- ช่วงที่ 2 ค.ศ.1945 – ค.ศ.1954 ซึ่งเป็นช่วงแห่งการฟื้นฟูประเทศจากสภาวะสงคราม
- ช่วงที่ 3 ค.ศ.1954 – ค.ศ.1975 ซึ่งเป็นช่วงแห่งการต่อสู้เพื่อการรวมประเทศ
- ช่วงที่ 4 ค.ศ.1976 – ค.ศ.2000 ศตวรรษแห่งการเปลี่ยนแปลงครั้งยิ่งใหญ่ทางเศรษฐกิจ
- ช่วงที่ 5 ค.ศ.2000 จนถึงปัจจุบันคือ ช่วงที่เกิดการบูรณาการทางเศรษฐกิจกับตลาดโลกมากยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ได้รวบรวมข้อมูลด้านการปรับตัวของสำนักพิมพ์ คุณภาพสิ่งพิมพ์ และช่องทางการจัดจำหน่ายสิ่งพิมพ์ของประเทศเวียดนาม ซึ่งมีลักษณะพิเศษแตกต่างจากประเทศอื่นๆ ในแง่ที่ว่าอุตสาหกรรมสิ่งพิมพ์ของประเทศเวียดนามนั้นอยู่ภายใต้การควบคุมอย่างเข้มงวดจากรัฐบาลสังคมนิยม แม้ในยุคปัจจุบันที่เวียดนามมีการเปิดเสรีทางการค้ามากขึ้น หน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมสิ่งพิมพ์ก็ยังคงอยู่ภายใต้การกำกับอย่างใกล้ชิดของรัฐบาล

ช่วงที่ 1 จากอดีตถึงปีแห่งการประกาศอิสรภาพของประเทศ ค.ศ.1945

: การอ่านภายใต้อิทธิพลของวัฒนธรรมจีนและฝรั่งเศส

เวียดนามเป็นประเทศที่อุดมไปด้วยวัฒนธรรมทางการศึกษาที่บ่มเพาะผ่านกาลเวลาอันยาวนาน ในส่วนของวัฒนธรรมทางอ่านของเวียดนามในอดีตนั้นได้รับอิทธิพลจากวัฒนธรรมจีน โดยถ่ายทอดผ่านความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและสังคมในฐานะของการเป็นประเทศราชของจีน มรดกทางการอ่านที่สำคัญคือการอ่านตามวัฒนธรรมขงจื้อ

1. การอ่านภายใต้วัฒนธรรมขงจื้อ (ค.ศ.1075 – ค.ศ.1919)

ค.ศ.1075 – ค.ศ.1919 การศึกษาในเวียดนามได้รับอิทธิพลจากระบบขงจื้อนั่นคือ การกำหนดให้ระบบการคัดเลือกบุคคลเข้ารับราชการโดยการทดสอบคุณธรรม และความรู้ความสามารถตามปรัชญาขงจื้อ (เขียน ชีระวิทย์ 2542, หน้า 65) การสอบคัดเลือกเป็นการสอบระดับประเทศที่

ประชาชน ทุกคนมีสิทธิในการเข้าสอบได้ ดังนั้นการใช้ระบบการคัดเลือกดังกล่าวจึงเป็นโอกาสให้ประชาชนชาวเวียดนามสามารถใช้การศึกษาเป็นช่องทางในการเปลี่ยนสถานะทางสังคมของตนเองได้

ในช่วงนี้สังคมเวียดนามให้คุณค่าด้านความรู้และคุณธรรมในตัวประชาชนเป็นอย่างมาก โดยถือว่าบุคคลจะมีสถานะทางสังคมที่ดีได้นั้นจำเป็นต้องศึกษาหาความรู้ ในด้านการแบ่งชนชั้นทางสังคม ผู้ที่ได้รับเกียรติสูงสุดในสังคม คือ ผู้คงแก่เรียน ชาวนา กรรมกร และพ่อค้าตามลำดับ เรื่องเศรษฐกิจ การค้า และการทำให้ชาติมั่งคั่งมีอิทธิพลน้อยกว่าการประพุดติที่มีคุณธรรม และการใฝ่เรียนใฝ่รู้ (เขียน ชีระวิทย์ 2542, หน้า 78)

ในแง่ของลักษณะครอบครัว ครอบครัวนักปราชญ์แบบขงจื้อเป็นครอบครัวที่มีเกียรติ มีชื่อเสียงและได้รับการยกย่อง ช่วยเหลือจากสังคมเสมอ โดยผู้ชายในครอบครัวไม่ว่าจะแก่หรือหนุ่ม จะใช้เวลาส่วนใหญ่เพื่อการเรียน สอบ เพื่อให้ได้ตำแหน่งดีๆ ครอบครัวของนักปราชญ์จะต่างจากครอบครัวของชาวนาคือ ไม่ได้รวมตัวกันเพื่อเป็นหน่วยของการผลิต หน้าที่ความรับผิดชอบจึงตกอยู่กับภรรยา ดังคำกล่าวที่ว่า *ข้างๆสามีที่กำลังอ่านหนังสือ ภรรยากำลังทอผ้าไหม* (นิติภูมิ นวรัตน์ 2549, หน้า 91)

จากค่านิยมทางสังคมที่เชิดชูผู้คงแก่เรียน ผู้มีความรู้กว้างขวางนี้เองที่ส่งเสริมให้บรรพบุรุษชาวเวียดนามมีวัฒนธรรมการอ่านที่น่าชื่นชม ในช่วงนี้การอ่านที่สำคัญคือการศึกษาตำราหลักของขงจื้อ 5 เล่ม (The Confucian Five classical Books) อันประกอบด้วย หนังสือคำกลอน หนังสือยุทธศาสตร์ทางการทหาร หนังสือปรัชญาโบราณ หนังสือศีลธรรม และหนังสือประวัติศาสตร์จีน ตัวอักษรหลักที่ใช้คืออักษรจีน (Pham Minh Hac 1991, p.6)

การอ่านของชาวเวียดนามในช่วงแรกนี้ ถูกจำกัดอยู่ในกลุ่มผู้มีความรู้ที่สามารถอ่านและเขียนอักษรจีนโบราณมาตรฐาน (จื้อญอ Chu Nho) ได้เท่านั้น ต่อมาในศตวรรษ 15 อักษรเวียดนามได้ถูกนำมาใช้ร่วมกับอักษรจีนโบราณซึ่งรู้จักกันทั่วไปว่า “จื้อโนม” (Chu Nom) แต่ยังไม่ถูกนำมาใช้อย่างเป็นทางการทางการศึกษา จนกระทั่งศตวรรษที่ 17 อักษรเวียดนามถูกดัดแปลงเป็นอักษรโรมัน โดยมีชนชั้นนักรบฝรั่งเศส ชื่อ Alexandre de Rhodes เรียกว่าอักษร ก๊วกง้อ (Quoc Ngu) และถูกนำมาใช้อย่างกว้างขวางในฐานะของภาษาทางการของชาติเวียดนามจนถึงยุคปัจจุบัน (Pham Minh Hac 1991, p.6)

2. ศตวรรษที่ 17 การอ่านเมื่อพัฒนาเป็นอักษรโรมัน (ก๊วกง้อ (Quoc Ngu))

ภาษา ก๊วกง้อ ได้รับการใช้อย่างแพร่หลายและค่อยๆ กลายเป็นภาษากลางที่ติดต่อสื่อสารกันทั่วเวียดนาม การนำอักษรโรมันมาใช้ร่วมกับอักษรเวียดนามนอกจากจะเป็นการส่งเสริมให้การอ่านเกิดขึ้นอย่างกว้างขวางในหมู่ประชาชนมากขึ้นยังส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางวรรณคดีและงานเขียนในเวียดนามด้วย นิติภูมิ นวรัตน์ (2549, หน้า 110) กล่าวว่า เมื่อมีการนำอักษรโรมันมาเขียนในภาษา

เวียดนาม วรรณกรรมเวียดนามเจริญรุ่งเรืองขึ้น อักษรโรมันสามารถสื่อสารได้ง่ายกว่าอักษรภาพของจีน เป็นพันๆ ตัว การอ่านวรรณกรรมแพร่หลายไปอย่างรวดเร็ว และวรรณกรรมเวียดนามยังเต็มไปด้วยความคิดแบบใหม่ๆ จากแนวคิดตะวันตก นักเขียนมีการแสดงออกทางความคิดมากขึ้น

ในช่วงนี้เกิดการตีพิมพ์หนังสือพิมพ์รายวันขึ้นเป็นฉบับแรกคือ GIA DIHN BAO ซึ่งส่งผลให้การอ่านของชาวเวียดนามแพร่หลายมากขึ้น ประชากรที่อ่านออกเขียนได้สามารถเรียนรู้ปรัชญาแนวคิดตะวันตกที่หลากหลายผ่านงานเขียนวรรณกรรมที่ตีพิมพ์ในหนังสือพิมพ์รายวัน

ในยุคนี้วรรณคดีเวียดนามไม่ได้เลียนแบบจีนอีกต่อไปแต่ได้รับอิทธิพลจากลัทธิจักรวรรดินิยมที่มีความรุนแรง มีทั้งโฆษณาชวนเชื่อ ละครอิงประวัติศาสตร์ (นิติภูมิ นวรัตน์ 2549, หน้า 110) ประชากรในยุคนี้จึงนิยมอ่านวรรณกรรมด้วยความรู้สึกร่วมด้านชาตินิยมต่อต้านจักรวรรดินิยมฝรั่งเศสที่เข้ามาปกครองเวียดนามและก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อวิถีชีวิตชาวเวียดนามในหลายๆ ด้าน

3. การอ่านภายใต้ระบบอาณานิคมฝรั่งเศส (ค.ศ.1917 – ค.ศ.1945)

3.1 ผลของการเปลี่ยนแปลงของระบบการศึกษา

ค.ศ.1917 เกิดการเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญขึ้นในแวดวงการศึกษาเวียดนาม เมื่อฝรั่งเศสนำระบบโรงเรียนของตนเข้ามาใช้แทนระบบการเรียนดั้งเดิมแบบขงจื้อ (เขียน ชีระวิทย์ หน้า 65) ค.ศ. 1919 มีการออกกฎหมายการศึกษาเวียดนามที่กำหนดให้ยกเลิกโรงเรียนที่ใช้ภาษาจีน และยกเลิกการสอบจอหงวนทั้งหมดเปลี่ยนเป็นการเรียนการสอนระบบฝรั่งเศส รัฐบาลจะจัดให้มีการเปิดโรงเรียนระดับประถมในหมู่บ้าน และโรงเรียนระดับมัธยมตามเมืองใหญ่ๆ เช่น เว้ ฮานอย ไชงฮอน ขึ้นมาแทน โดยการเรียนรู้โดยใช้ภาษาฝรั่งเศสและภาษากว๋องจื้อเป็นหลัก (Pham Minh Hac 1991, p.6)

ค.ศ.1919 – ค.ศ.1945 ภายใต้ระบบการศึกษาแบบฝรั่งเศส อัตราการรู้หนังสือของประชากรกลับไม่เพิ่มขึ้นแต่อย่างใด ในช่วงนี้โรงเรียนเปิดขึ้นน้อยมาก จาก ค.ศ.1941-ค.ศ.1942 มีโรงเรียนมัธยมปลายเปิดสอนเพียง 3 โรงเรียน โรงเรียนมัธยมต้นเพียง 65 โรงเรียน และโรงเรียนประถมเพียง 737 โรงเรียน โดยมีประชากรเข้าเรียนหนังสือคิดเป็นเพียงร้อยละ 2.6 อัตราการรู้หนังสือของประชากรทั้งประเทศมีเพียงร้อยละ 10 (Pham Minh Hac. 1991, p.7)

คุณภาพทางการรู้หนังสือของประชากรเวียดนามลดต่ำลงมาก โรงเรียนต่างๆ ที่รัฐอาณานิคมเปิดให้คนท้องถิ่นนั้น อยู่บนพื้นฐานของการกดขี่แบบทาส และผสมกลมกลืนกับการใช้นโยบายสร้างความโง่เขลาให้กับประชาชน ล้มล้างการเรียนการสอนแบบจีนไป เป็นการปล่อยให้คนโง่เพื่อง่ายต่อการปกครอง นิติภูมิ นวรัตน์ (2549, หน้า 131)

3.2 การรณรงค์ด้านการอ่านออกเขียนได้ครั้งแรกของเวียดนาม

ค.ศ.1930 ด้วยความตระหนักถึงสถานะตกต่ำทางคุณภาพการรู้หนังสือของประชากรที่เกิดขึ้น ผู้นำของกลุ่มการเคลื่อนไหวเรียกร้องอิสรภาพเวียดนาม คือ โฮจิมินห์ได้ก่อตั้งพรรค

คอมมิวนิสต์อินโดจีนขึ้น และเร่งพัฒนาประชากรให้เป็นผู้รู้หนังสือ ภายใต้การประกาศใช้สโลแกนว่า “**ปฏิบัติการด้านการศึกษาเพื่อประชาชนทั้งหมด**” ในขณะนี้การศึกษาเน้นการศึกษาด้านชาตินิยมต่อต้านลัทธิการสร้างความโง่เขลาของฝรั่งเศส เป็นการเร่งพัฒนาให้ประชาชนอ่านออกเขียนได้ โดยกำหนดให้ลูกกรรมกรทุกคนต้องได้เรียนหนังสือด้วยภาษาประจำชาติ พร้อมกับการได้รับการฝึกอาชีพ จนอายุ 16 ปี (นิติภูมิ นวรัตน์ 2549, หน้า 131)

ก่อนการปฏิวัติใน ค.ศ.1945 สภาวะการรู้หนังสือยังคงอยู่ในระดับต่ำ ประชากรร้อยละ 95 ไม่สามารถอ่านออกเขียนได้ เยาวชนใน 5-7 หมู่บ้านต้องเดินทางมาเรียนยังโรงเรียนที่ใช้ร่วมกัน ในหนึ่งตำบล จะมีโรงเรียนระดับประถมศึกษาที่สมบูรณ์เพียงหนึ่งโรงเรียน (APPEAL: UNESCO 1991, p.11) แต่การรณรงค์ด้านการอ่านออกเขียนได้ก็ยังคงเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากผู้นำเชื่อว่าการอ่านออกเขียนได้ของประชาชนจะนำมาซึ่งชัยชนะในการต่อสู้เพื่ออิสรภาพ เมื่อกลุ่มประชาชนผู้อ่านออกเขียนได้เหล่านี้มีวิสัยทัศน์ที่กว้างขวางขึ้นและรับทราบความเคลื่อนไหวระดับประเทศมากขึ้นผ่านการอ่านหนังสือพิมพ์ การรณรงค์ของผู้นำก็นำมาซึ่งความสำเร็จแก่ประเทศชาติได้ในช่วงต่อมอดังที่ได้วางแผนไว้

3.3 พัฒนาการด้านสิ่งพิมพ์

สิ่งที่ได้รับการพัฒนาอย่างก้าวหน้าขึ้นมากในช่วงนี้คือหนังสือพิมพ์ ประชาชนนิยมอ่านหนังสือพิมพ์อย่างแพร่หลายทั่วประเทศ การอ่านดังกล่าวก่อให้เกิดการปลุกกระดมความคิดทางชาตินิยมและส่งผลต่อการต่อสู้ของประชาชนเพื่อเรียกร้องอิสรภาพต่ออาณานิคมฝรั่งเศสอันนำมาซึ่งชัยชนะในที่สุด

หนังสือพิมพ์เวียดนามพัฒนาตนเองจนมีรูปแบบที่หลากหลาย นำเสนอข้อมูลที่หลากหลาย ตั้งแต่ด้านการเมือง ปรัชญา สะท้อนถึงคุณธรรม รวมถึงลัทธิชาตินิยมเวียดนาม (Huyen Yen : Seminar on Vietnamese Studies report : p.338) มีหนังสือพิมพ์เกิดใหม่หลายฉบับถูกตีพิมพ์ในภาษาฝรั่งเศส กวางงือ และจีน แต่หนังสือพิมพ์ที่แพร่หลายมากที่สุดคือสิ่งพิมพ์ภาษา กวางงือและภาษาฝรั่งเศสเพราะต้นทุนการผลิตต่ำกว่าภาษาจีนที่ต้องใช้การแกะแบบพิมพ์บนไม้ นอกจากนี้หนังสือพิมพ์ภาษาจีนยังมีคนอ่านน้อยมากเนื่องจากประชาชนส่วนใหญ่ถูกอบรมด้วยภาษาฝรั่งเศสและกวางงือตามนโยบายการศึกษาของฝรั่งเศส (ดร.สุค จอนเจดลิน 2544, หน้า 57)

3.4 ความนิยมอ่านหนังสือพิมพ์ของประชาชน

ประชาชนในยุคนี้นิยมอ่านหนังสือพิมพ์เนื่องจากเนื้อหาในคอลัมน์ต่างๆ ช่วยเปิดโลกทัศน์และรู้ความคิดใหม่ๆ ให้ปัญญาชนชาวเวียดนามทั้งในรูปของนวนิยาย บทความข้อวิพากษ์วิจารณ์ต่างๆ ที่ตีพิมพ์ส่งผลให้ผู้อ่านได้รับรู้ถึงปรัชญาการเมืองและสังคมของนักคิดฝรั่งเศสคนต่างๆ ที่แปลลงตีพิมพ์เป็นภาษา กวางงือ เช่น งานของมองเตสกีเออ หรือรุสโซ

หนังสือพิมพ์ยังช่วยให้ประชาชนสามารถติดตามความเคลื่อนไหวของการเมืองในจีนก่อนการปฏิวัติ ค.ศ.1911 รวมทั้งมีโอกาอ่านวรรณกรรมแปลของชาติต่างๆ โดยเฉพาะที่แปลจากภาษาจีนและฝรั่งเศสเป็นต้น (ดร.สุค จอนเจดสิน 2544, หน้า 57) หนังสือพิมพ์ได้รับการพัฒนาและเผยแพร่อย่างแพร่หลาย โดยพรรคคอมมิวนิสต์เวียดนาม และองค์กรที่เกี่ยวข้องร่วมกันเขียนเรื่องราวตีแผ่ความเป็นจริงทางสังคมที่เกิดขึ้นและปลุกกระดมให้ประชาชนออกมาสู้รบเพื่อประเทศชาติ (Huyen Yen : Seminar on Vietnamese Studies report p.338)

จากการอ่านหนังสือพิมพ์ประชาชนเวียดนามในช่วงนี้ได้รับความรู้ที่ทันสมัยจุดประกายความคิดที่อิสระ การอ่านกระตุ้นให้เกิดจิตสำนึกทางการเมืองในหมู่ปัญญาชนเวียดนาม หนังสือพิมพ์ถูกใช้เป็นช่องทางในการสื่อสารและปลุกกระดมให้เยาวชนและประชาชนทั่วประเทศออกมาสู้รบเพื่ออิสรภาพของประเทศ

ค.ศ.1931 รัฐบาลอาณานิคมได้ออกกฎหมายการพิมพ์ ค.ศ.1931 โดยกำหนดว่าผู้ที่จะดำเนินการกิจการหนังสือพิมพ์ภาษาทั่วทั้งก็ได้ ต้องมีสัญชาติฝรั่งเศสที่ไม่เคยต้องคดีใดๆ มาก่อน ต้นฉบับหนังสือพิมพ์ที่จะพิมพ์เผยแพร่ จะต้องส่งให้กรรมการควบคุมสิ่งพิมพ์พิจารณาและอนุมัติก่อน จึงจะพิมพ์ได้ กฎหมายเหล่านี้ทำให้การพิมพ์หนังสือพิมพ์เวียดนามมีอุปสรรค เพื่อหลีกเลี่ยงข้อบังคับดังกล่าว กลุ่มนักเขียนจึงใช้การเขียนหนังสือนวนิยายเผยแพร่ความคิดของตนเนื่องจากการควบคุมโดยกฎหมายน้อยกว่า ดังนั้นนอกจากหนังสือพิมพ์แล้วสิ่งพิมพ์ที่พัฒนาขึ้นเช่นกันคือ หนังสือนวนิยาย (ดร.สุค จอนเจดสิน 2544, หน้า 57)

ประชาชนนิยมอ่านหนังสือพิมพ์และนวนิยายอย่างมากจนรัฐบาลอาณานิคมฝรั่งเศสตระหนักดีถึงบทบาทและอันตรายของหนังสือพิมพ์ที่แพร่หลายในเวียดนาม ดังที่นายปาแจส์ (Pages) ได้รายงานถึงบทบาทของหนังสือพิมพ์ทั่วทั้งไว้ดังนี้

“...กิจการหนังสือพิมพ์ตกไปอยู่ในมือของคนที่ไม่ดีศีลธรรม เมื่อสองปีก่อนโคชินจีน มีหนังสือพิมพ์ที่พิมพ์ภาษาทั่วทั้งเผยแพร่อย่างลับๆอยู่เพียงแค่ 300 ฉบับ แต่โชคร้ายจริงๆ ที่ในปัจจุบันมีหนังสือพิมพ์ดังกล่าวแพร่หลายอยู่ถึงสองหมื่นฉบับ ผู้อ่านหนังสือพิมพ์เหล่านี้ด้วยความกระหายใคร่รู้และด้วยอารมณ์ หนังสือพิมพ์ดังกล่าวกลายเป็นโฆษณาชวนเชื่อ ... รวมถึงยังเป็นเครื่องเผยแพร่ความเข้าใจและข่าวลือถึงความโหดร้ายทารุณและไร้มนุษยธรรมของรัฐบาลฝรั่งเศสให้แพร่กระจายไปทุกหมู่บ้านในเมืองไซ่ง่อน “ (ดร.สุค จอนเจดสิน 2544, หน้า 61)

กล่าวได้ว่ากลยุทธ์การดำเนินการของโฮจิมินห์โดยการเผยแพร่ความคิดเห็น รายงานความเคลื่อนไหว และระดมความช่วยเหลือผ่านสื่อหนังสือพิมพ์ และหนังสือนวนิยายเป็นปัจจัยสำคัญต่อผลสำเร็จของการต่อสู้ของชาวเวียดนามและประกาศอิสรภาพให้กับประเทศได้ใน ค.ศ.1945 การปฏิบัติการดังกล่าวจะกระทำไม่ได้ไม่สำเร็จเลยหากประชาชนอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ ผู้นำการต่อสู้คือ

โฮจิมินห์จึงให้ความสำคัญกับการสอนให้ประชาชนเป็นผู้รู้หนังสือ ดังจะเห็นได้จากการเคลื่อนไหวทางการศึกษาในช่วงหลังการประกาศอิสรภาพ

ช่วงที่ 2 จากการประกาศอิสรภาพ ค.ศ.1945 ถึง ค.ศ.1954

1. การอ่านออกเขียนได้ : วาระเร่งด่วนของการสร้างชาติ

ภายหลังการประกาศอิสรภาพ การอ่านออกเขียนได้ นับเป็นวาระเร่งด่วนของประเทศ เวียดนามที่ผู้นำได้เล็งเห็นถึงความสำคัญ ดังที่ประธานาธิบดีโฮจิมินห์ได้ประกาศว่า

“ประเทศที่ประชากรขาดความรู้คือประเทศที่อ่อนแอ และนั่นคือเหตุผลที่เราควรที่จะเริ่มต้น รมรงค์จัดภาวะแห่งการไม่รู้หนังสือแก่ประชาชน ภัยแห่งความโง่เขลามีอันตรายต่อประเทศเทียบเท่า กับภัยแห่งความยากจน และภัยแห่งการคุกคามจากต่างชาติ “ (Pham Minh hac .1991 : p.28)

ในการประชุมรัฐบาลครั้งแรกหลังการประกาศอิสรภาพ ประธานาธิบดีโฮจิมินห์ประกาศ นโยบายที่จะขจัดปัญหาของชาติสามประการคือ ขจัด ใจแห่งความหิวโหย ขจัด ใจแห่งการรุกราน และขจัด ใจแห่งความโง่เขลา โดยให้เหตุผลว่าชนชาติใดไม่รู้หนังสือย่อมอ่อนแอ การลงทุนด้าน การศึกษาเพื่อให้ประชาชนอ่านออกเขียนได้จึงได้เริ่มขึ้นอย่างจริงจังและต่อเนื่องในช่วงเวลาต่อมาจนถึง ยุคปัจจุบัน (ลีปพนนท์ และคณะ. 2544: 29 อ้างใน ไพฑูรย์ สีนลารัตน์ 2551, หน้า 57)

2. การปฏิรูปการศึกษาเพื่อมวลชน

เพื่อเริ่มต้นกระบวนการส่งเสริมการรู้หนังสือให้ประชาชน เวียดนามจึงได้ริเริ่มปฏิรูป การศึกษาของประเทศ โดยการศึกษาขั้นพื้นฐานจัดเป็นความจำเป็นอันเร่งด่วนสำหรับเยาวชน รัฐบาล จะประกาศให้การศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นข้อบังคับที่เยาวชนทุกคนพึงได้รับ เพื่อที่จะพัฒนาให้เยาวชน ทุกคนสามารถอ่านออกเขียนได้สอดคล้องกับนโยบายดังกล่าว ในเดือนกันยายน ค.ศ.1945 รัฐบาลได้ตั้ง หน่วยงานการศึกษาเพื่อมวลชน และประกาศเรื่องการศึกษาภาคบังคับสำหรับประชาชน เพื่อเร่งขจัด ความไม่รู้หนังสือ ซึ่งเป็นหนึ่งในสามศัตรูของประเทศที่ต้องขจัดให้หมดไป กระทรวงการศึกษา (Department of Popular Education) ได้ถูกจัดตั้งขึ้นเพื่อแก้ปัญหาการไม่รู้หนังสือให้แก่ประชาชน มีการ จัดตั้งหลักสูตรอบรมภาคค่ำสำหรับแรงงานและ เกษตรกร เพื่อให้ประชาชนสามารถอ่านออกเขียนได้ โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายแต่อย่างใด

2.1 เป้าหมายของการรณรงค์ มีอยู่ 4 ด้านด้วยกันคือ

1. ชาวเวียดนามทุกคนจะต้องอ่านออกเขียนได้
2. ชาวเวียดนามทุกคนจะต้องมีความสามารถในการคิดคำนวณขั้นพื้นฐาน

3. ชาวเวียดนามทุกคนต้องมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับสุขอนามัยวิทยาศาสตร์

4. ชาวเวียดนามทุกคนต้องมีความรู้ทางประวัติศาสตร์เวียดนาม ภูมิศาสตร์ และ
คุณธรรมของการเป็นประชาชน

2.2 ผลของการรณรงค์

ในช่วงนี้ประชาชนถูกส่งเสริมให้อ่านออกเขียนได้ เพื่อเป็นการต่อต้านภาวะสงคราม และเป็นส่วนหนึ่งของการสร้างชาติ และการรณรงค์ก็ประสบความสำเร็จภายใน 8 ปี ประชาชน 10,000,000 กลายเป็นผู้รู้หนังสือ 10 จังหวัด 80 ตำบล 1,424 หมู่บ้าน และ 7,248 ชุมชน ได้รับการพิจารณาว่าเป็นเขตการปกครองที่ประชากรรู้หนังสือ (Pham Minh hac 1991, p.55)

การปฏิรูปการศึกษาในช่วง ค.ศ.1945-ค.ศ.1954 เป็นจุดเริ่มต้นแห่งการปฏิรูป การศึกษาครั้งสำคัญซึ่งมีผลต่อคุณภาพทางการศึกษาของชาวเวียดนามในยุคปัจจุบันเป็นอย่างมาก จาก สถิติ ค.ศ.1989 แสดงไว้ว่าประชากรกว่า 80 เปอร์เซ็นต์ เป็นประชากรที่เกิดหลังการประกาศอิสรภาพ ใน ค.ศ.1945 ประชากรผู้รู้หนังสือที่มีมากถึง 94 เปอร์เซ็นต์ ในยุคปัจจุบันนี้จึงเป็นประชากรที่ได้ ประโยชน์ จากการเริ่มต้นนโยบายจัดความสนใจเวลาแก่ประชาชนของประธานาธิบดีโฮจิมินห์ในยุคนี้

นอกจากนี้คำสอนสำคัญที่ชาวเวียดนามส่วนใหญ่ในยุคปัจจุบันยึดถือเป็นหลักในการ ดำรงชีวิต ก็ยังเป็นคำสอนของอดีตประธานาธิบดีโฮจิมินห์ ที่มีส่วนกระตุ้นให้เยาวชนชาวเวียดนาม ศึกษาหาความรู้ ไม่เฉพาะแต่ในตำราเรียนเท่านั้น แต่เยาวชนยังต้องรู้เรื่องของประเทศชาติ ประชาชน และรู้เรื่องราวหลากหลายแง่มุมของสังคม จนมีผู้กล่าวว่า หากถามเด็กคนใดในเวียดนาม ก็จะสามารถ จดจำคำสอนของท่านโฮจิมินห์ได้ว่า เราควรเรียนกับโรงเรียน เรียนกับหนังสือ ห้องสมุด เรียนซึ่งกัน และกัน เรียนกับประชาชน (นิติภูมิ นวรัตน์ 2549, หน้า 44)

ช่วงที่ 3 จาก ค.ศ.1954 - ค.ศ.1986 ช่วงแห่งการต่อสู้เพื่อการรวมประเทศ

ค.ศ.1954 เมื่อสงครามเวียดนามเป็นพหุสิ้นสุดลง ฝรั่งเศสต้องถอนตัวจากเวียดนามเหนือ การ ปกครองของประเทศถูกแบ่งเป็นสองส่วนคือเวียดนามเหนือและใต้ ในช่วงนี้ประเทศยังคงตกอยู่ใน ภาวะสงครามระหว่างเวียดนามผู้รักชาติ รัฐบาลไซง่อนภายใต้การปกครองของฝรั่งเศส และทหาร อเมริกัน

1. การปฏิรูปการศึกษาเพื่อพัฒนาการอ่านออกเขียนได้ในเวียดนามเหนือ

การปฏิรูปการศึกษาเกิดขึ้นในเขตการปกครองเวียดนามเหนือซึ่งมีอิสรภาพจากอาณานิคม ฝรั่งเศส ในขณะที่เวียดนามใต้การศึกษาอยู่ในระบบเดิม ในเขตเวียดนามเหนือการรณรงค์ด้านการ อ่านออกเขียนได้ยังคงเป็นไปเพื่อสอดคล้องกับเป้าหมายในการเร่งฟื้นฟูประเทศหลังภาวะสงคราม ซึ่งกลุ่มเป้าหมายสำคัญที่รัฐจะส่งเสริมให้ได้รับ โอกาสในการเรียนเพื่อเพิ่มการรู้หนังสือคือ กลุ่มคนที่มี

บทบาทสำคัญต่อการสร้างประเทศ นั่นคือกลุ่มชนชั้นแรงงาน และกลุ่มผู้นำที่มีบทบาทในขบวนการเปลี่ยนแปลงของประเทศ ประชาชนบริโภคโฮจิมินห์ วรรณคดีให้ประชาชนทั้งหมดต่อสู้กับความไม่รู้หนังสือ คนที่ไม่รู้หนังสือต้องเรียนเพราะถือเป็นสิทธิและหน้าที่ ในขณะที่เดียวกันคนที่รู้หนังสือก็มีหน้าที่ที่ต้องช่วยคนไม่รู้หนังสือ

ในช่วงต้นของการปฏิรูปการศึกษา ค.ศ.1954 (กลาง ค.ศ.1950's ถึงกลาง ค.ศ.1960's) รัฐบาลต้องเร่งฟื้นฟูโครงสร้างพื้นฐานทางการศึกษาคือการฟื้นฟูสภาพแวดล้อมของโรงเรียน การอบรมครู และการสรรหาทรัพยากรอันจำเป็นสำหรับการเรียนการสอน ในช่วงนี้ประชากรที่มีเพียงการศึกษาขั้นพื้นฐานจะถูกนำมาอบรมโดยหลักสูตรเร่งรัด (12 หรือเพียง 2-3 เดือน) เพื่อส่งไปเป็นครูชั้นประถมศึกษา หลักสูตรเร่งรัดยังได้ถูกจัดขึ้นเพื่ออบรมผู้บริหาร โรงเรียน และหนังสือ โดยเฉพาะตำราเรียนพื้นฐานถูกระดมมาโดยเร่งด่วน

ผลจากการปฏิรูปการศึกษาตอนต้น อัตราการรู้หนังสือเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ ในปี 1965 ประชากรในเวียดนามเหนือ อายุ 12-50 ปี มีอัตราการรู้หนังสือมากถึงร้อยละ 93.4 (APPEAL UNESCO 1991, p.15)

2. การรณรงค์เพื่อป้องกันกลับมาของภาวะไม่รู้หนังสือ

ภายหลังความสำเร็จในการเพิ่มอัตราการรู้หนังสือสำหรับประชากรในเวียดนามเหนือ รัฐยังคงส่งเสริมการรู้หนังสือให้ประชากรอย่างต่อเนื่องผ่านนโยบายการเรียนรู้ภายหลังการรู้หนังสือ (A policy for post-literacy) นโยบายดังกล่าวจัดเป็นส่วนหนึ่งของแผนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับแรกของเวียดนาม (ค.ศ.1961–1965) ซึ่งมีเป้าหมายทางการศึกษาดังนี้

1. ส่งเสริมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องสำหรับแรงงานชาวเวียดนาม เพื่อป้องกันการกลับมาของการไม่รู้หนังสือ และผลักดันให้ความรู้ที่ได้รับมีบทบาทต่อการเพิ่มประสิทธิภาพในการดำรงชีวิตและการทำงาน

2. ส่งเสริมการศึกษาขั้นพื้นฐานแก่ชนชั้นนำและคนรุ่นใหม่ที่มีบทบาทสำคัญในการต่อสู้เพื่ออิสระและเสรีภาพ ซึ่งไม่มีโอกาสในการเข้าถึงการศึกษาขั้นพื้นฐานเนื่องจากมีภาระรับผิดชอบในการต่อสู้เพื่อประเทศชาติ การศึกษาจะช่วยส่งเสริมให้ชนชั้นนำเหล่านี้มีความสามารถในการบริหารและพัฒนาประเทศได้ดียิ่งขึ้น

3. การศึกษาภายใต้สภาวะสงคราม (ค.ศ.1965 – ค.ศ.1975)

ระหว่างนี้เวียดนามตกอยู่ภายใต้สงครามต่อต้านสหรัฐอเมริกา โรงเรียนหลายแห่งในเมืองถูกทำลาย การเรียนการสอนต้องถูกคุกคามด้วยความไม่มั่นคงของเหตุการณ์บ้านเมือง อย่างไรก็ตาม การเรียนการสอนที่ได้รับการสนับสนุนอย่างต่อเนื่องในช่วงที่ผ่านมาก็ยังคงมีอยู่ต่อไป เพียงแต่ในช่วงนี้

การศึกษาของเวียดนามมีความจำเป็นต้องปรับตัวให้สอดคล้องกับสถานการณ์บ้านเมืองซึ่งอยู่ในสภาวะสงคราม โดยการคำนึงถึงความปลอดภัยของนักเรียนเป็นหลัก

โรงเรียนที่อยู่ในพื้นที่ที่ได้รับความเสี่ยงจากสงครามถูกปิดลงและถูกอพยพไปยังพื้นที่ปลอดภัยในเขตภูเขาและเขตชนบท การศึกษาของเยาวชนได้รับการสนับสนุนเป็นอย่างดีจากประชาชนชาวเวียดนามในพื้นที่ชนบท นักเรียนจะได้รับที่อยู่อาศัยจากชาวบ้านในพื้นที่ สถานที่ทำงานของพรรคคอมมิวนิสต์ถูกคิดแปลงเป็นโรงเรียน หลุมหลบภัยถูกสร้างขึ้นรอบๆห้องเรียนเพื่อเตรียมรับกับภัยทางสงครามที่อาจจะเกิดขึ้น การเรียนการสอนยังคงมีขึ้นโดยยึดถือเวลาเรียนให้สอดคล้องกับการป้องกันความปลอดภัยของนักเรียน ในบางพื้นที่การเรียนมีขึ้นในช่วงค่ำ หรือช่วงเช้าตรู่ เพื่อเลี่ยงการบุกรุกทางอากาศจากทหารอเมริกัน

การรณรงค์ลดอัตราการไม่รู้หนังสือที่ดำเนินไปในสภาวะจำกัดแสดงให้เห็นถึงเจตจำนงอันแรงกล้าของผู้นำชาวเวียดนาม ที่แม้ว่าในด้านหนึ่งสงครามจะยังคงดำเนินไป ในอีกด้านหนึ่งการเรียนการสอนก็ยังคงเกิดขึ้นอย่างกระจายตัวไปยังเขตที่มีความปลอดภัย ทั้งนี้ผู้นำชาวเวียดนามได้เล็งเห็นว่า การอ่านออกเขียนได้จะผลิตแรงงานที่มีคุณภาพ ข้าราชการที่มีความรู้ความสามารถ ออกมาช่วยกันพัฒนาประเทศให้เจริญมากขึ้น

4. การศึกษาหลังการรวมประเทศใน ค.ศ.1975

เมื่อสงครามต่อต้านสหรัฐอเมริกาสิ้นสุดลง เวียดนามเหนือและเวียดนามใต้รวมตัวกัน และก่อตั้งเป็นประเทศสังคมนิยมเวียดนาม โดยประเทศจะบริหารเศรษฐกิจและสังคมโดยการรวมศูนย์แบบรัฐสังคมนิยม รัฐบาลริเริ่มที่จะพัฒนาประเทศให้เจริญทัดเทียมกับชาติตะวันตกอื่นๆ ในด้านของการศึกษา รัฐบาลได้จัดให้มีการฟื้นฟูระบบการศึกษาให้เข้าสู่สภาวะปกติ การเรียนการสอนถูกย้ายกลับมาในเมืองดั้งเดิม นักเรียนที่หยุดเรียนไปเริ่มกลับมาลงเรียนใหม่ มีการขาดแคลนอุปกรณ์การเรียน และหนังสือเรียนจำนวนมาก

นโยบายด้านการรู้หนังสือมีความชัดเจนมากขึ้น โดยในส่วนแรกเป็นการเน้นถึงการเพิ่มการรู้หนังสือสำหรับประชากรในเขตที่ได้รับอิสรภาพใหม่คือเวียดนามใต้ให้ได้ภายในระยะเวลา 2 ปี ซึ่งประชากรในเวียดนามใต้มากกว่า 4 ล้านคนไม่รู้หนังสือ โดยเฉพาะอย่างยิ่งประชากรในชนบทและเขตภูเขา ส่วนที่สองเป็นการส่งเสริมให้การรู้หนังสือในเวียดนามเหนือมีมากขึ้น โดยรัฐจะสนับสนุนให้มีการศึกษาเพิ่มเติมจากการศึกษาขั้นพื้นฐาน

4.1 ผลลัพธ์จากการรณรงค์

UNESCO ได้ประเมินผลลัพธ์ของการรณรงค์ด้านการอ่านออกเขียนได้ของชาวเวียดนามในช่วงนี้ไว้ว่าประสบความสำเร็จ โดยมี

1. ประชากรที่อ่านออกเขียนได้เพิ่มมากขึ้นถึง 3 ล้านคนใน ค.ศ. 1977
2. ชนชั้นแรงงานของประเทศมีวัฒนธรรมในการทำงานที่พัฒนาขึ้น
3. ชนชั้นนำที่มีบทบาทในกองทัพและการบริหารประเทศมีศักยภาพในการทำงาน

มากขึ้นเนื่องจากการศึกษาที่ได้รับ ทหารหลายล้านคนได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทหารและเยาวชนกว่า 60,000 คนได้รับการศึกษาต่อจนถึงชั้นอุดมศึกษา จบออกมาปฏิบัติงานที่ดี และมีบทบาทสำคัญอย่างมากต่อการพัฒนาประเทศทั้งทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง (APPEAL UNESCO 1991, p.12)

ช่วงที่ 4 ค.ศ.1976 – ค.ศ.2000 ศตวรรษแห่งการเปลี่ยนแปลงครั้งยิ่งใหญ่ทางเศรษฐกิจ

ค.ศ.1981 เวียดนามได้ทดลองให้ประชาชนมีเสรีภาพทางเศรษฐกิจโดยสามารถเพิ่มผลผลิตเพื่อตนเองได้ อย่างไรก็ตามประชากรในประเทศยังไม่มีความรู้ความสามารถเพียงพอที่จะเป็นแรงงานที่มีประสิทธิภาพได้ ใน ค.ศ.1980 มีการประมาณกันว่าเวียดนามมีประชากรอยู่ประมาณ 30 ล้านคน แต่มีเพียงร้อยละ 12 เท่านั้นที่ได้รับการฝึกอบรม นอกจากนั้นมีเพียงอุดมการณ์แต่ทำงานไม่ได้ (ไพฑูรย์ สีนลาร์ตัน 2540 อ้างใน ไพฑูรย์ สีนลาร์ตัน 2551, หน้า 3) ในขณะที่ UNESCO ได้สำรวจพบว่าเวียดนามมีประชากรผู้ไม่รู้หนังสือมากถึง 4,621,000 คน ส่วนมากเป็นประชากรกลุ่มที่อยู่อาศัยในเขตชนบทห่างไกล เขตภูเขาและเป็นชนกลุ่มน้อย

1. การศึกษาหลังการปฏิรูปทางเศรษฐกิจ

ช่วงนี้การพัฒนาเศรษฐกิจยังคงมีอยู่อย่างต่อเนื่อง แม้ว่าระดับการศึกษาของประชากรจะอยู่ในระดับต่ำ ใน ค.ศ.1986 รัฐบาลมีการประกาศนโยบายปรับปรุงใหม่ หรือนโยบาย “โดย เหมย” (Doi Moi) ซึ่งเปิดเสรีทางเศรษฐกิจให้กลไกทางการตลาดเข้ามาทำงานแทนที่การควบคุมจากรัฐบาลเพื่อสอดคล้องกับแผนการปฏิรูปทางเศรษฐกิจ รัฐบาลได้ให้ความสำคัญกับการให้การศึกษาแก่ประชากรจัดเป็นเป้าหมายหนึ่งของการพัฒนาประเทศ ดังเห็นได้จากนโยบายด้านการศึกษารัฐให้ความสำคัญกับทรัพยากรมนุษย์ในฐานะของการเป็นปัจจัยสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ดังนั้นการลงทุนในทรัพยากรมนุษย์คือการลงทุนต่อการพัฒนาประเทศ แม้ว่าสถานการณ์ทางเศรษฐกิจของประเทศจะตกต่ำ รัฐบาลก็ยังคงเพิ่มงบประมาณด้านการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

จากการประชุมพรรคคอมมิวนิสต์แห่งชาติเวียดนามครั้งที่ 9 ค.ศ.1991 รัฐบาลได้ประกาศให้การศึกษาขั้นประถมศึกษาเป็นการศึกษาภาคบังคับ รัฐบาลเพิ่มงบประมาณจำนวนมาก เพื่อขยายจำนวนโรงเรียนระดับประถมศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเขตชนบทและห่างไกล คณะกรรมการด้านการรณรงค์การรู้หนังสือแห่งชาติถูกจัดตั้งขึ้นเป็นครั้งแรก ในการรณรงค์ด้านการรู้หนังสือ รัฐบาลได้ทุ่มเทความพยายามเป็นพิเศษสำหรับชนกลุ่มน้อย ประชาชนที่อาศัยในเขตภูเขาห่างไกล ซึ่งขาดโอกาสทางการศึกษา

2. นโยบายการลดอัตราการไม่รู้หนังสือภายใต้กรอบแนวคิด (The Asia–Pacific Programme of Education for ALL , National studies : Vietnam 1991)⁹

ใน ค.ศ.1989 เวียดนามได้เข้าเป็นสมาชิกกลุ่ม The Asia –Pacific Programme of Education for ALL (APPEAL) ซึ่งเป็นครั้งแรกที่เวียดนามจะริเริ่มการพัฒนา นโยบายทางการศึกษาภายใต้กรอบแนวคิดของนานาชาติ การดำเนินนโยบายทางการศึกษาในช่วงนี้มุ่งเน้นการลดอัตราการไม่รู้หนังสือ (Illiterates) ร่วมกับตัวแทนจาก UNESCO โดยการส่งเสริมการเรียนรู้ขั้นพื้นฐานให้เยาวชนอย่างทั่วถึง (Universalization of Primary Education) ควบคู่ไปกับการให้การศึกษาต่อเนื่องแก่ผู้ใหญ่ เพื่อสร้างและรักษาการรู้หนังสือให้คงอยู่ต่อไป (Complementary education of adults)

หลังการเข้าเป็นสมาชิก APPEAL รัฐบาลได้แต่งตั้งคณะกรรมการลดอัตราการไม่รู้หนังสือ ซึ่งประกอบด้วย รัฐมนตรีกระทรวงศึกษาธิการ รัฐมนตรีจากกระทรวงที่เกี่ยวข้อง 6 กระทรวง และผู้นำจากหน่วยงานทางสังคม คือ สหพันธ์สตรี สหพันธ์เกษตรกร หอการค้า และสมาคมเยาวชน รวมถึงได้มีการแต่งตั้งตัวคณะกรรมการระดับจังหวัดเพื่อรองรับแผนการทำงานที่จะมีขึ้น

ภายใต้การร่วมมือดังกล่าว เวียดนามประสบความสำเร็จเป็นอย่างสูงในการส่งเสริมการอ่านของเยาวชนและผู้ใหญ่ โดยเป็นการริเริ่มจากพื้นฐานทางการอ่านที่สำคัญคือทักษะในการอ่านออก เขียนได้ของเยาวชน และการอ่านประกอบหลักสูตรการเรียนการสอนสำหรับผู้ใหญ่ และข้าราชการ ที่มุ่งเน้นให้เกิดความรู้ที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตและการพัฒนาวิชาชีพที่ตนปฏิบัติอยู่

เป็นที่น่าสังเกตว่า การณรงค์ผ่านโปรแกรม Education for All ของเวียดนามนั้น นอกจากจะมุ่งเน้นการพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน (Primary Education) และการเพิ่มอัตราการอ่านออกเขียนได้ (Literacy) ของประชากรชาวเวียดนามตามเป้าหมายหลักของโครงการ APPEAL แล้วรัฐบาลเวียดนามยังมุ่งเน้นให้ประชากรทั้งประเทศมีความสามารถในการอ่านเพื่อประโยชน์ในการดำรงชีพ และสนับสนุนต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ และการเมืองการปกครองของประเทศด้วย

รัฐบาลมีความพยายามในการสนับสนุนการเรียนการสอนนอกห้องเรียน และการจัดหลักสูตรอบรมสำหรับบุคคลากรรัฐและประชกรวัยแรงงาน กล่าวได้ว่าภายใต้กรอบการทำงาน APPEAL นอกจากรัฐบาลจะสนับสนุนให้ประชากรทั้งประเทศอ่านออกเขียนได้แล้ว รัฐบาลยัง

⁹ APPEAL ถูกก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 1987 ณ กรุงนิวเดลี ประเทศอินเดีย ภายใต้การสนับสนุนของ UNESCO โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้ประเทศสมาชิกสามารถสร้างการเรียนรู้ขั้นพื้นฐานให้ประชาชนทั้งประเทศ สามารถลดอัตราการไม่รู้หนังสือ และส่งเสริมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องให้กับประชาชน ในปี ค.ศ.1989 APPEAL มีกลุ่มประเทศในเขตเอเชีย แปซิฟิกเป็นประเทศสมาชิกทั้งสิ้น 20 ประเทศ คือ อัฟกานิสถาน ออสเตรเลีย บังกลาเทศ จีน อินเดีย อินโดนีเซีย อิหร่าน ญี่ปุ่น ลาว มาเลเซีย มัลดีฟ เนปาล นิวซีแลนด์ ปากีสถาน ปาปัวนิวกินี ฟิลิปปินส์ เกาหลี ซามัว ไทยและเวียดนาม

สนับสนุนให้ประชากรทุกเพศทุกวัยมีความกระตือรือร้นที่จะอ่านเขียนให้ดียิ่งขึ้นเพื่อการทำงานของตนและการพัฒนาประเทศโดยรวมด้วย

2.2 วัตถุประสงค์ของ APPEAL

1. ผลักดันให้แรงงานชาวเวียดนามทุกคนสามารถอ่านออกเขียนได้
2. สร้างสรรค์กิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะในการอ่านการเขียนและการคิดคำนวณ
3. ผลักดันให้เยาวชนอายุ 6-15 ปีสามารถเข้าถึงการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง

(Universalization of primary education)

2.3 เป้าหมายของ APPEAL

1. ภายในปี ค.ศ. 2000 ประชากรทั้งประเทศจะต้องอ่านออกเขียนได้
ในปี ค.ศ.1980 ประชากรผู้ไม่รู้หนังสือในเวียดนามมีอยู่ทั้งสิ้น 4,621,000 คน
ในสิบปี ข้างหน้า ประชากรจะรู้หนังสือเพิ่มขึ้นปีละ 2.5 ล้านคนโดยประมาณ
2. ภายในปี ค.ศ.1995 การอบรมและการให้การศึกษาขั้นพื้นฐานแก่เยาวชนจะมีครอบคลุมทั้งประเทศ ยกเว้นเยาวชนในเขต ทูร์กันดารเท่านั้น

2.4 ยุทธศาสตร์การเพิ่มอัตราการอ่านออกเขียนได้ จาก ค.ศ. 1991 – ค.ศ.1995

(UNESCO 1991, p.38)

1. เน้นการรณรงค์ในระดับท้องถิ่น ในพื้นที่ชนบทและเขตภูเขาที่อัตราการรู้หนังสือยังอยู่ในเกณฑ์ต่ำ ในขณะที่เดียวกันการให้การศึกษาในระดับชาติก็ยังคงดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้รัฐบาลยังส่งเสริมให้สภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรมแห่งการเรียนรู้เกิดขึ้น เพื่อสร้างให้ทักษะการรู้หนังสือติดตัวประชาชนไปตลอดชีพ
2. สร้างการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องให้กับผู้ใหญ่ที่รู้หนังสือ และกลุ่มข้าราชการ ผู้นำที่มีบทบาทในการพัฒนาประเทศ เพื่อผลักดันให้ความรู้ถูกนำไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวันและการทำงาน

2.5 วิธีการในการดำเนินโครงการ แบ่งตามกลุ่มเป้าหมายดังต่อไปนี้

1. สำหรับประชากรผู้ไม่รู้หนังสือในเขตชนบท และเขตภูเขา จัดให้มีการเรียนการสอนที่ยืดหยุ่น ขนาดห้องเรียนเล็กเหมาะสมกับลักษณะการรวมตัวของชนพื้นเมืองที่มีการรวมตัวเป็นกลุ่มทางการผลิตในท้องถิ่น นอกจากนั้นยังสนับสนุนการเรียนนอกห้องเรียนที่ถ่ายทอดโดยผู้รู้หนังสือ ถ่ายทอดความรู้ไปยังผู้ไม่รู้หนังสือ และจากผู้ปกครองไปยังลูกหลานในครอบครัว
2. สำหรับประชากรในกลุ่มทำงาน ใช้วิธีการจัดหลักสูตรอบรมเฉพาะทาง ในหัวข้อที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีพและการเพิ่มผลผลิตจากการทำงาน ทั้งนี้เพื่อวัตถุประสงค์ในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในท้องถิ่น หลักในการส่งเสริมทักษะในการอ่านอย่างต่อเนื่อง คือการจัดให้มี

ทรัพยากรในการเรียนที่เหมาะสม คือ โปสเตอร์ หนังสือพร้อมรูปภาพ หนังสือที่สะดวกพกพาพร้อมตัวอักษรขนาดใหญ่ และภาพสี่บรรยาย และเนื้อหาที่เหมาะสม (UNESCO 1991, p.38)

นอกจากนี้หลักสูตรการเรียนสำหรับผู้ใหญ่ในชั้น Complementary education 1st Level ยังได้ให้ความสำคัญกับทักษะในการอ่าน ดังจะเห็นได้จากเกณฑ์ในการพิจารณาการผ่านหลักสูตรในชั้นเบื้องต้น ผู้เรียนจำเป็นต้องสามารถอ่านบทความสั้นๆ ได้โดยไม่ติดขัด ในชั้นสูง ผู้เรียนจะต้องสามารถพัฒนาทักษะการอ่านให้มากขึ้น

3. สำหรับข้าราชการ และกลุ่มผู้นำในท้องถิ่น เป็นกลุ่มคนที่มีบทบาทสำคัญอย่างมากต่อการพัฒนาประเทศ กลุ่มคนเหล่านี้มักได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานมาแล้ว แต่มีความจำเป็นต้องศึกษาเพิ่มเติมเพื่อความก้าวหน้าทางหน้าที่การงาน และเพิ่มศักยภาพในการทำงานเพื่อประเทศชาติ รัฐบาลสนับสนุนการอ่านผ่านหลักสูตรที่กำหนดให้ผู้เรียนที่จะจบหลักสูตร Complementary education 2nd Level ต้องเรียนวิชาภาษาและวรรณกรรมจำนวนทั้งสิ้น 202 ชั่วโมง จากชั่วโมงเรียนรวมทุกวิชาจำนวน 854 ชั่วโมง คิดเป็นอัตราส่วนมากถึงร้อยละ 25ของชั่วโมงเรียนทั้งหลักสูตร

สำหรับหลักสูตร Complementary education 3rd Level รัฐบาลกำหนดให้ผู้เรียนวิชาภาษาและวรรณกรรมจำนวนทั้งสิ้น 267 ชั่วโมง จากชั่วโมงเรียนรวมทุกวิชาจำนวน 943 ชั่วโมง คิดเป็นอัตราส่วนมากถึงร้อยละ 28 ของชั่วโมงเรียนทั้งหลักสูตร (UNESCO 1991, p.41)

2.6 ผลจากการปฏิบัติงาน

จากสถิติรายงาน โดยคณะกรรมการด้านการรณรงค์การรู้หนังสือแห่งชาติและกระทรวงศึกษาธิการเวียดนาม ผลจากการรณรงค์ด้านการรู้หนังสือ ส่งผลให้ประชากรวัย 15-35 ปี มีอัตราการรู้หนังสือเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 86.1 ใน ค.ศ.1990 เป็นร้อยละ 95.6 ใน ค.ศ.1998 จัดว่าประสบความสำเร็จเกินเป้าหมายที่ตั้งไว้เพียงร้อยละ 94 (Pham Minh Hac 2000, p.51)

ช่วงที่ 5 ศตวรรษที่ 21 ช่วงแห่งการบูรณาการเข้าสู่เศรษฐกิจโลก

บทบาทของรัฐบาล

ค.ศ.2001 รัฐบาลเวียดนามทุ่มเทความพยายามอย่างจริงจังที่จะปฏิรูปเศรษฐกิจ ส่งเสริมอุตสาหกรรมเพื่อการส่งออก เปิดเสรีและนำประเทศเข้าร่วมกับระบบเศรษฐกิจของนานาชาติ เช่น การเข้าเป็นภาคีของการค้าเสรีกับ ASEAN การริเริ่มการค้าแบบทวิภาคีกับสหรัฐอเมริกา รวมถึงความพยายามในการเข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลก การจัดการศึกษาของเวียดนามจึงต้องมีความสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมดังกล่าว โดยรัฐบาลเวียดนามมุ่งเน้นการสร้างทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพเพื่อตอบสนองตลาดแรงงานที่ต้องการบุคลากรที่จะมีความสามารถในการทำงานในธุรกิจสมัยใหม่ได้

กล่าวได้ว่าศตวรรษที่ 21 คือช่วงแห่งการเปลี่ยนผ่านที่สำคัญของเวียดนาม จากการเป็นประเทศสังคมนิยมแบบปิดประเทศมาสู่การเป็นประเทศที่มีการเปิดเสรีทางเศรษฐกิจและการศึกษามากยิ่งขึ้น ในช่วงของการเปลี่ยนผ่านไปสู่การเป็นส่วนหนึ่งของเศรษฐกิจโลกมากยิ่งขึ้นนี้ พรรคคอมมิวนิสต์และรัฐบาลเวียดนามยังคงเป็นหน่วยงานหลักที่สำคัญที่มีบทบาทในการดำเนินนโยบายทางการศึกษา โดยรัฐบาลยังคงเชื่อว่าการอ่านออกเขียนได้ คือคุณสมบัติอันสำคัญสำหรับการเปิดเสรีทางเศรษฐกิจที่จะมีมากขึ้น การจัดการศึกษาทั้งในระบบและนอกระบบของเวียดนามจึงมีแผนปฏิบัติการที่มุ่งเน้นสร้างภาวะการรู้หนังสือ และทักษะในการเรียนรู้ตลอดชีพให้แก่ประชากรอย่างทั่วถึงมากยิ่งขึ้น

1. การจัดการศึกษาของเวียดนามในศตวรรษ ที่ 21

การศึกษาของเวียดนามใน ศตวรรษที่ 21 มีแนวทางการจัดการที่ทันสมัยและได้มาตรฐานสากลมากขึ้น ภายใต้กรอบแนวคิดการศึกษาเพื่อมวลประชา (Education for All) ซึ่งเวียดนามเข้าร่วมลงนามรับรองตามมติที่ประชุมนานาชาติเมืองดาการ์ในเดือนเมษายน ค.ศ.2000 (Daka Framework for Action ,Education for All : Meeting our Collective Commitments) ร่วมกับประเทศอื่นๆ กว่า 150 ประเทศที่ร่วมประชุมใน World Education Forum ณ เมืองดาการ์ ประเทศเซเนกัล

ค.ศ.2003 ที่ประชุมพรรคคอมมิวนิสต์ได้รับรองแผนการปฏิบัติการทางการศึกษาระยะยาวที่กระทรวงศึกษาธิการเวียดนามได้นำเสนอ โดยจัดทำเป็นแผนการปฏิบัติการด้านการศึกษาเพื่อมวลชน ค.ศ.2003-ค.ศ.2015 (National Education for All Action Plan) ซึ่งมุ่งเน้นด้านการสร้างความสอดคล้องกันระหว่างเป้าหมายทางการศึกษา 3 ด้านหลัก คือ การเข้าถึงการศึกษา คุณภาพทางการศึกษา และการบริหารจัดการทางการศึกษา ในการพัฒนาเป้าหมายหลัก 4 กลุ่ม คือ กลุ่มการดูแลและการศึกษาปฐมวัย กลุ่มประถมศึกษา กลุ่มมัธยมศึกษาตอนต้น และกลุ่มการศึกษานอกระบบ

1.1 เป้าหมายที่คาดหวัง

หากการปฏิบัติการตามแผนการดังกล่าวประสบความสำเร็จในเชิงปฏิบัติได้จริง เวียดนามคาดหวังว่าระบบการศึกษาของเวียดนามจะก้าวหน้าอย่างมีนัยสำคัญในด้านต่างๆ ดังนี้ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา 2549, หน้า 33)

1. เด็กปฐมวัยทุกคนจะได้รับการดูแลและเตรียมความพร้อมด้านการศึกษาเป็นเวลาหนึ่งปีก่อนเข้าเรียนชั้นประถมหนึ่ง
2. เด็กนักเรียนจะได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึงเป็นเวลา 9 ปี โดยเด็กทุกคนที่มีอายุ 6 ปี จะได้เข้าเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และสามารถเรียนต่อตามขั้นตอนไปจนตลอดการศึกษาขั้นพื้นฐาน 9 ปี

3. เด็กนักเรียนทุกคนจะได้รับการศึกษาโดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายตามมาตรฐานการศึกษาระดับนานาชาติ 900 ชั่วโมงต่อปีการศึกษา และด้วยมาตรฐานการศึกษาที่ปรับปรุงดีขึ้นเรื่อยๆ
4. ท้องถิ่นต่างๆ จะได้รับการจัดสรรโครงการศึกษาและสิ่งอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้และฝึกทักษะในการดำรงชีวิตที่ทันสมัย (Modern Life Skills)
5. คุณภาพของกระบวนการเรียนการสอนจะก้าวสู่ระดับมาตรฐานสากลอันทันสมัยผ่านกระบวนการปรับปรุงหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง โครงการพัฒนาครูทั้งก่อนและระหว่างประจำการ ตลอดจนการนำมาตรฐานขั้นต่ำด้านการเรียนรู้ซึ่งมีคุณภาพมาประยุกต์ใช้ในทุกโรงเรียน
6. ผลลัพธ์ทางการศึกษาจะสอดคล้องโดยตรงต่อเศรษฐกิจและสังคมที่ทันสมัย ส่งผลให้เวียดนามมีความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างมั่นคงมากยิ่งขึ้น
7. การบริหารจัดการทางการศึกษาจะมีโครงสร้างและกระบวนการกระจายอำนาจที่ทันสมัย

1.2 ผลที่เกิดขึ้นต่อระบบการศึกษาเวียดนาม

การจัดการศึกษาภายใต้โครงการ Education for All ส่งผลสำคัญต่อลักษณะการศึกษาในประเทศเวียดนามคือ

1. การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้แก่ประชากรพัฒนาขึ้น โดยประชากรชาวเวียดนามได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานคือระดับประถมศึกษาฟรี ในปัจจุบันการศึกษาขั้นพื้นฐานก้าวขึ้นไปถึงระดับมัธยมต้นใน 16 จังหวัด และภายในค.ศ.2005 การศึกษาระดับมัธยมต้นจะครอบคลุมถึง 30 จังหวัด ส่งผลให้อัตราการรู้หนังสือของเวียดนามสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องในช่วงเวลาที่ผ่านมา
2. รัฐบาลลดการควบคุมการจัดการสถานศึกษาของเอกชนลง มีการส่งเสริมให้เอกชนเข้ามามีบทบาททางการศึกษามากขึ้น ส่งผลให้สถานศึกษาเอกชนมีเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะในระดับอนุบาล สถานฝึกวิชาชีพ และระดับอุดมศึกษา สถานศึกษาเอกชนมีสิทธิในการเก็บค่าเล่าเรียนเอง แม้จะอยู่ภายใต้การกำกับของรัฐและค่าบริการอื่นๆ ได้ด้วย (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา 2549, หน้า 80)
3. ผู้ด้อยโอกาส โดยเฉพาะชาวเขาที่อยู่ห่างไกล ชนกลุ่มน้อยต่างๆ มีโอกาสทางการศึกษามากขึ้น โดยรัฐบาลได้ให้สิทธิพิเศษทางการศึกษาแก่กลุ่มคนเหล่านี้ เช่น ให้ทุนการศึกษา หรือใช้เกณฑ์การพิจารณารับเข้าที่ต่ำกว่าชาวเมือง (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา 2549, หน้า 237)
4. การจัดการระบบการศึกษาของเวียดนามพัฒนาตามหลักมาตรฐานสากลมากขึ้น มีการนำหลักการจัดการคุณภาพมาใช้กับสถานศึกษา และมีการกระจายอำนาจทางการบริหารสถานศึกษามากขึ้น

1.3 ลักษณะพิเศษของระบบการศึกษาเวียดนาม

ภายใต้แผนการจัดการศึกษาระยะยาวดังกล่าว รัฐบาลเวียดนามยังคงมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาระดับการศึกษาซึ่งมีผลโดยตรงต่อความสามารถในการอ่านของประชาชน ลักษณะพิเศษของการจัดการศึกษาของรัฐบาลเวียดนามคือการมีเป้าหมายที่ชัดเจน และมีระบบการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ โดยเน้นการควบคุมทิศทางจัดการศึกษาจากส่วนกลาง ควบคู่ไปกับการระดมความช่วยเหลือด้านการศึกษาจากสังคม (ไพฑูรย์ สีนลรัตน์ 2551, หน้า 51) ลักษณะพิเศษดังกล่าวส่งผลให้การดำเนินนโยบายรัฐด้านการอ่านออกเขียนได้ประสบความสำเร็จได้เช่นกัน

2. การอ่านออกเขียนได้ของเวียดนามในศตวรรษที่ 21

2.1 นิยามของการอ่านออกเขียนได้ (Definition of Literacy)

รัฐบาลเวียดนามกำหนดนิยามของการอ่านออกเขียนได้ไว้ว่าคือความสามารถในการอ่านและเขียนภาษาเวียดนาม และการมีทักษะทางคณิตศาสตร์เบื้องต้น ความสามารถด้านการอ่านออกเขียนได้จะเทียบเท่ากับการได้รับการศึกษาถึงระดับประถมศึกษาปีที่ 5 ส่วนอัตราการอ่านออกเขียนได้ (Literacy Rate) คือร้อยละของประชากรวัย 15-40 ปีที่สามารถอ่านออกเขียนได้

2.2 นโยบายรัฐด้านการอ่านออกเขียนได้ (National Literacy : Vietnam, 2003)

1. นโยบายด้านการศึกษาของรัฐให้ความสำคัญกับทรัพยากรมนุษย์ในฐานะของการเป็นปัจจัยสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ดังนั้นการลงทุนในทรัพยากรมนุษย์คือการลงทุนต่อการพัฒนาประเทศ และจัดเป็นเป้าหมายหนึ่งของการพัฒนาประเทศ
2. ดำเนินนโยบายการศึกษาสำหรับประชาชน (Education for All) อย่างต่อเนื่อง
3. การดำเนินนโยบายการศึกษาสำหรับประชาชน (Education for All) จะต้องสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศชาติ
4. สร้างสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมสำหรับการเข้าถึงเอกสารและสื่อสำหรับมวลชน และสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ให้เกิดขึ้น
5. เพิ่มการลงทุนด้านการศึกษาของหน่วยงานรัฐ และส่งเสริมความรู้ด้านการศึกษากับหน่วยงานภายนอกเช่น Women’s Union, Youth’s League, Farmer’s Association, Confederation of Labour

2.3 เป้าหมายและกลยุทธ์ด้านการเพิ่มอัตราการอ่านออกเขียนได้

1. เพิ่มการลงทุนด้านทรัพยากรมนุษย์และทรัพยากรที่จำเป็นสำหรับการศึกษาในพื้นที่ด้อยพัฒนา
2. เพิ่มความร่วมมือระหว่างรัฐและหน่วยงานอื่นๆในสังคมที่มีต่อการรณรงค์

3. เพิ่มความหลากหลายของรูปแบบการเรียนรู้ในสังคม
4. พัฒนาประสิทธิภาพในการอบรมครูผู้สอน
5. ให้ความสำคัญกับการพัฒนาการเรียนการสอนในเขตด้อยพัฒนา
6. พัฒนากลไกในการควบคุมและการประเมินระดับการอ่านออกเขียนได้

2.4 หน่วยงานที่รับผิดชอบด้านนโยบายการอ่านออกเขียนได้

หน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการนำนโยบายการอ่านออกเขียนได้ของเวียดนามถูกแบ่งตามระดับการบริหารเป็น 4 ระดับคือ

1. **ระดับประเทศ** รับผิดชอบโดยกระทรวงศึกษาธิการ (Ministry of Education and Training) และ กรมการศึกษาต่อเนื่อง (Continuing Education Department) ควบคู่กับการดำเนินงานของคณะกรรมการด้านการอ่านออกเขียนได้แห่งชาติ (National Committee for Literacy)และองค์การทางสังคมอื่นๆ(Social Organizations, NGOs)

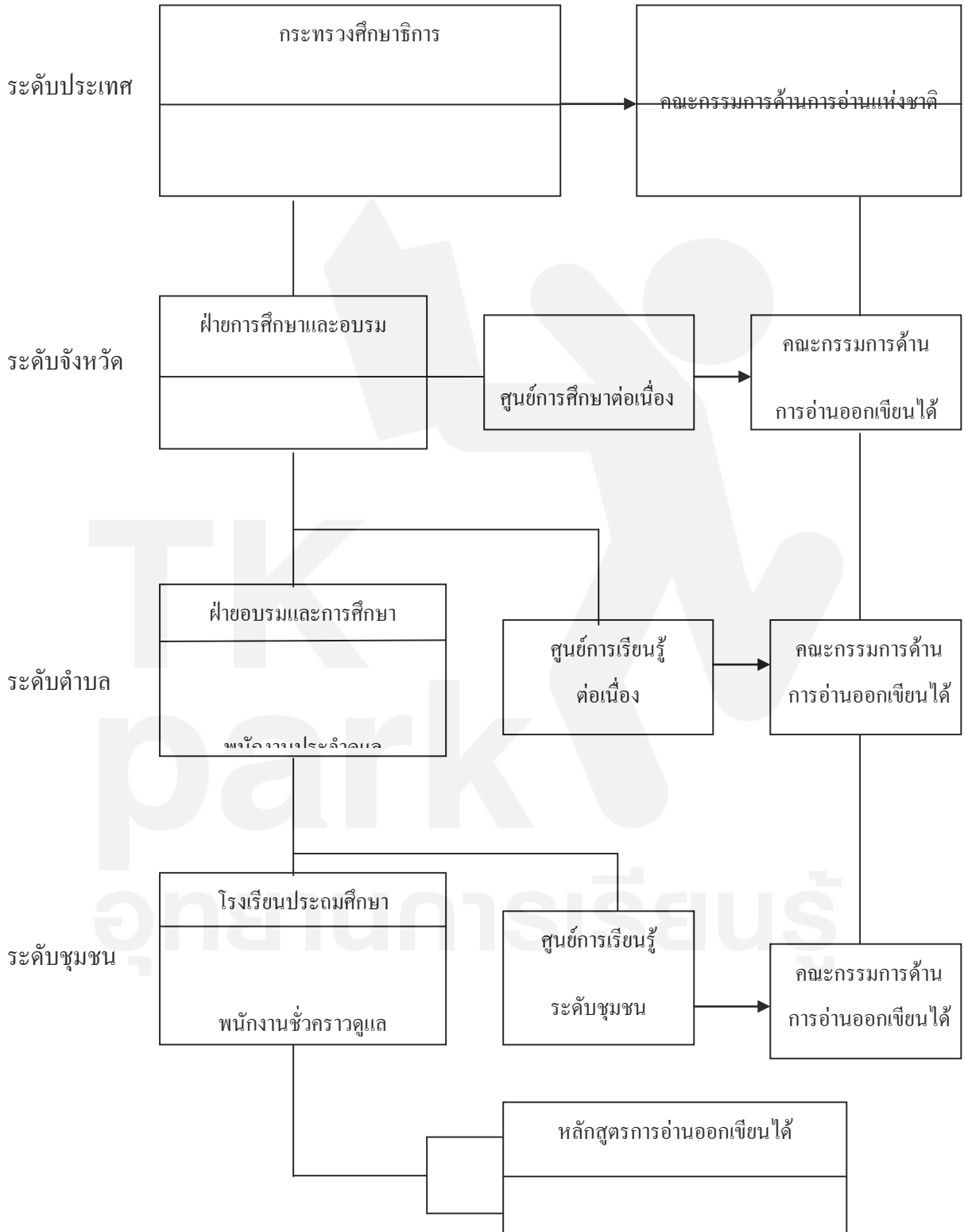
2. **ระดับจังหวัด** รับผิดชอบโดยศูนย์การอบรมและเรียนรู้ ศูนย์การเรียนรู้ต่อเนื่อง (Continuing Education Center) และคณะกรรมการด้านการอ่านออกเขียนได้ระดับจังหวัด

3. **ระดับตำบล** รับผิดชอบโดยศูนย์การอบรมและเรียนรู้ซึ่งมีพนักงานประจำดูแลการเรียนและอบรมสำหรับผู้ใหญ่ ควบคู่กับศูนย์การเรียนรู้ต่อเนื่อง (Continuing Education Center) และคณะกรรมการด้านการอ่านออกเขียนได้ระดับตำบล

4. **ระดับชุมชน** รับผิดชอบโดยโรงเรียนระดับประถมศึกษาในชุมชน ศูนย์การเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่ซึ่งดำเนินการจัดการอบรมด้านการรู้หนังสือและอบรมหลังภาวะการรู้หนังสือ ควบคู่กับศูนย์การเรียนรู้ในชุมชน (Community Based Learning Center) และคณะกรรมการด้านการอ่านออกเขียนได้ระดับชุมชน

ลักษณะสำคัญของการจัดโครงสร้างการบริหารดังกล่าวคือการควบคุมการบริหารงานจากส่วนกลางไปยังส่วนต่างๆ ในระดับจังหวัด ตำบล และชุมชน ผ่านหน่วยงานต่างๆ ที่รับผิดชอบดำเนินการทั้งในระบบการศึกษาภาคปกติและการศึกษานอกระบบ (Community Based Learning Center) เพื่อผลักดันให้การอ่านออกเขียนได้เกิดขึ้นในประชากรทุกกลุ่มคือเยาวชนวัยเรียน วัยทำงาน และผู้ใหญ่ นอกจากนี้ยังมีการแต่งตั้งคณะกรรมการด้านการอ่านออกเขียนได้ขึ้นมากำกับการดำเนินการในทุกระดับชั้นของการบริหารอีกด้วย

ภาพที่ 10 แสดงหน่วยงานที่รับผิดชอบต่อนโยบายการอ่านออกเขียนได้ของเวียดนาม

ที่มา : UNESCO Institute for Statistics, มิถุนายน 2002

2.5 ยุทธศาสตร์การพัฒนาระดับการอ่านในระบบการศึกษาอย่างเป็นทางการของ

เวียดนาม

ระบบการศึกษาอย่างเป็นทางการของเวียดนามส่งเสริมให้รัฐบาลณรงค์ให้ประชาชนชาวเวียดนามมีโอกาสเข้าเรียนในระบบการศึกษาภาคปกติในอัตราที่เพิ่มขึ้นอย่างชัดเจน มีการกำหนดเป้าหมายการพัฒนากำลังคนเพื่อการพัฒนาประเทศอย่างจริงจัง และมีการกำหนดระดับการพัฒนาเพื่อติดตามทุกระยะ 5 ปี ดังแสดงในตารางที่ 48 ยุทธศาสตร์การพัฒนาศึกษาและการฝึกอบรมเพื่อการพัฒนาประเทศอุตสาหกรรมและทันสมัยของเวียดนาม (Vietnamese Education and Training Development Strategy to Year 2010 for the Cause of Industrialization and Modernization of Vietnam)

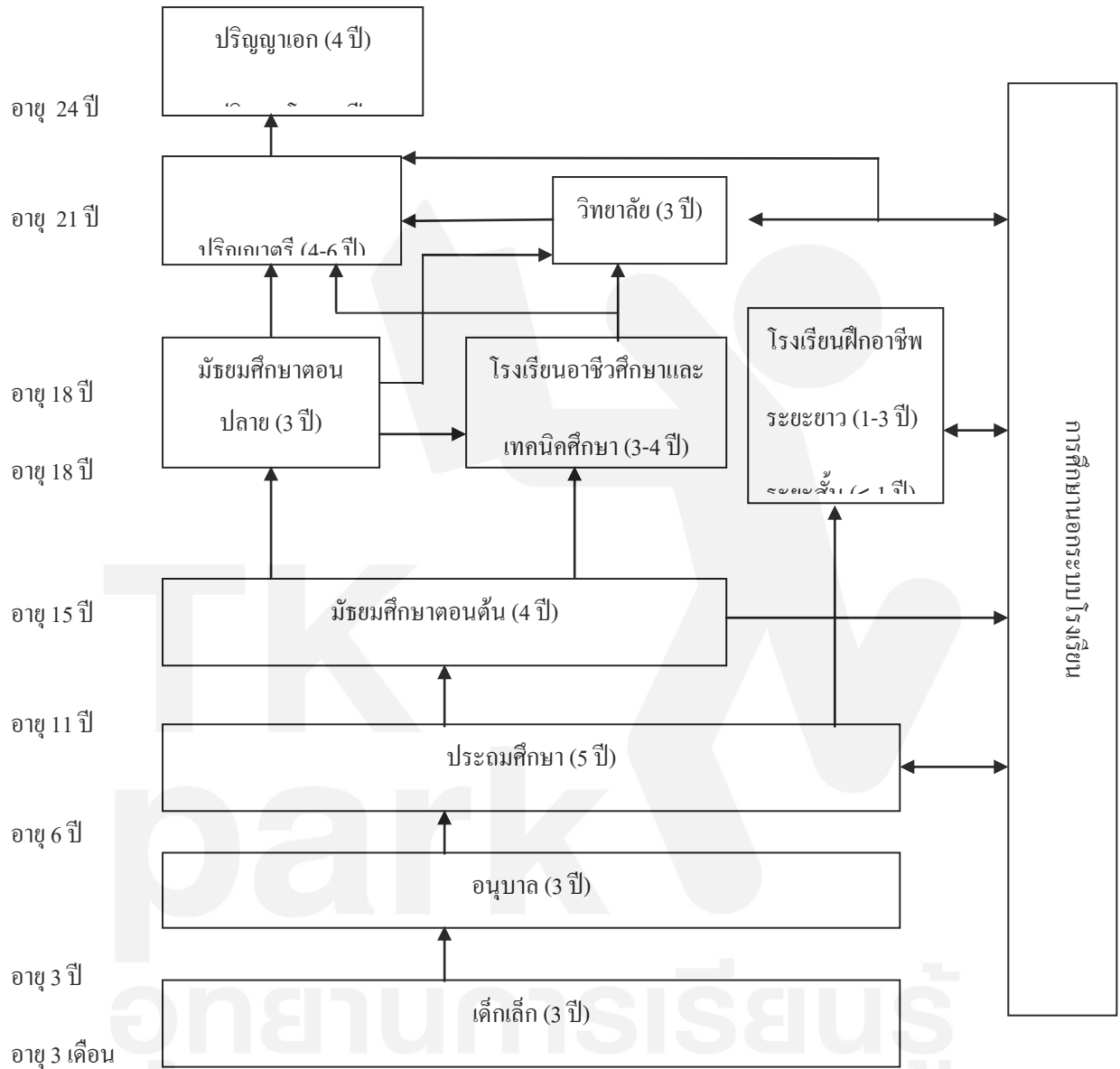
ตารางที่ 48 แสดงการพัฒนาศึกษาและฝึกอบรม

ดัชนีการพัฒนา	ร้อยละ		
	คส.2000	คส.2005	คส.2010
1.อัตราการรู้หนังสือของประชาชน	94	96	99
2.อัตราการเข้าเรียนชั้นอนุบาล	12	14	16
3.อัตราการเข้าเรียนชั้นประถมศึกษา	50	58	67
4.อัตราการเข้าเรียนชั้นประถมศึกษาของเด็กอายุ 5 ขวบ	81	90	98
5.อัตราการคงอยู่และเรียนจบชั้นประถมศึกษา	95	97	99
6.อัตราการเข้าเรียนต่อระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	74	82	90
7.อัตราการเข้าเรียนต่อมัธยมศึกษาตอนปลาย	38	45	50
8.อัตราการเข้าเรียนต่ออาชีวศึกษา	6	15	25
9.อัตราการเข้าเรียนในโรงเรียนเด็กที่มีความสามารถพิเศษ	5	10	15
10.อัตราการเข้ารับการฝึกอบรมเพิ่มเติมของผู้ปฏิบัติการในสถานประกอบการ	18	32	42

ที่มา : สุวิชัย โกศลยะวัฒน์, 2550 : 33 อ้างใน ไพฑูรย์ สีนลรัตน์ 2551, หน้า 39

ภายใต้แผนยุทธศาสตร์ดังกล่าว รัฐบาลณรงค์ให้ประชาชนชาวเวียดนามมีโอกาสเข้าเรียนในระบบการศึกษาในอัตราที่เพิ่มขึ้นอย่างชัดเจนดังเป้าหมายที่ได้แสดงไว้ ซึ่งหากพิจารณาถึงโครงสร้างหลักสูตรการเรียนในทุกระดับการศึกษา ระดับการอ่านของนักเรียนเวียดนามถูกพัฒนาและส่งเสริมได้ โดยการกำหนดให้วิชาภาษาเวียดนาม ภาษาอังกฤษและวรรณคดีเป็นวิชาหลักที่ต้องศึกษาอย่างต่อเนื่อง

ภาพที่ 11 แสดงโครงสร้างระบบการศึกษาของเวียดนาม

ที่มา : www.moet.gov.vn (สืบค้นเมื่อ 29 มกราคม 2551)

3. การอ่านกับการศึกษาในระบบการศึกษาภาคปกติ

3.1 การเรียนระดับประถมศึกษา

ในการเรียนภาคปกติระดับประถมศึกษาซึ่งใช้ระยะเวลาในการศึกษา 5 ปี ระบุให้ภาษาเวียดนามเป็นหนึ่งในวิชาหลักที่ต้องเรียน ในบางโรงเรียนยังเปิดสอนวิชาภาษาต่างประเทศและวิชาคอมพิวเตอร์เพิ่มเติมด้วย จากการกำหนดเป้าหมายยุทธศาสตร์การศึกษาของเวียดนามภายใน ค.ศ. 2010 เยาวชนชาวเวียดนามจะต้องมีโอกาสเข้าเรียนหนังสือและเรียนได้จนจบชั้นประถมศึกษาได้ในอัตราร้อยละ 99

ความสามารถทางภาษาท้องถิ่นและภาษาอังกฤษประกอบกับทักษะในการค้นคว้าผ่านระบบคอมพิวเตอร์จะเป็นทักษะพื้นฐานที่สำคัญสำหรับเยาวชนชาวเวียดนามในการศึกษาค้นคว้าและอ่านหนังสือที่ตีพิมพ์ทั้งในภาษาท้องถิ่นและภาษาอังกฤษ และยังมีโอกาสศึกษาต่อในการศึกษาขั้นสูงต่อไป

นอกจากนี้การศึกษาระดับประถมศึกษาของเวียดนามยังมุ่งเน้นการผลิตประชาชนที่มีความตระหนักรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของโลกผ่านการค้นคว้าข่าวสารข้อมูลต่างๆ รอบตัวในปัจจุบันแม้เวียดนามจะเปิดประเทศรับแนวคิดค่านิยม และแนวทางเศรษฐกิจทุนนิยม แต่เวียดนามก็ยังปลูกฝังให้ประชาชนในประเทศเฝ้าระวังติดตามดูแลอิทธิพลของต่างประเทศอยู่ตลอดเวลา ซึ่งการปลูกฝังดังกล่าวนี้เองที่มีส่วนส่งเสริมให้เยาวชนชาวเวียดนามรักการอ่านเพื่อติดตามข่าวสาร (ไพฑูรย์ สินลารัตน์ 2551, หน้า 34)

ในการปฏิรูปการศึกษาระดับประถมศึกษาในภาคกลางของเวียดนามได้กำหนดหัวข้อการทำงานให้นักเรียน 5 ข้อ หนึ่งในนั้นคือการให้นักเรียนรายงานข่าวหนึ่งข่าวเกี่ยวกับสถานการณ์โลก (นิติภูมิ นวรัตน์ 2549, หน้า 175 อ้างในไพฑูรย์ สินลารัตน์ 2551, หน้า 34) นับเป็นตัวอย่างของรูปแบบการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้เยาวชนรู้จักค้นคว้าหาความรู้ เพื่ออ่านและวิเคราะห์สถานการณ์รอบตัว ซึ่งย่อมจะบ่มเพาะนิสัยรักการอ่าน และความรอบรู้ให้เกิดขึ้นต่อเยาวชนชาวเวียดนาม

3.2 การเรียนระดับมัธยมศึกษา

ส่วนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย รัฐบาลระบุให้วิชาวรรณคดีเป็นวิชาเรียนหลักที่สำคัญ นอกจากนี้หลักสูตรการเรียนระดับมัธยมศึกษายังเน้นการศึกษาไปยังวิชาภาษาต่างประเทศ (ไพฑูรย์ สินลารัตน์ 2551, หน้า 29)

ตารางที่ 49 แสดงรายวิชาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของเวียดนามต่อสัปดาห์

วิชา	เกรด/คาบ			
	6	7	8	9
ศิลปะ	2	2	2	-
ชีววิทยา	2	2	2	3
เคมี	-	-	1	2
หน้าที่พลเมือง	1	1	1	2
ภาษาต่างประเทศ	4	3	3	3
ภูมิศาสตร์	2	2	1	1
ประวัติศาสตร์	1	1	2	2
วรรณคดี	3	2	2	2
คณิตศาสตร์	5	5	5	4
ฟิสิกส์	-	2	2	2
กีฬาและการศึกษาวิชาทหาร	2	2	2	2
เทคนิคการทำงาน	2	2	2	2
การศึกษาเกี่ยวกับเวียดนาม	3	3	2	2
กิจกรรมอื่นๆ	10	10	10	10
รวม	37	37	37	37

ที่มา : <http://www.wes.org/ca/webd/vietnam/vmsecond.htm>, 2004

ตารางที่ 50 แสดงรายวิชาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของเวียดนามต่อสัปดาห์

วิชา	เกรด/คาบ		
	10	11	12
ศิลปะ	2	2	2
ชีววิทยา	2	2	2
เคมี	1	1.5	1.5
หน้าที่พลเมือง	3	3	3
ภาษาต่างประเทศ	1	2	1
ภูมิศาสตร์	1	1	2
ประวัติศาสตร์	2	2	2
วรรณคดี	4	5	5
คณิตศาสตร์	3	3	3
ฟิสิกส์	1	1	2
กีฬาและการศึกษาวิชาทหาร	2	2	2
เทคนิคการทำงาน	2	2	2
การศึกษาเกี่ยวกับเวียดนาม	2	2	1
กิจกรรมอื่นๆ	13	10.5	10.5
รวม	39	39	39

ที่มา : <http://www.wes.org/ca/webd/vietnam/vmsecond.htm>, 2004

วรรณคดีที่ถูกนำมาใช้ในการเรียนการสอนมักเป็นเรื่องที่สะท้อนถึงค่านิยมในการรักษาตามรูปแบบสังคมนิยม ความยากลำบากในการสร้างชาติของเวียดนาม เช่น บันทึกรประจำวันจากคุก (Nhat Ky Trong Tu : Dairy in Jail) ที่เป็นบันทึกรประจำวันเขียนโดยประธานาธิบดีโฮจิมินห์ขณะถูกคุมขังในฐานะนักโทษทางการเมืองในสมัยสงครามฝรั่งเศส และงานเขียนอื่นๆ ที่ประพันธ์ขึ้น โดยนักเขียนในสมัยเวียดนามตกอยู่ภายใต้สภาวะสงครามกับต่างชาติ (Brad Nguyen ,สัมภาษณ์ : 1 มิถุนายน 2552)

การอ่านและตีความวรรณกรรมเป็นการเรียนรู้ของนักเรียนชาวเวียดนามที่สำคัญมากเนื่องจาก วิชาวรรณกรรมถูกกำหนดให้เป็นวิชาหลักวิชาหนึ่งสำหรับการสอบเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา (Entrance Examination) ของประเทศเวียดนาม

การสอบเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาสำหรับประเทศเวียดนาม ผู้สมัครสอบจะต้องสอบทั้งหมด 3 วิชา วิชาวรรณคดีถูกกำหนดให้สอบโดยเขียนบรรยาย และเป็นวิชาที่นักเรียนสามารถเลือกสอบได้ใน 2 กลุ่มวิชา จากกลุ่มวิชาทั้งหมด 4 กลุ่มคือ

กลุ่ม A : คณิตศาสตร์ , ฟิสิกส์, เคมี

กลุ่ม B: คณิตศาสตร์, ชีวศึกษา, เคมี

กลุ่ม C: วรรณคดี ประวัติศาสตร์, ภูมิศาสตร์

กลุ่ม D: วรรณคดี ภาษาต่างประเทศ คณิตศาสตร์

ที่มา : http://en.wikipedia.org/wiki/Education_in_Vietnam_2009

3.3 การเรียนในหลักสูตรอาชีวะและเทคนิคศึกษา

ในช่วง 15 ปีแห่งการพัฒนาการศึกษา โรงเรียน ศูนย์และแหล่งฝึกอบรมเกิดขึ้นมากมาย เพื่อฝึกอบรมให้ผู้เรียนมีทักษะสำคัญต่างๆ อันจำเป็นสำหรับการพัฒนาตามเศรษฐกิจทุนนิยมสมัยใหม่ไม่ว่าจะเป็น อุตสาหกรรม เทคโนโลยี การสื่อสาร การก่อสร้าง ไฟฟ้าเป็นต้น (ไพฑูรย์ สินลาร์ตัน 2551, หน้า 8)

ตลาดแรงงานตามเศรษฐกิจสมัยใหม่ได้ รัฐบาลเวียดนามสนับสนุนการศึกษาระดับอาชีวศึกษาและเทคนิคศึกษาเพื่อสร้างแรงงานให้มีทักษะและมุ่งฝึกอบรมนักเทคนิคระดับกลางในด้านต่างๆ

จากการกำหนดเป้าหมายยุทธศาสตร์การศึกษาของเวียดนาม ภายใน ค.ศ.2010 เยาวชนชาวเวียดนามจะต้องมีโอกาสเข้าเรียนในหลักสูตรอาชีวศึกษาเพิ่มถึงอัตราร้อยละ 25

ในการเรียนหลักสูตรอาชีวศึกษา นอกจากการฝึกวิชาชีพผ่านวิชาทางเทคนิคและการปฏิบัติงานแล้ว รัฐบาลยังส่งเสริมการอ่านให้กับนักศึกษาผู้ผ่านหลักสูตรทางวิชาชีพ โดยสามารถพิจารณาได้จากตัวอย่าง โครงสร้างหลักสูตรระดับอาชีวะชั้นสูง ที่มีการกำหนดให้ในหมวดวิชาการศึกษาทั่วไปนักศึกษาต้องเรียนวิชาวรรณคดีและวิชาภาษาอังกฤษ เป็นเวลาเรียนทั้งหมด 450 คาบ จากเวลาเรียนในหมวดวิชาศึกษาทั่วไปทั้งหมด 1,530 คาบ (ไพฑูรย์ สินลาร์ตัน 2551, หน้า 12)

4. การอ่านกับการศึกษานอกระบบ (Non-formal Education)

การศึกษานอกระบบเป็นแนวทางที่สำคัญส่วนหนึ่งของระบบการศึกษาเวียดนามที่ต้องการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้(Learning Society) ให้เกิดขึ้น โดยอาศัยหลักการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning) และเน้นการเสริมสร้างทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำเนินชีวิตในสังคมสมัยใหม่ (Modern Life skills) การศึกษานอกระบบจะสร้างเสริมคุณลักษณะในการใฝ่เรียนใฝ่รู้ แสวงหาความรู้รอบตัวให้แก่

ประชาชน เพราะ นอกจากการอ่านออกเขียนได้ในเบื้องต้นแล้ว การศึกษานอกระบบยังส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะทางการค้นคว้าเบื้องต้น และการตระหนักถึงความสำคัญของการอ่านเพื่อการเรียนรู้ในห้องเรียน

ปัจจุบันการศึกษานอกระบบครอบคลุมถึงหลักสูตรการอบรมที่หลากหลาย เช่น การสื่อสาร การแก้ปัญหาเฉพาะหน้า การตัดสินใจ การควบคุมอารมณ์ สุขอนามัย โภชนาการ ยารักษาโรค การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ภาษาและวัฒนธรรม เทคโนโลยี ทักษะต่างๆเหล่านี้จะเสริมสร้างให้ประชากรเวียดนามมีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีทักษะในการเรียนรู้ด้วยตนเองไปตลอดชีพ

นอกจากนี้การศึกษานอกระบบยังสร้างโอกาสทางการศึกษาให้แก่ประชากรจำนวนมาก ที่อาศัยอยู่ในชนบท ตามเขตชุมชนต่างๆที่ไม่มีโอกาสทางการศึกษา กล่าวได้ว่าการศึกษานอกระบบเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่ส่งเสริมให้เวียดนามมีอัตราการรู้หนังสือทั่วประเทศสูงเช่นในยุคปัจจุบัน

4.1 เป้าหมายการพัฒนาการศึกษานอกระบบให้มีลักษณะดังต่อไปนี้ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา 2549, หน้า 32)

1. การพัฒนาการศึกษานอกระบบให้เป็นการขับเคลื่อนชุมชนไปสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ เปิดโอกาสให้ประชาชนทุกคน ได้มีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตามสถานภาพของแต่ละคนเพื่อเป็นการส่งเสริมคุณภาพของทรัพยากรมนุษย์
2. ลดอัตราการไม่รู้หนังสือในกลุ่มผู้ใหญ่ โดยเฉพาะในท้องถิ่นที่ห่างไกลและตามภูเขาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการศึกษาต่อเนื่องซึ่งจะนำไปสู่การมีความรู้ในระดับมัธยมต้นอย่างทั่วถึง
3. การเปิดโอกาสให้ผู้ทำงานแล้วได้รับการอบรมเรียนรู้จากหลักสูตรสั้นเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตเพิ่มรายได้ และโอกาสในการเปลี่ยนงาน

4.2 เป้าหมายที่เกี่ยวข้องกับการรู้หนังสือสำหรับแผนการ ค.ศ.2003-ค.ศ.2015 (Chau Lam 2007, p. 6)

1. การรณรงค์ด้านการอ่านออกเขียนได้ประสบความสำเร็จในกลุ่มประชากรวัย 15-34 ปี และสตรี
2. ชุมชนร้อยละ 50 มีศูนย์การเรียนรู้ชุมชนภายใน ค.ศ.2005 , ร้อยละ 90 ภายใน ค.ศ.2010 และทุกชุมชนภายในค.ศ.2015 โดยปัจจุบันเวียดนามมีศูนย์การศึกษาต่อเนื่องระดับจังหวัดทั้งหมด 55 แห่ง ศูนย์ประจำตำบลทั้งหมด 494 แห่ง ศูนย์เรียนภาษาต่างประเทศและคอมพิวเตอร์ 581 แห่ง และศูนย์การเรียนรู้แห่งชุมชน 514 แห่ง (Ministry of Education and Training 2004 , p.101-102)
3. การอบรมหลังการรู้หนังสือ (Post-literacy) สามารถตอบสนองความต้องการที่หลากหลายของคนในท้องถิ่นได้ โดยเฉพาะการมีเงินทุนที่เพียงพอสำหรับการสนับสนุนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องไปตลอดชีพให้คนในชุมชน

4.3 กลุ่มเป้าหมาย

การศึกษานอกระบบในเวียดนามเน้นรองรับผู้ด้อยโอกาสจากการศึกษาในระบบ ซึ่งรวมถึงผู้ไม่รู้หนังสือ ผู้ที่อ่านออกเขียนได้เบื้องต้น ผู้ที่เข้าเรียนในระบบการเรียนปกติแต่ไม่สามารถเรียนจนจบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มประชากรผู้ด้อยโอกาสทางการศึกษาและสังคม เช่น เกษตรกรชนกลุ่มน้อย ผู้ยากจน และคนว่างงาน รวมถึงแรงงานที่ต้องการเพิ่มความรู้ทางเทคนิคในวิชาชีพ ซึ่งจะช่วยให้เพิ่มอัตราค่าจ้างที่ได้รับจากการทำงานได้ หรือสามารถมีอาชีพที่ดีกว่าเดิมได้ (Chau Lam 2007, p.3)

4.4 หน่วยงานที่รับผิดชอบ

ในระดับประเทศหน่วยงานที่รับผิดชอบคือ คณะกรรมการการศึกษาเพื่อมวลชนแห่งชาติ (National Education for All Committee) ซึ่งจะทำหน้าที่ประสานงานระหว่างกระทรวงต่างๆ ที่รับผิดชอบคือ กระทรวงศึกษา กระทรวงการคลัง กระทรวงการวางแผนและการลงทุน กระทรวงแรงงาน กระทรวงวัฒนธรรมและข้อมูล กระทรวงการต่างประเทศ ธนาคารชาติแห่งเวียดนาม และพรรคคอมมิวนิสต์

ในระดับจังหวัดและชุมชนประกอบด้วยตัวแทนจากตัวแทนจากพรรคคอมมิวนิสต์ ตัวแทนจากแผนกการศึกษา และผู้เกี่ยวข้องอื่นๆ ควบคู่กับหน่วยงานทางรัฐบาล ความสนับสนุนยังได้รับจากองค์กรทางสังคมอื่น ๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องตั้งแต่ระดับประเทศจนถึงระดับรากหญ้า เช่น *Vietnam Fatherland Front* , *Vietnam Women’s Association* ,*Ho Chi Minh Youth Union* (Chau Lam 2007, p. 6)

การศึกษานอกระบบเวียดนามคือส่วนหนึ่งของแผนการปฏิบัติการศึกษาเพื่อมวลชน (Education for All) ซึ่งมีลักษณะพิเศษคือการถูกกำกับและควบคุมอย่างเข้มงวดจากส่วนกลางไปยังระดับรากหญ้า นอกจากบุคลากรจากหน่วยงานทางการศึกษาแล้ว ผู้รับผิดชอบยังรวมถึงตัวแทนพรรคคอมมิวนิสต์ในทุกระดับการบริหารของประเทศ และตัวแทนจากสังคม และองค์กรทางสังคมอื่นๆ ความร่วมมือที่หลากหลายแสดงให้เห็นถึงการให้ความสำคัญต่อการศึกษานอกระบบของประเทศเวียดนาม ที่ทุกภาคส่วนของสังคมเข้ามาให้การสนับสนุนช่วยเหลือ

4.5 ผลการปฏิบัติงาน

ระหว่าง ค.ศ.2005 – ค.ศ.2008 มีประชากรที่ไม่รู้หนังสือเข้าร่วมหลักสูตรอบรมทักษะด้านการอ่านและเขียนมากกว่า 163,000 คน และประชากรกว่า 30 ล้านคน เป็นผู้รู้หนังสือจากการผ่านการอบรมหลักสูตรในศูนย์ฝึกอบรมระดับชุมชน

สังคมแห่งการเรียนรู้เกิดขึ้นอย่างกว้างขวางยิ่งขึ้น แต่ภาวะการไม่รู้หนังสือยังคงกระจุกตัวในประชากรเขตชนบท โดยเฉพาะอย่างยิ่งในชนกลุ่มน้อยที่อาศัยอยู่ตามเขตภูเขาทางเหนือ เขตที่ราบสูงตอนกลางประเทศ เขตที่ราบลุ่มแม่น้ำ

5. ความร่วมมือระหว่างประเทศ

ศตวรรษที่ 21 เป็นที่เวียดนามเข้าไปเกี่ยวข้องกับความร่วมมือระดับภูมิภาคและการช่วยเหลือจากต่างประเทศมากขึ้น ปรัชญาในการพัฒนาการศึกษาของเวียดนามในยุคปัจจุบันคือการพัฒนาการศึกษาบนพื้นฐานของความเข้มแข็งและทรัพยากรทางการศึกษาภายในได้ประเทศ ควบคู่ไปกับการแสวงหาความร่วมมือจากนานาชาติ โดยรัฐบาลจะสนับสนุนการจัดการอบรมสัมมนา ร่วมกับนานาชาติ การเข้าร่วมเป็นประเทศสมาชิกขององค์การทางการศึกษาระดับภูมิภาคและระดับโลก (Ministry of Education and Training 2004, p.127-131)

การพัฒนาในระดับการอ่านออกเขียนได้และวัฒนธรรมการอ่านของเวียดนามจึงเกิดจากความร่วมมือระหว่างประเทศทั้งในระดับทวิภาคีและระดับพหุภาคี โดยมีโครงการต่างๆที่สำคัญดังนี้

1. โครงการลดอัตราการไม่รู้หนังสือภายใต้กรอบแนวคิด **APPEAL (The Asia –Pacific Programmed of Education for ALL)** โดยได้รับความร่วมมือจาก UNESCO ซึ่งดำเนินมาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ ค.ศ.1986 จากมติการประชุมนานาชาติกรุงดาการ์ในเดือนเมษายน ค.ศ.2000 เวียดนามดำเนินการตามนโยบายสร้างการศึกษาขั้นพื้นฐานให้แก่ประชาชนอย่างทั่วถึง (Education for All) เพื่อเพิ่มอัตราการอ่านออกเขียนได้ และป้องกันการกลับมาของการไม่รู้หนังสือในประชากรประเทศต่างๆ ทั่วโลก

เวียดนามเป็นประเทศเดียวในเอเชียที่มีสิทธิในการรับเงินสนับสนุน (Education for All Fast Track Funding) จากกลุ่มผู้บริจาดนานาชาติประเทศผ่านการประสานงานของ UNESCO

นอกจาก UNESCO แล้ว องค์การระหว่างประเทศที่สนับสนุนด้านเงินทุนต่อโครงการ Education for All ในเวียดนามยังรวมถึง UNICEF (United Nations Children’s Fund), UNDP (United Nations Development Plan), JICA (Japan International Cooperation Agency), World Bank และองค์การไม่แสวงผลกำไร (NGOs) จากนานาชาติเช่น Oxfarm UK, Save the Children UK, Radda Barnen และ Catholic Relief Services (Chau Lam 2007, p.5)

ตั้งแต่ ค.ศ.2003 โครงการการศึกษาเพื่อมวลชน มีความร่วมมือกับต่างประเทศผ่านหน่วยงานหลักคือ UNLD (United Nation Literacy Decade 2003-2012) ซึ่งได้ก่อตั้งอย่างเป็นทางการขึ้นในเวียดนามในวันที่ 25 พฤษภาคม ค.ศ.2003 ในช่วง ค.ศ.2003–ค.ศ.2004 เวียดนามร่วมกับ UNLD และกลุ่มประเทศในเขตเอเชียแปซิฟิกมีการจัดประชุมอย่างต่อเนื่องเพื่อพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ระดับชุมชน ค้นคว้าเกี่ยวกับอัตราการอ่านออกเขียนได้ของประชากรทั้งประเทศ จัดการอบรม และการประเมินผลอย่างต่อเนื่อง

2. การสนับสนุนการอ่านภายใต้ความร่วมมือของ **APPREB (Asia-Pacific Cooperative Programme in Reading Promotion and Book Development)** APPREB ก่อตั้งโดย UNESCO ใน ค.ศ. 1991 เพื่อสนับสนุนการอ่านและการพัฒนาหนังสือในกลุ่มประเทศเขตเอเชีย-แปซิฟิก รัฐบาลเวียดนาม

ร่วมกับ APPREB เร่งพัฒนากิจกรรมส่งเสริมการอ่าน และการพัฒนาคุณภาพควบคุมลิขสิทธิ์ และการบังคับใช้ ประสพการณ์จากประเทศสมาชิกอื่นๆถูกถ่ายทอดให้เวียดนามผ่านการอบรมสัมมนา การร่วมผลิตหนังสือ และการให้คำแนะนำโดยประเทศผู้เชี่ยวชาญในด้านต่างๆ

3. ความร่วมมือระหว่างเวียดนามและเดนมาร์ก ในการพัฒนาหนังสือวรรณกรรมสำหรับเด็กเยาวชน (Embassy of Denmark 2005) รัฐบาลเดนมาร์กร่วมกับสำนักพิมพ์แห่งชาติเวียดนาม สมาคมนักเขียนแห่งกรุงฮานอย ได้ร่วมกันพัฒนาหนังสือวรรณกรรมสำหรับเด็กเยาวชนเพื่อเป็นสื่อในการสอนในโรงเรียนและในครอบครัว

กิจกรรมที่จะดำเนินการโดยความร่วมมือดังกล่าวรวมถึง

- การจัดอบรมสัมมนาให้แก่นักเขียนชาวเวียดนาม
- การร่วมเขียนวรรณกรรมเยาวชนระหว่างนักเขียนชาวเวียดนามและเดนมาร์ก
- การแปลวรรณกรรมเดนมาร์กเป็นภาษาเวียดนามและ ตีพิมพ์พร้อมเผยแพร่ไปยังโรงเรียนต่างๆ
- ส่งเสริมการก่อตั้งชมรมนักอ่านในโรงเรียนระดับประถมศึกษา

4. ความร่วมมือกับ Force Foundation ประเทศเนเธอร์แลนด์จัดทำห้องสมุดดิจิทัล
หอสมุดวิทยาศาสตร์แห่งนครโฮจิมินห์จัดสร้างห้องสมุดดิจิทัล 2 แห่ง โดยได้รับการสนับสนุนด้านเงินทุนโดย Force Foundation ประเทศเนเธอร์แลนด์

ห้องสมุดดิจิทัลแห่งแรกมีการจัดทำหนังสือดิจิทัลจำนวน 77 เล่ม ในภาษาท้องถิ่นต่างๆ และจะมีโครงการจัดทำหนังสือดิจิทัลสำหรับห้องสมุดในเขตชนบท สร้างใน ค.ศ.2003

ห้องสมุดแห่งที่สองมีเป้าหมายที่จะตอบสนองการอ่านแก่เด็กตาบอด สร้างใน ค.ศ.2005

5. ความช่วยเหลือจาก Asia Foundation, USA. บริจาคหนังสือภาษาอังกฤษให้ห้องสมุดต่างๆทั่วประเทศ ใน ค.ศ.2003-ค.ศ.2005 เวียดนามได้รับบริจาคหนังสือทั้งสิ้น 80,000 เล่ม และระหว่าง ค.ศ.2005-ค.ศ.2008 จะมีการบริจาคเพิ่มเติมอีก 120,000 เล่ม

6. ความร่วมมือกับห้องสมุดแห่งชาติออสเตรเลีย ในการพัฒนาระบบการบริหารจัดการห้องสมุดในเวียดนามโดยการใช้ IT คอมพิวเตอร์เครื่องแรกของห้องสมุดเวียดนามได้มาจากห้องสมุดแห่งชาติออสเตรเลีย และออสเตรเลียยังส่งผู้เชี่ยวชาญทาง IT มาช่วยอบรมบุคลากรในเวียดนาม

7. ความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยญี่ปุ่น เพื่อพัฒนาระบบการบริหารจัดการห้องสมุดห้องสมุดแห่งชาติเวียดนามร่วมกับมหาวิทยาลัย Tsukuba แห่งญี่ปุ่น เพื่อวิจัยและพัฒนาระบบการจัดการห้องสมุดประชาชนและห้องสมุดโรงเรียน

8. ความร่วมมือกับรัฐบาลฝรั่งเศสในโครงการ VALEASE ค.ศ.2006-ค.ศ.2007 เพื่อจัดทำเอกสารภาษาฝรั่งเศสตีพิมพ์ก่อน ค.ศ.1945 เป็นระบบดิจิทัล

6. กิจกรรมด้านการส่งเสริมการอ่านจากปี 2000 ถึงปัจจุบัน ¹⁰

6.1 มหกรรมหนังสือแห่งชาติ ถูกจัดขึ้นในเมืองโฮจิมินห์เป็นประจำทุกปีตั้งแต่ ค.ศ.2002 โดยใน ค.ศ.2006 มีการจัดแสดงหนังสือเวียดนามและต่างประเทศมากถึง 100,000 เล่ม มีสำนักพิมพ์เวียดนามเข้าร่วม 78 สำนักพิมพ์ และสำนักพิมพ์นานาชาติเข้าร่วม 22 แห่ง ในจำนวนนี้รวมถึงสำนักพิมพ์ชั้นนำของโลก เช่น Wiley&Sons, Mc Graw Hill เป็นต้น ในงานมีการเจรจาซื้อลิขสิทธิ์และสรรหาความร่วมมือกับสำนักพิมพ์ต่างชาติเหล่านี้

พัฒนาการที่สำคัญคือการมีกิจกรรมทางการตลาดสนับสนุนหนังสือจากสำนักพิมพ์ต่างชาติเช่น เทศกาลแฮรี่ พอร์ตเตอร์และแม่มด การนำสินค้าของวอลท์ ดิสนีย์ มาขายโดยสำนักพิมพ์ Thuong Dinh Media ซึ่งได้รับลิขสิทธิ์ในการจำหน่ายสินค้าจากวอลท์ ดิสนีย์

6.2 กิจกรรมเนื่องในวันหนังสือโลก และวันแห่งลิขสิทธิ์ ค.ศ.2006 (The World Book and Copyright Day) จัดขึ้นในหลายจังหวัดขนาดใหญ่ทั่วประเทศเวียดนาม

รูปแบบของกิจกรรม

1. การพบปะระหว่างนักเขียนคนสำคัญ และผู้อ่านที่มีความสนใจ
2. มีการจัดโปรโมชั่นส่วนลดหนังสือ
3. จัดสัมมนา และอบรมพัฒนาการอ่านหนังสือ และหลักการอ่านหนังสือภายในครอบครัว
4. การประกวดแข่งขันอ่านหนังสือ การแสดงจากเรื่องเล่าในหนังสือ และการร่วมแข่งขันตอบคำถาม

6.3 วันแห่งคำกลอน (Poetry day) เวียดนามได้กำหนดให้มีวันแห่งคำกลอนขึ้นทุกปี โดยจะจัดให้มีงานวันแห่งคำกลอนขึ้นที่วิหารแห่งวรรณกรรม ซึ่งจัดเป็นมหาวิทยาลัยแห่งแรกของประเทศเวียดนาม ¹¹ ในกรุงฮานอย ค.ศ.2009 เทศกาลวันแห่งคำกลอนถูกจัดขึ้นในหลายจังหวัด

¹⁰ ข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของเวียดนามรวบรวมจากการเผยแพร่ข้อมูลของ Asia-Pacific Cooperative Programme in Reading Promotion and Book Development (APPREB) ,available at www.accu.or.jp

¹¹ วิหารแห่งวรรณกรรม หรือ วันเหมียว (Van Mieu) คือ โรงเรียนของเหล่าขุนนางในอดีต และเป็นมหาวิทยาลัยแห่งชาติแห่งแรกของเวียดนาม ก่อสร้างขึ้นในปี พ.ศ. 1613 โดยพระเจ้าหลี่ไท่โตง (Ly Thai Tong) เพื่ออุทิศแด่ขงจื้อ ปัจจุบันวิหารแห่งวรรณกรรมจัดเป็นสถานที่ท่องเที่ยวประจำกรุงฮานอยที่ยังคงแสดงถึงร่องรอยแห่งความเจริญรุ่งเรืองทางอักษรศาสตร์ของชาวเวียดนามในอดีตผ่านแผ่นหินจารึกที่ยังคงหลงเหลืออยู่ การจัดงานวันแห่งคำกลอนขึ้นเป็นประจำทุกปี ณ สถานที่ดังกล่าวจึงเป็นทั้งกิจกรรมส่งเสริมการอ่านแก่เยาวชนรุ่นใหม่และอนุรักษ์การอ่านบทกวีที่มีค่าอย่างยิ่งของบรรพบุรุษชาวเวียดนาม

ทั่วประเทศเวียดนาม วันนี้เป็นโอกาสให้ประชาชนผู้หลงใหลในวรรณกรรมประเภทคำกลอนได้มาพบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและผลงานคำกลอนที่งดงาม

ภาษาเวียดนามจัดว่าเป็นภาษาแห่งคำกลอน ความสามารถในการแต่งคำกลอนนี้ถูกถ่ายทอดผ่านอารยธรรมจีนในอดีตจนถึงปัจจุบัน งานเขียนที่มีชื่อเสียงของเวียดนามจำนวนมากคือการเขียนในรูปแบบของคำกลอน และในปัจจุบันประชาชนส่วนมากยังนิยมการอ่านวรรณกรรมคำกลอน ใน ค.ศ.2007 สำนักพิมพ์ Saigon Cultural Publishing House ได้รวบรวมงานประพันธ์คำกลอนที่มีชื่อเสียงไว้ในหนังสือชื่อ *One Hundred Great Poets of Vietnam* วางขายในราคาเล่มละประมาณ 300 บาท ปรากฏว่าหนังสือดังกล่าวได้รับความนิยมอย่างมาก สร้างยอดขายได้สูงถึง 1,000 เล่มต่อสัปดาห์

6.4 โครงการ 100-ห้องสมุด ริเริ่มโดยสำนักพิมพ์ Kim Dong มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างห้องสมุดให้แก่โรงเรียนในต่างจังหวัด

6.5 พิพิธภัณฑน์ักเขียน ค.ศ.2005 มีการก่อสร้างพิพิธภัณฑน์ักเขียนสำหรับเก็บงานเขียนในเวียดนามตั้งแต่สมัยศตวรรษที่ 11 เป็นต้นมา ซึ่งรวมถึงงานเขียนโดยอักษรจีนมาจนถึงอักษรกวีว๊กจื่อในยุคปัจจุบัน เพื่อเป็นฐานข้อมูลให้แก่เยาวชนรุ่นหลังและผู้สนใจศึกษาประวัติศาสตร์เวียดนามผ่านวรรณกรรม พิพิธภัณฑน์ักเขียนได้จัดให้มีการแสดงเรื่องราวเกี่ยวกับชีวิตนักเขียนคนสำคัญ ขั้นตอนในการสร้างสรรค์งานเขียน และข้าวของเครื่องใช้ของนักเขียนคนสำคัญทั้งหลาย

นอกจากนี้พิพิธภัณฑน์ักเขียนยังได้จัดเป็นสถานที่สำหรับการดำเนินกิจกรรมอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานเขียนและวรรณกรรม เช่น สโมสรรักเขียน ,ที่พักสำหรับนักเขียนผู้เดินทางมาจากที่ต่างๆ ใช้เพื่อเป็นสถานที่สำหรับสร้างสรรค์งานเขียนดีมีคุณภาพ และสถานที่จัดอบรมผู้ที่ต้องการจะเป็นนักเขียนมืออาชีพในอนาคต

6.6 ประกวดการออกแบบหนังสือ ครั้งแรกของเวียดนาม จัดขึ้นในวันที่ 26 พฤษภาคม ค.ศ. 2006 ในงานมีหนังสือจำนวน 30 เล่มได้รับรางวัลหนังสือที่น่าสนใจ 23 รางวัลสำหรับหนังสือที่ออกแบบดีเด่น และ 2 รางวัลพิเศษ อย่างไรก็ตามเป็นที่วิพากษ์วิจารณ์กันว่าผู้ที่ได้รับรางวัลส่วนมากมักเป็นนักเขียนที่มีชื่อเสียงอยู่แล้ว

6.7 การประกวดการเขียน Read for a Better Life มีผู้สนใจเข้าประกวดทั่วประเทศรวม 60,000 คนจาก 63 จังหวัด ผู้เข้าประกวดตั้งแต่วัยประถมศึกษาชั้นปีที่ 1 จนถึงอายุ 84 ปี

ภายใต้โครงการ Read for a Better Life อาจารย์ตัวแทนจากภาครัฐ ผู้ปกครอง เยาวชน และสมาชิกในชุมชนจะมาร่วมกันอ่านบทความสั้นๆ ของตนเองที่กล่าวโน้มน้าวถึงความสำคัญของการศึกษา การอ่านออกเขียนได้เปลี่ยนแปลงชีวิตได้อย่างไรบ้าง และการอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้จะส่งผลให้เราพลาดโอกาสสำคัญในชีวิตไปอย่างไรบ้าง

6.8 รายการโทรทัศน์สนับสนุนกิจกรรมการอ่าน โทรทัศน์ช่อง 1 ของเวียดนามจัดให้มีรายการโทรทัศน์แนะนำหนังสือที่น่าสนใจเป็นประจำทุกวันจำนวนสองรายการ นอกจากการแนะนำหนังสือแล้ว รายการยังเชิญนักเขียนคนสำคัญมาพูดคุยเพื่อแนะนำให้ผู้อ่านเข้าใจถึงบริบทและเนื้อหาในหนังสือดียิ่งขึ้น รายการโทรทัศน์ดังกล่าวยังเป็นช่องทางที่สำคัญสำหรับการบริจาคหนังสือมือหนึ่งและมือสองผ่านเครือข่ายต่างๆของรายการโทรทัศน์ไปยังห้องสมุดในเขตห่างไกล

6.9 การรณรงค์สนับสนุนพัฒนางานเขียนที่สะท้อนชีวิตในชนบทชาวเวียดนาม (Look at Vietnam ,2008)

ควบคู่ไปกับวิถีชีวิตในสังคมเมืองเวียดนามที่พัฒนาตัวไปอย่างรวดเร็ว รัฐบาลเวียดนามได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของพัฒนาการทางงานเขียนที่สะท้อนเรื่องราวในสังคมชนบทเวียดนาม ซึ่งปัจจุบันประชากรจำนวนมากถึงร้อยละ 80 ของเวียดนามยังคงใช้ชีวิตอยู่ในสังคมชนบท ประกอบอาชีพเกษตรกรรมอย่างเรียบง่าย นอกจากการอ่านออกเขียนได้ในเบื้องต้นแล้วรัฐบาลเวียดนามได้สนับสนุนให้กลุ่มเกษตรกรในชนบทดังกล่าว พัฒนาทักษะในการเขียนและส่งงานเขียนเข้ามาร่วมประกวดในการประกวดงานเขียนระดับชาติ

กระทรวงวัฒนธรรม การกีฬา และการท่องเที่ยวแห่งเวียดนาม ร่วมกับสมาคมนักเขียนได้จัดการประกวดงานเขียนจากเกษตรกร เพื่อสนับสนุนให้กลุ่มเกษตรกรแสดงออกซึ่งแรงบันดาลใจในการทำงาน และใช้ชีวิตในชนบทออกมาในรูปของงานเขียน โดยการประกวดแบ่งงานเขียนออกเป็นสามรูปแบบคือ เรื่องสั้น เรื่องเล่าเกี่ยวกับชีวิต และนวนิยาย

นอกจากนี้เพื่อพัฒนาคุณภาพของงานเขียนในกลุ่มเกษตรกร สมาคมนักเขียนแห่งเวียดนามได้จัดสัมมนาเขียน โดยเน้นให้นักเขียนทั้งหลายตระหนักถึงความสำคัญของงานเขียนที่สะท้อนวิถีชีวิตอันงดงามในชนบท ตัวอย่างวรรณกรรมจากเกษตรกรที่ได้รับความนิยมในเวียดนามคือ *Canh Dong Bat Tan* (ท้องทุ่งอันกว้างใหญ่) โดย Nguyen Ngoc Tu ตีพิมพ์โดยสำนักพิมพ์เยาวชน (Tre)

Canh Dong Bat Tan (ท้องทุ่งอันกว้างใหญ่) เล่าถึงเรื่องราวการใช้ชีวิตอย่างเรียบง่ายของเกษตรกรจากเวียดนามได้ งานเขียนของ Tu เป็นตัวอย่างของวรรณกรรมที่เขียนขึ้นโดยเกษตรกรที่ไม่ได้มีความรู้ทางด้านภาษาที่ลึกซึ้ง แต่สามารถพรรณนาถึงความงดงามของชีวิตชาวเกษตรกรจากภาคใต้ โดยใช้ภาษาที่เรียบง่าย ชัดเจน งานเขียนของ Tu ถูกตีพิมพ์อีกครั้งเป็นเรื่องสั้น และได้รับเลือกจากรัฐบาลเวียดนามส่งเข้าร่วมประกวดงานเขียนรางวัลซีไรต์ (Southeast Asian Writers) ใน ค.ศ.2008

7. ห้องสมุดในเวียดนาม

7.1 โครงสร้างการบริหารห้องสมุดในเวียดนาม

ห้องสมุดในเวียดนามแบ่งเป็น 5 ระบบหลักคือ (National Library of Vietnam 2006)

1. ห้องสมุดประชาชน ใน ค.ศ.2005 ห้องสมุดประชาชนของเวียดนามประกอบด้วย ห้องสมุดแห่งชาติ ห้องสมุดประจำจังหวัด 64 แห่ง ห้องสมุดประจำตำบล 577 แห่ง และห้องสมุดประจำชุมชนประมาณ 7,000 แห่ง

2. ห้องสมุดเพื่อการศึกษาซึ่งหมายถึงห้องสมุดประจำมหาวิทยาลัย ค.ศ.2005 มีห้องสมุดประเภทนี้ทั้งหมด 250 แห่ง

3. ห้องสมุดประจำโรงเรียน ค.ศ.2005 มีทั้งหมด 17,459 แห่ง

4. ห้องสมุดเฉพาะทาง ค.ศ.2005 มีห้องสมุดเพื่อการวิจัยของสถาบันวิจัยทั้งสิ้น 60 แห่ง ห้องสมุดประจำกระทรวงและหน่วยงานราชการ 218 แห่ง

5. ห้องสมุดทหาร มีทั้งหมดกว่า 1,000 แห่ง

นอกจากห้องสมุดประชาชนดังกล่าว เวียดนามยังมีห้องสมุดชุมชน และห้องสมุดเอกชนอีกกว่า 1,000 แห่ง มีห้องอ่านหนังสือและชั้นหนังสือให้บริการในหลายรูปแบบ เช่น ศูนย์บริการข้อมูลนานาชาติ ห้องสมุดเรือ เป็นต้น

ตารางที่ 51 แสดงสิ่งพิมพ์ในห้องสมุดประชาชนจากการรวบรวมข้อมูล ค.ศ.2005

จำนวนสิ่งพิมพ์ในห้องสมุดประชาชนทั้งหมด	17,545,431 เล่ม
สิ่งพิมพ์ที่รับเพิ่มขึ้นในแต่ละปี	864,610 เล่ม
การรับวารสาร โดยห้องสมุดระดับจังหวัด ในแต่ละปี	180-240 ประเภท
การรับวารสาร โดยห้องสมุดระดับตำบล ในแต่ละปี	15-30 ประเภท

ที่มา : (National Library of Vietnam 2006)

ตารางที่ 52 แสดงสถิติการให้บริการ โดยห้องสมุดประชาชน

อัตราการสมัครสมาชิกต่อปี	495,649 คน
จำนวนผู้ใช้บริการทั้งปี	14,305,865 ครั้ง
อัตราการหมุนเวียนของสิ่งพิมพ์ต่อปี	38,822,967 เล่ม
อัตราเฉลี่ยของการใช้บริการสิ่งพิมพ์ของ ผู้ใช้บริการหนึ่งคน ในหนึ่งห้องสมุด	0.22 เล่ม

ที่มา : (National Library of Vietnam 2006)

7.2 กฎหมายควบคุมการบริหารงานห้องสมุด

ห้องสมุดทุกแห่งในเวียดนามถูกกำกับโดยระเบียบวาระการบริหารห้องสมุดที่อนุมัติโดยรัฐบาล ค.ศ.2001 อันกำหนดให้หน่วยงานที่มีอำนาจกำกับควบคุมคือแผนกห้องสมุด ในสังกัดกระทรวงวัฒนธรรมและข้อมูลข่าวสาร

7.3 ความพร้อมด้านบุคลากรผู้ให้บริการห้องสมุด(National Library of Vietnam 2006)

ค.ศ.2006 เวียดนามมีบุคลากรผู้เชี่ยวชาญด้านการให้บริการห้องสมุดประมาณ 10,000 คน และมีการก่อตั้งสมาคมสำหรับบุคลากรด้านห้องสมุดได้สำเร็จเป็นครั้งแรก

ในด้านของการศึกษาเพื่อผลิตบุคลากร เวียดนามมีการศึกษาระดับปริญญาตรีในหลักสูตรศาสตร์การจัดการห้องสมุดและข้อมูล (Bachelor of Library and Information Science) โดยเปิดสอนในมหาวิทยาลัยชั้นนำหลายแห่ง เช่น Hanoi University of Culture, Social Sciences and Humanities College ของ Vietnam National University และ Ho Chi Minh City National University, Dang Do University, Can Tho University และ Ho Chi Minh City College of Culture

ในบางมหาวิทยาลัยเปิดสอนในหลักสูตรปริญญาโทเช่นกัน ปัจจุบันรัฐบาลให้การสนับสนุนด้านการพัฒนาบุคลากร โดยการส่งอาจารย์ผู้เชี่ยวชาญไปรับการศึกษาต่อในสาขานี้ระดับปริญญาโทและเอก ในประเทศนิวซีแลนด์ และสหรัฐอเมริกา

7.4 ห้องสมุดแห่งชาติเวียดนาม (National Library of Vietnam)

ก่อตั้งขึ้นสมัยเวียดนามอยู่ภายใต้อาณานิคมฝรั่งเศส ค.ศ.1917 โดยผู้ปกครองรัฐอินโดจีน ในครั้งแรกถูกเรียกกันว่าห้องสมุดกลางแห่งอินโดจีน จนกระทั่งเวียดนามสามารถกู้อิสรภาพได้ ค.ศ.1945 จึงถูกเปลี่ยนชื่อเป็นห้องสมุดแห่งชาติเวียดนามดังที่ใช้เรียกขานกันในยุคปัจจุบัน

การบริหารงานห้องสมุดแห่งชาติเวียดนามในปัจจุบันเป็นไปตามระเบียบการบริหารงานห้องสมุดแห่งชาติอนุมัติโดยรัฐบาล ค.ศ.2001 ระบุให้ห้องสมุดแห่งชาติเป็นห้องสมุดกลาง

ที่มีอิสระในการดำเนินงาน และการบริหารเงินทุนแยกจากห้องสมุดอื่นๆ ในประเทศ ปัจจุบันห้องสมุดแห่งชาติมีบทบาทสำคัญในการช่วยเหลือพัฒนาบุคลากรสำหรับห้องสมุดอื่นๆ ในประเทศ โดยจัดเป็นห้องสมุดที่ใหญ่ที่สุดของประเทศ ที่มีสิ่งพิมพ์เก็บไว้ตั้งแต่สมัย ค.ศ.1917

ตารางที่ 53 แสดงสิ่งพิมพ์ในห้องสมุดแห่งชาติจากการรวบรวมข้อมูล ค.ศ.2005

จำนวนสิ่งพิมพ์ในห้องสมุดแห่งชาติ	มากกว่า 12 ล้านเล่ม
จำนวนวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาเอก	12,000 เล่ม
วารสารและหนังสือพิมพ์ตีพิมพ์ตั้งแต่ปี 1954	6,000 เล่ม
วารสารและหนังสือพิมพ์ตีพิมพ์ก่อนปี 1954	1,700 เล่ม
ไมโครฟิล์ม	200 เรื่อง
หนังสือหายาก	5,205 เล่ม (910 เล่มคืออักษรจีน)

ที่มา : (National Library of Vietnam 2006)

7.4.1 การปรับปรุงทางด้านเทคโนโลยีข้อมูลข่าวสาร

ค.ศ.1986 มีการนำคอมพิวเตอร์มาใช้ในการบริหารงานห้องสมุดแห่งชาติเป็นครั้งแรก โดยการสนับสนุนของห้องสมุดแห่งชาติออสเตรเลีย ซึ่งมอบคอมพิวเตอร์ให้หนึ่งเครื่องพร้อมส่งผู้เชี่ยวชาญทาง IT มาช่วยอบรมหลักการใช้ IT ให้แก่บรรณารักษ์ เนื่องจากเทคโนโลยีเป็นสิ่งใหม่ระหว่าง ค.ศ.1986 – ค.ศ.1987 รัฐบาลเวียดนามจึงจัดการอบรมด้านการใช้ IT กับการจัดการห้องสมุดให้แก่บรรณารักษ์

ค.ศ.2001 มีการริเริ่มโครงการ IT ชื่อ Electronic Library for National Library of Vietnam 2001-2004 เพื่อปรับปรุงการประยุกต์ใช้ IT สำหรับการบริหารงานห้องสมุดให้มีความทันสมัยยิ่งขึ้น เช่น ระบบการยืมคืนโดยบัตรสมาชิก ระบบบาร์โค้ด เว็บไซต์ห้องสมุด และการใช้ฐานข้อมูลออนไลน์ระหว่างห้องสมุดต่างๆ

ค.ศ.2006 มีการนำโปรแกรมการควบคุมห้องสมุดด้วยระบบดิจิทัลมาใช้ได้สำเร็จ (Digital Library Management Software) ในปัจจุบันห้องสมุดเวียดนามมีเอกสารดิจิทัลมากกว่า 140,000 หน้า (1212 เรื่อง) ที่เป็นหนังสือภาษาฝรั่งเศสเขียนขึ้นในสมัยก่อน ค.ศ.1954 และ อักษรจีนเก่าแก่ที่เวียดนามเคยใช้ในอดีตก็ถูกนำมาจัดทำเป็นระบบดิจิทัลเช่นเดียวกัน เพื่อให้สามารถเผยแพร่เอกสารดังกล่าวได้ผ่านระบบอินเทอร์เน็ต (National Library of Vietnam 2008)

7.4.2 กิจกรรมส่งเสริมการอ่านจัดโดยห้องสมุดแห่งชาติ

ห้องสมุดแห่งชาติเป็นหน่วยงานหลักของเวียดนามที่มีบทบาทในการส่งเสริมการอ่านผ่านกิจกรรมต่างๆ ดังต่อไปนี้ (National Library of Vietnam 2008)

1. ห้องสมุดแห่งชาติร่วมกับหน่วยงานทางสังคมอื่นๆ จัดให้มีนิทรรศการเพื่อส่งเสริมการอ่านหลายครั้ง เช่น

- จัดนิทรรศการร่วมกับกระทรวงวัฒนธรรมและข้อมูล คือนิทรรศการอุตสาหกรรมกราฟิกในปีที่ 50

- จัดนิทรรศการแสดงหนังสือจากต่างชาติ ชื่อว่า French Books, และหนังสือที่บริจาคโดย Asia Foundation

- จัดวันหนังสือโลกและวันแห่งลิขสิทธิ์โลกปี 2006 ซึ่งสามารถดึงดูดผู้สนใจได้มากกว่า 3,000 คน

- จัดนิทรรศการสนับสนุนการอ่านร่วมกับหน่วยงานต่างประเทศ เช่น Reading Festival ,EU Space Exhibition ,Chinese Script

2. เป็นหน่วยงานกลางในการประสานงานจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในวันหนังสือ กับห้องสมุดต่างๆ 64 จังหวัด

3. จัดสัมมนาระดับชาติและระดับท้องถิ่นเพื่อพัฒนาระบบการบริหารห้องสมุดทั่วประเทศ เช่น

- สัมมนาเครือข่ายห้องสมุดชุมชน

- สัมมนาสนับสนุนการอ่านในกลุ่มชนกลุ่มน้อย

- สัมมนาการพัฒนาห้องสมุดเพื่อบริการคนวัยทำงาน

- สัมมนาการจัดทำหนังสือดิจิทัลสำหรับห้องสมุดในสถาบันการศึกษา

การปรับตัวของอุตสาหกรรมสิ่งพิมพ์

1. ภาพรวมของอุตสาหกรรมสิ่งพิมพ์

ก่อนการปฏิรูปเศรษฐกิจสำนักพิมพ์ทั้งหมดคือสำนักพิมพ์ของรัฐบาลซึ่งได้ควบคุมและสนับสนุนเงินทุนโดยรัฐบาลทั้งหมด ในยุคปัจจุบันภายหลังการปฏิรูปทางเศรษฐกิจ สำนักพิมพ์เอกชนได้รับอนุญาตให้ดำเนินกิจการได้ในประเทศเวียดนาม แต่สำนักพิมพ์ขนาดใหญ่จำนวนมากในเวียดนามก็ยังคงเป็นสำนักพิมพ์ของรัฐบาลเช่นเดิม เพียงแต่รัฐบาลได้ลดการช่วยเหลือสนับสนุนด้านการเงินต่อสำนักพิมพ์ และให้อิสระในการบริหารจัดการด้วยตนเองมากขึ้น ปัจจุบันมีสำนักพิมพ์ในเวียดนามทั้งสิ้น 47 แห่ง จัดจำหน่ายสิ่งพิมพ์ให้ประชากรโดยเฉลี่ยคนละ 4 เล่มต่อปี (APPREB 2004)

2. สำนักพิมพ์ขนาดใหญ่ของรัฐบาล

เวียดนามมีสำนักพิมพ์ของรัฐบาลขนาดใหญ่หลายสำนักพิมพ์ แต่ละสำนักพิมพ์ถูกก่อตั้งขึ้นมาเพื่อตีพิมพ์หนังสือประเภทต่างๆ และหนังสือทุกเล่มที่ตีพิมพ์จะต้องได้รับการตรวจสอบเนื้อหาโดยกระทรวงวัฒนธรรมและข้อมูล (Ministry of Culture and Information) สำนักพิมพ์ขนาดใหญ่ที่สำคัญมีดังนี้

สำนักพิมพ์วรรณกรรม (Literature Publishing House)

สำนักพิมพ์สมาคมนักเขียน (Writer Association House)

สำนักพิมพ์ฮานอย (Hanoi Publishing House)

สำนักพิมพ์สังคมศาสตร์ (Social Sciences Publishing House)

สำนักพิมพ์ข้อมูลวัฒนธรรม (Cultural Information Publishing House)

สำนักพิมพ์สถิติ (Statistical Publishing House)

สำนักพิมพ์ชนกลุ่มน้อย (Ethnic Minorities Publishing House)

สำนักพิมพ์สตรี (Women’s Publishing House)

สำนักพิมพ์โลก (World Publishing House) ตีพิมพ์หนังสือภาษาต่างประเทศ

สำนักพิมพ์เพื่อการศึกษา (Education Publishing House) ตีพิมพ์หนังสือประกอบการเรียนแบบเรียน และแบบฝึกหัด สิ่งพิมพ์ของสำนักพิมพ์เพื่อการศึกษาจะมีราคาสูงกว่าสิ่งพิมพ์ทั่วไปประมาณร้อยละ 30 ของราคาหนังสืออื่นๆ ในท้องตลาด (Nicholas Martland 2001 ,p.4)

นอกจากนี้ยังมีสำนักพิมพ์ขนาดเล็กตีพิมพ์หนังสือเรียนเฉพาะสาขาวิชาประจำสถาบันการศึกษาอื่นๆ เช่น Hanoi University Publishing House ,Institute of Economic Studies Publishing House.

3. ปัจจัยด้านบวกในอุตสาหกรรมสิ่งพิมพ์เวียดนาม

ปัจจุบันเกิดพัฒนาการอันสำคัญในอุตสาหกรรมสิ่งพิมพ์ หนังสือในท้องตลาดมีความหลากหลายมากขึ้นมีการตีพิมพ์และแปลหนังสือจากต่างประเทศที่มีคุณภาพมากขึ้น นอกจากเรื่องราวทางประวัติศาสตร์และการเมืองของประเทศแล้ว ในยุคนี้นักเขียนได้รับการสนับสนุนให้สร้างสรรค์หนังสือที่มีความหลากหลายในเนื้อหาและสามารถดึงดูดความสนใจจากผู้อ่านได้มากขึ้น จัดได้ว่าเป็นช่วงที่ตลาดสิ่งพิมพ์เจริญรุ่งเรืองมากขึ้น

4. ปัญหาที่เกิดขึ้นในอุตสาหกรรมการพิมพ์ของเวียดนาม

1. มีการตีพิมพ์หนังสือที่ไม่เหมาะสมสำหรับเยาวชน เช่น หนังสือที่สื่อถึงความรุนแรง หนังสือที่ส่งผลกระทบต่อการศึกษาทางศีลธรรม
2. การเปิดเสรีในอุตสาหกรรมสิ่งพิมพ์ส่งผลให้ราคาส่งพิมพ์สะท้อนความเป็นจริงทางการตลาดและต้นทุนมากขึ้น ซึ่งส่งผลให้ราคาส่งพิมพ์สูงขึ้น เมื่อเทียบกับความสามารถทางการซื้อของเยาวชนแล้ว เยาวชนหลายคนไม่สามารถซื้อสิ่งพิมพ์เหล่านั้นได้แม้จะต้องการอ่านสิ่งพิมพ์เหล่านั้นก็ตาม
3. เยาวชนในเขตชนบทหลายคนไม่มีเวลาสำหรับการอ่านหนังสือเนื่องจากต้องใช้เวลาในยามว่างจากการเรียนช่วยเหลือครอบครัวโดยการทำงาน
4. ความนิยมของกิจกรรมบันเทิงผ่านสื่ออื่นๆ เช่น วิดีโอและเกม ส่งผลให้เยาวชนละความสนใจในการอ่านไป
5. ภาวะเศรษฐกิจตกต่ำและมีการลดงบประมาณสนับสนุนจากภาครัฐ

5. ลักษณะงานเขียนที่ถูกตีพิมพ์ในช่วงต่างๆ

ยุคหลัง Doi Moi เป็นยุคที่นักเขียนและศิลปินมีเสรีภาพในการแสดงออกมากขึ้น นักเขียนไม่จำเป็นต้องถูกควบคุมบทความโดยพรรคคอมมิวนิสต์มากนัก มีงานเขียนวิจารณ์การทำงานของรัฐบาล และผลเสียจากการปฏิรูปเศรษฐกิจออกมาให้อ่าน นักเขียนมีผลงานที่แปลกใหม่ในสไตล์การเขียนที่ออกจากกรอบของงานเขียนแบบดั้งเดิม (Nicholas Martland 2001, p.2)

อิสรภาพทางการแสดงออกของนักเขียนถูกจำกัดลงอีกครั้งเมื่อรัฐบาลได้ตรวจสอบงานเขียนทั้งหลายที่วิพากษ์วิจารณ์การทำงานของรัฐบาลในช่วงต้น ค.ศ.1990 งานเขียนดังกล่าวถูกกำจัดออกไปในฐานะที่เป็นมลพิษทางวัฒนธรรม และสิ่งชั่วร้ายในสังคม

ปัจจุบันงานเขียนที่เขียนโดยนักเขียนคุณภาพในช่วงศตวรรษ 20 ถูกนำมาตีพิมพ์อีกครั้งหนึ่ง โดยเฉพาะงานเขียนในช่วง ค.ศ.1930, ค.ศ.1940, ค.ศ.1950, และ ค.ศ.1960 ซึ่งเป็นช่วงปีที่เวียดนามตกอยู่ภายใต้สภาวะสงครามในประเทศอย่างต่อเนื่อง งานเขียนอีกส่วนที่สำคัญคืองานแปล เช่น งานแปลภาษารัสเซีย วรรณกรรมคลาสสิกภาษาอังกฤษและฝรั่งเศส รวมถึงวรรณกรรมเยาวชนอันโด่งดังในยุคปัจจุบันคือแฮร์รี่ พอร์เตอร์ก็ถูกแปลเป็นภาษาเวียดนาม (Nicholas Martland 2001, p.3)

Nicholas Martland (2001) พบว่าปัจจุบันสิ่งพิมพ์ที่มีปริมาณมากขึ้นอย่างเห็นได้ชัดคือสิ่งพิมพ์ที่เกี่ยวกับการเรียนภาษาอังกฤษคือ ดิกชันนารี หนังสือแบบฝึกหัด หนังสือสำหรับเรียนภาษาอังกฤษ

ในตลาดสิ่งพิมพ์ของเวียดนามยุคปัจจุบัน หนึ่งในสามของสิ่งพิมพ์ทั้งหลายคือหนังสือเรียน และมีงานเขียนวรรณกรรมอีกจำนวนหนึ่ง แม้ว่าจะมีข้อจำกัดด้านการพิมพ์และนักเขียนก็ถูกจำกัดด้วยกฎระเบียบของพรรคคอมมิวนิสต์ งานเขียนจำนวนมากที่มีคุณภาพก็ได้รับตีพิมพ์ จากจำนวนสิ่งพิมพ์ 9,353 เรื่องที่ถูกต้องตีพิมพ์ใน ค.ศ.1997 มีงานเขียนด้านวรรณกรรมถึงจำนวน 2,697 เรื่อง

สิ่งพิมพ์ที่ได้รับความนิยมเป็นจำนวนมากอีกประเภทหนึ่งในเวียดนามคือหนังสือแปล งานเขียนจากต่างชาติ คาดการณ์กันว่าร้อยละ 95 ของวรรณกรรมเยาวชนที่จำหน่ายในเวียดนามปัจจุบันคืองานแปลจากต่างชาติโดยเฉพาะซีริการ์ตูน จากการสำรวจยังพบว่าเยาวชนถึงร้อยละ 70 ในเวียดนามนิยมอ่านหนังสือแปลมากกว่าวรรณกรรมเวียดนามเอง(Tran Dinh Thanh Lam ,2002)

ปัจจุบันงานเขียนที่มีคุณภาพของเวียดนามเองนั้นหาได้ยาก เนื่องจากนักเขียนชาวเวียดนามต้องตกอยู่ภายใต้ข้อบังคับและข้อจำกัดด้านการแสดงออกทางความคิด และการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์อย่างอิสระเสรี งานเขียนที่โดดเด่นหลายเรื่องถูกจำกัดการตีพิมพ์โดยรัฐบาล เมื่อตลาดสิ่งพิมพ์สำหรับงานแปลต้องหยุดชะงักลงภายใต้กฎข้อบังคับด้านลิขสิทธิ์ ส่งผลให้วัฒนธรรมการอ่านของชาวเวียดนามต้องชะงักงันไปด้วย

6. การเปิดเสรีตลาดสิ่งพิมพ์

ผลจากการเปิดเสรีตลาดสิ่งพิมพ์สำนักพิมพ์รัฐบาลทั้งหมดที่เคยได้รับเงินทุนสนับสนุนจากรัฐบาลในการบริหารกิจการ ก็ถูกลดเงินทุนสนับสนุนและการควบคุมทางการดำเนินงานลง ขณะเดียวกันสำนักพิมพ์เอกชนก็ได้รับอนุญาตให้เปิดดำเนินกิจการได้ภายใต้การควบคุมของกฎหมายสิ่งพิมพ์ (Publishing Law) การเปิดเสรีตลาดสิ่งพิมพ์ส่งผลให้เกิดการแข่งขันระหว่างสำนักพิมพ์รัฐบาล สำนักพิมพ์เอกชน และสำนักพิมพ์จากต่างประเทศที่จะเข้ามามีบทบาทมากขึ้นเมื่อเวียดนามเข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลกได้สำเร็จ

ค.ศ.2006 เป็นปีที่เวียดนามเตรียมตัวสำหรับการเข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลก WTO การเข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลกจะส่งผลให้ตลาดสิ่งพิมพ์ของเวียดนามเปิดเสรีมากขึ้น มีการแข่งขันจากสำนักพิมพ์ต่างชาติที่เข้ามาดำเนินธุรกิจในประเทศมากขึ้น และมีกฎระเบียบในการควบคุมลิขสิทธิ์ที่เข้มงวดขึ้น หากพิจารณาถึงการปรับตัวของสำนักพิมพ์ทั้งหลายในเวียดนามแล้ว มีสำนักพิมพ์ขนาดใหญ่เพียงไม่กี่สำนักพิมพ์ที่มีความพร้อมสำหรับการเปิดเสรีดังกล่าว เช่น Youth Publish House, Kim Dong Publishing House ,First News, South Star. ในขณะที่สำนักพิมพ์ขนาดเล็กระดับจังหวัดทั้งหลายยังขาดพร้อมในหลายๆ ด้าน โดยเฉพาะปัญหาด้านการควบคุมลิขสิทธิ์

เพื่อปรับตัวให้เข้าตลาดเสรีที่จะมีขึ้นเป็นครั้งแรกในประเทศเวียดนาม รัฐบาลเวียดนามได้เร่งพัฒนาและปรับเปลี่ยนกฎระเบียบในที่บังคับใช้ในอุตสาหกรรมสิ่งพิมพ์ โดยพัฒนาการที่สำคัญในช่วงของการเปลี่ยนผ่านดังกล่าวมีดังต่อไปนี้¹²

ค.ศ.2002 นายกรัฐมนตรีได้ประกาศใช้มติ 61/2002/ND เพื่อกำหนดระบบการเก็บค่าธรรมเนียมแก่ผู้เขียนและผู้แปลหนังสือ ให้มีความยุติธรรม สร้างแรงจูงใจ และเคารพหลักลิขสิทธิ์มากยิ่งขึ้น โดยผู้บริหารสามารถเพิ่มค่าธรรมเนียมแก่ผู้เขียนและผู้แปลที่สร้างสรรค์งานเขียน หรืองานแปลที่มีคุณภาพได้ตามความเหมาะสม (Phan Thanh Hao, APPREB 2002)

ค.ศ.2004 มีการก่อตั้งสมาคมสิ่งพิมพ์ (Association of Publication) เพื่อประสานงานระหว่างผู้ประกอบการด้านสื่อสิ่งพิมพ์ เพื่อวางแนวทางในการลดต้นทุนสำหรับอุตสาหกรรมสิ่งพิมพ์ และควบคุมราคาสิ่งพิมพ์ในท้องตลาด

ค.ศ.2004 เวียดนามได้ร่วมเป็นประเทศภาคีในสนธิสัญญาเบิร์น เพื่อควบคุมด้านการละเมิดลิขสิทธิ์ สิ่งพิมพ์จากต่างประเทศ ตามมาตรฐานนานาชาติ

ค.ศ.2004 มีการก่อตั้งศูนย์ควบคุมลิขสิทธิ์โดยสมาคมนักเขียนแห่งเวียดนามเพื่อรักษาผลประโยชน์ให้แก่ักเขียนชาวเวียดนาม

ค.ศ.2004 การจัดอบรมเชิงปฏิบัติการด้านกฎหมายลิขสิทธิ์ เพื่อให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในอุตสาหกรรมสิ่งพิมพ์เข้าใจการบังคับใช้ของกฎหมายลิขสิทธิ์มากขึ้น กระทรวงวัฒนธรรมและข้อมูลข่าวสารแห่งเวียดนาม ร่วมกับสำนักพิมพ์ Kim Dong และศูนย์ควบคุมลิขสิทธิ์แห่งเวียดนาม ได้จัดทำคู่มือเกี่ยวกับกฎหมายลิขสิทธิ์ เพื่อให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้ศึกษาเป็นแนวทางในการทำธุรกิจ พร้อมกันนั้นได้มีการเชิญผู้เชี่ยวชาญจากต่างประเทศมาให้ความรู้และข้อมูลเกี่ยวกับกฎหมายลิขสิทธิ์ ซึ่งเป็นแนวทางการบังคับใช้ในระดับนานาชาติ

ค.ศ.2004 มีการก่อตั้งสมาคมแห่งการแปลงานวรรณกรรม เพื่อควบคุมคุณภาพงานแปลที่ด้อยมาตรฐานลงไปในเวลาที่ผ่านมา

ค.ศ.2004 วันแห่งหนังสือโลก และวันแห่งลิขสิทธิ์ ถูกจัดขึ้นเป็นครั้งแรกในเวียดนามที่เมืองโฮจิมินห์และฮานอย

¹² ข้อมูลรวบรวมจาก Asia-Pacific Cooperative Programme in Reading Promotion and Book Development (APPREB) ,available at www.accu.or.jp

6.1 ปัญหาจากการเปิดเสรีตลาดสิ่งพิมพ์

1. กฎหมายการตีพิมพ์ (Publishing law)

ในช่วงของการพัฒนาตลาดสิ่งพิมพ์ เวียดนามได้บังคับใช้กฎหมายการตีพิมพ์เพื่อเป็นแนวทางในการกำกับการดำเนินการของผู้ประกอบการเอกชนและรัฐบาลในอุตสาหกรรมสิ่งพิมพ์ อย่างไรก็ตามกฎหมายดังกล่าวยังมี ปัญหาด้านความชัดเจนในการตีความ เช่น นิยามของการตีความเรื่องการตีพิมพ์ซ้ำ หรือการปรับปรุงหนังสือ (Edition and Reprint) ส่งผลให้สำนักพิมพ์รัฐบาลและเอกชนเสียเปรียบด้านการควบคุมผลประโยชน์ที่จะได้รับจากค่าธรรมเนียมในการตีพิมพ์หนังสือ ปัจจุบันหนังสือที่ถูกตีพิมพ์ในเวียดนามมักไม่แสดงถึงจำนวนเล่มของหนังสือทั้งหมดที่ถูกตีพิมพ์และจำนวนครั้งที่หนังสือได้รับตีพิมพ์

นอกจากนี้ผู้ประกอบการชาวเวียดนามจำนวนมากยังมีปัญหาจากการควบคุมเนื้อหาโดยกระทรวงวัฒนธรรมและข้อมูล ในช่วงเวลาที่ผ่านมานี้หนังสือจำนวนมาก ถูกกำจัดออกจากตลาดภายหลังการตีพิมพ์เนื่องจากรัฐบาลมิได้ทำการตรวจสอบเนื้อหาในสิ่งพิมพ์ล่วงหน้า มีเพียงแนวทางปฏิบัติให้สำนักพิมพ์ปฏิบัติตามเท่านั้น ดังนั้นสำนักพิมพ์จะต้องคาดเดาและแบกรับความเสี่ยงที่จะตีพิมพ์เรื่องต่างๆ เอง

2. การควบคุมด้านลิขสิทธิ์

แม้เวียดนามจะมีการประกาศใช้กฎหมายลิขสิทธิ์ภายใต้สนธิสัญญาเบิร์น (Berne Convention) การละเมิดลิขสิทธิ์ และการตีพิมพ์หนังสือวางขายอย่างผิดกฎหมายก็ยังคงเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง จากการสำรวจของ Nicholas Martland (2001) พบว่าหนังสือจำนวนมากหนึ่งยังขาดคุณภาพ เช่นมีการรวบรวมเนื้อหาเรื่องสั้นจากหนังสือเล่มอื่นที่เคยตีพิมพ์แล้ว นำมาตีพิมพ์ใหม่โดยเปลี่ยนชื่อเรื่อง หรือการลักลอบนำเนื้อหามาตีพิมพ์โดยผิดกฎหมาย แต่หนังสือยังสามารถนำมาขายตามท้องถนนได้อย่างถูกกฎหมาย

ลิขสิทธิ์เป็นประเด็นทางกฎหมายที่ชาวเวียดนามส่วนมากยังไม่เข้าใจถึงความสำคัญ รวมถึงในแวดวงอุตสาหกรรมสิ่งพิมพ์ แม้ว่าสำนักพิมพ์บางแห่งจะมีการทำสัญญาด้านลิขสิทธิ์สิ่งพิมพ์ต่างชาติ แต่การลอกเลียนแบบอย่างผิดกฎหมายก็ยังคงเกิดขึ้น ทั้งในรูปแบบของสื่อสิ่งพิมพ์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์

การละเมิดลิขสิทธิ์ส่งผลให้สำนักพิมพ์ขนาดใหญ่จำนวนมากต้องสูญเสียผลประโยชน์ทางธุรกิจ หนังสือจำนวนมากถูกตีพิมพ์โดยสำนักพิมพ์อื่นทั่วประเทศอย่างผิดกฎหมาย และถูกวางขายในราคาร้อยละ 50 จากราคาขายจริง โดยเฉพาะหนังสือแปลและหนังสือที่มีการตีพิมพ์ซ้ำจากสถิติการตีพิมพ์หนังสือของสำนักพิมพ์วรรณกรรม (Literature Publishing House) พบว่าหนังสือ

มากถึงร้อยละ 40 คือหนังสือแปล ในขณะที่อีกเกือบร้อยละ 60 คือการแก้ไขและตีพิมพ์ซ้ำ (Phan Than Hao APPREB 2003)

เพื่อแก้ปัญหาดังกล่าว สำนักพิมพ์ในเวียดนามจึงริเริ่มที่จะจัดทำหนังสือออนไลน์ และขยายตัวไปสู่ตลาดต่างประเทศ เช่นสำนักพิมพ์ Kim Dong หรือบางสำนักพิมพ์ก็ได้พยายามแก้ปัญหาการละเมิดลิขสิทธิ์โดยการจัดทำสัญญาทวิภาคีกับสำนักพิมพ์ในประเทศคู่ค้า เช่นระหว่างเวียดนามกับจีน เวียดนามกับเกาหลี เวียดนามกับสวีเดน สำหรับเวียดนามกับอเมริกาก็ได้เริ่มต้นที่จะร่วมตีพิมพ์หนังสือด้วยกัน

3. การปรับตัวของผู้ประกอบการ

แม้สนธิสัญญาเบิร์นจะมีผลบังคับใช้อย่างฉับพลัน ผู้ประกอบการชาวเวียดนามก็ยังคงใช้เวลาในการปรับตัวให้เข้ากับข้อบังคับ ผลของการบังคับใช้อย่างฉับพลันเพื่อเตรียมตัวเข้าเป็นสมาชิก WTO หนังสือแปลตกอยู่ในสภาวะย่ำแย่เมื่อผู้ประกอบการไม่สามารถซื้อลิขสิทธิ์ และการทำสัญญากับนักแปลก็มีขั้นตอนที่ยุ่งยาก

จากสถิติของ Publication Department ในช่วงแรกของ ค.ศ.2005 มีงานเขียนมากถึง 228 เรื่องจดทะเบียนเพื่อขอตีพิมพ์ แต่มีงานเขียนเพียง 144 เรื่องได้รับการตีพิมพ์ ในจำนวนนี้กว่า 100 เรื่อง คือหนังสือเก่าแก่ เช่น นิยายเก่าแก่ที่ข้อบังคับด้านลิขสิทธิ์หมดอายุการบังคับใช้ไปแล้ว 25 เรื่องได้รับลิขสิทธิ์จากสถานทูตนาซาติในเวียดนาม มีเพียงจำนวนน้อยเท่านั้นที่มีการซื้อลิขสิทธิ์อย่างถูกต้องตามกฎหมาย (Phan Thanh Hao ,APPREB,2005)

4. ปัญหาเรื่องค่าธรรมเนียมสำหรับนักแปลและผู้เขียน ปัจจุบัน ผู้เขียนและผู้แปลได้รับค่าธรรมเนียมแตกต่างกันออกไปจากร้อยละ 10-14 ของราคาขาย อย่างไรก็ตามผู้เขียนและผู้แปลไม่สามารถรู้ได้เลยว่าหนังสือถูกตีพิมพ์ทั้งสิ้นกี่เล่ม และได้รับการตีพิมพ์แล้วกี่ครั้ง ดังนั้นค่าธรรมเนียมจากการขายจึงไม่ได้ถูกจัดสรรไปยังผู้เขียนและผู้แปลอย่างยุติธรรม ปัญหาข้อนี้นับเป็นสิ่งที่จำกัดแรงจูงใจสำหรับนักเขียนและนักแปลที่จะสร้างสรรค์งานเขียนและงานแปลที่มีคุณภาพออกสู่ท้องตลาด

การอ่านในกลุ่มเยาวชนเวียดนาม

1. บทบาทของรัฐบาลที่มีต่อการสนับสนุนการอ่านในเยาวชน

ในประเทศเวียดนามรัฐบาลมีบทบาทอย่างมากต่อการสนับสนุนการอ่านของเยาวชน โดยหนังสือและวารสารสำหรับเด็กเกือบทุกประเภทในเวียดนามถูกตีพิมพ์โดยสำนักพิมพ์และกองบรรณาธิการของรัฐบาลทั้งหมด ในอดีตตั้งแต่ช่วงสงครามจนถึงช่วงหลังสงคราม แม้ประเทศเวียดนามจะตกอยู่ภายใต้สภาวะเศรษฐกิจที่ย่ำแย่ รัฐบาลก็ได้ให้ความสำคัญกับการสนับสนุนการตีพิมพ์หนังสือและวารสารสำหรับเด็กมาอย่างสม่ำเสมอ

นอกจากเยาวชนที่อาศัยในเมืองใหญ่แล้ว รัฐบาลยังสนับสนุนให้ระดับการอ่านและการเข้าถึงสื่อสิ่งพิมพ์กระจายไปยังเยาวชนผู้อาศัยในเขตพื้นที่ห่างไกล ชนกลุ่มน้อยที่อาศัยตามเขตภูเขา หมู่เกาะ และหมู่บ้านในเขตชนบท โดยรัฐบาลรับซื้อวารสารจำนวนหนึ่งจัดส่งไปยังห้องสมุดโรงเรียนของ ชนกลุ่มน้อย เยาวชนผู้อาศัยอยู่ในเขตห่างไกล รวมถึงรัฐบาลยังสนับสนุนให้สำนักพิมพ์ **Thien Nien Tien Phong & Hoa Hoc Tro** จัดทำวารสารสำหรับชนกลุ่มน้อยขึ้นมาโดยเฉพาะ

2. ภาพรวมด้านวารสารสำหรับเยาวชนในเวียดนาม

ค.ศ.1997 เวียดนามมีสำนักพิมพ์ตีพิมพ์วารสารเด็กและเยาวชนทั้งหมด 4 สำนักพิมพ์ โดยเป็นสำนักพิมพ์ระดับประเทศ 2 สำนักพิมพ์ และ สำนักพิมพ์ระดับท้องถิ่น 2 สำนักพิมพ์ วารสารเยาวชนที่ถูกตีพิมพ์มีทั้งสิ้น 8 วารสาร รัฐบาลได้แบ่งวารสารสำหรับเยาวชนในเวียดนามเป็น 3 ประเภทตามอายุของกลุ่มเป้าหมายคือ เด็กอายุ 5 – 8 ปี ,เยาวชนอายุ 9 – 14 ปี และเยาวชนอายุ 15- 18 ปี

2.1 วารสารเด็กและเยาวชนตีพิมพ์โดยสำนักพิมพ์รัฐบาลสำหรับเผยแพร่ทั่วประเทศ

1. สำนักพิมพ์ **Thien Nien Tien Phong & Hoa Hoc Tro**

คือสำนักพิมพ์ในกำกับของกลุ่มเยาวชนคอมมิวนิสต์แห่งนครโฮจิมินห์ส่วนกลาง วารสารที่ตีพิมพ์มีทั้งหมด 3 วารสาร

1.1 The Thieu Nien Tien Phong Magazine (นักรุกเบิกรุ่นเยาว์) : เนื้อหาหลากหลายทันสมัย สำหรับเยาวชน สนับสนุนให้เยาวชนพัฒนาความสามารถในด้านที่ตนเองมีความถนัด

สำหรับเยาวชน 9-14 ปี , 20 หน้า , 4 สี

ตีพิมพ์ครั้งละ 150,000 เล่ม

รัฐบาลรับซื้อ จำนวน 50,000 เล่ม เพื่อแจกจ่ายไปยังพื้นที่ห่างไกล เขตชนกลุ่มน้อย และแถบหมู่เกาะ ตีพิมพ์ครั้งแรก ค.ศ.1954

การตีพิมพ์สัปดาห์ละ 2 เล่ม ,

ฉบับวันอังคารเน้นเนื้อหาด้านการศึกษาสำหรับเยาวชน

ฉบับวันศุกร์เน้นเนื้อหาด้านความบันเทิง

คอลัมน์สำคัญ

- แนะนำเยาวชนคนเก่งในแต่ละด้าน เช่น เยาวชนนักรุกเบิก ,ด้านวิทยาศาสตร์ ,ด้านสุนามัยและสุขภาพ

- คอลัมน์สำหรับงานเขียนของเยาวชนที่ต้องการนำเสนอเรื่องราวในชีวิตตนเอง

กิจกรรมจัดโดยสำนักพิมพ์

- จัดการแข่งขันตอบปัญหาวิชาการประจำปี เช่น ด้านสุขอนามัย ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม สิทธิของเยาวชน และการเขียนจดหมาย

- จัดการแข่งขันกีฬาระดับชาติ โดยสำนักพิมพ์สนับสนุนรางวัลแก่ผู้ชนะ

- จัดการแข่งขันอื่นๆ ที่สามารถดึงดูดเยาวชนมาร่วมงานได้จำนวนมาก เช่น

● ค.ศ.1994 จัดการแข่งขันย้อนอดีตสู่สมรภูมิเดียด เปียน ฟู่ ดึงดูดเยาวชนร่วมงานได้ถึง 1.5 ล้านคน

● ค.ศ.1996 จัดการแข่งขันเพื่อการเรียนด้านกฎหมาย ดึงดูดเยาวชนร่วมงานได้ถึง 3 ล้านคน

- ตั้งกองทุนสนับสนุนผู้มีความสามารถพิเศษด้านศิลปะและวรรณกรรม

Hoa Hoc Tro Magazine (ดอกไม้แห่งชีวิตวัยเรียน) : เน้นการอ่านสำหรับวัยรุ่น วารสารเป็นศูนย์กลางในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารสำหรับวัยรุ่น โดยส่งเสริมให้วัยรุ่นมีส่วนร่วมในงานเขียน และมีการโต้ตอบกับผู้เขียนและผู้อ่านท่านอื่นๆผ่านวารสาร

สำหรับเยาวชน 15-18 ปี , 36 หน้า

ตีพิมพ์ครั้งละ 70,000 เล่ม

ตีพิมพ์ครั้งแรก ค.ศ.1991 โดยเป็นวารสารสำหรับเยาวชนวัยนี้เป็นฉบับแรก

ลักษณะสำคัญ

- เน้นการมีส่วนร่วมของนักเรียน โดยร้อยละ 70 ของเนื้อหาส่งมาโดย

ผู้อ่าน

- มี Pen club ที่มีสมาชิกมากถึง 100 มีความสามารถพิเศษด้านการเขียน

คอลัมน์สำคัญ

- Weekly Talk : รายงานเกี่ยวกับชีวิตวัยรุ่นในสังคม ในโรงเรียน และชีวิตในบ้าน

- New Writing : กลอน และเรื่องสั้น จากผู้อ่าน

- Face of the Week : เรื่องราวเกี่ยวกับเยาวชนตัวอย่างที่ประสบความสำเร็จ

- Broaden horizon : ปัญหาทางวิทยาศาสตร์ และสถานการณ์ในปัจจุบัน

- คอลัมน์อื่นๆ เช่น กีฬา แฟชั่น ขารักษาโรค

- คอลัมน์ตอบคำถามแก่ผู้อ่าน ซึ่งได้รับความนิยมจากวัยรุ่นเป็นอย่างยิ่ง

เนื่องจากผู้เขียนมีวิธีตอบคำถามที่ขบขัน และสามารถตอบ โจทย์ชีวิตวัยรุ่นได้

1.2 Thien nhi dan toc (เยาวชนในชนกลุ่มน้อย)

สำหรับเยาวชน 7-17 ปี

กลุ่มเป้าหมายคือเยาวชนในเขตห่างไกล ชนกลุ่มน้อยในชนบท และเขตหมู่
เกาะต่างๆ

ตีพิมพ์ครั้งละ 100,000 เล่ม

รัฐบาลรับซื้อทั้งหมดเพื่อส่งไปยังชนกลุ่มน้อยในเขตห่างไกลต่างๆ

การตีพิมพ์ เดือนละครั้ง

คอลัมน์สำคัญ

- กลอน เรื่องสั้นและเรื่องเล่าเกี่ยวกับประเพณีวัฒนธรรมของชนกลุ่มน้อย
ต่างๆ
- เน้นการอนุรักษ์วัฒนธรรมที่มีคุณค่าของชนกลุ่มน้อย วิจัยพฤติกรรม
อันล้ำหลัง นำเสนอแนวทางการใช้ชีวิตที่ทันสมัย

2. สำนักพิมพ์ Nhi Dong Magazine

คือสำนักพิมพ์ในกำกับของกลุ่มเยาวชนคอมมิวนิสต์แห่งนครโฮจิมินห์ส่วนกลาง
วารสารที่ตีพิมพ์มีทั้งหมด 1 เล่ม คือ **Nhi Dong Magazine (วารสารเด็ก)** สำหรับเยาวชน 6-8 ปี เนื้อหา
สำคัญ คือการ์ตูน เรื่องเล่านิทาน กิจกรรมในโรงเรียน แบบฝึกหัดสำหรับเด็ก

2.2 วารสารเด็กและเยาวชนตีพิมพ์โดยสำนักพิมพ์ระดับท้องถิ่น เผยแพร่เฉพาะในนคร โฮจิมินห์

1. สำนักพิมพ์ Muc Tim Magazine

คือสำนักพิมพ์ในกำกับของกลุ่มเยาวชนคอมมิวนิสต์แห่งนครโฮจิมินห์ วารสารที่
ตีพิมพ์มีทั้งหมด 2 เล่ม คือ

1.1 Khan Quang Do Magazine

สำหรับเยาวชน 10-14 ปี

ตีพิมพ์ครั้งละ 18,000 เล่ม

การตีพิมพ์ สัปดาห์ละครั้ง

เนื้อหาสำคัญ เหมือนวารสารเยาวชนนักบุกเบิก แต่นำเสนอเฉพาะเรื่องราว
ของเยาวชนที่อาศัยในนครโฮจิมินห์

1.2 Muc Tim Magazine

สำหรับเยาวชน 15 -18 ปี

ตีพิมพ์ครั้งละ 6,000 เล่ม

การตีพิมพ์ สัปดาห์ละครั้ง

เนื้อหาสำคัญ เหมือนวารสารดอกไม้แห่งวัยเรียน แต่นำเสนอเฉพาะเรื่องราว
ของนักเรียนในนครโฮจิมินห์

2. สำนักพิมพ์ Nhi Dong Magazine

สำหรับเยาวชน 5-8 ปี

ตีพิมพ์ครั้งละ 40,000 เล่ม

เนื้อหาสำคัญ การ์ตูนและคอลัมน์ที่มีเรื่องเล่าสนุกสนานเหมาะสำหรับเด็ก

3. ผลจากการสนับสนุนของรัฐบาล

Mr. Pham Cong Luan ตัวแทนจากหนังสือพิมพ์ Thieu Nien Tien Phong แสดง
ความคิดเห็นว่า ปัจจุบัน สิ่งพิมพ์สำหรับเด็กมีคุณภาพและน่าสนใจมากขึ้น ช่องทางการจัดจำหน่ายก็
ทั่วถึงมากขึ้น นอกจากช่องทางการจัดจำหน่ายผ่านหน่วยงานรัฐแล้ว ปัจจุบันยังมีผู้จัดจำหน่ายเอกชน
เข้ามามีส่วนร่วมในการเผยแพร่หนังสือเด็กไปยังพื้นที่ห่างไกล รวมถึงเกาะ และเขตภูเขาอันห่างไกล
ด้วย อย่างไรก็ตามอุตสาหกรรมสิ่งพิมพ์สำหรับเยาวชนภายใต้การสนับสนุนของรัฐบาลเวียดนามก็ยังคง
ประสบกับปัญหาสำคัญสองประการคือ ปัญหาด้านการขนส่งและจัดจำหน่าย และปัญหาด้านเนื้อหา
และรูปแบบของวารสาร

4. ปัญหาในอุตสาหกรรมสิ่งพิมพ์สำหรับเยาวชน

4.1 การขนส่งและจัดจำหน่าย

การจัดจำหน่ายวารสารเยาวชนดำเนินการโดยบริษัทแห่งสำนักพิมพ์กลาง
(Central Press Publishing Company) ซึ่งอยู่ภายใต้การกำกับของกองกำกับการไปรษณีย์และ
โทรคมนาคมแห่งเวียดนาม (General Directorate of Post and Telecommunications) ร่วมกับตัวแทน
เอกชน ซึ่งนำวารสารไปส่งยังแผงจัดจำหน่ายในท้องถิ่นต่างๆ ปัญหาที่เกิดขึ้นภายใต้ช่องทางการจัด
จำหน่ายดังกล่าวคือ

1. เยาวชนในเขตชนบทจะสามารถอ่านวารสารได้เฉพาะที่ห้องสมุด
โรงเรียน และเมื่อเยาวชนเหล่านั้นยังมีโอกาสไปโรงเรียน

2. การจัดการของบริษัทจัดจำหน่ายยังล่าช้าและซ้ำซ้อน ไม่สามารถ
ตอบสนองความต้องการเยาวชนได้

3. การขนส่งไปยังท้องถิ่นในชนบทต้องใช้เวลาาน หน่วยงานเอกชน
ซึ่งสามารถขนส่งได้รวดเร็วกว่าหน่วยงานรัฐบาลไม่นิยมขนส่งวารสารเยาวชน เนื่องจากสิ่งพิมพ์
สำหรับผู้ใหญ่ได้รับความนิยมมากกว่า และยังได้รับค่าตอบแทนที่สูงกว่าด้วย

4. ผู้อ่านในท้องถิ่นต่างๆมีพฤติกรรมการซื้อที่แตกต่างกัน โดยผู้อ่านในเขตเวียดนามเหนือนิยมสมัครเป็นสมาชิก วารสารที่สำนักงานไปรษณีย์ สำหรับสมาชิกระยะยาว ในขณะที่ผู้อ่านในเขตเวียดนามใต้นิยมซื้อวารสารจากแผงขายหนังสือเอกชน

5. การจัดจำหน่ายยังขาดความสร้างสรรค์ เช่น การใช้โรงเรียนเป็นสถานที่จัดจำหน่ายยังมีข้อจำกัดในแง่ที่ว่าสามารถดำเนินการได้ในช่วงโรงเรียนเปิดทำการเท่านั้น

4.2 เนื้อหาและรูปแบบของวารสาร

1. การเลือกใช้คำพูดที่เหมาะสมเป็นเรื่องสำคัญสำหรับการนำเสนอเนื้อหาสู่เยาวชน เนื้อหาควรนำเสนอมุมมองที่หลากหลายต่อชีวิตเยาวชน การเลือกใช้คำพูดที่ไม่เหมาะสมอาจเบี่ยงเบนความสนใจของเยาวชนไปอย่างไม่เหมาะสม

2. แนวทางในการเขียน ควรชัดเจน สดใส มีมาตรฐาน ซึ่งต้องอาศัยนักเขียนที่มีความสามารถและมีใจรักที่จะสร้างสรรค์งานเขียนเพื่อเยาวชน

3. การสอดแทรกค่านิยมด้านการรักษาดี การอนุรักษ์วัฒนธรรมผ่านงานเขียนในวารสารเป็นเรื่องยากขึ้นเมื่อเยาวชนได้รับอิทธิพลจากวิถีชีวิตตามแนวทางทุนนิยมมากขึ้น

4. รูปแบบและการนำเสนอยังไม่ดึงดูดเพียงพอ เนื่องจากเวียดนามยังมีเทคนิคการพิมพ์ที่ต่ำ อุปกรณ์การพิมพ์เก่า ล้าสมัย และเวียดนามยังขาดบุคลากรที่มีทักษะด้านออกแบบสื่อสิ่งพิมพ์ อย่างไรก็ตามการลงทุนเพื่อเปลี่ยนแปลงรูปแบบให้ทันสมัยจะส่งผลให้ราคาวารสารสูงเกินความสามารถในการซื้อของเยาวชนชาวเวียดนาม

5. หนังสือและวารสารถูกลดความสนใจไปโดยการพัฒนาของสื่อมัลติมีเดียอื่นๆ เช่น วิดีโอ

6. สำนักพิมพ์ขาดบุคลากรที่มีประสิทธิภาพ เนื่องจากนักเขียนสำหรับวารสารเยาวชนจำเป็นต้องมีความสนใจเป็นพิเศษเกี่ยวกับกิจกรรมและการศึกษาสำหรับเยาวชน รายได้สำหรับการทำงานให้วารสารเยาวชนไม่ดึงดูดใจพอเนื่องจากรายได้ต่ำกว่าการทำงานให้วารสารสำหรับผู้ใหญ่ซึ่งมีกำไรจากการโฆษณาที่สูงกว่าอย่างเห็นได้ชัด

5. สำนักพิมพ์หนังสือเยาวชนที่สำคัญของเวียดนาม : สำนักพิมพ์เยาวชน Kim Dong (Kim Dong Publishing House)

Kim Dong คือสำนักพิมพ์หนังสือสำหรับเยาวชนที่เก่าแก่และใหญ่ที่สุดของประเทศเวียดนาม สืบเนื่องจากบทบาทในการร่วมตีพิมพ์วรรณกรรมสำหรับเยาวชนร่วมกับสมาคมเยาวชนในช่วงสงครามต่อต้านฝรั่งเศส เมื่อเวียดนามได้รับอิสรภาพจากฝรั่งเศส Kim Dong ถูกก่อตั้งขึ้น ค.ศ.1957 โดยพรรคคอมมิวนิสต์เวียดนาม เพื่อจัดทำและพัฒนาหนังสือสำหรับเยาวชน Kim Dong ตีพิมพ์หนังสือสำหรับเยาวชนหลายชนิด เช่น วรรณกรรม วิทยาศาสตร์ ศิลปะ ประวัติศาสตร์ การ์ตูน

และหนังสือนิทานเด็ก รวมถึงวรรณกรรมเก่าแก่ของเวียดนาม เรื่องเล่าเกี่ยวกับประวัติศาสตร์เวียดนาม ที่ชาวเวียดนามหลายรุ่นรู้จักดีก็ถูกนำมาตีพิมพ์ใหม่ให้มีรูปเล่มและการนำเสนอที่น่าสนใจมากยิ่งขึ้น มากถึงกว่า 100 เรื่อง

ปัจจุบัน Kim Dong ตีพิมพ์หนังสือถึง 1,000 เรื่องต่อปี และ 12,000,000 เล่มต่อปี และมีความร่วมมือกับสำนักพิมพ์ต่างๆทั่วโลกมากถึง 12 ประเทศ (Kim Dong Publishing House ,2009)

Kim Dong เป็นสำนักพิมพ์รัฐบาลที่มีบทบาทสำคัญในการจัดทำกิจกรรมส่งเสริมการอ่านสำหรับเยาวชน และพัฒนาความร่วมมือกับต่างประเทศในการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม และร่วมแปลวรรณกรรมต่างประเทศ

งานแปลเยาวชนที่สำคัญคือของ Kim Dong คือ การ์ตูนเรื่องโดเรมอนของญี่ปุ่น ที่มีการแปลครั้งแรก ค.ศ.1993 – ค.ศ.1994 จากภาคภาษาไทยโดยไม่ได้ซื้อลิขสิทธิ์งานแปล การแปลครั้งที่สองจากสำนักพิมพ์ต้นฉบับในญี่ปุ่นจึงมีการชำระค่าลิขสิทธิ์ย้อนหลัง แต่สำนักพิมพ์ Kim Dong ร่วมกับ สำนักพิมพ์ญี่ปุ่น ได้นำเงินค่าลิขสิทธิ์ดังกล่าวมาก่อตั้งเป็นกองทุน โดเรมอน เพื่อช่วยเหลือเยาวชนผู้ยากไร้ (Kim Dong Publishing House ,2009)

5.1 การเรียกร้องจากสำนักพิมพ์ Kim Dong Publishing House ในฐานะตัวแทน สำนักพิมพ์หนังสือเยาวชน (Asian Cultural Center for UNESCO 1989 ,p.19)

1. ควรมีการรณรงค์สนับสนุนการอ่านโดยการสอบถามความเห็นของผู้อ่าน ความต้องการของผู้อ่าน เพื่อพัฒนาหนังสือให้ตรงตามความต้องการของผู้อ่าน
2. จัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านเช่นการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อ โทรทัศน์ การจัดการแข่งขันสำหรับเยาวชน เกี่ยวกับการอ่านหนังสือ และการเล่าเรื่อง
3. สำนักพิมพ์เรียกร้องให้รัฐบาลสนับสนุนงบประมาณบางส่วนสำหรับการตีพิมพ์และจัดจำหน่ายหนังสือสำหรับเยาวชน
4. พัฒนาคุณภาพหนังสือสำหรับเยาวชนให้น่าสนใจ การออกแบบปกและรูปเล่มควรดึงดูดผู้อ่าน ใช้กระดาษคุณภาพสูงอ่านง่าย
5. ผู้ปกครองควรส่งเสริมนิสัยรักการอ่านให้เกิดขึ้นในเยาวชน แนะนำบุตรหลานในสิ่งที่ควรอ่าน และวิธีในการอ่าน

5.2 แผนการพัฒนานิสัยรักการอ่านโดย Kim Dong Publishing House

1. พัฒนาช่องทางการจัดจำหน่าย

เช่น การจัดสัปดาห์หนังสือ นิทรรศการหนังสือ เทศกาลหนังสือ ให้มีการจัดบ่อยขึ้น

2. พัฒนาห้องสมุดประจำโรงเรียน

โดยโรงเรียนควรมีห้องสมุด มีการจัดกิจกรรมสำหรับนักเรียนในห้องสมุด ดังนั้นรัฐบาลควรเพิ่มการสนับสนุนงบประมาณสำหรับห้องสมุด

3. พัฒนาคุณภาพหนังสือเยาวชน

ทุกปีควรมีการให้รางวัลผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เช่นรางวัลผู้เขียนวรรณกรรมเยาวชนดีเด่น รางวัลผู้สอนดีเด่น รางวัลนักแปลดีเด่น และเงินรางวัลสำหรับหนังสือเยาวชนควรสูงกว่าหนังสือผู้ใหญ่ 20% เพื่อเป็นแรงจูงใจให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

การปรับตัวของผู้บริโภค

ความนิยมหนังสือแปลในเวียดนาม

จากการสำรวจของนักสังคมศาสตร์ชาวเวียดนาม พบว่าร้อยละ 70 ของเยาวชนชาวเวียดนามนิยมอ่านหนังสือแปล ยอดการตีพิมพ์หนังสือแปลในเวียดนามมีจำนวนสูงกว่าหนังสือภาษาเวียดนามเองถึง 20-30 เท่าตัว (30,000-50,000 เล่ม ในขณะที่หนังสือเวียดนามตีพิมพ์เพียงประมาณ 2,000 เล่ม) ทั้งนี้เนื่องจากหนังสือแปลมีเรื่องราวที่น่าสนใจ ส่งผลให้เยาวชนชาวเวียดนามนิยมติดตามอ่าน โดยเฉพาะหนังสือแปลที่มีการแปลเป็นตอนๆอย่างต่อเนื่อง

ความนิยมหนังสือแปลในเวียดนามเริ่มต้นตั้งแต่ ค.ศ.1993 เมื่อการ์ตูนยอดนิยมของญี่ปุ่นชื่อโดเรมอนถูกนำมาตีพิมพ์เป็นภาษาเวียดนามโดยสำนักพิมพ์ Kim Dong นอกจากนี้สำนักพิมพ์อื่น เช่น Dong Nai, Tre ก็ตีพิมพ์การ์ตูนแปลจากประเทศจีน ญี่ปุ่นและประเทศตะวันตก ส่งผลให้เยาวชนชาวเวียดนามนิยมอ่านหนังสือแปลมากยิ่งขึ้นในช่วงปัจจุบัน

หนังสือแปลจำนวนมากที่ตีพิมพ์โดยสำนักพิมพ์เอกชนมีราคาที่สูง เนื่องจากการค้าเสรีที่แสวงหากำไร สำนักพิมพ์จึงมักจะไม่ควบคุมคุณภาพการแปลนัก ซึ่งเยาวชนไม่มีความสามารถในการซื้อจะหาเช่าจากร้านเช่าหนังสือ

ผลลัพธ์ทางด้านลบที่ผู้ปกครองชาวเวียดนามเป็นกังวลกับการนิยมหนังสือแปลต่างประเทศคือความไม่เหมาะสมของเนื้อหาที่นำเสนอถึงวัฒนธรรมการใช้ความรุนแรง ซึ่งแตกต่างจากงานเขียนของเวียดนามแบบดั้งเดิม เรื่องราวที่น่าสนใจก็แตกต่างจากเรื่องเล่าและประสบการณ์ในการดำรงชีวิตของชาวเวียดนามซึ่งส่วนมากยังคงใช้ชีวิตอยู่ในเขตชนบท เป็นที่กังวลของผู้ปกครองชาวเวียดนาม การซึมซับวัฒนธรรมต่างชาติผ่านการอ่านวรรณกรรมแปล จะส่งผลให้เยาวชนส่วนใหญ่ของเวียดนามซึ่งอาศัยอยู่ในเขตชนบทเกิดความสับสนต่อแนวทางในการดำเนินชีวิตที่เหมาะสม (PhanThanhHao, APPREB ,2001)

วัฒนธรรมการอ่านในกลุ่มเกษตรกร

จากการสำรวจของ Dr. Tran Dinh Thien รองประธานสำนักงานเศรษฐกิจแห่งชาติเวียดนาม พบว่า ประชากรชาวเวียดนามจำนวนมากคือเกษตรกร ยังมีวัฒนธรรมการอ่านที่ต่ำ เนื่องจากไม่มีความสามารถในการซื้อหนังสือ และไม่มีเวลาในการอ่านหนังสือเนื่องจากต้องใช้เวลายามกลางวันทำงาน สิ่งพิมพ์ที่กลุ่มเกษตรกรนิยมอ่านคือหนังสือพิมพ์ซึ่งมีราคาถูกและหาซื้อได้ง่าย

ประเมินผลความสำเร็จของระดับการอ่านในเวียดนาม

1. ระดับการอ่านออกเขียนได้

ตารางที่ 54 แสดงจำนวนประชาชนผู้ไม่รู้หนังสือ จำแนกตามเพศ ค.ศ.1960 – ค.ศ.2000

ผู้อ่านออกเขียนได้ (%)	1960	1970	1980	1990	2000
จำนวนรวม	79.7	87.8	91.4	92.0	95.0
ชาย	89.2	94.5	95.2	95.5	96.9
หญิง	70.6	82.5	87.8	88.7	93.2

ที่มา : UNESCO 2002

ระดับการอ่านออกเขียนได้ของเวียดนามเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจากร้อยละ 79.7 ใน ค.ศ.1960 เป็น 95.0 ใน ค.ศ.2000 รวมถึงความแตกต่างระหว่างเพศหญิงและเพศชายในระดับของการอ่านออกเขียนได้ก็ลดลงจากความแตกต่างถึงร้อยละ 18.6 ใน ค.ศ.1960 เป็นความแตกต่างเพียงร้อยละ 3.7 ใน ค.ศ.2000

2. งบประมาณด้านการศึกษารัฐบาล

ตารางที่ 55 แสดงงบประมาณด้านการศึกษารัฐบาล

ปีงบประมาณ	ค.ศ.2000	ค.ศ.2001	ค.ศ.2002	ค.ศ.2003	ค.ศ.2004	ค.ศ.2005	ค.ศ.2006	ค.ศ.2007
จำนวน (ล้าน Dong)	5,709	5,434	4,332	5,535	8,218	8,692	9,914	10,784

ที่มา : General Statistics Office of Vietnam

จากตาราง พบว่ารัฐบาลเพิ่มงบประมาณด้านการศึกษาอย่างต่อเนื่องเช่นเดียวกัน โดยในระยะเวลา 7 ปี งบประมาณทางการศึกษาเพิ่มขึ้นเกือบร้อยละ 50

3. จำนวนห้องสมุดประชาชน

ตารางที่ 56 แสดงจำนวนห้องสมุดประชาชนในเวียดนาม

	ค.ศ.1995	ค.ศ.1996	ค.ศ.1997	ค.ศ.1998	ค.ศ.1999
	ปริมาณ				
ห้องสมุดทั้งหมด	575	601	618	639	645
ห้องสมุดกลาง	4	4	4	4	4
ห้องสมุดประจำเมืองและจังหวัด	53	53	59	60	61
ห้องสมุดประจำตำบล	500	526	539	555	563
ห้องสมุดเยาวชน	18	18	16	20	17
จำนวนหนังสือในห้องสมุด (พันเล่ม)	14,519	15,182	15,595	17,201	17,073
	ดัชนี (ปีก่อนหน้า =100)%				
ห้องสมุด	99.5	104.5	102.8	103.4	100.9
ห้องสมุดกลาง	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
ห้องสมุดประจำเมืองและจังหวัด	100.0	100.0	111.3	101.7	101.7
ห้องสมุดประจำตำบล	100.4	105.2	102.5	103.3	101.4
ห้องสมุดเยาวชน	78.3	100.0	88.9	125.0	85.0
จำนวนหนังสือในห้องสมุด (พันเล่ม)	107.0	104.6	102.7	110.3	99.3

ที่มา : General Statistics Office of Vietnam

จากตารางแสดงว่าจำนวนห้องสมุดระดับประเทศ ระดับจังหวัด และห้องสมุดเยาวชนไม่ได้เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ แต่ในช่วงระยะเวลา 5 ปีห้องสมุดที่มีจำนวนเพิ่มขึ้นมากที่สุดคือห้องสมุดประจำตำบล คือจาก 500 แห่งใน ค.ศ.1995 เป็น 563 แห่งใน ค.ศ.1999

จากการศึกษา นโยบายทางการศึกษาของเวียดนามจากอดีตถึงปัจจุบัน พบว่าความสำเร็จด้านการศึกษาและการอ่านของประเทศเวียดนามอยู่ในระดับสูง ซึ่งเกิดจากปัจจัยสนับสนุนหลายประการด้วยกัน ปัจจัยที่สำคัญที่สุดคือความทุ่มเทอย่างต่อเนื่องของรัฐบาลต่อการพัฒนาระดับการอ่าน ผู้นำของรัฐบาลเวียดนามทุกรัฐมีเป้าหมายตรงกันอย่างชัดเจนว่าการอ่านออกเขียนได้คือคุณสมบัติที่สำคัญสำหรับประชากรเวียดนาม นโยบายพรรคด้านกรอ่านออกเขียนได้จึงเป็นนโยบายที่มีความสำคัญในลำดับต้นสำหรับประเทศเวียดนามมาตั้งแต่สมัยการสร้างชาติในอดีตจนถึงปัจจุบัน ประกอบกับ

ประวัติศาสตร์แห่งการต่อสู้ของประเทศชาติที่มีมาในอดีตได้บ่มเพาะให้ชาวเวียดนาม รักษาดี ปฏิบัติตามกฎระเบียบของรัฐบาลอย่างเคร่งครัด การบังคับใช้นโยบายจึงสำเร็จได้ง่าย ส่วนหนึ่งการอ่านของชาวเวียดนามคือการอ่านตามอุดมการณ์ของประเทศ

ในขณะที่เดียวกันระบบการจัดการศึกษาโดยการควบคุมจากส่วนกลางตามแบบฉบับของรัฐสังคมนิยมก็เอื้ออำนวยให้การดำเนินนโยบายด้านการอ่านออกเขียนได้สำเร็จได้ง่ายขึ้น การควบคุมและตรวจตราของหน่วยงานในทุกระดับจากส่วนกลางไปยังระดับรากหญ้า ส่งผลให้การปฏิบัติตามนโยบายเป็นไปอย่างเคร่งครัดมากขึ้น และประชากรในประเทศก็ได้รับประโยชน์จากการรณรงค์โครงการอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกัน

ปัจจัยสำคัญอีกประการหนึ่งที่มีส่วนผลักดันให้ชาวเวียดนามผู้รู้หนังสือ มีอัตราการอ่านที่สูงคือ ปัจจัยทางวัฒนธรรมที่มีรากฐานตามความเชื่อของลัทธิขงจื้อที่บ่มเพาะให้ชาวเวียดนามรักการอ่าน การเรียนรู้ด้วยใจ เป็นลักษณะของความทะเยอทะยานใฝ่รู้ ซึ่งเป็นความสมัครใจมิได้เกิดจากการบังคับผ่านระบบการศึกษาแต่อย่างใด การอ่านด้วยความสมัครใจเป็นคุณลักษณะที่สำคัญต่อการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องด้วยตนเองไปตลอดชีวิต การดำเนินนโยบายทางการศึกษาของรัฐบาลเวียดนามจะไม่ประสบความสำเร็จได้เลย หากวัฒนธรรมในสังคมไม่เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ เช่น ประเทศเวียดนาม

ในด้านของการเปลี่ยนแปลงทางสังคมในยุคปัจจุบันที่เงื่อนไขทางการแข่งขันทางสังคมเปิดโอกาสให้ผู้รู้หนังสือสามารถเลื่อนชนชั้นทางสังคมได้ ผ่านความสำเร็จในหน้าที่การงาน และระบบการศึกษาของเวียดนามก็เปิดโอกาสให้ประชาชนทุกระดับชั้น ทุกเพศทุกวัย และทุกสถานะทางเศรษฐกิจ มีโอกาสรับการศึกษาอย่างต่อเนื่องผ่านการศึกษาอกระบบ ชาวเวียดนามทุกเพศทุกวัยจึงนิยมเรียนรู้และรักการอ่าน เพราะความรู้จะเป็นบันไดสู่ความสำเร็จในชีวิตการทำงานได้

อย่างไรก็ตาม ความเข้มข้นของวัฒนธรรมและประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานของรัฐบาลสังคมนิยมเวียดนามก็อาจจะลดลงได้ในสถานะของการเปลี่ยนแปลงในยุคปัจจุบันที่วัฒนธรรมตะวันตกหลั่งไหลเข้าสู่ประเทศมากขึ้น การเปิดเสรีทางการค้าสร้างโอกาสให้แก่ผู้ประกอบการภาคเอกชนและต่างประเทศ แต่ก็ทำให้บทบาทของรัฐบาลในการควบคุมการศึกษาและการตีพิมพ์สิ่งพิมพ์ลดลง ซึ่งอาจจะส่งผลให้วัฒนธรรมการอ่านของเวียดนามต้องเปลี่ยนแปลงไปตามการเข้ามาของสื่อสิ่งพิมพ์จากต่างประเทศที่เยาวชนนิยมอ่านมากกว่าหนังสือของเวียดนามเอง และเทคโนโลยีที่พัฒนาขึ้นอาจส่งผลให้การอ่านหนังสือของชาวเวียดนามลดลงเมื่อประชาชนมีทางเลือกในการรับข่าวสารข้อมูลที่หลากหลายกว่าเดิม

สรุปนโยบายและกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของประเทศต่างๆ และตัวชี้วัด

จากการศึกษาข้อมูลนโยบายและกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของประเทศไทยและต่างประเทศรวม 5 ประเทศ อันได้แก่ สหรัฐอเมริกา สวีเดน ญี่ปุ่น เกาหลี และเวียดนาม ที่ได้นำเสนอแล้วข้างต้น สามารถสรุปสาระสำคัญของนโยบายและกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของแต่ละประเทศเรียงตามลำดับระยะเวลาได้ดังนี้

สรุปนโยบายและกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของประเทศไทยและตัวชี้วัด

ปี	นโยบายและกิจกรรมส่งเสริมการอ่านและตัวชี้วัด
พ.ศ. 2535	1. การออกกฎหมายและระเบียบต่างๆโดยรัฐ แผนการศึกษาแห่งชาติ (เน้นการใช้ภาษาไทยให้เหมาะสม)
พ.ศ. 2542	พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (เน้นให้ผู้เรียนรักการอ่าน และเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง)
พ.ศ. 2544	การแถลงนโยบายการศึกษาของคณะรัฐมนตรี (เน้นการสร้างนิสัยรักการอ่าน การจัดให้มีห้องสมุดและศูนย์การเรียนรู้ชุมชน)
พ.ศ. 2545	แผนการศึกษาแห่งชาติ (เน้นการพัฒนาสังคมแห่งการเรียนรู้)
พ.ศ. 2546	รัฐบาลประกาศ “ปีแห่งการส่งเสริมการอ่านและการเรียนรู้”
พ.ศ. 2548	การแถลงนโยบายการศึกษาของคณะรัฐมนตรี (ส่งเสริมนิสัยรักการอ่านหนังสืออย่างจริงจัง ตั้งแต่เด็กจนตลอดชีวิต)
พ.ศ. 2552	ประกาศเป็นวาระแห่งชาติในเรื่องการส่งเสริมการอ่าน
พ.ศ. 2530 - พ.ศ. 2534	แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 6 (ให้ความสำคัญกับการเพิ่มประสิทธิภาพของทรัพยากรมนุษย์)
พ.ศ. 2535 - พ.ศ. 2539	แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 7 (เน้นที่การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โดยการศึกษาตลอดชีวิต)
พ.ศ. 2540 - พ.ศ. 2544	แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 (เน้นการพัฒนาให้คนไทยได้รับการศึกษาและเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง)
พ.ศ. 2545 - พ.ศ. 2549	แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 (มีการปฏิรูปการศึกษาการเรียนรู้ตลอดชีวิตและพัฒนาทักษะให้ได้รับการพัฒนาอย่างสมดุล)
พ.ศ. 2550 - พ.ศ. 2554	แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 (พัฒนาคุณภาพคนและสังคมไทยสู่สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้)

นโยบายและกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของประเทศไทยและตัวชี้วัด (ต่อ)

ปี	นโยบายและกิจกรรมส่งเสริมการอ่านและตัวชี้วัด
พ.ศ. 2520	2. การพัฒนาระบบห้องสมุดอย่างต่อเนื่อง
	2.1 ห้องสมุดในสถาบันการศึกษา
	2.2 ห้องสมุดเฉพาะ
	2.3 ห้องสมุดประชาชน
พ.ศ. 2547	2.4 ห้องสมุดของศูนย์การศึกษานอกระบบ
	2.5 ห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์
	2.6 ห้องสมุดของเอกชน
	3. การพัฒนาและการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน
เริ่ม พ.ศ. 2521	3.1 สัปดาห์หนังสือแห่งชาติ
พ.ศ. 2525	3.2 โครงการส่งเสริมการอ่าน
	3.3 โครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน
พ.ศ. 2542	3.4 ศูนย์พัฒนากิจกรรมส่งเสริมการอ่าน
พ.ศ. 2546	3.5 โครงการวางทูลงาน อ่านทุกคน
พ.ศ. 2550	3.6 งานมหกรรมนักอ่าน
พ.ศ. 2551	3.7 งานมหกรรมรักการอ่าน
	4. การจัดตั้งองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน
พ.ศ. 2517	4.1 สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
พ.ศ. 2520	4.2 สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาอัชยาศัย
พ.ศ. 2542	4.3 สำนักงานพื้นที่การศึกษา
พ.ศ. 2544	4.4 สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ
พ.ศ. 2547	4.5 สำนักงานอุทยานการเรียนรู้
	5. ทัศนคติและพฤติกรรมของประชากรที่มีต่อการอ่าน
พ.ศ. 2530	5.1 ร้อยละของครอบครัวที่อ่านหนังสือพิมพ์มากขึ้น
	5.2 ร้อยละของบุคคลที่ซื้อหนังสือพิมพ์น้อยลง
พ.ศ. 2530	5.3 ร้อยละของบุคคลที่อ่านหนังสือพิมพ์มากกว่า 1 ฉบับมากขึ้น

นโยบายและกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของประเทศไทยและตัวชี้วัด (ต่อ)

ปี	นโยบายและกิจกรรมส่งเสริมการอ่านและตัวชี้วัด
พ.ศ. 2537	5.4 เวลาเฉลี่ยในการอ่านที่ลดลง
	5.5 การใช้เวลาว่างในการอ่านหนังสือต่อปีเท่าเดิม
พ.ศ. 2545	5.6 ร้อยละของประชากรที่อ่านหนังสือทั่วประเทศเพิ่มมากขึ้น
	5.7 อัตราการอ่านหนังสือนอกเวลาที่มากขึ้น
พ.ศ. 2530 - พ.ศ. 2551	6. การปรับตัวของผู้ประกอบการ
	6.1 ยอดขายหนังสือเพิ่มมากขึ้น
	6.2 ธุรกิจร้านหนังสือที่เพิ่มมากขึ้น
	6.3 การนำเข้าและการผลิตเยื่อกระดาษเพิ่มมากขึ้น
พ.ศ. 2537	7. ตัวชี้วัดผลของกิจกรรม
	7.1 ความถี่ในการอ่านหนังสือมากขึ้น
	7.2 เวลาในการอ่านหนังสือมากขึ้น
	7.3 ปริมาณในการอ่านหนังสือมากขึ้น
พ.ศ. 2547	7.4 เวลาในการอ่านหนังสือโดยเฉลี่ยต่อวันมากขึ้น
พ.ศ. 2547	7.5 อัตราการเข้าห้องสมุดโดยเฉลี่ยต่อเดือนมากขึ้น
พ.ศ. 2549	7.6 จำนวนบรรทัดที่อ่านต่อปีน้อยลง

นโยบายและกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของประเทศสหรัฐอเมริกาและตัวชี้วัด

ปี	นโยบายและกิจกรรมส่งเสริมการอ่านและตัวชี้วัด
ค.ศ. 1988	<p>1. การออกกฎหมายและระเบียบต่างๆโดยรัฐ</p> <p>1. The Even Start Family Literacy Program ภายใต้พระราชบัญญัติ the Elementary and Secondary Education Act ส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กผ่านการอบรมผู้ปกครองในการสอนวิชาพื้นฐานให้กับเด็กด้วยตัวเอง</p>
ค.ศ.1991	<p>2. The National Literacy Act of 1991 พระราชบัญญัติส่งเสริมการอ่านออกเขียนได้ของคนอเมริกัน เน้นให้อ่าน เขียนและพูดภาษาอังกฤษได้ทุกคน</p>
ค.ศ.1994	<p>3. American Reads โครงการติวเข้มจากอาสาสมัครที่ต้องการช่วยเหลืออเมริกันทุกคนสามารถอ่านหนังสือได้ภายในเกรดสี่</p>
	<p>4. Adult Education Program โครงการส่งเสริมการอ่านของผู้ใหญ่ชาวอเมริกัน</p>
ค.ศ.1998	<p>5. พระราชบัญญัติ Reading Excellence Act (P.L. 105-277) ประชาชนชาวอเมริกันทุกคนต้องอ่าน เขียน และพูดภาษาอังกฤษได้ ประมวลและแก้ปัญหาได้ในระดับดี เพื่อเป็นพื้นฐานที่ดีในการประกอบอาชีพและการใช้ชีวิตในสังคม</p>
	<p>6. พระราชบัญญัติ Workforce Investment Act of 1998 (WIA) ผลักดันด้านการศึกษาของประชากรผู้ใหญ่และเยาวชน ให้เป็นประชากรที่มีคุณภาพ โดยพระราชบัญญัตินี้เป็นแม่บทที่ผลักดันให้เกิดพระราชบัญญัติ Adult Education and Family Literacy Act of 1998 อีกทีหนึ่ง</p>
	<p>7. พระราชบัญญัติ Literacy Involves Family Together Act (LIFT) เป็นพระราชบัญญัติที่สนับสนุนโครงการ The Even Start Family Literacy Program โดยมีการสอนหนังสือให้เด็กเพิ่มเติมนอกเหนือจากการอบรมผู้ปกครองในการสอนวิชาพื้นฐานให้กับเด็กเอง</p>
	<p>8. พระราชบัญญัติ Adult Education and Family Literacy Act of 1998 เน้นการศึกษาของประชากรผู้ใหญ่ในสหรัฐและการอ่านออกเขียนได้ของครอบครัวชาวอเมริกัน</p>
ค.ศ.2001	<p>9. พระราชบัญญัติ The No Child Left Behind Act of 2001 เน้นการพัฒนาทักษะและเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจด้านภาษาที่ดีแก่เด็กเยาวชน และประชาชนทั่วไป พร้อมสร้างแรงจูงใจด้านการอ่านให้กับประชาชนในประเทศ</p>

นโยบายและกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของประเทศสหรัฐอเมริกาและตัวชี้วัด (ต่อ)

ปี	นโยบายและกิจกรรมส่งเสริมการอ่านและตัวชี้วัด	
ค.ศ.2007	10.Reauthorization of Adult Education and Family Literacy Act of 2007 มีการนำพระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษาและการอ่านออกเขียนได้ของครอบครัวชาวอเมริกันมาใช้เพื่อกระตุ้นการอ่านออกเขียนได้และส่งเสริมการศึกษาของประชากรผู้ใหญ่ในสหรัฐอีกครั้งหนึ่ง	
ค.ศ.1977	2. การพัฒนาระบบห้องสมุดอย่างต่อเนื่อง	
	1. Library of Congress ห้องสมุดกองเกรสหรือห้องสมุดประชาชนถูกจัดตั้งขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์ในการส่งเสริมการอ่านของเด็กและเยาวชนผ่านห้องสมุด	
	2. มีการจัดตั้งศูนย์ The Center for the Book ซึ่งมีเครือข่ายอยู่ใน 50 รัฐ รวมถึงมลรัฐโคลัมเบีย เพื่อเป็นศูนย์กลางการอ่านหนังสือของประชาชน	
ค.ศ.1994	3. ตั้งสมาคมห้องสมุด American Library Association (ALA)	
	4. จัดตั้งห้องสมุดเพื่อคนแอฟริกัน-อเมริกันชื่อว่า The Auburn Avenue Research Library on African-American Culture and History เพื่อเป็นศูนย์ห้องสมุดประชาชนสำหรับคนแอฟริกัน-อเมริกันในสหรัฐอเมริกา	
ค.ศ.2002	5. ได้เปิดห้องสมุดประชาชนเพื่อคนแอฟริกัน-อเมริกันเพิ่มขึ้นในรัฐฟลอริดา เพื่อส่งเสริมการอ่านและวัฒนธรรมของคนแอฟริกัน-อเมริกันในสหรัฐอเมริกา	
ค.ศ.2007	6. เปิดห้องสมุดประชาชนเพื่อคนแอฟริกัน-อเมริกันในรัฐโคโลราโดมลรัฐแคนเวอร์	
ค.ศ.1987	3. การพัฒนาและการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน	
	1. จัดตั้งโครงการ Year of the Reader	
	ค.ศ.1989	2. นาง Barbara Bush รับเป็นเจ้าภาพ โครงการ Year of the Young Reader
	ค.ศ.1991	3. ทำเนียบขาวแจกดี้กเกอร์ I'm Going to Be a Lifetime Reader ให้กับประชาชน
	ค.ศ. 1993	4. The Center for the Book ได้ตีพิมพ์รายงานการรณรงค์การอ่านแห่งชาติ (National Reading Promotion Campaign) ชื่อเรื่อง Developing Lifetime Readers
	ค.ศ. 1994	5. The Center for The Book ได้จัดงานวันแห่งการแลกเปลี่ยนความคิด (Idea Exchange Day)
	ค.ศ.1996	6. รณรงค์ด้านการอ่านด้วยการเชิญชวนนักเรียนเขียนเรียงความในหัวข้อ Books Change Lives
	ค.ศ.1997	7. นางงามอเมริกัน (Miss USA) เป็นโฆษกโครงการ Building a Nation of Reader

นโยบายและกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของประเทศสหรัฐอเมริกาและตัวชี้วัด (ต่อ)

ปี	นโยบายและกิจกรรมส่งเสริมการอ่านและตัวชี้วัด
ค.ศ.1998	8. โครงการหนึ่งเล่มหนึ่งชุมชน (One Book One Community)
ค.ศ. 2001 - 2003	9. โครงการอ่านหนังสือ Telling America's Stories (บอกเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับประเทศอเมริกาของเรา) โดย First Lady Laura Bush
ค.ศ.2007	10. โครงการส่งเสริมการอ่าน Letters About Literatures เป็นโครงการแข่งขันชิงเงินรางวัลวัดการอ่านและการเขียนเรียงความระดับชาติสำหรับเด็ก เยาวชนและผู้ใหญ่ที่ยังอายุน้อย
	11. จัดเทศกาลหนังสือนานาชาติ (The 2007 National Book Festival)
	12. ดีพิมพ์หนังสือสองภาษา (Bilingual Volume) ชื่อเรื่อง การสร้างประเทศของนักอ่านผ่านประสบการณ์ แนวคิดและตัวอย่าง (Building Nations of Readers: Experience, Ideas, and Examples)
	13. จัดตั้งโครงการชีวิตสำเร็จด้วยการอ่าน "Reading and Successful Living: The Family - School Partnership" ซึ่งเป็นโครงการตั้งแต่ปี 1983
	14. โครงการ The Community of The Book เป็นโปรแกรมที่ให้กรอบการสร้างสรรค์ชุมชนหนังสือหรือชุมชนการอ่านแก่ 89 องค์กรเอกชน
	15. U.S. International Book Program มหกรรมหนังสือนานาชาติจากความร่วมมือของภาครัฐและเอกชนซึ่งเป็นมหกรรมที่จัดขึ้นตั้งแต่ปี 1981
	16. ห้องสมุดประชาชนมีการตั้งหัวข้อส่งเสริมการอ่าน Library's Lifelong Literacy มีวัตถุประสงค์ให้คนอเมริกันทุกคนเห็นความสำคัญของการอ่านหนังสือ
ค.ศ.2007	4. การจัดตั้งองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน
	1. สมาคมการอ่านนานาชาติ (International Reading Association (IRA))
	2. สภาครูภาษาอังกฤษแห่งชาติ (The National Council of Teachers of English (NCTE))
	3. สถาบันเพื่อพัฒนาศักยภาพของมนุษย์และดูแลสุขภาพของเด็กแห่งชาติ (The National Institute of Child Health and Human Development (NICHD))
	4. มูลนิธิเพื่อสิทธิการอ่านแห่งชาติ (The National Right to Read Foundation)
	5. สหพันธ์ครูอเมริกัน (The American Federation of Teachers (AFT))
6. สมาคมการศึกษาแห่งชาติ (The National Education Association (NEA))	

นโยบายและกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของประเทศสหรัฐอเมริกาและตัวชี้วัด (ต่อ)

ปี	นโยบายและกิจกรรมส่งเสริมการอ่านและตัวชี้วัด
	5. ทักษะและพฤติกรรมของประชากรที่มีต่อการอ่าน
ค.ศ.1978	1. คนอเมริกันส่วนใหญ่ให้ความสนใจในการอ่านหนังสือน้อยลงในแต่ละปี
ค.ศ.1982	2. นโยบายส่งเสริมการอ่านจากภาครัฐส่งผลต่อพฤติกรรมของพ่อแม่โดยผู้ปกครองพยายามผลักดันให้บุตรหลานของตนรักการอ่านมากยิ่งขึ้น
ค.ศ.1990	3. คนอเมริกันใช้จ่ายเพื่อซื้อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เพิ่มขึ้น ในขณะที่ซื้อหนังสือลดลง
ค.ศ.1994	4. เด็กอเมริกันที่ไม่ชอบอ่านหนังสือ มักใช้เวลาในการดูโทรทัศน์แทนการอ่านหนังสือ
	5. จำนวนร้อยละ 66 ของเด็กนักเรียนชั้นอนุบาลมีความสามารถทางการอ่านในระดับดีถึงดีมากหากผู้ปกครองที่มีการศึกษาค่อนข้างดี คือ จบสูงกว่าระดับมัธยมปลายขึ้นไป
ค.ศ.1997	6. คนอเมริกันทุกชนชาติทั้งคนอเมริกันผิวขาว คนแอฟริกัน-อเมริกัน และคนละตินอเมริกันหันมาดูแลเรื่องการอ่านออกเขียนได้ของเด็ก และสมาชิกภายในครอบครัวมากขึ้น
	7. ครอบครัวที่มีรายได้น้อยมีพฤติกรรมการอ่านหนังสือเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดีขึ้น โดยร้อยละ 61 ของเด็กและเยาวชนที่ได้รับการเอาใจใส่จากผู้ปกครองมีหนังสือที่ตนเองสนใจและครอบครองหนังสือมากกว่า 10 เล่ม
ค.ศ.2001	8. คนมีทางเลือกของกิจกรรมมากขึ้นโดยจำนวนคนอเมริกันเลือกที่จะหาข้อมูลและเล่นอินเทอร์เน็ตในยามว่างเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 27 และอ่านหนังสือในยามว่างร้อยละ 40
ค.ศ.2004	9. พ่อแม่ชาวอเมริกันพยายามให้ลูกของตนเรียนรู้สิ่งต่างๆรอบตัวมากขึ้น เช่น จากคอมพิวเตอร์ วิทยุ ป้ายโฆษณา หรือ มือถือ เพื่อให้ลูกเรียนรู้ให้ได้มากที่สุดเท่าที่เป็นไปได้และให้เวลาในการสอนสิ่งต่างๆให้กับลูกมากขึ้น รวมทั้งซื้อหนังสือของเล่นเพื่อการศึกษาให้กับเด็ก และอ่านหนังสือให้ลูกฟังก่อนนอน เพื่อพัฒนาการด้านการเรียนรู้และการอ่านของลูกในอนาคต (Lee,Lea, 2004)
	10. หนังสือที่คนอเมริกันนิยมอ่านได้แก่หนังสือประเภท HOW TO มากกว่าที่จะอ่านหนังสือวรรณกรรม ทำให้คนอ่านหนังสือวรรณกรรมลดลงถึงร้อยละ 14 และอ่านหนังสือทั่วไปลดลงร้อยละ 7

นโยบายและกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของประเทศสหรัฐอเมริกาและตัวชี้วัด (ต่อ)

ปี	นโยบายและกิจกรรมส่งเสริมการอ่านและตัวชี้วัด
ค.ศ.2008	11.จากการสำรวจการอ่านของคนอเมริกันพบว่า <ul style="list-style-type: none"> - 1 ใน 3 ของผู้ที่จบการศึกษาระดับมัธยมปลายไม่เคยอ่านหนังสืออื่นๆ อีกเลยหลังจากเรียนจบการศึกษา - ร้อยละ 42 ของผู้ที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรีไม่เคยอ่านหนังสืออื่นๆ อีกเลยหลังจากเรียนจบการศึกษา - ร้อยละ 70 ของประชากรผู้ใหญ่ในสหรัฐอเมริกาไม่เคยไปร้านขาย หนังสือ ในช่วงระยะเวลา 5 ปีที่ผ่านมา
	6. การปรับตัวของผู้ประกอบการ
ค.ศ. 1991 - 2000	1. การปรับตัวโดยธุรกิจสิ่งพิมพ์ขนาดใหญ่ควมรวมธุรกิจสิ่งพิมพ์ขนาดเล็ก เพื่อหาแนวทางในการลดต้นทุนการผลิตหนังสือ
ค.ศ. 2001 - 2008	2. การปรับตัวโดยผลิตหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-books) และ Audio Book เพิ่มขึ้น พร้อมทั้งเพิ่มช่องทางการจัดจำหน่ายหนังสือทางอินเทอร์เน็ตมากขึ้น
	7. ตัวชี้วัดผลของกิจกรรม
ค.ศ. 2001 - 2008	1. ยอดจำหน่ายหนังสือ/สิ่งพิมพ์ ปี ค.ศ.2006 จำนวน 24.2 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ ปี ค.ศ. 2007 จำนวน 25.0 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งเพิ่มสูงขึ้น
	2. ยอดจำหน่ายหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี ค.ศ.2002 ถึง ค.ศ. 2008 คือ 5.8 ล้านดอลลาร์สหรัฐ, 7.3, 9.6, 10.8, 20.0, 31.8 และ 52.8 เรียงตามลำดับ ซึ่งเป็นประมาณ 10 เท่าจากปี ค.ศ.2002
	3. จำนวนหนังสือออกใหม่ ปี ค.ศ.2002 จำนวน 65,000 ปก/ปี ลดลงเหลือ 9,422 ปก/ปี ในปี ค.ศ.2006
	4. ยอดตีพิมพ์หนังสือ ปี ค.ศ.2000 จำนวน 122,000 ปก/ปี เพิ่มเป็น 135,000 ปก/ปี ในปี ค.ศ.2001 และ 150,000 ปก/ปี ในปี ค.ศ.2002 และลดลงเป็น 120,000 ปก/ปี ในปี ค.ศ.2003
	5. เวลาเฉลี่ยในการอ่านหนังสือ มีแนวโน้มลดลงจาก 20 นาที/วัน ในปี ค.ศ.2005 เหลือ 16.8 นาที/วัน ในปี ค.ศ.2008
	6. อัตราการอ่านออกเขียนได้ร้อยละ 95.5 ปี ค.ศ.1996 อัตราร้อยละ 97.0 ปี ค.ศ.1999 และ ปี ค.ศ. 2003 อยู่ที่ร้อยละ 99.0

นโยบายและกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของประเทศสวีเดนและตัวชี้วัด

ปี	นโยบายและกิจกรรมส่งเสริมการอ่านและตัวชี้วัด
ค.ศ.1905	<p>1. การออกกฎหมายและระเบียบต่างๆโดยรัฐ</p> <p>1. รัฐบาลออกนโยบายด้านการส่งเสริมการอ่านตั้งแต่ปี ค.ศ.1905 โดยรัฐให้การสนับสนุนทางการเงินแก่ห้องสมุดประชาชน และเน้นที่จะดำเนินการแพร่กระจายวรรณกรรมที่มีคุณค่าไปสู่ปัจเจกบุคคลให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ โดยคาดหวังจากระบบห้องสมุดทั่วประเทศ</p> <p>2. เทศบาลสวีเดนขาดความเป็นอิสระที่จะดำเนินการใดๆ กับห้องสมุดตามความต้องการ</p> <p>3. ความแตกต่างด้านอุปนิสัยด้านการอ่านขึ้นอยู่กับการศึกษา ดังนั้นจึงมีความแตกต่างของชั้นเรียนในการเข้าถึงการอ่าน</p> <p>4. รัฐบาลมีนโยบายเชิงวัฒนธรรม ซึ่งดำเนินการมาหลายปี เพื่อให้การสนับสนุนทางการเงินแก่วรรณกรรม</p>
ค.ศ. 1960–1970	<p>ทางกระทรวงศึกษาธิการและวิทยาศาสตร์สั่งการให้มีการดำเนินการวิจัยครั้งใหญ่ในชื่อ Litteraturtredningen โดยการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อการแนะนำวิธีการบริโภค การจำแนกแจกจ่าย และการส่งเสริมการผลิตวรรณกรรมในประเทศ รวมทั้งการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับหนังสือและอุปนิสัยด้านการอ่านของคนในสวีเดน</p>
ค.ศ.1970	<p>1. ตลาดหนังสือมีความผันผวนรุนแรง รัฐมีการพิจารณาแจกจ่าย หนังสือบันเทิงคดีไปยังห้องสมุดประชาชนโดยไม่คิดค่าใช้จ่าย</p> <p>2. รัฐมีการใช้นโยบายการตั้งราคาแบบอิสระ (Free Pricing)</p>
ค.ศ.1975	<p>รัฐบาลเสนอให้การอุดหนุนทางการเงินเป็นพิเศษแก่สำนักพิมพ์ สำหรับวรรณกรรมที่มีคุณภาพ</p>
ค.ศ.1997	<p>1. การออกนโยบาย "งานวิจัยด้านการอ่าน (Reading Research) กับหัวข้อเรื่อง "Booken I Tiden" ได้กล่าวถึงหนังสือในยุคของเว็บ</p> <p>2. การออกกฎหมายห้องสมุด (Library Law) โดยมีข้อกำหนดให้เทศบาลเมืองจัดให้มีห้องสมุดประชาชน (Public Library) โดยเฉพาะในกฎหมายฉบับนี้ได้มีการกำหนดพันธกิจหลักที่สำคัญมากของห้องสมุดได้แก่ การอ่านและการส่งเสริมการอ่าน</p> <p>3. การขับเคลื่อนนโยบายการอ่านออกเขียนได้ (Literacy Policy) โดยรัฐบาลไปทั่วทั้งประเทศอย่างต่อเนื่อง</p>

นโยบายและกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของประเทศสวีเดนและตัวชี้วัด (ต่อ)

ปี	นโยบายและกิจกรรมส่งเสริมการอ่านและตัวชี้วัด
ค.ศ.1997	4. รัฐบาลจัดตั้ง The National Price and Cartel Office เป็นหน่วยงานที่ดำเนินการศึกษาการเพิ่มขึ้นของราคาหนังสือในสวีเดน 5. รัฐบาลให้การสนับสนุนต่อวิถีแห่งวัฒนธรรมโดยให้เงินอุดหนุนด้านการตีพิมพ์หนังสือและการดำเนินกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน 6. รัฐบาลออกนโยบายการอ่านและวรรณกรรม (Literature and reading policy) 7. รัฐบาลออกพระราชบัญญัติด้านการแข่งขัน (The Competition Law) สกัดข้อกีดขวางหรืออุปสรรคสำหรับการแข่งขันที่จะดำเนินการไปอย่างมีประสิทธิภาพอันเกี่ยวข้องกับการผลิตและการค้าสินค้าและบริการ เน้นว่าการแข่งขันแบบเสรีควรเป็นประโยชน์ต่อผู้บริโภค
ค.ศ. 2002	รัฐบาลดำเนินการประกาศลดอัตราภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับหนังสือจากร้อยละ 25 เป็นร้อยละ 6 วัตถุประสงค์หลักเพื่อดำเนินการส่งเสริมการอ่าน ส่งผลให้ราคาหนังสือขายปลีกลดลง และเพิ่มปริมาณการอ่านวรรณกรรมประเภทนวนิยายสำหรับกลุ่มที่เป็นนักอ่านอยู่แล้ว ครั้งนี้รัฐบาลสวีเดนก็ได้เข้ามามีบทบาทสนับสนุนทางการเงินเพื่อให้เกิดการสร้างสรรค์ความคิด โดยความร่วมมือกันโดยกลุ่มศิลปิน สถาบันการศึกษาและพันธมิตรในภาคส่วนอุตสาหกรรมและการพาณิชย์ การลดภาษีมูลค่าเพิ่มส่งผลกระทบต่อสำนักพิมพ์ ผู้ค้าปลีกหนังสือ ชมรมหนังสือ ร้านค้าหนังสือใหญ่ๆ รวมทั้งผู้เกี่ยวข้องอื่นๆ นำไปสู่การเพิ่มปริมาณการซื้อหนังสือของลูกค้ายิ่งเพิ่มขึ้น อัตราผลตอบแทนของผู้ขายเพิ่มขึ้นร้อยละ 20 รวมทั้งการเพิ่มขึ้นของส่วนแบ่งตลาดด้วย
ค.ศ. 2006	รัฐบาลสวีเดนให้การสนับสนุนทางด้านวรรณกรรม รวมทั้งการตีพิมพ์หนังสือและวารสารให้เงินสนับสนุนห้องสมุดจัดซื้อหนังสือและดำเนินกิจกรรมส่งเสริมการอ่านเป็นจำนวนเงิน 121.5 ล้าน SEK
ค.ศ.1975	2. การพัฒนาระบบห้องสมุดอย่างต่อเนื่อง 1. ห้องสมุดยังคงต้องซื้อหนังสือแต่ในราคาที่ลดลง
ค.ศ.1980	1. มีการทำวิจัยสำรวจห้องสมุดประชาชนครั้งใหญ่ ในชื่อ Folkbiblioteksutredningen เนื่องจากนักหนังสือพิมพ์และนักประพันธ์ กล่าวโจมตีเกี่ยวกับการเสื่อมถอยด้านคุณภาพวรรณกรรม ซึ่งได้ข้อสรุปดังนี้

นโยบายและกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของประเทศสวีเดนและตัวชี้วัด (ต่อ)

ปี	นโยบายและกิจกรรมส่งเสริมการอ่านและตัวชี้วัด
ค.ศ.1980	<ul style="list-style-type: none"> - ผลการวิจัยนำไปสู่การดำเนินการจัดหมวดหมู่หนังสือที่มีคุณภาพถึง 3,000 เรื่องโดยพิจารณาจากปริมาณการยืม - พบว่าห้องสมุดประชาชนมิได้จัดลำดับการได้มาของวรรณกรรมประเภทบันเทิงคดีที่เป็นที่นิยม ซึ่งมีอัตราการหมุนเวียนถึงร้อยละ 75 ของประเภทวรรณกรรม - ผลการวิจัยพิสูจน์ได้ว่าห้องสมุดประชาชนไม่ได้ก่อให้เกิดความเสื่อมถอยในด้านคุณภาพวรรณกรรม - ให้แนวทางที่ห้องสมุดประชาชนควรจะดำเนินการด้านการบริหารจัดการวรรณกรรม ซึ่งจะมีผลสำคัญต่อวรรณกรรมและนโยบายการอ่าน
ก่อน ค.ศ.1997	<p>3. การพัฒนาและการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน</p> <p>3.1 ห้องสมุดประชาชน (Public Library) ทุกแห่งจัด workshop ทางด้านการส่งเสริมการอ่าน และจัดกิจกรรมการเสริมสร้างประสบการณ์การอ่านร่วมกัน (Mutual Reading Experience) แก่เด็กนักเรียน</p> <p>3.2 การพัฒนาศักยภาพของครูเพื่อการสำเร็จในการขับเคลื่อนด้านการอ่านแก่เด็ก</p> <p>3.3 การพัฒนาการศึกษา หลักสูตรการเรียนการสอนแก่นักเรียนและนักศึกษาชาวสวีดิช</p> <p>3.4 การจัดสภาพแวดล้อมที่ดีเชิงสร้างสรรค์เหมาะสมต่อการเรียน การอ่าน เช่น ห้องเรียน โรงเรียน</p> <p>3.5 การเตรียมการจัดสถานที่อุปกรณ์อื่นๆ ที่มีส่วนในการส่งเสริมและสร้างสรรค์การอ่าน อาทิ ห้องสมุดโซนแห่งการเรียนรู้ คอมพิวเตอร์ เป็นต้น</p> <p>3.6 วรรณกรรมหนังสือต่างๆ รวมทั้ง หนังสือพิมพ์ประเภท Easy-to-Read จัดว่ามีบทบาทอย่างมากมาต่อการส่งเสริมการอ่านแก่คนสวีดิช</p> <p>3.7 การจัดทำหนังสือเสียง (Book Talk) เพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กโดยความร่วมมือกันระหว่างมูลนิธิหนังสือแห่งสวีเดน (The Book-in Sweden Foundation) และสมาคมผู้ขายหนังสือแห่งสวีเดน (The Swedish Booksellers Association)</p>
ค.ศ.1997	<p>ครูใช้การอ่านเป็นวิธีการศึกษาและเพิ่มพูนทักษะความรู้ของนักเรียน ซึ่งพบว่านักเรียนที่ด้อยทางด้าน การอ่านออกเขียนได้เป็นกลุ่มผู้อ่านที่แย่</p>

นโยบายและกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของประเทศสวีเดนและตัวชี้วัด (ต่อ)

ปี	นโยบายและกิจกรรมส่งเสริมการอ่านและตัวชี้วัด
ค.ศ.1980	3.8 ห้องสมุดในสวีเดนมีบทบาทอย่างมากต่อการส่งเสริมการอ่านโดยมีการจัดโครงการ 200 Mars Express เพื่อการรับฟังความคิดเห็นของเด็ก เยาวชน คนหนุ่มสาว ก่อนเริ่มการเปลี่ยนแปลงในมิติพื้นฐานของการบริหารจัดการห้องสมุด
	4. องค์กรที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน
	4.1 องค์กรนั้บรื้อยแห่งจากห้องสมุดประชาชน รวมทั้งองค์กรห้องสมุดในพระบรมราชูปถัมภ์ของราชวงศ์สวีเดนบรรณาธิการ กลุ่มที่ขับเคลื่อนด้านการศึกษาได้ร่วมมือกันขับเคลื่อนให้เกิดความก้าวหน้าด้านการอ่านของคนทั่วประเทศ
	4.2 การจัดตั้งสำนักบรรณารักษ์แห่งชาติสวีเดน
	4.3 องค์กรการศึกษาแห่งชาติสวีเดน (Swedish National Agency for Education) ได้ดำเนินการประเมินด้านการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนทุกคนในประเทศ
	4.4 การจัดตั้งเครือข่ายร้านหนังสือ (Bookstore Chains) เพื่อดำเนินการให้ความพยายามทางการตลาด และใช้กิจกรรมส่งเสริมการอ่านเพื่อเพิ่มยอดขาย
	4.5 สมาคมผู้ค้าหนังสือแห่งสวีเดน (The Swedish Booksellers Association : BA) เป็นผู้ดำเนินการบริหารจัดการตลาดหนังสือด้วยการกำหนดราคาแบบเสรี (free price books)
	4.6 มุลนิธิ Easy-to-Read ในสวีเดน ขึ้นอยู่กับ IFLA เป็นองค์กรที่ให้ความสำคัญต่อการส่งเสริมการอ่านและการรณรงค์เพื่อต่อสู้กับการไม่รู้หนังสือของคนสวีดิช
	4.7 สถาบันวิชาการแห่งสวีเดนเพื่อหนังสือเด็ก (The Swedish Academy for Children's Books) ดำเนินการโดยมีวัตถุประสงค์เพื่ออุทิศงานด้านการส่งเสริมวรรณกรรมที่ดีมีคุณค่าแก่เด็กๆ และกลุ่มเยาวชน รวมทั้งมีการให้รางวัลประจำปีที่เรียกว่า "The annual Fiery Spirit Award" แก่บุคคลหรือกลุ่มที่อุทิศตนอย่างจริงจังกับการดำเนินการส่งเสริมหนังสือเด็ก
ค.ศ.1970	1. มีการจัดตั้งชมรมหนังสือ (Book Clubs) ที่เน้นคุณภาพเชิงพาณิชย์ ซึ่งสามารถขายวรรณกรรมประเภทนวนิยายได้ ในราคาครึ่งหนึ่งของราคาขายปกติในร้านหนังสือ

นโยบายและกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของประเทศสวีเดนและตัวชี้วัด (ต่อ)

ปี	นโยบายและกิจกรรมส่งเสริมการอ่านและตัวชี้วัด
ค.ศ.1977	<ol style="list-style-type: none"> 1. มีการจัดตั้งสถาบันการเงินสำหรับอุตสาหกรรมหนังสือ (BFI) เพื่อให้ความช่วยเหลือ ให้คำแนะนำด้านการลงทุน และสนับสนุนทางการเงิน วัตถุประสงค์หลักเพื่อเสริมความแข็งแกร่งให้กับเครือข่ายของร้านหนังสือในสวีเดนอย่างต่อเนื่อง และต้องการให้ BFI ทำหน้าที่ควบคุม กำกับ ติดตามพัฒนาการในตลาดหนังสือ 2. องค์กรที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมผู้ผลิตหนังสือมีการเจรจากำหนดข้อตกลงร่วมกัน ซึ่งมีผลต่อร้านหนังสือจำนวน 300 ร้าน และสำนักพิมพ์ 60 แห่ง
ค.ศ.1980	<p>4.10 การจัดตั้งสถาบันมูลนิธิหนังสือแห่งสวีเดน (Swedish Book Foundation) เพื่อดำเนินการส่งเสริมการอ่านของประชาชนชาวสวีดิช (Promotion of Reading) มีภารกิจหลักด้านการดำเนินการวิจัยด้านการอ่านและเขียน ตลอดจนดำเนินการรณรงค์หนังสือสำหรับเด็กทุกๆ คน (the "En Bok åt alla" : A Book for Every Child Campaign)</p>
ค.ศ.2001	<ol style="list-style-type: none"> 1. องค์กรที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน IFIA ได้จัดโปรแกรมดำเนินนโยบายหนังสือใหม่เมื่อเดือนสิงหาคม ค.ศ.2001 โดยทำการศึกษาตัวอย่างมากมาย
ค.ศ.2002	<ol style="list-style-type: none"> 2. IFLA มีการจัด Workshop ด้านการส่งเสริมการอ่าน
ค.ศ.2003	<ol style="list-style-type: none"> 3. IFLA มีการจัด Workshop ในหัวข้อหลักเรื่อง ผลกระทบของอินเทอร์เน็ตต่อการอ่าน
ต้นศตวรรษที่ 20	<p>5. ทักษะและพฤติกรรมของประชากรที่มีต่อการอ่าน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. หนุ่มสาวชาวสวีเดนได้ร่วมกันต่อสู้เพื่อสิทธิในการเรียน และเพื่อความเท่าเทียมกันในสังคม และมีความพยายามที่จะสร้างห้องสมุดของพวกเขาขึ้นมา
ค.ศ.1995	<ol style="list-style-type: none"> 1. ในแต่ละวันมีประชากรร้อยละ 40 ที่มีการอ่านหนังสือ 2. ประมาณการว่าในปี ค.ศ.1995 การบริโภคหรือการซื้อหนังสือ รวมทั้งหนังสือที่ใช้เรียนในโรงเรียนมีจำนวนต่ำกว่า 6 ล้าน SEK
ค.ศ.2000	<ol style="list-style-type: none"> 1. มีการทำวิจัยเพื่อศึกษาถึงภาพลักษณ์ของนิสัย เชิงวัฒนธรรมของสวีเดนพบว่า <ul style="list-style-type: none"> - การแวะเวียนเข้าห้องสมุดและการอ่านหนังสือจัดเป็นวัฒนธรรมหลักที่สำคัญของชาวสวีเดน - มากกว่าร้อยละ 80 อ่านหนังสือเพื่อความเพลิดเพลินอย่างน้อยปีละครั้ง

นโยบายและกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของประเทศสวีเดนและตัวชี้วัด (ต่อ)

ปี	นโยบายและกิจกรรมส่งเสริมการอ่านและตัวชี้วัด
ค.ศ.2000 (ต่อ)	<ul style="list-style-type: none"> - ร้อยละ 70 ของกลุ่มตัวอย่างมักจะเข้าไปใช้บริการห้องสมุด - ในทุกส่วนของกลุ่มชนชั้นแรงงานในประเทศมักนิยมไปห้องสมุดประชาชน - สตรีในสวีเดนอ่านหนังสือมากกว่าบุรุษ คนการศึกษาสูงมีจำนวนมากกว่าคนที่มีการศึกษาดำ - ประชาชนในเมืองใหญ่ๆ มีอัตราการอ่านมากกว่า - การอ่านของคนอาวุโสมีอัตราเพิ่มสูงขึ้น <p>2. การอ่านในสวีเดนมีความแตกต่างกันมากขึ้นตามชั้นเรียน โดยนักศึกษาที่เรียนจบโดยใช้เวลาเรียน 9 ปี พบว่าร้อยละ 20 เป็นผู้ซึ่งไม่มีความรู้เพียงพอที่จะอ่านหรือเขียนได้ดี</p> <p>3. ภาษีมูลค่าเพิ่มที่ต่ำลงทำให้ผู้อ่านหนังสือในสวีเดน ซื้อหนังสือได้ง่ายดายมากขึ้น</p>
ก่อน ค.ศ. 1970	<p>6. การปรับตัวของผู้ประกอบการ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ตลาดหนังสือในสวีเดนมีการตั้งราคาแบบคงที่ 2. มีการควบคุมแหล่งขายหนังสือและผู้ขายหนังสือให้มีกรรมสิทธิ์เฉพาะที่จะขายหนังสือได้เหนือกว่าราคาที่ถูกกำหนดในระดับคงที่ 3. อุตสาหกรรมผู้ผลิตหนังสือต่างก็มีอิสระที่จะสร้างข้อกำหนดในการขายปลีกหนังสือเองได้ ซึ่งกรรมสิทธิ์เฉพาะนี้เป็นผลในกระบวนการทางกฎหมาย 4. การขายปลีกหนังสือมีอัตราส่วนที่เล็กลง ประกอบไปด้วยหนังสือปกอ่อน และหนังสือต่างๆ ในราคาที่ต่ำ 5. หนังสือมีการขายตรงอย่างต่อเนื่อง 6. โครงสร้างของสำนักพิมพ์เป็นการรวมกลุ่มระหว่างสำนักพิมพ์ขนาดใหญ่และขนาดกลาง
ค.ศ.1970	<ol style="list-style-type: none"> 1. ตลาดหนังสือของสวีเดนมีความผันผวนอย่างรุนแรง 2. จำนวนสำนักพิมพ์ลดลง 3. ราคาหนังสือเพิ่มสูงขึ้น เกิดการประท้วง คัดค้านราคาหนังสือที่ไม่เป็นไปตามข้อกำหนด 4. ยอดขายหนังสือลดลง

นโยบายและกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของประเทศสวีเดนและตัวชี้วัด (ต่อ)

ปี	นโยบายและกิจกรรมส่งเสริมการอ่านและตัวชี้วัด
ค.ศ.1970 (ต่อ)	5. สำนักพิมพ์ขนาดใหญ่รวมตัวกัน ทำให้กระทบต่อสำนักพิมพ์ขนาดเล็ก 6. ชมรมหนังสือมียอดขายสูงขึ้นเป็นทวีคูณเมื่อเปรียบเทียบกับยอดขายเดิม มีส่วนแบ่งตลาดสูงขึ้นร้อยละ 25 ของยอดขายทั้งหมดของหนังสือในกลุ่มบันเทิงคดีทั่วไป
หลัง ค.ศ. 1970	1. มีร้านหนังสือ ห้องสมุด และการกระจายหนังสือแพร่หลายในทุกพื้นที่ โดยเฉพาะในเขตเทศบาล 289 แห่ง ของประเทศสวีเดนมีร้านหนังสือถึง 400 ร้าน ห้องสมุดประชาชน 1,500 หน่วย มีห้องสมุด โรงเรียน และร้านหนังสือเคลื่อนที่เล็กๆ กว่า 100 ร้าน 2. คอมพิวเตอร์เข้ามามีบทบาทแทนที่หนังสือ และได้ส่งผลกระทบต่อให้หนังสือมีราคาถูกลงและหาได้ทั่วไปมากขึ้น 3. หนังสือต้องแข่งขันอย่างรุนแรงกับสื่ออื่นๆ โดยเฉพาะการอ่านเชิงสันทนาการ คนใช้เวลาอ่านหนังสือน้อยกว่าการดูโทรทัศน์ ฟังวิทยุ 4. จำนวนนวนิยายที่ได้รับการตีพิมพ์และจำหน่ายมีปริมาณน้อย ยอดขายเฉลี่ยต่อเรื่องลดลงในรอบ 10 ปีที่ผ่านมาราวๆ 1,000 เล่ม ทำให้หนังสือที่มียอดจำหน่ายดีที่สุดไม่กี่เล่มผูกขาดในตลาด และนำไปสู่การทำภาพยนตร์ โทรทัศน์ และโฆษณา 5. โครงสร้างของสำนักพิมพ์ในปัจจุบันเกิดจากการรวมตัวของสำนักพิมพ์เล็กๆ 6. ตลาดค้าปลีกของหนังสือเป็นลักษณะเครือข่ายร้านหนังสือ และนำเอาวิธีการที่ทันสมัยมาใช้ในการดำเนินธุรกิจ 7. มีการจำหน่ายปลีกหนังสือทางอินเทอร์เน็ต 8. เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เข้ามามีบทบาทต่อวิธีการตีพิมพ์หนังสือในรูปแบบของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ 9. มีการแข่งขันด้านราคาสูงขึ้น 10. โครงสร้างตลาดหนังสือเปลี่ยนแปลงเป็นตลาดหนังสือเสรี (A Free Book Market) 11. ไม่มีข้อตกลงที่จะนำมาบังคับใช้เป็นมาตรฐานกับตลาดหนังสือ สภาพตลาดถูกกำหนดโดยข้อตกลงระหว่างสำนักพิมพ์กับผู้ขายหนังสือ

นโยบายและกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของประเทศสวีเดนและตัวชี้วัด (ต่อ)

ปี	นโยบายและกิจกรรมส่งเสริมการอ่านและตัวชี้วัด
ค.ศ. 1978	<ol style="list-style-type: none"> 1. จำนวนร้านหนังสือ ไม่ได้ลดลง แม้จะมีการแข่งขันสูง 2. จำนวนร้านหนังสือมี 298 แห่งในปี ค.ศ.1978 มีจำนวนลดลงหรือคงที่จนถึงปี ค.ศ.2002 3. การลดลงของภาษีมูลค่าเพิ่มมีผลต่อแนวโน้มจำนวนร้านหนังสือในประเทศสวีเดน 4. ห้างสรรพสินค้า และห้างแบบไฮเปอร์มาร์เก็ตมีการขายหนังสือเป็นจำนวนเพิ่มมากขึ้น ทำให้หนังสือเป็นสิ่งที่สามารถหาซื้อได้นอกจากร้านหนังสือ 5. ยอดขายหนังสือทางอินเทอร์เน็ตเพิ่มมากขึ้น 6. เกิดพัฒนาความร่วมมือกันมากขึ้นระหว่างร้านหนังสือและร้านเครือข่ายในรูปแบบต่างๆ มีการเกื้อกูลกัน 7. ตลาดหนังสือเสรีมีส่วนทำให้ยอดขายปลีกหนังสือเติบโตมากขึ้น 8. จำนวนศูนย์จำหน่ายหนังสือขยายตัวมากขึ้น ทำให้ผู้อ่านเข้าถึงหนังสือได้มากขึ้น 9. มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ ซึ่งนับว่ามีบทบาทสำคัญในการกระจายหนังสือ และเพิ่มช่องทางเข้าถึงหนังสือของผู้บริโภค
ค.ศ. 1992	<ol style="list-style-type: none"> 1. จำนวนร้อยละ 25 ของเขตเทศบาล 288 แห่งในสวีเดน ไม่มีร้านหนังสือ เนื่องจากข้อจำกัดด้านจำนวนประชากร 2. จำนวนร้านหนังสือลดลงเหลือ 239 แห่ง จาก 298 แห่งในปี 1978 โดยลดลงในทุกพื้นที่ 3. ร้านหนังสือในท้องถิ่นเล็กๆ มีการเปลี่ยนรูปแบบ เช่น เน้นบริการ ร้านหนังสือพิเศษ ซึ่งจำนวนร้านยังคงเท่าเดิม คือ ประมาณ 400 แห่ง
ค.ศ. 2000	<ol style="list-style-type: none"> 1. ผลการวิจัยของศาสตราจารย์ Johan Svedjedal แห่งมหาวิทยาลัย Uppsala ซึ่งวิจัยเกี่ยวกับการอ่าน ได้นำเสนอถึงการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีในยุคของเว็บและระบบดิจิทัล ซึ่งเป็นทางเลือกของสำนักพิมพ์ในบ้านได้ กลายเป็นภัยแห่งความหายนะทางสภาพแวดล้อมต่อวัฒนธรรมการพิมพ์

นโยบายและกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของประเทศสวีเดนและตัวชี้วัด (ต่อ)

ปี	นโยบายและกิจกรรมส่งเสริมการอ่านและตัวชี้วัด
ค.ศ. 1999 – ค.ศ. 2004	<ol style="list-style-type: none"> 1. การลดอัตราภาษีมูลค่าเพิ่มทำให้สมาชิกผู้พิมพ์หนังสือมีอัตรายอดขายเพิ่มสูงขึ้นร้อยละ 4 ในปี ค.ศ.1999 เพิ่มขึ้นร้อยละ 1 ในปี ค.ศ.2000 และร้อยละ 9 ในปี ค.ศ. 2001 ซึ่งเป็นการพัฒนาที่ดีในขณะที่เศรษฐกิจอ่อนแออย่างมาก และในปี ค.ศ. 2002 ยอดขายของสำนักพิมพ์เพิ่มสูงขึ้นร้อยละ 14 ในปี ค.ศ. 2003 มีอัตราคงที่และเพิ่มขึ้นร้อยละ 1-2 ใน ค.ศ. 2004 2. ยอดพิมพ์หนังสือในประเทศสวีเดนมีจำนวนมากเมื่อเทียบกับจำนวนประชากรสวีเดนจัดเป็นอันดับ 1 ในยุโรป โดยเฉพาะหนังสือที่ไม่ใช่บันเทิงคดี มีการพิมพ์มากกว่าร้อยละ 60 3. จำนวนสำนักพิมพ์ที่มีชื่อเสียงในสวีเดนมีจำนวนมากกว่าประเทศอื่นๆ เมื่อเปรียบเทียบกัน
ค.ศ.2007	<ol style="list-style-type: none"> 1. ยอดขายหนังสือแก่ผู้ค้าปลีกของสมาคมสำนักพิมพ์เพิ่มสูงขึ้นร้อยละ 4 นับแต่ปลายปี ค.ศ.1990 โดยในปี ค.ศ.2007 สูงขึ้นกว่าปี ค.ศ.2006 เล็กน้อย 2. จำนวนหนังสือที่ตีพิมพ์ต่อปกเฉลี่ย 8,500 เล่มในปี ค.ศ.2007 เพิ่มขึ้นจากปี ค.ศ. 2006 รวม 300 เล่ม 3. จำนวนเล่มโดยเฉลี่ยที่ขายต่อปกสูงถึง 6,000 เล่ม 4. จำนวนหนังสือออกใหม่มียอดจำหน่าย 28 ล้านเล่ม ยอดขายหนังสือที่ได้รับการตีพิมพ์เดิมมียอดจำหน่ายถึง 45.6 ล้านเล่ม ในปี ค.ศ.2007 5. การแข่งขันเพิ่มขึ้น ทำให้กำไรลดลง 6. ยอดขายให้กับร้านหนังสือ และผู้ค้าปลีกมีจำนวนลดลงราวๆ ร้อยละ 12 เนื่องจากมีผู้ค้าปลีกทางอินเทอร์เน็ตแทนที่ 7. ยอดจำหน่ายหนังสือให้กับห้างสรรพสินค้า และชมรมหนังสือลดลง 8. ยอดจำหน่ายต่างประเทศของสมาชิกสำนักพิมพ์เพิ่มขึ้นร้อยละ 13 9. ยอดตีพิมพ์และจำหน่ายหนังสือนวนิยายทั่วไปดีมาก มียอดขายสูงขึ้นจำนวนเล่มที่ถูกจำหน่ายเพิ่มขึ้นเกือบ 5 ล้านเล่ม เมื่อเทียบกับ ค.ศ.2006 10.การจัดพิมพ์หนังสือสำหรับเด็กและกลุ่มวัยผู้ใหญ่หนุ่มสาวมีเพิ่มขึ้นถึง 63 ปก เมื่อเทียบกับ ค.ศ. 2006

นโยบายและกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของประเทศสวีเดนและตัวชี้วัด (ต่อ)

ปี	นโยบายและกิจกรรมส่งเสริมการอ่านและตัวชี้วัด
	<p>7. ตัวชี้วัดผลของกิจกรรม ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การลดภาษีมูลค่าเพิ่มส่งผลกระทบต่อทั้งสำนักพิมพ์ ผู้ค้าปลีก หนังสือ ชมรมหนังสือ ร้านค้าหนังสือ รวมทั้งผู้เกี่ยวข้องอื่นๆ ดังจะพิจารณาได้จากตัวชี้วัดคือ ในปี ค.ศ.2002 อันเป็นปีที่มีการลดภาษีมูลค่าเพิ่ม พบว่า <ol style="list-style-type: none"> 1.1 อัตราการเติบโตของยอดขายหนังสือของสมาชิกผู้พิมพ์หนังสือเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 14 และยังคงมีอัตราการเพิ่มขึ้นต่อเนื่อง 1.2 ยอดขายของสำนักพิมพ์ในปี ค.ศ.2002 – ค.ศ.2003 มียอดขายเพิ่มขึ้นต่อเนื่อง 2. ชาวสวีเดนร้อยละ 40 อ่านหนังสือในแต่ละวัน 3. ชาวสวีเดนแวะเวียนเข้าห้องสมุดเพื่ออ่านหนังสือซึ่งจัดเป็นวัฒนธรรมที่สำคัญของชาวสวีเดน 4. การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีในยุคของเว็บ และระบบดิจิทัล กลายเป็นภัยแห่งความหายนะทางสภาพแวดล้อมต่อวัฒนธรรมการพิมพ์ 5. ยอดพิมพ์หนังสือในประเทศสวีเดนมีจำนวนมาก เมื่อเทียบกับจำนวนประชากร โดยสวีเดนจัดเป็นอันดับ 1 ในยุโรป โดยเฉพาะหนังสือที่ไม่ใช่บันเทิงคดีมีการพิมพ์มากกว่าร้อยละ 60

นโยบายและกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของประเทศญี่ปุ่นและตัวชี้วัด

ปี	นโยบายและกิจกรรมส่งเสริมการอ่านและตัวชี้วัด
ค.ศ.1994	1. การออกกฎหมายและระเบียบต่างๆโดยรัฐ รัฐบาลญี่ปุ่นแก้ปัญหาการลดลงของการอ่านในญี่ปุ่น โดยดำเนินสื่อ โทรทัศน์และเกมคอมพิวเตอร์
ค.ศ.1995	สมาชิกรัฐสภาเริ่มเคลื่อนไหวจัดตั้งห้องสมุดนานาชาติ เพื่อการอ่านของเด็ก (ILCL)
ค.ศ. 2000	รัฐบาลกำหนดให้เป็นปีแห่งการอ่านของเด็กทั่วประเทศ
	ได้มีการจัดตั้งองค์กรใหม่ได้แก่ ห้องสมุดนานาชาติ เพื่อการอ่านของเด็ก (ILCL) และเปิดดำเนินการจริงเมื่อ 1 มกราคม ค.ศ.2000
	มีการออกกฎหมาย ILCL และกำหนดตัวชี้วัดที่เหมาะสม เพื่อสนับสนุนกิจกรรมด้านการอ่านของเด็กในระดับประเทศ
ค.ศ. 2001	ออก พ.ร.บ. กำหนดมาตรฐานจำนวนนักเรียน โดยให้ลดจากห้องละ 40 คน ลงเหลือ 20 คน
	พ.ร.บ. กองทุนความฝันของเด็ก ส.ส.ญี่ปุ่นต้องการใช้กฎหมายนี้สนับสนุน กิจกรรม ประสพการณ์ชีวิตของเด็กและกิจกรรมในการอ่าน
	พ.ร.บ. ที่ให้มหาวิทยาลัยของรัฐสามารถกำหนด “กลุ่มวิจัย” ของอาจารย์เองได้
	พ.ร.บ. เกี่ยวกับครูที่มีปัญหาในการสอน อนุญาตให้นักเรียนเรียนข้ามเขต
	พ.ร.บ. ส่งเสริมกิจกรรมบริการสังคมเกี่ยวกับการพักการเรียนอนุญาตให้นักเรียนข้ามชั้นเรียน
	พ.ร.บ. การศึกษาในสังคมใหม่
	ออกกฎหมายส่งเสริมการอ่านหนังสือของเด็ก โดยให้รัฐบาลส่วนกลางและท้องถิ่นทำแผนพื้นฐานเพื่อส่งเสริมการอ่านหนังสือของเด็ก
	กำหนดตัวชี้วัดความก้าวหน้าของกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของเด็ก โดยออกกฎหมายแยกส่วนความรับผิดชอบระหว่างรัฐบาลและผู้เกี่ยวข้อง
	ออกกฎหมาย เพื่อเรียกร้องให้พ่อแม่ ผู้ปกครอง มีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนให้ลูกๆ อ่านหนังสือ
	กำหนดให้วันที่ 23 เมษายน เป็นวันอ่านหนังสือสำหรับเด็กของญี่ปุ่น
รัฐให้งบประมาณ 13 พันล้านเยน ในการซื้อหนังสือให้กับห้องสมุดโรงเรียน โดยผ่านรัฐบาลท้องถิ่น	

นโยบายและกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของประเทศญี่ปุ่นและตัวชี้วัด (ต่อ)

ปี	นโยบายและกิจกรรมส่งเสริมการอ่านและตัวชี้วัด
ค.ศ.2002	รัฐบาลกระตุ้นการอ่านของเด็กและกล่าวโทษทีวีและคอมพิวเตอร์
	ค.ศ.2002 ญี่ปุ่นได้ปฏิรูปหลักสูตรขนานใหญ่ ให้มีการสอนภาษาอังกฤษมากขึ้น
	ส่งเสริมการอ่านหนังสือตอนเช้าก่อนเข้าห้องเรียน 10 นาที
	โรงเรียนไหนมีห้องเรียน 12 ห้อง จะต้องมีบรรณารักษ์ทำหน้าที่ส่งเสริมการอ่านด้วย
	ตั้งแต่ ค.ศ.2002-ค.ศ.2006 รัฐบาลยังให้เงินสนับสนุนซื้อหนังสือเข้าห้องสมุดทั่วประเทศเพิ่มอีกปีละ 4,810 ล้านบาท
ค.ศ. 2003	1. รัฐสภาร่วมมือกันเพื่อดำเนินการส่งเสริมการอ่าน เป้าหมายปรับปรุงสภาพแวดล้อมและส่งเสริมวัฒนธรรมการอ่าน
	2. รัฐบาลให้ความสนใจกับระบบการตั้งราคาหนังสือ และระบบภาษีซึ่งผู้ประกอบการคัดค้าน
	3. รัฐบาลจัดงบประมาณให้แก่รัฐบาลท้องถิ่นเพื่อปรับปรุงหนังสือและสิ่งอำนวยความสะดวกในห้องสมุดโรงเรียน
	4. สิ่งพิมพ์เรียกร้องให้ออกกฎหมายลิขสิทธิ์ และมีการคัดค้านกฎหมายควบคุมสื่อ
ค.ศ. 2004	1. ให้มีการจัดทำแผนเบื้องต้นสำหรับกิจกรรมส่งเสริมการอ่านสำหรับเด็กและคอยติดตามความคืบหน้า
ค.ศ. 2005	1. มีการออก พรบ. เกี่ยวกับการส่งเสริมวัฒนธรรมด้านตัวหนังสือและสิ่งพิมพ์ เพื่อกำหนดแนวคิด และผู้รับผิดชอบ
	2. ออกกฎหมายเกี่ยวกับวัฒนธรรมการเขียนคำ
ค.ศ. 2006	1. พิจารณากฎหมายต่อต้านการผูกขาดและข้อตกลงเกี่ยวกับ Resale Price Maintenance System ในการกำหนดราคาขายสิ่งพิมพ์
	2. จัดประชุมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาห้องสมุด และสิ่งแวดลอมรอบตัวเด็ก และเสนอแนะการสร้างนิสัยรักการอ่านแก่เด็ก โดยการอ่านด้วยความสมัครใจ
ค.ศ. 2007	1. ออกกฎหมายเพื่อส่งเสริมมังงะของญี่ปุ่นในต่างประเทศ
	2. การแก้ไขกฎหมายหลายฉบับในช่วง 5 ปี ได้แก่กฎหมายพื้นฐานด้านการศึกษา กฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาในโรงเรียน กฎหมายห้องสมุด และนโยบายการเรียนรู้อัตโนมัติในศักราชใหม่

นโยบายและกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของประเทศญี่ปุ่นและตัวชี้วัด (ต่อ)

ปี	นโยบายและกิจกรรมส่งเสริมการอ่านและตัวชี้วัด
ค.ศ. 2007	3. กำหนดแผน 5 ปีฉบับใหม่ เพื่อส่งเสริมการอ่าน พัฒนาห้องสมุดโรงเรียน และจัดสรรงบประมาณรวม 100 พันล้านเยนตลอดระยะเวลา 5 ปีคิดเป็น 20 พันล้านเยนต่อปี หรือ 7,200 ล้านบาทต่อปี ไปยังรัฐบาลท้องถิ่น
ค.ศ. 2008	1. รัฐบาลวางแผนระยะที่ 2 เพื่อการส่งเสริมการอ่านต่อเนื่องจากระยะที่ 1 และปรับปรุงแผนในเดือนมีนาคม เพื่อให้สอดคล้องกับการแก้ไขกฎหมาย โดยมีภารกิจกำหนดตัวเลขเป้าหมายของแต่ละวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน เพื่อกระตุ้นให้ทุกองค์กรที่เกี่ยวข้องใช้ความพยายามและร่วมมือกันเพื่อช่วยให้เด็กทุกคนเข้าถึงหนังสือ 2. นโยบายของ MEXT สนับสนุนให้มีกิจกรรมด้านการอ่านสำหรับเด็ก และให้เด็กเริ่มต้นการอ่านหนังสือด้วยตัวเองเพื่อสร้างความเข้าใจต่อภาษาประจำชาติ เพื่อแนะนำหนังสือดีๆ ให้กับห้องสมุดอย่างสม่ำเสมอ และมุ่งใจสำนักพิมพ์และนักเขียนให้ผลิตผลงานออกมา
ค.ศ.1872	2. การพัฒนาระบบห้องสมุดอย่างต่อเนื่อง ห้องสมุดประชาชนในญี่ปุ่นเริ่มเปิดเป็นครั้งแรกในปี ค.ศ.1872
ทศวรรษ 1920	มีการพัฒนาห้องสมุดเล็กๆ ในโรงเรียนขั้นพื้นฐานในระดับหมู่บ้านทั่วประเทศ มีห้องสมุดเคลื่อนที่ซึ่งเริ่มต้นจากหนังสือ 100 เล่ม ที่ขอยืมมาจากห้องสมุดส่วนกลาง
ค.ศ.1923	เริ่มจัดสัปดาห์ห้องสมุดทั่วประเทศ หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 เปลี่ยนเป็นสัปดาห์การอ่าน ซึ่งต่อมาถือเป็นองค์ประกอบพื้นฐานของสภาพส่งเสริมการอ่านของญี่ปุ่น
ค.ศ.1924	แก้ไข คู่มือมาตรฐานหนังสือ (Standard Book Catalogue) สำหรับห้องสมุดประชาชน เพื่อแนะนำหนังสือดีๆ ให้กับห้องสมุดอย่างสม่ำเสมอ และมุ่งใจสำนักพิมพ์และนักเขียนให้ผลิตผลงานออกมา
ค.ศ.1948	ก่อตั้งห้องสมุดแห่งชาติหลักของญี่ปุ่น National Diet Library (NDL) ภายใต้กฎหมายของ National Diet Library Law องค์กรนี้มีหน้าที่ให้บริการห้องสมุดแก่รัฐบาลและสาธารณชนทั่วไป โดยมีห้องสมุดในความดูแล 3 แห่ง คือ Tokyo Main Library, KanSai-kan of the NDL และ International Library of Children’s Literature (ILCL)
ค.ศ.1948	เริ่มดำเนินการห้องสมุดเคลื่อนที่สาธารณะขึ้น โดยเริ่มในระดับจังหวัดทั่วประเทศญี่ปุ่น
ค.ศ.1950	การออกพระราชบัญญัติห้องสมุดฉบับใหม่กำหนดเงื่อนไขให้การสนับสนุนด้านภาษีแก่ห้องสมุด
ค.ศ.1952	มีการพัฒนากิจกรรมการอ่านอย่างหลากหลาย ในรูปแบบใหม่ๆ โดยมีศูนย์กลางที่ห้องสมุดประชาชนของแต่ละพื้นที่

นโยบายและกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของประเทศญี่ปุ่นและตัวชี้วัด (ต่อ)

ปี	นโยบายและกิจกรรมส่งเสริมการอ่านและตัวชี้วัด
ค.ศ.1953	มีการประกาศใช้กฎหมายหมายห้องสมุดโดยกำหนดให้ทุกโรงเรียนควรมีห้องสมุดโรงเรียนและมีบรรณารักษ์
ค.ศ.1955	เริ่มมีห้องสมุดคุณแม่ เพื่อช่วยกระจายหนังสือไปยังพื้นที่ที่หนังสือเคลื่อนที่เข้าไปไม่ถึงกระจายหนังสือโดยผ่านเครือข่าย ผู้ปกครองและครูในโรงเรียน โดยให้นักเรียนจับกลุ่มกันยืมหนังสือแล้วเวียนอ่านกันในกลุ่มโดยนำกลับไปที่บ้านได้ บรรณารักษ์มีความตระหนัก ให้ความสำคัญ และรับผิดชอบต่อการส่งเสริมการอ่านแก่ประชาชนภายในพื้นที่
ทศวรรษ 1960	เริ่มเกิดกิจกรรม Bunko ในญี่ปุ่น โดยแต่ละบ้านเปิดบ้านของตนเอง และใช้หนังสือของตนเองด้วยความสมัครใจ
ค.ศ.1970	เพื่อเปิดโอกาสให้มีพื้นที่การอ่านสำหรับเด็ก ระบบนี้นำไปใช้อย่างแพร่หลายทั่วประเทศ
ค.ศ.1982	มีการจัดตั้งสมาคมห้องสมุดแห่งญี่ปุ่น (JLA)
ค.ศ.1994	การพัฒนาห้องสมุดโรงเรียน
ค.ศ.1994	มีการเปลี่ยนระบบการศึกษาของโรงเรียนไปสู่การเรียนการสอนเป็นรายบุคคลหรือให้เด็กเป็นศูนย์กลาง มีการพัฒนาหลักสูตรด้านสารสนเทศการอ่านภายในโรงเรียน
ค.ศ.1996	รัฐสภาของญี่ปุ่นวางแผนการจัดตั้งห้องสมุดนานาชาติ เพื่อการอ่านของเด็ก (ILCL)
ค.ศ.1997	มีการแก้ไขกฎหมายเกี่ยวกับห้องสมุดโรงเรียนให้โรงเรียนที่มีห้องเรียน 12 ห้องขึ้นไปต้องมีบรรณารักษ์ มีการกำหนดงบประมาณพิเศษในการปรับปรุงหนังสือและสิ่งอำนวยความสะดวกภายในห้องสมุดโรงเรียน
ค.ศ.1999	รัฐสภาแห่งญี่ปุ่น ได้มีมติกำหนดให้ปี ค.ศ.2000 เป็นปีแห่งการอ่านหนังสือของเด็กทั่วประเทศ
	การออกกฎหมายของ National Diet Library เกี่ยวกับสิ่งพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์ต้องส่งสำเนาสิ่งพิมพ์แต่ละเล่มให้กับ NDL
ค.ศ.2001	เปิดใช้ห้องสมุดนานาชาติ เพื่อการอ่านของเด็ก (ILCL) บางส่วน

นโยบายและกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของประเทศญี่ปุ่นและตัวชี้วัด (ต่อ)

ปี	นโยบายและกิจกรรมส่งเสริมการอ่านและตัวชี้วัด
ค.ศ.2002	เปิดให้บริการห้องสมุดนานาชาติเพื่อการอ่านของเด็กอย่างเป็นทางการเมื่อ 5 พฤษภาคม
	เปิดให้บริการห้องสมุดสาขาโดยมีเครือข่ายเชื่อมโยงกับห้องสมุดหลัก
ค.ศ.2003	มีการพัฒนาเทคโนโลยีของห้องสมุดประชาชน ทำให้ประชาชนใช้ระบบออนไลน์ได้
ค.ศ.2004	จัดโครงการห้องสมุดโรงเรียนเครือข่ายการแบ่งปันทรัพยากร
	ห้องสมุดโรงเรียนยังมีเจ้าหน้าที่และหนังสือไม่เพียงพอ
	รัฐมีงบประมาณสนับสนุนห้องสมุดไม่เพียงพอ โรงเรียนจึงต้องร่วมมือกับห้องสมุดท้องถิ่นมากขึ้น
ค.ศ.1947	3. การพัฒนาและการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน เริ่มมีการจัดงานสัปดาห์หนังสือเป็นครั้งแรก เพื่อกระตุ้นให้สาธารณชนหันมาสนใจการอ่าน
ทศวรรษ 1960	เริ่มกิจกรรมBunkoเปิดบ้านตนเองเป็นห้องสมุด
ค.ศ.1988 - ค.ศ.1990	1. สัปดาห์หนังสือเด็ก Children’s Book Week (1 พ.ค. – 14 พ.ค.) 2. สัปดาห์หนังสือ Book Week (27 ต.ค. – 14 พ.ย.) 3. หนังสือรายเดือน (Periodicals Month) (21 ก.ค. – 20 ส.ค.) 4. การส่งเสริมการอ่านหนังสือของเยาวชน (15 ม.ค., Coming of – age – Day)
ค.ศ.1988 - ค.ศ.1990	5. การส่งเสริมการอ่านหนังสือสำหรับประชากรในกลุ่มที่เพิ่งเริ่มต้นทำงาน 6. การส่งเสริมการอ่านหนังสือในเทศกาล “Respect-for-the-Aged-Day” ในวันที่ 15 ก.ย. 7. รางวัลสำหรับการส่งเสริมการอ่านหนังสือ 8. รางวัลในงานสัปดาห์หนังสือในช่วงฤดูใบไม้ร่วง ซึ่งมอบให้ทั้งระดับองค์กรและระดับบุคคล 9. รางวัลในรูปของประกาศนียบัตรที่จารีกรางวัล 10. การให้รางวัลแบบคัดเลือก 11. ให้การสนับสนุนแคมเปญพิเศษเพื่อจูงใจเด็กในโรงเรียนให้อ่านหนังสือ

นโยบายและกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของประเทศญี่ปุ่นและตัวชี้วัด (ต่อ)

ปี	นโยบายและกิจกรรมส่งเสริมการอ่านและตัวชี้วัด
ค.ศ.2001	ใช้เวลา 10 นาที สำหรับการอ่านหนังสือในตอนเช้า เป็นกิจกรรมที่นิยมอย่างแพร่หลายในญี่ปุ่น
	การนำเกมมาช่วยในการส่งเสริมการอ่านจากแนวคิดของสเปนที่เชื่อมโยงการอ่านหนังสือและการตอบคำถาม
	การอ่านโดยพ่อแม่ในฐานะที่เป็นอาสาสมัคร ไปอ่านหนังสือให้นักเรียนฟังนอกเวลาเรียน
ค.ศ.2004	จำนวนเด็กเข้าร่วมกิจกรรมBunkoลดลง จากอัตราการเกิดที่ลดลง และการปิดBunko เนื่องจากหญิงบางคนมีอายุมาก
	ยังคงมีBunkoอีกเป็นจำนวนมากที่ยังคงเปิดไว้สำหรับเด็ก
ค.ศ.2005	ห้องสมุดแห่งกรุงโตเกียวจัดงานวัฒนธรรมด้านตัวหนังสือและสิ่งพิมพ์
	การจัดงานหนังสือนานาชาติแห่งโตเกียว
ค.ศ.2007	มีการจัดประชุมเพื่อส่งเสริมกิจกรรมห้องสมุดโรงเรียน และแนวทางการใช้งบประมาณ
	ญี่ปุ่นเป็นเจ้าภาพจัดงานหนังสือโลก
ค.ศ. 1959	4. การจัดตั้งองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน
	ญี่ปุ่นได้มีการก่อตั้งคณะกรรมการเพื่อการส่งเสริมด้านการอ่านหนังสือของญี่ปุ่น (Japan Council for Promotion of Book Reading) เมื่อวันที่ 10 พฤศจิกายน ค.ศ.1959
ค.ศ.1988 -	มีการจัดตั้งคณะกรรมการจัดการกิจกรรม (Activity Organizing Committee)
ค.ศ.1990	องค์กรได้เน้นหนักในการส่งเสริมการอ่านหนังสือของเด็ก ประกอบด้วย
	1. คณะกรรมการสัปดาห์หนังสือเด็ก (Children’s Book Week Committee)
	2. คณะกรรมการสัปดาห์หนังสือ (Book Week Committee)
	3. คณะกรรมการหนังสือรายเดือน (Periodicals Month Committee)
	4. คณะกรรมการส่งเสริมการอ่านหนังสือของเยาวชน (Promotion of Young Adult’s Book Reading Committee.)
5. คณะกรรมการส่งเสริมการอ่านหนังสือของคนเริ่มต้นวัยทำงาน (Committee to Promote Book Reading for Young People who Have Just Begun Their Company Careers)	

นโยบายและกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของประเทศญี่ปุ่นและตัวชี้วัด (ต่อ)

ปี	นโยบายและกิจกรรมส่งเสริมการอ่านและตัวชี้วัด
ค.ศ.1994	มีการจัดตั้งสมาคมสำนักพิมพ์แห่งเอเชียแปซิฟิก (APPA) เพื่อให้เกิดการสร้างสรรคผลงานพิมพ์ที่มีการพัฒนา
ค.ศ.2000	องค์กรท้องถิ่นได้จัดทำโครงการ Bookstart Japan แจกถุงอุปกรณ์และหนังสือให้แต่ละครอบครัว เพื่อใช้ประโยชน์ในการดูแลเด็ก
ค.ศ.2003	สมาคมห้องสมุดญี่ปุ่นทำวิจัย และจัดตั้งคณะกรรมการเพื่อหาข้อสรุปรูปแบบห้องสมุดมืออาชีพ เพื่อสนับสนุนการศึกษาชั่วชีวิต
ก่อนค.ศ. 1988	5.ทัศนคติและพฤติกรรมของประชากรที่มีต่อการอ่าน
	อัตราการอ่านออกเขียนได้ ของคนญี่ปุ่นอยู่ในเกณฑ์สูงร้อยละ 99.5 เนื่องจากตลอดเวลา 150 ปี
	ระบบการศึกษาขั้นพื้นฐานของญี่ปุ่นได้รับการพัฒนาเป็นอย่างมาก
ค.ศ.1933	มีการเคลื่อนไหวด้านการอ่านอย่างหลากหลายที่มีอิทธิพลต่อความคิดของคนญี่ปุ่นในช่วงเริ่มต้นของสงคราม
ค.ศ.1988 -	ชาวญี่ปุ่นนิยมอ่านมังงะกันอย่างมาก
ค.ศ.1990	ชาวญี่ปุ่นสามารถอ่านหนังสือได้ทุกที่ทุกเวลา
ค.ศ.1988 - ค.ศ.1990	คนจำนวนมากสนใจและตระหนักถึงความจำเป็นในการส่งเสริมให้เด็กๆ อ่านหนังสือด้วยความสมัครใจมากขึ้น
	ชาวญี่ปุ่นมีอัตราการอ่านมังงะเฉลี่ยคนละ 15 เล่มต่อปี
	คนญี่ปุ่นมีความสนใจในการอ่านลดลง ทำให้ยอดขายหนังสือลดลง
ค.ศ.1996 – ค.ศ.1999	ชาวญี่ปุ่นนิยมดูโทรทัศน์กันมากขึ้น รวมทั้งเล่นวิดีโอเกมและสื่ออื่นๆ ทำให้คนญี่ปุ่นอ่านหนังสือน้อยลง
	ผลการประเมิน โดย PISA พบว่านักเรียนของญี่ปุ่นร้อยละ 40.0 ไม่ได้ใช้เวลากับการอ่านเพื่อความบันเทิงมากนัก
	คนเริ่มนิยมอ่านนวนิยายทางคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคลหรือโทรศัพท์มือถือ
ค.ศ.2001	การประกาศให้ ปีค.ศ.2000 เป็นปีแห่งการอ่านหนังสือสำหรับเด็ก และมีผลให้อัตราการไม่อ่านหนังสือลดลง
	คนญี่ปุ่นส่วนใหญ่มีแนวโน้มเชื่อตามความคิดของผู้แต่งหนังสือ เชื่อมั่นในตำราเรียน
	ครูไม่ได้ให้ความสำคัญกับการอ่าน เพราะเห็นเป็นหน้าที่ของครูสอนภาษาญี่ปุ่น

นโยบายและกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของประเทศญี่ปุ่นและตัวชี้วัด (ต่อ)

ปี	นโยบายและกิจกรรมส่งเสริมการอ่านและตัวชี้วัด
ค.ศ.2001	ครูไม่ค่อยสนับสนุนให้ใช้หนังสืออื่นนอกจากตำราเรียน
	เมื่อเด็กโตแล้วหรือเข้าโรงเรียนแล้ว พ่อแม่จะยกภาระด้านการสอนการอ่านให้เป็นของครู
	คนญี่ปุ่นมีอัตราการอ่านออกเขียนได้สูง มีอัตราการศึกษาสูง แต่ไม่อ่านหนังสือ ซึ่งเป็นปัญหาร้ายแรงในยุคนี้
ค.ศ.2002	ผู้บริหาร โภคสนใจช่องทางอินเทอร์เน็ต และหนังสือรูปดิจิทัล แต่ตลาดยังแคบ
	ตลาดมังงะยังคงเป็นตลาดใหญ่ และหนังสืออ่านเล่นยังคงมีการเติบโต
	อัตราการอ่านหนังสือของคนญี่ปุ่นลดลง
ค.ศ.2003	คนรุ่นใหม่สนใจสื่ออื่นมากขึ้น
ค.ศ. 2005	การอ่านหนังสือทางโทรศัพท์มือถือขยายตัวอย่างรวดเร็ว
ค.ศ. 2007	ประชาชนอ่านหนังสือน้อยลง
	สัดส่วนประชาชนที่ไม่อ่านหนังสือมีเพิ่มขึ้น
ค.ศ. 2008	จำนวนการอ่านหนังสือของคนญี่ปุ่นโดยเฉลี่ยมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น
ค.ศ.1988 - ค.ศ.1990	6. การปรับตัวของผู้ประกอบการ
	การพิมพ์มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง
	จำนวนปกออกใหม่ จำนวนการพิมพ์ และยอดขายเพิ่มสูงขึ้น
	ยอดขายนิตยสารจะสูงกว่าหนังสือ
	สิ่งพิมพ์เป็นจำนวนมากเกิดขึ้นอย่างแพร่หลาย มีรูปแบบดึงดูดใจ
ทศวรรษที่ 1990	ตลาดสิ่งพิมพ์ตกต่ำครั้งใหญ่ สาเหตุจากภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ การแพร่หลายของอินเทอร์เน็ต และ โทรศัพท์มือถือ ร้านหนังสือมือสอง และการขายด้วยระบบออนไลน์
	มังงะเป็นผู้นำในตลาดสิ่งพิมพ์ญี่ปุ่น คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 40 ของยอดขายหนังสือและนิตยสารในญี่ปุ่นและยังคงเป็นที่นิยมของคนญี่ปุ่น
ค.ศ. 1999	ยอดจำหน่ายสิ่งพิมพ์ลดลงอย่างต่อเนื่องมา 3 ปีแล้ว แต่อัตราการลดลงน้อยกว่าปีที่แล้ว
	สำนักพิมพ์ทั่วประเทศมีการเปิดเว็บไซต์ของตนเอง ซึ่งมีแนวโน้มขยายตัวเพิ่มขึ้น
	จำนวนหนังสือที่ตีพิมพ์ในญี่ปุ่นมากเป็นอันดับ 5 ของโลก
ค.ศ. 2000	คณะกรรมการการค้าเสรีได้ทำการตรวจสอบความเหมาะสมของระบบ resale and consignment (fixed price) Sale System

นโยบายและกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของประเทศญี่ปุ่นและตัวชี้วัด (ต่อ)

ปี	นโยบายและกิจกรรมส่งเสริมการอ่านและตัวชี้วัด
ค.ศ. 2000	อุตสาหกรรมสิ่งพิมพ์ในญี่ปุ่นเริ่มหยุดนิ่งไม่เคลื่อนไหว ตลอดช่วง 2 ทศวรรษที่ผ่านมา ยอดขายยังคงลดลงอย่างต่อเนื่อง
	สำนักพิมพ์มีการเปิดเว็บไซต์ เพื่อขายหนังสือทางระบบดิจิทัล เพื่อขยายตลาดหนังสือให้กว้างขึ้น
	ร้านหนังสือออนไลน์เริ่มเปิดตัวลง หลังจากมีการแข่งขันที่รุนแรง
ค.ศ. 2003	เอกชนส่งเสริมการอ่านหนังสือ เช่น ธุรกิจสิ่งพิมพ์เป็นผู้นำในการส่งเสริมการอ่าน โดยอ่านหนังสือในร้านหนังสือ ร้านกาแฟเพิ่มบริการให้ลูกค้านั่งอ่านหนังสือได้
	สิ่งพิมพ์ออกใหม่มีจำนวนมากแต่ยอดขายต่ำเพราะด้อยคุณภาพ และไม่สอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภค
ค.ศ. 2004	สิ่งพิมพ์ของญี่ปุ่นเริ่มฟื้นตัว มียอดขายเพิ่มขึ้น
	อัตราการส่งสิ่งพิมพ์กลับคืนอยู่ในเกณฑ์สูง ทำให้ผู้ประกอบการหันมาใช้ระบบจัดจำหน่ายดิจิทัลมากขึ้น
	ร้านหนังสือปิดตัวลง และมีร้านหนังสือแบบเครือข่ายมีการขยายตัวเพิ่มมากขึ้น รวมทั้งร้านหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ บนอินเทอร์เน็ต และโทรศัพท์มือถือ ร้านหนังสือมือสอง ร้านหนังสือเช่า
ค.ศ. 2005	อัตราการส่งหนังสือกลับคืนอยู่ในเกณฑ์สูง
ค.ศ. 2006	ยอดขายสิ่งพิมพ์ยังคงลดลงอย่างต่อเนื่อง
	ร้านขายหนังสือปิดตัวลงอย่างต่อเนื่อง
	อัตราการส่งกลับคืนยังมีแนวโน้มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง
	ยอดจำหน่ายหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ขยายตัวอย่างรวดเร็ว
ค.ศ. 2007	ยอดขายสิ่งพิมพ์ยังคงลดลงอย่างต่อเนื่อง แต่มังงะยังคงเป็นหนังสือที่ขายดี
	ยอดขายหนังสือที่ขายดี 10 อันดับแรกของญี่ปุ่นครั้งหนึ่งเป็นการ ขายผ่านโทรศัพท์มือถือ
ค.ศ. 2008	สิ่งพิมพ์มีอัตราการเติบโตลดลงอย่างต่อเนื่อง
ก่อน ค.ศ. 1991	7. ตัวชี้วัดผลของกิจกรรม
	จำนวนห้องสมุดประชาชนเพิ่มมากขึ้น
	ประชาชนให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

นโยบายและกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของประเทศญี่ปุ่นและตัวชี้วัด (ต่อ)

ปี	นโยบายและกิจกรรมส่งเสริมการอ่านและตัวชี้วัด
ก่อน ค.ศ. 1991	การพิมพ์พัฒนาอย่างต่อเนื่อง แพร่หลาย มีรูปแบบดึงดูดใจ
	จำนวนปกออกใหม่ จำนวนการพิมพ์ และยอดขายสิ่งพิมพ์เพิ่มสูงขึ้น
ทศวรรษ 1990	คนจำนวนมากสนใจและตระหนักถึงความจำเป็นในการส่งเสริมการอ่าน ให้เด็กอ่านหนังสือด้วยความสมัครใจ
	จำนวนหนังสือที่ตีพิมพ์ในญี่ปุ่นมากเป็นอันดับ 5 ของโลก
ค.ศ.2000	สาธารณชนตระหนักถึงความจำเป็นในการส่งเสริมการอ่านของเด็ก
	มีการเคลื่อนไหวครั้งใหญ่เกี่ยวกับการส่งเสริมการอ่านของเด็ก โดยความร่วมมือของหลายๆองค์กร
	การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยและสนับสนุนการอ่านอย่างสมัครใจของเด็ก
	ประชาชนให้การตอบรับกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของเด็กเป็นอย่างดี
ค.ศ.2001	รัฐบาลตระหนักถึงการไม่อ่านหนังสือของคนญี่ปุ่น
	อัตราการไม่อ่านหนังสือลดลงจากการประกาศให้ปีค.ศ. 2000 เป็นปีแห่งการอ่านหนังสือสำหรับเด็ก
ค.ศ.2002	ตลาดสิ่งพิมพ์ในญี่ปุ่นยังคงหดตัวอย่างต่อเนื่อง ผลจาก ภาวะเศรษฐกิจ
	ตลาดสิ่งพิมพ์ในญี่ปุ่นอยู่ในอันดับที่ 13 เมื่อเทียบกับทั่วโลก
	ผู้ประกอบการมีการเคลื่อนไหวเพื่อส่งเสริมการอ่านมากขึ้น เช่น ในร้านหนังสือ
ค.ศ.2003	สิ่งพิมพ์ยังคงมียอดขายลดลงอย่างต่อเนื่อง กำไรน้อยมากจนถึงติดลบ ผลจากเศรษฐกิจ แต่ยอดขายร้านหนังสือมือสองเพิ่มขึ้น
	เอกชนส่งเสริมการอ่านมากขึ้น
	จำนวนหนังสือที่ขอยืมจากห้องสมุดมียอดสูงขึ้นแบบก้าวกระโดด
ค.ศ.2004	โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านอย่างกว้างขวางมีส่วนร่วมที่น่าสนใจ มีจำนวนโรงเรียนเข้าร่วมมากขึ้น
	ห้องสมุดโรงเรียนยังมีเจ้าหน้าที่และหนังสือไม่เพียงพอ
	โรงเรียนส่วนใหญ่ที่มี 12 ห้องเรียนขึ้นไปสามารถจัดครูบรรณารักษ์ได้ตามเงื่อนไขของกฎหมาย
	อัตราการขอยืมหนังสือจากห้องสมุดประชาชนเพิ่มสูงขึ้นสูงสุดนับแต่เริ่มต้นสำรวจชี้ให้เห็นผลสำเร็จของกิจกรรม
	ยังคงมีBunkoอีกเป็นจำนวนมากที่ยังคงเปิดไว้สำหรับเด็ก

นโยบายและกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของประเทศญี่ปุ่นและตัวชี้วัด (ต่อ)

ปี	นโยบายและกิจกรรมส่งเสริมการอ่านและตัวชี้วัด
ค.ศ.2007	<p>ผลของการดำเนินการตามแผนส่งเสริมการอ่านของรัฐระยะที่ 1 ซึ่งให้เห็นผลสำเร็จของกิจกรรมดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. นายอำเภอทุกคนมีการจัดทำแผนของตนเองเรียบร้อยแล้ว 2. จำนวน โรงเรียนที่เข้าร่วมกับห้องสมุดประชาชนมีเพิ่มขึ้น 3. กิจกรรมส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนเป็นที่นิยมแพร่หลาย 4. โรงเรียน 12 ห้องเรียนขึ้นไปจำนวนมากจ้างครูบรรณารักษ์ 5. นักเรียนที่ไม่อ่านหนังสือยังมีอัตราส่วนที่สูง 6. บางเมืองประสบความสำเร็จเมื่อดำเนินการตามแผน
	ห้องสมุดโรงเรียนมีอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก เจ้าหน้าที่ และ หนังสือไม่เพียงพอ
	ความเข้าใจในการอ่านของเด็กยังอยู่ในเกณฑ์ต่ำ

นโยบายและกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของประเทศสาธารณรัฐเกาหลีและไต้หวัน

ปี	นโยบายและกิจกรรมส่งเสริมการอ่านและตัวชี้วัด
ค.ศ. 90s	1. การออกกฎหมายและระเบียบต่างๆ โดยรัฐ แผนพัฒนาฉบับที่ 7 การศึกษาระบบเปิด, การศึกษาด້วยตนเอง, การสร้างฐานวัตถุคิบเพื่อการเรียนรู้, สร้างบรรยากาศสำหรับการเรียนอย่างเสรี, สร้างลักษณะนิสัยให้แก่เด็กและเยาวชนให้กระตือรือร้นที่จะอ่านและคิดให้มากขึ้น
ค.ศ. 1990	กฎหมายเลิกเก็บค่าเข้าใช้บริการห้องสมุด เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนใช้ห้องสมุดมากขึ้น
ค.ศ. 1990	ส่งเสริมสื่อออนไลน์เพื่อรองรับแผนการศึกษาในยุคสารสนเทศ
ค.ศ. 1994	ออกกฎหมายในการจัดตั้งและพัฒนาารูปแบบของห้องสมุด (ขนาดเล็กให้มีมาตรฐาน)
ค.ศ. 1995	การปฏิรูปการศึกษาเพื่อส่งเสริมการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้
ค.ศ. 2005	แผนแม่แบบในการพัฒนาและส่งเสริมการใช้ห้องสมุดของโรงเรียนสำหรับการสร้างห้องสมุดของโรงเรียนให้เป็นห้องสมุดที่ดี (Making Good School Library)
ค.ศ. 2005	พรบ. การส่งเสริมการอ่าน ซึ่งมุ่งเน้นในการสร้างบรรยากาศการอ่านที่ดี <ul style="list-style-type: none"> ▪ The Libraries and Reading Promotion Act. ▪ School Library Act. Bill ▪ Children and Youth Reading Promotion Act.
ค.ศ. 2007	แยก พรบ. การส่งเสริมวัฒนธรรมการอ่าน และพรบ. ห้องสมุดออกจากกัน <ul style="list-style-type: none"> ▪ พรบ. ห้องสมุดให้ขึ้นอยู่กัับ The Presidential Library Information and Policy Committee ▪ พรบ. การส่งเสริมการอ่านให้ขึ้นอยู่กัับกระทรวงวัฒนธรรม กีฬาการท่องเที่ยว
na	การบังคับให้อ่านหนังสือวรรณกรรมเพื่อการสอบเข้าระดับมหาวิทยาลัย
ค.ศ. 80s	2. การพัฒนาระบบห้องสมุดอย่างต่อเนื่อง จุดเริ่มต้นการพัฒนา <ul style="list-style-type: none"> ▪ เปิดห้องสมุดขนาดเล็ก และจัดตั้งสมาพันธ์ห้องสมุดหมู่บ้าน ▪ เปิดกรุห้องสมุดคู่สาธารณะ (Open-stack and Circulation Movement) ▪ ห้องสมุดเคลื่อนที่ (Mobile-library Distribution Movement)

นโยบายและกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของประเทศสาธารณรัฐเกาหลีและตัวชี้วัด (ต่อ)

ปี	นโยบายและกิจกรรมส่งเสริมการอ่านและตัวชี้วัด
ค.ศ. 1990	จัดตั้งห้องสมุดสำหรับเด็ก (Inpyo Library)
ค.ศ. 1995	เริ่มโครงการสร้างห้องสมุดแห่งชาติสำหรับเด็กและเยาวชน
ค.ศ. 1996	เปิดห้องสมุดแห่งชาติสำหรับเด็กและเยาวชน พร้อมทั้งดัดแปลงห้องสมุดเพื่อให้เหมาะสมกับการให้บริการแก่เด็กและเยาวชน
ค.ศ. 1998	การสร้างและพัฒนาระบบห้องสมุด เพื่อพร้อมสำหรับการให้บริการห้องสมุดดิจิทัลแห่งชาติ
ค.ศ. 2000	การปรับปรุงรูปแบบห้องสมุด เช่น นำสิ่งอำนวยความสะดวก การบริการ ระบบสารสนเทศ และเพิ่มจำนวนหนังสือ
ค.ศ. 2003	โครงการห้องสมุดแห่งปาฏิหาริย์ (Miracle Library Project)
ค.ศ. 2005	องค์กรเด็กและห้องสมุด ให้การสนับสนุนและช่วยเหลือห้องสมุด เล็กๆ ของท้องถิ่น <ul style="list-style-type: none"> ▪ และร่วมสร้างกิจกรรมที่เกี่ยวกับวัฒนธรรม ▪ จัดตั้งสถาบันวิจัยสำหรับห้องสมุดและสารสนเทศ ▪ ตั้งศูนย์อำนวยความสะดวกสำหรับผู้ที่ใช้สมรรถภาพ คนพิการ ภายในห้องสมุด
	3. การพัฒนาและการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน
ค.ศ. 2002	โครงการครอบครัวนักอ่าน
ค.ศ. 2003	โครงการ Chekori Campaign (กระตุ้นการอ่านและประชาสัมพันธ์)
	โครงการ 1 เมือง ห้องสมุด 1 แห่ง และโครงการ 1 เมือง 1 โครงการรณรงค์การอ่าน
	อบรมบรรณารักษ์ และครู เพื่อให้มีความสามารถ และนำแนวคิด ไปใช้ในการจัดโปรแกรมการสอนหนังสือและห้องสมุด
	เทศกาลเรื่องเล่าสำหรับครอบครัว Story Festival for the Family (Story Showcase)
2004	6 โครงการคุณย่าสุดสวย (The Beautiful Granny Project: Silver Storytellers Workshop)

นโยบายและกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของประเทศสาธารณรัฐเกาหลีและตัวชี้วัด (ต่อ)

ปี	นโยบายและกิจกรรมส่งเสริมการอ่านและตัวชี้วัด
ค.ศ. 2005	Paju Children's Book Festival
	A Visiting Author Comes to School
1987 ถึงปัจจุบัน	งานนิทรรศการหนังสือ Seoul International Book Fairs และงาน International Children's Book Fairs
ค.ศ. 1961	สมาพันธ์ห้องสมุดสำหรับหมู่บ้าน
ค.ศ. 1990	สมาคมบรรณารักษ์แห่งเกาหลี
ค.ศ. 1996	องค์กรห้องสมุดสำหรับเด็กและชุมชนการประพันธ์แห่งโซล
ค.ศ. 1998	Suwon Woman's Council <ul style="list-style-type: none"> ▪ Kyonggi for Revival for Good School Library ▪ National Union for Revival of School Library
ค.ศ. 2005	องค์กรห้องสมุดขนาดเล็ก / องค์กรเด็กและห้องสมุด
ค.ศ. 2005	สถาบันวิจัยสำหรับห้องสมุดและสารสนเทศ
ค.ศ. 90s	กลุ่มแม่บ้าน, ภาคเอกชน
ค.ศ. 80s	สมาคมผู้ผลิตสิ่งพิมพ์แห่งสาธารณรัฐเกาหลี
	5. ทักษะคติและพฤติกรรมของประชากรที่มีต่อการอ่าน
ค.ศ. 2001	หนังสือที่ได้รับความนิยมคือ หนังสือเรื่องเล่าด้วยภาพ และหนังสือ การ์ตูนจากญี่ปุ่น และ หนังสือแปลจากสหรัฐอเมริกา
ค.ศ. 2004	วิจัย โดย Lea Lee (The Culture of Children's Reading Education in Korea and the United States) <ol style="list-style-type: none"> 1. ความเชื่อ <ul style="list-style-type: none"> - การศึกษาสูงๆ จะทำให้ประสบความสำเร็จ - ผู้ปกครองมีส่วนรับผิดชอบเพื่อส่งเสริมความพร้อมให้บุตรก่อนวัยเรียน - ผู้ปกครองจะต้องรับผิดชอบและใช้เวลาร่วมกับบุตรเพื่อทำกิจกรรมกับโรงเรียนอย่างเป็นทางการ - ผู้ปกครองต้องเตรียมทุนทรัพย์สำหรับการศึกษาเพื่อบุตร

นโยบายและกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของประเทศสาธารณรัฐเกาหลีและตัวชี้วัด (ต่อ)

ปี	นโยบายและกิจกรรมส่งเสริมการอ่านและตัวชี้วัด
ค.ศ.2004	<p>2. วัฒนธรรมสำหรับการสอน</p> <ul style="list-style-type: none"> - ต้องใช้เวลาเพื่อมีปฏิสัมพันธ์กับบุตรที่อายุน้อยๆ - ใช้การ์ดอักษรและคำ (Haksupjee) เพื่ออธิบายเกี่ยวกับตัวอักษรและการอ่านออกเสียง - การสร้างพจนานุกรมด้วยภาพ หรือ Pictionary
na	ความเชื่อจากลัทธิขงจื้อ (ใฝ่เรียน ใฝ่รู้ ใฝ่ศึกษา)
ค.ศ. 2007	หนังสือแนว How to? หนังสือสำหรับเด็ก หนังสือการ์ตูน และวรรณกรรม เป็นหนังสือที่ได้รับความนิยม
ค.ศ. 2008	ประชากรมักใช้เวลาในการอ่านหนังสือ
ค.ศ. 20s	6. การปรับตัวของผู้ประกอบการ
	การปรับตัวโดยผลิตหนังสืออิเล็กทรอนิกส์, จัดจำหน่ายผ่าน เครือข่ายอินเทอร์เน็ต
	การรวมตัวเป็นพันธมิตรระหว่างผู้ประกอบการ
	<p>7. ตัวชี้วัดผลของกิจกรรม</p> <p>1. อัตราการอ่านออกเขียนได้</p> <p>มีการอ่านออกเขียนได้เป็นอันดับที่ 17 ของโลกในปี ค.ศ.2007- ค.ศ.2008 และมีอัตราการอ่านออกเขียนได้ร้อยละ 97.9 ในปี ค.ศ.2002 นอกจากนี้เยาวชนอายุ 15 ปี มีทักษะในการอ่านออกเขียนได้ สูงเป็นอันดับ 1 ของโลกในปี ค.ศ.2006</p> <p>2. จำนวนหนังสือปกใหม่ที่ตีพิมพ์</p> <p>ค.ศ.2004 จำนวน 35,391 ปก เพิ่มขึ้นเป็น 43,598 ปก ใน ค.ศ.2005 และ 45,521 ปก ใน ค.ศ.2006 แต่ลดลงใน ค.ศ.2007 เหลือเพียง 41,094 ปก</p> <p>3. รายได้รวมของอุตสาหกรรมสิ่งพิมพ์</p> <p>ค.ศ.2002 จำนวน 28,103 ล้านล้านวอน ลดลงเป็น 24,463 ล้านล้านวอนใน ค.ศ. 2003 และ 23,484 ล้านล้านวอน ใน ค.ศ.2004 แต่ปี ค.ศ.2005 เพิ่มขึ้นเป็น 26,939 ล้านล้านวอน</p> <p>4. ค่าใช้จ่ายด้านการศึกษา</p> <p>ค.ศ.2004 มีค่าใช้จ่ายด้านการศึกษาเป็นอันดับที่ 50 ของโลก และคิดเป็นร้อยละ 4.6 ของรายได้ประชาชาติ</p>

นโยบายและกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของประเทศสาธารณรัฐเกาหลีและตัวชี้วัด (ต่อ)

ปี	นโยบายและกิจกรรมส่งเสริมการอ่านและตัวชี้วัด
	<p>5. จำนวนหนังสือที่เยาวชนอายุ 15 ปี อ่าน การอ่านหนังสือเล่มใหญ่ จำนวน 14 เล่มต่อปี จัดเป็นอันดับที่ 23 ของโลก และหนังสือเล่มเล็ก 52.2 เล่มต่อปี จัดเป็นอันดับที่ 5 ของโลก</p> <p>6. จำนวนห้องสมุด ปี ค.ศ.2005 มีจำนวน 487 แห่ง ปี ค.ศ.2007 เพิ่มขึ้นเป็น 607 แห่ง</p> <p>7. ผลการประเมินด้านการอ่านที่จัดโดย PISA ค.ศ. 2000 ได้ 523 คะแนน ค.ศ.2003 ได้ 534 คะแนน และเพิ่มเป็น 556 คะแนนใน ค.ศ.2006 ซึ่งเป็นประเทศที่มีประชากรมีความรู้ และมีทักษะในการอ่านเป็นอันดับที่ 1 ของโลก</p>

นโยบายและกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของประเทศเวียดนามและตัวชี้วัด

ปี	นโยบายและกิจกรรมส่งเสริมการอ่านและตัวชี้วัด
ค.ศ.1945	<p>1. การออกกฎหมายและระเบียบต่างๆโดยรัฐ 1.1 ด้านการอ่านออกเขียนได้ การอ่านออกเขียนได้ถูกประกาศเป็นวาระแห่งชาติและแนวนโยบายในการพัฒนาประเทศเป็นครั้งแรกโดยประธานาธิบดีโฮจิมินห์</p>
ค.ศ.1961-1965	ประกาศใช้นโยบายการเรียนรู้ภายหลังการรู้หนังสือ (A policy for Post-literacy)
ค.ศ.1986	รัฐบาลมีการปฏิรูปเศรษฐกิจครั้งยิ่งใหญ่ของประเทศ และนโยบายด้านการศึกษาของประเทศระบุให้การอ่านออกเขียนได้เป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจ
ค.ศ.1989	เวียดนามเริ่มพัฒนาการอ่านออกเขียนได้ตามกรอบแนวคิดของ UNESCO ซึ่งมุ่งเน้นให้การณรงค์เป็นไปตามมาตรฐานสากลยิ่งขึ้น
ค.ศ.2003-2015	<p>2003-2015 ประกาศใช้แผนการศึกษาระยะยาว (National Education for All Action Plan) สำคัญ</p> <p>- การอ่านออกเขียนได้เป็นทักษะสำคัญสำหรับการดำรงชีวิต ในโลกสมัยใหม่ (Modern life skill)</p>

นโยบายและกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของประเทศเวียดนามและตัวชี้วัด

ปี	นโยบายและกิจกรรมส่งเสริมการอ่านและตัวชี้วัด
ค.ศ.2003-2015	- การอ่านต้องมีคุณภาพสอดคล้องกับระดับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม - พัฒนาการอ่านสำหรับผู้ด้อยโอกาส - การอ่านต้องสามารถนำไปใช้ได้จริงในการทำงาน - การอ่านต้องเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องในสังคมแห่งการเรียนรู้ (Non-formal Education)
ค.ศ.2004	1.2 ด้านสิ่งพิมพ์และการควบคุมลิขสิทธิ์ เข้าร่วมเป็นภาคีสถิติสัญญาเบิร์น ส่งผลให้การควบคุมลิขสิทธิ์เป็นไปตามมาตรฐานสากล
ค.ศ.2005	ประกาศใช้กฎหมายสิ่งพิมพ์
ค.ศ.1986	2. การพัฒนาระบบห้องสมุดอย่างต่อเนื่อง คอมพิวเตอร์ถูกนำมาใช้ในการบริหารห้องสมุดเป็นครั้งแรก
ค.ศ.1986-1987	รัฐบาลจัดอบรมทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ แก่บรรณารักษ์
ค.ศ.2001-2005	โครงการพัฒนาห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์และห้องสมุดดิจิทัลสำหรับห้องสมุดแห่งชาติเวียดนาม
ค.ศ.2003	ร่วมกับ Force Foundation ประเทศเนเธอร์แลนด์พัฒนาห้องสมุดดิจิทัล
ค.ศ.1995-1999	ห้องสมุดที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องคือห้องสมุดประจำชุมชน
ค.ศ.2001	ประกาศใช้กฎหมายระเบียบการบริหารห้องสมุดแห่งชาติ
ค.ศ.1991	3. การพัฒนาและการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ร่วมเป็นสมาชิกองค์การ Asia-Pacific Cooperative Programme in Reading Promotion and Book Development (APPREB) เพื่อพัฒนากิจกรรมส่งเสริมการอ่านร่วมกับนานาชาติ โดยเฉพาะด้านการควบคุมลิขสิทธิ์
ค.ศ.2002	มหกรรมหนังสือแห่งชาติจัดเป็นครั้งแรกในเมืองโฮจิมินห์
ค.ศ.2005	พัฒนาหนังสือสำหรับเยาวชนร่วมกับรัฐบาลเดนมาร์ก สร้างพิพิธภัณฑ์นักเขียน รัฐบาลจัดรายการโทรทัศน์ส่งเสริมการอ่านออกอากาศทุกวัน

นโยบายและกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของประเทศเวียดนามและตัวชี้วัด (ต่อ)

ปี	นโยบายและกิจกรรมส่งเสริมการอ่านและตัวชี้วัด
ค.ศ.2006	จัดกิจกรรมเนื่องในวันแห่งลิขสิทธิ์เป็นครั้งแรก
	จัดการประกวดออกแบบหนังสือ
ค.ศ.2008	จัดประกวดงานเขียนสะท้อนวิถีชีวิตในชนบท
ค.ศ.2009	เทศกาลวันแห่งคำกลอนจัดขึ้นที่วัดแห่งวรรณกรรม
ค.ศ.1945	4. การจัดตั้งองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน ตั้งหน่วยงานการศึกษาเพื่อมวลชนเพื่อจัดการความรู้หนังสือ
ค.ศ.1991	คณะกรรมการด้านการรณรงค์การรู้หนังสือแห่งชาติถูกจัดตั้งขึ้นเป็นครั้งแรก
	คณะกรรมการการศึกษาเพื่อมวลชน จัดตั้งเพื่อสนับสนุนนโยบาย Education for All
ค.ศ.2004	ก่อตั้งสมาคมสิ่งพิมพ์เพื่อประสานงานระหว่างผู้ประกอบการ
	ก่อตั้งศูนย์ควบคุมลิขสิทธิ์
	ก่อตั้งสมาคมแห่งการแปลงานวรรณกรรม
อดีตถึง ปัจจุบัน	5.ทัศนคติและพฤติกรรมของประชากรที่มีต่อการอ่าน การอ่านที่เป็นที่นิยมมากคือการอ่านหนังสือพิมพ์ที่มีในทุกชนชั้นแม้กรรมกรและเกษตรกร
ค.ศ.1993	เยาวชนเริ่มมีความนิยมในหนังสือแปลมากขึ้นเมื่อหนังสือการ์ตูนโดเรมอนถูกนำมาตีพิมพ์เป็นภาษาเวียดนาม
ปัจจุบัน	ร้อยละ70 ของเยาวชนเวียดนามนิยมวรรณกรรมแปลมากกว่าวรรณกรรมเวียดนามเอง
อดีตถึง ปัจจุบัน	6. การปรับตัวของผู้ประกอบการ ผู้ประกอบการสิ่งพิมพ์รายใหญ่คือรัฐบาล
ค.ศ. 2000	เริ่มมีผู้ประกอบการเอกชนเข้ามาดำเนินการ มีการพัฒนาคุณภาพและลิขสิทธิ์วรรณกรรมงานแปล
	7. ตัวชี้วัดผลของกิจกรรม 7.1 ระดับการอ่านออกเขียนได้
ค.ศ. 1960	70.6
ค.ศ. 1970	82.5

นโยบายและกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของประเทศเวียดนามและตัวชี้วัด (ต่อ)

ปี	นโยบายและกิจกรรมส่งเสริมการอ่านและตัวชี้วัด
ค.ศ. 1980	87.8
ค.ศ. 1990	88.7
ค.ศ. 2000	93.2
	7.2 งบประมาณด้านการศึกษา
ค.ศ. 2000	5709 ล้านดอลลาร์
ค.ศ. 2007	10784 ล้านดอลลาร์
	7.3 จำนวนห้องสมุดประชาชน
	ห้องสมุดกลาง และห้องสมุดประจำจังหวัด ไม่มีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ
ค.ศ. 1995	500 แห่ง
ค.ศ. 1999	563 แห่ง